

Micah Callan

na c e tre sois e il as an          na  

an t-              na         
canon  , s.p.

                      na Vul    ;

                

an t-                         , m. .,

                      an n            

     na h-                              

na h-        .

     n                     .

               :

munt   na                

THE IRISH BOOK COMPANY

               

                 

            

      na  

1915

Nihil Obstat;

GIRALDUS O'NOLAN,

Censor Theol. Deput.

Imprimi potest:

✠ GULIELMUS,

Archiep. Dublinen.,

Hiberniae Primas.

Dublina, die 16 Julii, 1915,

Festo B.V.M. de Monte Carmelo.

ṛóḡarṫar ḡac ceapc ar corṇam.

ÓRD NA SOISZÉAL

Δῆμι Δ η-αινημεαῖα πέ λειτ Δῆμι υιήμεαῖα ηα
ζαιβιοιοιό ατά ιοντα πέ λειτ

		αιβ
Δη Σοιρζέαλ το πέρι Μαιτιύ -	-	- 28
Δη Σοιρζέαλ το πέρι Μαρκουρ	-	- 16
Δη Σοιρζέαλ το πέρι Λύδαρ -	-	- 24
Δη Σοιρζέαλ το πέρι Εόιν -	-	- 21

βρύν Δῆμι ηυαλλάν φορβαθ έίλιη.

LIST OF SUBSCRIBERS

TO

ἡς Ἐκκλησιᾶς Σοφιστοῦ ἁγίου ὁ Τίμιμος Ἡμεῖς.

	£	s.	d.
His Eminence Cardinal Logue, Archbishop of Armagh and Primate of All Ireland	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Walsh, Archbishop of Dublin and Primate of Ireland	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Healy, Archbishop of Tuam	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Harty, Archbishop of Cashel	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Callaghan, Bishop of Cork ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Browne, Bishop of Ferns ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Brownrigg, Bishop of Ossory ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Dwyer, Bishop of Limerick ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Donnell, Bishop of Raphoe ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Sheehan, Bishop of Waterford and Lismore	5	0	0
The Most Rev. Dr. Browne, Bishop of Cloyne ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Hoare, Bishop of Ardagh and Clonmacnoise	5	0	0
The Most Rev. Dr. Foley, Bishop of Kildare and Leighlin	5	0	0
The Most Rev. Dr. Kelly, Bishop of Ross ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Neill, Bishop of Dromore ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Dea, Bishop of Galway and Kilmacduagh	5	0	0
The Most Rev. Dr. Mangan, Bishop of Kerry ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Fogarty, Bishop of Killaloe ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Gaughran, Bishop of Meath ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. MacHugh, Bishop of Derry ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. MacKenna, Bishop of Clogher ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Gilmartin, Bishop of Clonfert ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Finegan, Bishop of Kilmore ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Morrisroe, Bishop of Achonry ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Naughton, Bishop of Killala ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Coyne, Bishop of Elphin ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Donnelly, Bishop of Canea ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Higgins, Bishop of Temno ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Cohalan, Bishop of Vaga ..	5	0	0
The Right Rev. Monsignor Hallinan, St. Ita's, New-castle-West, Co. Limerick	5	0	0
The Right Rev. Monsignor O'Riordan, Rector of the Irish College, Rome	5	0	0
The Rev. W. F. Browne, C.C., Queenstown ..	0	10	0
R. I. Best, Esq.	0	5	0
P. Donnellan, Esq., M.D.	1	0	0
H. A. O'Neill, Esq.	0	5	0
Thomas Barry, Esq.	0	5	0
E. R. M'C. Dix, Esq.	1	0	0

SOISZÉAL NAOÏTÁ ÍOSA CRÍOST

TO RÉIR

ḡAICÍÚ

ḡAICÍÚ NAOÏTÁ, AON DEN DÁRÉAS ARBOL AB EADÓ É. PUIBLIO-
CÁNAÉ AB EADÓ É .i. PEAP CÁNAÉ TO BAILÍÚ, RAP AP GLAOIÓ AP
SLÁNUIGTEÓIR É CUN NA H-ARBOLAÉTA.* LEUI AB AIMIM DÓ NUAIR A
BÍ RÉ N-A PUIBLIOCÁNAÉ. B'É CÉADOUINE É, DER NA SOIRGÉALAIÓCIB,
A RZPÍB AN SOIRGÉAL, ASUR PA N-EABPAIR, NÚ PA T-SURO-ČAILTADÁÉ,
A RZPÍB RÉ É, AN TEANGA A BÍ O'Á LABDAIR AS NA IÚDÁIG AN UAIR
PIN, I ZEPIC PÁILEIRPIN. NÍ'L AN RZPÍBINN PIN AP BIC ANOIR, AC
TO H-AIRCIÚGÉADÓ I NZPÉIGIR É I N-AIMPIR NA N-ARBOL ASUR,
O'Á BPIG PIN, TÁ AN T-AIRCIÚÚ RAP CÓN ḡAICÉ ÚZDAPÁR LEIR AN
ZCÉAD RZPÍBINN RÉIN. TIMPAL RÉ BLIADA TAP ÉIR DEARZABALA
AP OTIGEPMA IPADÓ TO RZPÍB RÉ.

CAIBIDIOIL I.

ZEINEALÁÉ CRÍORT: TO ZABAD ASUR TO PUGADÓ É Ó ḡAICÍOIN.

LEABAP ZEINEALAIZ ÍOPA CRÍORT ḡIC DÁIBIO¹ ḡIC I
ÁBRAHAM.

TO ZEIN ÁBRAHAM IRAAC. ASUR TO ZEIN IRAAC IÁCÓB. 2
ASUR TO ZEIN IÁCÓB IÚDAP ASUR A OPIČAPÁÉ. ASUR 3
TO ZEIN IÚDAP PÁPER ASUR SÁPA Ó ČÁMAP. ASUR TO
ZEIN PÁPER ERPON. ASUR TO ZEIN ERPON APAM.
ASUR TO ZEIN APAM AMINADAB. ASUR TO ZEIN 4
AMINADAB NAAPRON. ASUR TO ZEIN NAAPRON
SALMON. ASUR TO ZEIN SALMON BOOP Ó RACAB. 5
ASUR TO ZEIN BOOP OBOO Ó RÚT. ASUR TO ZEIN
OBOO IEPPE. ASUR TO ZEIN IEPPE DÁIBIO AN PÍ. 6
ASUR TO ZEIN DÁIBIO, AN PÍ, SALOMÓN Ó'N MNADÓ A
BÍ AS UPAP. ASUR TO ZEIN SALOMÓN ROBÓAM. ASUR 7
TO ZEIN ROBÓAM ABIA. ASUR TO ZEIN ABIA APÁ.

¹ .i. DE FLIOÉT ÁBRAHAM.

* LÚC. V. 27, ASUR MARC. II. 14.

8 ⁸ Δῦρ το ἔιν Δρα Ιόραβας. Δῦρ το ἔιν Ιόραβας
 9 Ιόραμ. Δῦρ το ἔιν Ιόραμ Όριαρ. ⁹ Δῦρ το ἔιν
 Όριαρ Ιόαταμ. Δῦρ το ἔιν Ιόαταμ Δέαρ. Δῦρ
 10 το ἔιν Δέαρ Ερεciar. Δῦρ το ἔιν Ερεciar Μαν-
 apper. Δῦρ το ἔιν Μανapper Αμον. Δῦρ το
 11 ἔιν Αμον Ιοριαρ. Δῦρ το ἔιν Ιοριαρ Ιεέονιαρ
 12 Δῦρ α ὀμτάραα 1 ποαορ-ὄρμυο na Βαβιλόνη. Δῦρ
 ταρ εἰρ ποαορ-ὄρμυο na Βαβιλόνη το ἔιν Ιεέονιαρ
 13 Σαλατιελ. Δῦρ το ἔιν Σαλατιελ Σοποbabel. ¹³ Δῦρ
 το ἔιν Σοποbabel Αβιυο. Δῦρ το ἔιν Αβιυο
 14 Ελιαcim. Δῦρ το ἔιν Ελιαcim Αρορ. ¹⁴ Δῦρ το
 ἔιν Αρορ Σαδοc. Δῦρ το ἔιν Σαδοc Δέim.
 15 Δῦρ το ἔιν Δέim Ελιυο. ¹⁵ Δῦρ το ἔιν Ελιυο
 Ελεάρar. Δῦρ το ἔιν Ελεάρar Ματαν. Δῦρ το
 16 ἔιν Ματαν Ιάcόb. Δῦρ το ἔιν Ιάcόb Ιόρερ, céile
 Μυιρε, ó n-αρ πυγαὸ Ιορα τ'ά ηγοιρεαρ Cμιορτ.*

17 Τ'ά ὄρμυ ριν na γεineαλαα σο λείρ ó Αβραham σο
 οτί Όάιβιο ιρ céιρε γλύine τ'έας ιαο. Δῦρ ó Όάιβιο
 σο οτί ποαορ-ὄρμυο na Βαβιλόνη céιρε γλύine τ'έας.
 Δῦρ ó ποαορ-ὄρμυο na Βαβιλόνη σο οτί Cμιορτ céιρε
 γλύine τ'έας.
 18 Δῦρ ρεο μαρ α τάρλα γεineαmαιτ Cμιορτ. ¹ Ηυαιρ
 α τυγαὸ α μάτair Μυιρε, 1 γεuιng πόρτα, το Ιόρερ,
 Δῦρ ποim τεαέτ τ'ά céile ὀόιb, το πυαμαὸ σο μαib
 19 ἔιν 'n-α ὄρμυ αιci ó'n Σπιομαο Ηαοm. Δέ ó ba
 ὄuine ρίοραοντα Ιόρερ, α ρεαρ, Δῦρ nάρ mαιτ λειρ
 μαρλαὸ πυibiλiοe τ'αβαιρτ τι, ba mian λειρ í cυρ uαιὸ
 20 α γαν ριορ. Δέ ας μαέτnαm τó αρ an méiο ριν, ρέαc,
 το τairbeáin αιngeal an Τιγεαrma é ρéin τó 1 n-αιrliug,
 Δῦρ τuὄβαιρτ ρέ λειρ. Α Ιόρερ, α míc Όάιβιο, ná bíοὸ
 αon eaγla ορτ το ὄan-céile, Μυιρε, το γλαcαὸ cύγac,
 μαρ ιρ ó'n Σπιομαο Ηαοm an ἔιν ατά αρ iοmpαρ αιci.
 21 Δῦρ βέαρραιὸ ρí mac, ² Δῦρ τ'αβαρρair-ρε Ιορα μαρ

¹ Lú. i. 27.

² Lú. i. 31

* Ver. 16. "Céile Μυιρε."—Τυγ an σοιργέαιριὸe ὄuinn γεineαλαc η. Ιόρειph αmáin, γαν τ'ράcτ αρ γεineαλαc na mαιγoιne, το ρéιρ nóιρ na n-eαbραc. Δέ ó bί γaοl γαιpιo eaτapτα τairbeánann γεineαλαc ὄuine acu γεineαλαc an ὄuine eile.

ainim aip, óip plánócaíò pé a òaoine ó n-a bpeacaíð.
 Αῖsur òo túit an méio pin zo léip amac i òtreó zo 22
 zcómhíonpaí an puo a òubairt an Tígeapna tpe véal
 an fáio nuair aòubairt pé: ¹ Féac, beio zein 'n-a 23
 bpoimn az maižoim, azur véapfaíò pí mac, azur tabap-
 fairo piao Emmanuel map ainim aip; azur cialluigeann
 an ainim pin, Dia linn. Azur nuair a ò'eipuz íorep 24
 ap a éoíla òo òein pé map a ò'óipouiz aingéal an
 Tígeapna òó, azur òo glac pé éuige a ban-éile;
 Azur níoi éuip pé aítne uipí zo òtí zur puiz pí a mac, 25
 a céao-zein, azur éuz pé íora map ainim aip.*

CAIBIÓIOI II.

Opáladá na ruo. An teite éun na h-éigipte. mapbaò na
 leab.

Anpan, nuair a ² puzaò íora i mDetlehem lúda, 1
 i laetib an pí hémóio, táiniz òpaioite ó'n n'ooman
 toip zo lerúpaem, azur òubpaðar: Cá bpuil an 2
 pí peo na n-lúdaé atá beipite? Map òo éonacam-
 aipne a péalt pa òoman toip azur éanamair éun é
 ò'aoípaò. Nuair aipuz hémóio, an pí, an méio pin 3
 táiniz buaipcaim aip, azur ap lerúpaem zo léip éom
 maít. Azur épuimniz pé uacapaín na paðart azur 4
 pšpúñeóipí an pòbuil, azur ò'pafpaiz pé òíob cá
 mbéapfaí Cpiopt. Azur òubpaðar-pan leip: 1 5
 mDetlehem lúda, óip pin map atá pšpúòéa az an

¹ 1páip vii. 14.

² lúe. ii. 7.

* Ver. 25. "Zo òtí zur puiz pí a mac, a céao-zein."—Ó pnapocalaib
 pin, òeip heluioip azur eipiceaoíòte eile zo oiañapluizéacé,
 zo paib az an maižoim muip tuille clainne i n-éazmaip
 épiopt: ac tairbeánann iepom naomíeá, le mópán pampalaí ná paib
 ip na pocalaib pin an tsoipzéalaíòe ac nóp cainte amearz na
 n-eabpaé. azur ná paib òe bpiž leip an páò "zo òtí" ac 'zá
 éup i zcéill cao é an níò nár òeineaò, azur ná paib òon baip
 az an páò leip an aiprip a bí le teacé. òeipceap, zein.,
 Caib. viii., v. 6 azur a 7, zur "éuip nóé amac piao, azur zur
 iméiz an piao amac azur nár fill pé zo òtí zur épioimniz na
 h-uipzeacá ap an òtalaím." b'é pin le páò, nár fill pé i n-òon
 éop. Azur òeip 1páip, Caib. xlv., ver. 4. "òeip Dia: 'táimpe

- 6 βράϊο: ¹ Αἰγυρ τυρά, α Ὑετλεhem, α ἐλαμν λύθα, νί
 tu ιρ λύθα ι n-αon ἐορ αρ ἐαιορεαδαιὺ λύθα, ὅιρ ιρ
 ἀρατ-ρα α ἐιοεφαῖο ἀν ταοιρεαδ α ὀέανφαιὸ μο ῥοbul
 7 ἱρραέλ το μαραιο. Ἀνραν το ἑλαοιὸ ἡέροθ
 na ὀμαοιτε ἐνιζε, α ἡαν ῥιορ, αἰγυρ ρυαιρ πέ
 αμαδ υαδα ἡο ἐρμινν ἀν τ-αμ ι n-αρ ταρβεάναθ ἀν
 8 πέαλτ ὀόιθ. Αἰγυρ το ρτιύρμυς πέ ἡο Ὑετλεhem ιαθ,
 αἰγυρ οὐδαρτε πέ: Cuαρῶμυςῖο ἡο μαίτ ἀν mac ρο;
 αἰγυρ νυαιρ α ἡεοβαιὸ ριὺ τυαιμρς αἱρ ταῡαῖθ αἰγυρ
 μνρπὸ ὀόμ-ρα ἐ, ἡο ὀτέῖζεαθ αἰγυρ ἡο n-αὐμαθ ἐ, λειρ.
 9 Ταρ ἐίρ na εαιντε ριν ὀ'n ρι ὀ'μντίζεαθαρ. Αἰγυρ
 πέαδ, ἀν πέαλτ α ἐονακαθαρ ρα ὀομῖαν τοιρ το ἡλυαιρ
 πέ ρόμπα ἡο ὀτάμνς πέ αἰγυρ ἡυρ ρταθ πέ ορ εἰονν na
 10 n-αίτε ι n-α ραιὺ ἀν λεανῶ. Νυαιρ α ἐονακαθαρ ἀν
 11 πέαλτ ὀο ἐάμνς ἀρῶ-ἀταρ ορτα. Αἰγυρ ἐυαθαρ ιρτεαδ
 ρα τῖς, αἰγυρ ρυαμαθαρ ἀν λεανῶ αἰγυρ α ἡάταρ, μνρτε,
 αἰγυρ ῥλέαδταθαρ ὀό αἰγυρ ὀ'αὐμαθαρ ἐ; αἰγυρ
 ὀ'ορῡαλαθαρ α ἡεμῶ ρτόιρ, ² αἰγυρ ἐυῡαθαρ βρῶνν-
 12 ταναρ ὀό, ὅιρ αἰγυρ τύρ αἰγυρ μῖρμ. Αἰγυρ το τυῡαθ
 ρολάμν ὀόιθ ι ὀταῖβρεαμ ἡαν οὐλ ἐαρ n-αιρ ἡο ὀτί
 ἡέροθ, αἰγυρ ἐυαθαρ βόταρ εἰλε ἐαρ n-αιρ ἐυν α ὀτίρε
 πέιν.
- 13 Νυαιρ α βίοθαρ-ραν μντίζτε το ἐαρβεάιν αἡνῡεαλ
 ἀν Τῖζεαρνα ἐ πέιν το ἰόρερ, 'n-α ἐοῶλα, αἰγυρ
 οὐδαρτε πέ. Εἰμς, αἰγυρ τός λεατ ἀν λεανῶ αἰγυρ α

¹ mīch. v. 2; eóin vii. 42.² salm lxxi. 10.

ann ἡο ὀτί ἡο mbeir αορτα.''' Cía α λεόμρὸ α ράθ ná ραιὺ
 Oia le beir ann 'n-α ὀιαρὸ ραν!

μαρ ἀν ἡεάσῶνα, ι λεαβαρ α h-αon ὀε ρνα macabéib.
 v. 54. τὰ ρο: Αἰγυρ ἐυαθαρ ρυαρ ἡο ἐνuc σῖόμ, πέ ἀταρ
 αἰγυρ πέ αἰτεαρ, αἰγυρ ὀεμεαθαρ ἰόβιρτα, τοιρς náρ μαρβυῖ-
 ῡεαθ αοιννε αcu ἡο ὀτί ἡο ραβῶαρ ταῡαῖτε αβαῖλε ι ρίτῑάιν. β'έ
 ριν le ράθ náρ μαρβυῖῡεαθ αοιννε αcu ραρ α ὀτάναθαρ αβαῖλε.
 Oein Oia le h-αon ἡῡac Oé: "Σμὸ αρ μο ὀειρ ἡο ἡεμρεαθ το
 namaro μαρ ρτόλ πέ ὀ'εοραιὺ." ἀν αἡλαιο ná beir ρε 'n-α
 ῥιρὸε ann 'n-α ὀιαρὸ ραν? beir, αἰγυρ αρ ρεαθ na ρίορμῖθεαδτα.
 ται ὀεάnnann ἱερῶμ ἡαοῡῡτα. λειρ, ἡο τυῡςτί "ἐάθ-ḡein" αρ
 αon-ḡein ἡuc, ἡαν αon ἡῡac εἰλε ἐεαδτ 'n-α ὀιαρὸ. ὅιρ, ὀο ρέιρ na
 ὀλῖζε ὀο coipmictí ἐυν Oé ἡαδ ἐάθ-ḡein ἡuc. "Coipmic
 ἐύḡampra," αοειρ ἀν Τῖζεαρνα. "ἡαδ ἐάθ-ḡein α ὀ'ορῡαλαnn
 ἀν βρῡιννε αμεαρς εἰαννε ἱρραείλ," ἡρλ., exod. xiii. 2.

μάταιρ ἄγυρ ιμτίς σο η-ἔιγρτ, ἄγυρ παν ἀνν σο
 η-ιννρεαδ ουτ, μαρ βειδὸ ἡέροδ ἄς λορς αν λεινὺ
 εὐν α μαρβῦτε. Ὅ'ειμς ρειρεαν, ἄγυρ τός ρέ λειρ 14
 αν λεανὺ ἄγυρ α μάταιρ, ἄγυρ εὐαιδὸ ρέ ρα η-ἔιγρτ;
 ἄγυρ βί ρέ ρα η-άιτ ριν εὐν σο ὕφαιρ ἡέροδ βάρ;
 ιονυρ σο ῥομίλιονφαί αν ροκαλ αουβαιρτ αν Τιῡεαρνα 15
 τρέ βéal αν ράιδ, νυαιρ αουβαιρτ ρέ: ¹ Ἀρ αν ἔιγρτ
 το ῡλαοῦαρ μο μάε.

Ἀνραν, νυαιρ α εὐαιε ἡέροδ ῡυρ μέαλλ να ὀμαοι- 16
 τε é, εἰνις ρεαρς ἀνα-μὸρ αιρ ἄγυρ εὐιρ ρέ ἀμαε
 α λυετ αιρμ ἄγυρ μαρβὺ ρέ α ραιδὸ εε μάεαιβ ὀά ὕλιαν,
 νό ρέ η-α ὕν, ι μβετλεhem ἄγυρ ινρ να τριῦεαιβ σο
 λείρ α βαιν λεί, το ρέιρ αν μέρδ αιρριρε α ρυαιρ ρέ ἀμαε
 ὀ εαιντ να ηὀμαοιτε. Ἀνραν ιρεαδὸ το εὐμίλιοναδ 17
 αν εαιντ αουβαιρτ ιερεμιαρ ράιδ νυαιρ αουβαιρτ ρέ:
² Το η-αιμςεαδ ῡυτ ι Ράμα, ἀρτ-ῡολ ἄγυρ ιομαδ 18
 ολογόν, Ράcheλ ἄς εαοιने α ελαινε, ἄγυρ ná ῡλαεραδ
 ρί ρόλάρ τοιρς ῡαν ιαδ α βειτ ανν.

Ταρ éιρ βάιρ ἡέροδ, ἀμταε, ρεαε, το εαιρβεάιν αινς- 19
 εαλ αν Τιῡεαρνα é ρέιν το ιόρερ ι ὀταιῦρεαν, ρα η-
 ἔιγρτ. ἄγυρ ουβαιρτ: Ειμς, ἄγυρ τός λεατ αν λεανὺ 20
 ἄγυρ α μάταιρ, ἄγυρ ιμτίς σο τίρ ιρραέιλ, ὀιραν μῡίντιρ
 α βί αρ τί αν λεινὺ το εὐρ εὐν βάιρ τάιδ ριαδ ταρ éιρ
 βάιρ. ἄγυρ Ὅ'ειμς ρειρεαν ἄγυρ τός ρέ λειρ αν λεανὺ 21
 γ α μάταιρ, ἄγυρ εἰνις ρέ σο τίρ ιρραέιλ. Ἀε Ὅ'αιμς 22
 ρέ Ἀρχελαυρ α βειτ 'η-α ρί αρ ιῡθεά ι η-ιμεαδ α αεαρ,
 ἡέροδ, ἄγυρ νίορ leiς εαῡλα ὀδ ουλ ανραν; ἄγυρ το
 τυῡαδ ρολάραμ ὀδ ι η-α εὐοῡα, ἄγυρ εὐαιδὸ ρέ ι
 ῡερίοεαιβ ῡαλιί. ἄγυρ εἰνις ρέ εὐν εὐμνιςτε ρα 23
 βαile αρ α ὀτυῡταρ ἡαραρετ, ιονυρ σο ῡομίλιονφαί
 αν ηίδ αουβαιρτ να ράιδ: ὀιρ ταῦαρφαρ ἡαραρέναε
 αιρ.

CAIBIṬIOṬ III.

Seannmóineadéτ Εὐίν. Ορίορτ ὀ'ά βαιρτε.

Ινρ να λαετанта ραν, ἀμταε, το εἰνις Εὐίν βαιρτε 1
 ἄς ρεανμὸν ι ὕφάραε ιῡθεά, ἄγυρ ουιρεαδ ἰέ: 2

¹ Óree xi. i.

² Ierem. xxxi. 15.

¹ Anran do táinig íora ó Šaililí go dtí an íorðan, ¹³
 as tmail ar Eóin, cun go mbairtfeadh Eóin é. Ac ¹⁴
 bí Eóin 'gá corš, asur deirfeadh ré: ír dóm-ra ír gá
 bairte ó'fágal uait-re; asur tura as teacht as tmail
 orm-ra? Asur ó'fneasair íora é asur dubairt ré ¹⁵
 leir: leis liom anoir, óir ír mar reo ír cóir dúinn gac
²ríoraontaacht do cómlíona. Anran do géill ré dó.
 Asur nuair a bí íora bairtíte táinig ré aníor ar an ¹⁶
 uirge láirfeach; asur féach, do h-ordala na flatair
 dó, asur conaic ré Spioraid Dé as teacht anuar i muict
 colúir asur as túirliocan air. ³ Asur féach, suir ar ¹⁷
 na flatair adubairt: íré reo mo mac dílis ar a
 bpuil mo šreann.

CAIBIDIL IV.

Troisad ċríort ar feadh daéad lá.—fíora d'óéanam air
 —é as torú ar fíamóimí; ar a deirgiobuil do gíadaoch
 éirge; asur ar mírúilcib a óéanam.

Anran do feól an Spioraid íora irteach ra bparach ¹
 cun go gcurraí cat air ó'n n-iahal. Asur nuair a ²
 bí troisad óéanta aise ar feadh daéad lá asur daéad
 oirde, anran do táinig oirar air.

Asur táinig an t-áirreoir asur dubairt ré leir: ³
 Má'r tu Mac Dé óiruirš arán a óéanam der na
 clocaib rin. Asur dubairt reiréan 'gá fneasra: ⁴
 Tá ršríobta: ⁴ lí h-ar arán amám a máiréann an duine,
 ac ar an uile focaí ó'á rtašann ó béal Dé. Anran ⁵
 do tós an t-áirreoir leir é irteach ra catair naomta,
 asur cuir ré 'n-a fearam ar rpuac an teampuil é.
 Asur dubairt ré leir: Má'r tu Mac Dé caic tu féin ⁶
 le fána. Óir tá ršríobta: ⁵ Mar go rtaš ré óirú
 ó'á aingealaib do' taob, asur glacrao ríad 'n-a
 lámab tu rari a mbuairfá do cor i scoimib cloicé.

¹ marc. i. 9.² 1. gac olíg a báineann le ríoraontaacht.³ marc. i. 11; lúc. ix. 35; ² pead. i. 17.⁴ Deut. viii. 3.⁵ Salm xc. 11.

7 Οὐβαιοτ ἴορα λειρ: Τά μω εἰλε ρῆσιόβτα, λειρ: ¹ ἢ ἂ
 8 θεῖν ρηομάθ ἀρ το ῥῖῆαρμα Ὀια. Ἀνραν το μωῆς ἀν
 τ-Ἀρρεόρ λειρ ἐ ῶο μullaç εἰνιε α βί ἀνα-ἀρτο, Ἀῆυρ
 ῥαιρβεάιν ρέ ὁό μῖῆεαῖτα ἀν ὁοῖαῖν ῶο λείρ, Ἀῆυρ α
 9 ηῆραῖοαμ; * Ἀῆυρ οὐβαιοτ ρέ λειρ: Ταῖαῖραῖο ἰαῖο ραν
 ῶο λείρ οὐιτ ἀε ρλέαῖταῖο ὁομ Ἀῆυρ μέ ὁ'αῖοαῖο.
 10 Ἀνραν οὐβαιοτ ἴορα λειρ: Ἰμῑῑῑ, α ῖάταῖν; Ὀῖρ τὰ
 ρῆσιόβτα: ² Ἀῖαῖραῖο τῦ το ῥῖῆαρμα Ὀια, Ἀῆυρ βειῖο
 11 τῦ ὑῖαλ ὁό ραν ἀῖαῖν. Ἀνραν ὁ'Ἰμῑῑῑ ἀν τ-Ἀρ-
 ρεόρ ὑαῖο, Ἀῆυρ ρέαῖ, ῥάῖνῑῑς ἢ ἢ-αῖνῑῑλ Ἀῆυρ ὁεῖν-
 εαῖοαῖ ρῖῑῥάλαῖν αῖρ.

12 Ἀῆυρ ἢαῖρ αῖρῑῑ ἴορα Ῥόῖν α βειῖ ὁ'ἢ-α ῖρῖορῦναῖ
 13 ὁ'Ἰμῑῑῑ ρέ ῶο ῖαῖῑῑ; Ἀῆυρ ὁ'ῖάῑ ρέ ἢαῖαῖετ, Ἀῆυρ
 εῖαῖο ρέ εῖν Ῥόῖνῑῑῑῑῑῑ 1 ῖῬαῖραῖῑῑῑ 1 ἢ-αῖε ἢ ἢ
 14 ραῖαῖῑ, 1 ῖῑῖοῖ ῖαῖῑῑῑ Ἀῆυρ ἢεῖῥαῖῑ. Ἰοῖρ ῶο
 15 ῖῬόῖῑῑῑῑῑῑ ἀν ἢῖο αῖοῖαῖτ Ἰῖάῖαῖ ράῖο: ³ Ῥαῖῑῑ
 ῖαῖῑῑῑ Ἀῆυρ ῥαῖῑῑ ἢεῖῥαῖῑ, ραν ἢ ἢαῖαῖῑε ἢαῖῥαῖῑ
 16 ὁε Ἰῖῖῑῑῑ, ῖαῖῑῑ ἢ ἢῑεῖῑῑ: ῖοῖῑῑ α βί ρῖῑῑῑῑ 1
 ἢῑῑῑῑῑῑῑ, εῖῑαῖαῖῑ ροῖῑρ ῖῑῑ, Ἀῆυρ ὁ'εῖῑῑ ροῖῑρ
 ὁὁ'ἢ ῖῑῑῑῑῑ α βί ρῖῑῑῑῑ ρα ἢ-αῖῑ ἀρ α ῖαῖῑ ρῖῑῑῑῑῑ ἀν
 17 ὕαῖρ. Ἀρ ραν ἀμαῖ ὁὁ εῖῑῑῑῑ ἴορα ἀρ ῖεῑῑῑῑῑ, Ἀῆυρ
 ἀρ α ῖάῖ: Ὀεῖῑῑῑ αῖῑῑῑῑ, Ὀῖρ τὰ ῖῖῑῑῑῑ ἢ ὕῖῑῑῑῑ
 ὕαῖῑῑῑ ἢῑ.

18 Ἀῆυρ ὕ ἴορα Ἀῖ ρῖῑῑῑ 1 ἢ-αῖε ῖαῖα ῖαῖῑῑ, Ἀῆυρ
⁴ εῖῑῑῑ ρέ βειῑῑ ὁῖῑῑῑ, ῖῑῑῑ, ἀρ α ὁῑῑῑῑῑ ῖεῑῑῑ,
 Ἀῆυρ Ἀῖῑῑῑῑ, α ὁῖῑῑῑ, Ἀῆυρ ἰαῖ Ἀῖ εῖῑ ἢῑ ἀμαῖ ρα
 19 ὕῖῑῑῑῑ (ῖαῖ ἰαῖῑῑῑῑ Ἀῖ εῑῖ ἰαῖ), Ἀῆυρ οὐβαιοτ ρέ
 ἢεῖ: Ῥαῖῑῑ Ἀῖ' ὕαῖῑῑ-ῖε, Ἀῆυρ ὁεῑῑῑῑ ἰαῖῑῑῑῑ ἀρ
 20 ὁαῖῑῑῑ ὁῖῑ. Ἀῆυρ ῖαν ῖῑῑῑ ὁ'ῖάῑῑῑῑ Ἀῖῑῑ ἢ ἢῑῑ-
 21 ῑα, Ἀῆυρ ὁὁ ἢεῑῑῑῑ ἔ. Ἀῆυρ Ἀῖ ἢῑῑῑῑ ὁ'ἢ Ἀῖῑ ρῑῑ
 ὁὁ, ὁὁ εῖῑῑῑ ρέ βειῑῑ εἰλε ὁῖῑῑῑ, ῖεῑῑῑ ῖαῖ ῖεῑῑῑ
 Ἀῆυρ α ὁῖῑῑῑ Ῥόῖν, Ἀῆυρ ἰαῖ ρα ὕῑῑ 1 ὁῑεῑῑῑῑ α
 ἢ-αῖῑ ῖεῑῑῑ, Ἀῖ ὁεῖῑῑῑ α ἢῑῑῑῑ; Ἀῆυρ ὁὁ ῖῑῑῑῑ ρέ

¹ Deut. vi. 16.² Deut. vi. 13.³ 1ῖῑῑῑ ix. 1.⁴ ῖαῖῑ. i. 16; ἢῑῑ. v. 2.

* Ver. 8. “ῥαιρβεάιν ρέ ὁό,” ῖῑῑ.—Ὀὁ ῥαιρβεάιν ρέ ὁό ἀν
 ῑῖεῖῑ ὕῑῑ 1 ἢ-α ῖαῖῑ ῖῑῑ ῖῖῑῑῑῑ, Ἀῆυρ ὁ'ἢῑῑῑ ρέ ὁό ἢ ἢ
 ῖαῖῑῑῑῑ Ἀῆυρ ἀν τ-εῖῑῑῑῑῑῑ α βῑ ἢῑ ῖῑῑ ῖῖῑῑῑῑ ὕῑῑῑ. ἢῑ,
 ὁ'ἢ-α ῑεῑῑῑῑ ραν, ὁὁ εῖῑρ ρέ ὀρ α εῖῑῑῑ ῖαῖῑῑῑῑ ῖῑῑ
 ῖῖῑῑῑῑ ὕῑῑῑ, ρέ ῖαῖ α βειῑῑῑ ἀρ ῖαῖα ῖῑῑ ἢεῑῑῑ.

cuise iad. Agus san m'oil' t'fásadair anrahan na lionta 22
agus a n-achair, agus do leanadair é.

Agus do gluaisir Íora móir-timpal Shaililí go léir, as 23
teasairis inr na rinasóidib, agus as cmasóirsdaoilead
roirgéal na ¹ rígeadta. agus as leigear sad galair
agus sad bpeóiteadta d'á raib ar daoine. Agus do 24
leat a élú ar fuir Síma go léir, agus do tugad as
tmall air na daoine go léir a bí ar a pláinte, sadta
le galairib agus le plantaib, agus daoine go raib
deamain ionta, agus daoine a bí ar a meabair, agus
daoine a bí san lúct, agus do leisir ré iad. Agus do 25
lean pluaishte móra é a Shaililí agus a Decapolir
agus a Ierúsalem, agus ó'n tsaob tal' de Íorodan.

CAIBIDÍOL V.

Seanmóin éiríort ar an gcnoc. Na h-oét mbiatá.

Agus nuair a éonaic ré na pluaishte éuair ré ruar ar 1
an gcnoc, agus nuair a fuir ré ann táimis a t'eirgí-
buil as tmall air. Agus d'oradair ré a béal agus do 2
teasairis ré iad, agus duibairt ré :

1r doibinn dor na boctaid ra rriopair, mar ir leó 3
ran rígeadta na bflatar.*

1r doibinn do luét ceannradta, mar iriad a seó- 4
air reil na talman.

1r doibinn do luét toubrión, mar iriad a seó- 5
air rólár.

1r doibinn do'n muintir go bfuil oclar agus tar 6
éin ríoraontaadta oiré, mar 'r iad a seóair a ráit.

1r doibinn do luét na trócaire déanam, mar iriad 7
a seóair trócaire.

1r doibinn do luét an ériore glain, mar iriad a 8
seóair radair ar Úia.

¹ .i. rígeadta na bflatar, .i. soirgéal an ériom a bí le cup
ar bun aige.

* Ver. 3. "na boctaid ra rriopair," .i. na daoine a bíonn úmal
agus na daoine na bíonn tóil a gcóiré, nó a rriopairé, i
raibear acu.

- 9 1r doibinn do luēt na ríotcána déanam, mar 1r
 oirta tabairfar clann Dé
- 10 1r doibinn do'n mhuintir a d'fhuilngeann ciall ar
 ron fíoradonta, mar 1r leō ran nígeadēt na bflačar.
- 11 1r doibinn daoib-pe nuair a déanfar rríoiú oraiḃ
 ašur ciaraḃ, ašur an uile řašar tromaiḃeačta éičiš.
- 12 mar šeall oim-řa; bíoḃ móraíl ašur šáirḃeačar
 oraiḃ, mar 1r móř é búř luačt-řaočair inř na řlačair;
 óir řin mar a ciaraḃ na řáirḃe řómaiḃ.
- 13 1r řib-pe řalann na talmán. ¹Ac má čéišeann an
 řalann i leamřa conur a déanfar řalann airíř de?
 Níl de mair ann řearřa ac šo řcaičří amac é ašur šo
- 14 ngeḃḃřaí do čoraiḃ daoine ann. 1r řib-pe řolur an
- 15 domán. Čačair ar čnoc ní řéirir i d'řolačarḃ. Ní
 larřar coinneal čun i čur řé ḃeal řřčaiš, ac čun i čur
 ar čoinnleóir, čun šo ḃtabairřar ři řolur d'á ḃřuil řa
- 16 řiš. Ľaraḃ búř řolur-řa ar an řcuma řan or
 cómaiř daoine, ²i ḃřeḃ šo ḃřeicřřo řiaḃ búř nřnióm-
 arřa řóšanta ašur šo molřarḃ řiaḃ búř n-ččair ačá
 inř na řlačair.
- 17 Ná meararḃ šur čun na ḃlíše ná na ḃřáirḃ do čur
 ar neamniḃ a čánaš-řa. Ní čun iaḃ do čur ar neam-
 18 niḃ a čánaš ac čun iaḃ do cómlíonaḃ.* Óir ḃeirřim liḃ
 šo řířinneac, šo ḃčí šo ḃčéirḃ an řřéir ašur an řalam
 ar neamniḃ ná řašarḃ don ióřa amáin ná don řúnc
 amáin de'n ḃlíš ar neamniḃ, šo ḃčašarḃ a h-iomláine
- 19 čun činn.† ³An ř-é d'á ḃříš řin, a mliřřiḃ airřne ḃer
 na h-airčeanřaiḃ řin 1r lišā, ašur do muiřřiḃ na
 daoine mar řin, tabairřar air an ř-é 1r lišā i nígeadēt
 na ḃřlačar; ac an ř-é čoimeāřřiḃ iaḃ, ašur do
 muiřřiḃ [a řcoimeāř] tabairřar ḃuine móř air i níš-
 20 eačt na ḃřlačar. Óir ḃeirřim liḃ mura mbeirḃ búř

¹ Marc. ix. 49; Lúc. xiv. 43. ² 1 řeḃ. ii. 12. ³ Séam. ii. 10.

* Ver. 17. “do cómlíonaḃ.” .i. aš cómlíonaḃ na ḃřigiriří
 ašur na ḃčarřairēacčai. ašur aš beacčú šac a řaiḃ neambeacč.

† Ver. 18. “šo řířinneac.”—‘Amen,’ ačá řa Ľairin, .i. “šo
 řeirřim,” “šo řířim.” řocal eabřairē ireḃ “amen” ašur
 čimeāřar é le h-úřarřar an čeačřair řoirřeálairḃe. do
 Ľabair ři ḃčigearřa an řocal čun na řířinne do ḃeirřimú šo
 Ľairin.

בְּרִיּוֹמֹנְטָאֶט-רָא נְלוֹר לִיּוֹמֵינֵי 'נָא פִּיּוֹמֹנְטָאֶט נָא
 שְׁרִיבְנֵוֹרִי אָזֻר נָא בְּפִיּוֹרִינֵעָא נִי מִשְׁאִיֹּר פִּיבֹּ יִרְעָאֹ
 1 וּרְיֵעָאֶט נָא בְּפִלָּאֶר.*

‡ Cua labair conur mar adubrað leir na daoine a bí 21
 ann fadó : 1 Nā vein marbað : Azur an t-é déanraíð
 marbað beiró ré ciontað do'n breiteamantar.† Ac 22
 veim-re lib, sac tuine atá 1 breis le n-a bráðair
 beiró ré ciontað do'n breiteamantar. An t-é amtað
 2 a déanraíð le n-a bráðair, Raca, beiró ré ciontað do'n
 cómaire. Azur an t-é a déanraíð, A amadain, beiró
 ré ciontað cun teine ipinn.‡ O'á bris rin, má bíonn 23
 tabairtar azað o'á tabairt uait or cómaire na h-altó-
 rað, azur so scuimneóðair so bfuil muð éigin ad'
 coinnib azað' bráðair; fás anrað do tabairtar or 24
 cómaire na h-altórað, azur imtis azur vein ríotcáin
 leo'bráðair, azur anrað tar azur bionn do tab-
 airtar.

3 Réirōtis le t'earcraio so luat, an fáio ataoí 1 25
 n-aonfeact leir ra trlis, le h-easla so ttabarrað an

1 Exod. xx. 13.

2 .i. an t-é déanraíð táirúgað, nó tarcairniú, ar a cómaire.

3 Lúc xii. 58.

* Ver. 20. "na Sgríðneoirí azur na bfairirineac."—Doctúirí
 ol-ge maoire na Sgríðneoirí. Aicme daoine a bí ana éruinn
 ab ead na fairirínis. Do glacair orda an olis do cómlionad
 so beact, azur mar geall air rin bíod mear ana mór as an
 bprobul orda.

† Ver. 21. "Beiró ré ciontað do'n breiteamantar," .i. beiró
 pionór tuillte aise ó'n scaéoir beas, an a tuctí an
 breiteamantar," azur so ttrilaití cúireana do'n ttróir ran or
 a cómaire.

‡ Ver. 22. "Raca," focal ana-tarcuirneac, ana-feasac, ab
 ead an focal ran. "Beiró ré ciontað do'n cómaire": .i. beiró
 pionór tuillte aise ó'n scúirt ab doirve, an cúirt ar a tuctí
 "an cómaire" nú an "Sanheorim." 1 scaéair Ierúsaem a
 bí an cúirt rin azur bí react-noeic-a-ó ve breiteamnaib inri
 azur ir or a cómaire a ttrilaití na cúireana ba éruime azur a
 tuctí na breiteana ba éruime.

Ver. 22. "a amadain."—Bí bris ana tarcuirneac leir an
 brocal ran nuair a labairtí é le rooc-aighe azur le mailir.
 mar geall air rin ipað do labairtar cóim oian anro air.
 "Beiró ré ciontað cun teine ipinn." "Beiró tuillte aise é
 éirteam 1 ngehenna na teine," do réir na ttréigire. Vein ar
 slanuigteoir úrað veir na focalaib rin cun pionóirí ipinn do
 éur 1 scéill.

t-eapcama ruar tu do'n bpreiteam, agus go dtab-
arfaid an bpreiteam ruar d'a shiolla tu, agus go
26 scuipfaid fa eapcain tu. Go deimhin aduirtim leat, ní
tiocfaid amach ar ran go ndíolaid an feoilínis deir-
ineach.

27 Do éalabaid conur mar adubhad leir an muintir
28 faoi: ¹ Ná dein adaltanar. Ach deirim-re lib, an
t-é féadfaid ar mnaoi le dúil fa dhóic-shíom, go bfuil
peacaí an adaltanair déanta ceana aige léi i n-a
éiríde féin.

29 D'a bhrí sin, má'r tréig peacá duit do dúil deir,
rtaic amach i agus cait uait i; óir is fearra duit ball
de d'ballaib do cáilleamaint ná do éolann go léir
30 a cur go h-irreann.* Agus má'r tréig peacá duit do
láim deir, gearr anuas díot i agus cait uait i; óir is
fearra duit ball de d'ballaib do cáilleamaint ná
do éorp go léir a dul go h-irreann.

31 Agus duibh, ² An t-é a cuirfid uaid a bean póirta,
32 tugad ré rghribinn a díbeartaí. Ach deirim-re lib,
doinne a cuirfid uaid a bean póirta, ach mar gearr ar
adaltanar amháin, go scuipfeann ré i dtreó i cun
adaltanair a déanam, agus an t-é a glacfaid mar
éile an bean díbeartaí deineann ré adaltanar.

33 Airí, do éalabaid conur mar a duibh leir an
muintir faoi. ³ Ná tabaid leabair éirí, agus an ní
34 a dearbhuigir cómlíon do'n tigearna é. Ach deirim-re
lib ⁴ Gan dearbú i n-aon cor; gan dearbú dar neam,
35 mar is é sin caithíocht níosa Dé;† Ná dar talam, mar
is é ríol a cor é; ná dar Ierúsalem, mar is í caithíocht

¹ Exod. xx. 14.

³ Exod. xx. 7.

² Deut. xxiv. 1.

⁴ Séam. v. 12.

* Ver. 29. "Tréig peacá duit," .i. ma bíonn sí 'n-a tréig
bairtuirle duit, nó n-a h-ócáir peacá duit. Cuirtar i n-úil
dúinn an n-áic folaí dúinn gach ócáir adaltair peacá do
féadaint bíod go scuipfaid ran féadaint orainn rghraimaint le
ruo go mbead ré cóir deacair rghraimaint leir agus bead ré
rghraimaint le láim nó le dúil.

† Ver. 34. "Gan dearbú i n-aon cor."—níl ré coirgíche
dearbú fa bhríinne, i gearr, agus i mbreiteamaintar; ar
son onóra Dé; nó cun ríne féin nó ar gcómarra do éoraint.
Dearbú obann, diaimhlach, cun cóiríocht, gan gá gan riachtanar,
iread atá coirgíche.

an ní mór i. Ná dearbuis doar do ceann féin mar 36
níl ar do cumar ruibe ann a déanamh seal ná duib.

¹ Ac abair, Sead, 'read; Ní h-ead, ní h-ead. An 37
puo a téigeanntaí riar rín i' o' n oic é.

Do eualabair conur mar a duibread, ² Súil ar súil, 38
asur riagal ar riagal. Ac deirim-re lib-re san cup 1 39
n-asaid uile; ac má buaileann duine tú ar an leacain
noeir, iompuiḡ an leaca eile cuige, leir.* Asur má'r 40
mian le duine an olíḡ cup ort asur do éarós do breic
leir rḡaol leir do b'at 'n-a teannta. Asur an t-é 41
cuirpíó riagal ort dul leir míle 'rlíḡ do t'aim-
deoin, eirḡ dá míle eile leir doo' deoin. An t-é a 42
o'iarraíó puo ort, tabair do é; asur má'r mian le
duine iaraict do loirḡ ort ná h-iompuiḡ uaid.

Do eualabair conur mar a duibread: ³ Bíod ḡrád 43
asat do o'earaid asur fuat doo'namaid. Ac 44
deirim-re lib-re: Bíod ḡrád asaid o'búr namdaib;
⁴ deinió maid doo' n muintir a tḡsann fuat daib; asur
⁵ deinió ḡuide ar son na muintire a deineann crád
asur trómaidéact o'raib. Ionur ḡo mbead rí 1 nóbúr 45
macaib as búr n-ádaí atá inr na flataí, an t-é
cuireann a ḡman as eirḡe ar daoine, ioir oic asur
maid, asur cuireann an fearcainn as tuitim ortá, ioir
ceart asur ainceart. Oir má tḡsann rí ḡrád doo' n 46
muintir a tḡsann ḡrád daib cad é an tuararbal a
beir asaid? Ná deinió na puiblicánaíḡ féin an méir
rín? † Asur mura noeinió rí-re ac beannú o'búr 47

¹ Séam v. 12.

² Exod. xxi. 24; lebit. xxiv. 20; Deut. xix. 21.

³ lebit. xix. 18.

⁴ Róm xii. 20

⁵ ḡníomh. vii. 59; Lúc. xxiii. 34.

* Ver. 39. "San cup 1 n-asaid uile."—An puo a o' órouḡtear
anro i'ead oic do ḡlacad le roirne; cup ruar le roic-éaint,
asur beir toirteanac cun tuille uile o'fulas níba túirge ná
mar a loirḡeóir oioḡaltar. ní ceangalann an curo eile de'n
éaint de réir na leirire. Níor iompuiḡ Críort féin, ná
pól naomta, an leaca eile. roirne Críortamail b'íḡ na cainte.
reic eóin xviii. asur ḡníomharcta xxiii.

† Ver. 46. "Puiblicánaíḡ."—Daoine iad ran a bíod as bailiú
na rraictana, aicme a bí ré fuat asur fe mí-clú amearḡ na
níúad, mar ḡeall ar a noeinióir de fáruḡad asur o'éascoir.

¹ Áir n-Ádair atá ar neamh, so naomhtar t'ainim. So ¹⁰
 otagair do rígeaí. So ndéantar do coil ar an
 ocalam mar a déantar ar neamh. Áir n-áran rí- ¹¹
 rúbairteamail tabair dúinn iníu.* Agus mairt dúinn ¹²
 áir scionta, mar mairtimí-ne do éad a éiontuigeann
 i n-áir n-ágar. Agus ná leis rínn i scaidib; ac raor ¹³
 rínn ó oic.† Amen.

² Óir má mairteann rí do d'aoine a scionta, mairtí ¹⁴
 búir n-Ádair neamha d'aoib-re búir breacaí. Ac mair ¹⁵
 mairtí rí-re a breacaí do d'aoine, ní mairtí búir
 n-Ádair d'aoib-re búir breacaí.

Agus nuair a beir rí as d'eanamh triorair ná bíor ¹⁶
 sruamha ar nór na breallairí; óir do ríogí ríad a
 sceannaí, i otreó so rímlócaí na d'aoine iad a beir ¹⁷
 as d'eanamh triorair. So deimhin aoirim lib, tá a
 vtuairparal rágalta acu. Ac turá, nuair a d'eanair ¹⁸
 triorair, cuir oile ar do éann agus mair t'ágar,
 i otreó ná feicir d'aoine tú beir as d'eanamh trior- ¹⁸
 air, ac so breicir t'Ádair tu, atá fé ceilt; agus
 tabairt t'Ádair, a éionn fé ceilt, do tuairparal
 uic.

Ná cúimairí ríor d'aoib féin ar an ocalam ro, ¹⁹
 mar a ndéin na leómar agus an mair é d'íu,
 agus mar a ndéin na bíteamair é tóe agus é sru.
 Ac deimí ríor do cúimair d'aoib féin ar neamh, an ²⁰
 áir ná deimí na leómar é d'íu agus ná deimí
 bíteamair é tóe ná é d'íu. Óir, an áir 'n-a ²¹
 bfuil do ríor i n-ann atá do éoríe leir.

Irí do ríu ríor do éir. Má bíonn do ríu glan ²²
 beir do éor so leir so ríormar. Ac má bíonn do ²³
 ríu ³so h-oic beir do éor so leir gan ríor. Agus
 má' ríon agus d'oiríeáir an ríor atá ionat, cad
 é méir na d'oiríeáir féin?

¹ Luc. xi. 2.

² Eccl. xxviii. 3, 4, 5; Marc. x. 25.

³ .i. gan ríormar.

* Ver. 11. "Rí rúbairteamail."—'Sé focal atá as lúcar
 naomha i n-ionat an focal seo ná, "ar n-áran laeairteamail."
 Tuigear go scialluigeann fé áran na beir, an t-áran a
 glacaimí i sáramint éor éirí.

† Ver. 13. "ná leis rínn i scaidib," .i. ná leis do rí na caidib
 buaítear oirínn.

- 24 Ἰὶ φέιριρ τ' ἄοιννε ρυθ α' ὀέανάμ ἀρ τ' ἄ μ' αἰγίρτιρ :
 ὀρρ βειθ ρυατ αἰγε το μ' αἰγίρτιρ αὐ αἰρ ἡρᾶθ το' n
 μ' αἰγίρτιρ εἰλε ; nό κυρρῖθ ρέ ρυαρ λε τοῖνε αὐ αἰρ
 βειθ τ' ροθ-μ' εαρ αἰγε ἀρ ἀν n τοῖνε εἰλε. Ἰὶ φέιριρ
 τοοιθ τ' αἰ αἰρ Mammon τ' φ' ριτ' ἄλᾶμ.*
- 25 Τ' ἄ ὀρῖς ριν τοῖρρμ λιθ, nά βίοθ βυαῖρτ ὀρᾶιθ 1
 τταοθ βύρ mβεατᾶ, φέααῖρτ αὐ τ' ὀρρρᾶιθ ριθ ; nά
 1 τταοθ βύρ ἡκυρρ, φέααῖρτ αὐ α' ὀκυρρῖθ ριθ υμαῖθ.
 Ἰᾶε mό λε ρᾶθ ἀν τ-ἀνᾶμ 'nά ἀν βιαθ, αἰρ ἀν κορρ
- 26 'nά ἀν τ-έαθαε ? φέααῖθ ἑἀνλᾶτε ἀν αἰρ ; nί
 ὀκυρρ' ριαθ ρίοι nά nί βᾶνιθ ριαθ ρόḡmαρ, nά nί ὀεῖνιθ
 ριαθ ἐνυαρᾶε 1 ρḡιοβόλ ; Αἰρ τοῖνεᾶν βύρ n-Ἀτᾶρ
 νεᾶmθᾶ ιαθ το ὀοτῦ. Ἰᾶε mό ḡο mόρ λε ρᾶθ
- 27 ριθ-ρε 'nά ιαθ ραν ? Cέ'cu αἡαῖθ-ρε, αḡ mαατᾶm τ' ὀ
 αῖρ, τ' φέατ' ρᾶθ ἀοn βᾶνλᾶmᾶ ἀmᾶῖν το ὀρρ λε n-α
- 28 ἀοῖρθε ? Αἰρ αὐ ὀυγε ḡο mβίοnν βυαῖρᾶm
 1 τταοθ ἑαθαῖς ὀρᾶιθ ? ὀρῖετ' nḡῖθ βλᾶτᾶnᾶ ἀν βᾶῖν,
 κορυρ mαρ ρᾶρᾶιθ ριαθ ; nί ὀεῖνιθ ριαθ ραοτᾶρ nά
- 29 ρnίοm. Τοῖρρμ λιθ, ἀmᾶε, nά ρᾶιθ Salomōn φ' εῖn 1 n-α
- 30 ḡρᾶθᾶm ḡο λῑρ ἐλύθαῖτε mαρ ὀεᾶnν αὐ ραν. Mᾶ
 ὀυρᾶᾶn τ' αἰ mᾶρθε το' n τρ' ὀρρ ραν ἀρ φέαρ ἀν ταῖm,
 ἀτᾶ ἀn n τοῖυ, αἰρ α' αἰτ' ραρ ρᾶ τεῖνε ἀmᾶρᾶε, nᾶε
 mό ḡο mόρ α' ὀέᾶρρᾶιθ ρέ τ' ὀοιθ-ρε, α' λυατ ἀν ὀρῖ-
- 31 τοῖ m ρυαρᾶῖς ? Ἰᾶ βίθιθ αḡ τ' ἑᾶnᾶm βυαῖρᾶ, τ' ἄ
 ὀρῖς ριν, 'ḡᾶ ρᾶθ, Cαθ τ' ὀρρρᾶῖmῖθ ? nά, Cαθ τ' ὀ-
 32 ρᾶῖmῖθ ? nά, Cαθ α' ἐλύθ' ὀαῖθ ρῖn ? ὀρρ, ρῖnᾶθ
 nᾶ νεῖτε ḡο mβίθ nᾶ ḡεῖnτε 'ḡᾶ λοῖς. ὀρρ τᾶ 'φῖορ
 αḡ βύρ n-Ἀτᾶρ ḡο ὀρῖλ ḡᾶθ αἡαῖθ λῑρ nᾶ νεῖθιθ ρῖn
- 33 ḡο λῑρ. λοῖρḡῖθ ἀρ τ' ὀύρ, τ' ἄ ὀρῖς ριν, ρῖḡεαατ τ' ἑ
 αἰρ α' φῖορᾶοnτᾶετ, αἰρ ταβᾶρρᾶρ τ' ὀοιθ, λῑρ, nᾶ
- 34 νεῖτε ρῖn ḡο λῑρ. Ἰᾶ βίοθ βυαῖρᾶm ὀ-α θ, τ' ἄ ὀρῖς
 ριν, 1 τταοθ ἀν λᾶε ἀmᾶρῖς ; τᾶ α' βυαῖρᾶm φῑn
 1 ḡαοῖρ ἀν λᾶε ἀmᾶρῖς. Ἰὶ βεαḡ το ḡᾶε λᾶ α' ὀυθ
 υἱε φῑn.

* Ver. 24. mammon, .i. ρᾶιθβῖρᾶρ ραοḡᾶλᾶε.

CAIBIDIOIOL VII.

An trímhó cuio de'n tpeanmóin ar an zcnoc.

Ná beirmó bpeit, ¹ ionur na béarfaí bpeit oraiḇ. **I**
 Mar ir do péir na bpeite a éabairfaíó ríḇ a tabairfar **2**
 bpeit oraiḇ; aḡur an tómar le n-a tómarraíó ríḇ, ir **3**
 leir a tómarfar cúḡaib. Cao cúige òuit an dúra-
 dān o'feirsint ¹ rúil do bḡáta, aḡur ná feiceann **4**
 tu an trail atá do' rúil féin? Nó cao cúige òuit **5**
 a rḡáó leo' bḡátair: leis dom an dúradān a bainc ar **6**
 do rúil; aḡur rin rail do' rúil féin? A cluanair, **5**
 bain an trail ar do rúil féin ar tóir, aḡur anran **6**
 éirir conur an dúradān a bainc a' rúil do bḡáta.

Ná tugaió an níó naomḡa doḡ na maḡraib ²; aḡur **6**
 na caiciró búir bpéarfaí cun na muc, le h-eaḡla zo **7**
 nḡeóbaíóir do éoraiḇ ionta, aḡur anran zo n-iom-
 pócaíóir oraiḇ aḡur zo rḡarfaíóir ríḇ.

Iarraió, aḡur tabairfar daíḇ; loirḡió, aḡur **7**
 ḡeóbaíó ríḇ; buailió, aḡur orḡalófar daíḇ. Óir ḡac **8**
 doinne a iarrann tuḡtar do; aḡur ḡac doinne a loir-
 ḡeann ḡeibeann ré, aḡur ḡac doinne a buaileann orḡal-
 tar do. Nó ³ cé h-é an duine aḡaib-re zo n-iarraió **9**
 a māc arān air aḡur ḡur cloc a éabairfaíó ré do? **10**
 Nó mā iarrann ré iarḡ air a' ttabairfaíó ré átair nime **11**
 do? Má'r eól, o'á bḡiḡ rin, daíḇ-re atá zo h-olc, **11**
 conur neite pḡḡanta éabairt o'búir ḡclainn, nác
 tóicḡe zo mḡr zo ttabairfaíó búir n-átair atá inr na
 plaḡair neite pḡḡanta daíḇ-re ac iad o'iarraió air?

⁴ ḡac níó, o'á bḡiḡ rin, ba māit lib a óeapao **12**
 daoine daíḇ-re deinió-re tóib-rin. Siné aḡaib an
 olíḡ aḡur na fáíḡe.

Téiḡió irteac an doḡur cumānḡ, óir ir fairrinḡ **13**
 an doḡur aḡur ir leatān an bóta a pḡolann cun tóite,

¹ lú. vi. 37; Róm. ii. 1.

² i. do rna tpoé-daoinib a éabairfaíó maḡla do'n níó naomḡa.

³ lú. xi. 11. ⁴ Tobiar iv. 16; lú. vi. 31.

- 14 aḡur tǵa a lán a leanann é. 1r ana-cúmanḡ an doḡur
aḡur 1r ana-éaol an bóḡar a ḡeólann cun na beaḡa,
aḡur ní móḡ a ḡeibeanḡ eóluḡ aḡ.
- 15 Seacanaíḡ na fáíḡe faíḡa, a ḡaḡann cúḡaib 1 ḡclúíḡ
na ḡcaoraḡ aḡur ḡur faolcóin éraoraḡa lairḡiḡ 1aḡ.
- 16 Ó n-a ḡḡoḡḡaib 1ḡeaḡ ḡ'aíḡneóḡaíḡ ḡib 1aḡ. An
mbainḡear caora ḡíneaḡna ḡe ḡḡḡeaḡ nó ḡiḡi ḡ'
17 ḡeóḡaḡánaib? Maḡ ḡin ḡuḡann ḡaḡ éḡann ḡóḡanta
ḡoraḡ ḡóḡanta uaiḡ, aḡur ḡuḡann an ḡḡoḡ-éḡann ḡḡoḡ-
18 ḡoraḡ uaiḡ. Ní ḡéḡiḡ do'n éḡann ḡóḡanta ḡḡoḡ-
ḡoraḡ ḡaḡaḡ nǵa do'n ḡḡoḡ-éḡann ḡoraḡ ḡóḡanta
19 ḡaḡaḡ. ḡaḡ éḡann nǵa ḡuḡann ḡoraḡ ḡóḡanta, ḡeaḡḡ-
20 ḡar é aḡur eḡḡar ḡa ḡeine é. ḡ'a ḡḡiḡ ḡin, aḡ a
ḡḡoḡḡaib 1ḡeaḡ ḡ'aíḡneóḡaíḡ ḡib 1aḡ.
- 21 Ní h-é ḡaḡ aoinne aḡeḡ liom-ḡa, a ḡiḡearna, a
ḡiḡearna, ḡo ḡaḡaíḡ 1ḡeaḡ 1 ḡiḡeaḡḡ na ḡḡlaḡar; aḡ
an ḡ-é a ḡéanḡaíḡ ḡoil m'áḡar aḡá inḡ na ḡlaḡar,
22 ḡiné a ḡaḡaíḡ 1ḡeaḡ 1 ḡiḡeaḡḡ na ḡḡlaḡar. ḡéan-
ḡaíḡ a lán ḡaoinne liom-ḡa an lá ḡan; a ḡiḡearna, a
ḡiḡearna, nǵa aḡ' aḡim-ḡe a ḡeineamaḡar ḡarḡaḡḡ-
eaḡḡ, aḡur nǵa aḡ' aḡim-ḡe a ḡeineamaḡar na ḡeaḡ-
aḡ ḡo eḡḡ amaḡ, aḡur nǵa aḡ' aḡim-ḡe ḡeineamaḡar
23 móḡán mḡḡbuiḡi? aḡur anḡan aḡmóḡaíḡ mé ḡóib:
níon eḡḡear-ḡa aḡḡe ḡam oḡaib; 1 mḡiḡiḡ uaim, a
luḡḡ an uilḡ a ḡéanaḡ.
- 24 ² ḡaḡ ḡuine, ḡ'a ḡḡiḡ ḡin, a éloḡeann an éaint
ḡeo aḡeḡim-ḡe aḡur ḡo ḡeineann beaḡ ḡ'a ḡéḡ, ḡam-
lóḡar é le ḡuine cialḡmaḡ a ḡein a ḡiḡ aḡ an ḡcaḡaiḡ.
25 aḡur ḡo ḡuit an ḡeaḡḡainḡ, aḡur ḡo ḡáinḡ na h-aibní,
aḡur ḡ'eḡḡ an ḡaóḡ, aḡur ḡo ḡluaiḡeaḡar 1 ḡcoinnib
an ḡiḡe ḡin; aḡur níon ḡuit ḡé; maḡ bí ḡé 'n-a ḡeaḡam
26 aḡ an ḡcaḡaiḡ. aḡur ḡaḡ ḡuine a éloḡeann na ḡocail
ḡeo uam-ḡe aḡur nǵa ḡeineann beaḡ ḡ'a ḡéḡ, beḡ ḡé
27 aḡ nóḡ an amaḡáin a ḡein a ḡiḡ aḡ an nḡainḡ; aḡur
ḡo ḡuit an ḡeaḡḡainḡ, aḡur ḡo ḡáinḡ na h-aibní, aḡur
ḡ'eḡḡ an ḡaóḡ, aḡur ḡluaiḡeaḡar 1 ḡcoinnib an ḡiḡe
ḡin, aḡur ḡo ḡuit ḡé; aḡur ba ḡiubaiḡḡeaḡ é a ḡuitim.

¹ Saḡm vi. 9; Lúe. xiii. 27.

² Lúe. vi. 48.

Δγυρ το τάρτα νυαιρ α βί αν έαινε ριν ερίοε νυιζτε ας 28
 ίορα σο ραιβ να θαοινε ας θέαναν ίονγνα ο'ά τεα-
 γαρς. Οίρ το θειν πέ αν τεαγάρς μαρ α θέανραο 29
 ουινε σο ραιβ κόμαετ αζε, μυραρ β'ιοναν αγυρ να
 Σςρίβνεόρη αγυρ να ραιρρίνις.

CAI'OTOTOT VIII.

Αν λοβαρ ο'ά γλανάο ας Ορίορ; ρειρβίρεαε αρ ταιορις εέαο, γ
 μάεαιρ εέιλε ρεαοαιρ, γ α λάν ειλε αζε 'ά λειρεαρ. Αν ρτοιρμ
 αρ αν βραραζε ά έιύνύ αζε. να ρεαίμαιν οά ζσυρ αμαε αρ αν
 μβειρτ α βί ρεαλβυιζτε αου, γ εεαο υαιό οορ να ρεαίμαιναιβ
 ουλ ιρτεαε ινρ να μυαίβ.

Ανραν νυαιρ α έάινις πέ ανυαρ ό'η ζενεε το lean 1
 ρλυαιζτε μόρα έ. Δγυρ ρεαε, έάινις λοβαρ, αγυρ το 2
 ρλέαετ πέ οό αγυρ ουβαιρτ πέ: Α έιγεαρνα, τά αρ το
 ευμαρ μέ γλανάο μά'ρ άιλ λεατ. Δγυρ το ρίν ίορα 3
 α λάμ αγυρ ευιρ πέ αιρ ί, αγυρ ουβαιρτ πέ; Ιρ άιλ υιον
 έ: γλανταρ έύ. Δγυρ το γλανάο λάιτρεαε έ ό η-α
 λοβρα. Δγυρ ουβαιρτ ίορα λειρ: ρεαε, νά η-ιnnir 4
 ο'αοιννε έ; αε ιμτέις αγυρ ¹ ταιρβεάιν τυ ρέιν το'η
 τραγαρτ, αγυρ ταβαιρ αν οφράιλ α ο'όρτουις Ιλαοίρ,
 μαρ ριαθναιρε οόιυ-ριν.

Ανραν νυαιρ α βί πέ ταρ έιρ ουλ ιρτεαε ι ζCαρπαρ- 5
 naum έάινις ευιζε ταιορεαε εέαο, 'ζά ζυιθε, αγυρ 6
 ουβαιρτ πέ: Α έιγεαρνα, τά μο βυαεαίλλ ρα βαίλε 'η-α
 λυιζε ζαν λύε α ζέαζ, αγυρ τά ριαντα μόρα αιρ. Δγυρ 7
 ουβαιρτ ίορα λειρ: έιοεραο-ρα αγυρ λειζιρρεαο έ. Δγυρ 8
 ουβαιρτ αν ταιορεαε εέαο: Α έιγεαρνα, νί ριύ ιν ρε
 ζο οτιοερά πέ μ' οίον; αε αβαιρ αν ροαλ αμάιν αγυρ
 βειό μο βυαεαίλλ ρλάν. Μαρ ιρ ουινε ιμρε ατά 9
 πέ ρμαετ, αγυρ τά ραιζοιύιη ρύμ; αγυρ οειρμ λειρ αν
 βρεαρ ρο, Ιμτέις, αγυρ ιμτέιζεανν πέ; αγυρ λε ρεαρ ειλε,
 Ταρ, αγυρ ταζανν πέ, αγυρ λε μ' ρειρβίρεαε, Θειν ρο;
 αγυρ οεινεανν πέ έ. Δγυρ νυαιρ αιρις ίορα ραν το θειν 10
 πέ ίονγνα οέ; αγυρ ουβαιρτ πέ λειρ αν μυίντιρ α βί
 'ζά leanμαιντ: ζο οειμίν αοειρμ υιό, νί βραυαρ α
 λειτέο ριν οε έρειθεαμ 1 η-ιρραέλ. Δγυρ οειρμ 11

1.1. ευν να τειρτιμέιρεαετα ο'ράζαίλ. Lebic. xiv. 2.

- uibh go dtiocfaidh a lán daoine ó'n nDomhan go raibí aghaidh
 ó'n nDomhan tiam, agus go luigfidh ríad i bfochair
 12 Ábraham agus Isaac agus Iácoib, agus caitear clann
 na n-íosaíochta amach sa dorcadar atá amuigh, mar a
 13 mbeidh go raibí aghaidh ríad. Agus dúbairt Íosa
 leir an dtiocfaidh céad: iméigh ort, agus fé mar a
 éiríodh deintear duit. Agus táinig a ríainte do'n
 buachaill an uair sin.
 14 Agus nuair a táinig Íosa i rteach i dtígh Íosa
 éadach fé mairt a céile 'n-a luighe agus éadach
 15 uirí; agus do ríad fé ar lán uirí, agus d'íméigh an
 t-éadach d'í, agus d'éirigh sí, agus deir sí ríad
 16 Anra, nuair a táinig an t-íosa, agus d'í
 tiam a lán daoine go raibí deamain ionta; agus
 bí fé agus d'í na n-deamain le n-a focail, agus agus
 17 leigear na n-daoine a bí ar a ríainte; ionas go bfuil-
 faí an éadach a dúbairt Íosa ríad, mar a dúbairt
 fé: ¹Do ghlac fé éadach féin ar n-earláintí agus
 d'fhuiligh fé ar n-galair.
 18 Agus nuair a éadach Íosa na ríad mór 'n-a
 19 tímpal, d'íad fé d'í tiam uirí. Agus táinig fear
 ríadinne éadach agus dúbairt fé leir: A Máistir,
 20 leanfaid tú fé áit 'n-a ngeóidh. Agus deir Íosa
 leir: Táid ríad na ríad agus na ríad agus na ríad
 agus éadach an éirí, agus ní' agus Mac an Duine áit
 21 ar a leigear fé a éadach. Dúbairt deiríobul eile
 leir, A Íosa, leig dom d'í ar dtúir agus m'adair
 22 d'adair. Dúbairt Íosa leir, áit: Lean m'íre,
 agus leig dom na mairt a mairt d'adair.
 23 Agus nuair a éadach fé ar b'í na luighe b'í, do
 24 lean a d'íad buil é. Agus féad, d'éirigh ríad
 mór sa b'íad, i dtígh go raibí an long d'á m'íad
 25 leir na ríad. Ad bí ríad 'n-a éadach. Agus
 táinig a d'íad buil éadach agus d'íad éadach é. A
 Íosa, ar ríad, ríad ríad; tá an b'í agus.
 26 Agus dúbairt Íosa leir: Cad í eadach daoib, a daoine
 gan ríad éirí? Anra d'éirigh fé agus dúbairt
 fé leir an ngeóidh agus leir an b'íad ríad

¹ Íosa l. iii. 4; i ríad. ii. 24.

máint focair, agus táinig ciúnar mór. De rin do 27
 glac ionghaó na daoine agus duibhreach: Cao é mar
 duine é seo go bfuil gaot agus faraise umal do?

Agus nuair a cuadar tsearna an uirge, irteac 1 28
 oír na ¹ nseparénac, do buail uime beirt go raib
 deamain ionta, agus iad as teac amaé ar na h-uag-
 naib agus iad ana-millteacé, i otreó náir b'féidir
 o'aoinne gabáil an trlíš rin acu. Agus féac, do 29
 liúgarar agus duibhreach: Cao é rin duinne tura, a
 íora, a ílic Dé? Ar táinir anro roim an aimirí cun
 pionóir a cur oirinn? Bí treac mór muc ar foraid- 30
 eacé i ngar doib. Agus o'iarra na deamain acainne 31
 ar: Má cuirpeann tú ar ro rinn, ar ríad, cuir inr na
 mucuib rinn. Agus duibhert ré leó: Imtígró. Agus 32
 o'imtígeadar irteac inr na mucuib, agus féac, do rit
 an treac muc ar buile le fánaio irteac ra bfaraise,
 agus do bátao iad. Agus do rit na h-aoóairí; agus 33
 tándadar irteac ra catair, agus o'innreadar gac níó,
 agus i otaob na beirte go raib na deamain ionta.
 Agus féac, do gluar muintir na catarac go léir 34
 amaé i scoinnib íora; agus nuair a conacadar é
 o'iarraadar air imteacé ar a oír.

CAIBIDIOIL IX.

Duine gan lút a géas oá leigear as Cnóirt. maitiú o'á
 glaoóacé cuige. An galan pola oá leigear. Ingean íáruir á
 tógaínt ón mbár aige. Raóarc á tabairt aige do beirt oall.
 Agus duine balb, go raib deamain ann, oá leigear aige.

Agus cuaid ré ar bóro na luinge bige, agus táinig 1
 ré tar uirge irteac 'n-a catair féin. Agus féac, do 2
 tugarar as tiall air, rinte ar toct, fear a bí gan
 lút. Agus nuair a conaic íora an cpeideam a bí acu 3
 duibhert ré leir an bfeair gan lút: Glac mipeacé, a
 níc, táio do peacá maitte duit. Agus féac, duib-
 hert cuir der na rgróneóirib, 'n-a n-aighe féin:
 Tá oiamarlaó as an bfeair ro o'á oéanam. Agus ó 4
 conaic íora na rmuinte a bí acu, duibhert ré: Cao

² nó, na nseparénac.

cuige daoib na roo-ruimte beic i n-úr scríobúib
 5 aiaib? Cé 'cu ir ura a ráo, Tá do peacaí maíte
 6 úit; nó a ráo, Eirís aiaur riúbluis? Ac ionur
 go mbeaó fíor aiaib go bfuil as Mac an Duine cóm-
 aet ar an tcalam ro cun peacaí a maíteam (duibairt
 ré leir an bfeair a bí san lú) Eirís-re, aiaur tós ruar
 7 do leabair, aiaur imtís cun do tige féin. Aiaur
 8 o'eirís ré, aiaur o'imtís ré cun a tige féin. Aiaur
 táinis easla ar an rluas nuair a conacadar an ní
 rin, aiaur do molarar Dia a tús a leicéir rin de cóm-
 aet do daoib.

- 9 ¹ Aiaur nuair a o'imtís íora o'n áit rin conaic ré
 duine dá b'ainim Maítiú 'n-a fuidé i n-áit an cur-
 tuim, aiaur duibairt ré leir: lean mire. Aiaur o'eirís
 ré aiaur do lean ré é.
- 10 Aiaur do tárla, aiaur é as fuidé cun bío ra tís, go
 táinis a lán puiblocánae aiaur a lán peacaé aiaur
 gur fuidéadar i bfoair íora aiaur a deirgiobul.
- 11 Nuair a conaic na fairsínis an ní rin duibairt le
 na deirgiobul: Cad cuige go n-íceann bú mairtír
 12 bia i bfoair na bpuiblocánae aiaur na bpeacaé? Ac
 o'airís íora an focal, aiaur duibairt ré: Ní h-as
 daoine plána atá gá le liais ac as daoine breóite.
- 13 Imtísir aiaur foglumuisir a bús riú: ² Trócaire ir
 toil liom, aiaur ní h-íobairt. Óir ní cun na bfiormon
 do glaoaé a tánas, ac cun na bpeacaé do glaoaé.
- 14 Anran do táinis deirgiobul le h-éoin as triall air,
 aiaur duibairt: Cad cuige go ndéinimí-ne aiaur na
 fairsínis tioraó go minic aiaur ná deir do deir-
 15 giobul-re tioraó? Aiaur duibairt íora leó: An
 féoir do élainn an Céile beic duairc an fáir atá
 an Céile 'n-a bfoair? Ac tiocair an t-am i n-a
 tógar uata an Céile, aiaur anran déanair ríad
 16 tioraó.* Ní cuireann doinne preabán o'éadae nua

¹ Marc. ii. 14; Lúc. v. 27.

² Óree vi. 6.

* Ver. 15. "An féoir do élainn an Céile."—nór cainte
 eadair é rin, aiaur cialluigeann ré "cáirce an Céile," nó
 "lúct aicne an Céile."

ar fheana-balcair éadaiḡ; óir baineann ré a lán féin ar an mbalcair éadaiḡ, agus bíonn an rtracað níora meara. Ná ní cuirtear fíon nua i rrean'-áircaib leaḡair; nó 17 má deintear bhirtear na h-áircaí agus doirtear an fíon, agus imḡiḡ na h-áircaí san cairbe. Ac cuirtear an fíon nua i n-áircaib nua agus coimeáḡtar iad arsaon.

An fáir a bí ré as ráð na cainte rin leó, féac táinig 18 ppiúna áirḡce cuige, agus do fléacḡ ré óó, agus dubairt ré: A ḡḡearna, do fuair m'inḡean bár anoir; ac tar agus cuir do lám uirḡi, agus beir rí beó. Agus d'eirḡs íora agus do lean ré 6, mar aon le n-a 19 deirḡiobulaid.

Agus féac, táinig lartiar dé bean a bí as taḡairt a 20 coo' fola ar feað dá bliain déas, agus cuir rí a lám ar fáir a brait. Mar, dubairt rí 'n-a h-aighe féin, 21 Mura ndeineaḡ ac baint le n-a brait beir mé rlán. D'iompuḡs íora, ámtac, agus conaic ré í, agus dub- 22 airt ré: ḡlac mirneac, a 'ḡnín ó; do rlanuḡs do cneideam tu. Agus bí an bean leisḡrte ó'n uair rin amac.

Agus nuair a táinig íora cun tiḡe an ppiúna, agus 23 nuair a conaic ré na ceóltóirí agus ¹ an trluas as déanam foḡraim, Dubairt ré leó: Omuioḡ riar; 24 ní marb atá an cailín, ac 'n-a coolað. Agus bíodar as fonaḡair uime. Agus nuair a cuireaḡ na daoine 25 amac, do cuaid ré irteaḡ, agus do ruḡ ré ar lám uirḡi. Agus d'eirḡs an cailín. Agus do leaḡ an 26 rḡeal ran ar fuir na tíre rin ḡo léir.

Agus nuair a bí íora as imḡeaḡ ar an áit rin do 27 lean beirt dail é agus iad as liúirḡ, agus deirḡir, Dein trócaire orainne a ² míc dáibio. Agus nuair a 28 táinig ré cun an tiḡe táinig na dail cuige. Agus dubairt íora leó: An ḡcneideann ríḡ ḡur féoir dom an níḡ reo a déanam daoib? Dubraḡar leir: Cneioimíḡ, a ḡḡearna. Anran do cuir ré a lám ar 29 a rúilb, agus dubairt ré: Deintear lib do réir

¹ b'é rin nóir na tíre rin.

² .i. ainim na n-íuac ar an ḡlanuḡteóir a bí le teacḡ.

30 búr ḡcpeioim̃. Aḡur do h-orḡalaò a rúile, aḡur
 31 beir̃ a fíor ran aḡ doinne. Ac nuair a cuadair-ran
 amac̃, do leat̃adair a clú ar fuir na tíre rin ḡo léir.
 32 Aḡur tar éir dul amac̃ doib̃, do tugad̃ cuise duine
 33 a bí balb̃, aḡur bí deam̃an ann. Aḡur nuair a cuiread̃
 amac̃ an deam̃an do labair an duine balb̃; aḡur bí
 ionḡna ar na daoine, aḡur deir̃oír: Ní feacaḡar a
 34 leit̃eíro rin m̃am̃ i n-Ír̃maél. Ac deiread̃ na f̃airi-
 r̃iniḡ: Ír le cómaḡt ní na n-deam̃an a cuireann ré amac̃
 na deam̃ain.

35 Aḡur do ḡluair íora móir-éim̃pal, inr na caḡraḡaib̃
 aḡur inr na bailtib̃, aḡ teag̃arḡ inr na rinag̃óḡaib̃,
 aḡur aḡ c̃raoḡrḡaoilead̃ roirḡeíl na r̃iḡeaḡta, aḡur
 36 aḡ leig̃ear ḡac ḡalair aḡur ḡac breoiteaḡta. Aḡur
 c̃onaic ré na r̃luaiḡte daoine aḡur éainiḡ truaḡ aḡe
 doib̃, mar ḡo raḡadair ḡo mí-áḡḡaraḡ, caite mar
 37 beaḡ caoire ḡan aoḡaire. Anran duḡairt ré le n-a
 deirḡiobulair̃: Tá an f̃óḡmar m̃or ac tá an luḡt oibre
 38 ruaraḡ. Iarraiḡ, o'á b̃riḡ rin, ar an oḡig̃earna ḡur
 leir an f̃óḡmar, luḡt oibre do cur aḡ bainḡ an f̃óḡ-
 mar̃ do.

CΑΙΒΙΘΙΟΙ X.

An oá arbol oéaḡ oá ḡcur amac̃ aḡ c̃ríor̃ aḡur cómaḡt
 acu c̃un m̃ir̃b̃úilc̃í oéanaim̃. Teag̃arḡ aḡe á taḡairt doib̃.

1 Aḡur do ḡlaor̃ ré cuise a oáreáḡ deirḡiobul, aḡur
 2 cuḡ ré doib̃ cómaḡt ar na h-annr̃pp̃uóib̃, c̃un iad̃ do cur
 amac̃, aḡur c̃un ḡac ḡalair aḡur breoiteaḡta do leig̃-
 3 ear. Aḡur r̃ioiaḡ ainim̃neaḡa an oáreáḡ arpol:
 Sim̃on an céad̃ duine, aḡur Pead̃ar a tugtar air;
 4 aḡur Ainḡriar a õriḡair. Séamur mac Sebedé, aḡur
 Eóin a õriḡair, Pilib aḡur Paḡtolán, Tomár, aḡur
 Maiciú an puib̃liocánaḡ, Séamur mac Alp̃eir, aḡur
 4 Taḡdeur, Sim̃on ó C̃anaan, aḡur Iudár ¹Írcariḡt,
 an fear a õiol é.

1.1. ó n-a baile oúḡair.

Cuir fíora uaidh an dáréas rian, agus tuas pé óróú d'óibh 5
 mar reo: Ná h-imtighidh i rliú na ngeinte agus na téighidh 6
 irteadh i scaotarachaibh na Samariotánach; Ac téighidh 6
¹pé d'éin na scaorach de teigleach Ippaél atá imtighidhe 7
 amú'. Imtighidh, agus deiniú cnaobhrasaoileadh, agus 7
 abhaidh, Tá nígheacht na bplatair tagaite i n-acmaireacht.
 Leighidh daoine breóite; tógaidh na mairbh ó'n mbáir; 8
 glanaidh na lobhair; cuiridh amach na deamhain. I r i
 n-airge do fhuarabhair; tugaidh uaidh i n-airge.

Ná bíodh ór ná airgeadh ná raiobhnear i dtairge aghaidh 9
 i nbúir scurior. Ná bíodh mála cun lóin bóthair aghaidh, 10
 ná d'á caróis, ná bhróga, ná cleit; óir i r fiú an fear
 oibre é coctú. Agus pé caithir nó dún n-a ragaídh ríbh 11
 irteadh ann, fíarfaidh cé i r cneideamhach ann, agus
 fanaidh an rian go dtí go mbeidh ríbh ag imcheacht. Agus 12
 nuair a beidh ríbh ag dul irteadh i dtí, beannuighidh do'n
 tí ríbh agus abhaidh; Sioctáin do'n tí ríbh reo. Agus 13
 má' r fiú an tí ríbh é, tiocfidh búir ríochtáin air; mura
 fiú, ámh, fillfidh búir ríochtáin oraidh féin. Agus pé 14
 duine ná glacfaidh ríbh agus ná h-éirfidh le nbúir
 mbreictíbh, téighidh amach ar an dtí ríbh, nó ar an scait-
 air ríbh, agus caithidh an ceo d'nbúir scuraidh ann. Go 15
 deimhin adreimh libh, i r raonra a beidh an rgeall ag tír
 Sodom nó ag tír Gomorra lá an breiteamhantair 'ná
 ag an scaitair ríbh.

Féach, táim ag búir scur amach ar nór caorach amearg 16
 raolcon. Bíodh, d'á bhrí ríbh, cómh glia leir na
 h-aicneachaidh nime agus cómh rimplíde leir na colú-
 raibh.* Ac reachtaidh ríbh féin ar na daoine. Óir, 17
 tabairfidh ríad ar láimh ríbh, inr na cómairlíbh agus
 ríuiprálfaidh ríad ríbh i n-a rinaisídh; Agus beair- 18
 faidh ríad i láthair níghe agus uachtarídh ríbh mar gheall
 orim-ra ²mar fíadhnair d'óibh-ríbh agus doir na geintibh.
 Nuair a tabairfidh ríad ar láimh ríbh, ámhach, ná 19
 bíodh ag macnaimh féachaint cad' déarfaidh ríbh, ná
 conur; óir tabairfear daoibh an uair ríbh an ní d'á labh-

¹ Gnóim. xiii. 46.

² .i. cun na ríinne d'airbeáint d'óibh.

* Ver. 16. "Simplíde," .i. macánta, roiléir, ríinneach, gan
 feall.

- 20 arfaid rib. Oir ní rib-re do labhann ac Spioraid
 21 buir n-áchar a labhann ionaid. Agus tabarfaid an
 thuitair a thuitair le cup cun báir, agus an t-áchar a
 mac; agus eireódair an éilann i scoinnib a n-áchar agus
 22 a máchar agus bárdóid ruid id. Agus beid fuad
 as sad duine daoib-re mar sheall ar m'ainim-re; ac
 23 an t-é fearóid amac so veire iré a plánófar. ac
 nuair a déanfar gear-leannmairt oiraid ra áchar rin,
 imtighid so áchar eile: So veimín doirim lib, ní
 beid ácharaí íraeil riubalta asaid far a dtiocfid
 Mac an Duine.
- 24 Níl an veirgiobul níor fearr 'ná a máigirtir, agus
 25 níl an reirbiread níor fearr 'ná a tigeirna. Ir leor
 do'n veirgiobul beid mar a máigirtir, agus do'n treirb-
 iread beid mar a tigeirna. Má tugadur beirebub
 ar fear an tige, ná mór 'ná ran a tabarfaid ruid ar
 26 muintir a tige é? Ná bíod eagla asaid riompá do á
 bhrígid rin. Oir níl don ruo fé éilid ná noctfar, agus
 27 níl ruo i bpolac na h-aitheofar. An ruo doirim
 lib ra doircead abraid ra trólur é; agus an ruo a
 doirigeann rib [mar cógar] ra éilid veimín é
 28 óraobrgaoilead ar báraib na dtighe. Agus ná
 bíod eagla asaid riomir an muintir a marbuisgeann an
 corp, agus ná féidir doib an t-anam a marbú; ac
 bíod eagla asaid riomir an t-é gur féidir do idir
 29 anam agus corp do cup so h-irreann. Ná díoltar do
 sealtbún ar feoiring? Agus ní féidir do sealtbún acu
 30 tuitim cun tairim san búir n-áchar. Níl ruibe do búir
 31 ngruaid ná fuil cómrighe. Ná bíod eagla oiraid, do á
 bhrígid rin. Ir mór le ruid rib-re 'ná móran der na sealt-
 32 búnaib. Sad duine, do á bhrígid rin, a do'admodóid
 mire or cómar daoine, admodóid-ra eirean or cómar
 33 m'áchar atá in na flaitir. ac an t-é a réanfaid
 mire or cómar daoine, réanfaid-ra eirean or cómar
 m'áchar atá in na flaitir.
- 34 Ná mearaid gur cun na ríotcána cup ar an dtalam
 a tana; ní cun na ríotcána cup ann a tana, ac cun
 35 an éilidm a cup ann. Oir do tana cun an duine
 cup i n-eairid le n-a áchar, agus cun na h-ingine cup
 i n-asaid a máchar, agus cun mná an mic do cup i

n-aḡaiḡ māṡar a céile.* ¹ Aḡur namaiḡ uine a luēt 36
 aontíḡir féin. An t-é ḡur meara leir a aṡair nó a 37
 māṡair 'ná mire, ní'l ré maiṡ a ḡóitín dom; aḡur an
 t-é ḡur meara leir a māc nó a inḡean 'ná mé, ní'l ré
 maiṡ a ḡóitín dom. Aḡur an t-é ná ḡlacraíḡ a épor 38
 aḡur mire do leanmāint, ní'l ré maiṡ a ḡóitín dom.
 An t-é a ḡeobaiḡ a anam féin cailliḡíḡ ré é; aḡur an 39
 t-é a cailliḡíḡ a anam féin ar mo ḡon-ra, ḡeobaiḡ ré é.
 An t-é a ḡlacann riḡ-re, ḡlacann ré mire; aḡur an 40
 t-é a ḡlacann mire, ḡlacann ré an t-é a cuir uaiḡ me.

An t-é a ḡlacann fáirí 1 n-ainim fáiríe, ḡeobaiḡ ré 41
 tuarparḡal fáiríe; aḡur an t-é a ḡlacann fíoraoin 1
 n-ainim fíoraoin, ḡeobaiḡ ré tuarparḡal fíoraoin.
² Aḡur an t-é a ṡabarraíḡ le n-ól do uine de'n 42
 cuir ir ruaraiḡe ḡíobḡ ran fíú cupán uirḡe fuair, 1
 n-ainim deirḡiobuil, ḡo deimín a deirim lib, ní cailliḡíḡ
 ré a luācṡ raotair.

CAIBIḡIOI XI.

A deirḡiobuil aḡ eoin ḡá ḡcur aḡ triall ar ériort. na
 iúdaíḡ ḡ'á ḡcāineadḡ aḡ ériort mar ḡeall ar ná creiḡíḡíḡ,
 aḡur na ḡaoine ḡ'á nḡlaoḡadḡ cuirḡ a moṡuiḡíḡ ualaí troma
 beirḡ ort.

Aḡur do ṡárla, nuair a bí na h-óiruiḡṡe ṡabarraṡa 1
 aḡ íora ḡ'á ḡáreāḡ deirḡiobuil, ḡur imṡíḡ ré ar an
 áit rin cun teāḡarḡ aḡur craobḡḡaoileadḡ ḡéanam 1 n-a
 mbailṡiḡ-rin.

³ Aḡur nuair a ḡ'airiḡ eóin, aḡur é ḡabṡa, oibreaṡa 2
 ériort, cuir ré beirṡ ḡ'á deirḡiobulaiḡ féin aḡ triall
 air, aḡur uibairṡ ré leir: An tura an t-é aṡa le 3
 teācṡ, nó an bfuil orainn feirṡam le uine eile? Aḡur 4
 uibairṡ íora leḡ 'ḡá bḡreāḡarḡ: Imṡíḡíḡ aḡur innriḡ
 ḡ'éoin na neirṡe ḡ'aireabair aḡur do conacabair.

1 mich. vii. 6.

2 marc. ix. 40.

3 lúc. vii. 18.

* Ver. 35. "ṡánaḡ cun an uine cup 1 n-eairaḡ," ḡrl.—ní 'ḡá
 ráḡ é ḡur b' riné cuir bunaiḡ a bí aḡ ar ḡlānuirḡeóir le teācṡ,
 aḡ ḡo ḡtiocraḡ na neirṡe rin ar a teācṡ aḡur ar a teāḡarḡ, mar
 ḡeall ar an ḡcuma 'n-a mbeadḡ a lán aḡ cup 'n-a coinnib ḡo
 rṡuacācḡ, aḡur aḡ craḡ na ḡaoine do leanraḡ é.

- 5 ¹ Τά παῦρε ας ὁαίλλ; τὰ ριύβαλ ας βακαίς; ὕλανταρ
 na loḃaίρ; τὰ εἰρτεαῶτ ας ὁαοίне α βί βοῦαρ; Εἰρῖσιῶ
 na μαίρῶ; Τά an Soίρῡεal ὁ'ά ² τεαῡαρς ὁορ na
 6 βοῶτaίḃ. Αῡsur ιρ αοιβῖnn ὁο'η τ-έ nά ὕλαcφαῖḃ
 ρῡanaίll umam-ρα.*
- 7 Αῡsur nuαίρ α βί an βειρτ ιmῡίῡῡe ὁο ῡrom ἱορα an
 laḃaίρτ leiρ na ὁαοίне ι ὁταοḃ Εῡῖn: Cαῡ α βί uαίḃ le
 ρειρῡῖnt nuαίρ α ῡánaḃaίρ amac ρα ḃράρac? Σλατ ὁ'ά
 8 ρuaῡaḃ le ὕaοιῡ? Δῡ cαῡ α βί uαίḃ le ρειρῡῖnt nuαίρ
 α ῡánaḃaίρ amac? ρεap ι n-έαῡaίῡḃ mίne? ρέαῡ, ι
 9 ὁῡίῡῡῡḃ na ρί aῡά luῡῡ an έaῡaίῡ mίn. Δῡ cαῡ α βί
 uαίḃ le ρειρῡῖnt nuαίρ α ῡánaḃaίρ amac? ράιḃ, an
 eaḃ? Δῡ ὁειρῖm-ρέ liḃ ὕur ὁuine έ ιρ mḃ 'nά ράιḃ.
 10 Οῖρ ιρ aίρ ρeo aῡά ρῡῡῖḃῡῡa: ³ ρέαῡ, ῡάim-ρe ας cuρ
 m'αιnῡil ρḃmαῡ amac ῡun na ρliῡe ὁ'ollaḃú ρḃmαῡ.
- 11 ὕo ὁειmῖn aḃειρῖm liḃ, nίορ eίρῡῡ, ap ap ρuῡaḃ ὁ
 mḃaίḃ, ὁuine ḃa mḃ 'nά Εῡῖn ḃaίρτe; Δῡ an τ-έ ιρ
 12 lúῡa ι ρίῡeaῡῡ na ḃρλαῡαρ ιρ mḃ έ 'nά eίρean. Δῡ ὁ
 aίmῖρῖ Εῡῖn ḃaίρτe ὕo ὁῡί aḃοιρ ῡά eίῡean 'ά ὁéanaḃ
 ap ρίῡeaῡῡ na ḃρλαῡαρ, αῡur ιρiαḃ luῡῡ an eίῡῖn α ḃειρ-
 13 eann leḃ έ.† Οῖρ ῡapῡaίρeacῡ ιρeαḃ ὁeín na ράiḃe ὕo
 14 léiρ αῡur an ὁliῡ, ὕo ὁῡί Εῡῖn. Αῡur mά'ρ áil liḃ
 15 α ὕlaῡaḃ, ιρέ ⁴ Eliap έ aῡά le ῡeaῡῡ.‡ An τ-έ ap α
 ḃρuil cluapa ῡun eίρῡeaῡῡa, eίρῡeaḃ ρέ.
- 16 Δῡ cé leiρ ὕo ρamḃḃḃaḃ an ῡρliḃḃῡ ρo? Ιρ cḃῡmáil
 iαḃ le h-aop ὁῡ 'n-a ρuiḃe ap an maῡa ας ὕlaḃḃaῡ
 17 ap α ὕcḃmῡáḃaίῡḃ: Αῡur 'ῡá ρáḃ: ὁeíneaḃaίρ ceḃl
 ὁaοiḃ ap ρíḃiḃ, αῡur nίορ ὁeíneaḃaίρ ρῖnnce; ὁo
 18 ῡaοíneaḃaίρ, αῡur nίορ ὁeíneaḃaίρ ὕol. Οῖρ ὁo
 ῡáinῡ Εῡῖn ὕan iῡe ὕan ὁl, αῡur ὁeίῡḃ ρiαḃ: Τά
 19 ὁeaḃan ann. ῡáinῡ Mac an ὁuine ας iῡe αῡur ας
 ὁl, αῡur ὁeίῡḃ ρiαḃ: ρέαῡ, an ὁuine cῡaopac αῡur an

¹ ῡάiαρ xxxv. 5.

² ῡάiαρ lxi. i.

³ mal. iii. i.

⁴ .i. Eliap ι ὕcḃmαῡῡ; mal. iv. 5.

* Ver 6. “nά ὕlaῡcφαῖḃ ρῡanaίll umam ρa,” .i. nά ὕlaῡcφαῖḃ ρῡanaίll, nú ὁiombáḃ, map ὕeall ap mé βειῡ ὡḃal, αῡur map ὕeall ap an mbár ρέ ῡapcuiρne aῡά αῡam lé ρulaῡ.

† Ver. 12. “ῡά eίῡean,” ῡῡl., .i. ní ρaῡῡαρ ρίῡeaῡῡ na ḃρλαῡαρ Δῡ le ρḃίρneaρτ, le h-eίῡῖn α ὁéanaḃ opaiḃn ρéin ῡρῡ ὁéine aίῡῡῡe αῡur ῡρῡ ῡῡ ι ὕcḃḃḃḃḃ ap ḃḃḃḃḃḃḃ.

‡ Ver. 14. “ιρέ Eliap έ,” ní h-i ḃρeapῡaiḃ, áḃ, Δῡ ι ρῡiορaίḃ, cf. i. 17.

feap fíona d'ól, capa na bpuibhlocánae ašur na bpea-
cae. Ašur ſeibeann an eašna a ceapic ó n-a clainn
féin.

Anran do éiom fé ar milleán do éur ar na caénae- 20
aib ionar h-oibríſeao an éuro ba mó d'á éomáeaió,
toirſ náir beineaoar aitéiſe: Mairſ duit, a éopo- 21
rain mairſ duit, a beéraió! óir dá noeinéi i oéuie
ašur i Síóón na feapca aca éeanta ionaib-re, ir faoó
a éeanfaióir aitéiſe fé éaoae ſarib ašur fé luaitéiſ.
Ac éeirim lib, ámtae, beio an rſéal níor faoie lá an 22
beiteamantair aš Tuie ašur aš Síóón 'ná ašaib-re.
Ašur tura, a éaparnaum, an ruar ſo flaeap ée a 23
tóſpar éú? Síor ſo h-irpeann ireao a curpar éú; óir
dá mba i Sodomaió a éeanfai na feapca a beineao
ionat-ra, b'éioir ſo mbeao an éaeair rin ann ſo oéi
an lá ro. Ac éeirim lib, ámtae, ſo mbeio an rſéal 24
níor faoie lá an beiteamantair aš muintir éodom
'ná ašat-ra. Sa n-am ran d'féaeſair íora ašur 25
duibair: Aomuiſim ao' láaeir-re, a éaeir, a
éiearna neime ašur talman, mar ſur éeilir na neite
reo ar luét eašna ašur tuirſiona, ašur ſur noéair
iao do naoiéeanaió. Ireao, a éaeir; óir rin mar a 26
bí aeitneamae ao' láaeir-re. Tá ſae uile níó 27
aeapca éóm-ra aš m'éaeir. Ašur ní'l aeitne aš
aoinne ar an Mac ac aš an éaeir; ná ar an éaeir ac
aš an Mac, ašur aš an t-é ſur toil leir an Mac a
d'foillriú éó. Aeſaio ſo léir aš triall oim-ra, ſae 28
duine ſo bpuil éuaóean ašur éiomuaae air, ašur
aeaprao-ra faoieam oiaib. Tóſaio mo éuinſ-re 29
oiaib, ašur foſlumao uaim, óir táim ceannra ašur
úmal ó éioie; ¹ ašur ſeobao rib ruaimnear d'buir
ſeioie. ² Óir ir ruairc mo éuinſ-re ašur ir 30
éaoéiom m'uaae.

.CΑΙΒΙΘΙΟΙ XII.

Ὅαί ἰτε na βῆαιρινίναδ ὁά cáinead ὁδ ὀρίορτ, 7 ἰαδ ὁά mβρέαδνύ
αἰγε nuair ὁ δειρῖο ρῖαδ ζυρ le cómadt Sάταιν ὁ δεινεann ρé na
mῖrbuilcí.

- 1 Sa n-am ran do ḡluair ḡora τρέ ζορταῖδ αρῖδαιρ, lá
na rabbóide; ἄζυρ bῖ ocpar ar ὁ δειρζιobuil, ἄζυρ
2 ὀριomadair ar na viaraiḡ do ρταταḡ ἄζυρ ὁ'ite. ἄζυρ
ὀnadic na βαιρινίγῖ ἰαδ, ἄζυρ duḡmadair: ρéac, táio
do δειρζιobuil ἄζ ὁéanamḡ ruḡa naḡ ὁleaḡtad ὁ
3 ὁéanamḡ lá na rabbóide. Ἀḡ duḡdairt ρeiréan leo:
An amlaioḡ náρ léiḡeabair ¹ cao ὁ δειn Ὅáibio nuair ὁ
bῖ ocpar air ρéin ἄζυρ ar an muinṡir ὁ bῖ 1 n-donṡeacṡ
4 leir? Conur mar ὁ éuairḡ ρé ἰrteac 1 ὁciḡ Ὅé ἄζυρ
ὁ'it ρé na bulóḡa ὁ bῖ curṡa 1 láṡair Ὅé, níḡ náρ éeao-
uḡtṡ ὁḡ ὁ ὁ'ite, ná ὁo'n muinṡir ὁ bῖ le n-a cóir, ná
5 ὁ'aoinne ² ὁḡ ὁor na ρaḡairt amáin? * Nó an amlaioḡ
náρ léiḡeabair ρa ὁliḡ conur mar ὁ δειnῖo na ρaḡairt
ρa teampall an trabbóio do ḡriṡeacḡ ἄζυρ ná δειnῖo
6 ρῖaḡ ρeacacḡ? Ἀḡ δειrim-ṡe liḡ ḡo bṡuil anro don
7 ἰr mó 'ná an teampall. Ἀḡ ὁά ὁcuiḡeacḡ ρiḡ cao é
an níḡ, ³ Trócaire ἰr áil liom, ἄζυρ ní n-íḡbairt, ní
8 ὁaorṡacḡ ρiḡ cóiḡḡe na neamḡionṡacḡ. Óir ἰrṡ
Tíḡearna na rabbóide ρéin Mac an Duine.
9 Anran ὁ'ṡáḡ ρé an áit rin, ἄζυρ táiniḡ ρé ἰrteac 1
10 n-a ρinaḡóis éúca. ἄζυρ ρéac, bῖ duine ann ἄζυρ ὁ
láimḡ ḡan tapacḡ. ἄζυρ ὁ'ṡiaṡṡaiḡeacḡar de, An
ὁleaḡtad leḡear ὁ ὁéanamḡ ρa trabbóio? ionur ḡo
11 bṡeacḡaraiḡir ruḡ ὁ curṡ 'n-a leit. ἄζυρ duḡdairt
ρeiréan leo: Cé n-é an duine aḡaiḡ-ṡe, ὁά mbeacḡ
don éaora amáin aḡe, ἄζυρ ḡo ὁcuiṡṡeacḡ ρí 1 bṡoll
lá rabbóide, ná béarṡacḡ uirṡi ἄζυρ í ṡarangi amac?
12 Náḡ mó le ρáḡ ḡo móρ duine 'ná caora? Ὅ'á bṡiḡ
13 rin ἰr ὁleaḡtad ṡairḡḡe ὁéanamḡ ρa trabbóio. Anran
duḡdairt ρé leir an nḡuine: Sin amac do láimḡ. ἄζυρ
do ṡín; ἄζυρ bῖ ρí cóimḡ ṡlán leir an láimḡ eile.

¹ Ríḡ. xxi. 6² Lebṡ. xxiv. 9.³ Óṡee vi. 6.

* Ver. 4. 1. an ὁά bulóis ὁéaḡ ὁ curṡi ar aḡaiḡ an
ṡranṡuáriuim 1 ὁteampul Ὅé.

D'imctiḡ na faiririniḡ amac, am̃ac, aḡur cuadap 14
 1 ḡcomairle 'n-a coinniḡ cun a mairḡte. Ac b́i a f́ior 15
 ran aḡ f́ora, aḡur d'imctiḡ ré ar an aic rin; aḡur
 do lean mórán daoine é, aḡur do leiḡir ré iad
 ḡo léir. Aḡur d'óruiḡ ré d'óib ḡan é cup 1 n-iúil. 16
 lonur ḡo ḡcomlionraí an níḡ adubraḡ tpe lraiar 17
 ráiḡ mar a ndoir ré: 1 f́eac, mo f́eibíreac, an 18
 t-é a coḡar, an t-é ir ionnuin liom, an t-é ar a
 bfuil ḡreann ó m'anam. Cuirpead mo rpioraio
 air, aḡur f́oḡrócaio ré breiteamantar doir na ḡeintib.
 Ní d'éanraio ré aḡnear, aḡur ní d'éanraio ré collóio; 19
 aḡur ní cloirraí a ḡuḡ inr na rraioib. Ní bpiro 20
 ré an cuile leóinte, aḡur ní múcraio ré an lion
 ḡo bfuil an deatac ar, ḡo d'í ḡo ḡcuirio ré amac
 breiteamantar cun buaḡte. Aḡur ir ar a ainim a 21
 deio a mainiḡin aḡ na ḡeintib.

Anran do tuḡad cuise duine ḡo raib deamán 22
 ann, aḡur b́i ré dail aḡur balb; aḡur do leiḡir ré
 é, 1 d'péḡ ḡo raib raḡaric aḡur uplaḡra aise. Aḡur 23
 táiniḡ uaḡbár ar na rluaiḡtib ḡo léir, aḡur deirioir:
 An f́eioir ḡur b'é reo mac Dáibio? D'airiḡ na 24
 faiririniḡ an caint rin, aḡur duḡraḡar: Ní cuirpeann
 ré reo na deamán amac ac le cómaḡt Deelrebub,
 ní na ndeamán. Ac do conaic f́ora a rmuínte, 25
 aḡur duḡairc ré leó: ḡac níḡeacḡ a beio deḡilte
 'n-a coinniḡ f́ein d'éanraio f́arac d'é; aḡur ḡac
 caḡair, nó ḡac teḡleac, a beio deḡilte 1 ḡcoinniḡ a
 céile, ní f́earócaio ré; Aḡur má 'ré Sátan a cuirpeann 26
 amac Sátan, riné deḡilte 'n-a coinniḡ f́ein é; aḡur
 d'á bpiḡ rin conur a f́earócaio a níḡeacḡ? Aḡur 27
 má'r le cómaḡt Deelrebub a cuirim-re amac na
 deamán, caḡ leir ḡo ḡcuirio 2 búir ḡclann f́ein amac
 iad? F́aḡaim, d'á bpiḡ rin, ré breic búir ḡclainne
 f́ein rib. Ac má'r le Spioraio D'é a cuirim-re na 28
 deamán amac, riné níḡeacḡ D'é taḡaite 1 nbúir mearḡ.
 Nó conur ir f́eioir do duine dail irteac 1 d'iciḡ an 29
 f́ir láioir aḡur a f́eioir d'f́uadac, mura ndeiniḡ ré
 an f́ear láioir do ceanḡal ar d'úir? Anran rḡaric-
 áiraiḡ ré a ciḡ. An t-é ná fuil liom, tá ré am' 30

1 lraiar xlii. 1.

2.1. na deirḡuib.

αἰσῶ; ἄσῦρ ἀν τ-έ νᾶ cnuaraisḡeann am' tḡeannṫa, rḡaisḡeann ré.

- 31 Deirim lib, o'á b'píḡ rin: Maitḡar do ṫaoine ḡac
peacaṫ ἄσῦρ ḡac ṫiamarla, ac ṫiamarla i n-aḡaṫṫo an
32 Spioraio ní maitḡar do ṫaoine é.* ἄσῦρ ἀν τ-έ ἃ
ṫéarḡaṫṫo focal i n-aḡaṫṫo m'ic an Tuine, maitḡar ṫó
é; ac an τ-έ ἃ ṫéarḡaṫṫo i n-aḡaṫṫo an Spioraio Naomh é,
ní maitḡar ṫó é, ar an raoḡal ro nᾶ ar an raoḡal
atá le tḡacṫ.†
- 33 Deiniṫṫo an c'p'ann ἃ b'eitḡo maitḡ ἄσῦρ ἃ ṫoraṫṫo rṫḡanta
air; nó deiniṫṫo an c'p'ann ḡo h-olc ἄσῦρ ἀν ṫoraṫṫo ḡo
h-olc air; óir ir ar ἃ ṫoraṫṫo do h-aic'niḡṫear an c'p'ann.
- 34 ἃ r'liocṫ na naitḡeac' nime, conur ir f'eioir ṫaoib'-re
neitḡe rṫḡanta do labhairṫ ἄσῦρ r'ib ḡo h-olc? óir ir ἃ
- 35 líonmairḡeacṫ an c'p'oide do lab'p'ann an b'eal. Tugann
an fear rṫḡanta neitḡe rṫḡanta uaiṫ, amac' ἃ' rṫór
rṫḡanta; ἄσῦρ tugann an ṫroṫ-ṫuine ṫroṫ-neitḡe uaiṫ
- 36 amac' ἃ' ṫroṫ-rṫór. ἄσῦρ deirim lib, an uile focal
ṫíomaoín o'á lab'p'aio ṫaoine, ḡo ṫab'p'aio r'iao
- 37 cúntar ann lá an b'reitḡeantair.‡ Óir ir de b'árr
do b'reitḡe f'eín ἃ r'aoirḡar ṫu, ἄσῦρ ir de b'árr do
b'reitḡe f'eín ἃ ṫaoirḡar ṫu.

- 38 Anran o'f'reaḡair cuio deḡ na Sḡr'ibneóir'ib ἄσῦρ
deḡ na f'aiririniḡ ἄσῦρ ṫub'p'aoar: ἃ m'áir'itir, ir

* Ver. 31. "ṫiamarla i n-aḡaṫṫo an Spioraio," .i. an ṫiamarla
ἃ bí ἄḡ na f'aiririniḡ 'ἃ ṫéanaím nuair ἃ ṫub'p'aoar ḡur
le cóm'acṫ beel'rebub ἃ deintí na m'ir'builṫí ἃ bí ἄḡ C'p'iorṫ
ἃ ṫéanaím le com'acṫ an Spioraio Naomh. Bí an peaca ran
cómh' ceannṫána ran ἄσῦρ cómh' ṫoilṫeanaṫ ran i ḡcoinn'ib r'irunne
r'oiléire Spioraio de, ḡo m'ba r'ó-ṫeacair do'n τ-έ ἃ ṫéanḡaṫṫo é
iom'páil ṫar n-air ar ṫia ἄσῦρ aic'p'íḡe ṫéanaím. ἄσῦρ ní f'eioir
peaca m'aitḡeant' m'ura noeintḡear aic'p'íḡe ann. Ir f'ior, áh'ṫac,
ḡur f'eioir do ṫia an uile r'áḡar peacṫa do m'aitḡeant' ac ḡo
noéanḡar aic'p'íḡe ḡo r'irunneac' ann ἄσῦρ ḡo ḡcurḡar f'e eóṫraṫa
na h-eaḡail're é.

† Ver. 32. "nᾶ ar an raoḡal atá le tḡacṫ."—Deir Auguirṫín
naomṫa ἄσῦρ S'neḡóir naomṫa ḡur léir ó'n b'focal ran ḡo b'fuil
m'aitḡeant'naṫar peacaí ar an raoḡal eile, ἄσῦρ o'á b'p'íḡ rin ḡo
b'fuil porḡaṫóirḡeacṫ ann.

‡ Ver. 36. "ḡac focal ṫíomaoín."—ṫairbeánann ran ḡo b'fuil
ineao cun r'ionóir airm'p'ie ar an raoḡal eile mar ἃ noeintḡear
corṫa r'uaḡaṫa do ṫíogailṫ.

mian linn cómairta ó'fheirsint uait.* Ašur ó'fheas- 39
 air fé iad: ¹ Tá oíoc-íliocet adaltranaac as loirs cóm-
 airta; ašur ní tabairfar de cómairta dóib' ac ² cóm-
 airta lónair an fáir. Óir, fé mar a bí lónar trí lá 40
 ašur trí oíocet i mbol's an míolmóir, beir Mac an
 Duine trí lá ašur trí oíocet i gcroíde na talman.†
³ Eireócair muinntir Ninebe i mbreiteamantar i n-ašair 41
 an trleacra ro, ašur daorfaíod ríad iad; óir do d'ein-
 eadair-ran aitéirge nuair a téasair's lónar iad. Ašur
 féac duine ir mó 'ná lónar anro. Eireócair ban- 42
 nígin na tíre tear i mbreiteamantar i n-ašair an
 trleacra ro, ašur daorfaíod rí iad; ⁴ óir do táinig
 rí ó imeall an traošail cun éirteac le h-easna
 Salomóin. Ašur féac duine ir mó 'ná Salomón anro.

Ašur nuair a téigean an rriorair neamšlan amac 43
 ar an nduine, riúblann fé tré áiteana feóca as loirs
 ruaimnir, ašur ní fášann fé é. Ašur deir fé, Rašad 44
 tar n-air cun mo tíge féin ar a dtánaš amac. Ašur
 tagann fé ašur šeibeann fé an tig folam ašur é
 ršuabta, šlan, órnáirteac. Anran imtígeann fé, 45
 ašur tugann fé leir reac rriorairí eile ir meara 'ná
 é féin, ašur téigir ríad irteac, ašur cómnuišir ríad
 ra tig rin. Ašur ir meara an cor atá ar an nduine
 rin ra deir 'ná mar a bí ar dtúir air. Sin mar a
 beir an ršéal as an rliocet ro atá cóm ríor-olc.

An fáir a bí fé as caint leir an bprobul, táinig a 46
 mácair ašur a ⁵ b'ráirte amuiš ašur iad a d'iarrair
 labairt leir. Ašur dubairt duine leir, Fá é, tá do 47
 mácair ašur do b'ráirte amuiš, ašur iad a d'iarrair
 labairt leat. Ac ó'fheasair reirean ašur dubairt: 48
 Cía h-í mo mácair, ašur cé h-ia mo b'ráirte?‡ Ašur 49

¹ Lúc. xi. 29; 1 Cor i 22

² 16n. ii. i.

³ 16n. iii. 5.

⁴ 3 Rí. x. i; 2 Par ix. i.

⁵ .i. šaolra leir.

* Ver. 38. "Cómairta," .i., mírbuilc ó neamh, n. Lúcár xi. 16.

† Ver. 40. "Trí lá," 7rl., .i., ní trí laeéanta iomlána a
 deirtear, ac cuir de trí lá, do réir cómairim na níúac, .i., ó
 bráénóna go tráénóna.

‡ Ver. 48. "Cía h-í mo mácair?" ní le h-aon neamhuim ra
 mácair a dubairt an caint rin ac cun a cairbeáint ná ceart
 dúinn cóicet leogaint do šrád acar 'ná mácar rinn a cairrac ó
 šnó Dé: ašur iré níó ir mó a cáit leir an dtígeanna 'n-a

Do rin ré a lám cun a deirgiobul ašur duðairt ré:
50 féac, riniað mo máðair-pe ašur mo bpaítpe. Óir pé
 ouine a deánfaio toil m'áðar-ra atá inr na flaðair,
 riné ir bpaítair ašur riúr ašur máðair ašam-ra.

CAIBIÓIOI XIII.

Parabal éuradópa an éogail, ašur parabal an tríl-mur-
 cáiro, 7rl.

- 1 Sa lá ran éuair íopa amac ar an tciš, ašur bí pé
- 2 n-a řuiðe ar bpuac na řapaiſe. Ašur do éřuinniš
 řluaiſte mópa, i tciðo ſo n'oeaſair pé ar bóro na
 luinge biſe ašur ſur řuið ré inri, ašur ſur řearaim
- 3 an trluaiſ ſo léir ar an tciſ. Ašur do ðein pé a
 lán cainte leó i břuiřm řoluioi, ašur duðairt ré:
- 4 féac, do éuair řiolaoðoir amac aš cur řil. Ašur
 nuair a bí pé aš cur an tríl do tuit ¹ cuio acu i n-aice
 an bóðair; ašur éainiſ éanlaiſe an aeir ašur o'iteao-
- 5 ar iao. Ašur do tuit cuio eile acu i n-ait i n-a řaið
 cloca ašur iðir řuapac; ašur o'fápaðar ſo luað,
- 6 toirſ ſan doimnear iðpeac a beit acu. Ašur o'eiriſ
 an řřian ašur do ſoill an tear ořta; ašur toirſ ſan
- 7 an řpéam a beit acu o'řeoðar. Ašur do tuit cuio
 eile acu amearſ na řſeac; ašur o'fár na řſeaca ašur
- 8 múcaðar iao. Tuit cuio eile acu, ámtac, ar éalam
 řóſanta; ašur tuſaðar topað, cuio acu řó éeao,
- 9 cuio acu řó řri řiðo, cuio acu řó řřioeao. An t-é ſo
 břuil cluapa air cun éirteaðta, éirteað ré.
- 10 Ašur éainiſ na deirgiobuil éuiſe ašur duðpaðar:
- 11 Cao řá ſur i řoluioib a labřann tú leó? ¹¹ Ašur
 o'řpeaſair pé ašur duðairt: Mar do tuſað oaoib-pe
 eóluř do éurair řú n'oiamřaið řiſeacana břlaðar; do'n
- 12 cuio eile, ámtac, nioř tuſað řan. Óir an t-é ſo břuil
 aiſe tabařřar oð, ašur beio řlúirpe aiſe; ašur an
- 13 t-é ná řuil aiſe toſřar uair a břuil aiſe. Labřaim

1.1. cuio ðe řna ſřáinnib.

máðair řéin, ná ſo noeincað ři toil a áðar řiořuiðe inr na
 řlaðair. Ir řéioř, leir, ſur éuir an éaint i n-iúil řéanað a
 řaołta řéin, .i. na n-lúoac, ašur ſlaeao na ngeinte.

leó i roluíobh mar tá raðarac acu agus ní feicir ríad, agus tá éirteacht acu agus ní cloirir ríad, ná ní tuigir ríad. Agus cōmlíontar ionta tarraiceacht 14
 1ráid, mar a ndéir fé: ¹ Le cloirint cloirirí ríad agus ní tuigirí ríad, agus as féadaint éirí ríad agus ní feicirí ríad. Óir tá cpoirde an pobuil reo trómáide, agus 15
 le n-a scluaraibh cloirirí ríad go boðar, agus tá a rúile dúnta acu; le n-easla, luač ná mall, go bfeicirí le n-a rúilí, agus go scluirí le n-a scluaraibh, agus go dtuigirí i n-a gcpoirde, agus go n-iompócaí ríad agus go rlanócaínn iad. Ac ir doibinn d'búir 16
 rúilí-re, óir éirí; agus d'búir scluaraibh, óir cloirirí. Óir go deimhín a d'éirínn libh gur 'mó fáid agus fíoraon 17
 gur mian leó na neite a d'feirínn a cionn ríad-re, agus ní feacaínn iad; agus na neite do clor a cloireann ríad-re agus níor cloireann iad. Éiríobh 18
 re anoir le roluíobh an tríoiladóra.

Sad duine a cloireann bmaíar na rígeacht agus ná 19
 tuigean é, tagann an dpoí-rpíoraí agus tógann fé an ríol a cuiread 'n-a cpoirde rin. Siné an ríol a cuiread i n-aice an bócair. An t-é a glac an ríol mar 20
 a raib na cloca, riné an t-é a cloireann an bmaíar agus do glacann láitreach é le n-ácar; Ac ní'l an 21
 ppeam aise; ní leanann fé ac tamall; agus nuair a tagann an tmoilóir agus an gcarleannmáint mar geall ar an mbmaíar, glacann fé rannal. Agus an 22
 t-é a glac an ríol in na rgeachibh, riné an t-é a cloireann an bmaíar, agus go ndéineann cúram an traošail reo agus meallad raibíobh an bmaíar do múcad, agus bíonn fé gan toíad. Ac an t-é a glac an 23
 ríol irteac ra talam fóganta, riné an t-é a cloireann an bmaíar agus do tuigean é, agus a tugann toíad uaid, agus tugann fé cuir de'n toíad fó céad, agus cuir eile de fó trí ríad, agus cuir eile de fó tríocad.

Tug fé roluíobh eile dóbh, agus duíar fé: Ir cor- 24
 mail rígeacht na bplacar le duine a cuir ríol fóganta 'n-a cuir talim; Ac nuair a bí na daoine 'n-a sco- 25

LAO ÉÁINIS AN NAMÁIO ASUR DO CUIR RÉ COGAL I LÁR NA
 26 CRUITNEACHTAN, ASUR O'IMTÍŠ RÉ. ASUR NUAIR A BÍ AN
 SEAMAR AS FÁR, ASUR AN TORAD AS TEACHT, DO CONAC-
 27 TAR AN COGAL LEIR. ANRAN ÉÁINIS NA REIRBÍRIS CUN
 RIR AN TÍGE, ASUR DUBHADAR LEIR: A TÍGEARNA, NÁC
 RÍOL FÓŠANTA A CUIRIR AO' CUIO TAILIM? CÁ BPUAIR RÉ
 28 AN COGAL MAR RIN? ASUR DUBAIRT RÉ LEÓ: NAMÁIO
 A DEIN AN NÍO RIN. ASUR DUBAIRT NA REIRBÍRIS LEIR:
 AN TOIL LEAT RINN DO DUL ASUR AN COGAL A BAINTE?
 29 ASUR DUBAIRT RÉ: NÍ TOIL; LE H-EAGLA, AS RTACAD AN
 30 COGAIL DAOIB, SO RTACFAD RIB AN CRUITNEACHT LEIR. LEIS-
 TEAR DOIB ARADON FÁR SO RTAGAD AN FÓŠMAR, ASUR NUAIR
 A TIOCFAD AN FÓŠMAR DÉARFAD LEIR NA BUANADÓIB:
 DAILIGIO AN COGAL AR DÚIR, ASUR CEANGALAD É 'N-A
 PUNANADIB LE DÓŠAD, AC DEINIO AN CRUITNEACHT DO DAILIÚ
 IRTEAC AM' RÍOBÓL.

31 ASUR CUIR RÉ POLUIO EILE OR A SCÓMAIR, ASUR DUB-
 AIRT RÉ: IR CORMAIL NÍGEACHT NA BFLACAR LE SRÁINNE DE
 32 RÍOL MURTÁIRO A ÉÓŠ DUINE LE CUR 'N-A ŠARADÓE. NÍ'L
 RÍOL AR BÍE IR LÚŠA 'NÁ É; AC NUAIR FÁRANN RÉ NÍ'L
 ŠLAPPA AR BÍE IR MÓ 'NÁ É, ASUR DEINEANN CRANN DE, I
 DTRÉO SO RTAGAD ÉANLAITE AN DÉIR ASUR SO NEADUIŠIO
 RIAD 'N-A ŠEAGADIB.

33 DO LABAIR RÉ POLUIO EILE LEÓ: IR CORMAIL NÍGEACHT
 NA BFLACAR LEIR AN NGIORT A ŠLAC AN BEAN ASUR A CUIR
 RÍ I BPOLAÉ I DTRÍ TÓMARADIB PLÚIR, SO DÍ ŠUR ŠLAC AN
 PLÚIR SO LÉIR AN GIORT.

34 DO LABAIR ÍORA NA NEITE REO SO LÉIR LEIR NA DAOINE
 I BPUIRM POLUIÓI; ASUR NÍOR LABAIR RÉ LEÓ AC I POLU-
 35 IOIB; IONUR SO SCÓMLÍONFAI AN FOCAL A LABAIR AN FÁIO
 NUAIR ADUBAIRT RÉ: ¹ ORŠALÓCAD MO BÉAL I POLUIÓIB;
 NOCTFAD NEITE ATÁ POLUIŠTE Ó CRUITNIÚ AN DOMAIN.

36 ANRAN DO CUIR RÉ CUN RIUBAIL AN POBUL, ASUR ÉÁINIS
 RÉ IRTEAC RA TÍŠ, ASUR ÉÁINIS A DEIRŠIOBUIL CUIŠE ASUR
 DUBHADAR: MÍNIS DÚINN POLUIO AN COGAIL RA ŠORT.
 37 ASUR O'FREAGAIR RÉ ASUR DUBAIRT: IRÉ MAC AN DUINE
 38 A CUIPEANN AN RÍOL FÓŠANTA. ASUR IRÉ AN DOMAIN AN
 ŠORT. ASUR CLANN NA NÍGEACHTA, RINIAD AN RÍOL

fóḡanta. Agus clann an uile, riniaḋ an coḡal. Agus 39
an namḡaio a cuip an coḡal, riné an diaḋal. ¹ Agus
iré veipe an traoḡail an fóḡmaḡ; agus iriaḋ na
h-aingil na buanaioḋte. O'á bḡis rin, maḡ a bailiḡ- 40
tear an coḡal agus a dóigḡtear é ra teine, rin maḡ a beio
i nveipe an traoḡail. Cuipio Mac an Duine a aingil 41
amaḋ agus baileócaio riaḋ ar a ríḡeaḋt ḡaḋ rḡannaḡ
agus luḋt deanta an uile. Agus cuipio riaḋ ra laraio 42
teine iaḋ. Beio ra n-ait rin ḡol agus díorḡán ríacal.
² Anraḡ beio na fíoraoin aḡ taitneam. ar nór na 43
ḡréine i ríḡeaḋt a n-ácar. An t-é ḡo bḡuil cluara
ar cun éirḡeaḋta, éirḡeaḋ ré.

Ir corḡail ríḡeaḋt na bḡlaḡar le rḡór a beaḋ 44
i bḡolaḋ i bḡáio; agus an t-é a ḡeibeann é
coimeáḋann ré rún ar, agus tré méio a ácair
imḡeann ré agus díolaḡann ré amaḋ a cuio ḡo léio,
agus ceannuigḡann ré an bḡáio rin.

Agus ariḡ, ir corḡail ríḡeaḋt na bḡlaḡar le ceann- 45
aioḋ a beaḋ aḡ loḡḡ péarlaí fóḡanta. Agus nuair a 46
ruair ré aon péarla amáin ana-luaḋmaḡ, do díol ré a
raio aḡe, agus do ceannaigḡ ré an péarla ran. Ariḡ, 47
ir corḡail ríḡeaḋt na bḡlaḡar le líon a curraí amaḋ ra
bḡaraigḡe, agus do baileóca' an uile raḡar éirḡ; Agus 48
nuair a bí ré lán, ḡuḡ tarainḡeaḋ amaḋ é, agus ḡuḡ
rúio na dáoine ar an oḡraíḡ, agus ḡuḡ óḡḡaḋar na
h-iarḡa maite i n-áreáio agus ḡuḡ áiteaḋar amaḋ
na oḡoc-iarḡa. Sin maḡ a beio i nveipe an traoḡail. 49
Imḡeoḋaio na h-aingil amaḋ, agus deigilrio riaḋ na
oḡoc-dáoine a' lár na bḡíoraon. Agus cuipio riaḋ 50
ra laraio teine iaḋ. Beio ḡol agus díorḡán ríacal
ra n-ait rin.

Ar cuigḡaḋaio na neite rin ḡo léio? Do cuigḡam- 51
aio, ar riaḋ. Duḋaioḡ ré leo: O'á bḡis rin, ḡaḋ 52
rḡríḋneóio aḡa múinte i oḡaob ríḡeaḋta na bḡlaḡar,
ir corḡail é le feara tige a cuḡann amaḋ ar a rḡór
neite nua agus rean-neite.

Agus do ára, nuair a bí na rólúioí rin cḡíoc- 53
nuigḡe aḡ íora, ḡuḡ fáḡ ré an áit rin. Agus áainigḡ ré 54

¹ Apoc. xiv. 15.² Eagna iii. 7; Oan. xii. 3.

ιρτεαδ 'n-a ούτ'αις φέιν, αςυρ βί ρέ ας μύινεαδ na
 n'oaone inr na p'naσδσaiβ, i o'p'eo σo mbioo ionσnao
 op'a, αςυρ σo n'oeipioir: Cá b'puaip ρέ ρeo an' eaσna
 55 ρo, αςυρ na cōmaōta? Nāc é ρeo mac an ceap'oaioe?
 Nāc ap a māt'ai' a tuσta' Muipe, αςυρ ap a b'pāt'-
 56 μib Séamur αςυρ iōpep αςυρ Símon αςυρ iúoár? * Αςυρ
 ná puil a p'úpaōa σo léip i n-ā' meapσ? Αςυρ cá
 57 b'puaip ρέ rin na neite ρeo σo léip? Αςυρ o' σ'laa-
 oar p'sannal o'ā o'p'um. Oubaipt iopa leo, ām'tac:
 Ní'l p'áio σan onōip ac 'n-a oú't'aiσ φέιν αςυρ 'n-a
 58 teaσ'laō φέιν. Αςυρ nio'p o'ein ρέ puinn m'ipbuiti
 pa n-āit rin, map σ'eall ap o'it'c'p'ioeam na n'oaone
 rin.

CAIBIDIOI XIV.

Eōin baipte o'ā cup cun bair aς h'epōo. Dia o'ā t'abaipt aς
 epio'p o' o'ā'is m'ile ouine pa b'p'p'ac. É aς puibol ap an
 b'p'p'aisge, αςυρ an uile p'asap luēt σ'alai'p o'ā leiσear aige, σan
 ac iao o' b'aint le n-a cuio éaoaiσ.

- 1 Sa n-am ran o' cuaiatō h'epōo, an tet'p'apc, cāl
- 2 iopa.† Αςυρ oubaipt ρέ le n-a m'uintip t'isge: Siōé
 Eōin baipte; o'eip'is ρέ op'na m'ap'ib, αςυρ ip uime
 rin atāio na m'ipbuiti o'ā n'oeanam t'p'io.
- 3 1 Oip bi h'epōo tap éip Eōin o' σ'abāil αςυρ o'
 ceangal αςυρ o' cup i mb'p'ais'oineap map σ'eall ap
- 4 h'epōoia'p, bean a o'p'itār. Map oubaipt Eōin leip:
 5 Ili o'leaσ'tac ouit i rin a beit aςat. Αςυρ ba mian
 leip é cup cun bair, ac bi eaσ'la na n'oaone aip, oip
- 6 o' cuigea'oar sup b'p'áio Eōin baipte. Ac lá beipte
 h'epōio'p o'ein inσean h'epōoia'p pinnce 'n-a lāt'ai'p,
- 7 pinnce a t'aitēn le h'epōo. Map σ'eall aip rin o' o'ear-

1 Marc vi. 17; Luc. iii. 19.

* Ver. 55. "Ap a b'pāt'ipib," .i. clann an m'áipe a bi pórta aς
 Cleophar. Oeipb'p'úip o'o'n m'áig'oim m'uipe ab ead an m'áipe rin
 (μα'it. xxvii 56, Eōin, xix 25) αςυρ o'ā b'p'is rin, o' p'ep' nōip
 cainte na σ'p'ibinne oiaōa, o' tuσt'í b'p'áit'pe, .i., σ'ao'la, o'ā'p
 slānuis'teōip op'a.

† Ver. 1. "Tet'p'apc."—Ciall'uiσeann an pocal ran, ip pocal
 ó'n n'σ'p'ep'is'p é, ouine a bead 'n-a pu ap ceat'p'o'm'ao' cuio p'isgeaōta,
 p' map a bi h'epōo an uai'p rin 'n-a p'í ap σ'aililí, .i., ap an
 σ'ceat'p'o'm'ao' cuio o'e'n p'isgeaōt a bi aςá at'ai'p.

buis ré go tabairfadh ré d'í pé ruibh d'iarraídh rí air. Dubairt ríre, óir do cuir a máthair ruar cúige 1: 8
 Tabair dom ar méir ceann éoin bairte. Táinig 9
 buairt ar an rí; ac mar gheall ar an n-dearbú, agus
 mar gheall ar an gcuid-eachtain a bí láirthead, d'óiruid
 ré é tabairt di. Agus cuir pé daoine uair agus 10
 bain ré an ceann d'éoin ra p'piorún. Agus do 11
 tugadh a ceann i láir, ar méir; agus do tugadh do'n
 cáilín é, agus do ruar ríre as tréall ar a máthair é.
 Agus táinig a deirgiobuil agus do tugadh leó a 12
 corp, agus d'adlacadh é; agus t'adadh agus
 d'innreadh é d'íora.

Agus nuair a rugh íora é, d'imtigh ré d'n áit rín, 13
 i luinigh bíg, irthead i b'fárad uaignead; agus nuair
 a d'airug na daoine ran, do leanadh é 'n-a gcuir
 ar na catharaib.

Agus táinig ré amac agus éonaic ré an tréall mór, 14
 agus táinig tréall aise d'óib, agus do leisir ré na
 daoine san pláirte a bí orda. Agus nuair a táinig 15
 an tréallóna táinig a deirgiobuil cúige, agus dub-
 rídh: fárad irthead an áit reo, agus tá an ainiir
 imtigh. Leis uair na daoine, go dtéigh ríad irthead
 in na r'páirib agus go gceannairídh ríad bia d'óib
 réin. Agus dubairt íora leó: Ní gá d'óib imthead; 16
 Tugadh-re ruibh le n-íte d'óib. Agus d'f'p'eadh é: 17
 1 Ní'l anro asainn ac cúig builóga agus dá iar. Agus 18
 dubairt ré: Tugadh cúig anro iad ran. Agus dub- 19
 airt ré leis na daoine ruibh ar an b'f'ad; agus d'ós ré
 na cúig builóga agus an dá iar, agus d'f'ead ré ruar
 cun neime agus beannuidh ré iad, agus b'uir ré iad,
 agus cúig ré dor na deirgiobuil iad, agus tugadh-
 ran dor na r'luairtib iad; agus d'íthead go léir, 20
 agus bí a n'óirín acu. Agus do tógadh an fuigthead,
 dá éiréan d'ead lán d'arán b'uirte. Agus iré méir 21
 daoine a d'í bia ann, cúig míle fear, san bac do
 m'áib agus do m'ion-daoine.

Agus láirthead 'n a d'íad ran do cuir íora d'f'aduib 22
 ar a deirgiobuláib dul ar bóir na luinigh bíg agus

- 23 ʒo ʒcuirpeað ré na ʒaoine cun riúbail. Aʒur cúir
 ré uaið na ʒaoine, aʒur ¹o'imčis ré an enoc ruar i
 n-a donar cun úpnuiʒte ʒéanam. Aʒur táinis an
 24 tráčtnóna, aʒur bí ré ann i n-a donar. Ac bí an
 long beaʒ i lár na faraiʒe o'á cáible aʒ na tonnaib,
 25 mar bí an ʒaoč 'n-a coinnib. Aʒur ra ceačraimað
 fairpe ʒe'n oiočce táinis ré aʒ trimall oirča aʒur é
 26 aʒ riúbail ar an bfaraiʒe. Aʒur nuair a cona-
 caðar é aʒ riúbail ar an bfaraiʒe, táinis rʒannra
 oirča. Samail ireað é, ar ríao; aʒur bioðar aʒ rʒpeað-
 27 aiʒ le rʒannra. Aʒur ʒo labair íora leo láitpeač:
 ʒlacaið mirpeač, ar reirean: Ir mire ačá ann. Ná
 28 bioð eaʒla oraið. Aʒur o'fpeaʒair peaðar: A
 Čiʒearna, ar reirean: má'r tura ačá ann, órouiʒ
 29 ʒóm-ra teačt aʒ trimall oirč ar bárr an uirʒe. Aʒur
 ʒuibairč reirean: Tar cúʒam. Aʒur táinis peaðar
 anuar ar an luinʒ, aʒur bí ré aʒ riúbail ar bárr uirʒe,
 30 aʒ teačt cun íora. Ac conaic ré an ʒaoč láioir aʒur
 táinis eaʒal air; aʒur nuair a čuruiʒ ré ar ʒul fé
 uirʒe ʒo luuiʒ ré: A Čiʒearna, ar reirean: raor mé.
 31 Aʒur ʒo řin íora a lám, aʒur ʒo ruʒ ré láitpeač air,
 aʒur ʒuibairč ré: Ó a řir ʒan puinn čpeioim, cað
 32 čuiʒe ʒuit meariðall a teačt oirč? Aʒur nuair a
 33 čánaðar ar an luinʒ ʒo rčao an ʒaoč. Aʒur táinis
 na ʒaoine a bí ar an luinʒ aʒur o'aðraðar é, aʒur
 ʒuibraðar, Ir tu Mac ʒé ʒo řior.
 34 Aʒur čuaðar trearna na faraiʒe, aʒur čánaðar
 35 irpeač i ʒčir ʒenéraret. Aʒur nuair a o'aitin muin-
 tir na h-aitē řin é, čuireaðar teačtairí trío an
 noúčaiʒ, aʒur čuʒaðar aʒ trimall air na ʒaoine ʒo léir
 36 a bí ar a rlainč; Aʒur o'iarraðar air leiʒint ʒóib
 baičt amáin le řaðra a brait; aʒur an méio a bain,
 ʒo rlanuiʒeað iao.

Cαιβ1010L XV.

ἡ δὲ Σγρίβνεόρι ν'ά ν-ιμδερζαδὸ ἀγ Cρίορτ. 1 ηῖγεαν ἡ μῆδ
5 ὁ Cαῖαν, ἀγυρ ἡ λάν εἰλε ν'ά λειζερ ἀγζε ἀγυρ βῖα ἀγζε 'ά
ῆαβαιρτ το δειτρε ῆιλε ουνε λε ρεαδτ μβολόζαῖβ.

Ἀνραν το τάνιζ Σγρίβνεόρι ἀγυρ ραιυρίνιζ ἀγ 1
τριάλλ αῖρ ὁ Ιερύραlem, ἀγυρ ουβραδαρ: Cαο εἰζε ζο 2
μβυριτο το δειρζιοδουλ-ρε νόρα ἡ ρεαν? Οῖρ νί
νίζιτο ριαο ἡ λάμα νυαῖρ ἡ εἰτῆρο ριαο βῖα. ἀγυρ 3
ο'ῖρεαζαῖρ ρέ ιαο, ἀγυρ ουβαιρτ: Cαο εἰζε ζο
μβυρεανν ριβ-ρε ολίς Ὁέ ἀρ ρον βύρ ρεαν-νόρ? Οῖρ
δειρ Ὁια: 1 Ταβαιρ το τ' ἀτῆρ ἀγυρ το ο' ῆάτῆρ 4
ονόρ; ἀγυρ, 2 Ἀν τ-έ ὀέανραὶο εαρζαινε ἀρ ἡ ἀτῆρ
νό ἀρ ἡ ῆάτῆρ κυρταρ εἰν βάῖρ ἐ. Δειρ ριβ-ρε, 5
ἀῆτῆδ, ρέ ουνε ἀδειρ λε ἡ-α ἀτῆρ νό λε ἡ-α ῆάτῆρ,
ζαδ ταβαιρτῶ ν'ά ὁτυζαιμ-ρε υαῖμ, 3 βειὸ ἡ εἰρβῆ
ἀζατ-ρα;* ἀγυρ νί ονόρραὶο ρέ ἡ ἀτῆρ ἡά ἡ ῆάτῆρ; 6
ἀγυρ τᾶ αἰτνε Ὁέ κυρτᾶ ἀζαῖβ ἀρ νεαῖννίὸ ἀρ ρον βυρ
ρεαν-νόρ. ἡ εἰλυναιὶτῆ, ἡρ μαῖτ ἡ εἰρζαῖρ ἡράῖαρ 7
ἡ νβύρ ὁταοῦ νυαῖρ ἀουβαιρτ ρέ: 4 Ονόρραὶο ἡ ὁαοῖνε 8
ρεο μέ λε ἡ-α μβέαλ, ἀδ ἡρ ραὸα υαῖμ ἀτᾶ ἡ ζρποῖοε.
ἀγυρ ἡρ ονόρ ζαν βυνύρ ἡ εἰζαῖο ριαο ὁομ, ἀγ μῖν- 9
εαὸ τεαζαῖρζ ἀγυρ αἰτεαντα ὁαοῖνε.†

1 exod. xx. 12; Deut. v. 16.

2 exod. xxi. 17; lebit. xx. 9.

3 .1. νυαῖρ ἡ βρονηαιμ ἀρ Ὁια ἐ βρονηαιμ ορτ-ρα ἐ.

4 ἡράῖαρ xxix. 13.

* Ver. 5. “ζαδ ταβαιρτῶ,” ἡρλ., .1., ἀν ορῆαῖλ ἡ ὀέανραὶα εἰν
Ὁέ βειὸ ρί ἡ ἡ-ινεαο ἀν εορταῖρ ἡ εἰτῆρῖνν ἡ ὀέανῆα εἰν το
εἰρβῆ-ρε. νόρ ἐ ρῖν ἡ βί ἀγ ἡ ραιυρίνιζ, .1., ὁά ὁτυζαὸ ἀν
εἰλανν ὁο'ἡ τεαμπαλλ ἀγυρ ὁορ ἡ ραζαῖρτ ἀν εἰο ἡ βί ορτᾶ ἡ
εἰαβαιρτ ν'ά ἡ-ατῆρ ἀγυρ ν'ά ῆάτῆρ το ραορραὸ ραν ιαο ὁ ἡ-α
εἰλλε οε ὀυαὸ ἀτῆρ 'ἡά ῆάτῆρ ράζαῖλ; ο'ῖρᾶζ ραν ἀγ ἡ
ραιυρίνιζ ἀν ραιὸβρεαρ βᾶ εεαρτ ἡ εἰαβαιρτ το ἡ ἀτῆρ ἀγυρ
ὁο'ἡ ῆάτῆρ. βί ραν ἡ ζκοῖννιὸ ολίζε Ὁέ ἀγυρ ἡ ζκοῖννιὸ ολίζε
ἡάοῖρα, ἀγυρ ουβαιρτ ἀρ σλάννιζτεόρ ζο ραῖβ.

† Ver. 9. “αἰτεαντα ὁαοῖνε.”—ἡ τεαζαῖρζ ἀγυρ ἡ ἡ-αἰτ-
εαντα το λοετυῖζετῆρ ἀνρο, ἡρ νεῖτε ἡ ζκοῖννιὸ ολίζε Ὁέ ιαο
(μαρ ἀτᾶ ραῖλλιζε ἡ ἡ-ατῆρ ἀγυρ ἡ ῆάτῆρ ἀγυρ ἀν εἰο ὁ
εἰαβαιρτ το Ὁια μαρ ὀ'εαὸ), νύ ἡρ νεῖτε ζαν βρῖζ ζαν εἰρβῆ
ιαο, ζαν ἀον εονζῆαῖν εἰν οεαζ-ῆόῖοεαδτᾶ, μαρ ἀτᾶ, νίζε λᾶῖν,
ἡρλ., ζαν ρυῖμ ἡ ηζλᾶῖνε ἀν ερποῖοε. ἀδ ἡ ὁταοῦ ριαζαῖτᾶ ἀγυρ

- 10 Ἀγυρ το σῆλοιο πέ εἰσε an pobul, αγυρ τουβαιρτ
 11 πέ λεό: Cloirio αγυρ τuiγιο: Ní h-é an puo a téigeann
 irteac pa béal a fáiligeann an duine, ac an puo a tagann
 12 amac ar an mbéal, riné a fáiligeann an duine.* Anran
 to táinig a deirgiobuil éise, αγυρ τουβραδαρ leir.
 An eol duit go bfuil rḡannal glacaithe ag na fáirirínig
 13 o airmigeadaρ an focaλ ran? Ac o'fpeagair reirean:
 Sác curadóiréacτ nár euir m'átaρ neamóa-ρa,
 14 rḡpacfap ar a pḡeacáib é. Sḡaoilió leó ran;
 siollaí daila ag dailaib ireaó iao; αγυρ má deineann
 dail siollaacτ ar dail, tuitpḡo riao araon pa ois.
 15 Ἀγυρ o'fpeagair peadaρ αγυρ τουβαιρτ: Minig dúinn
 16 an troluio úo. Ἀγυρ τουβαιρτ reirean: Ἀγυρ an bfuil
 17 rió-re féin san tuiḡint pór? Ná tuiḡeann rió, sác
 níó a téigeann irteac pa béal, go o'téigeann πέ rior
 18 pa bolḡ, αγυρ go n-imtḡeann πέ pa bḡailteac? Ac
 na neithe a tagann ar an mbéal, ir ó'n ḡcḡoioḡe a
 19 tagaio riao; αγυρ iriao a fáiligeann an duine. Oir
 ir amac ar an ḡcḡoioḡe a tagaio oḡoc-rmuinte, dún-
 maḡbáó, adalḡpanar, rḡmaḡacáρ, ḡadaiḡeacτ, leabair
 20 éicis, diaḡapla; Siḡiao a fáiligeann an duine;
 Ἀγυρ ní bia a o'ite san láma to níḡe a fáil-
 ḡeann an duine.

αιτεαντα na h-eagailpe naomḡa, maḡ ḡeall ar troḡḡaó αγυρ ar
 laeḡantaib paoinē, ḡrl., ní'l don puo i ḡcoimnib olḡḡe oé ionta
 ran, ac a málairt. Neithe ireaó iao acá taiteamḡac le toil
 naomḡa oé αγυρ ana-tairbḡeacτ oó cḡaibḡeacτ na ḡcḡioḡtaioḡe.
 Ἀγυρ ní féioir “aitēanta oaoine” eabairt oḡḡa, oir ní h-o
 úḡoapár oaoine a tánaoap ac ó'n úḡoapár a eus cḡioḡt féin oá
 eaglaρ nuair a euir πέ ar buní, αγυρ nuair oḡrouis πέ dúinn
 beir úmal o'á cléir oiréac maḡ a beimír uḡal oó féin.

*Ver. 11. “ní h-é an puo a téigeann irteac pa béal,” ḡrl. ní
 féioir o'aoḡ tralaacáρ bíó, 'ná o' don tralaacáρ lám le linn an
 bíó a o'ite, palacáρ, nú truailliú, oó eup ar an anam. ní'l eun
 é rin oó oéanaḡ ac an peaca amḡaḡ, .i., eapḡmḡuḡḡeacτ i n-aḡaio
 olḡḡe oé. nuair a o' it áóam ubal na h-aite ní h-é an t-ubal
 a truaillis é ac an eapḡmḡuḡḡeacτ a oein πέ i n-aḡaio olḡḡe oé.
 b'é an rḡéal céaona é oó'n iúoac oá n-iteaó πέ muic-féoil πέ'n
 peanoḡis, nú ag an ḡcḡioḡtaioḡe i n-aimrḡ na n-arbol, oá
 n-iteaó πέ fuil, nú ag don cḡioḡtaioḡe anoir oá mbḡireaó πέ
 aite na h-eagailpe le san troḡḡaó oéanaḡ lá troḡḡaio. Inḡ
 na cápanaib rin go léir ní leir an mbia oó truailléofí an
 t-anam ac leir an bpeaca a oéanḡí nuair a bḡirḡí go toil-
 ḡeanaó olḡḡ. oé, nú an olḡḡ a deineann an eaglaρ αγυρ
 úḡoapár ó oia aicḡ eise.

Agus d'ímctiú Íora ar an áit rin, agus éuaib ré 21
 críochuib Tuíre agus Síodóin. Agus féad, táinig bean 22
 ó Canaan amac ar na críochuib rin, agus do glaoib rí:
 A tigearna, a míc Dáibíro, fóir oim! ar riri; Tá
 m'ingean d'á ciarab 20 cnuib as deamhan. Agus 23
 níor éus ré don fheada uiré. Agus táinig a deir-
 gíobuill éuise, agus d'iarraodair air i leisint cun riúbail.
 Leis cun riúbail í, ar riar; tá rí as glaoib 1 n-ár
 noiaib. Anran duibairt ré léi: Níor cuiread mé ac 24
 cun na scaorac a caillead ó teaglac írmaeil. Ac do 25
 táinig riri agus do fléadct rí dó, agus, fóir oim, a
 tigearna, ar riri. Agus d'fheadair ré: Ní maic an 26
 muo bia na leanb a tabairt doir na coileánaib. Ac, a 27
 tigearna, ar riri, itio na coileáin an búrcair a tuit-
 eann ó bóir a dtigearnaí. Anran d'fheadair Íora 28
 agus duibairt ré léi: A bean, ir móir é do éirídeam.
 Deintear duit mar ir mian leat. Agus do rlanuisead
 a h-ingean ó'n uair rin.

Agus d'ímctiú Íora ó'n áit, agus táinig ré 29
 mara Šaililí; agus éuaib ré ruar ar énoc, agus fuib
 ré ann. Agus táinig rluagte móra éuise, agus 30
 daoine balba acu, agus daill, agus bacais, agus
 daoine leicte, agus mórlán eile; agus caitheadair asá
 coraib iad, ¹ agus do leisir ré iad; ¹ dtreó 31
 raib iongnad ar na rluagte nuair a conacadar na
 daoine a bí balb as caint, agus na daoine a bí bacac
 as riúbail, agus maóarc as na dalluib; agus do
 molaodair Dia írmaeil.

Anran do glaoib Íora éuise a deirgíobuill agus 32
 duibairt ré: Tá truaš asam do'n trluaš, óir táio riar
 tar éir fanmáint trí lá am' fochair agus ní'l don níob
 le n-íte acu; agus ní maic liom iad do cur uaim 'n-a
 dtroisad, le h-eagla 20 dtuitiríoir ar an rliš. Agus 33
 duibairt a deirgíobuill leir: Ac cá bfaigmíro-ne, i
 bfarac, oiread aráin agus fárócaib a leitíro de
 rluaš? Agus duibairt Íora leó: An 'mó bulóg 34
 asuib? Agus duibairt-ran, Seadct mbulóga, agus
 pait d'iarraib beaga. Agus d'óiruib ré do'n 35
 trluaš fuib ar an dtalam. Agus éóg ré na readct 36

mbulōsa ašur na h-iarša, ašur šaiḅ ré buiḡeacār,
 ašur ṡo ḅurḡ ré iāṡ, ašur ṡuṡ ré ṡor na ṡeiršibuiḷ
 37 iāṡ, ašur ṡuṡaṡar-pan ṡo'n ṡrluaš iāṡ. Ašur
 ṡ'iṡeāṡar ṡo léir, ašur ḅí a nṡóitḡn acu; Ašur an bia
 ḅurṡe ṡo fášaḡ, ṡo ṡóṡaṡar é i reāṡ ṡcīreānaiḅ
 38 lána. Ašur iré méiṡ ṡaoine a ṡaiṡ bia ann ná ṡeīṡre
 mīle ṡuine, larṡuiš ṡe mionṡaoiniḅ ašur ṡe mṡáiḅ.
 39 Anṡan ṡo ṡuir ré uaiḡ an ṡrluaš. ašur ṡuaiḡ ré ar
 ḅóṡo na luinṡe biṡe, ašur ṡáiniš ré i ṡcīróṡaiḅ
 1 maseṡan.

CAIBIBIOL XVI.

Ḳríorṡ ṡá ḡiúḷṡú cōṡarṡa ó neam̃ a ṡairḅeáint ṡor na
 faiririniš. aṡmáiḷ ṡeāṡar ašur a ṡonaḡ ṡó; a imḡeārṡaḡ
 mar ṡeāḷḷ ar ṡur i n-ašaiḡ páire Ḳríorṡ. ní foláir ṡo
 ṡuaḷaṡṡ Ḳríorṡ uile iāṡ réin ṡo réanaḡ.

1 Anṡan ṡo ṡáiniš ṡuiṡe na faiririniš ašur na Saṡṡu-
 cīniš ṡun ṡriaiḷ a ḅaint ar; ašur ṡ'iarṡaṡar aiṡ cōṡ-
 2 arṡa ó neam̃ ṡo ṡairḅeáint ṡóib. Ac ṡ'ṡreāṡar
 reirean ašur ṡuḅairṡ ré leó: ṡeirṡí-re um ṡráṡnóna,
 3 ḅeīḡ roinean ann, mar ṡá an ṡpéir ṡearṡ; Ašur ar
 maiṡin, ḅeīḡ ṡṡoiṡm ann, mar ṡá an ṡpéir aš ṡearṡaḡ
 ṡo ṡorṡa. ṡá ṡior ašaiḅ conur ṡnúiṡ na ṡpéire ṡo
 ḅreiṡniú; ašur náṡ réiṡir liḅ cōṡarṡai na h-aṡirṡe
 4 ṡ'aiṡint? ṡá ṡlióṡṡ an uile ašur an aḡaḷṡpanaiṡ aš
 loṡṡ cōṡarṡa; ac ní ṡaḅarṡar ṡe cōṡarṡa ṡóib ac
 2 cōṡarṡa lónaiṡ fáir. Ašur ṡ'ṡáṡ ré anṡan iāṡ
 ašur ṡ'imṡiṡ ré.

5 Ašur nuaiṡ a ṡáiniš a ṡeiršibuiḷ ṡreārna na ṡar-
 6 aiṡe, ṡeārṡaṡaṡar arán a ṡaḅairṡ leó. Ašur ṡuḅairṡ
 ré leó: ṡéāṡaiḡ ašur reāṡnaiḡ ṡiorṡ na ḅfairirineāṡ
 7 ašur na Saṡṡucīneāṡ. Ašur ṡeineāṡar-pan maṡṡ-
 nam̃ 'n-a n-aṡṡe, 'ṡá ṡáḡ, níor ṡuṡamar arán linn.
 8 Ašur ḅí a ṡior ṡan aš íora, ašur ṡuḅairṡ ré: A
 ṡaoine ṡan ṡuinn cṡeīṡim̃, caḡ é an maṡṡnam̃ ṡo oraḅ
 9 ṡoiṡṡ ṡan arán a ḅeīṡ ašaiḅ? Ná ṡuil ṡuirṡint ašaiḅ

1 nó, maseṡala.

2 .i. ḅár ašur aṡeiriṡe Ḳríorṡ. 16n. ii. 1; *et supra* xii. 39.

ῥόρ, nó nác cuimhin lib na reáct mbulóga do'n cúis
míle duine, aḡur an 'mó cipeán a tógabáir? Ná na 10
reáct mbulóga do'n ceitḡe míle duine, aḡur an 'mó
cipeán a tógabáir? Cao 'n-a tḡob ná tuiḡeann rib 11
nác i tḡob aráin aoubairt, Seacḡaib ḡiorḡ na
bḡairḡineac aḡur na Saḡoucineac? Anḡan do 12
tuiḡeadar ná dubairt ré ḡur b'ḡ ḡiorḡ an aráin a bí
le reácaint, ac teagairḡ na bḡairḡineac aḡur na Saḡ-
oucineac.

Aḡur táinig ḡora irḡeac i ḡcriócaib Cáerapéa 13
ḡilippí; aḡur do ceirḡis ré a ḡeirḡiobuil, aḡur
dubairt: Cé h-ḡ, dar le ḡaoine, Mac an Duine?
Aḡur dubḡadar: ḡeir cuir acu ḡur b'ḡ Eóin báirḡe 14
ḡ; aḡur ḡeir cuir acu ḡur b'ḡ Eliaḡ ḡ; aḡur ḡeir cuir
acu ḡur b'ḡ Ieremiaḡ ḡ, nó duine ḡer na fáibib. Aḡur 15
dubairt ḡora leó: Ac dar lib-re cé h-ḡ mé? Aḡur 16
o'ḡreagair Simón Readar aḡur dubairt: Ir tú
Cḡiorḡ i Mac ḡé bí. Aḡur o'ḡreagair ḡora aḡur 17
dubairt ré leir: Ir doibinn duit, a Simóin mic Ióna,
óir ní feóil aḡur fuil a o'ḡoilḡis duit-re rin, ac
m'ácair-re acá inḡ na flacáir. Aḡur ḡeirḡm-re leat- 18
ra ḡur Readar tu, aḡur ir anan ḡcarais reo a cuirḡead-
ra ruar m'eaglaḡ, aḡur ní buaḡḡaḡo ḡeacáí irḡinn
uirḡi.* 2 Aḡur tabairḡaḡo duit eoḡraḡa ríḡeacḡa na 19

1.1. mac ḡé acá beó.

2 1ḡáir xxii. 22.

* Ver. 18. "ḡeadar tu," ḡrl.—o'aoḡuḡis ḡeadar anḡo, ḡo
ḡolḡanta, a ḡeioḡeac i noiaḡacḡ Cḡiorḡ aḡur mar oíoluiḡeacḡ
oó ar an aoḡáil rin o'innir ár oḡiḡeanna oó an oiric uaral a bí
cearḡaḡe aḡe a tábairḡo, .i., ḡur áiallaḡis an ainim "ḡeadar"
carais (eóin. i xlii.) aḡur ḡur carais ḡeadar, carais a beaḡ
lairoḡ ḡainḡean cun na h-eagailḡe o'iomḡar nuair a curḡí
ruar i aḡur nuair a beaḡ ḡeadar mar éloiḡbuinn fúicḡ aḡur
mar ceann uirḡi aḡur iomláine na cóḡacḡa aḡe a áialluḡis
eoḡraḡa ríḡeacḡa na bḡlacar.—1bḡo. "Ar an ḡcarais reo, ḡrl."
oob ionan caint Cḡiorḡ an uair rin aḡur oá n-abḡaḡo ré, ar
ḡaeluinn an ruo aoubairḡ ré a h-eabḡair na níḡaḡ, .i. "Ir
carais tuḡa aḡur ar an ḡcarais reo a cuirḡaḡa ruar
m'eaglaḡ." i oḡeó, oó réir ḡluairḡeacḡa naóúḡe na cainte,
ḡo noeirḡear ḡur b'ḡ ḡeadar an carais ar a raib an eaglaḡ
le cur ruar, aḡur ḡur b'ar Cḡiorḡ féin a bí iorḡ éloc buinn aḡur
eile le cur aḡur le rearaḡ. Tabairḡ ré noeḡa, leir, nuair a
cuir Cḡiorḡ an eaglaḡ ar an ḡcarais, ḡo raib rí curḡa
aḡe ó baaḡal ḡac rḡoirḡe ḡaoirḡe aḡur uirḡe, ar nóḡ an fḡir

- ὑπλαταρ; ἄσυρ πέ πυθ ἀ ἐανγαλὸῶταιρ ἀρ τάλαιμ, βειθ
 πέ ἐανγαίλτε ινρ να πλαταίρ; ἄσυρ πέ πυθ ἀ ρῡαοίλριρ
 20 ἀρ τάλαιμ, βειθ πέ ρῡαοίλτε ινρ να πλαταίρ.* Ἀνραν
 ὁ'όρτουίς πέ ὁ'ἄ ὀειρῡιοβυλαίῃ ῡαν ἀ ὁ'ιnnpint
 ὁ'ἄοινne ῡυρ ὁ'έ πέιν ἴορα Ḳρίορτ.
- 21 Ἀνραν ὁο ἱορνυίς ἴορα ἀρ ἀ ταίρβεάιντ ὁ'ἄ ὀειρ-
 ῡιοβυίλ νάρ ὁρολάιρ ἔ πέιν ἀ ὁυλ ῡο ἱερύραlem ἄσυρ
 μὸρἄν ὁ'ῡυλἄνῡ ὅρ να ρίνρεαυαίῃ ἄσυρ ὅρ να ῡῡνίῃ-
 νεὸίρῡῃ ἄσυρ ὁ υἰῶταρἄναιῃ να ρῡῡἄρτ, ἄσυρ ἀ ἑυρ ἑυν
 22 βάιρ, ἄσυρ ἀ ἀιρειρῡῡε ἀν τρῡῡἄὁ ἰά. ἄσυρ ὁο ἱὸῡ
 ρεἰὁαρ ἔ, ἄσυρ ἑρὸμ πέ ἀρ ἀίῡνεαρ λειρ, ἄσυρ ὁυῃἄιρτ
 πέ: Ἀῃρἄὁ υἰἄτ-ρε ριν, ἀ ἱῡῡεαρῡἄ. ἡί ἱιὸῡρἄὁ ρἄν
 23 ὀρτ-ρα.† ἄσυρ ὁ'ιὸμρῡίς ρειρεἄν ἄσυρ ὁυῃἄιρτ πέ
 ἑ ρεἰὁαρ: ἰμ῱ίς ἰαρτἄρ ὁίὸμ ἀ ῡἄταἡ; κυρἑἄνν τυ
 ρειρῃῶτεἄν ὀρῡ; μαρ ἡί ἡ-ἰἄὁ να νείτε ἀ ὁἄνεἄν ἑ Ὅἰἄ
 ἀ ἱἄῡνεἄν ἰἑἄτ-ρα ἄῶ να νείτε ἀ ὁἄνεἄν ἑ ὁἄοἡ.
- 24 Ἀνραν ὁυῃἄιρτ ἴορα ἑ ἡ-ἄ ὀειρῡιοβυίλ: Μα'ρ ἄἰλ
 ἑ ἡ-ἄοἡnnε τεἄῶτ ἄμ' ὁἰἄὁ-ρε, ρἑἄἡὁ πέ ἔ πέιν, ἄσυρ
 25 ἱὸῡῡἄὁ πέ ἀ ἑρὸρ, ἄσυρ ἰἑἄἡὁ πέ μέ. Μαρ, ἀν τ-ἔ
 ῡυρ ῡἡἄν λειρ ἀ ἄἡἡ ὁο ρἄῃἄἰλ, ἑἰλλῡὁ πέ ἔ; ἄῶ ἀν
 τ-ἔ ἀ ἑἰλλῡὁ ἀ ἄἡἡ ἀρ ῡὸ ρὸν-ρα, ῡεὸῃἄὁ πέ ἔ.

ἑἰλλῡἄιρ ὡο (η. μαίτ. vii. 24, 25).—ἱβῡο. “ῡεἄταί ἱρῡἡnn, ῡῡἡ.”
 .ἡ., ἑὸῡἄῶτα ἀν ὁορῑῑὁἄιρ ἄσυρ ῡἄῶ ἀρ ρἑὡὡρ ὁο ῡἄταἡ ἄσυρ
 ὁ'ἄ ἑυἄλλἄῶτ ἀ ὀἑἄἡἡ. Ὅῡρ, ὁ ρἡἡἄἑταρ ἄἡρὸ ἀν ἑἄῡἄιρ ἑ
 τῡῡ ἡῡ ἑ ὁῡἡ ἀ βἑἄὁ ὡἑἡἡἄ ἀρ ἑἄρἄῡῡ, ρἡἡἄἑταρ ἑὸῡἄῶτα
 ἀ ἡἡἡἄὁ ἑ τῡῡ ἑἡἑ ἀ βἑἄὁ ἡ-ἄ ἑὸἡἡῡῃ, ἄσυρ ὀειρτεἄρ ἡἄ
 βυἄὁρῡὸ να ἑὸῡἄῶτα ἑἡἑ ρῡἡ, .ἡ., ῡεἄταί ἀν τῡῡῡ ἑἡἑ ρῡἡ, ῡὸ ὡἑὸ
 ἡ ῡῡῡἡῡῃ ἑἄῑἡἄῶ ἡῡ ἡ ῡῡῡἡῡῃ ἑἄῡἄῡῡ Ḳρίορτ. ἡῡῡἡἡ ρἄν
 ὡἑἡἡἡ ὁῡῡἡἡ ἡἄῶ ἡἄῡῡἄἡ ῡὸ ὁρῑῑὁὁ ἄὁρἄὁ ὡἑῡῡῡ ρἄλλῡἄ ἡἄ
 ἑἡρῡῡὡἑἄῶτ, ἡἄ ἄὡἡ τρῡῡῡἄρ ἑἡἑ ἑἡῡῡῡ, βυἄῶταἡτ ἑὸἡὁῑῡ ἀρ
 ἑἄῡἄῡ Ḳρίορτ.

* Ver. 19. “ῡῡἄοίλριρ ἀρ τάλαιμ.”—ἰὸῡῡ ἀ ἡῡῡῡἄρ ἀρ ρῡἄοίἑ
 ὁ'ἡ ὁρῡὡὁὁὁ ἄἡρῡῡῡ, ὁο ἰἑἄἡἡἡ ἀν ρἑἄῑἄ. ἄσυρ ἡῡἡ ἀν ἑὸῡἄῶτ
 ἀ ὀἑἡἡἡἡ ἀν ρῡἄοίἑ ρῡἡ ὁο ἡῡῡῡἄρ ἄἡρὸ.

† Ver. 22. “ἄσυρ ὁο ἱὸῡ ρεἰὁαρ ἔ,” .ἡ. Ὅο ἱὸῡ ρεἰὁαρ ἡ ἰἑἡ
 τἄοἡῃ ἰἑῡ ἔ, ἄσυρ τρἑ ἡἑὡ ἀ ῡῡἄὁ ὁὸ, ἄσυρ ἡἄ ἡ-ὑρἡἡἄ ἀ βἡ
 ἄῡῡ ὁὸ, ἄσυρ ἀ ὁἡῡῡἡῡῡ ὁὸ, ὁο ἑρὸμ πέ ἀρ ἑἄῑἡἡ ἄἡἄῡῡ ἄρ
 ἑυρ ἡ-ἄ ὡἡἡῡῃ, ἄσυρ ἀρ ἀ ῡἄὁ: “ἀ ἱῡῡεαρῡἄ, Ἀῃρἄὁ υἰἄτρε
 βἄρ ὁ'ῡυλἄῡ.” Ἀῶ ὁυῃἄιρτ ἀν ἱῡῡεαρῡἄ ἑ ρεἰὁαρ. “ἡμ῱ίς,”
 ῡῡἡ.—Ὅ'ῡἑἄὁρἄὁ ἡἄ ρὡῑἄἡ ρῡἡ ἀ ἑἰλλῡ, “ἡμ῱ίς υἰἡἡ.” Ἀῶ ὀειρ
 ἡἄ ἡ-ἄῑἡῡἑἄῑἄ ἡἄὡῡῡἄ ῡυρ ἑἰλλῡῡῡἄρ ἀ ἡἡἄἡῡτ ρῡἡ, .ἡ., ῡυρ
 ἑἰλλῡῡῡἄρ “ταρ ἄἡ ὁἰἄὁ,” ἄσυρ ῡυρ ὁ'ἄἡἡἄὁ ἄὁυῃἄἡτ ἀν
 ἱῡῡεαρῡἄ ἑ ρεἰὁαρ ῡἄῃἄἡ ἰἑῡ ἡ ὁρῡἄῡ ἡ ἡ-ἡἡἄὁ βἑἡὁ ἄῡ ἑυρ
 ἡ ῡῡῡἡῡῃ τὡἡἑ Ὅἑ; ἄσυρ ῡὸ ῡῡἄἡῡῡῡἄἡἡ ἀν ρὡῑἄἡ ρἄν,
 “ῡἄταἡ,” ρἄ ἡ-ἑἄὁῡἄἡῡ, “ἄὁὁἑρῡῡἄἡῡῡ,” .ἡ., “τὡἡῡῡῡῡῡῡῡῡ.”

Mar, cad é an tairbhe do Duine an domhan go léir a 26
 buađtaint, má d'eineann ré a anam féin a cailleadaint?
 nó cad í an malairt a d'éanfaidh Duine ar a anam féin?
 Óir tá Mac an Duine cun teadct i nglóire a d'ar mar 27
 don le n-a ainsealaib; ¹ ašur anan tabairfaidh ré do
 šad Duine do réir a šníomaircā. Šo deimhin adairim 28
 lib, tá cur do'á bfuil 'n-a fearam anro ašur ní blair-
 pio riad bār go bfeicpio riad Mac an Duine aš teadct
 'n-a rišeadct.

CAIBIDIOI XVII.

An t-Ađarú šné ar Ćrioit. An leanb a bí n-a šeilc do'á
 leigear aige. O'innir ré a páir a beic aš teadct, ašur óiol
 ré an diorachma.

Ašur ré lá 'n-a d'iaidh ran do cōš ĩora leir Peardar 1
 ašur Séamur ašur Eōin, a d'riđair-rin, ašur do puš
 ré ruar iad go bārr cnuic doirō, ré leic, ašur cāinis 2
 ađrūšad clō air ór a šcōmaidr. Ašur cāinis taitneam
 'n-a šnūir ar nōr na šreine, ašur d'iompuis a cūro éad-
 ais cōm šeal le rneadctā. Ašur fēad, do cōnacadar 3
 Maoir ašur Euiar ašur iad aš caint leir. Ašur 4
 d'freadair Peardar ašur duđairt ré le n-ĩora: A
 Ćigearna, ir maic an bail orainne beic anro; mār
 āil leat deimimīr anro tñi puible, pubal duit-re,
 ašur pubal do Maoir, ašur pubal d'Euiar. le uinn 5
 na cainte rin do riad dō, fēad, do clūdais ršamall
 roillread iad; ² ašur fēad, šut ar an ršamall, ašur
 duđairt: Šiōē mo Maoir d'uir ar a bfuil mo šreann:
 éiritō leir. Ašur nuair airis na deiršiohuil an šut, 6
 do cuitadar ar a n-ašaid, ašur eagla mōr orcā.
 Ašur cāinis ĩora ašur cuir ré a lám orcā, ašur duđ- 7
 airt ré leō: Eirīšid, ašur nā bioō eagal oraid. Ašur 8
 d'fēadadar ruar, ašur ní fēacadar doinne ad ĩora
 féin. Ašur aš teadct anuar ó'n šcnoc doib duđairt 9
 ĩora leo: Ná h-innriō d'aoinne an riadairc go n-eirīšid
 Mac an Duine ór na maib.

Ašur d'fiarfais na deiršiohuil dē: Ašur cad 10
 cuige go n-deir na Ššribneoirí nāc folair Euiar do

¹ Šníom. xvii. 31; Róm. ii. 6. ² *Supra* iii. 17; 2 pead. i. 17.

- 11 *teac̃t ar d̃t̃ur?* *Asur dũbair̃t r̃e lẽo 's̃a b̃r̃reag̃ra:*
 12 ¹ *Tioc̃faĩo Eliar, asur ceap̃t̃õc̃aĩo r̃e s̃ac̃ ñĩo. Ac̃*
deĩum-re lĩb s̃o d̃t̃aiñis Eliar c̃eana, asur ñĩor aĩc̃nĩs̃-
ead̃ar ẽ, ac̃ d̃'im̃iread̃ar a d̃t̃oil air̃. Asur riñ mar̃
 13 *at̃a le f̃ulañs as̃ Mac an Duine uac̃a. Añran d̃o cuĩs*
na deĩr̃giobuil s̃ur ar Ẽoin b̃air̃te a b̃i r̃e as̃ t̃rac̃t
lẽo.
 14 *Asur nuair̃ a t̃anad̃ar s̃o d̃t̃i an r̃luãs̃, d̃o t̃aiñis*
c̃uise duine asur c̃ait̃ r̃e ẽ f̃ein ar a s̃l̃uiñib̃ 'n-a l̃ac̃air̃:
A t̃ig̃ear̃na, ar r̃eir̃ean, dein t̃r̃oc̃air̃e ar mo m̃ac;
mar̃ t̃a r̃e 'n-a s̃eilt, asur t̃a m̃or̃añ p̃ioñoir̃ air̃; asur
tuiteann r̃e ra teine s̃o miñic, asur ra n-uir̃ge-s̃o
 15 *miñic. Asur c̃us̃ar c̃un d̃o deĩr̃giobul ẽ, asur ñĩor*
 16 *f̃ẽad̃ad̃ar ẽ leĩs̃ear̃. Asur d̃'f̃reag̃air̃ ĩora asur*
dũbair̃t: O, a f̃lioc̃t d̃it̃-c̃reioim̃ d̃o-t̃eas̃ar̃s̃t̃a, an
f̃ad̃a a b̃eiõ m̃e i n-b̃ur̃ mear̃s̃? an f̃ad̃a a cuĩr̃fead̃
 17 *ruar̃ lĩb? Tug̃aĩo c̃ũs̃am añro ẽ. Asur d̃o r̃mac̃-*
tuĩs̃ ĩora an deam̃an, asur d̃'im̃c̃is̃ r̃e ar, asur b̃i an
 18 *mac̃ leĩs̃ir̃te ar ran amac̃. Añran t̃aiñis̃ na deĩr̃giob-*
uil as̃ t̃r̃uall ar ĩora, a s̃an f̃ior̃, asur dũb̃rad̃ar,
 19 *Cão 'n-a t̃aob̃ ñar̃ f̃ẽad̃am̃air̃ne ẽ c̃ur̃ amac̃? Asur*
dũbair̃t ĩora lẽo: Mar̃ s̃eall ar b̃ur̃ n-eap̃ba c̃reioim̃.
S̃o deĩmiñ ad̃eĩum lĩb, ² m̃a b̃ionñ f̃ĩũ oir̃ead̃ s̃r̃aiñne
de f̃iol̃ mur̃t̃air̃o de c̃reioeam̃ as̃aĩb̃, d̃eap̃f̃aĩo r̃ib̃ leĩr̃
an s̃enoc̃ ro, air̃tir̃is̃ ar ro añr̃ũo anonn, asur air̃tir̃-
ẽõc̃aĩo r̃e; asur ñĩ b̃eiõ doñ rũo ña b̃eiõ ar b̃ur̃ s̃cumar̃
 20 *a d̃ẽañam̃.* Ac̃ ñĩ cur̃tar̃ amac̃ an r̃õro ro ac̃ le*
n-ur̃nuis̃t̃e asur le t̃r̃or̃s̃ão.

- 21 *Asur nuair̃ a b̃ĩod̃ar 'n-a s̃c̃om̃nuiõe i ñs̃ail̃il̃i,*
dũbair̃t ĩora lẽo: T̃a Mac an Duine le t̃ad̃air̃t i l̃am̃
 22 *aĩb̃ d̃aoine; Asur cuĩr̃f̃iõ r̃iad̃ c̃un b̃air̃ ẽ, asur air̃-*
eir̃ẽõc̃aĩo r̃e an t̃r̃im̃ão l̃a. Asur t̃aiñis̃ buair̃t ana
m̃or̃ or̃t̃a.
 23 *Asur nuair̃ a t̃anad̃ar s̃o Cap̃ar̃naum̃ t̃aiñis̃ lũc̃t*

¹ mal. iv. 5.² luc. xvii. 6.

* Ver. 19. “f̃ĩũ oir̃ead̃ s̃r̃aiñne de f̃iol̃ mur̃t̃air̃o., .i. c̃reioeam̃ beac̃t, .i., c̃reioeam̃ a r̃am̃al̃tar̃ 'n-a m̃ianac̃ asur 'n-a t̃or̃ão, leĩr̃ an ñs̃r̃aiñne de f̃iol̃ mur̃t̃air̃o ra p̃ar̃ab̃al. Cair. xiii. 31.

na n-oiopaema do glacað aς tpiall ar þeaðar, aςur
 ouðpaðar leir: Nà oiolann búr máiςir-tir-re an oi-
 opaema? Ouðairt reirean: Oiolann.* Aςur nuair a 24
 euaðar irteað pa tiς do labair íopa leir ar otúir aςur
 ouðairt: Cað a étear ouit-re, a Símoín? piςte na
 talman, cé uaða so nglacaido piao cíor nó cáin? an
 ó n-a glainn féin, nó ó ðaoínib iapaéta? Aςur 25
 ouðairt reirean: Ó ðaoínib iapaéta. Ouðairt íopa
 leir: O'á bpiς rin tá an élan paor. Ac i otpeó ná 26
 tabarparmír pγannal oóib, imtiς éun na faraiςe aςur
 caite ouðán; aςur an éeao iapς a éioepaið aníor, tós
 é; aςur opγail a íéal, aςur γεοθαί pτατέp¹ ann; tós
 é rin aςur tabair oóib rin é apam-pa aςur apat féin.

CAIBIÐIOL XVIII.

Opiopγaéteapγ oóib an umliςeaeat do éleaétað; pγannal
 do feaéaint; teíte ó ócáioib peaeéta; peaeéta leanaínnaeá do
 γεapán leir an eaγlaί, aςur a éuirςint ςur cuma nú paςónaiς
 an muíntir ná h-éirteaann leir an eaγlaί. E 'á γεallamaint
 o'á ðeipγiobulaiς cumap an éeangal aςur ar pγaoíle do éabairt
 oóib, aςur so mbeið pé féin 'na γεóméíonólaib. Ná maiépar
 oo'n t-e ná maiépið.

An uair rin táiniς na ðeipγiobuil éun íopa aςur 1
 ouðpaðar: Cé n-é, ðar leat, an ouine ip mó i piςeaeat na
 bflaéta? Aςur do glaoíð íopa éuiςe leañb beaς, aςur 2
 éuir pé 'n-a feapam 'n-a láp é. Aςur ouðairt pé: So 3
 ðeímin aðeipim lib, muρa n-iompuiςið pið aςur beié ar
 nóp na leañb, ní paςaið pið irteað i piςeaeat na bflaéta.
 An t-é o'á bpiς rin, o'irleóéaið é féin ar nóp an 4
 leinb biς rin, riné ip mó i piςeaeat na bflaéta. Aςur 5
 an t-é a glacann aon leañb beaς amáin ðe' n tpiot pa
 am' ainim-re, glacann pé mipe. Ac an t-é éabarparið 6
 pγannal do ouine ðe' n muíntir beaς po a épeioeann
 ionam-pa, b'feapma oó so γεuppai bíð muílinn ar a

¹ Oob' piú leat-éopóinn an pτατέp.

* Ver. 23. "An oiopachma," .i., leat picle, nú leat
 pτατέp, .i. tímpal éuiς piςine oéaς o'airgeao šarana.
 Cáin ab eao é a baincí ðe γεé ouine éun reipbíre an teampuil.

μυνηαίλ αἵψυρ ἐ δαιτέαμ ιρτεαδ 1 ν'οοιμ'νεαδτ na
παραιζε.*

- 7 Ἰρ μαίρῃς το'ν τομῶν μαρ ἡελλ ἀρ na ῥῡανναλαιβ.
 8 Ἠί πολάιρ na ῥῡανναλ το δεαδτ: ἀδ ῥα n-am ῡεάδ'ονα
 8 Ἰρ μαίρῃς ἀν τ-έῡο ὅταῡαν ἀν¹ ῥῡανναλ το'ά ὅρμυμ.† Μά
 ὅεινεαν το λάμ νό το ὅρ ῥῡανναλ οὐιτ, ῡεαρρ ἀνυαρ
 ὅιот і, αἵψυρ καίτ υαίτ і; Ἰρ ῥεαρρῶα οὐιτ οὐλ ιρτεαδ ῥα
 ὅεαδ'α ἀρ λεατ-λάιμ νό ἀρ λεατ-ὅοιρ 'νά ὅά λάιμ νό
 ὅά ὅοιρ α ὅειτ αῡατ αἵψυρ τυ ὅυρ ι ὅτεινε ῥίορμυδ.‡
 9 Αἵψυρ μά ὅεινεαν το ῥύιλ ῥῡανναλ οὐιτ, ῥτμῶα ἀμαδ і
 αἵψυρ καίτ υαίτ і; Ἰρ ῥεαρρῶα οὐιτ οὐλ ιρτεαδ 'ῥα ὅεαδ'α
 ἀρ λεατ-ῥύιλ 'νά οὐλ ι n-Ἰρρεαν na τεινε αἵψυρ το ὅά
 ῥύιλ αῡατ. .
 10 Τυῡαίὅ αίρε ῡαν νεαμ'ρμυμ α ὅέαναμ το'δοιinne το'ε'n
 μμυιτιρ ὅεαῡ ῥαν, μαρ ὅειρμυμ λιὅ² ῡο ὅρμυλ μαὅαρε
 το ῥίορ αῡά n-αίνεαλαιβ ῥιν ιnr na ῥλαὅαίρ, ἀρ ῡνύιρ
 m'Δὅαρ-ῥα, αὅά ιnr na ῥλαὅαίρ.
 11 Οίρ το ὅάιμῃς Μῶα ἀν Οὐινε ὅυν ῡο ῥάὅάλῥαὅ ῥέ
 12 ἀν ἡίὅ α ὅί καίλλιτε. Καὅ Ἰρ ὅόιῡ λιὅ? Μά ὅιονn
 ὅεαὅ καορῶα αῡ οὐινε, αἵψυρ ῡο ῥαῡαίὅ καορῶα αὅυ ἀμύ,
 nά ῥάῡῥαίὅ ῥέ na naοι ῡcinn ὅέαῡ αἵψυρ ὅείτρε ῥίὅιὅ
 ἀρ na ὅnocαιβ, αἵψυρ nά h-ιmὅεὅὅαίὅ ῥέ αῡ loῡῡ ἀν
 13 ὅinn α ὅυαίὅ ἀμύ? Αἵψυρ μά ῥάιμῃῡεαν το ὅ і ὅ'ῥάῡαίλ,
 ὅειρμυμ λιὅ, ῡο ὅειμῃn, ῡυρ mὅ ἀν τ-άὅαρ αὅά αίρ μαρ
 ἡελλ υιῡὅι ῥιν 'νά μαρ ἡελλ ἀρ na naοι ῡcinn ὅέαῡ
 14 αἵψυρ ὅείτρε ῥίὅιὅ nάρ ὅυαίὅ ἀμύ. Μαρ ἀν ῡεάδ'ονα,
 ἡί τοίλ le nὅύρ n-Δὅαίρ αὅά ιnr na ῥλαὅαίρ ῡο ῡcaίλλιῥί
 15 οὐινε το'ε'n μμυιτιρ ὅεαῡ ῥαν. Δὅ μά ὅεινεαν το
 ὅῡάὅαίρ ὅεαρτ αὅ' ὅοιnnιβ, ιmὅιῡ αἵψυρ ὅόμμυιῡῃῡῡ ἔ
 ιοιρ τυ ῥέιν αἵψυρ ἔ ῥέιν ἀμáιn. Μά είρτεαν ῥέ λεατ,
 16 ὅά το ὅῡάὅαίρ ὅυαίὅτε αῡατ. Μυρῶα n-είρτιὅ ῥέ λεατ,
 ταὅαίρ λεατ οὐινε νό ὅειρτ είτε, ³ ι ὅτρεὅ ῡο ῥεαρὅὅαίὅ
 17 ῡαδ ῥοαλ ι mὅéαλ ὅειρτε νό τῡίρ ῥίnnιὅτε. ⁴ Αἵψυρ μυρῶα

¹ .i. ὅρὅὅ-ῥαμῡλα.

² Sałm xxxiii. 8.

³ Deut. xix. 15.

⁴ i Cor. v. 9.

* Ver. 6. "ὅαὅαρῥαίὅ ῥῡανναλ," .i., το ὅυιῡῡὅ τῡύιῡ
 ὅαρὅαίρle ῥόμῡα αἵψυρ ὅυιῡῡὅ ῥέαδ'αιnt ὅῡὅα ῥεαὅα ὅέαναμ.

† Ver. 7. "ἡί ῥολάιρ," .i. ὅά ἀν ῥαοῡαλ ὅόμ h-οlc ῥαν,
 ὅόμ ὅυιῡῡὅε ῥιν.

‡ Ver. 8. .i., μά'ῡ τῡύιῡ ῥεαὅὅα οὐιτ ιαο, .i., μά ὅυιῡο
 ῥιαὅ ῥέαδ'αιnt ὅῡὅα ῥεαὅα ὅέαναμ.

n-éirctiò pé leó ran, innir do'n eaglaip é; asur mura
n-éirctiò pé leir an eaglaip, bíoð pé 'n-a págánaç nó 'n-a
puiibliocánaç asat. So deimhin adairim lib, pé neite 18
a ceangalóçaið rib ar talam, beio riad ceangailte
ar neam; asur pé neite a rgaoilfioð rib ar talam,
beio riad rgaoilte ar neam.

Asur deirum lib 'n-a ceannra ran, má bíonn beirt 19
asaið ar don aigne ar talam i otaob don ruoð ar bit
a beio acu o'á iarraið, so bpaðaið riad an ruoð ran a
oéanam oóib ó m' acaip-re atá inr na plaçair. Óir, 20
an áit 'n-a bfuil beirt nó triúr cruinnighe am'
ainm-re, táim-re anran 'n-a mearf.*

Anran do táinig ppaðar cuige asur duðairt. 21
A tigeapna, an 'mó uair a oéanpaið mo bpaçair beart
am' coinnib asur so maipreao oó? Cóim paða le
peact n-uair, an eað? Duðairt íora leir: lí 22
deirum leat cóim paða le peact n-uair, ac cóim paða
le peact n-uair fó peact noeic.

O'á bpið rin, ir cormai ppeact na bplaçar le fear 23
a bí 'n-a pí, asur sur mian leir cúnar a pocapú le
n-a peipbipeaðaið. Asur nuair a corpuig pé ar an 24
scúnar do pocapú do tuçao cuige ruine so paib
oeic mile talant laige air.† Asur nuair ná paib don 25
ruo aige cun na bpiac a oíol, o'oprouig an tigeapna
é péin asur a bean, asur a clann, asur a paib aige,
do oíol amac asur oíolpiac a oéanam. Anran do 26
cait an peipbipeac ran é péin ar an otaam, as sur
an tigeapna, asur duðairt pé: Dein foiohe uim, asur
oíolpað an iomláine leat. Asur do glac triað an 27
maigirir do'n treipbipeac ran, asur do rgaoil pé
cun ruðail é, asur do maip pé na piacá oó. O'imcið 28
an peipbipeac ran amac, ámçac, asur do capao air

1 .i. as an pí ar an ruine.

* Ver. 20. "táimre anran 'n-a mearf."—Tuiscear an caint
rin i otaob cruinnighe a bíonn i n-ainim ópiorc asur i
n-aonraçt eagailre ópiorc. Cyprian naomça, De Unitate
Ecclesiae.

† Ver. 24. "talant."—Doð ionan talant asur 750 o'únraib
airgic, .i., do péir coróinn an t-únra céao oçt noeic a peact oe
púntaib airgic asur oeic rgaillinge (£187 ios. od.).

cóm-φειρβίρεαδ τὸ φέιν ζο παῖδ céατ pingin αἰζε
 αἰρ; αἷυρ το ρυζ ρέ αἰρ, αἷυρ βί ρέ 'ζά τὰτὰτ, αἷυρ
 29 'ζά μὰτ λείρ: Οἷοι λιὸν να ριαά ατὰ αἷαμ οἷτ.* αἷυρ
 το εἰτ αν cóm-φειρβίρεαδ é φέιν αρ αν τταλαμ, αἷυρ
 τουβαιρτ ρέ: Οειν φοῖτνε λιὸν, αἷυρ τῶιολφατ λεατ αν
 30 ιὸμλάινε. Ἡῖ τῶεατὰτ, ἀμτὰτ; ἀτ τ'ιμτῖζ ρέ αἷυρ
 31 εἰρ ρέ ρα πῖορύν é, ζο πῶιολφατ ρέ να ριαα. ἀτ
 νυαιρ α εῖνατ α cóm-φειρβίριζ-ρῖν ατ α βί τῶεατὰ,
 τῶιμτῖζ βυαιρτ ἀνα-μῶρ οἷτὰ, αἷυρ τῶατὰτ αἷυρ
 τ'ιμτῖρεατὰτ τὸ'ν τῖζεαρνα ζατ νίτ ρέ μαρ α
 32 εἰτ ἀματ. Ἀηραν το ῖλαοῖτ α τῖζεαρνα αρ αν ὕεαρ
 ραν, αἷυρ τουβαιρτ ρέ λείρ: Ἀ φειρβίριζ μᾶλλυτῖτε,
 το μᾶττεαρ-ρα να ριαά ζο λείρ τῶιτ-ρε, τοῖρζ τυ 'ζά
 33 ιαρηαῖτ οἷμ; Ἡῖρ εἰρ, τ'ά ὕριζ ρῖν, τῶιτ-ρε τῖμαζ
 βεῖτ αἷατ τὸτ' cóm-φειρβίρεαδ, ρέ μαρ α βί τῖμαζ
 34 αἷαμ-ρα τῶιτ-ρε? αἷυρ βί φεαρζ αρ αν τῖζεαρνα,
 αἷυρ εἰζ ρέ ρυαρ το να céατὸοῖρῖν é, ζο πῶιολφατ ρέ
 35 να ριαά ζο λείρ. αἷυρ ρῖν μαρ α τῶεατὰτ μ'ἀτῖρ-
 ρε ατὰ ἱηρ να ρλατῖρ λιβ-ρε é μῖρα ματῖρτ ζατ τῶινε
 αἷαῖτ τ'ά ὕρατῖρ, ὁ εῖοῖτε.

CAIBITOIOT XIX.

Οἷοιρ ζά τῶιμτῖν ζο ὕρῖλ αν πόρατ το-ρζαοῖττε: αἷυρ ζά
 cómαῖνιῖν τῶιμτῖν ρζαρηαῖντε λε ζατ νίτ αρ α ῖον φέιν. Ἀν
 εῖνατῖρ α λεαααν ραῖτῖρεαρ ἀ τῖρβεά:ττε αἰζε, αἷυρ αν
 τῖραρταλ ατὰ αρ ζατ νίτ το εῖρεῖεαν αρ α ῖον φέιν.

1 αἷυρ το τῖρτα, νυαιρ α βί να cómῖαῖττε ρῖν εῖοτ
 νῖτῖτε αζ ἱορ, ζῖρ ρῖζ ρέ ζαῖλι αἷυρ ζο τῶιμτῖζ ρέ
 2 1 ζοῖοτῖν λιτὰέα ιατῖλλ τῶ'ν ἱορῖαν. αἷυρ το
 λεαν ρῖμαζ μῶρ é; αἷυρ το λείρρ ρέ ιατ ρα η-αῖτ ρῖν.
 3 αἷυρ τῶιμτῖζ να ραῖρῖμῖζ εἰζε 'ζά τῖμαῖ, αἷυρ
 τουβῖατὰτ: Ἀν τῖεαζτὰτ το τῶινε α βεαν το εἰρ
 4 υαῖτ αρ ζατ αον τῖαζαρ εἰρε? αἷυρ το φῖεαζαῖρ
 ρέ ιατ, αἷυρ τουβαιρτ: Ἡῖρ λείζεατῖρ, 1αν τ-é
 εῖρῖτῖζ αν τῶινε αρ τῶῖρ, ζῖρ εῖρῖτῖζ ρέ ιατ ρῖεαν

1 Gen. i. 27.

* Ver. 28. "Céατ pingin." Ἀν τ-οτῖματ εἰτ τ'ῖηρα α βί ρα
 pingin ρῶμαατ, .i., τῖμῖρ ρεατ εῖρῖνῖνε ζοῖεῖτ τ'αῖρζεατ να
 η-αῖμῖρρε ρεο.

ašur bainean, ašur dubairt ré: ¹ Mar ſeall air rin, 5
 fáſfaið duine a ádair ašur a mádair, ašur claoiðfíð
 ré le n-a mnaoi, ašur beid ríad 'n-a mbeirt i n-aon
 feoil. 'Dá b'íſ rin, ní dá feoil iad fearða, ac aon 6
 feoil amáin. Uime rin, an níð a ceangail Dia ná
 rſaoilead duine é. Dubradar ran leir: Cad cuige, 7
 má 'read, ſur ² óruis Mair leir a díbearta áb-
 airt di ašur í cur cun riubail? Dubairt ré leó: 'Do 8
 ceairis Mair daoið-re, toirſ an croidre cruaid a
 beid ašuib, búir mná do cur uaid; ní ríad an rſéal
 mar rin, amáac, ó turac.³ Ac deirim-re lib, doinne 9
 cuirfíð uaid a bean, ac amáin mar ſeall ar óruir, ašur
 do pórfaið bean eile, ſo ndeineann ré adaltranar;
 ašur an t-é a pórfaið an bean a díbreid, ſo ndeineann
 ré adaltranar.*

Dubairt a deirſiobuil leir: Má'r mar rin atá an 10
 rſéal aš duine i rtaoð a mná, ní mair an ruo pórad.
 Ašur dubairt ré leó: Ní h-é ſac doinne a ſlacann an 11
 áint rin, ac an muintir ſur tuſad ran doib.† Óir 12
 táid coillteáin do ruſad mar rin ó b'ioinn a mádar;
 ašur tá coillteáin ſur tuſ daoine an cor ran ortá;
 ašur tá coillteáin a deir iad féin do coillt ar ion
 níſeacá na b'laetar. ⁴ An t-é ſo rtiſ leir a ſabáil, 13
 ſabáid.‡

Anran do tuſad cuige aor óſ, ſo ndéanfað ré a
 lám do cur ortá ašur ſuib; ašur bí na deirſiobuil

¹ Gen. ii. 24.

² Deut. xxiv. 1.

³ 1 Cor. vii. 10.

⁴ 1. an t-é a cuigeann, cuigead.

* Ver. 9. "Ac amáin," 7rl., 1., 1r oleaſtáac bean do díbir
 mar ſeall ar adaltranar, ac ní féoir do'n fear bean eile do
 pórad an fáid a beid an bean a díbreid beó.

† Ver. 11. "ní hé ſac doinne a ſlacann an áint rin," 1., ní
 ſeibeann ſac doinne mairéacáint rinſil ašur ſeannmáſe mura
 n-iarraio ríad ar Dia a ſrárta ádbairt doib cun ran do
 déanam, ašur tá cur acu ran féin ašur níor móir doib rporſad
 déanam cóir mair le ſuib cun Dé, ašur tuſtar doib rin é
 anuar.

‡ Ver. 12. "Táid coillteáin," 7rl.—ná ſlacar an áint
 reo do réir na leirne. Cialluigeann an áint ſo b'uil
 daoine aon ašur ſo b'uil ceapáite 'n-a n-aighe acu ranmáint
 rinſil, ſeannmáſe i ſcaiteam a ríadail i rreó ſo b'fearfíoir
 réir Dé déanam níb' fearr 'ná dá mbeoir pórtá. feic pól. n.
 1 Cor. vii. 37, 38

- 14 זָא זְכוּרִי. אַל תּוּבְאִירַת לִיכָּא לֵעֹלָם: לֵיזְרִיב עֵזְרָא אֲנִי
 מִיִּנְתִּיר בְּעָז, אֲזִיר נָא כּוֹרֶזִיב לֵאד; וְיִר יִר לֵעֵנ-א לֵיט-
 15 עֵינִי רִין רִיזְעָאָת נָא בְּרַלְאָתָר. אֲזִיר נּוּאִיר אַ עֵינִר רֵעַ אַ
 לָמָּא וּרְעָא, וְרָאָז רֵעַ אֲנִי אִיט רִין.
 16 אֲזִיר רֵעָאָ, עֵינִיז תּוּינֵי עֵיזֵי אֲזִיר תּוּבְאִירַת רֵעַ:
 אַ מַלְאָכִירְתִּיר מַלְאָכִי, עָאָד יִי אֲנִי מַלְאָכִי אַ וְעֵאנְפָּאָד יוֹנִיר זֹו
 17 מְבֵעָאָד אֲזָאָמ בְּעָאָתָּא רִיִּוְרִיבֵי? אֲזִיר תּוּבְאִירַת רֵעַ לֵיִר:
 עָאָד עֵי אֲנִי תְרָאָאָת רֹו אֲזָאָת אֲרִי מַלְאָכִי? נִי'ל אַל אֲדוֹן יִר מַלְאָכִי,
 'רֵעַ רִין וְיָא. אַל מַלְאָכִי מַלְאָכִי לֵעָאָת תּוּל יִרְעָאָד רָא בְּעָאָתָּא,
 18 כּוֹמֵעָאָד נָא ה-אִיטְעָאנְתָּא. וְעִיר רֵיִרְעָאָן לֵיִר: עָאָד לֵאָד
 נָא ה-אִיטְעָאנְתָּא? אֲזִיר תּוּבְאִירַת לִיכָּא: 1 נָא וְעִין
 מֵאֲרִבָּאָד; נָא וְעִין וְרִיִּיר; נָא וְעִין זִיִּיר; נָא וְעִין רִיִּאָד-
 19 נֵאִירֵי בְּרֵיזֵי; תֵּאָבִירִי וֹנֹוֹרִי וֹו תְּאָאִירִי אֲזִיר וֹוֹו'
 מַלְאָכִירִי; אֲזִיר, זִרְאָוִיזֵי וֹו עֹמֵאֲרִירִי מֵאֲרִי תּוּ רֵעִין.
 20 תּוּבְאִירַת אֲנִי ת-וִיזְרֵעָרִי לֵיִר: כּוֹמֵעָאָדָרִי לֵאָד רָאָן זֹו
 21 לֵיִרִי וְ מ'וִיזֵי; עָאָד עֵיִלֵי יִר רִיִּאָאָתָאָאָד וֹוֹמ? תּוּבְאִירַת
 לִיכָּא לֵיִר: מַלְאָכִי מַלְאָכִי לֵעָאָת בְּעֵיט בְּעָאָאָת, יִמְעִיזֵי אֲזִיר וִיִּוִּל
 אֲמָאָד אַ בְּרִיִּל אֲזָאָת, אֲזִיר תֵּאָבִירִי וֹוֹר נָא בּוֹאָאִיב, אֲזִיר
 בְּעֵיט רִטֹּוֹרִי אֲרִי נֵעָאָמִי אֲזָאָת; אֲזִיר תֵּאֲרִי אֲזִיר לֵעָאָן מִירֵי.
 22 נּוּאִירִי אִירִיזֵי אֲנִי ת-וִיזְרֵעָאָד אֲנִי עֵאִינְתִּירִי, אֲמֵעָאָד, וְיִמְעִיזֵי
 רֵעַ אֲזִיר עֵי זֹו בּוּאִירְעָאָ; מֵאֲרִי רֵעָרִי אָב עָאָד עֵי זֹו רִיִּאִיב
 מֹוֹרָאָן רִיִּאִיבִירִי אִיזֵי.
 23 אֲזִיר תּוּבְאִירַת לִיכָּא לֵעֵנ-א וְעִירְזִיִּוְבִיִּל: זֹו וְעִימִין
 אֲוֵיִרִיִּמִי לִיב, יִר וְעָאָאִירִי וֹו'ן תּוּינֵי רִיִּאִיבִירִי תּוּל יִרְעָאָד
 24 1 רִיזְעָאָאָת נָא בְּרַלְאָתָר. אֲזִיר וְעִיִּרִיִּמִי אִירִירִי לִיב עֵי: יִר וּרָא
 וֹו עָאָמֵאִל, זֵאָבָאִיל תְּרֵעַ עִיִּוִּו רִנָּאָאִירֵי 'נָא וֹו'ן תּוּינֵי
 25 רִיִּאִיבִירִי תּוּל יִרְעָאָד 1 רִיזְעָאָאָת נָא בְּרַלְאָתָר. נּוּאִירִי אִירִיזֵי
 נָא וְעִירְזִיִּוְבִיִּל אֲנִי מֵיִרֹו רִין עֵינִיזֵי אֲרִיִּו-יוֹנְזָאָד וּרְעָאָ, אֲזִיר
 תּוּבְרָאָדָרִי: מַלְאָכִי רֵעָאָד, עֵי רֵעָאָדָרִיִּו תּוּל רָאָוִר?
 26 וְרֵעָאָד לִיכָּא וּרְעָאָ אֲזִיר תּוּבְאִירַת רֵעַ: נִי רֵעִירִיִּר רֹו וֹו
 וְאֹוִינֵי; אַל יִר רֵעִירִיִּר לֵעֵנ וְיָא זָאָד נִיִּו.
 27 אֲנִירָאָן וְרֵפֵרֵעָאָאִירִי רֵעָאָדָרִי אֲזִיר תּוּבְאִירַת רֵעַ: רֵעָאָד,
 וְרֵפֵרֵעָאָאִירִי-נֵי זָאָד נִיִּו, אֲזִיר וֹו לֵעָאָנֵאִירִי תּוּרָא: אֲזִיר
 28 עָאָד אַ בְּעֵיט וְרֵפֵרֵעָאָאִירִי אֲזָאָיִנִי? אֲזִיר תּוּבְאִירַת לִיכָּא לֵעֹלָם:
 זֹו וְעִימִין אֲוֵיִרִיִּמִי לִיב, רִיִּב-רֵי וֹו לֵעָאָן מֵי, רָא נ-אִיטְזֵיִנ-
 עָאָמֵאִינְתִּיר, נּוּאִירִי אַ רִיִּוִּרְרִיִּו מֵאָאָ אֲנִי תּוּינֵי 1 זְעָאָאִוִּירִי אַ
 זִרְאָוִאִיִּמִי, רִיִּוִּרְרִיִּו רִיִּב אֲרִי וְרֵפֵרֵעָאָאִירִי וְעָאָ אֲזִיר תֵּאָבִירַת
 29 בְּרֵיִטְעַיִי אֲרִי וְרֵפֵרֵעָאָאִירִי וְעָאָ לִירְרָאָעִיל. אֲזִיר זָאָד תּוּינֵי אַ
 וְרֵפֵרֵעָאָאִירִי אַ עִיזֵי, נֹו אַ וְרִיִּטְאָרָאָאָ, נֹו אַ וְרִיִּפֵרֵעָאָרָאָאָ, נֹו

a dčair, nó a máčair, nó a bean, nó a clann, nó a cuio
tailm, ar ron m'ainime-re, geobair ré fó céad, ašur
beir an beata fíoruirde aige.

Ac beir a lán o'á bfuil ar turac ar veire, ašur o'á 30
bfuil ar veire ar turac.

CAIBIDIOIOL XX.

parabal an luēt oibre ra bñionšort. Áro-aicm élainne
Sebevé. A padarc á tabairt aš cñiort do beirt dail.

1r cormail nígeadč na bflatar le fear tiše a cuair 1
amad go moč ar maidin aš pėirčead le luēt oibre o'á
fñionšort. Ašur do pėirčtiš ré leir an luēt oibre ar 2
1 pñiŋin ra ló, ašur cuir ré aš obair iaó ra bñionšort.
Ašur cuair ré amad airíir timpal an trímáó h-uair, 3
ašur fuair ré tuille 'n-a fearam díomáoin aš áit an
maršair; Ašur dubairt ré leó: Téiŋiō-re, leir, 4
irčead am' fñionšort-ra, ašur tabairfao daoib ré mar
a beir ceart. Ašur o'imčigeadar ran. Ašur cuair 5
ré amad airíir ar an rémáó h-uair, ašur ar an naomáó
h-uair, ašur vein ré mar an ŋcéadna. Ac do cuair 6
ré amad timpal an t-aon uair óeas, ašur fuair ré
tuille 'n-a fearam, ašur dubairt ré leó: Cao cuige
daoib beic anro i nbúr fearam díomáoin an lá go léir? 7
Dubairt ré leó: Téiŋiō-re, leir, irčead am' fñionšort-ra.
Nuair a bí an tráctnóna ann, dubairt tišearna an fíón- 8
šuir le n-a rčibaro: Šlaoiō ar an luēt oibre, ašur
tabair a otuaparóal dóib, ašur turnuiš leir an muin-
tir ir déanaige a táiniš, go očí an muintir ir luada a 9
táiniš. Táiniš an muintir a turnuiš an obair ar uair
a h-aonóeas, ašur do tuŋaó pñiŋin an duine dóib. 10
Anran do táiniš an céad muintir ašur mearadar go 10
bfašoir breir; ac do fuaradar ran, leir, pñiŋin an
duine. Nuair a fuaradar é éromadar ar ceirneam i n- 11
ašair an fíir tiše, Ašur dubairt: Níor veineadar ro 12
a táiniš go déanac ac uair oibre, ašur cuirir ar aon

¹ *Supra* xviii. 28, an nóca.

beir eadraigib-re; ac an t-é sup mait leir beir mór eadraigib, bíod ré 'n-a fear fíotáilte aguib; Agus an 27
t-é sup mait leir beir i n'fear corais eadraigib, bíod ré 'n-a fearbíreac aguib. ¹ Fé mar nár táinig Mac 28
an Duine cun fearbíre ó'ráil, ac cun fearbíre tabairt uair, agus cun a anama tabairt uair mar ceannaic ar a lán.

Agus nuair a bíodar ag dul amac a' leicid do lean 29
rluas mór éirean. Agus féac, bí beirt dall 'n-a 30
ruide i n-aice an bótar, agus o'airgeadar sup b'é
íora a bí ag gabáil ann, agus do liúgarar: A tíg-
earna, ar ríad; déin trócaire orainn, a Míic Dáibí. Agus bí an trluas 'sá scor, so n-éirteoir. Ac rin 31
mar a b'aoirde do liúgarar-ran: A tígearna, ar ríad;
déin trócaire orainn, a Míic Dáibí. Agus do ríad 32
íora, agus glaoir ré oríad, agus duairt ré: Cad ir
mait lib a déanfainn daoib? So n-orzalófaí ar 33
rúile, a tígearna, ar ríad. Agus táinig truas ag 34
íora dóib, agus cuir ré a lám ar a rúilib: agus táinig
a raðarc dóib láiríeac, agus do leanadar é.

CAIBIDIOIL XXI.

Críort ag dul irteac i gcathair Ierúsalem ar muin an arail
an luic ceannaídeacta agus díolúigeacta dá noibirt amac ar an
steampal aige. An mallact aige dá cun ar an gcraon fíge.
Cuireann ré féadaint ar na ríadairt agus ar na sgríbeoib
éirteact.

Agus nuair a bíodar ag teact i ngar o'lerúsalem, 1
agus bíodar tagaithe so Betpazé i n-aice énuic
Olivet, anran do cuir íora uair beirt veirgíobul, 2
Agus duairt ré leo: Téigir irteac ra baile rin or
búr gcómar, agus geobair ríad ann san móill láir
arail agus i ceangailte, agus fearnaic 'n-a teannta;
ríaduib i agus tugair cuíam iad. Agus má veir 3
doinne don ruir lib abair: Tá gnó ag an o'tígearna

ocpar aip; Aður énaic ré crann fíge i n-aice an 19
 bótair, aður táinig ré cuise, aður ní bfuair ré don
 níð air ac duilleaðar, aður duðairt ré leir: Náð
 fáraið torað ar ro amac so bñat ort-ra. Aður
 o'feóð an crann fíge láitreað. Aður énaic na veir- 20
 gíobuill ran, aður bí iongnað ortá, aður veirvóir:
 Conur a o'feóð ré cóm tapaið? Aður o'freaðair 21
 íora aður duðairt ré leó: So veimín a veimín líb,
 má bionn cpeirdeam ađalb, aður ná rtaonfaið ríð,
 véanfaið ríð, ní h-amáin an níð reo an érainn fíge,
 ac má veirdeann ríð leir an genoc ro, Tós aður caít
 tu féin irteað ra bñaraiße, véanfar é. Aður 22
 níð ar bíð a o'íarirfaið ríð i n-úrnuigste, má bionn
 cpeirdeam ađalb, geobaið ríð é.

Aður nuair a táinig ré irteað ra teampul, aður 23
 bí ré ađ teaðarß, táinig cuise uacatapáin na raðarít
 aður reanóirí na noaoine, aður duðraðar: Cao é an
 t-úgðaríar atá ađat-ra cun na neite reo a véanam?
 aður cé tuz vuit an t-úgðaríar? O'freaðair íora 24
 aður duðairt ré leó: Cuirfao-ra, leir, don ceirt
 amáin cuđalb-re, aður má réirótißeann ríð dom í, neór-
 rao-ra óaoib-re, leir, cao é an t-úgðaríar atá ađam
 cun na neite reo véanam. Cá tótáinig an bairte a 25
 vein Eóin? an ó neam a táinig ré, nó an ó óaoinið?
 Aður veineaðar-ran maectnam eataríta féin, aður
 duðraðar: Má abraiimíð zur ó neam é, véanfaið 26
 ré, Má 'reað, cao 'n-a taoð náð cpeirdeaðair é? Ac
 má abraiimíð zur ó óaoinið, ir baogal vúinn na noaoine;
 mar 'faið ab ead Eóin acu. Aður o'freaðraðar 27
 íora aður duðraðar, Ní feaðramair. Aður duðairt
 reirdean leó: Ní lúga 'ná mar a neór-rao-ra óaoib-re
 cao é an t-úgðaríar atá ađam cun na neite reo véanam.

Ac cao é búir vtuairim? Bí beirt mac ađ fear 28
 áirte, aður táinig ré cun an céao míc, aður duðairt
 ré leir: A míc, imtíß inoiu aður vein obair am'
 fíonßort. Aður o'freaðair reirdean aður duðairt: 29
 Ní h-áil liom. i n-a óiaið ran am, táinig áitreaðar
 air, aður do cuaið ré. Anran táinig 30 ré cun an míc 30

1 *Supra* xiv. 5.

2.1. an t-áitair.

- eile, אָזער דובאירט רע אן פֿונד צעאָנא. אָזער ד'פֿרעאָג-
איר רעירעאן אָזער דובאירט: ראָגאָד; אָזער ניון עואיב.
31 ציא 'cu דע'ן בעירט א דעין צויל א אָטאן? דובראָדאן-ראן:
אן עעאָד פֿעאר. דובאירט לֹרָא לעֹד: זֹו דעמין אדעירימ-
32 רע ליב-רע, ראָגאָד נא פּוּבליִעאָנאִיז אָזער נא רעמא-
פּאַאַ ירעאָד 1 בֿפּלאַטאָר דֶּע פֿוֹמאִיב-רע. וִיך תִּאִינִיז עֶדִין
עִיזאִיב 1 רִלִיז נא פֿיוֹרִאֹנְטאַאַ, אָזער ניון עִרעִדעאָבאִיר
ע; אָד דו עִרעִד נא פּוּבליִעאָנאִיז אָזער נא רעמאפּאַאַ ע;
אָד דו עֹנאַאַבאִיר-רע, אָזער ניון דֶּינעאָבאִיר אִיטִיזֶע
'n-א וִיאִיבֹו ראן יֹונער זֹו זֶרעִדֶּרֶאָד ריב ע.
33 עִירִיבֹו לֶע פֿולוִיבֹו עִילֶע. ¹ וִי פֿעאר טִיזֶע אָנן אָזער עִייר
רע פֿיוֹנְזֹורֶט, אָזער עִייר רע פֿאַל תִּמְפּאַל אִיר, אָזער דֶּיִן
רע פֿאַרזאַדוֹוִיר אָנן, אָזער עִייר רע פּוּאַר תּוּר אָנן, אָזער
עִייר רע עִיין לִיעֹט פּאַֹטֿפּוּיזֶטֶע ע, אָזער ד'ימֶעִיז רע זֹו
34 וִוֶּטֶאִיז יאַרֶאַטֶא. אָזער נואִיר א בִּי אִימְרִיר נא דֹּטֹרֶטֶאִי
אַז טֶעאַט, עִייר רע א פֿעִירבִּירִיז אַז תּוּאַלל אָן אן לִיעֹט פּאַֹטֿ-
35 פּוּיזֶטֶע זֹו נְגִלַּעפּאַיִדוִיר אן תּוּרֶאָד וֹדוֹ. אָד דו פּוּז אן
לִיעֹט פּאַֹטֿפּוּיזֶטֶע אָן נא פֿעִירבִּירִיז, אָזער זאַבֶּאָדאָן אָן
דוִינֶע אַעו, אָזער מֶאַרְבּוּיזֶעאָדאָן דוִינֶע אַעו, אָזער זאַבֶּאָ-
36 דאָן דו עֶלֹעֶאִיב 1 נְדוּינֶע אַעו. אָנְרַאן דו עִייר רע פֿעִיר-
בִּירִיז עִילֶע אַז תּוּאַלל וֹרֶטֶא אִירִיר, נִיבֶּא מֹד 'נֶא אן עֶאַד עִייר
37 אָזער עִיזאַדאָן אן עֹור עֶאַדֹנֶא וֹרֶטֶא. פֿע דֶּיִרֶע, אִמֶּטֶאַד,
דו עִייר רע א מֶאַע פֿעִין אַז תּוּאַלל וֹרֶטֶא, אָזער דובאירט רע:
38 דֶּיִרֹו וּרֶאִימ אַעו דו מ' מֶאַע. נואִיר א עֹנֶאִיע אן לִיעֹט
פּאַֹטֿפּוּיזֶטֶע אן מֶאַע, דובראָדאָן עאַטאַרֶטֶא פֿעִין: סִיֹּדֶע אן
טֹוִיזֶרֶע; תֶּעאַנאַמ אָזער מֶאַרְבּוּיזֶמִיר ע, אָזער דֶּיִרֹו אן
39 וִיזֶרֶעאַט אַזאַיִנן. אָזער דו פּוּזאַדאָן אִיר, אָזער עִייר-
עאַדאָן אַמֶּאַד אָן אן בֿפֿיוֹנְזֹורֶט ע, אָזער מֶאַרְבּוּיזֶעאָדאָן ע.
40 ד'אַ בֿרִיזֶע רִין, נואִיר א עֶלֹעפּאַיִבֹו טִיזֶעאַרְנֶא אן פֿיוֹנְזֹוִירֶט,
עאַד א דֶּעאַנְפּאַיִבֹו רע לֶיִר אן לִיעֹט פּאַֹטֿפּוּיזֶטֶע רִין?
41 דֶּיִרִיבֹו פּאַד לֶיִר: תּאַבֶּאַרְפּאַיִבֹו רע דֶּרֹּע־יֹדֶע אָן נא עִייר-
טֶעאַעֶאִיבֹו רִין, אָזער עִיירִיבֹו רע א פֿיוֹנְזֹורֶט עִיין לִיעֹט פּאַֹטֿ-
פּוּיזֶטֶע עִילֶע, א עֶאַבֶּאַרְפּאַיִבֹו תּוּרֶאָד וֹדוֹ 1 n-אִימְרִיר נא
דֹּטֹרֶטֶאִי.
42 דובאירט לֹרָא לעֹד: נֶאָר לֶיזֶעאַבאִיר פּאַמֹו פֿאַ רֶזֶרִיבִינן:
² אן עֶלֹעֶ ד'אַר וִוֶּלְטִיזֶע נא פּאַֹוִיר, יִרִי אַטֶּא 'n-א עֶלֹיעֶ עִיין
עִייןנֶע: יִרֶע אן טִיזֶעאַרְנֶא דו דֶּיִן ע רִין, אָזער יִר יֹונְזֶאַן-
43 טאַד ע 1 n-אַר פּוּלִיבֹו-נֶע. ד'אַ בֿרִיזֶע רִין אדֶּיִרִימ ליב זֹו
דֹּטֹזֶפּאַר ואַיבֹו-רֶע פּיזֶעאַט דֶּע, אָזער זֹו דֶּטאַבֶּאַרְפּאַר 1 דו

¹ ירמיה v. i; 1erem. ii. 21² Sal'm cxvii 22.

éine a tabairfaið torað uac̃a uir̃c̃i. Agus an t-é a 44
 cuirf̃ið ar an gcloic̃ rin, bairf̃ar é; ac̃ an t-é so
 tuc̃uirf̃ið r̃i air, meirf̃ið r̃i é.

Agus nuair ariug̃ uac̃taráin na r̃asart̃ agus na f̃air- 45
 ir̃inug̃ na foluioi uair̃, cuig̃eadar sup̃ b' or̃c̃a f̃ein a b̃i
 ré as̃ caint̃. Agus ba mian leó é g̃ab̃ail, ac̃ b̃i easla 46
 acu roim̃ir na daoine, mar f̃air̃ ab̃ ead̃ é acu.

CAIBIÓIOL XXII.

parabal na bainire. D'or̃ouig̃ cr̃ioir̃ c̃áin do díol le
 caer̃ar. Do claoið ré na s̃aoduc̃inug̃. Do t̃airbeáin re cao i
 an céad̃ aic̃ne r̃a ol̃ig̃. Do cuir̃ ré mearg̃án mearf̃aíde ar na
 f̃airir̃ineac̃aib̃.

Agus o'f̃reagair̃ iora agus do labair̃ ré air̃ir̃ 1
 foluioib̃, agus dubair̃t ré: ¹Ir̃ cor̃m̃ail r̃ig̃eac̃t 2
 neime le fear̃ a b̃i 'n-a r̃i, agus do deir̃ bainir̃ o'á
 mac̃. Agus cuir̃ ré a f̃eir̃b̃ir̃ig̃ as̃ glaoðac̃ ar na 3
 daoine a fuair̃ cuir̃ead̃ c̃un na bainire; agus níor̃
 o'áil leó teac̃t. Agus cuir̃ ré f̃eir̃b̃ir̃ig̃ eile uair̃ 4
 air̃ir̃. Ab̃raib̃, ar f̃eir̃ean, leir̃ an muintir̃ a fuair̃
 cuir̃ead̃, f̃eac̃, tá an f̃ear̃da ollam̃ as̃am; táir̃ mo
 mair̃t mar̃b̃ agus m'eat̃a r̃am̃ara, agus g̃ac̃ níð
 ollam̃: Tagair̃ c̃un na bainire. Ac̃ deir̃eadar-r̃an 5
 neam̃f̃uim̃ de, agus o'im̃c̃ig̃eadar, duine acu c̃un a
 f̃eir̃ime, agus duine acu c̃un a ceannair̃deac̃ta. Agus 6
 do r̃us̃ an cuir̃ eile acu ar a f̃eir̃b̃ir̃ig̃, agus t̃ug̃adar
 tar̃cuir̃ne oóib̃, agus mar̃b̃uig̃eadar iad̃. Nuair̃ ariug̃ 7
 an r̃i an níð rin t̃áinug̃ fear̃s̃ air̃, agus cuir̃ ré a
 f̃luair̃g̃te ar̃m̃c̃a uair̃, agus o'ir̃oig̃ ré na mar̃b̃t̃oir̃i rin,
 agus do loir̃s̃ ré a g̃c̃at̃air̃. Anr̃an dubair̃t ré le n-a 8
 f̃eir̃b̃ir̃eac̃aib̃: Tá an bainf̃eir̃ ollam̃; ac̃ an muintir̃
 a fuair̃ cuir̃ead̃, níor̃ b̃f̃iú iad̃ é. Im̃c̃ig̃ið amac̃, o'á 9
 b̃r̃ig̃ rin, ar na b̃oir̃ib̃ agus pé daoine a g̃eob̃air̃ r̃ib̃,
 glaoiðir̃ ir̃teac̃ or̃c̃a c̃un na bainire. Agus o'im̃c̃ig̃ 10
 na f̃eir̃b̃ir̃ig̃ amac̃ ar na b̃oir̃ib̃, agus bailig̃eadar
 ir̃teac̃ g̃ac̃ a b̃f̃uar̃adar de daoine, ioir̃ olc̃ agus

duibhreach. A Máistir, duibhreach maol,¹ Má geibean 24
 duine bád san rliocht, pórad a d'uitáir a bean, ionur
 go dtósfad ré rliocht d'á d'uitáir. Bí i n-ár meaf-ne 25
 mórfeirear d'uitáir, agus do pór an céad duine acu
 bean, agus fuair ré bád, agus toirg san rliocht a beic
 air, d'fás ré a bean asá d'uitáir; Mar an gcéadna an 26
 tarra duine acu, agus an trína duine, sur páinis an
 reachtma duine. I n-a noiaid go léir fuair an bean 27
 bád. Sa n-aireirige, ámtad, cé cu de'n mórfeirear 28
 sur leir i? mar, bí sí acu go léir. D'fneasair íora, 29
 agus duibhreach ré leó: Tátaoi as dul amú' toirg san
 eolur a beic asaid ar an Scripiciúir ná ar cómadtaid
 Dé. Oir ra n-aireirige ní pórfar ná ní tabarf ar le 30
 pórad, ac beid ríad cormail le h-aingeadaid Dé ar
 neam. Ac, i dtaobh aireirige na marb, nár léig- 31
 eadair an ruo aduibhreach Dia, mar a ndeir ré uib: ² Ir 32
 mire Dia Ábraham, agus Dia Ísaic agus Dia Iácoib?
 Ní Dia do d'aoineib marbá Dia, ac do d'aoineib beó.
 Agus nuair a d'airig na daoine é bíodar as déanam 33
 iongna d'á teafas.

Nuair airig na fairsirínig nár fás ré focal le ríad 34
 as na Sadoucínig, tánaodar i bpoáir a céile; agus 35
 ceirrig duine acu é, ollam ra d'lig, as baint trialac
 ar, agus duibhreach: A Máistir, cad í an aigne mór 36
 ra d'lig? Duibhreach íora leir: ³ Spádrad tú do 37
 tigeanna Dia ó d'éiríde go h-iomlán, agus ó d'anam
 go h-iomlán, agus ó d'aigne go h-iomlán. Siní an 38
 aigne ir mó, agus irí an céad aigne í. agus tá an 39
 tarra h-aigne cormail léi: ⁴ Spádrad tú do cóm-
 arra mar tu féin. Tá an d'lig go léir agus na fáirde 40
 as reafam ar an d'á aigne rin.

Bí na fairsirínig cruinnighe i bpoáir a céile, agus 41
 do ceirrig íora iad, agus duibhreach ré: Cad a tuis- 42
 eann rí-re i dtaobh Críort? Cé 'no mac é? agus
 duibhreach leir: Mac Dáibí. Duibhreach ré leó: 43
 Ma' read, cad uime go dtugann Dáibí, ra rpioraid,
 a tigeanna air, mar a ndeir ré: ⁵ Duibhreach an 44

¹ Deut. xxv. 5.² Exod. iii. 6.³ Deut. vi. 5.⁴ Leuit. xix. 18.⁵ Salm cix. 1.

- dearbuiḡeann dár an teampal, dearbuiḡeann ré dár an teampal aḡur dár an t-é atá 'n-a cómnuiḡe ann.
- 22 Aḡur an t-é dearbuiḡeann dár neam̃, dearbuiḡeann ré dár caḡaoir níosa Dé, aḡur dár an t-é atá 'n-a fuid̃e inti.
- 23 Ir mairḡ dáoib̃-re, a Sḡríḡneoirí aḡur a f̃airirí-neac̃a, a cluanaiḡte: oir tugann rib̃ deac̃m̃aḡ ar an miontair aḡur ar an ainire aḡur ar an s̃cuiḡin, aḡur o' f̃áḡabair ḡan cómlíonaḡ na neite ir truiḡe ra olíḡ, ¹ b̃reiteam̃antar, aḡur trócaire, aḡur c̃reideam̃; bí ré ceart aḡaib̃iaḡ-r̃an do d̃éanam̃ aḡur ḡaniaḡ-r̃úḡ do
- 24 leigint ar lár. A ḡiollaí d̃alla, r̃ḡaḡann rib̃ amac̃ an cuil aḡur r̃loigeañ rib̃ an camal.
- 25 Ir mairḡ dáoib̃-re, a Sḡríḡneoirí aḡur a f̃airirí-neac̃a, a cluanaiḡte: oir ḡlanann rib̃ an taob̃ amuiḡ de'n cúp̃án aḡur de'n méir; ac̃ táḡaoí lán, lairḡiḡ, de
- 26 b̃raḡuioḡ aḡur de f̃ailiḡḡeac̃t. A f̃airiríníḡ d̃aill, ḡlan ar oḡúir an taob̃ irḡiḡ de'n cúp̃án aḡur de'n méir, ionur ḡo mbeaḡ an taob̃ amuiḡ ḡlan.
- 27 Ir mairḡ dáoib̃, a Sḡríḡneoirí aḡur a f̃airirí-neac̃a, a cluanaiḡte: oir ir cuma rib̃ nó uaḡna aolḡa, a f̃éac̃ann ḡo h-áluinn larmuiḡ, ré r̃úilíḡ d̃aoine, ac̃ lairḡiḡ táḡo r̃iaḡ lán de c̃nám̃aib̃ d̃aoine mar̃b̃a, aḡur
- 28 de'n uile f̃aḡar b̃reantair. Ar an s̃cuma s̃c̃eadoḡa f̃éac̃ann rib̃-re f̃ioḡaonta ar an oḡaob̃ amuiḡ, ré r̃úilíḡ d̃aoine; ac̃ lairḡiḡ táḡaoí lán de'n f̃eall aḡur de'n m̃alluiḡḡeac̃t.
- 29 Ir mairḡ dáoib̃, a Sḡríḡneoirí aḡur a f̃airirí-neac̃a an f̃ill: a d̃eineann tuamaí do cúir ruar do r̃na f̃áiríḡ; aḡur a cúireann na h-órnáirí ar uaḡnaib̃ na
- 30 b̃ríoraon, aḡur d̃eir̃eann rib̃:* Dá mbeim̃ir-ne beo le linn ár r̃ínreap̃ ní beim̃ir páirḡeac̃ leó i b̃ruil na
- 31 b̃ráir̃. O'á b̃r̃iḡ r̃in ir f̃inniḡe rib̃ or̃aib̃ féin ḡur rib̃
- 32 r̃lioḡt na n̄d̃aoine a m̃air̃b̃ na f̃áir̃e. Líonaḡ-r̃e
- 33 ruar, mar̃ r̃in, tómar̃ búir̃ r̃ínreap̃. A aḡreac̃a n̄ime,

¹ Mich. vi. 8.

*Ver' 29. "A d̃eineann tuamaí." ní d̃eir̃ an c̃aint̃ r̃in ḡur oḡoc̃-níḡ uaḡna na b̃ráir̃ do d̃éanam̃ aḡur órnáir̃ do cúir or̃ḡa. C̃áineann r̃í an f̃eall a bí inr̃ na f̃airiríníḡ a b̃ioḡ aḡ onóru uaḡna na b̃ráir̃ mar̃ o'eaḡ, aḡur eap̃onóir̃ acu 'a c̃ab̃air̃t do c̃iḡear̃na na b̃ráir̃.

- 3 Ašur do fuid ré ar énoc Oibet, ašur táinig a
 4 ʔeiriobuil éiŕe a ŕan fíor, ašur ʔubraʔar: Innir
 ʔúinn cačain a čuipíʔ na neite reo amac, ašur caʔ
 a beir mar cómarča ar ʔo čeačt-ŕa, ašur ar ʔeire
 4 an tŕaoŕail. Ašur ʔubairt íora leʔ 'ŕá ʔŕeasŕa:
 1 Seacnair ašur ná cuiread doinne amú' rib.
 5 Óir tiocŕair a lán am' ainim-re ašur ʔéarŕair ríad,
 6 1ŕ mire Cŕíort; ašur meallŕair ríad a lán. Ašur
 aipeóčair rib coŕaí ašur ráŕlaí ar coŕaib. Seac-
 nair ašur ná bíʔ ʔuairéam oŕaib; mar ní ŕoláir na
 7 neite rin ʔo čeačt, ac ní h-é an ʔeire ŕór é. Óir
 eipeóčair cine 1 n-aŕair cine, ašur ríŕeačt 1 n-aŕair
 ríŕeačta; ašur beir ŕalair, ašur ŕortca, ašur luarŕad
 8 talman, ar fuid áiteana. Ŧorač na ʔtŕioblóirí,
 9 ámtac, íad ŕan ŕo léir. Anŕan cuipíʔ ríad rib-re
 1 ŕcuadʔtan, ašur cuipíʔ ríad cun báir rib; ašur
 beir ŕuac aš na ŕeintib ŕo léir ʔaoib mar ŕeall ar
 10 m'ainim-re. Anŕan ŕlacŕair a lán ʔaoine ŕŕannal,
 ašur ʔéanŕair ríad ŕeall ar a čéile, ašur beir ŕuac
 11 acu ʔ'á čéile. Ašur eipeóčair a lán ŕáirí ŕallŕa,
 12 ašur meallŕair ríad a lán. Ašur toirŕ an malluiŕ-
 čeačt a beir iomarčac ŕuarŕair an čarčanačt 1 n-a
 13 lán. Ac an t-é a beir ŕearamac amac ŕo ʔeire,
 14 raŕair ré ŕaor. Ašur cŕaoŕŕaoilŕar an ŕoi-
 ŕŕéal ŕo na ríŕeačta tŕíʔ an nʔomán ŕo léir mar
 ŕiaʔnair ʔo ŕna ŕeintib ŕo léir; ašur anŕan tioc-
 ŕair an cŕíóčnú.
 15 ʔ'á ʔŕíŕ rin, nuair a číŕir rib 2 ŕŕáin an léirŕŕiora,
 ar ar labair ʔaniel ŕáir, 'n-a ŕearam ŕa n-áit
 16 naomča: an t-é a léiŕŕir, tuiŕeac: Anŕan an muintir
 17 acá 1 n-lúʔéa teitiríŕ cun na ŕcnoc; Ašur an ʔuine
 ar ʔuac an tiŕe, ná čeiŕeac ré ŕíor cun don ŕuo a
 18 ʔŕeir ar a číŕ leir; Ašur an ʔuine ŕa ŕáir ná ŕilleac
 19 ré a ʔ'iarŕair a ʔŕair. 1ŕ marŕ ʔo lučt clainne
 ʔ'iomŕar, ámtac, ašur ʔo lučt oiléamna, inŕ na
 20 laetib rin. Ac ŕuiríʔ ŕan ʔúr ʔteite beir ŕa ŕeim-
 21 ŕeac ná ar an ŕabbóir. Óir beir ʔuairéam móir an
 uair rin, ná ŕaib a leitíʔ ó čorač an ʔomán ŕo ʔtí
 22 ŕo, ašur ná beir. Ašur muŕa ŕciopŕuiŕtí na lae-

1 ep. v. 6; col. ii. 18.

2 ʔan. ix. 27.

ἐάντα παν νί βεαὸ οὐλ ἀρ ἀς ρεόιλ ἀρ βιτ; Δέ ειορρόφαν
 na laetanta pan ar pon na bñioñan. An uair rin mā 23
 veir doinne lib: fēac, tā Cñioṛt anro, nō anrū; nā
 cñeioṛ. Mar, eireōcāio Cñioṛtana fallra aṣur 24
 fāioī fallra, aṣur tabarṣaio riad cōmarṣaī mōra
 uatā aṣur ionḡnaī, i oṛneō ḡo reōlṣaī amū' na fñioṛ-
 doin fēin (oā mb' fēioṛ ē). fēac, ta innṛte aṣam 25
 oaoib roim rē. O'ā bñiḡ rin mā veirio riad lib: 26
 fēac, tā rē ra bṣāṛac: nā tēiḡiō amac; fēac, tā
 rē inṛ na reōmṣaib: nā cñeioṛ. Oir, mar an rṣlanc 27
 a taḡann ar an oṛaob toir aṣur a cñeap ḡo oṛī an
 taob tīar, rin mar a beio teacṣ Mñic an Duine. Rē 28
 aīc 'n-a mbeio an coṛp, iṛ ann a cñuinneōcāio na
 fiolair.*

¹ Aṣur lāitṛeac tar ēir tñioṛlōioe na laetanta pan 29
 oioṛcēoṛan an ḡñan, aṣur nī tabarṣaio an ḡealac a
 roṣur, aṣur tuitṛio na rēalta ar an rṣeir, aṣur beio
 cōmācṣa na bṣlāṣar o'ā ruacāo;† Aṣur anṛan cñṣar 30
 cōmarṣa Mñic an Duine ra rṣeir; aṣur anṛan caoṛio
 tṛeabā an oomāin ḡo lēir, ² aṣur cñṣio riad Mac an
 Duine aṣ teacṣ i ṛḡamallāib neime le mōṛ-cōmācṣ
 aṣur le ḡṛaṣam.‡ ³ Aṣur cuiṛṣio rē a aīḡil amac, 31
 le tñūmpa aṣur le ḡuṣ āṛo: aṣur cñuinneōcāio riad
 a fñioṛaoin oṛ na cēitṛe ḡaoitib, o uacṣar na bṣlāṣar
 ḡo oṛī a n-iōcṣar. Foḡlumuiḡiō roṣuio o'n ḡcṣann 32
 fñḡe. Nuair a bñonn a ḡeas boḡ, aṣur a ouilleabāṛ
 taḡaitē amac, tā fñioṛ aḡaib an raṃṣaṣ beit i n-aṣmaiṛ-
 eacṣ. Mar rin oaoib-re, nuair a cñṣioṛ rīb na neitē 33
 reo uile, bioṛ a fñioṛ aḡaib ḡo bṣuil rē i n-aice lib, inṛ
 na oṛiṛiṛ. ḡo veimñin aṛeṛim lib, nī imṣeōcāio an 34

¹ ἱρ.άιαρ xiii. 10; Ezech. xxxii. 7.

² Ἀποκ. i. 7.

³ I Cor. xv. 52; I Terr. iv. 11.

* Ver. 28. "rē aīc," ḡñl.—beio teacṣ cñioṛt obann aṣur
 roilēir oṛ cōmāir an oomāin, ar nōṛ na rṣlāinnce oṛiṛēñiḡe,
 aṣur rē aīc 'n-a oṛioṛṣio rē cñuinneōṛan an cñine oṛaona ḡo
 lēir cñiḡe ann, rē mar a cñuinṃiḡṣeap na fiolair cñun na h-aice
 'n-a mbñonn an coṛpān.

† Ver. 29. "na rēalta," .i., na lāṛṛacā roṣair i bṣuṛm.
 rēaltaṣan.

‡ Ver. 30. "cōmāṛṣa," .i., cñuṛ cēapṣa cñioṛt.

τρλιοῦτ πο ὅσο ὅτιοι φαῖο na neíte peo ὅσο λέιρi cun cinn.
 35 Ραῖαιὸ an ἱπείρi ἀγυρ an τalam an neamníò, ac ní
 ραῖαιὸ mo bḡéitḡe-pe an neamníò.*

36 1 ὅταοὸ an lae rin, ámtac, ἀγυρ na h-uairḡe rin, ní'l
 ḡior aḡ doinne, ὃá mb'iaò aingil na bḡlaṡar fḡin iaò,
 37 ac aḡ an áṡair amáin. Óir mar a bí i laetib Nḡe irḡaò
 38 beíò teacṡt Míc an Duine. Mar a bíoṡairinḡ na lae-
 ṡanta roimḡir an noílinn aḡ ite ἀγυρ aḡ ól, aḡ pópaò
 ἀγυρ aḡ tabairṡ le pópaò, ὀḡḡeac ὅσο ὅti an lá 'na
 39 nḡeaḡaiò Nḡe irṡeac ḡa n-arc, ἀγυρ ní ḡaib
 ḡior acu ὅσο ὅti ὅσο ὃṡáinḡ an ὃile, ἀγυρ ḡur ḡuḡ ḡi
 cun ḡiúbail iaò ὅσο λέιρi; rin mar a beíò teacṡt Míc an
 40 Duine. Anḡan beíò beirṡ i bḡáirṡ: Tḡḡḡar duine
 41 ἀγυρ ḡáḡḡar duine. Beíò beirṡ ban aḡ meit le
 42 muileann: Tḡḡḡar bean ἀγυρ ḡáḡḡar bean. Deimíò
 ḡairḡe, ὃ'á bḡiḡḡ rin; mar ní ḡior ὃaοib caò é an uair a
 43 ṡioṡḡaiò búr ὃṡiḡḡairna. Ac bíoò ḡior an méio peo
 aḡaib, ὃá mbeaò ḡior aḡ ḡear an tiḡe caò é an uair a
 beaò an biteamḡnac le teacṡt, ὅσο deimḡin ὃo ὃéanḡaò
 ḡé ḡairḡe, ἀγυρ ní leiḡḡeaò ḡé a tiḡ ὃo bḡirḡeaò irṡeac.
 44 ὃ'á bḡiḡḡ rin, bíòíò-pe, leiḡ, ollam, mar an uair náṡ
 eól ὃaοib irḡaò acá Mac an Duine le teacṡt.
 45 Cé h-é, ir ὃóis leac, an ḡeirbḡirḡeac ὃílir, ciallmḡar,
 a cuir a tiḡḡairna or cionn a muintirḡe, cun bíò a ṡab-
 46 airṡ ὃóib ὃo ḡéir aimḡirḡe? 1 Ir aοibinn ὃo'n ṡḡeir-
 bíḡeac ḡan, nuair a ṡioṡḡaiò a tiḡḡairna, má ḡeibḡeann
 47 ḡé é aḡ ὃéanam na h-oibḡe rin. ὅσο deimḡin aḡeipim
 48 lib, cuirḡiò ḡé or cionn a cḡoṡa ὅσο λέιρi é. Ac má
 ὃeir an ὃroṡ-ḡeirbḡirḡeac ḡan 'n-a cḡoide fḡin: Tá mo
 49 tiḡḡairna aḡ ὃéanam ḡiḡnir ὃe teacṡt; ἀγυρ má ὃirí-
 ḡeann ḡé ar a cḡm-ḡeirbḡirḡeacṡa ὃo bualaò, ἀγυρ ar
 50 beit aḡ ite ἀγυρ aḡ ól i bḡoṡair luṡt meirḡe; Tioṡḡaiò
 tiḡḡairna an ṡḡeirbḡirḡ rin an lá náṡ ὃóis leiḡ, ἀγυρ
 51 an uair náṡ eól ὃó; ἀγυρ ὃeigilḡiò ḡé é, ἀγυρ ceap-
 ḡaiò ḡé a cuíò amearḡ luṡt ḡill: beíò ḡa n-áit rin ḡol
 ἀγυρ ὃioḡcán ḡiacal.

*Ver. 35. "Ραῖαιὸ . . . an neamníò." .i., áṡarḡar iaò i nḡeirḡe
 an ṡraoḡail ἀγυρ ὃéanḡar neamḡ nua ἀγυρ τalam nua ὃíob.

1 Apoc. xvi. 15.

CAIBIDIOIOL XXV.

parabal an veicniúbar maighean, agus na tcalart, agus cuairis ar an mbreitheamant ar déanaí.

Ansan beir nígead na bflatar cormail le veicniúbar maighean a tós a lócranna agus a cuair amac i scoinnib an céile agus na céile. Agus bí cúigeaí acu ciallmair, agus an cúigeaí eile san ciall. Agus an cúigeaí a bí san ciall nuair a tógadar na lócranna, níor tógadar oile leó. Ac do tug an cúigeaí a bí ciallmair oile leó i n-a n-ártáib i rteannta na lócrann. Agus do vein an céile moill, agus táinig múiriún orda go léir, agus do cuiteadar 'n-a scoola. I lár na h-oirde, ámtaí, do veinead gúc árd: féad, tá an céile as tead; téigir amac 'n-a coinnib. Ansan d'eirigeadar na maigheana san go léir agus cuirteadar a lócranna i rtead. Agus duibairt an cuir a bí san ciall leir an gcuir a bí ciallmair: Tugair dúinne cuir de'n oile atá asail-re, mar tá ár lócranna as dul i n-éas. D'fheasair an muintir ciallmair agus duibairt: Ar easla ná beaí ár n-óirín ann dúinne agus daoib-re, ir fearr rib a d'imtead cun na sceannairde agus oile ceannaí daoib féin. Agus an fáid a bíodar as dul 'sá ceannaí, táinig an céile; agus an muintir a bí ollam cuadar irtead i n-aonfead leir cun na bainire, agus do dúnaí an dorur. Ar ball táinig na maigheana eile agus duibairt: A tigeanna, a tigeanna, orsail dúinne. Ac d'fheasair reirean agus duibairt: Go veimín a d'eirim lib, ní'l aon aithe asam oraid.

Deiníó fairé, d'á bpris rin, mar ní h-eól daoib an lá ná an uair.

Mar, ar nór an fíir a bí as dul abrad ó baile, agus do glaoir cuige a reirbírís, agus tug a cuir doib, agus tug cúis talanta do duine acu agus dá talant do duine eile, agus talant do duine eile; do gac duine do réir a cumair oibre; agus d'imtís láirtead. Agus d'imtís an t-é a fuair na cúis talanta, agus d'oibris ré iad, agus vein ré cúis talanta eile. Mar an sceadna an t-é a fuair an dá talant vein

18 ré d'á ceann eile. Ac an t-é a fuair an t-aon talant
 amháin d'imtigh ré agus deir ré poll ra talamh, agus
 19 cuir ré airgead a tigearna i bfolac. Tar éir mórán
 aimirie, ámhac, táinig tigearna na reirbireac ran,
 20 agus focairigh ré cúntar leó. Agus táinig an t-é a
 fuair na cúig talanta agus tug ré leir na cúig
 talanta eile, agus duhairt: A tigearna, tugair
 cúig talanta dom. Féac, rin cúig cinn eile curta
 21 leó agus. Duhairt a tigearna leir: I r maic é rin, a
 reirbiriú fóganta, dílis; ó bír dílis or cionn an
 beagáin cuirfead tu or cionn an móráin; eirigh irteac
 22 i n-aoibneair do tigearna. Agus táinig an fear a
 fuair an dá talant agus duhairt: A tigearna, tugair
 dom dá talant; féac, rin dá ceann eile curta leó
 23 agus. Duhairt a tigearna leir: I r maic é rin, a
 reirbiriú fóganta, dílis; ó bír dílis or cionn an
 beagáin cuirfead tu or cionn an móráin; eirigh
 24 irteac i n-aoibneair do tigearna. Anran do táinig an
 fear a fuair an t-aon talant amháin, agus duhairt: A
 tigearna, i r eól dom sur duine cruaid tu; baineann
 tú ra n-áit nár¹ cuir, agus cruinnigeanh tú ra n-áit
 25 nár rgaipir. Agus le h-eagla rómáit cuirfead do
 talant i bfolac ra talamh; reo, riné do cuir féin
 26 agus. Agus d'fheasair a tigearna é, agus duhairt
 leir: A d'roic-reirbiriú díomáoin, dob' eól duit so
 mbainim ra n-áit ná cuirim, agus so gcuairighim ra
 27 n-áit nár deinear rgairead ann. Bí ré ceairt agus,
 d'á bpiú rin, mo cuir airgid a dhairt dor na ban-
 cairib, i dtead, nuair a tiocfaimh, so bfaighim mo
 28 cuir féin agus an t-uncumar. Tógair uair mar rin, an
 talant agus tugair é do'n t-é so bfuil na deic
 29 dotalanta aise. Óir an t-é so bfuil aise, tabairfar
 dó, agus beir flúirre aise; agus an té ná fuil aise,
 30 tógfar uair an puo a ramluigtear a beic aise. Agus
 an reirbireac neamhairbeac, cairtí amac é ra doir-
 ceact atá amuis; anran iread beir sol agus díorcán
 riagal.

31 Ac nuair a tiocfaid Mac an Duine 'n-a sradam,
 agus a aingil so léir i n-aonfeact leir, ruidiríó ré

1. a. nár cuir ríol.

gnaíochas a shíodaim; Agus cruinneófar 'n-a láthair 32
 1 a seinte go léir; agus deighilfíod ré ó n-a céile iad,
 mar deighileann an t-aothaire na caoiré ór na gabair;
 Agus cuirfíod ré na caoiré ar a láim deir, agus na 33
 gabair ar a láim clé. Anran déarfaiod an Rí leir an 34
 muinntir a beir ar a láim deir: Téanaíod, a daoine
 beannuighe le m'Áthair, agus realbuisíod an rígead
 atá ollam daoid ó éruicníú an domáin: Mar, ¹bí 35
 oípar oim, agus tugaibair fuad le n-íte dom; bí tairt
 oim, agus tugaibair le n-ól dom; bíor ar fán, agus
 tugaibair beir írtig dom; Bíor noct, agus éluíod- 36
 bair mé; bíor breóite agus tanaibair am' féadaint;
 bíor ra príorún agus tanaibair cúgam. Anran fíeas- 37
 garódaí na fíoraoín é, agus déarfaiod ríad: A
 tigeapna, caíain a éonacamaí-ne oípar oit, agus
 sup tugaímar bia duit? Nó tairt oit, agus sup tuga-
 maímar deod duit? Nó caíain a éonacamaí ar fán 38
 tu, agus sup tugaímar beir írtig duit? nó noct,
 agus sup éluíuigeamair tu? Nó caíain a éonaca- 39
 maí tu breóite, nó 1 bpríorún, agus sup tanaímar
 cúgat? Agus déarfaiod an Rí 'gá bfeasra: 40
 Go deimín aoirim lib, an fáid a deineabair é do
 duine de'n cuíod ír ruaraidge de m'bráitrib anro, do
 deineabair dom-ra é. Anran déarfaiod ré leir an 41
 muinntir a beir ar a láim clé: ²Imtígíod uaim, a d'eam
 malluighe, irtead ra teine ríoruithe do h-olla-
 muighead do'n diaibál agus d'á aingealaib; Mar, bí 42
 oípar oim, agus níor tugaibair fuad le n-íte dom; bí
 tairt oim, agus níor tugaibair deod dom. Bíor ar fán, 43
 agus níor tugaibair beir írtig dom; bíor noct,
 agus níor éluíodabair mé; bíor breóite, agus ra
 príorún, agus níor tanaibair am' féadaint. Anran 44
 déarfaiod ríad-ran leir, 'gá ffeasra: A tigeapna
 caíain a éonacamaí-ne tu fé oípar 'ná fé tairt, ná
 ar fán, ná noct, 'ná breóite, ná 1 bpríorún, agus
 náir deineamair fupad oit? Anran déarfaiod ré 45
 'gá bfeasra: Go deimín aoirim lib, an fáid náir
 deineabair d'aoinne de'n muinntir ruarad ro é 'níor

¹Írídair lviii. 7; Czech. xviii. 7.

²Salm vi. 9.

46 ὁ εἰνεσθαιρ ὁ ὀμ-ρα εἰ. ¹ Ἀγυρ ἰμτεῶσαιρ ριαρ ραν ἰρτεαῶ 1 βριανταῖβ ριορμῖθε; ἀγυρ na ριορμωῖν ἰρτεαῶ 1 mbeata ριορμῖθε.

ΚΑΙΒΙΘΙΟΥ XXVI.

na h-ἰῡοαιῖς ἀγ ὁέαναιρ ceilge 1 n-ἀγαιὸ ἑρίορτ. μάιρε 'ῖῶ unḡaḡ. ρeall ἰῡοαιρ. an ρυιρέαρ ὁεῖρνεαῶ. an ῖυῖθε ρα ῖῶοῖν. ῖabail ἀρ ὁτιῖεαρna. an cor ὁο τυῖαḡ αιρ 1 ὁτιῖς Cairphar.

- 1 Ἀγυρ ὁο ῑάρη, nuair a ἑρίοῶνυῖς ἰορa na βριαῑρα
- 2 ρan ῖο λέιρ, ῖο nὁυβαιρτ ρε le n-a ὁεῖρῖοβυλαῖβ: ἰρ
- eḡl ὁαοῖβ ῖο mbeῖḡ an Ḳairῖ ann ταρ εῖρ ὁῶ lá, ἀγυρ
- ταβαιρραρ Mac an Duine ρυαρ cun a ḡeapḡa.
- 3 Anḡan ὁο ῑáινῖς 1 βῖḡḡαιρ a ḡeile uacῑaráin na
- ῖaῖarτ ἀγυρ ρeανḡῖῖ an ῖobuil 1 halla an ἀρḡ-
- 4 ῖaῖarτ, ὁῶρ β'áινῖν Cairphar; ἀγυρ ὁεῖνεαḡαρ cḡm-
- αιρle cun ῖο nὁeapῑarḡῖρ ἰορa ὁο ῖabail le ceilῖς,
- 5 ἀγυρ εἰ cun cun báir. Duḡḡarḡar, ámῑaḡ, ná ὁeῖn-
- tear εἰ lá na ρeile, le h-eaḡla ῖο mbeaḡ τοῖρmeapῖς
- ῖa ῖobuil.
- 6 Ἀḡ nuair a βῖ ἰορa 1 mḡetánia, 1 ὁτιῖς ῖímḡῖn, an
- 7 loḡar, ῑáινῖς ² bean cuiḡe ἀγυρ ἀρῑaḡ alabapῑair aiḡi
- a βῖ lán ὁ'unḡaḡ ana-ḡaor, ἀγυρ ὁο ὁοῖρτ ρῖ ar a
- 8 ḡeann εἰ, ἀγυρ εἰ 'n-a luiḡe. ἀγυρ nuair a cḡnaic na
- ὁeῖρῖοβυḡḡḡ ρan, βῖ ὁíombáḡ opῑa, ἀγυρ duḡḡarḡar:
- 9 Cao cuiḡe an báρῑa ρo? Ὀ'ῖeapῑaῖ εἰ ρῖn ὁο ὁíol ar
- 10 mḡḡán, ἀγυρ εἰ ῑabairτ ὁor na boḡῑaḡḡ. Ὀο cuiḡ ἰορa,
- ámῑaḡ, ἀγυρ duḡḡarτ leḡ: Cao cuiḡe ὁaοῖβ beῖῑ ἀḡ
- íomaiḡ leiρ an mnaoῖ ρeo? ἰρ ῖníoḡ maῖῑ aῑá ὁeapῑa
- 11 aiḡi opḡm-ῖa. Óῖρ ῑáῖḡ na boῖῑῑ 1 ῖcḡmḡnuiḡe aḡaiḡḡ
- 12 1 nḡḡḡḡ βῖḡḡαιρ, aḡ ní'lim-ῖe 1 ῖcḡmḡnuiḡe aḡaiḡḡ.* Maῖρ,

¹ Ὀan. xii. 2.

² μάιρε ab áinḡm ὁῖ, ἀγυρ ὁῖρῖḡḡḡ ab ead í ὁο larpapḡ a τḡḡaḡ ὁ'n mbár.

* Ver. 11. "nílimḡe 1 ῖcḡmḡnuiḡe aḡaiḡḡ," .i., ῖο ρoῖeῖcῖe, maῖρ a βῖ ρε anḡo ar an ῖaḡḡal 'n-a meapῖς, ἀγυρ maῖρ aῑáḡ na boῖῑῑ aḡainḡ, cun cabḡḡuiḡῑe leḡ 1 n-ἀḡaiḡ an lae.

nuair a cuir rí reo an unḡaḡ ro ar mo cōrp-ra, ir cun
m'adlacta a dein rí é. So deimín adieim lib, pé 13
ait ar fuir an domáin so léir so ḡraobḡḡaoílḡar an
Soirḡéal ro ann, 'neóḡḡar, leir, mar cuimne uirḡi
reo, an ḡníom ro atá deanta aici.

Anran o'imḡiḡ duine de'n dáréas, dár b'ainim 14
lúdar Ircaimot, as triall ar uactarānaiḡ na raḡarḡ,
Aḡur duḡairḡ ré leó: Cao ir toil lib a ḡadairḡ dóm- 15
ra aḡur taḡarḡar ruar daoiḡ é? Aḡur ḡocairuḡea-
dar-ran leir ar ḡríocao píora airḡiḡ. Aḡur ar ran 16
amaḡ b́i ré as faire ar caoi cun é ḡadairḡ ruar.

An céao lá, áimḡaḡ, de laetantaiḡ féile an 17
arāin ḡan Sorḡ táimḡ a deirḡiobuil cun íora, aḡur
duḡarḡar: Cár mait leat so nḡeāḡaimír an cáirḡ
o'llamú duit le caiteam? Aḡur duḡairḡ íora: 18
Téirḡ ar caḡair cun duine áirḡe, aḡur abraiḡ leir:
Deir an Máirḡirḡir: Tá m'aimḡir i nḡoiréaḡ dom;
deāḡar féin aḡur mo deirḡiobui lan Cáirḡ aḡar-ra.
Aḡur dein na deirḡiobuil mar a o'óḡuig íora dóib, 19
aḡur o'llamuiḡeadar an Cáirḡ.

Aḡur nuair a b́i an trāḡnóna ann, do fuir pé 20
i bḡocair a dáréas deirḡiobul. Aḡur nuair a bíodar 21
as ite, duḡairḡ ré: So deimín adieim lib so bḡuil
duine aḡaiḡ atá cun mé díol. Aḡur táimḡ ana- 22
buairḡ orḡa, aḡur cḡomadar, ḡaḡ duine, ar a ráo, An
mire é, a ḡiḡearna? Aḡur duḡairḡ reirḡan 'ḡá 23
bḡreasḡa: An t-é a cuir a lám ra méir am' cuibḡeann,
díolḡarḡ ré mé. Tá Mac an Duine as imḡeaḡ, 1 pé 24
mar atá ḡḡríobḡa 'n-a ḡaob; ac ir mairḡ do'n fear
ran tré a nḡeāḡar Mac an Duine do díol. Ba
mait an ruo do'n fear ran ḡan é ḡeaḡ ḡam ar an
raoḡal. Anran, do freasḡair lúdar, an fear a díol 25
é, aḡur duḡairḡ: An mire é, a Máirḡirḡir? Duḡairḡ
ré leir: Duḡair é.

An fair a bíodar as ite, do tós íora arān, aḡur 26
beannuig é, aḡur bḡir é, aḡur cuḡ o'á deirḡiobulaiḡ é;

umat coit̃ce. Dubairt Íora, leir: So deim̃in 34
 aoirim leat, anocht féin, rap a nglaoit̃rí̃o an coil-
 ead̃, féanrair-pe mire trí h-uair̃e. Dubairt Peadar 35
 leir: Bíod̃ so mbeão oim b̃ár o' fá̃gail i n-aon-
 fead̃t leat ní féanrao tu. Dubairt na deir̃giobuil
 so léir an caint̃ céad̃na.

Anran do táinig Íora aḡur iad̃ féin cun an baile ar a 36
 otuḡtar Setremaní; aḡur dubairt ré le n-a deir̃-
 giobuil: Suid̃o-pe anro so o'té̃ḡeao-ra anr̃úo
 anonn cun úr̃nuig̃te oéanam̃. Aḡur c̃oḡ ré leir 37
 Peadar aḡur beir̃t mac Sebeoé aḡur tur̃nuig̃ ré ar
 beir̃t so buar̃ta aḡur so b̃r̃ónãc. Anran dubairt 38
 ré leo: Tá b̃r̃ón an b̃áir ar m'anam: Fanaĩo anro aḡur
 deinĩo fair̃e am' teannta. Anran do o'ruio ré 39
 tamall uat̃a, aḡur do tuit̃ ré ar a aḡaĩo, aḡ suioe,
 aḡur dubairt ré: A Aḡair, má'r féioir̃ é, ḡaḡão ¹ an
 cail̃ir reo tar̃am; ac ra n-am ḡcéad̃na, ná deinteap
 mar̃ ir̃ toil liom-ra, ac mar̃ ir̃ toil leat-ra. Aḡur 40
 táinig ré cun a deir̃giobul, aḡur fuair̃ ré 'n-a ḡcoḡlão
 iad̃, aḡur dubairt ré le Peadar: An am̃laio náir
 féaḡaḡair fair̃e oéanam̃ aon uair̃ a' cluig̃ am̃áin
 liom? Deinĩo fair̃e aḡur úr̃nuig̃te, ionur ná raḡão 41
 r̃ib i ḡcaḡaib̃. Tá an r̃prioiaio tuḡta, ac tá an fẽoíl
 laḡ. Cuaĩo ré i leir̃t taoib̃ air̃ir̃ aḡ suioe, aḡur dub- 42
 air̃t: A Aḡair, mura féioir̃ an cail̃ir reo do o'ul tar̃am
 ḡan me 'ḡá h-ól, do toil-pe so ñdeinteap. Aḡur 43
 táinig ré air̃ir̃ aḡur fuair̃ ré 'n-a ḡcoḡlão iad̃; oir̃ do
 bí mair̃b̃it̃ig̃e ar a r̃úil̃ib̃. Aḡur o'fáḡ ré iad̃, aḡur 44
 o'im̃t̃ig̃ ré air̃ir̃, aḡur deir̃t ré suioe an tr̃im̃ão h-uair̃,
 aḡ rão na cainte céad̃na. Anran táinig ré cun na 45
 ñdeir̃giobul, aḡur dubairt leo: Deinĩo coḡlão
 anoir̃, aḡur ḡlacaĩo ruair̃m̃near: féãc, tá an uair̃
 buair̃te linn aḡur taḡar̃far̃ Mac an Duine i lámaib̃
 na b̃peaḡãc. Eir̃ig̃ĩo, ḡluair̃im̃ir̃: féãc, tá an fear̃ 46
 a b̃raḡraio mé aḡ tead̃t.

Aḡur é aḡ rão na b̃pocal ran, féãc, táinig lúoár, 47
 duine de'n oáreáḡ, aḡur r̃luaḡ le n-a coir̃ a cuir̃

uactarain na ragar agur reanóirí an pobuil leir,
 48 agur claiómte acu agur bataí. An fear a b'raí é,
 ámtac, tuḡ ré cómartha dóib; dubairt ré leó: An
 t-é go dtadarrfad-ra póg dó, riné é; gabaid' gheim
 49 air. Agur láit'neac táinig ré cun íora, agur dub-
 airt: Go mbeannuig'ear uuit a m'áigir'ir. Agur
 50 tuḡ ré póg dó. Agur dubairt íora leir: A cara,
 cad cuige go dtánaí? Anran t'ána'ar agur cuir-
 ear a lámh ar íora agur cóimeá'adar gheim air.
 51 Agur féac, duine de'n muintir a bí i b'fo'air íora do
 fín ré a lámh, agur tarainḡ ré a clai'eam; agur buail
 ré reirb'ireac an áro-r'agairt, agur bain ré an cluar
 52 de. Anran dubairt íora leir: Cuir do clai'eam
 tar n-air i n-a ineao féin. Óir, ¹ḡac duine a tóg-
 53 fair' clai'eam, ir le clai'eam a tuit'ir ré. An
 am'laib' ir dóig' leat nác féidir' dóm-ra a iarraid' ar
 m'á'air, agur cuir'ir ré cúḡam láit'neac níor mó
 54 'ná d'á ²legión déas ainḡeal? Conur, d'á b'riḡ
 rin, a cómlion'ar an ³reir'ir'ir, óir ní foláir a
 55 tuitim amac mar reo. An uair rin dubairt íora leir
 an rluas: Tánabair amac cun beir'ce orm, agur
 claiómte agur bataí agaid', mar a t'io'fao' rib' cun
 beir'ce ar b'iteam'nac. Bíor am' fuid' ra teampall
 ḡac lá ag teasars i nbúr mears, agur níor ruḡabair
 56 orm. Ac tá ro go léir déanta cun go ḡcómlion'ar
 reir'ir'ir'ir na b'fáir.⁴ Anran d'fás a d'eir'gobuil
 go léir é, agur do t'eir'ear.

57 Ac do cóimeá' an muintir eile gheim ar íora, agur
 do ruḡ'ar leó é i lá'air an áro-r'agairt, Cair'ar, mar
 a raib' na ḡríb'neóirí agur na fair'ir'ir'ir'ir c'ruinnig'ce.
 58 Do lean r'ear é, ámtac, ab'fao' riar, go dtí teaslac
 an áro-r'agairt; agur cuaid' ré ir'ead agur fuid' ré
 amearḡ na reirb'ireac, go b'feir'fao' ré d'eir' na
 h-oib're.
 59 Agur bí uactarain na ragar agur an cómarle go

¹ Gen. ix. 6; Apoc. xiii. 10.

² 101r d'eir'ce míle fear agur ré míle fear a bíod' ra legión
 Rómánac.

³ 1r'air lili. 10.

⁴ Éas'aoine iv. 20.

léir aš loirš fiaðnaire břeige i n-ašaiò íora, cun so
 nðaoirfaióir cun báir é; Ašur do teir orða, bíoð 60
 so oáiniš a lán fínnite břeige ruar. Fé ðeire
 táiniš beirt fínnite břeige, Ašur ðubraðar: ðeir 61
 ré reo: Tá ar mo cúmar-ra teampal ðé do leašað,
 ašur é cúir ruar ariír i sceannt trí lá. Anran o'eiriš 62
 an t-ápo-řašart 'n-a řesram, ašur ðubairt ré leir:
 Ná n-abramann tú focail leir na neitib atá acu ro o'á
 ðearbúšað ort? Ac níor labair íora. Ašur ðub- 63
 airt an t-ápo-řašart leir: Iarraim ort i n-ainim ðé
 atá beó so neórfá ðúinn an tu an Crior-, Mac ðé.
 ðubairt íora leir: ðubrair é. Ac ní lúša aðeirim- 64
 re lib-re, ¹ Cířo řib 'n-a ðiaio ro Mac an Duine 'n-a
 řuibhe ar ðearláim nirt ðé, ašur aš teact i néallail
 neime. Anran do řcpac an t-ápořašart a cúio 65
 éaðaiš, ašur ðubairt: Tá ðiamarla ðéanta aige;
 cao ip šáð ðúinn a tuille fínnite? řéac, anoir do
 cloireaðair an ðiamarla: Cao a cíteari ðaoib? Ašur 66
 ðubraðar řan 'šá řreagřa: Tá báp tuillte aige.
² Anran do cáiteaðar řeili řa n-ašaiò air, ašur 67
 buaileaðar le ðóiriub é; ašur buail cúio eile acu le
 n-a mbaraib řa n-ašaiò é, Ašur ðeirióir: Taršair 68
 ðúinn, a Crior-, cé n-é a buail tu?

Ac bí řeaðar 'n-a řuibhe amuiš řa řišteagřlac; 69
 ašur táiniš duine ðe řna cailinib cúige, ašur ðub-
 airt ři: Bír-re, leir, i bpoćair íora, an řaililiac.
 Ašur do řéan řeirean or a řcómair so léir, ašur 70
 ðubairt ré: Ní řeaðar cao 'tá ašac o'á ráð. Ašur bí 71
 ré aš řaðail an ðopur amać, ašur cónaic cailin eile
 é, ašur ðubairt ři leir na ðaoine a bí láitřeac: Bí ré
 reo, leir, i bpoćair íora, an řapapénac. Ašur do 72
 řéan řeirean ariír ašur do ðearbuiš ré: Ní'l aon
 aitne ašam ar an nðuine. Ašur tar éir tamaill biš 73
 táiniš na ðaoine a bí láitřeac ašur ðubraðar le
 řeaðar: Šo ðeimín ip ðioð řúo tupa, mar noćtann
 do caint tú. Anran do cřom ré ar a ðeimniú ašur ar 74
 a ðearbú ná řaib aon aitne aige ar an nðuine. Ašur
 le n-a linn řin do šlacioð an coileac. Ašur do cúimniš 75

¹ *Supra* xvi. 27; *Róm.* xiv. 10; i *Terř.* iv. 16.

² *řair* l. 6.

Πεσθαι ἀν ἀν ἡφocal ὕτ ἀουβαιρε ἱορα: Σαρ ἀ ηγλαοιθ-
 ριθ ἀν coileac réanfair-re mire trí h-uairé. Δγυρ
 ο' imtíz ré amac, Δγυρ το ζοιλ ré ζο ούβac.

CΑΙΒΙΘΙΟΙΛ XXVII.

Ευαιρις πάρε ἑρίορε ἀν leanmáint. Δ βάρ Δγυρ Δ δόλαcαθ

- 1 Δγυρ nuair Δ εἰνις ἀν μαίσιον, εἰαθ uacaráin
 na pasart ζο léir Δγυρ reanóiri ἀν pobuil 1 ζcóm-
 aiple 1 n-Δγαιθ ἱορα, cun ζο ζcυρριθίρ cun báir é.
- 2 Δγυρ ευγασθαι leó é ζαβθα, Δγυρ ευγασθαι ruar é το
 pōntiur pílat, ἀν μαζαλτόιρ.
- 3 Αἰραν nuair Δ cōnaic lúthár, Δ θίολ é, ζο μαίθ ré
 θαοι cun báir, εἰνις αιρεαcάρ αιρ, Δγυρ ευζ ré ἀν
 τριόcαθ píora αιρζιθ ταρ n-αιρ Δζ τιμall ἀν uacá-
 4 ránaib na pasart Δγυρ ἀν na reanóiriub. Δγυρ ουβ-
 αιρε ré: Θειnear peacáθ, μαρ το θίολαρ fuil neam-
 ciontac. Δc ουβραθαυ ran: Cαθ é rin θúinne rin?
- 5 Θίοθ ορε réin. Αἰραν το cait ré na píoraí αιρζιθ
 ιρteaθ pa teampul, Δγυρ ο' fáz ré ἀν áit, Δγυρ
 6 ο' imtíz ré ¹ Δγυρ το cpoθ ré é réin le téio. Δγυρ το
 cós uacaráin na pasart na píoraí αιρζιθ Δγυρ ουβ-
 ραθαυ: Ní ceart iαθ το cυρ pa cōrbóna, μαρ ιρ
 7 αιρζεαθ pola iαθ.* Δc θειnear cōmaiple, Δγυρ
 ceannuizeαθαυ leó páirc ἀν pōtaθóra, cun θαοine
 8 iapaθta ο' aθlacαθ ann. ² Μαρ ζeall αιρ rin το
 ευγac ἀν ἀν bpáirc rin hacelθama, 'ré rin, páirc
 9 na pola, ζο οti ἀν lá po. Αἰραν ιρεαθ το cōmlionaθ
 ἀν caint ἀουβαιρε ieremiaρ páiθ, μαρ Δ ηουβαιρε ré:
³ Δγυρ το ζlacαθαυ τριόcαθ píora αιρζιθ, luac ἀν
 τ-é Δ luαθαθ, ἀν τ-é Δ luαθθαυ Δ' clannaiθ ιρραéil,
 10 Δγυρ ευγασθαι iαθ ἀν páirc ἀν pōtaθóra, ré μαρ Δ
 ceap ἀν Tiζearna θom.

¹ ζníoñ. i. 18.

² ζníoñ. i. 19.

³ Zach. xi. 12.

* Ver. 6. "Cōrbóna."—Áit pa teampul 1 n-Δ ζcυρρεαθ na
 θαóine na tabarτairti, nú ἀν ορpáil Δ ευγαιοίρ uacá.

Agus bí Íora 'n-a fearaí or cómaí an maḡaltóra. 11
 agus do éirí sí an maḡaltóra é, agus duḡairt ré:
 An tura ní na n-lúda? Duḡairt Íora leir: Deir
 tú é. Agus nuair a cuir uadtaí na ragaí agus na 12
 reanóirí neite 'n-a leir, níor tús ré don fheada oir.

Anran duḡairt Pílát leir: Ná h-airiḡeann tú na 13
 neite móra a cuir na fínnite do' leir? Agus níor 14
 tús ré fheada air do focal ar bit; i dtreó so raib
 áir-iongnad ar an maḡaltóra.

An lá solmanta ran, ámtad, ba ḡnát leir an maḡ- 15
 altóra don cime amáin do leigint raor cun na ndaoine,
 pé cime ba maí leó. Bí aige an uair rin áir-cime, 16
 agus Barabbas ab ainm do. Do éirí sí Pílát do, 17
 agus duḡairt ré: Cé ir toil lib a leiginn raor
 cúdaib, Barabbas nó Íora ar a dtuḡtar Críost?
 Mar bí fear aige sup le forma do deindear é tad- 18
 air cun láma. Agus bí ré 'n-a fuidhe 'n-a caitheoir 19
 breiteamantair, agus cuir a bean teadairiad
 cuige, agus duḡairt ní: Ná bíod don baint as leir
 an nduine fíoraonta ran; óir tá a lán fuilínge asam
 inoiu mar ḡeall air, tré airíng. Ac do cuir uadta- 20
 rí na ragaí agus na reanóirí na daoine ruar cun
 Barabbas do toḡad, agus Íora do dítiú. Agus 21
 o'fheadair an maḡaltóra agus duḡairt ré leó: Cé cu
 de'n beir ir maí lib a leiginn raor? Agus duḡ-
 raor ran: Barabbas. Duḡairt Pílát leó: Agus cad 22
 a déanfa i tdaob Íora, ar a dtuḡtar Críost?
 Duḡraor so leir: Céara é. Duḡairt an maḡ- 23
 altóra leó: Ac cad é an t-olc atá déanta aige? Ac
 do liúḡraor níb' doirde: Céara é. Nuair a conaí 24
 Pílát ná raib as eiríge leir, ac sup toirmeas a bí
 as tead, fuair ré uirge, agus do nís ré a láma or
 cómaí na ndaoine, agus duḡairt ré: Táim-re raor
 ar fuil an fíoraoin reo; oraid-re bíod. Agus 25
 o'fheadair na daoine so leir: A cuir folá orainne
 agus ar ár rliocht. Anran do leig ré raor cúda 26
 Barabbas, agus tús ré Íora ruar doib le céara, tar
 éir a rḡuirála.

Anran do tós raiḡoirí an maḡaltóra Íora leó¹ 27

ἀμαρ̃ πα̃ ἡλλα, ἀγυρ̃ ἐρῡινηγεαδαρ̃ εἰγε ἀν̃ βῡιθεαν
 28 ὅο λέιρ. Ἀγυρ̃ βαινεαδαρ̃ δε ἀ εἰο̃ ἐαδαῖς, ἀγυρ̃
 29 εἰρηεαδαρ̃ κλόκα̃ δεαρ̃ς υἱε. Ἀγυρ̃ ο̃'φίγεαδαρ̃
 κορ̃όινν̃ ο̃ειλ̃ςνεαδ̃, ἀγυρ̃ εἰρηεαδαρ̃ ἀρ̃ ἀ̃ εἰαν̃ ἰ, ἀγυρ̃
 εἰρηεαδαρ̃ κλειτ̃ 'ν-α̃ λᾱίμ̃. Ἀγυρ̃ το̃ο̃ λειγι̃οῖρ̃ ἰαδ̃ πέιν
 ἀρ̃ ἀ̃ λεατ̃-ḡλῡιν̃ ἀρ̃ ἀ̃ ἀḡαῖο̃ ἀμαρ̃ ἀς̃ μαḡαδ̃ φαοῖ, ἀγυρ̃
 30 δεῖρι̃οῖρ̃, ὀλᾱν̃ οἰτ̃, ἀ̃ ῤῖ̃ ἡ̃ ν-ἰῡ̃οαδ̃! Ἀγυρ̃ εἰαῖτι̃οῖρ̃
 πέιλε̃ αἰρ̃, ἀγυρ̃ τὸḡαῖοῖρ̃ ἀν̃ κλειτ̃ ἀγυρ̃ βῡαἰἰοῖρ̃ βῡἰλλε
 31 οἰ̃ πα̃ εἰαν̃ αἰρ̃. Ἀγυρ̃ νῡαἰρ̃ ἀ̃ βῖ̃ ἀ̃ ḡεἰο̃ μαḡαῖο̃
 ο̃εαν̃τα̃ ἀεῡ βαινεαδαρ̃ δε ἀν̃ κλόκα̃, ἀγυρ̃ εἰρηεαδαρ̃
 ἀ εἰο̃ ἐαδαῖς̃ πέιν υἱε, ἀγυρ̃ το̃ο̃ ρῡḡαδαρ̃ λεὸ̃ ἐ̃ εἰν̃
 ἐ̃ εἰαδαδ̃.

32 Ἀγυρ̃ νῡαἰρ̃ ἀ̃ εἰαδαρ̃ ἀμαρ̃ ρῡαπαδαρ̃ οἰνε̃ ὀ̃
 Ῥῖρ̃ε̃νέ, ο̃άρ̃ β'αἰνῖμ̃ ὀἰμὼν̃; ἀγυρ̃ εἰρηεαδαρ̃ ρῡεαδ̃-
 αἰν̃τ̃ ἀρ̃ ἀν̃ οἰνε̃ ρῖν̃ οἰτ̃ λεὸ̃ ἀγυρ̃ ἀ̃ εἰορ̃ ο̃'ἰομ̃ρῡρ̃.
 33 Ἀγυρ̃ εἰαἡαδαρ̃ εἰν̃ αἰτε̃ ἀρ̃ ἀ̃ οἰεḡταρ̃ ḡολḡοτα̃, 'ρῡ
 34 ρῖν̃, αἰτ̃ Ῥαἰβ̃αῖ.¹ Ἀγυρ̃ εἰḡαδαρ̃ λε̃ ν-ὀἰ̃ ο̃ὸ̃ ρῖον̃
 ḡρ̃ εἰρηεαδ̃ οἰμβλαρ̃ τῡῖο̃; ἀγυρ̃ νῡαἰρ̃ ἀ̃ βῡαἰρ̃ ρῡ
 35 ἐ̃ νῖ̃ ὀἰραδ̃ ρῡ ἐ̃. Ἀγυρ̃ νῡαἰρ̃ ἀ̃ ο̃εἰνεαδαρ̃ ἐ̃ εἰαδαδ̃,
 ο̃ο̃ ρῡιν̃νεαδαρ̃ ἀ̃ βῡαἰἰ̃ ἐαδαῖς̃ εαταρ̃τα̃, 'ḡᾱ̃ ḡεῡρ̃
 ἀρ̃ εἰαν̃ναἰβ̃; ἰοἡρ̃ ḡο̃ ḡεὸμ̃ἰἰον̃ραῖ̃ ἀν̃ νῖο̃ ατᾱ̃
 ρᾱῖοτε̃ ἀς̃ ἀν̃ βῡαῖο̃: ²Ο̃ο̃ ρῡιν̃νεαδαρ̃ εαταρ̃τα̃ μο̃
 βῡαἰἰ̃ ἐαδαῖς̃. ἀγυρ̃ εἰρηεαδαρ̃ ἀρ̃ εἰαν̃ναἰβ̃ μο̃
 36 εἰο̃ ἐαδαῖς̃. Ἀν̃ραν̃ ο̃ο̃ ρῡἰθεαδαρ̃ ἀς̃ ρῡαἰρ̃ αἰρ̃.
 37 Ἀγυρ̃ εἰρηεαδαρ̃ ορ̃ εἰον̃ν̃ ἀ̃ εἰν̃ν̃ ἀ̃ εἰρ̃ ρḡρῖοβ̃τα̃: ἰὀσα̃,
 38 ῤῖ̃ ἡ̃ ἡ̃-ἰῡ̃οαδ̃, ἐ̃ ὀεο̃. Ἀν̃ραν̃ ο̃ο̃ εἰαδαδ̃, μαρ̃ αον̃
 λειρ̃, βειρ̃τ̃ βῖτεαμ̃ναδ̃, οἰνε̃ ἀεῡ ἀρ̃ ἀ̃ λᾱίμ̃ ο̃ειρ̃, ἀγυρ̃
 39 οἰνε̃ ἀεῡ ἀρ̃ ἀ̃ λᾱίμ̃ κ̃λέ. Ἀγυρ̃ ἀν̃ μῡιν̃τιρ̃ ἀ̃ ḡαβ̃αδ̃
 40 εἰαἰρ̃ρ̃ εἰḡαῖοῖρ̃ μαρ̃λα̃ ο̃ὸ̃, ἀς̃ ερ̃οτ̃αδ̃ ἀ̃ ḡεἰν̃ν̃, ἀγυρ̃
 ο̃ειρι̃οῖρ̃, β̃αἡ, ο̃ο̃ λεαḡῡᾱ̃ τεαμ̃παλ̃ ο̃ε̃ ἀγυρ̃ εἰρ̃ῡᾱ̃
 ρῡαρ̃ αἰρ̃ῖρ̃ ἐ̃ ἰ̃ ḡεαν̃ν̃ τῡῖ̃ λᾱ̃; ο̃ειν̃ τῡ̃ πέιν̃ ο̃ο̃ ρᾱορ̃αδ̃.
 41 Μᾱ'ρ̃ τῡ̃ Μᾱδ̃ ο̃ε̃ ταρ̃ ἀνῡαρ̃ ὀ'ν̃ ḡερ̃οἰρ̃. Ἀγυρ̃ ἀρ̃ ἀν̃
 ḡεῡμα̃ ḡεεᾱδ̃να̃ υαδ̃ταρ̃αἰν̃ ἡ̃ ρᾱḡαρ̃τ̃, ἀς̃ ο̃ε̃αν̃αμ̃
 μαḡαῖο̃, μαρ̃ αον̃ λειρ̃ ἡ̃ ḡρῖοβ̃νεὸἰρ̃ἰβ̃ ἀγυρ̃ λειρ̃ ἡ̃
 42 ρεαν̃οἰρ̃ἰβ̃, ο̃ειρι̃οῖρ̃: Ο̃ο̃ ρᾱβ̃αἰἰ̃ ρῡ ο̃αοἰνε̃ εἰτε̃; νῖ'λ̃
 ἀρ̃ ἀ̃ εἰμαρ̃ ἐ̃ πέιν̃ ο̃ο̃ ρᾱβ̃αἰἰ̃. Μᾱ'ρῡ ῤῖ̃ ἰρ̃ραεἰἰ̃ ε̃,
 ταḡαδ̃ ρῡ ἀνῡαρ̃ ἀνοἰρ̃ ὀ'ν̃ ḡερ̃οἰρ̃ ἀγυρ̃ ερ̃ειορ̃ῡἰμῖο̃ ἀν̃.
 43 Οἰ̃ ἀ̃ μᾱιν̃ḡῖν̃ ἀρ̃ οἰα̃, ρᾱορ̃αδ̃ οἰα̃ ἀνοἰρ̃ ἐ̃, μᾱ'ρ̃ αἰἰ̃

¹ἰ. αἰτ̃ ἀν̃ εἰοἰḡῖν̃.

²ὀαἰμ̃ xxi. 19.

leir é: Óir ouðairt ré, 1r mé Mac Dé. Agus na bit- 44
eamnais a bí céartha i n-aice leir, tusaodar an marla
céadna dó.

Agus ó'n réimh h-uair táinig doircead ar an 45
nóimh an go léir go dtí an naomh h-uair. Agus 46
timpal an naomh h-uair do labair Íosa do shú ana
áir, agus ouðairt ré: ¹ Éilí, Éilí, lamá rabactáiní? 'ré
rin, a Déa, a Déa, cad uime sur tréigir mé? Agus 47
bí daoine 'n-a fearaí ann agus o'airgeadaí é, agus
ouðairt: Tá ré rin as glaothac ar Éilí. ² Agus 48
do m'úine acu láirthead, agus o'airis ré rúinre,
agus cúm ré i b'fíneigir é, agus cuir ré ar cleit é,
agus tús ré le n-ól dó. Agus ouðairt an cúir eile: 49
leis dó; feiceam an dtiocfaid Éilí 'sá fadach.

Agus o'éisim Íosa a'p'ir do shú áir, agus tús ré a 50
anam uair.

Agus féad, do r'pacaí 'n-a dá cúir ó b'áir go bun 51
b'at an teampal; agus do luair an talamh, agus do
r'goilt na carraigthead; agus do h-ordalaí na 52
h-uasna agus o'airis a lán de corpaib na naomh a
cúir, agus tar éir a'p'irighe dó tánaí amac ar na 53
h-uasnaib, agus tánaí irthead ra cáir naomha,
agus conaí a lán iad.

An taoirthead céad, ámhac, agus an buirdean a bí 'n-a 54
teannta as f'aire Íosa, nuair a conacadar an luairthead
talamh agus na neite do tuit amac, táinig eagla ane-
mór orda agus ouðairt: Go f'ior do b' é Mac Dé é rin.

Agus bí a lán ban ann ab'ad amac, do lean 55
Íosa ó S'aililí as f'p'otálam a'ir: An a p'ailí Máire 56
M'asdalén, agus Máire, máirí Séamuir agus Íorep,
agus máirí clainne Sebedé.

Agus nuair a bí an tráctóna ann táinig uine 57
paróir, ó Arimatéa, d'áir b' áinim Íorep, agus uine
de deirgiobulaid Íosa do b' ead é: Cúir an uine rin 58
as tr'ail ar Pílat, agus o'airí ré corp Íosa a'ir.
Anran o'p'ruis Pílat an corp a cáir do. Do 59
p'air Íorep an corp, agus o'f'ill ré i línthead glan é,
Agus cuir ré 'n-a tuama nua féin é, a bí gearrta aise 60

¹ Salm xxi. 2.² Salm lxxviii. 22.

1 γκαραις; αςυρ ευρ ρε cloc mōp cun bēil na h-uaga,
 αςυρ o'imtiς ρε. Bī ann, amēac, māipe māγoalén
 61 αςυρ an māipe eile αςυρ iao 'n-a puiōe ap aςaiō na
 h-uaga amac.

Αςυρ an lā 'n-a oiaio pan, an lā 1 noiaio lae an
 62 ollamuiςte, tainis uactarain na pasar. αςυρ na
 faiririniς 1 n-aonpeact as tmail ap pīlāt,* Αςυρ
 63oubraoap: A Uarail, ip cuimin linn so noubaip an
 64 feallaipe uo nuair a bī ρε beō: 1 sceann tpi lā eipeō-
 cao airip. Oipuiς-re, o'a bpiς rin, γάρoα ευρ ap an
 uaiς so oti an tpiōaō lā: le h-eagla so otiocpaō a
 oerigiobuil αςυρ so ngoiofioir é, αςυρ so noēap-
 fairioir leip na oaoine: O'eipuiς ρε op na maipb: αςυρ
 beio an feall oerineac niof meapa 'nā an céao
 feall. Oubairt pīlāt leo: Tā γάρoα aςaiō. Im-
 65 tiςio, αςυρ oéiniō an γάρoail map ip eol oaoib.
 O'imtiςeaoap, αςυρ oaingniςeaoap an tuama, as cur
 66 pēala ap an scloic, αςυρ as ceapaō luēt fairpe.

CAIBIOIOI XXVIII.

Αιρειψις epiop. an gnō a euς ρε le oéanain o'a oerigio-
 bulaiō.

1 Αςυρ 1 noeipe na rabbioie, nuair a bī an céao lā
 oe'n tpeactmain as poillpiú tainis māipe māγoalén
 2 αςυρ an māipe eile as pēacaint na h-uaga. Αςυρ
 pēac, tainis luarγaō mōp talman. Map tainis
 aingcal an Tiςeapna anuar o neain, αςυρ euaiō ρε
 αςυρ o'iompuiς ρε piap an cloc, αςυρ puiō ρε uipci;
 3 Αςυρ bī a gniup map lapair teintpiςe, αςυρ a euio éao-
 4 aiς map an pneacta. Αςυρ le h-eagla poimir tainis
 pγannha ap an luēt coimeāota, αςυρ ba cūma iao nō
 5 oaoine a bēao mapb. Αςυρ o'pneγair an t-aingcal
 αςυρ oubairt ρε leip na mnaiō: Nā bioō don eagla
 opaiō-re; map tā piof aγam γup b'ē iopa, oo céapaō,
 e atā uaiō. Ni'l ρε anpo: Map o'aireipuiς ρε, ρε map

* Ver. 62. "lāe an ollamuiςte." i.e. an lā a oéinti an t-olmúcān
 so leip, op ni ceapuiςti piú olmú bio lā na pasbōite.

a sheall ré: tagaidh aghur féadaidh ar an áit 'n-agh cuir-
eadh an t-igharna. Imtighidh anois go luath, aghur 7
inniridh d'a dheirgobulaidh sur aipeirigh ré; aghur féad,
tá ré ag dul rómáidh go Sairilí: éiridh ríbh ra n-áit rin é;
féad tá innirte agham daoibh roim ré. Aghur d'imtigh- 8
eadar amac go tapaidh ó'n uaidh, aghur bí eadla mór
oréa aghur ádar mór, aghur iad ag ruit eun an rseil
a d' innirint dor na dheirgobuil. Aghur féad, do 9
buidl íora úmpa, aghur duibairt ré: Slán daoibh. Aghur
do éanadair aghur do rugadair ar coraidh air, aghur
d'admadair é. Anran duibairt íora leó: ná bíod 10
eadla oraidh; imtighidh, aghur inniridh dom' braidhribh,
ionur go rağaidh go Sairilí; Éiridh ríad ra n-áit
rin mé.

Aghur nuair a bíodair imtighite, táinig cuir de'n 11
luet coimeadta irtead ra ádair, aghur d'innireadair
d'uaétaránaidh na rağairt cad a bí tuicite amac.
Aghur éanadair-ran i bfoadair a céile, mar don leir na 12
reanóiribh, aghur eadair i scómaidhle, aghur eugadair
cuid mór aighid dor na raighóiribh, aghur duibmadair 13
leó: Adraidh, táinig a dheirgobuil ra n-oíodhe, aghur
goirdeadair é aghur rinne i n-áir scodladh, aghur má 14
aighéann an rağalcóir an rseal labairaimid-ne
leir, aghur cuirrimid ríbh-re ó badoal. Aghur do 15
glacadair-ran an t-aighéad, aghur deineadair mar a
duibmad leó. Aghur tá an rseal ran leacta a meaf na
n-lúad go dtí an lá inoiu.

Aghur d'imtigh an t-aoinneodéas dheirgobuil go 16
Sairilí, go dtí an cnoc mar a raib ceapaithe ag íora
dóibh. Aghur nuair a conacadair é d'admadair é; ac bí 17
cuid acu lag-éirdeamhac. Aghur táinig íora aghur 18
do labair ré leó, aghur duibairt: Do tugadh dom-ra gac
cómadt ar neamh aghur ar talamh.* 1 Imtighidh, d'a braidh 19

1 marc. xvi. 15.

* Ven. 18. "Gac cómadt."—féad anran an t-úgadar a tugadh
dor na h-árbolaidh, aghur an cúram a cuirteadh oréa féin aghur ar
na h-eapbogaidh aghur an an gcléir a táinig 'n-a n-oidh. Do
ruair eiríort ó n-áir sioiruidhe gac cómadt ar neamh aghur ar
talamh, aghur ar neairt na scómadt ran cuiréann ré uaidh iad-ran
fé mar a cuir an t-áir uaidh é féin, (Eóin xx. 21.) eun múine
aghur teagairt a ábairt, ní do éirde 'ná do éirte, ac do'n éine

rin, agus múinib na seinte go léir, agus bairtib id
 1 n-ainim an Achar, agus an míc, agus an Spioraid
 20 Naomh. Agus teagairtib id cun gac ar óruigea-
 ra d'aoib do coimeád: agus féad, táim-re i nbúr
 brocair tñit na laetanta go léir, go dtí críochnú an
 traois.

daona go léir; cun na bríunní go léir a múine dóib; agus i
 tpeó go mbead ré féin ag cabrú leó go h-éireadtaidil ra
 éuram ran, geall re dóib go mbead ré 'n-a tceannta, ní h-ar
 fead céad blian ná ar fead míle blian, ac gac don lá, go dtí
 veire an doimain. Conur ir féoir, dá bríis rin, do'n eagla
 áitilicibe oul amú, agus go bfuil, i brocair a cléire aici i
 gcóinnuige, mar atá geallta anro, críoirt féin, "an tñis, an
 fíinne, agus an beada"? (eóin xiv.)

SOISZÉAL NAÓM̃TA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

MARCUS

Deirgiobul do n. peadap ab ead̃ marcur naom̃ta asur m̃iñg̃teóir do (aveir n. leiom). Do réir mar ariug̃ ré ó p̃eadap réin do r̃grib ré, ra Róim̃, ré mar iar na bráit̃re air, Soiszéal gearr, timpal veic̃ mbliana tar éir̃ deargabála ár̃ slánuĩg̃teóra. Do m̃ol n. peadap an r̃gribinn rin, nuair ariug̃ ré é, asur o'oruĩg̃ ré so léig̃fi é so puibilíde ran eaglaír. Veir baroniuir, asur cuille gur ra laioin a veinead̃ an r̃gribinn, ad̃ tá níor mó aveir gur ra šreig̃ir a veinead̃ é.

CAIBIDÍOL I.

Seanmóim̃ú eóin bairte. Críort o'á bairte aige. É as glaõad̃ a deirgiobul asur as o'eanam̃ m̃irbúiltí.

Turac Soiszéil Íosa Críort, M̃ic D̃é.

1

Mar atá r̃griob̃ta i n-lráiar fáir̃: ¹ péad̃, táim̃ 2
as cur mo tead̃taire r̃om̃at cun na r̃lĩge o'llam̃ú
r̃om̃at. ² Gur̃ duine as glaõad̃ ra b̃fárad̃: Ollam̃- 3
uĩg̃ir̃ an tr̃lĩg̃ do'n Tigeapna; veinir̃ a caráin do
oír̃m̃ú do. Bí eóin ra b̃fárad̃ as bairtead̃ asur as 4
fógaire bairte cun aic̃ũge asur cun maiteam̃nacair
peacaí. Asur bí muintir̃ iudaéa asur muintir̃ 5
ierúsaleim so léir̃ as dul amad̃ as triall air, asur
bí ré 'g̃á mbairtead̃ i n-abainn lóir̃d̃ain, asur iad̃ as 6
ad̃m̃ail a bpeacaí. Asur puainnead̃ camail ipead̃
bí mar̃ éad̃ad̃ ar̃ eóin, asur crior̃ leat̃air ar̃ a com̃,
³ asur ir̃é bia a bí aige 'ná lócuir̃tí asur mil f̃iaim̃. 7
Asur reo mar̃ a veinead̃ ré fógaire: Tá duine ir̃
mó com̃ad̃ 'ná m̃ire as tead̃t am̃ o'iair̃, asur ní f̃iú
mé so šcom̃f̃ainn asur so r̃gaol̃f̃inn iall a b̃r̃óige.

¹ mal. iii. 1.

² lráiar xl. 3.

³ lebit. xi. 22.

- 8 ¹ Do bairtear-ra rib le h-uirge; bairtear ré riúo rib, ámtac, leir an Spioraid Naomh.
- 9 Agus do tárla, inr na laetib rin, go dtáinig fóra ó Narapet Šaililí agus gur bairt Eóin é ra n-lórdan.
- 10 Agus láithead nuaib a táinig ré aníor ar an uirge, do conaic ré na flatair ar oršailt agus an Spioraid Naomh as teact anuar i bfuirm colúir agus as túir-ling aib. Agus táinig an gúe ar na flatair: Ir tura mo Mac díur; ir ort atá mo šreann.
- 12 Agus láithead do feól an Spioraid amac ra bfarac
- 13 é; Agus bí ré ra bfarac dacad lá agus dacad oíche, agus bí Sátan as cur cafa aib, agus bí ré amearš na mbeitigeac allta, agus bí na h-ainšil as fpuotálam aib.
- 14 Agus nuaib a bí Eóin curta ra ppuorún, táinig fóra irteac i nŠaililí as cpaobrgaoilead ppušéil
- 15 pišgeacta Dé. Agus dubairt ré: Tá an ainpib caitte, agus tá pišgeact Dé buailte lib. Deinid aittege agus cpeirid an ppušéal.
- 16 Agus bí ré as puabal ar buac mara Šaililí agus conaic ré Šimón agus Ainomar a ppučiai as cur
- 17 líonta ra bfaraišge (mar iaršairí ab ead id). Agus dubairt fóra leó: Leanaid mipe agus déanfad iarš-
- 18 airí ar daoine díb. Agus o'fášad an an na
- 19 líonta agus do leanad é láithead. Agus nuaib a bí ré imtište tamall beas ó'n áit rin conaic ré Séamur mac Sebedé agus Eóin a ppučiai agus id
- 20 as rocarú a líonta ra luing; Agus do šlaoid ré ortá láithead agus o'fášad an an ra luing Sebedé a n-atair agus a luēt oibpe, agus do leanad an eipean.
- 21 Agus cuad an irteac i ŠCaparnaum, agus šan moill, ra trabbóio, téišead ré irteac ra trinašóis agus
- 22 deinead ré teasars. ² Agus do cuir a teasars ionšna ortá, mar do teasars ré mar duine go paib comact ašge, murar b'ionan a' na Ššpib-neoipí.

¹ Šnóm i. 5; ii. 4; xi. 16; xix. 4.

² mat. vii. 28; lúe. iv. 32.

Agus bí ra trinaíois acu duine go raib rriopaid 23
 neamhlán iriú ann, agus do liúis ré amac: Cao 24
 í an baint atá agatra agus againne le n-a céile, a íora
 Narapeit? ar reirean. An cun rinn a millead a
 táinir annro? Tá íor agam cé h-é tu, Don Naomta Dé.
 Agus do rmaíctuis íora é agus dubairt ré: Bí ciúin 25
 agus imčíis amac ar an n'ouine. Anran do cuir an ann- 26
 rriú truaillíste ríreab ar, agus bain ré ríreab
 ar an n'ouine, agus o'imčíis ré amac ar. Agus 27
 táiní iongna ar na daoine go léir, agus bíodair ag
 fiafraithe dá céile; agus deiridí: Cao é reo? Cao
 é an teagar nua é reo? go scuimeann ré rmaíct ar
 na h-annrriúib truaillíste réin, agus go ngeillio
 ríad do? Agus do gluar a tuairis láitíreac tré 28
 críe Íaililí go léir.

Agus tánaodair láitíreac amac ar an rinaíois agus 29
 cánaodair go tís Síimóin agus Ainríadair, i n-aonféact
 le Séamur agus le h-Eóin. Agus bí mádair céile 30
 Síimóin 'n-a luíge le fiafrait, agus do labradair leir
 láitíreac 'n-a taob. Agus táiní ré agus do ríis ré 31
 ar láim uirí agus tós ré ruar í, agus o'imčíis an
 fiafrait oi láitíreac, agus deir rí ríocálam oíra.

Agus nuair a táiní an tráctóna agus cuairt rian 32
 ré, túsadair ag truaill air gac doinne a bí ar a rílaínte
 agus gac doinne go raib deamán ann. Agus bí 33
 muiníir an baile go léir cruinníste ag an n'oorur;
 agus do leigir ré na rluáiste daoine ó gac rígar 34
 galair o'á raib oíra, agus cuir ré amac na rluáiste
 deamán, agus níor leig ré oíib labairt, mar o'ait-
 nígeadair é.

Agus o'eiríis ré ana-móc ar maidin, agus o'imčíis 35
 ré amac agus cuairt ré go h-ait uaisneac, agus bí ré
 ag suíde ann. Agus do lean Síimón é, agus an 36
 muiníir a bí 'n-a teannta. Agus nuair a ruaradair 37
 é dubradair leir: Táir na daoine go léir at' lois.
 Agus dubairt ré leo: Téigimí ríreac inr na ríáiríib 38
 agus inr na bailtib beaga atá i n-ár gcóimgar go
 nveinead craobrgaoilead ionta, oir ir cuíge rin a
 tánaí.

- 39 Ašur bí ré aš peanmóin inr na rinagógaib acu ar
fuio Šaililí so léir, ašur aš cur deamán amac.
- 40 Ašur táinig cuige lobair, 'šá šuire, ašur o'um-
luis ré oó ašur dubairt ré : Má'r toil leat é ir
41 féirir duit mé glanao. Ašur táinig triaš aš íora
oó, ašur do rin ré a lám ašur cuir ré air í, ašur
42 dubairt ré : Ir toil liom é ; glantar tu. Ašur nuair
a dubairt ré an focal o'imtis an lobra de'n duine
43 láitread, ašur bí ré glan. Ašur cus ré foláram oó
44 ašur cuir ré uair amac é láitread, Ašur dubairt ré
leir : Seacain ašur ná h-innir o'aoinne é, ac imtis
ašur tairbeáin tu féin o'uaétarán na ragar, ašur
tabair, ar do glanao, ¹ na neite a o'oruis Maoir,
45 mar fiaónaire oóib-rin. Ac com luac ašur cuair
reirean amac oimis ré ar an ršéal a o'innirint ašur
do craoibrgaoileao, ¹ otreo náir féao íora dul
irteac so puibilibre ra caóair, ašur sur fan ré lar-
muis inr na h-áiteanaib uaisneaca, ašur sur cruinnis
na daoine cuige ar šac áir.

CAIBIDIOIL II.

An duine a bí gan lút a šéas oá leigear aš críort. Maiciú
oá šlaodac aige. A oirgiobuil aige 'á coraint.

- 1 Ašur ¹ šcionn painnt laetanta táinig ré airir irteac
2 ¹ šCapannaum. Ašur do h-airišeao so maib ré
1 otiš ann, ašur do cruinnis a lán daoine ann, ¹ otreo
ná maib rliš oóib ra tiš ná aš an nōorur féin, ašur
3 bí an bmačar aige o'á labairt leo. Ašur táinig
daoine cuige ašur duine a bí gan lút a šéas acu, o'á
4 iompair ioir ceatpar. Ašur nuair ná féarparoir é
tabairt 'n-a láčair, mar šeall ar an mbriú, do noct-
aoar bapa an tiše ra n-ait 'n-a maib ré, ašur oein-
eaoar oršailt ašur do leigearoar ríor trío an
oršailt, 'n-a luishe ar leabair, an duine a bí gan lút.
5 Ašur nuair a conaic íora an cpeirdeam a bí acu,

¹ lebit. xiv. 2.

duibairt ré leir an n-uine: A mic, táir do péacaí
 maíte duit. Agus bí cur do rna Sgríbhneoirí ann 6
 'n-a ruidé agus iad as maicnam 'n-a sgríob: Cad 7
 é seo a d'eir ré seo? Tá dia marla aise o'a
 déanam. ¹ Cé féadfaid péacaí maiteam ac Dia
 amáin? Agus bí a fíor as íora láitneac, i n-a 8
 rrioraio féin, an maicnam a beic 'n-a n-aighe acu-
 ran, agus duibairt ré leó: Cad eise qaoib an maic-
 nam ran a beic i n-búir sgríobde asaid? Cé 'cu ir ura 9
 a ráo: Táir do péacaí maíte duit; nó a ráo: Eirí,
 agus tós ruar do leabair agus ruidlúig? Ac, 10
 ionur so mbead a fíor asaid so bfuil as Mac an
 Duine ar an tcalam ro cómaic cun péacaí maiteam
 (duibairt ré leir an n-uine san lúe:) Deirim-re 11
 leat-ra, Eirí, agus tós ruar do leabair, agus
 imtíe cun do eise féin. Agus o'eirí an uine 12
 láitneac agus tós ré ruar an leabair agus o'imtíe ré,
 or cómair a rúil so léir, i tneó so raib iongna orca
 so léir agus sur eugadair onóir do Dia, agus, ní
 péacamar riam a leicéio, a deirioir.

Agus o'imtíe ré amac aipir cun na faraise, agus 13
 do lean na daoine so léir é, agus bí ré 'sá oteasars.
 Agus as sabail tairir do do conaic ré léibí, mac 14
 alpeí, 'n-a ruidé as bóro an curuim agus duibairt
 ré leir: lean-ra mire. Agus o'eiríe reirean agus
 do lean ré é.

Agus do tárla, nuair a ruidé ré cun bío 'n-a eise 15
 rin, sur ruidé móran puiblicánae agus móran
 peacac i sgríbhneann íora agus a deirgíobul; mar
 bí a lán acu ann, agus iad-ran 'sá leanmairt, leir.
 Agus nuair a éio do na Sgríbhneoirí agus na fairiríní 16
 é as caiteam bío i sgríbhneann puiblicánae agus
 peacac, deirioir le n-a deirgíobul: Cad eise
 o'búir máigirir-re beic as ite agus as ól i sgríbh-
 neann puiblicánae agus peacac? O'aipíe íora ran, 17
 agus duibairt ré leó: Ní n-as daoine plána acá sáó
 le doctúir ac as daoine san pláinte. Ní cun na
 bfióraon do glaoeac a tánae-ra ² ac cun na bpeacac
 do glaoeac.

¹ 16b xiv. 4; 1ráior. xliii. 25.

² I tim. i. 15.

- 18 Δγυρ βί ρειρσιobuill Eóin Δγυρ na fairsirínis Δγ
 ρéanam tporzaiò, Δγυρ éanam ar cuise Δγυρ duò-
 padar: Cao 'n-a éabò go nòeinio ρειρσιobuill Eóin
 Δγυρ na bfairiríneac tporzaiò, Δγυρ ná ρeinio do
 19 ρειρσιobuill-re tporzaiò? Δγυρ duòairt íora leò:
 An amlaio ip fíoir do élainn na bainire beic Δγ
 ρéanam tporzaiò an fáio atá an céile acu? An
 fáio atá an céile acu 'n-a bpoóair ní fíoir doíò
 20 tporzaiò ρéanam; Ac tiocfaiò an lá i n-a rócófar
 uata an céile, Δγυρ anran ρéanfair ríao tporzaiò
 21 inr na laetantaiò rin. Ní cuireann doinne píoia
 o'éadac nua Δγ ρeiriú reana-éadai; nó má cuir-
 eann, béairfair an píoia nua leir tuille de'n treana-
 22 éadac, Δγυρ méadófar an rtracaiò. Δγυρ ní cuir-
 eann doinne fíon nua i rean-árcáiò leatair; nó má
 cuireann, bairfir an fíon nua na rean-árcái Δγυρ
 doirrfar an fíon Δγυρ caillfar na n-árcái; ac ip
 i n-árcáiò nua ip ceairt an fíon nua do cup.
 23 Δγυρ do éarla, uair eile, an Tigearna Δγυρ a ρειρ-
 siobuill a beic Δγ zaiòil tré zoiaraiò airbair ra trab-
 bóio, Δγυρ oíruis na ρειρσιobuill, Δγυρ íao Δγ ríuòal,
 24 ar na diairaiò do rtaíaiò. Δγυρ duòairt na fairsir-
 inis leir: Féac; Cao cuise doíò rin beic Δγ ρéanam
 25 ruòda náac óleaztaiò a ρéanam ra trabbóio? Δγυρ
 duòairt ré leò: An amlaio náir léigearbair ríam
 1 cao a ρein Oáioio nuair ab éigean do é ρéanam,
 nuair a bí an r-ocfar air féin Δγυρ ar an muinir
 26 a bí i n-aonféacit leir? Conur mar a cuaiò ré
 irteac i rciis Oé i n-aimeir an áro-rázairt Abiatar,
 Δγυρ conur mar a o'ic ré na bulóza ríadnair
 2 nár óleaztaiò o'aoinne a o'ic ac do rna rázairt,
 Δγυρ cuis ré le n-ic íao do'n muinir a bí i n-aon-
 27 féacit leir? Δγυρ duòairt ré leò: Níor ρeineaiò
 an duine ar ron na rabboioe, ac do ceapaiò an
 28 trabbóio ar ron an duine. I zaiò go bfuil Mac
 an Duine 'n-a máizirir ar an rabboio féin.

1 I Rí. xxi, 6.

2 Lebit. xxiv. 9.

CAIBIOTIOI III.

An lám a bí feócta dá leigear as críort. An dáreás dá odoḡad aige. Na fairirínis dá scur i bpúnc aige, asur an oiamorla acu á déanam.

Asur cuairt ré irteac aihir ra trinaḡóis, asur bí 1
 ouine ann asur bí lám leir feócta. Asur bíodan as 2
 fairé aih, féacaint a' n'óanrao ré an leigear ra trab-
 bóio, i otreoḡo ḡo scuirpíoir 'n-a leir é. Asur ouḡairt 3
 ré leir an bfeair: Seairam amac anro i lám baill.
 Asur ouḡairt ré leo-pan: Cé 'cu ip oleaḡtác, maic 4
 a déanam nó olc a déanam ra trabbóio? anam ouine
 do fadoiaó nó do milleaó? Níor labraoan-pan
 focal. Asur o'féac ré 'n-a tímpal oirca ḡo fearḡ- 5
 ac, asur bí bpón aih mar ḡeall aih an ḡcnoide beic
 éom dail acu, asur ouḡairt ré leir an bfeair: Sin
 do lám. Do rin; asur bí an lám leirirte. Asur 6
 o'imtis na fairirínis amac láicreac asur cuaoan
 féin asur muinir hérióio i ḡcómairle 'n-a éomuib
 féacaint conur a tiocrao leo é milleaó.

Ac o'imtis íora asur a deirḡobuil cun na fairise; 7
 asur do lean pobul móir é a' ḡaililí asur a' iudaéa,
 Asur a' ierúsaem, asur a h-ióúméa, asur ó'n 8
 otaob éall de'n íoróan, asur muinir na mbail
 tímpal Tuíre asur Síóóin, ruacantair daoine a
 éinis as truaill aih nuair aihḡeaoan a ḡníomairca.
 Asur ouḡairt ré le n-a deirḡobuil long beas a 9
 éimeao do, mar ḡeall aih an rluas, le h-eaḡla ḡo
 mbpúctraoir é. Óir bí móran daoine aige 'á leig- 10
 ear, asur bí na daoine ḡo raib don ḡeairán oirca as
 bpúct irteac aih a o'iairrao teanḡabáil leir; Asur 11
 na h-anhrppíoirí truaillḡe, nuair a éirí é, do
 fléacraoir do, asur deiríoir ḡo h-áro: Ir tura 12
 mac Dé. Asur tuḡao ré óroú dian doib ḡan é
 o'foilliríú. Asur cuairt ré ruar aih an ḡcnoc asur 13
 do ḡlaio ré cuise na daoine ba toil leir féin, asur
 tánaoan cuise.

Asur focruiḡ ré aih dáreas a beic i n-a focair, 14
 asur ḡo scuirpéao ré as craobḡḡaoileao iao. Asur 15
 tuḡ ré cumar doib aih ḡalairuib do leigear asur aih

16 òeamnaibh do ùir amac. Agus eus ré peardar mar
 17 ainim ar Símon. Agus Séamur mac Sebedé agus
 Eóin a òrútaí, agus eus ré bōanerger orda, ré rin
 18 maca tóirctniže. Agus Ainoriar, agus Pilib, agus
 Párcalán, agus Maiciú, agus Tomár, agus Séamur
 mac Alpeí, agus Tadóeur, agus Símon an Can-
 19 áníceac, agus Iúdar Ircaridó, an fear a díol é.
 20 Agus tánaodar cun an tiže, agus táinig an trluaž
 aipír i dtreó nár b'féidir dóibh riu bia do cáiteam.
 21 Agus nuair aipis a muinctir féin é do cuadar amac
 cun beirte air. mar duibhíodar: 1r ar a meabair
 22 atá ré. Agus na Sgríobneoirí a táinig anuair ó Ierú-
 salem, ¹ duibhíodar gur b'é Beelzebub a bí irtiž ann,
 agus gur le cómaect ní na ndeamán a bí ré as cup
 23 na ndeamán amac. Agus do glaoibh ré cuige iad,
 agus do labair ré leo i roluibh: Conur féadfaó
 24 Sátan Sátan do ùir amac? Agus má bíonn níz-
 eact deisilte 'n-a coinnibh féin ní féidir do'n níz-
 eact ran fearam: Agus má bíonn teaglac as sabail
 25 i scoinnibh a céile 'n-a códaibh ní féidir do'n teaglac
 26 ran fearam; Agus má eirigeann Sátan 'n-a coinnibh
 féin, tá re 'n-a códaibh rannca, agus ní féidir do
 27 fearam, agus tá deire leir. Ní féidir do duine
 dul irteac i dtiž fir láirir agus a cuir o'fuaodac,
 murá ndeinibh ré an fear láirir do ceangal ar dtúir,
 28 agus anran féadfaó ré a tiž do robail. ² So deimín
 aoirim lib, maicpar do'n cine daona sac peacaó
 29 agus sac diamarla o'a ndéanfaio ríad; Ac an
 t-é a ndéanfaio diamarla i n-ažaió an Spioraio
 Naoin, ní beir maiceamnacar so deó aige le
 30 fážail, ac beir ré ciontaó i bpeacaó ríoruirde. Mar
 so duibhíodar: 1r anhrppio truaillisžte atá aige.
 31 Agus táinig a mácair agus a bhráitire agus bíodar
 'n-a fearam amuis, agus cuireadar teactaireact
 32 irteac as glaoóac air. Agus bí na daone 'n-a ruirde
 'n-a címpal, agus duibhíodar leir: Féac, tá do má-
 33 cair agus do bhráitire amuis agus iad at' lois. Agus
 duibairc ré leo 'žá bpreasra: Cé n-iaó mo mácair-re
 34 agus mo bhráitire? Agus o'féac ré 'n-a címpal ar

¹ Mat. ix. 34.² Mat. xii. 31; Lúc. xii. 10; i Eóin v 16.

an muinntir a b'í t'impal air a'sur dubairt: Sinia do mo má'air-re a'sur mo b'ráit're. Óir, an t-é a d'éan- 35
fai'ò toil 'Dé, riné ir b'rá'air a'sur riúr a'sur má'air
a'sam-ra.

CAIBIDÍOL IV.

parabal an curadóra. An r'toim o'á ciúna'ó a's Críost.

A'sur do t'ornuig ré air'ir ar t'easair 1 n-aice na 1
faraige, a'sur do c'ruinnig rluas m'ór c'uirge, 1 o'treó
so n'oeasair ré ar b'óro luinge ar an uirge a'sur sur
fuir ré ann, a'sur b'í an t'rluas 1 n-aice an uirge,
ar an o'talam t'ium. A'sur t'us ré m'órán t'easair 2
o'óib 1 r'oluí'óib, a'sur dubairt leó ra t'easair:

Éir'io liom: Féac, c'uir'ó curadóra amac a's cur 3
r'íl. A'sur a's cur an t'íl o'ó, do tuit cuir o'e'n t'riol 4
1 n-aice an b'ó'air, a'sur t'áin'is éanlaite an aéir a'sur
o'iteadair é. A'sur do tuit tuille o'e ar áit 1 n-a 5
raib ioma'ó clo'ó, a'sur ní raib puinn i'treac a'ise ann,
a'sur o'fár ré ruar so t'apair mar ní raib an i'tir
o'iominn. A'sur nuair a o'eir'is an s'rian t'áin'is an 6
b'ro'ail air, a'sur toir's gan an p'réam a beit a'ise
o'f'eó'ó ré. A'sur tuit tuille o'e in' na r'seacáib, 7
a'sur o'fár na r'seacá a'sur m'úcadair an cuir rin, a'sur
n'ior t'us ré to'ra'ó uair. A'sur do tuit cuir eile o'e 8
ar t'alam f'ó'anta, a'sur o'fár ré a'sur o'eir'is ré,
a'sur t'us ré to'ra'ó uair, cuir o'e f'ó t'ri'ó'ac, cuir
o'e f'ó t'ri' f'ic'io, a'sur cuir o'e f'ó c'ead. A'sur dub- 9
airt ré: An t-é so b'ruil cluara air c'un cloirint
cloir'ac ré.

A'sur nuair a b'í ré 1 n'aonair o'f'iar'ruig an o'áréas 10
a b'í 1 n'f'ocair f'ior na r'oluí'oe o'e. A'sur dubairt ré 11
leó: Do t'ug'ac o'aoib-re eólu' o'f'á'ail ar p'un-
oiam raib ní'seac'ta 'Dé, ac do'n muinntir rin atá lar-
muig, o'eintear s'ac ní'ó 1 r'oluí'óib; 1 1 o'treó a's féac- 12
aint o'óib so b'f'eir'f'oir a'sur ná f'eir'f'oir, a'sur
a's éir'teac't so n-a'f'eó'c'air a'sur ná t'uis'f'oir,

- 13 rár a n-deanfiríor éoiríche iompáil agus go maítrí a
 ná tuigseann ríob an t-solúio rín? Má fearó, conur
 14 a tuisiríob ríob na solúioí go léir? An t-é a cuireann
 15 an ríol iré an bmaítar a cuireann ré. An múintir
 1 n-aice an bótar, rín iad an múintir, nuair a cur-
 tar an bmaítar agus go sclaírio ríad é, go dtagann
 an namáio láitíreac agus go dtagann ré cun ríubail an
 16 bmaítar a cuiread mar ríol 'n-a sclaírioíob. Agus
 mar an sclaírio an múintir a sclaírio an ríol iní na
 clocaíob, ríniad an múintir, nuair a d'airígeo ríad an
 17 bmaítar, a sclaírio láitíreac é le h-átar, agus ní'l
 an ríreám acu ionta réin, ac fearuigeo ríad ar fearó
 tamail; anían, nuair a tagann an t-sclaírio, agus an
 cat d'á cur oíra mar sclaí ar an mbmaítar, sclaírio
 18 ríad ríannal láitíreac. Agus tá daoine agus scla-
 cáio ríad an ríol amearg na ríreac; ríniad na daoine
 19 a d'éirteann leir an mbmaítar, agus tagann
 cúram an t-raoíail irteac, agus ¹ meallaó ríobíob,
 agus ainmíanta i dtagob neite eile, agus múcáio ríad
 20 an bmaítar, agus curtar ó tóraó tábairt é. Agus
 an múintir a sclaí an ríol irteac ra talam ríoganta,
 ríniad an múintir a d'éirteann leir an mbmaítar,
 agus do sclaírio é agus do tuisann tóraó uata, duine
 ríob t-sclaírio, duine ríob t-rí ríob, agus duine ríob
 céad.
 21 Agus tábairt ré leó: An cuige tagann an lóirann
 soluir cun go sclaírio ré béal ártáig é, níl ré lea-
 22 bair? Ná anáiríe ar coinnleóir a curtar é? Oír
 ní'l ríob i bfoíac ná tabairtar cun soluir, agus níob
 23 deiread ríob de ac i dtagob go noctraí e. Má tá
 cluara cun airíreacaint ag doinne airígead ré.
 24 Agus tábairt ré leó: Féac cad a d'airígeann ríob.
 An tómar 'n-a d-tómaríob ríob, ríne an tómar 'n-a

¹ 1 Tim. vi 17.

* Ver. 12. "Ag fácaínt ríob go bfeicfirí."—mar
 díbreirg oíra. tóirg a ríle a beir rínta go tóirteanac
 acu, cimead d'ia uata, ré mar a bí tuillte acu an soluir
 agus na sclaírio a bí le fácaí acu d'á n-áirígeoíob iad réin,
 agus tábairt na sclaírio ríob agus an soluir ríob cun a leara
 iad.

‘tómairpar cúsaib, agus cuirpar tuille leir. Óir an 25
t-é go bfuil aise tabairpar tuille ‘dó, agus an t-é ná
fuil aise tógpar uair a bfuil aise.

Agus dubairt ré: Sin mar atá nígead ‘Dé, ré mar 26
a caitfead ‘duine an ríol ra talam, agus go mbead 27
ré as ‘dul a ‘coidlad agus as eiríge ‘sac n-oi‘dce agus
‘sac lá, agus go mbead an ríol as p‘réamú agus as fár
a ‘san fíor ‘dó. Óir tugann an talam a ‘toma‘d 28
i n-airge, an ‘seamair ar ‘túir, an‘ran an ‘diar, an‘ran
an t-ardar iomlán ra ‘deir. agus nuair a tugann 29
ré an ‘toma‘d uair, cuirpeann reiréan an coirán ann
láirfead mar tá an fógmar buailte leir.

Agus dubairt ré: Cad leir go ramlócaimí‘d ní- 30
eac‘t ‘Dé? nó cad i an ‘trollú‘d le n-a ‘scuirream
i ‘scomparáid é? ¹ Mar an ngráinne ríl murcáir, 31
nuair a cuirpar é ra talam ‘sup lúga é ‘ná don ‘tríol eile
‘d’á bfuil ra talam, agus nuair a cuirpar é, agus go 32
n-eirígeann ré, go mbíonn ré níor mó ‘ná don ‘slar-
ara eile, agus go ‘tadann ‘séaga móra air i ‘tpe‘d
go b‘féadad éanlaite an deir cómhúirde ‘éanaim ré
n-a ‘r‘ad.

Agus i móran ‘rollúidí ‘de ‘n ‘trollú‘d ran ‘do labair ré 33
le‘d an b‘riatpar ré mar a ‘d’féadadair éirfeac‘t leir.
Agus níor labair ré le‘d ac i ‘rollúidí; ac ‘do míni‘g 34
ré ‘sac don ru‘d ‘d’á ‘deirgiobulaib i leir ‘taoib.

Agus dubairt ré le‘d an lá ran, nuair a bí an 35
‘éanai‘ge ann: ‘Téigimí‘r anonn ‘trearna. agus cuir- 36
eadar uad na ‘daoine agus tógadair le‘d é, mar a bí
ré, irfeac‘t ra luing, agus bí loingear eile i n’focair.
Agus ‘d’eirí‘g ‘rtoi‘m mór ‘saoite, a bí as cur na 37
‘tonn irfeac‘t ra luing i ‘tpe‘d go raib an long ‘d’á
líonad. agus bí ré féin i n‘deir na luinge, agus 38
é ‘n-a ‘coidlad ar adair; agus dúirí‘g é, agus
deir: A máirí‘r, an cáir leat é go bfuilimí‘d ‘d’ar
mbá‘d? agus ‘d’eirí‘g ré agus ‘do rma‘ctui‘g ré 39
an ‘sao‘t, agus dubairt ré leir an b‘rairí‘ge: Éir‘t, bí
ciúin. agus ‘do táini‘g ciúnar mór. agus dubairt 40
ré le‘d-ran: Cad fá an t-eagla ro oirib? Ná fuil

¹ Mat. xiii. 31; Lúc. xiii. 19.

cneideamh aghaidh fóir? Agus bí eadla ana-móir oiréa, agus deirneoir le n-a céile: Cé h-é seo dar leat, so bfuil saot agus faraise úmál dó?

Caiibíodíol V.

Legiún deamhan ag críort dá cup amac a duine. An cailleadh aint pola aige dá leigear. Ingean lairuir aige á tógaint ó'n mbáir.

- 1 1 Agus éanáodar trearna na faraise so tír na
- 2 nSaparénac. Agus nuair a táinig ré amac ar an
- luing do buail uime duine agus é ag teacht ar na
- 3 h-uaghaibh, agus bí deamhan ann, agus inr na h-uaghaibh a cómnuiḡead ré, agus níor b'féidir fearoa é
- 4 ceangal le rlabhaibh féin, Óir do ceangalaḡ é so minic le geimleibh agus le rlabhaibh, agus do bhuir ré na rlabhaí agus do rtrac ré na geimle ar a céile,
- 5 agus ní raib ar cumar doinne rmacḡ a cup air. Agus bíod ré i gcómnuiḡe, do ló agus d'oiréce, inr na h-uaghaibh agus inr na cnocuibh, ag liúirḡ agus 'ḡá
- 6 ḡearraḡ féin le clocaibh. Agus nuair a conaic ré fóra aḡraḡ uair do rir ré cuige agus do rleacḡ ré
- 7 dó. Agus do liúirḡ ré do ḡuḡ áirḡ agus duḡairḡ: Cao é an cuir acá agat díom-ra, a fóra, a míc Dé ir doirde? Iarraim oir i n-ainim Dé ḡan mé rianaḡ.
- 8 Óir duḡairḡ ré leir: Imḡirḡ amac ar an nduine, a
- 9 rrioraio rairḡ. Anran do ceirḡirḡ ré é: Cao ir ainim duir? Agus duḡairḡ reirean: 2 Legiún ir
- 10 ainim dom, óir ir líonmar rinn. Agus bí ré 'ḡá
- 11 iarraio so cruair air ḡan é cup ar an áir amac. Bí
- tréad móir muc ann agus iad ag inníor tímpal an
- 12 énuic. Agus d'iarri na deamhan acainḡe air, agus duḡraḡdar: Cuir inr na mucuibh rinn so rairḡmíḡ irteac
- 13 ionta. Agus cuḡ fóra an acainḡe d'óib láirreac. Agus d'imḡirḡ na deamhan ralaḡa amac agus cuḡdar irteac inr na mucuibh, agus do ḡluair na muc, riar

¹ mat. viii. 28; lúc. viii. 26.

² .i. rluagḡ móir. feic imat. xxvi. 53, an nóta.

le d'á míle acu, i n'oiaró mullaó a gcinn, irteadé ra
 b'faraige ašur do bátaó iad ra b'faraige. Ašur na 14
 daoine a bí 'gá n-aodairéadé do m'iteadar ašur
 o'innreadar ra baile ašur ar fuio na tíre é. Ašur
 táinig na daoine amadé féadaint cao a tárla. Ašur 15
 tánaodar aš trall ar íora ašur conacadar an fear
 go mbíod an deamán 'gá m'illead, 'n-a fuioe ašur a
 cuio éadaiš uime ašur é 'n-a lán-meabair, ašur
 táinig eadai orca. Ašur o'innir an muinir a 16
 conaic é d'óib cao a tárla do 'n fear go raib an
 deamán ann, ašur i otaob na muc. Ašur éromad- 17
 dar ar tácant air go n-imteodéadé ré ar a oir.

Ašur nuair a bí ré aš dul ar bóro na luinge do 18
 érom an fear, go raib an deamán 'gá érad, ar a iarr-
 aió go leisfí leir é. Ac níor leis ré leir é, ac 19
 duabair leir: Imtis cun do tíge ašur cun do
 daoine, ašur innir d'óib ar dein an Tigearna duic
 ašur an trócaire a dein ré orca. Ašur o'imtis ré 20
 ašur érom ré ar a innirint i n'Decapolir cao iad na
 neite móra a dein íora d'ó, ašur bí iongna orca go
 léir.

Ašur nuair a táinig íora tar uirge air, ra luig, 21
 do bailis pobul móir cuige, ašur é ar b'ruad na far-
 aige. ¹ Ašur táinig duine o'uaétaránaió na rina- 22
 góige, d'ár b' ainim lairur, ašur nuair a conaic ré
 é do cáit ré é féin aš á coraib, ašur o'iar ré 23
 acainige air, ašur duabair: Tá m'ingean aš dul cun
 báir; tar ašur cuir do lám uiré ionar go leisirpí i
 ašur go mairfeadé rí. Ašur o'imtis ré 'n-a éannad, 24
 ašur cuair móran daoine i n-aonféadé leir, ašur
 bíodar aš b'rué air.

Ašur bí bean ann go raib a cuio folad aš imteadé 25
 uairí ar fead d'á bliain déad, ašur bí móran fuil- 26
 ingte aici ó iomad oocúirí, ašur bí a raib an traošal
 aici caitte aici leó, ašur ní raib aon feadbur uiré, ac
 i aš dul i n-olcar; Nuair airis rí i otaob íora táinig 27
 rí amearš na ndaoine lartiar dé, ašur cuir rí a lám
 ar a éadé; Óir duabair rí: Mura ndeinead ac ríú 28
 baint le n-a b'rat beiré mé rlan. Ašur do éromuis 29

¹ Mat. ix. 18; Luc. viii. 41

- rruic a coo' fola an neómac ran, agus o'aitin rí ar
 30 a colainn go raiú rí leisirte ó'n ngearán. Agus
 láithead do thuis íora, ann féin, an cómadt ran do
 dul amac uaid, agus o'iompuig ré cun na ndaoine,
 agus duibairt ré: Cé teangbuis le m'cuio éadai?
- 31 Agus duibairt a deirgiobuil leir: Cionn tú na daoine
 as brúit ort, agus deirir: Cé teangbuis uim?
- 32 Agus o'féad ré 'n-a timpal go bfeicfead ré an bean
 33 a dein é. Agus táinig criú-eagla ar an mnaoi, mar
 bí 'fíor aici cad a tárla, agus táinig rí agus do
 pléad rí dó, agus o'innir rí dó iomláine na fírinne.
- 34 Agus duibairt reirean léi: A 'ngean ó, do plánuis
 do cpeirdeam tú. Imtíg i ríotcáin, agus bí plán ó'n
 ngearán.
- 35 Le linn na bfocal ran a ráó dó, táinig cuio de
 muintir uactaráin na rinasóige, agus duibairt:
 Tá t'ingean tar éir báir. Cad ab áil leat as cur a
- 36 tuille tmoiblóide ar an Máisirir? Agus o'airig
 íora an focal ran agus duibairt ré le h-uactarán na
- 37 rinasóige: Ná bíod eagla ort, ac amáin cpeir. Agus
 níor leis ré o'aoinne dul leir ac beadar agus
- 38 Séamur agus Eóin omicáir Séamuir. Agus ánaodair
 irtead i dtig uactaráin na rinasóige, agus conaic ré
- 39 léir. Agus nuair a cuaid ré irtead duibairt ré
 leó: Cad cuige an buairt agus an sol? Ní marú atá
- 40 an cailín, ac 'n-a coolaó. Agus do gáireadar uime.
 Ac do cuir ré iad go léir amac, agus tós ré leir
- 41 acair agus mácair an cailín, agus an muintir a bí
 le n-a coir féin, agus cuaid ré irtead mar a raiú an
- 42 cailín 'n-a lúige. Agus do ruig ré ar láim ar an
 gcailín agus duibairt ré léi: Talita cúmí, 'ré rin, ar
- 42 míniú, Eirig, (adeirim leat) a cailín. Agus o'eirig
 an cailín 'n-a ruidé láithead agus riúbluis rí, (bí rí
 óá bliain déas) agus táinig uatbár ana-mór ortá.
- 43 Agus o'orruig ré dóib go dian san a fíor a beic as
 aoinne, agus duibairt ré ruo le n-ite tabairt di.

CAIBIΘIOL VI.

Cníor̃c aʒ napapec aʒur é aʒ tabair̃c teaʒair̃c uair̃c. An
 oápeáʒ arbol oá ʒcup amač aige. bia á tabair̃c aige o
 cúis m̃ile ouine a' cúis bolóʒaib, aʒur é aʒ riubal ar an
 b̃rapaige.

Aʒur o'im̃c̃iʒ ré ó'n áic rin aʒur táiñiʒ ré cun a 1
 tíne féin, aʒur o leanaoap a õeir̃ʒiobuil é. Aʒur 2
 táiñiʒ an trabbóio, aʒur cuair̃c ré aʒ teaʒar̃c ra
 trinaʒóis, aʒur õein a lán, nuair̃c aip̃iʒeaoap é, ionʒ-
 na o'á teaʒar̃c, aʒur õeir̃uoir̃: Ca b̃puair̃c ré reo
 na neite reo ʒo léir̃? aʒur cao í an eaʒna a tuʒao
 oó, aʒur a leit̃eio o'oib̃peačair̃c mópa aʒur a õein-
 tear̃c tré n-a lám̃aib? Náč é reo an riúiñeip̃, mac 3
 m̃uire, b̃páčair̃c Séamuir̃, aʒur íóreip̃, aʒur lúoair̃,
 aʒur Símoín? An am̃lair̃c ná fuil a õrip̃eap̃ača anro
 i n-ar̃ mear̃c? Aʒur o ʒlacaoap r̃ʒannal uime.
 Aʒur õeir̃eao íopa leo: Ní b̃ionn páio ʒan onóip̃ ac 4
 'n-a oúčair̃c féin, aʒur 'n-a teaʒlac féin, aʒur
 amear̃c a ʒaol̃ta féin. Aʒur níoñc féao ré aon 5
 cómačt o'oib̃riú ra n-áic rin, ac ʒur cuip̃c ré a lám̃
 ar̃ p̃aint beaʒ oaoime b̃peóite aʒur ʒur leit̃ip̃c ré
 1ao.* Aʒur õein ré ionʒna o'e'n earba c̃peioim̃ 6
 a b̃i ionta, aʒur o riúbl̃uiz ré na bailte móp̃-timp̃al,
 aʒ teaʒar̃c.

Aʒur ʒlaoio ré cuiz̃e an oápeáʒ, aʒur c̃orñuiz̃c ré ar̃ 7
 1ao o cup uair̃c 'n-a m̃beip̃c a'p̃ 'n-a m̃beip̃c, aʒur c̃uʒ
 ré oóib̃ cumar̃ ar̃ na r̃p̃ioap̃aioib̃ tr̃uail̃liʒte. Aʒur 8
 o'óip̃uiz̃c ré oóib̃ ʒan aon ní o c̃óʒaint i ʒc̃oir̃c an
 b̃óčair̃c ac am̃áin cleit̃: beit̃ ʒan m̃ála, ʒan ar̃án,
 ʒan aip̃ʒeao i ʒc̃uip̃or̃. ¹ ʒan a beit̃ ar̃ a ʒc̃op̃aib̃ ac 9
 rañoala, aʒur ʒan an tap̃na cap̃óʒ a beit̃ úmp̃a.
 Aʒur oubaip̃c ré leo: pé áic 'n-a paʒair̃c riú ip̃teač 10
 i otiʒ, panair̃c ann ʒo b̃páʒair̃c riú an áic rin. Aʒur 11
 pé ouine ná ʒlacp̃air̃c riú nó ná h-éip̃c̃p̃io lib̃, im̃c̃iʒ-

¹ ʒñioth. xii. 8.

* Ver. 5. "níoñc féao ré."—ní le h-earba cómačta é, ac
 níoñc b̃áil̃ leip̃ m̃ip̃b̃uilit̃c õeanaim̃ o õaoíñib̃ r̃tuacača ná
 c̃peiopeao. níoñc b̃riú 1ao é.

10 ar an áit rin ašur deimrò an ceò cpoctad
 12 o'búr scoraib mar fíadónaire 'n-a scoinnib.¹ Ašur
 cuadair amac ašur o'fóšraodar aicmíge déanamh.
 13 Ašur cuireadair móran deamán amac a' daoine, ašur
 cuireadair ola ar a lán daoine breoite ašur do leis-
 readair iad.

14 Ašur o'airiúg héirò, an rí, (óir bí ² a ainim-rim
 puibilib), ašur deiread ré: Tá Eóin bairte eir-
 iúge ór na mairb, ašur o'á bríúg rin táir cómacta o'á
 15 n-oibriú trío. Ašur deiread daoine eile: Iré
 Eliar atá ann. Ašur deiread daoine eile: fáir.
 16 iread é, mar bead duine der na fáirib. Ašur nuair
 a o'airiúg héirò é dubairt ré: Eóin, sur bainear-ra
 an ceann de, riné atá eiriúge ór na mairb.
 17 Óir do cuir héirò rin uair ašur do gair ré Eóin,
 ašur ceangail ré é ašur cuir ré i bpríorún é, mar
 geall ar héiróiar, bean bílib, a o'mtáir, mar bí rí
 18 'n-a mnaoi aige. Ašur deiread Eóin le héirò:
³ Ní oleagctac duic bean do o'mtáir a beir 'n-a mnaoi
 19 ašat. Ašur bí héiróiar aš déanamh ceitge 'n-a
 coinnib, a o'iarrair é cur cun báir, ašur ní raib aš
 20 eiriúge léi. Óir bí eagal ar héirò roim Eóin, mar
 bí príor aige sur duine naomta, príoraonta é, ašur bí
 ré 'gá coimead, ašur deinead ré a lán neite ar a
 cómairle, ašur tusaó ré cluar do go toilteanac.*
 21 Ašur nuair a táinig lá oireamnac cuige dein
 héirò réarta lae a beirte do príunraib ašur do
 22 taoireadair ašur o'uairlib gaililí, ašur táinig
 ingean héiróiar iread ašur dein rí mince ašur
 do tairt rí le héirò ašur leir an scuideactain,
 ašur dubairt an rí leir an scailín: Iarr orm don níó
 23 ir maic leat, ašur tabarrao duic é. Ašur do deap-

¹ Geibmíó annro ra nšreígir na focail reo:—"go deimín
 doeirím lib, beir ré níor raoiré do sōom ašur do sōomorā lá
 an breiteamantair 'nā do'n áitair rin."

² .i. ainim íora.

³ Lebit. xviii 16.

* Ver. 20. "Ašur bí ré gá coimead," .i., ar héiróiar;
 ašur le h-eagla roimr na daoine ní cuiread ré cun báir é,
 bíor go raib rí gá iarrair air. Do dein rí a toil 'n-a óirib
 ran le congnain a h-ingine.

buiḡ ré òi : ré ruo a iarrrair orm tabarrao duit é,
 oá mba leat mo níḡeac̃ta é. Agus cuair ríre amac, 24
 agus dubairt rí le n-a mátaí : Cao a o'iarrrao?
 agus dubairt an mátaí : Ceann Eóin bairte. Agus 25
 do rít rí irteac̃ i látaí an rí cun iarraiòte, agus
 dubairt rí : Ír maít liom so otabarrá dom láit-
 reac̃, ar méir, ceann Eóin bairte. Agus táinig 26
 buairt ar an rí ; mar ḡeall ar an n-dearbú agus ar na
 daoine a bí láitreac̃ níor maít leir oólár a cur uir̃tí ;
 Agus do cuir ré an báraíre uair̃, agus o'órduiḡ ré 27
 an ceann a tabairt leir ar méir. Agus do bain ré 28
 an ceann de ra p̃ríorún, agus tús ré an ceann leir
 ar méir ; agus tús ré do'n cáilín é, agus tús an cáilín
 o'á mátaí é. Agus o'airiḡ a oeirḡiobuil an rḡéal, 29
 agus tánaoair agus do ruḡaoair leó an corp, agus
 cuireaoair ra n-uaiḡ é.

¹ Agus táinig na h-Arpoil cun Íora, agus o'inn- 30
 reaoair do ḡac níò, a raib̃ oéanta acu agus a raib̃
 múinte acu. Agus dubairt ré leó : Taisair̃ i leit- 31
 taoib̃ so h-áit uaiḡneac̃ agus ḡlacair̃ ruaim̃near
 ar feac̃ tamail. Óir bí a raib̃ as teac̃t agus as im-
 teac̃t líonm̃ar, agus ní raib̃ uain acu cun bíò a cáit-
 eam̃. Agus cuaoair ar bóro luinge agus o'im̃t̃iḡ- 32
 eaoair so h-áit uaiḡneac̃, fé leit.

Agus conaic na daoine iad as im̃teac̃t, agus o'ait̃n- 33
 iḡeaoair iad, agus do ríteaoair 'n-a ḡcuir, amac ar
 na bailtib̃ so léir, cun na h-áite, agus bíoair ann
 rómpa. Agus táinig Íora amac agus conaic fé an 34
 trluas̃ mór, agus táinig trluas̃ aḡe oóib̃, óir bíoair
 mar beac̃ caoir̃e ḡan aoḡaíre, agus érom fé ar a lán
 neite teasars̃ oóib̃.

Agus nuair a bí móran de'n lá cáit̃te táinig a oeir- 35
 ḡiobuil agus dubraoair : Fárao ireac̃ an áit reo agus
 tá an lá im̃t̃iḡte ; leis̃ cun ruibail iad, i otreo so 36
 raḡair̃ riao irteac̃inr na bailtib̃ agus inr na rráioib̃ ir
 ḡiorra oóib̃, agus so ḡceannócair̃ riao bia oóib̃ féin
 le n-ite. Agus dubairt ré leó 'ḡá b̃r̃neasrao : Taisair̃- 37
 re ruo le n-ite oóib̃. Agus dubraoair leir : An

amhlaid a d'ímteodaimís ašur céannócaimís ar dá
 38 céad pínghin arán le tabairt dóib le n-ite? Ašur
 duibairt ré leó: An 'mó bulóg aráin ašuib? Imtišir
 ašur féadaid. Ašur nuair a bí 'fíor acu duibairt:
 39 Cúis bulóga, ašur dá iarš. Ašur d'óruiš ré dóib
 na daoine go léir do cup 'n-a fuide 'n-a scuideacta-
 40 naib ar an bfeair glar. Ašur do fuideadar 'n-a
 41 mbuionib, 'n-a scéaduib ašur 'n-a scaogaduib. Ašur
 tóg ré na cúis bulóga ašur an dá iarš, ašur d'féad
 ré ruar cun na bflatar, ašur beannuiš ré iad ašur
 bhir, ašur tug d'á deirgiobulaid le cup or cómaid na
 ndaoine; ašur do mainn ré an dá iarš orda go léir.
 42 Ašur d'iteadar go léir, ašur bí a ndóicín acu.
 43 Ašur tógadar an fuigleac, dá círeán déas de bia
 44 bhirte, ašur der na h-iaršuib. Ašur bí cúis míle
 fear ra méid daoine do caite an bia.
 45 Ašur láithead cúir ré fiaidib ar a deirgiobulaid
 dul ar bóro na luinge cun go raišoir trearna go
 bectaid, ašur go scuiread ré féin na daoine cun
 46 riubail. Ašur nuair a cúir ré cun riubail iad,
 d'ímtiš ré an cnoc ruar cun únnuište déanam.
 47 Ašur nuair a bí an déanaíge ann bí an long 1 lár
 na faraise, ašur bí ré féin 1 n'adonar ar an tcalam
 48 tirim. ¹ Ašur conaic ré iad ar a ndíceall as
 rámaíthead, mar bí an gaot 'n-a scoinnib; ašur
 timpal na ceatramad fairde de'n oirde táinig ré
 cúca ašur é as riubail ar an bfaraise, ašur mear ré
 49 gabáil tórra. Ašur nuair a conacadar-ran é as
 riubail ar an bfaraise ceapadar gur ramail a bí ann
 50 ašur do liúgadar. Oir do conacadar go léir é, ašur
 bí ršannha orda. Ašur do labair ré leó láithead
 ašur duibairt: Glacaid míthead; mire atá ann; ná
 51 bíod eagal oraid. Ašur táinig ré cúca ar bóro na
 luinge ašur do rtao an gaot. Ašur do méaduig ar
 52 a n-uatbár 1 n-a n-aighe. Oir níor tuiheadar 1 tcaob
 na mbulóg, mar bí a sgoirde dúir.

53 Ašur nuair a bí tagait trearna acu bíodar 1 dtír
 54 Šeneraret, ašur tánadar cun puirt. Ašur nuair

¹ mat. xiv. 24, 25.

a tãnadar ar an luings o'aitnigeadar lãitneac é, agus 55
 érom daoine ar fuit crío an ocíir rin so léir agus
 ar daoine bheoite bheic leó móir-éimpeal, ar coctaid,
 cun na h-áite i n-a n-aiugóir é beic; agus pé bail 56
 'n-a oteigeadó ré irteac, i rraíuib nó i mbailuib nó
 i scaitneacaid, cuiruib na daoine bheoite ar na
 rraíuib, agus bíuib 'gá iarraib air leisint oóib fiú
 baint le fadha a bhaic; agus an méio a baineat leir
 do leigirí iad.

CAIBIDIOI VII.

na fairirínig oá n-imdeargad ag Críort. Ingean na mná
 ó Canaan oá leigear aige, agus an fear a bí boóar balb.

agus táinig fairirínig agus raint der na Sgríb- 1
 neoirí ó Ierúsalem, agus bailigeadar cuige. agus 2
 nuair a conacadar cuir o'á deirgiobuil ag iče aráin
 agus a lámha coitcían, 'ré rin san nige, caradar
 leó é. Óir ní itio na fairirínig ná na lúoais bia san 3
 a lámha do nige so minic, ag coimeáto nóir na rin-
 rear. agus ar teac ó'n marcad oóib ní itio bia 4
 san iad féin do nige, agus tá a lán eile rean-nór
 atá oitá a coimeáto, ar a bfuil na cupáin do nige,
 agus na crúrcaí, agus na h-áitcaí rrair, agus na lea-
 pacá. agus o'farras na fairirínig agus na Sgríb- 5
 neoirí oé: Cad 'n-a taob ná riublaio do deirgiobuil-
 re do réir nóir na rinrear, agus so n-itio ríad bia
 san a lámha do nige? Ac o'freasair reirean iad 6
 agus duhairc: Ir maic an tarraireac a oein lraiar
 oiaib-re, a luic an fill, mar a bfuil rgríobta:
¹ Molair na daoine reo mé le n-a mbéal, ac ir fada 7
 uaim atá a sgoiob; Adrao folam a tuar ríad dom,
 ag múineat teagar agus aiteanta daoine.* Óir 8
 tréigean ríob óróú Oé, agus coimeátoann ríob nóir
 daoine; deineann ríob na crúrcaí agus na cupáin do

¹ lraiar xxix. 13.

*Ver. 7. "Teagar agus aiteanta daoine." feic an nótu
 ar Mat. xv. 9, 11.

- 9 níge, aḡur mórán neíte eile de'n tróro ran. Aḡur
 duḃairt ré leó: 1r maít a cúipeann riḃ óroú Dé ar
 10 neamníḃ cun nóir búir rinreair do coimeádo. Óir duḃ-
 airt Maoir: ¹ Tabair doot' aḡair aḡur doot' máḡair
 onóir; aḡur: ² An t-é tabairfaiḃ oíoc-ḡaint o'á
 11 aḡair nó o'á máḡair curtar cun báir é. Ac dar
 liḃ-re: Má veir duine le n-a aḡair nó le n-a máḡair:
³ ḡac corḃan, ('ré rin, ḡac tabairtar) o'á oḡuḡaim-re
 12 uaim, bíoḃ a ḡairḃe aḡac-ra; Aḡur ní leigean riḃ
 do don níḃ eile a oéanam o'á aḡair ná o'á máḡair.
 13 Aḡ cur breítir Dé ar neamníḃ leir na rean-nóiraiḃ
 a cleaḡtabair féin. Aḡur tá a lán neíte de'n tróro
 ran aḡaiḃ 'á oéanam.
 14 Aḡur do ḡlaoiḃ ré na daoine cúige airíir, aḡur
 15 duḃairt ré leó. Ní'l don ruo atá larmuiḡ de'n
 duine, aḡur a téigean irteac ann, o'féadofaḃ é
 íailiú, ac na neíte a ḡaḡann amac ar an nduine riniaḃ
 16 a íailiḡean an duine. Má tá cluara cun éirteacḡa
 aḡ duine, éirteacḡ ré.
 17 Aḡur nuair a cūaiḃ ré irteac i oḡiḡ ó'n rluasḡ
 18 o'íarḡaiḡ a oeirḡiobuil de briḡ na róluiḃe. Aḡur
 duḃairt ré leó: Aḡur an ḃfuil riḃ-re leir ḡan breit-
 eamantar mar rin? Ná tuiḡean riḃ, pé ruo a téig-
 eann irteac ra duine ó'n oḡaoḃ amuiḡ náḡ féirir do
 19 an duine íailiú, Mar ní téigean ré irteac 'n-a
 cíoíḃe, ac i n-a boiḡ a téigean ré aḡur téigean
 20 ré amac ra ḃríailteac, aḡ ḡlanaḃ ḡac bíḃ amac. Aḡur
 duḃairt ré ḡur b'iaḃ na neíte a ḡaḡann amac ar an
 21 nduine a íailiḡean an duine, ⁴ Óir ir ó'n oḡaoḃ irḡiḡ,
 amac a' cíoíḃe an duine, a ḡaḡann oíoc-rmuínte, aḡur
 aḃalḡpanar, aḡur ḡníomairḡa oíúire, aḡur oúinḡar-
 22 baḃ, ḡuir, raint, éaḡcóir, feall, mí-ḡeanmnaíḡeacḡ,
 23 oíoc-íúil, oíamairḡa, uabair, mí-ḡiall. Ó'n oḡaoḃ
 irḡiḡ irteacḡ aḡaiḃ na h-olca ran ḡo léir, aḡur iriaḃ
 a íailiḡean an duine.

- 24 Aḡur o'eiríḡ ré ar ran, aḡur cūaiḃ ré ḡo cíoíḡaiḃ

¹ Exod. xx. 12; Deut. v. 16.

² Exod. xxi. 17; Lebit. xx. 9.

³ .i. do ḡuḡí do rna íairíiríḡ an ruo ba cearḡ a tabairt
 do'n aḡair aḡur do'n máḡair.

⁴ Gen. vi. 5.

Tuīne aḡur Sīḡóin, aḡur cūaib ré irṑeac i ṑtiḡ, aḡur
ba mīan leir ḡan a fīor a beic aḡ doinne, aḡur nīor
féaḡ ré é féin ṑo ceilt. Óir ṑo táinḡ cūiḡe aḡur 25
ṑo caic i fein aḡá coraib, cōm luac aḡur ṑ'aipḡ rī
ṑrácṑ aip, bean ḡo raiḡ rṑioraib ṑruailliḡṑe 'n-a
h-inḡin. Aḡur bean ḡrḡeasac ab eaḡ i, Sīroḡoenac 26
ṑo reir cīnéil, aḡur bī rī aḡ ḡuibḡe cūiḡe ḡo nṑéanraḡ
ré an ṑeamān ṑo ṑībipṑ ar a h-inḡin. Aḡur ṑuib- 27
aipṑ ré léi: fan ḡo mbeib a ráic aḡ an ḡclainn; óir
nī maic an ruḡ bia na clainne cōḡaint aḡur é cāḡaipṑ
ṑo rna ḡaḡaraib. Ac ṑ'fṑeasair rīre aḡur ṑuibaipṑ: 28
īreac, a ṑiḡearna, óir icib na coileáin fé'n mbóipṑ
an bia bṑipṑe a cūiteann ó'n ḡclainn. Aḡur ṑuibaipṑ 29
reirean: Mar ḡeall ar an bṑocal fan imṑiḡ leac, tá
an ṑeamān imṑiḡṑe ar ṑ'inḡin. Aḡur nuair a cūaib 30
rī aḡaile cūn a ṑiḡe ruair rī a h-inḡean 'n-a luḡe ar
a leabaiḡ, aḡur an ṑeamān imṑiḡṑe aipṑ.

Aḡur cūaib ré amac aipír a' cṑicib Tuīne, aḡur 31
táinḡ ré ṑrḡ Sīḡón ḡo muir ḡaililí, ṑrḡ lár cṑice ṑeca-
polir. Aḡur cūḡaḡar cūiḡe ṑuine a bī boḡar balb, 32
aḡur bīoḡar aḡ ṑaṑant aip a lám a cūir aip. Aḡur 33
cōḡ ré leir i leicṑaib é ó'n rluas, aḡur cūir ré a
méireana irṑeac 'n-a cūaraib, aḡur cūir ré reile
amac aḡur cūir ré an reile ar cēanḡain an ṑuine,
Aḡur ṑ'féac ré ruar cūn na bṑlaṑar aḡur ṑein ré 34
orṑa, aḡur ṑuibaipṑ Eṑṑeṑa, 'ré rin, Orḡail. Aḡur, 35
láicṑeac, ṑo h-orḡalaḡ a cūara ṑó, aḡur ṑo boḡaḡ
an cēanḡal ṑ'a cēanḡain, aḡur ṑo labair ré ḡo
cṑuinn, Aḡur ṑ'óipṑiḡ ré ṑóib ḡan é ṑ'innṑint 36
ṑ'aoinne. Ac ṑ'a méiḡ a ṑ'óipṑiḡ ré ṑóib é īreac
īr mó a ṑ'innṑeacṑar é, Aḡur īreac īr mó a ṑeineacṑar 37
ionḡna ṑé, aḡur a ṑeipṑoir: ṑeineann ré ḡac níḡ
ḡo maic: cūḡann ré éirṑeacṑ ṑo'n boḡar aḡur caint
ṑo'n balb.

CAIBIDÍOL VIII.

Bia aḡ cṑiort ṑá cāḡaipṑ ṑo ceirṑe mīle ṑuine. Raḡarṑ a
cāḡaipṑ ṑo ḡall. An páir a bī aḡ cṑiort le rulanḡ.

īnr na laeṑib rin aipír, nuair a bī rluas mōr ann 1
aḡur ḡan aon níḡ acu le n-icḡ, ṑo ḡlaib ré cūiḡe a

- 2 òeirgìobuìl aḡur òubairt ré leó: Tá truaḡ aḡam
 3 do'n trluaḡ, mar, féac, táio ríad am' fódair le trí
 4 lá, aḡur ní'l don ruo le n-íte acu; Aḡur má cuirim
 5 aḡaile íad 'n-a òtporḡad tuitpíó ríad ar an ríḡ, óir
 6 do táinig cuíó acu aḡad. Aḡur o'fpeaḡair a òeir-
 7 gíobuìl é: Conur ír féiríó o'aoinne a n'óicín aráin
 8 a tábairt oóib anro ra n-uaisnear? Aḡur o'fíaf-
 9 raiḡ ré oíob: An 'mó bulóḡ aráin aḡaib? Aḡur òub-
 10 ríadair-ran: Seac̃t mbulóḡa. Aḡur o'óruis ré do'n
 11 trluaḡ ruíóe ríor ar an òcalam; aḡur tóḡ ré na
 12 reac̃t mbulóḡa, aḡur ḡaib ré buíóeac̃ar, aḡur b'ur
 13 ré an t-arán, aḡur tús ré o'á òeirgíobulaib é le cur
 14 or cómar na n'aoine, aḡur cuíreadar. Aḡur bí
 15 iarḡa beaḡa acu, aḡur beannuis ré íad, aḡur o'óruis
 16 ré íad do cur or cómar na n'aoine. Aḡur o'íe-
 17 eadar, aḡur bí a n'óicín móíó acu. Aḡur tóḡadar an
 18 bia b'urte do fáḡad, reac̃t ḡcírēáin de. Aḡur
 19 tímpal ceitpe míle duine íreac̃ bí tar éir an bíó a
 20 cáiteam; aḡur cuíó ré cun ruibail íad.
- 10 Aḡur cuíó ré láitpeac̃ ar bóro na luinge i n-aon-
 11 feac̃t le n-a òeirgíobuìl aḡur táinig ré i òtpríúcaib Dal-
 12 manúta. Aḡur o'imc̃is na fíairínis amac̃ aḡur
 13 éromadar ar aisnear leir, 'ḡá íarpríó air cómar̃ta ó
 14 neam̃ a tábairt oóib, aḡ baint tríalac̃ ar. Aḡur òein
 15 ré orna 'n-a rpríoríó, aḡur òubairt ré: Cad ab áil
 16 leir an ríóct ran aḡ lóḡ cómar̃ta? ḡo òeimín a
 17 òeiríó lib, ní tabairfár cómar̃ta do'n trlíóct ran.
- 13 Aḡur cuíó ré uíó íad, aḡur cuíó ré ar bóro na
 14 luinge airíó aḡur o'imc̃is ré tar uirḡe.
- 14 Aḡur òearm̃adar arán a tábairt leó, aḡur ní
 15 ríab ra luinge acu ac̃ don bulóḡ am̃áin. Aḡur tús ré
 16 foláram̃ oóib aḡur òubairt: Féac̃aíó, aḡur reac̃-
 17 naíó¹ ḡíort na b'fíairíneac̃ aḡur ḡíort h'éríó. Aḡur
 18 bíódar aḡ pléíó eac̃ar̃ta féin, 'ḡá ríad: Ní'l arán
 19 aḡam̃. Aḡur bí a ríor ran aḡ íora aḡur òubairt
 20 ré leó: Cad é an pléíó reo aḡaib tóirḡ ḡan arán a
 21 beic̃ aḡaib? Ná h-aic̃nigēann ríó aḡur ná tuigēann
 22 ríó fór? An b'ruil búíó ḡcíríóe dalí fór? An b'ruil

1 .i. feall na b'fíairíneac̃

rúile aḡaib̃ aḡur ná feiceann ríob̃? An bfuil cluara
oraib̃ aḡur ná h-aig̃eann ríob̃? ¹ Nó an amlaib̃ ná c̃
cuim̃in lib̃? Nuair̃ a b̃pirear na cúis̃ b̃ulóḡa do'n **19**
cúis̃ míle duine, an 'mó cipeán a tóḡab̃air̃ de'n b̃ia
b̃pirte? Dub̃raḡar-ran: Óa cipeán déaḡ. Aḡur **20**
na reáct m̃bulóḡa do'n ceit̃re míle, an 'mó cipeán a
tóḡab̃air̃? Aḡur dub̃raḡar: Seáct ḡcipeáin. Aḡur **21**
dub̃air̃t ré leó: Conur ná tuiḡeann ríob̃ fóir̃?

Aḡur tánaḡar ḡo b̃etraib̃a; aḡur t̃uḡaḡar cúis̃e **22**
ḡall, aḡur ḡ'iaḡraḡar air̃ láim̃ a cúir̃ air̃. Aḡur ḡo **23**
ruḡ ré ar̃ láim̃ ar̃ an nḡall, aḡur ḡo ruḡ ré ar̃ an
m̃baile beaḡ é, aḡur cúir̃ ré reile ar̃ a r̃úil̃ib̃, aḡur
cúir̃ ré a ḡá láim̃ air̃, aḡur ḡ'f̃iaḡraib̃ ré ḡe an
b̃reacaib̃ ré don ñíob̃. Aḡur ḡ'féac̃ an duine ruar̃ **24**
aḡur dub̃air̃t ré: C̃im̃ ḡaoine mar̃ beaḡ c̃raim̃n aḡur
iaḡ aḡ r̃iub̃al. Anran ḡo cúir̃ ré a láim̃ air̃íir̃ ar̃ a **25**
r̃úil̃ib̃, aḡur c̃rom̃ an duine ar̃ féac̃aint ruar̃, aḡur
mar̃ r̃iñ táiñis̃ raḡar̃c̃ ḡó i ḡt̃reó ḡo b̃reacaib̃ ré
ḡac̃ ñíob̃ ḡo r̃oil̃éir̃. Aḡur cúir̃ ré an duine c̃un a **26**
t̃is̃e réim̃ aḡur dub̃air̃t ré leir̃: Im̃t̃is̃ c̃un ḡo t̃is̃e,
aḡur má t̃eig̃eann t̃ú ir̃teaḡ ra t̃r̃raib̃ ná h-inñir̃
ḡ'aoinne.

Aḡur cúair̃b̃ íora aḡur a ḡeir̃ḡiob̃uil ra baile r̃iñ **27**
Caer̃maéa í̃il̃ir̃p̃í, aḡur ar̃ an r̃l̃is̃ ḡó ḡo ceir̃t̃is̃ ré
a ḡeir̃ḡiob̃uil aḡur dub̃air̃t ré: ² ḡar̃ leir̃ na ḡaoine
cé h-é m̃ire? Aḡur ḡ'f̃reag̃raḡar é aḡur dub̃raḡar: **28**
Eóim̃ bãir̃te; aḡur ḡar̃ le tuille, Eliair̃; aḡur ḡar̃ le
tuille, don ḡe r̃na fáir̃ib̃. Anran dub̃air̃t ré leó: **29**
Ac̃ ḡar̃ lib̃-re cé h-é me? Aḡur ḡ'f̃reag̃air̃ ḡeaḡar̃
aḡur dub̃air̃t: Ir̃ t̃ura C̃ríor̃t. Aḡur t̃uḡ ré r̃olá- **30**
raim̃ ḡóib̃ ḡan a ḡ'inñr̃int ḡ'aoinne 'n-a t̃aob̃.

Aḡur c̃rom̃ ré ar̃ a t̃eaḡar̃s̃ ḡóib̃ náir̃ b̃f̃oláir̃ ḡo **31**
m̃ac̃ an Duine m̃óráiñ ḡ'f̃ul̃añs̃, aḡur na reañóir̃í 'ḡá
f̃éanaḡ, aḡur uaḡt̃araib̃in na raḡar̃t, aḡur na ḡḡr̃ib̃ne-
óir̃í; aḡur ḡo ḡc̃ur̃raí c̃un báir̃ é, aḡur t̃ar̃ éir̃ t̃r̃í lá
ḡo n-eir̃eócaḡ ré ó'n m̃bár. Aḡur ḡo lab̃air̃ ré an **32**
c̃aint̃ ḡo r̃oil̃éir̃. Aḡur ḡo ruḡ ḡeaḡar̃ air̃ aḡur ḡo
c̃rom̃ ré ar̃ cúir̃ 'n-a c̃oinñib̃. Ac̃ ḡ'iom̃p̃uḡis̃ reir̃ean **33**
aḡur ḡ'féac̃ ré ar̃ a ḡeir̃ḡiob̃ulaib̃, aḡur ḡo lab̃air̃ ré

¹ *Supra* vi 41.² *Lúc.* ix. 18.

- 30 bazar̃taç le ðeap̃ar, aḡur duðair̃t r̃é : 1m̃ciḡ lar-
 tiar̃ ðiom, a ḡátain, óir̃ ní h-iaḡ na neit̃e a ðaineann
 le ðia ir̃ mian leat̃, aḡ na neit̃e a ðaineann le ðaoine.
- 34 Aḡur ḡlaoiḡ r̃é çuige na ðaoine aḡur a ðeir̃ḡiobuil
 1 n-aoñp̃eaçt, aḡur duðair̃t r̃é leó : ¹ Má' r̃ mian le
 h-aoinne mire ðo leanñaint, r̃éanaḡ r̃é é f̃éin, aḡur
- 35 ḡlacaḡ r̃é çuige a çpor̃, aḡur leanaḡ r̃é mé. Óir̃, an
 t-é ḡur̃ mian leir̃ a anam ðo r̃aopaḡ, caill̃r̃iḡ r̃é a
 anam ; aḡur an t-é a çaill̃r̃iḡ a anam ar̃ mo r̃on-ra aḡur
- 36 ar̃ r̃on an troir̃ḡéil, r̃aor̃p̃aiḡ r̃é a anam. Mar̃, caḡ
 é an tair̃be ðo ðuine an r̃aoḡal ḡo léir̃ a ðuaçtaiñt
- 37 má çailleann r̃é a anam f̃éin ? Nó caḡ í an m̃alair̃t
- 38 a ðéañp̃aiḡ ðuine ar̃ a anam ? Óir̃ an t-é ḡo mbeir̃
 náir̃e air̃ mar̃ ḡeall oim-ra aḡur ar̃ mo ðr̃éit̃re
 1 lá̃tair̃ an t̃r̃leaçta ro at̃á aḡal̃t̃ranaç r̃eacãm̃ail,
 beir̃ náir̃e ar̃ m̃lac an ðuine uime riñ nuair̃ a t̃ioc-
 p̃aiḡ r̃é 1 nḡl̃óir̃e a á̃tar̃ 1 ðp̃oçair̃ na n-aing̃eal
- 39 naom̃ta. Aḡur duðair̃t r̃é leó : ḡo ðeim̃in a ðeir̃um
 liḡ, tá cuir̃ ð'á ðr̃uil 'n-a r̃ear̃am̃ anro aḡur ní ðlair̃-
 p̃iḡ r̃iaḡ an bá r̃ ḡo ðr̃eic̃p̃iḡ r̃iaḡ r̃iḡeaçt ðé aḡ
 teaçt 1 ḡcóm̃açt.

CAIBIDÍOL IX.

An t-á̃tar̃ú ḡné ar̃ çríor̃t. ðeãm̃ain bal̃ba aige ðá ḡcur̃
 amaç ar̃ ðaoine. úm̃aluigeaçt aige ðá t̃eaḡar̃ḡ, 7 r̃ḡannaḡ ðo
 r̃eaçnaḡ.

- 1 Aḡur 1 ḡceann r̃é lá ðo t̃óḡ íora leir̃ ðeap̃ar aḡur
 Séamur̃ aḡur Eóin aḡur ðo r̃eól r̃é iaḡ, 'n-a r̃-aoñar̃,
 ruar̃ ar̃ çnoc áro, r̃é leit̃, aḡur ð'á̃t̃r̃uiḡ a ðealb̃ or̃
- 2 a ḡcóm̃air̃. Aḡur bí a cuir̃ éaḡaiḡ aḡ tair̃t̃neam̃ cóm̃
 ḡeal le r̃neaçta, ar̃ çuma ná r̃éap̃aḡ aoñ úcair̃e ar̃
- 3 talãm̃ iaḡ ðo ḡealaḡ. Aḡur ðo tair̃beánaḡ ðóib̃
- 4 Eliar̃ aḡur Maoir̃ aḡur iaḡ aḡ caint̃ le h-íora. Aḡur
 ð'r̃p̃eaḡair̃ ðeap̃ar aḡur duðair̃t r̃é le h-íora : a
 m̃áiḡir̃t̃ir̃, ir̃ maic̃ an ðail oim̃ne ðeic̃ anro ; aḡur
 leis̃ ðúinñ t̃r̃i p̃uible ðéanam̃ anro, pubal̃ ðuit̃-re,

¹ m̃ait̃. x. 38 ; xvi. 24.

agusur pubal do maoir, agusur pubal o'elias. Oir ni 5
 feioir re cad a bi aise o'a rad, mar biodar rann-
 nuište le h-easla. Agusur tainis rannamal agusur elu- 6
 uis re id agusur tainis sut ar an rannamal a duhairt:
 ire reo mo mac ro-ionmhuin: eirtio leir. Agusur, lait- 7
 neac, o'feacadar 'n-a otimpal agusur ni feacadar doinne
 a tuille ac iora amain 'n-a brodar. Agusur as teact 8
 anuar doib o'n ghenoc, tug iora folam doib san an
 radarc a conacadar a o'innrint o'aoinne so oti so
 mbead mac an Duine eiriste or na mairb. Agusur 9
 coimeadadar an focal ran eatarca 'sa fiarraište
 o'a ceile cad e a brait rin, so mbead re eiriste or
 na mairb.

Agusur cuireadar ceirt cuise, agusur duiradar: 10
 1 Cad cuise, ma' read, so nveir na fairirinis agusur na
 Sgribneoiri nac folair Elias do teact ar otuir? Agusur 11
 duhairt re leo 'sa bpreasrad: Nuair a tiocfaid
 Elias ar otuir cuirfid re sac nio 'n-a ceart airir;
 agusur conur mar atá 2 rsgriobta i otaob ilic an Duine,
 so bfuilingeodad re moran agusur so otabarraí
 tarcuirne do. Ac veirm-re lib-re so otainis 12
 Elias ceana fein, agusur sur imreadar a otoi air, mar
 atá rsgriobta 'n-a taob.

Agusur tainis re cun a veirgiobul, agusur conaic re 13
 rluas mor 'n-a otimpal agusur na Sgribneoiri as aig-
 near leo. Agusur, laitneac, nuair a conaic na daoine 14
 so leir iora tainis rannma oita agusur uadbair, agusur do
 mteadar cuise agusur o'falcigeadar noimr, agusur
 o'fiarrais re doib: Cad e an ceiruiucan e reo atá 15
 eadrai? Agusur o'preasair duine de'n rluas agusur 16
 duhairt re: A mairirir, tugair liom anro as rual-
 ort mo mac, mar ta deaman balb ann. Agusur re ball 17
 'n-a mbeirann re e bionn re 'sa caiteam, agusur cubair
 leir, agusur a fiacala as oiorcan, agusur e o'a fnaoi amac.
 Agusur o'iarrair ar do veirgiobulai e cur amac, agusur
 nior feadadar e. Agusur o'preasair reirann agusur duib- 18
 air: O, a rluact san creideam, cad e an fair a veir
 me eadrai? Cad e an fair a o'fuilingeodad lib?
 Tugair cuam-ra e. Agusur tugadar cuise e. Agusur 19

1 mal. iv. 5.

2 1raiar liii. 3, 4.

cóm luat ašur cónaic ré é d'oibruig an deamán ann,
 ašur tuic ré ar an tcalam 'gá iomlois réin ašur
 20 cúbar leir. Ašur d'fíarfaig ré de'n ašair: Cad é
 an fáid aimrhe atá ó tálra ro dó? Ašur duibairt
 21 reirean: Ó bí ré 'n-a leanb; Ašur ir minic a cait ré
 ra teine é, ašur ra n-uirge, cun é marbú; ac má tá
 ré ar do cumar i n-aon cor, dein trócaire orainn
 22 ašur fóir orainn. Ašur duibairt fóra leir: Má'r
 féidir leat creideamaint, tá gac níó ar cumar an t-é a
 23 creideann. Ašur, láithead, do ršread ašair an
 buacalla, ašur na deóra leir: Creidim, a tšearna:
 24 fóir m'earba creidim. Ašur nuair a cónaic fóra an
 trluas aš cnuinnú do rmacuig ré an annrppio
 truaillighe, ašur duibairt: A annrppio boóar, balb,
 óruigim tuic imthead amac ar ran, ašur san tead
 25 irthead ann aipir. Ašur do ršread ré, ašur d'oibruig
 ré é go h-ana-dian, ašur d'imtig ré amac ar; ašur
 bí ré mar a beaó ré marb, i ttreó go n-duibairt a lán:
 26 Tá ré marb. Ac do ruš fóra ar lám aip, ašur do
 27 tóš ré ruar é; ašur d'eirig ré. Ašur nuair a cuaid
 ré irthead ra tig d'fíarfaig a deiršiobul de, a san
 fíor: Cad 'n-a taob náir féadamaip-ne é cup amac?
 28 Ašur duibairt ré leó: Ní féidir do'n róro ran dul amac
 le h-aon níó ac le h-úirnuighe ašur le trošad.

29 Ašur d'imtigheadar ó'n áit rin, ašur cuadar trío
 an nšaililí; ašur níor b'áil leir a fíor a beic aš
 30 doinne. Ašur bí ré aš teagars a deiršiobul, ašur
 'gá máó leó: Tabairfar Mac an Duine i lámuib
 daoine, ašur cuipio ríad cun báir é, ašur tar éir
 31 a marbuiighe eireócaid ré an trear lá. Ac níor
 32 cuigheadar an caint, ašur bí ršat orca é ceiptiú. Ašur
 tanaodar go Caparnaum. Ašur nuair a bíodar ra
 tig d'fíarfaig ré díob: Cad a bí ar ríubal ašuib
 33 ran bócaip? Ašur níor labradar; óir bíodar aš
 ríorppíthead, ran bócaip, féadaint cé 'cu díob ba
 mío.

34 Ašur do ríuid ré, ašur šlaoid ré cuige an dáréas,
 ašur duibairt ré leó: Má'r mian le h-aoinne beic
 i n'feap coraig, iré a beid ar deir ar fad, ašur 'n-a
 35 reirbíthead aš các. Ašur do ruš ré ar leanb, ašur

cúir pé 'n-a fearaí é i lár baille eatartha; anran do
tós pé an leanb i n-a ucht agus dubairt pé leo: An 36
t-é a glacfaid am' ainim-re leanb mar an leanb ro,
ir mire a glacann pé; agus an t-é a glacfaid mire,
ní mire a glacann pé, ac an t-é a cúir uaid mé.

Agus o'fheasair Eóin é, agus dubairt: A Máistir, 37
conacamaid duine as cup deamhan amac do' ainim-re,
ac ní gabann an duine rin linne, agus do coirgeamaid
é. Agus dubairt fóra [leir]: Ná coirgid é; ¹ mar 38
ní'l don duine a déanfaid mírbuile am' ainim-re agus a
o'fheasair dooc-focal a ráid oim go luath. Óir, an 39
t-é ná fuil i nbúr sconnib tá pé lib.

Óir, doinne tabairfaid le n-ól daoid, am' ainim-re, 40
ó'r le Críost rib, fiú cupán uirge, go deimín a
deirim lib, ní beid pé san a tuairteal. Agus 41
doinne tabairfaid dooc-fampla do duine de'n
muinistir beas ro a cpeideann ionam-ra, b'feara do
dá scurtí bíd muilinn ar a muineál agus é caitéam ra
bparaise.

Agus má tugann do lám rannal duit, gearr 42
anuar díot i; óir ir feara duit dul irteac ra beata
ar leat-láim 'ná dul, agus dá lám oir, irteac
i n-irpeann, ra teine nác féidir a múcaid, An áit ná 43
h-éagann an piart acu, agus ná múctar an teine.
Agus má tugann do cor rannal duit, dein i gearrad 44
díot; ir maic an puo dul go beata ríoruidé agus tu
bacac, readar tu cup go h-irpeann na teine san
múcaid, agus do dá coir asat, ²An áit ná h-éagann 45
an piart acu, agus ná múctar an teine. Agus má 46
tugann do fuil rannal duit, rtaac amac i; ir maic
an maire duit dul go flatar Dé ar leat-fuil readar
tu cup go h-irpeann na teine, agus dá fuil ionat,
An áit ná h-éagann an piart acu, agus ná múctar an 47
teine. ³ Óir ráilfar sad n-aon le teine, agus ráil- 48
far sad ióbairt le ralan. Ir maic an puo ralan; 49
ac má bíonn an ralan leam cao leir go noéanfaid
rib deigblarta é? Bíod an ralan ionaid, agus
bíod an tríoctáin eadraid.

¹ 1 Cor. xii. 3.² 1ráir lxvi. 24.³ lebit. ii. 13.

CAIBIDÍOL X.

níó torgaílte an pórsa. níó contaðartað an raiðbheas.
Árómian é lainne Sebeó. Raðarc á tabairt do dáll.

- 1 Agus d'fás ré an áit rin, agus táinig ré go crí-
cail lúdaéa, lartall de'n lórdan, agus bailiú na
daoine cuige ariú. Agus mar ba gnát leir, do tea-
2 dairé ré ariú iad. Agus táinig na fairiríní agus
cuireadar an ceirt cuige, 'gá tuiail: An oleagáð do
3 uine a bean pórsa do cup uair? Agus 'gá bheas-
gáð duðairt ré: Cad a d'óruis Maor daois?
4 Agus duðadar: ¹Do ceasuis Maor lici imt-
5 eadta do ríú d'agus i cup cun riubail. Agus d'fheas-
gair íora agus duðairt leó: Mar gheall ar uine
búir gcóide iread do ríú ré an aicne rin daois-re.
6 I tuiad, ámtad, ²do cruaisí Dia iad fírean agus
7 baineán: Mar gheall ar rin ³fásfaið uine a d'air
agus a máair, agus claoiríó ré le n-a mnaoi,
8 ⁴Agus beir ríad 'n-a mbeir i n-aon feóil: I gcár
9 náð d'á feóil iad feara ad aon feóil ámáin. Dá
briú rin, an níó a ceangail Dia ná ríaoilead uine é.
10 Agus 'n-a d'air ran, ra tís, do ceirtis a d'irí-
11 buil é ar an níó gcéadna; Agus duðairt ré leó: Aon
uine cuiríó uair a bean agus do pórfaið bean eile,
12 deimeann ré adaltranar 'n-a coinnib. Agus má
cuireann bean a fear uair agus fear eile do pórsa,
deimeann rí adaltranar.
13 Agus bíodar as tabairt na leanb cuige cun go
gcuirfead ré a lám oirca. Agus bí na d'iríobuil
14 as coré na ndaoine a bí 'gá d'abairt cuige. Agus
conaic íora iad, agus glac ré díombad, agus duðairt
ré leó: Leiríó cúgam na leanbáí, agus ná bíóir gá
15 gcoré, óir ir d'á leiríó rin flatar Dé. Go deimín
a d'iríu lib, an t-é ná glacfai rígead Dé ar nór
16 leinb, ní ríadair ré irtead ann. Agus do glac ré
cuige in' uct iad, agus cuir ré a lámá oirca, agus
beannuis ré iad.

¹ Deut. xxiv. i.³ Gen. ii. 24; I Cor. vii. 10.² Gen. i. 27.⁴ I Cor. vi. 16.

Δγυρ έυαιό ρέ αμαέ αρ αν μβοέαρ, αγυρ वो ριέ 17
 ουινε έυιγε αγυρ έαιέ ρέ έ ρέιν αρ α γλύνιό 'n-α
 λάταρ, αγυρ ο'φιαφραις ρέ οε: Α Μάιγίρτιρ μάιέ, έαο
 α οέανφαο ιονυρ γο μβεαό αν βεαέα ρίορμυόε αγαν?
 Αγυρ ουβαιρ έορα έειρ: Έαο έυιγε ουιέ μάιέ वो 18
 έαβαιρτ ορμ? Νί μάιέ αοιννε αέ Όια αμάιν.* 1ρ έόλ 19
 ουιέ να η-αιέεαντα: ¹ Νά οειν ορμίρ, Νά οειν μαρβύ,
 Νά οειν γυιό, Νά οειν ριαόηαιρε βρέιγε, Νά οειν ρεαλλ,
 Έαβαιρ οηόιρ वो έ'αέαιρ αγυρ वो ο'μάέαιρ. Αγυρ 20
 ο'φρεαγαιρ αν ουινε αγυρ ουβαιρτ ρέ: Α Μάιγίρτιρ,
 έάιό να νειέε ριν γο έέιρ κοιμεάοτα αγαν ό μ'όιγε.
 Ανραν ο'φέαέ έορα αιρ, αγυρ έυγ ρέ γράό वोό, αγυρ 21
 ουβαιρτ ρέ έειρ: Έά αον νιό αμάιν 1 η-εαρναμ ορτ:
 ιμέις αγυρ οίολ α βφυιλ αγαι αγυρ έαβαιρ वोρ να
 βοέταίό έ, αγυρ βειό ραιόβρεαρ αρ νεαμ αγαι; αγυρ
 έαρ αγυρ έεαν μίρε. Αγυρ वो έυιρ αν έαινέ ριν 22
 βυαιρτ αρ αν ηουινε, αγυρ ο'ιμέις ρέ ρέ βρόη; μαρ
 ουινε αβ έαό έ γο ραιό α έάν ραιόβμυρ αιγε.

Αγυρ ο'φέαέ έορα 'n-α έίμπαλ αγυρ ουβαιρτ ρέ έε 23
 η-α οειργιοβυιλ: Νάέ οεαέαιρ वो έυέτ ραιόβμυρ ουλ
 ιρτεαέ 1 ρίγεαέτ Όέ! Αγυρ वो έυιρ α έαινέ υαέβάρ 24
 αρ να οειργιοβυιλ. Αέ ο'φρεαγαιρ έορα αίμυρ, αγυρ
 ουβαιρτ ρέ έέό: Α έλανη ό, νάέ οεαέαιρ वो οάοινε
 γο βφυιλ α μαίνιγίη α' ραιόβρεαρ ουλ ιρτεαέ 1 ρίγεαέτ
 Όέ! 1ρ υρα वो έαμαλ ουλ έρέ έρό ρηάέαιρε 'νά वो 25
 ουινε ραιόβμυρ ουλ ιρτεαέ 1 ρίγεαέτ Όέ. Αγυρ 1ρ 26
 αμλάιό α μέαουις αν ιονγνα ορέα, αγυρ ουβραοαρ
 εαταρέα ρέιν: Μά ρεαό έέ ρεαοφαιό ουλ ραορ? Αγυρ 27
 ο'φέαέ έορα ορέα, αγυρ ουβαιρτ: Νί'λ ραν αρ έυμαρ
 οάοινε, αέ έά ρέ αρ έυμαρ Όέ; όιρ 1ρ ρέιόιρ έε Όια
 γαέ νιό α οέαναμ.

Αγυρ वो έρομ ρεαοαρ αρ α ράό: ρέαέ, ο'φάγαιρ- 28
 νε γαέ αον ρυό αγυρ वो έεαναιρ έυρα. Αγυρ 29
 ο'φρεαγαιρ έορα αγυρ ουβαιρτ. γο οειμίν αοειρμ-
 ρε έιό-ρε, νίλ αον ουινε α ο'φάγαιό α έίς, νά α ο'μυέ-
 άραέα, νά α ο'μυφάραέα, νά α αέαιρ νά α μάέαιρ, νά α

¹ exod. xx. 13.

* Ver. 18. "Νί μάιέ αοιννε αέ Όια αμάιν," .i. Νί μάιέ αοιννε
 αηη ρέιν, γο η-ιολάν, αγυρ 'n-α βίέιηη ρέιν, αέ Όια αμάιν.
 μά'ρ μάιέ αον ουινε 1ρ έρέ μάιέεαρ Όέ 1ρ μάιέ έ.

clann, ná a cúio tailim, ar mo fion-ra agus ar fion
 30 an troirgél, ná faigib a céad oiread ra n-aimeir
 reo anoir, tighe, agus d'fháda agus d'fhéada,
 agus máitheada, agus clann, agus talam, mar aon
 le cráó; agus an beata fionuibe ra traosal atá le
 31 teacht. Óir ¹beir mórán d'á bfuil ar turac ar
 deire, agus d'á bfuil ar deire ar turac.

32 Agus bíodar ar an rliú as dul ruar go Ierúsaleim;
 agus bí fóra mómpa amac, agus bí iongna oirca, agus
 bíodar as teacht 'n-a d'iaid agus easal oirca. Agus
 do tos ré an d'aréas aifir, agus éom ré ar a d'inn-
 33 rint d'oid cad a bí le tuitim amac d'ó: féad, táimio
 as dul ruar go Ierúsaleim, agus tabairfar Mac an
 Duine ruar d'uaétaránai na rásar, agus do rna
 Sgríbhneóirib, agus dor na reanóirib, agus daorfaio
 ríad cun báir é, agus tabairfaio ríad ruar do rna
 34 Seintib é; agus déanfaio ríad masad fáoi, agus
 caiteo ríad reilí air, agus rsiúrrálfai ríad é,
 agus marbócaio ríad é; agus eireócaio ré aifir an
 trímáó lá.

35 Agus táinig cuige Séamur agus Eóin, clann Sebedé,
 agus duibradar: A Máigirtir, ir mian linn go ndéan-
 36 fá d'úinn ré níó a d'iarrrimio oirca. Agus duibairt
 reirean leó: Cad ba máit lib a déanfaoinn daoib?
 37 Agus duibradar-ran: Tabair d'úinn go ruidreao
 duine asainn ar do láim deir, agus an duine eile ar
 38 do láim clé, ad' glóire. Duibairt fóra leó, ámtac: Ní
 h-eól daoib cad tá asuib 'á iarraió. An féoir lib
 an cáilir a d'ól atá asam-ra 'á d'ól, nó ríó a báir-
 teao ra báirteao reo i n-a bfuilim-re am' báirteao?
 39 Agus duibradar: Ir féoir. Agus duibairt fóra leó:
 Ir fíor go n-ólfai ríó an cáilir atá asam-ra d'á ól,
 agus go mbairtfa ríó ra báirteao 'n-a mbairtear
 40 mire: Ac ruidre ar mo deir nó ar mo clé, ní h-asam
 atá ran a tabairt daoib, ac do'n muinntir go bfuil
 ré ceapaithe d'oid.

41 Agus nuair aifir an deicniúdar é tórnúis fearis ar
 42 teacht oirca cun Séamuir agus cun Eóin. Ac do

glaoið íora cùige iad ašur duðairt ré leó : ¹ Cíonn
rið, an múintir a ramluigtear a beit or cionn na
ngeinte, so mbíonn rmaét acu oréa, ašur tá cōmáet
ašá bpríunraíð or a šcionn. Ní mar rin, ámtac, 43
daoib-pe, ac an t-é šur mian leir beit or buir šcionn,
beiró ré 'n-a řeirbireac ašaið ; Ašur an t-é šur mian 44
leir beit ar turac eadraið, beiró ré aš řmočálam ar
šac aoinne. Oir níor čáinig Mac an Duine ionur 45
šo noéanraí řmočálam air, ac ionur šo noéanrað ré
řmočálam, ašur cun šo otabarrað ré a anam řéin
mar ceannac ar a lán daoine.

Ašur čánadar šo lepicó. Ašur nuair a bí ré řéin 46
ašur a ðeiršiohuil aš dul amac a' lepicó ašur móřán
daoine i n-aonřeacé leó, bí an dail, ðar-Timéur,
mac Timéi, 'n-a řuiré i n-aice an bōčair ašur é a
o'iarraið oéarca. Ašur nuair airiž ré šur b'é íora 47
řararait a bí ann, čřom ré ar šlaodac ašur ar a řáð :
A íora, a Míc Dáibio, ðein trōčaire orim. Ašur bí 48
a lán daoine aš bašairt air éirteacé. Ac b'řin mar
ba mō a šlaoið řeiréan : A Míc Dáibio, ðein trōčaire
orim. Ašur do řeac íora, ašur duðairt ré šlaodac 49
ar an noine. Ašur šlaodadar ar an noail ašur
duðadar leir : Šlac mirneac ; eiriž ; Tá ré aš
šlaodac orit. Ašur čait ré ðe a břac ašur do řřeab 50
ré 'n-a řuiré, ašur čáinig ré aš trimal ar íora ; Ašur 51
o'řřeazař íora, ašur duðairt ré : Cac ba maič leat
a oéanřainn ðuit ? Ašur duðairt an dail : Raðarc
a čaðairt dom, a čižearna. Ašur duðairt íora leir : 52
Imčiž leat, do řlánuiž do čřeirdeam ču. Ašur bí
řaðarc aize láitřeac, ašur do leař ré é řa trliž.

CAIBIÐIOL XI.

Čřiorc do ðul irteac i šcačair řerúřalem ar muin araíl.
An eargaine aize á čur ar an ščřann řiže a bí řearž, ašur na
daoine a bí aš oiol ašur aš ceannac oá oćiomáint amac ar an
oćeampul aize.

Ašur nuair a čánadar i n-aice řerúřaleim ašur 1
Ėetánia aš Čnoc na n-Ola-čřann, čuir ré cun řiubail

¹ Lúć. xxii. 25.

- beirte o'á deirgiobulaib, Agus dubairte ré leó :
- 2 Téigíó do'n baile úr eall or búir gcómaí, agus nuair a pasáid ríbh irteac ann geobaid ríbh ann ceangailte, fearnaic náir fuid aon duine nam fór air; ríaoilíó é,
- 3 agus tuáidó cúgam é. Agus má deir doinne lib, Cao é rin asaid 'á déanam? abair: Teartuigeann ré ó'n otigearna; agus leigíó ré lib é, san ríao, anro.
- 4 Agus o'imtigearad, agus fuarad an fearnaic ceangailte as dorur, ar an otaob amuis, i gcómaic
- 5 oá ríge; agus do ríaoilead. Agus dubairte cuir o'á raib 'n-a fearam ann: Cao ab áil lib as
- 6 ríaoilead an triorrai? Agus dubadair-ran leó mar a o'óruió íora oóib; agus do leigead leó é.
- 7 Agus tuadair an fearnaic as triall ar íora, agus cuiread a mbairt anuar air, agus do fuid ré air.
- 8 Agus do leat a lán de rna daoine a mbairt ar an ríge; agus bain tuille acu géaga de rna crannaib
- 9 agus do leatadair ar an ríge íao. Agus an muinir a bí ar turac agus ar deire bíodair as líuirió, agus deiríóir: ¹ Nóanna. Ir beannuigíte an t-é atá as
- 10 teac i n-ainim an Tigearna. Ir beannuigíte as teac an rígeac ro ar n-aicair oáibí. Nóanna inr
- 11 na flacair ir doirde. Agus do cuaid íora irteac i n-lerúralem agus irteac ra teampul; agus o'féac ré n-a tímpal ar gac níó, agus nuair a bí an trát-nóna ann cuaid ré féin agus an oáiréas amac so Betánia.
- 12 Agus an lá n-a oiaid ran, agus íao as teac ó
- 13 Betánia, bí ocrair air. Agus conaic ré, abrad uaid, crann ríge agus duilleadair air, agus táiníó ré as féacaint an bfaó ré aon níó air. Agus nuair a táiníó ré ní bfuair ré aon níó air ac na bileóga, mar
- 14 ní raib aimir na bfríó tagait. Agus o'freagair ré agus dubairte ré leir an gcraon: Ar ro amac so brát airí nár íoíó duine toíao uait-re. Agus o'airíó a deirgiobuil é.

Agus táadair so lerúralem. Agus nuair a cuaid ré irteac ra teampul do érom ré ar an muinir a

15 bí as oíol agus as ceannac ann do comaint amac

ar, ašur ar na bóirdaib a leasadh ar luict an aighiú do
 róinreáil, ašur ar na caithneada do leasadh ar luict
 na scolúir a díol. Ašur ní lamálfaid ré d'aoinne 16
 ártad a bpeit leir tñio an oteampul. Ašur bí ré 17
 as teasdar, ašur duibairt ré leó: Ná fuil ršmíobda:
 1 Tabairfar tiz cun únnuighe do rna seintib so léir
 ar mo tiz-re? Ac tá cuinigeair biceamnad déanta
 asaid-re de. Ašur bí uactarain na radsairt ašur na 18
 Sšmíneóirí as éirteact leir, ašur bíodair as maet-
 nam féadaint conur a tlocfaióir ar é mairbú; óir bí
 easla acu roimir, mar bí na daoine so léir as déanam
 iongna d'á teasdar.

Ašur nuair a táinig an trátnóna d'imtíz ré amad 19
 ar an scaitir.

Ašur nuair a bíodair as sabáil ear an áit ar maiuin 20
 conacadar an crann fize ašur é feócta so ppeam-
 daib. Ašur cuimniz beadair, ašur duibairt ré leir: 21
 A mairtair, an crann fize sur cuirir an mallact air,
 féad, tá ré feócta. Ašur d'fpeasair íora ašur 22
 duibairt ré leó: Bíod cpeideam dé asaid. So 23
 deimín a deirim lib, an t-é a déarfaió leir an scnoc
 ro: Tóstar tu ašur caiteair ra bfaraise tu, ašur ná
 rtaonfaió ré'n-a éroide, ac so scpeiofio ré so noéan-
 far an fuo aoiré ré, déanfar é dó. Deirim lib d'á 24
 bpiš rin: An uile fuo ar domán a beid asaid d'á iar-
 faió i nbúr n-únnuighe, cpeioio so bfašaid ríó é ašur
 seobaid ríó é. Ašur nuair a rtaofaió ríó cun 25
 únnuighe déanam, má bíonn don níó asaid i scoinnib
 aoinne, mairio dó é; ionur so mairfead búir
 n-áitair atá inr na flačair búir bpeadaí daoib-re. Ašur 26
 muja mairio ríó-re, ní lúga 'ná mar a mairio búir
 n-áitair atá inr na flačair búir bpeadaí daoib-re.

Ašur éanadar aipir so lerúralem. Ašur nuair a 27
 bí ré as ríubal irtiz ra teampul táinig cuige uac-
 tarain na radsairt ašur na Sšmíneóirí ašur na rean-
 óirí, Ašur duibairt leir: Cad é an t-úšdarár atá 28
 asat cun na neite reo do déanam? ašur cé tuz ouit
 an t-úšdarár cun iad a déanam? Ašur d'fpeasair 29

Íora íad ašur dubairt: Cuirfead-*ra*, leir, don ceirt
 amáin cúḡaib-*re*, ašur tugaid ffeasra oim, ašur
 anran neorrad-*ra* daoib-*re* cao é an t-úḡadár atá
 30 ašam cun na neite reo déanam. An bairtead a dein
 Eóin ar b' ó neam é nó ó daoine? Tugaid ffeasra
 31 oim. Ac do éromadair ar máctnam 'n-a n-aighe,
 ašur dubradair: Má deirimíto sur b' ó neam é, déar-
 raid ré, Cao 'n-a taoib, má 'reao, nár éirideadair
 32 é? Ašur má deirimíto sur b' ó daoine é, ir baogal
 dúinn an pobul; óir, dar leir na daoine, raid daí-
 33 rib ab ead Eóin. Ašur o'ffeasradair ašur dub-
 radair le n-Íora: Ní feadramair. Ašur o'ffeasair
 Íora ašur dubairt leo: Ní lúḡa 'ná mar a neorrad-*ra*
 daoib-*re* cao é an t-úḡadár atá ašam cun na neite
 reo déanam.

CAIBIÓIOL XII.

Parabol an fionḡairt ašur an luēt raotruighe. Cearc
 éadair cun na cána. Na sadoicinig i brúnc. An céad aighe;
 cianóg na baintríge.

1 Ašur do érom ré ar labairt leo i poluioib: 1 Do
 cuir duine fionḡort, ašur dein ré fál 'n-a tímpal,
 ašur dein ré clair ann cun an fiona do brút, ašur
 cuir ré ruar túr ann, ašur do cuir ré é cun luēt
 2 raotruighe, ašur o'imtis ré i ḡcén. Ašur nuair a
 táinig an t-am cuir ré reirbíreac aš tpiall ar an luēt
 raotruighe cun torad an fionḡairt o'fáḡail ó'n luēt
 3 raotruighe. Ašur do ruḡadair ar an reirbíreac,
 ašur ḡabadair air, ašur cuirfeadair cun riubail folam
 4 é. Ašur airir cuir ré cúca reirbíreac eile; ašur do
 ḡoineadair é rin, ra ceann, ašur tḡadair tarcuirne
 5 odo. Ašur airir cuir ré reirbíreac eile aš tpiall
 ortá: ašur do marbuiḡeadair é féin; ašur móran
 6 eile; do ḡabadair ar curo acu, ašur do marbuiḡeadair
 curo acu. Ac do bí aighe don mac amáin, ró-dílir;
 ašur cuir ré é rin cúca ra deire, ašur dubairt ré

Taobairfaiò riad uiraim dom' mac. Ac duibairt an 7
luet raotruighe le n-a céile: Siobé an t-oişre; téa-
nam, cuirimír cun báir é, agus beirò an oişreacé
asainn. Agus do ruşadair air, agus do cuirheadair 8
cun báir é, agus caiteadair larmuig de'n fionşoré é.
Cad a déanfaíó tigeanna an fionşuiré rin? Tioc- 9
faíó ré agus déanfaíó ré oibearé ar an luét raot-
ruighe rin agus taobairfaiò ré an fionşoré o'á malairé.

Agus an amlaíó nár léigeadair an rcurptiúir reo, 10
1 An cloé ná şlacfaíó na raoir, iri atá 'n-a cloic éinn
cúinne; Iré an Tigearna do dein an nío rin, agus ir 11
ionşantaé é i n-ár rúilíó-ne? Agus bíodair a o'iar- 12
raíó beirte air, ac bí eadla acu roimír an bprobul;
oir bí fíor acu şur cúca féin a bí ré ra troluíó rin.
Agus o'fáşadair é agus o'imtígeadair.

Agus cuirheadair cuige cuíó de rna fairirínig agus 13
de muintir Héroíó cun buntairte breit air 'n-a éaint.
Agus tánaodair cuige agus duibheadair leir: A Máig- 14
irtir, ir eol dúinn şur duine fírinneac tu, agus ná
fuil beann asat ar doinne; mar ní féacann tú cun
şnúire don duine, ac rlig Dé do múinead do réir
fírinne. An oleaşacé cior a oíol le Caerair nó şan
a oíol? An otabairfam é nó an şcoimeadóram é?
Ac do énaic ré an feall a bí ionta, agus duibairt ré 15
leó: Cad cuige oaoib beit am' bpat? Tuşairó
cuşam píora airşio şo breicead é. Agus tuşadair 16
cuige é. Agus duibairt ré leó: Cé leir an íomáig reo
agus an rşríbinn reo? Duibheadair leir: le Caerair.
Agus o'freaşair íora agus duibairt ré leó: 2 Tuşairó, 17
o'á bríş rin, do Caerair na neite ir le Caerair, agus do
oia na neite ir le oia.

Anran táinig cuige na Sadoucínig, oaoine a féan- 18
ann aireiríge na marb, agus cuirheadair ceirt cuige
agus duibheadair; A Máigirtir, do rşríb Maoir 19
oúinn: 3 Má şeirbeann oritáir duine báir agus şo
bráşann ré a bean, agus ná fáşann ré clann 'n-a
oiaíó, şo şşlacfaíó a oritáir an bean, agus şo ocoş-
faíó ré clann o'á oritáir. Ac bí mórréiréar oritáir 20
ann, agus do róir an céad duine acu bean, agus fuair

1 Salm cxvii. 22; 1ráiar xxviii. 16. 2 Róm. xiii. 7. 3 Deut. xxv. 5.

- 21 ré bár shan clann fásgáilte. Agus do shlac an tairna
 duine acu í, agus fuair ré bár, agus níor fás ré rin
 clann ac éom beas. Agus an trímáth fear ar an
 22 scuma scéadna. Agus do shlac an mórféirear í ar
 an scuma ran, agus níor fásadair clann. 1 n-a
 23 noidaí do léir do fuair an bean bár. O'á bhrísh rin,
 nuair éiocfaí an aifeiríge, agus nuair a d'eireó-
 cáio ríad do léir, cé 'cu d'íob gur leir an bean? Óir
 24 bí rí 'n-a mnaoi as an mórféirear. Agus d'fheasair
 íora agus duibairt ré leó: Nác é atá 'búr scur amú
 shan eóluir a beic asair ar an ríurpíúir, ná ar éom-
 25 áctair d'é? Óir, nuair a d'eireó cáio ríad ó rna
 mairb ní beic pórad ná tabairt le pórad fearra, ac
 26 beic ríad ar nór na n-aingeal inr na flatair. 1
 otaob ná marb, ámtac, do n-eireó cáio ríad, náir
 léigeadair 1 leabair maoire, conur mar aduibairt
 Dia leir ar an otoi: 1 Ir mipe Dia Ábraham agus
 27 Dia Iraic agus Dia Iacóib. Ní do daoine marba ir
 Dia é ac do daoine atá beó. O'á bhrísh rin ir mór
 atátaoi-re amú.
- 28 Agus táinig cuige duine de rna Sgríobneóirib a bí
 as éirteact leó-ran as déanam an aighir, agus nuair
 a conaic a feabair do fheasair ré iad, d'fíarfais ré
 de cad í an céad aicne de rna h-aicneantair do léir.
 29 Agus d'fheasair íora é: Irí an céad aicne d'íob do
 léir: 2 Cloir, a Iraeil, ir don Dia amáin do tíg-
 30 earra Dia-re; Agus sgráofair tú do tigearra Dia
 óo' éioide do h-iomlán, agus ót' anam do h-iomlán,
 agus ót' aigne do h-iomlán, agus óo' neart do
 31 h-iomlán. Siní an céad aicne. Agus ir corráil léi an
 tairna h-aicne; 3 Sgráofair do éomarra mar tu féin.
 32 Ní'l aicne eile ir mó ná iad ran. Agus duibairt an
 Sgríobneóir leir: Mair, a Máisirir. Do labhair
 píunne, don gur b'eac Dia, agus ná fuil ann ac é.
 33 Agus é sgráobú ó éioide do h-iomlán, agus ó cuirgint
 do h-iomlán, agus ó anam do h-iomlán, agus ó neart
 do h-iomlán, agus an éomarra do sgráobú mar duine
 féin. Ir mó ran 'ná sac íobairt agus 'ná sac oíráil.
 34 Agus nuair a conaic íora gur fheasair ré do ciallmair,

1 exo. iii. 6.

2 Deut. vi. 4.

3 lebit. xix. 18.

duðairt ré leir : Ní'uir-re abfao ó rígeadct Dé. Agus
mór leómairg doinne é ceirtoú ar ran amac.

Agus bí fóra ag teagars ra teampul agus duð- 35
airt ré : Conur aoir na Sgríðneoirí gur mac do Dáibio
Críort? Óir deir Dáibio féin, ra Spioraio Naom, 36
1 Duðairt an Tigeanna lem' Tigeanna, Suid ar mo
deir go scuifead do namair mar taca féo' coraib.
Mar rin, tugann Dáibio féin a Tigeanna air, agus 37
conur atá ré 'n-a mac aise? Agus d'éirt an pobul
mór leir agus átar oirta.

Agus duðairt ré leó agus é 'gá dteagars : Sead- 38
nair na Sgríðneoirí. Ir mair leó riubal i n-éadairgib
fada, agus go ndéanraí úmlú dóib i n-áit an marraio ;
Agus fuir in na cañaoircaib uadair in na rina- 39
gáib, agus in na h-ineadair turairg cun búirto ;
Icú ríad 2 teaglaa na mbaintreac ar ríat úrnuighe 40
fada : Seobair ríad ran an breit ir truíme.

Agus do fuir fóra i n-aice áite an círte, agus tug 41
ré fé ndeara conur a cuifead na daoine airgead
irteac ann, agus do cuir a lán daoine raibóire móran
irteac ann. Agus do táinig baintreac dealb agus 42
cáit rí irteac dá cianóis, 'ré rin feoirling. Agus 43
glaioir fé cuise a deirgiobuil agus duðairt ré leó :
Go deimín a deimín iú gur mó a cuir an baintreac
boct dealb ro irteac ra círte 'nā mar a cuir doinne
eile d'ár cuir ruo ann ; Óir do cuir an cuio eile ann 44
ar a bflúirre, ac do cuir rí reo ann, d'á dealbar, a
raib aic, a cuio an traogal.

CAIBIDIOI XIII.

An íoe a bí le teadct ar an dteampul, agus na cómarcáí atá
le teadct noim lá an breiteamantair.

Agus nuair a bí ré ag dul amac ar an dteampul 1
duðairt duine d'á deirgiobuil leir : Féac, a máig-
irtir, cad iad mar cloca agus cad é mar déanam !
Agus d'freaair fóra agus duðairt leir : Cionn tú na 2

1 Salim. cix. i.

2 .i. a traogaltar.

n-oibpheada móra ran go léir? ní fásfar cloc ar muin cloíche díobh san leasadh.

- 3 Ašur bí ré 'n-a fuidhe ar Ćnoc na n-Olađmann ar ašair an teampail, ašur bí peadar ašur Séamur ašur Eóin ašur Ainriar 'šá fiafpaige òe, ar leitliš:
- 4 Innir dúinn, cađain a tiocfair na neite reo? ašur cao é an cómartha a beir air, nuair a torthócair na
- 5 neite reo go léir ar teadt cun cinn. Ašur do ċrom íora, 'šá bpreašrad, ar a ráo leo: ¹ Seadain ašur ná mealladh doinne rib.
- 6 Óir tiocfair a lán daoine am' ainim-re, ašur déar-
- 7 fair rad, 1r mire é; ašur meallfair rad a lán. Ac nuair a ó'aireócair rib cošai ašur páflai ar cošaiš,
- 8 ac ní hé an deire fór é. Óir eireócair cine i n-ašair cine ašur níšeadt i n-ašair níšeadta, ašur beir luar-
- 9 sadá talman go tiuš ann, ašur šorpa. Turac na buartha iad ran. Ac féadair cúšaiš féin. Óir tabairfair
- rad i látair na šcómairli rib, ašur ršúrrálfair rib inr na rinadóšaiš, ašur rearócair rib i látair níšce
- 10 ašur uadtarán mar šeall orm-ra, mar fiaónaire óoib-rin. Ašur ní folair ar ótúir an roiršéal do
- 11 ċraobršaoileadh cun na nšeinte go léir. Ašur nuair a tabairfair rad leo rib cun rib a tabairt ar láim,
- 12 ná bacair a breicniú roim ré cao déarfair rib; ac an ruo a tabairfair daoib an uair rin, abhair é; óir ní rib-re a labhann, ac an špiorair Naom. Óir déan-
- 13 fair an óritair feall báir ar a óritair, ašur an t-adair ar a mac; ašur eireócair an clann i n-ašair a n-adair ašur a mádar, ašur imireócair rad bair orpa.
- 14 Ašur beir fuat aš šad doinne daoib mar šeall ar m' ainim-re. Ac an t-é a beir rearamác go deire iré a pašair rlan.
- 15 Ac nuair a ċfir rib ² šráin an léiršpiora 'n-a rearam ra n-ait nac duai (an t-é a léišeann tuišead ré), anran an muinir atá i n-lúadaea teitiróir cun na
- 16 šcnoc. Ašur an t-é beir ar ³ buaic a tíše ná tadrad ré anuar ra tiš ašur ná téišead ré irtead cun ruo

¹ ešer. v. 6; ² terr. ii. 3. ³ Dan. ix. 27.

³ .i. buaic mar úrlár a bíod ar tíšcib ann.

b'peit ar an t-é a beir ra páirc ná 16
 fillead ré a t'iarraio a b'rait. Agus ir maiḡ do 17
 luḡt clainne t'iompar agus do luḡt clainne t'oil-
 eamaint inḡ na laetib rin; Agus bíor aḡ suirde gan 18
 iad a beir ra ḡeimne. Óir beir inḡ na laetib rin 19
 c'ruadotan ná raib a leit'eo ann ó t'urac an c'ruicniú
 a c'ruicniḡ Dia go t'í anoir, agus ná beir. Agus 20
 mura ḡcioruigead an T'igearna na laetanta ní beaḡ
 toul ar aḡ feoil ar biḡ; ac ar ron na b'fioraon atá toḡta
 aḡe do cioruig ré na laetanta. Agus anoir má veir 21
 doinne lib, féac, tá C'piorc anro; féac, tá ré anrúo:
 ná c'peirio. Óir eireócaio c'pioroana fallra agus 22
 fáirí fallra, agus tabarpar riao cómarcái uata agus
 ionḡnaí, cun na b'fioraon féin do meallaḡ, dá
 mb'féirir é. Tugair-re aḡe, t'á b'riḡ rin; féac, tá 23
 ḡac níḡ innḡte aḡam doaoib roim ré.

¹ Ac inḡ na laetib rin, tar éir na buarḡa ran, t'oir- 24
 c'ócáio an ḡrian agus ní tabarpar an ḡealaḡ a roluḡ,
 Agus beir na réilte aḡ tuitim ar an r'péir, agus beir 25
 na cómaḡta atá inḡ na flaḡair t'á ruataḡ. Agus 26
 anran c'pior riao Mac an Duine aḡ teaḡt inḡ na
 rḡamalaib, le móran cómaḡt' agus ḡlóir. Agus 27
 anran cuir'io ré a aḡḡil amaḡ agus c'ruinneócaio
 ré a f'ioraoin ó rna c'et're ḡaoitib, ó f'ior-meall an
 talim go f'ior-meall neime. F'óḡlumuir ó'n ḡc'ann 28
 f'ige roluio. Nuair a bíonn a ḡeas boḡ agus an
 t'uilleabair taḡaite ir eol doaoib an ramraḡ beir
 i n-acmaireaḡt. Mar rin doaoib-re nuair a c'pior rib 29
 na neite reo aḡ teaḡt cun cinn, bíor f'ior aḡaib é
 beir inḡ na t'oirrib buailte lib. Go veimín a veimín 30
 lib, ní h-imteócaio an t'rlíoḡt ro go t'ataḡaio na neite
 reo go léir cun cinn. Raḡair r'péir agus talam ar 31
 neamníḡ, ac ní raḡair mo b'péir-re ar neamníḡ.

Ní f'ior t'aoinne, ámtac, an lá ran ná an uair, t'á 32
 mb'iaḡ na h-aḡḡil inḡ na flaḡair iad, nó an Mac,*

¹ 1r'iair xiii. 10; Ezech. xxxii. 7; 1óel ii. 10.

* Ver. 32. "nó an mac."—ní 'ḡá ráḡ é go b'fuil mac t'é gan
 don eolur ar lá an b'péir-eamantair, ac 'ḡá ráḡ ná raib an
 t-eóluḡ aḡe le taḡaḡḡ t'úinne i n' oirde aḡaoinn; níḡ nár iniaḡ
 t'úinn.

33 ac do'n Achar. Tugaid aipe, deiniò faipe agus
 únnuighe; óir ní fíor daoib caithin a beir an t-am
 34 ann. Ar nór duine a d'fás a tís agus d'iméig
 i scéin, agus a tús d'á feirbireadach d'éanamh sa
 oibre, agus a duibairt leir an n-dóirreoir faipe
 35 d'éanamh; Deiniò-re faipe, d'á bhrí rín, (óir ní fíor
 daoib caithin a tiocfaid an tigeirna, um éiríneona,
 i lár na h-oibche, ar glaothac an coileig, nó ar maidin)
 36 le h-eagla, nuair a tiocfaid ré, sur i nbúr scoilad a
 37 seobad ré rib. Agus an pu a deirim lib-re deirim
 le sa d'ainne é: Deiniò faipe.

CAIBIDÍOL XIV.

An céad cuio de tuairisg páire éirí.

1 Agus i scionn dá lá bí féile na Cárta agus an
 aráin san siort le beir ann, agus bí uachtaráin na
 rathair agus na Sgríbhneoirí 'sá cuimneamh conur a
 2 d'éanfaid bheir air agus é cur cun báir. Ac duib-
 radar: Ná deintear é lá na féile, le h-eagla so
 n-eiréadach achrann amearg an pobuil.
 3 Agus bí ré i mBeitania, i dtí Síomón lobair, 'n-a
 fuide cun bí agus táinig bean agus borca alabar-
 tair aici d'ola ríchnáir a bí ana-daoir, agus do bhrí
 rí an borca alabartair agus doir rí an ola ar a
 4 ceann. Agus bí daoine láirneac agus táinig fearg
 oiréa, agus duibradar 'n-a n-aighe féin: Cad cuige
 5 an báirta ran a d'éanamh ar an ola? D'féadfaí an
 ola ran do díol ar níor mó 'ná trí céad¹ píora airgí
 agus é tabairt do rna boctaid. Agus bíodar as
 6 caraoir léi. Agus duibairt íora: Leigibí sí. Cad
 cuige daoib beir as caraoir léi? Ir gníomh maid a
 7 déanta aici oim-rá. Óir táir na boict i nbúr bfo-
 cair asaid i scóinnuige, agus féadfaid rib maid a

¹ Denair (nó drachma) a tugtar ar an bpíora airgí rín
 b'é an pínigin Rómánac é. feic Maid. xvii. 23; Lúc. xv. 18, na
 nótaí.

8
 9

8
 9

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706

Δγυρ αν έέαο λά οε λαετιβ αν αράιν ζαν ζιορτ νυαιρ 12
 α οειντι ιόβιρτ να Κάργα, ουβαιρτ α οειρζιοβουλ λειρ :
 Κάρι μαιτ λεατ ζο παζμίρ αγυρ ζο νόεανφαιμίρ αν
 Κάιργ ο'ολλαμύ ουιτ λε η-ιτε? Δγυρ έυιρ πέ υαιό 13
 βειρτ ο'ά οειρζιοβουλ αγυρ ουβαιρτ πέ λεό : Τέιζιό
 ιρτεαό πα έατ αιρ, αγυρ ααρφαρ οραιό φεαρ αγυρ άρτεαό
 υιρζε αρ α μιν αιζε ; λεαναιό έ. Δγυρ πέ άιτ 'η-α 14
 παζαιό πέ ιρτεαό αβραιό λε φεαρ αν τιζε, Οειρ αν
 Μάιζιρτιρ, Κά βφουλ αν ρεόμπα 'η-α η-ιορφαο αν Κάιργ
 ι οτεανντα μο οειρζιοβουλ? Δγυρ ταιρβεάνφαιό πέ 15
 οαιοιβ ρεόμπα μόρ, αγυρ έ κυρτα ι οτρεό, αγυρ οέινιό
 ολλამύ ούινν ανν.

Ածար ո'ւմէի՛ճ նա յեւրջոյծաւ ածար շնաճար րա իճ
 շաճար, ածար քաճարճար մար ճ ծոճարճ րէ, ածար
 ո'ւլլամիշեճար ճն Շաճրճ.

Δγυρ нуайр а би ан траѣнона анн ѣаиниγ рѣ 1 н-аон- 17
 феаѣт леир ан ѡарѣаγ. Δγυρ нуайр а биодар 'н-а 18
 руѡе аγυр аγ иѣе, ѡубайрт ѡора : Ѣо ѡеимин а ѡеирим
 либ, тѣ ѡуине аγайб-ре, аѣа аγ иѣе ам ѣеаннѣа,
 аγυр ѡѡѡѣаѡ рѣ мѣ. Δγυр ѣаиниγ буайрт орѣа, 19
 аγυр ѣромѡдар ар а рѣѡ леир, 'н-а нѡуине а'р 'н-а
 нѡуине : Ан мѡре ѣ ? Δγυр ѡубайрт рѣ леѡ : ѡуине 20
 ѡе'н ѡарѣаγ, ѡуине а ѣуиреанн а лѣм ра н-аон мѣир
 лиом. 1р рѡор Ѣо ѡруил Mac ан ѡуине аγ имѣаѣт, 21
 1 рѣ мар аѣа рѢриѡѣѣа 'н-а ѣаѡб ; аѣ 1р рѡ-мѣирγ ѡо'н
 феар рѣн трѣ а нѡѣанѣар Mac ан ѡуине ѡо ѣабайрт

¹ Salm xl. 10; Zníom. i. 16.

ruar. B'fearra do'n fear ran ná tiocfao ré niam ar an rasoal.

22 ¹ Ašur an fáir a bíodan aš ite do tós íora arán ašur beannuiš ré é, ašur bñir ré é, ašur tuš ré dób é, ašur dubairt ré: Glacair, itir; ir é mo corp
23 é reo. Ašur tós ré cailir, ašur šaib ré buideacar,
24 ašur tuš ré dób í, ašur o'ólador so léir airti. Ašur dubairt ré leó: Irí mo cuir pola, fuil an tiomna nua, í
25 rin, a doirctar ar ron a lán. So deimín adeirim lib, ná h-ólfao fearoa de'n toraó ro na pineamna so
26 ucti an lá ran 'n-a n-ólfao nua é i nígeact Dé.

26 Ašur tar éir an iomuin do šabáil dób éuador so Cnoc na n-Ola-éman.

27 Ašur dubairt íora leó: Glacair rib so léir ršannal umam-ra anoct; óir tá ršríobta, ² buail-
28 fead an t-aodaire ašur ršairfar na caoire. Ac
29 tar éir m'aireiríge mašao rómáib so Šaililí. Ašur dubairt
30 beadar leir: Bíob so nšlacfairóir so léir ršannal umat, ní šlacfao-ra. Ašur dubairt
31 íora leir: So deimín adeirim leat, ra lá ro ašainn, anoct féin, réanfar mé fó trí rar a nšlaoiróir an
32 coileac an tarra h-uair.* Ac rin mar ba déine do labair reiréan: Dá šcaitinnoul cun báir i n-aon-
33 feact leat ní réanfao tú. Ašur do labradar so léir ar an šcuma šcéadna.

32 Ašur éanador cun na h-áite ar a tuštar šet-
rémané, ašur dubairt ré le n-a deiršriobuil: Šuiróir
33 anro so nveineao úrnuigte.

33 Ašur do ruš ré leir beadar ašur Séamur ašur
34 Eóin, ašur turnuig ré ar beic so cuit-eašlac ašur so
35 dúbac; Ašur dubairt ré leó: Tá bñon an báir ar m'anam; fanair anro ašur deimó fairé.

¹ 1 Cor. xi. 24.

² Zach. xiii. 7.

*Ver 30. "Šar a nšlaoiróir an coileac an tarra h-uair."—
šlaoiróir na coilig óa uair fé leir ran oiróce, .i. timpal uair an
meádan oiróce ar uair ašur anran airir timpal na h-uairé ar a
tuštar "šlaoó an coilig." B'irí an šlaoó ar ar labair ar
šlánuištéoir: ašur o'a bñig rin ní éracar na roiršéalaoiré
eile i n-aon cor ar an šcéao šlaoó.

Agus d'ímtiḡ ré tamall uata, agus tuit ré anuas 35
 ar an tcalam, agus ḡuio ré ḡo ngeobad an uair
 tairr dā mb'féioir é. Agus duḃairt ré: Abba, a 36
 Aḡair, tá ḡac níò ar do cumar; cuir an éalir reo
 i leit tadoib uaim; ná deintear ámhac, an níò ir toil
 liom-ra, ac an níò ir toil leat-ra. Agus táinig ré 37
 agus fuair ré 'n-a ḡ-coḡlad iad. Agus duḃairt ré
 le Peadair: A Símoín, an ad' éoḡlad ataoí? Nár
 féadair faire déanam ar fead don uaire amáin?
 Déinro faire agus ḡuioe, ionur ná maḡad rib i ḡcaḡaib. 38
 Tá an rrioiaro tugḡa, ir fíor, ac tá an féoil laḡ.
 Agus d'ímtiḡ ré airir, agus deín ré an ḡuioe 39
 céadna inr na focalaib céadna. Agus táinig ré 40
 an tarma h-uair agus fuair ré 'n-a ḡ-coḡlad iad, (óir
 do bí mairibitíḡe ar a rúilib), agus ní feadmaḡar
 cad é an ffeasra taḃarfairóir air. Agus táinig ré an 41
 trímhad h-uair agus duḃairt ré leo: Deinro coḡlad
 anoir agus fuaimnear. Ní beaḡ é: tá an uair taḡ-
 aite; féac, taḃarfair Mac an Duine ar lámuib na
 breacaḡ. Eirigro, téanaib; féac, tá i bfoḡur 42
 dúinn an fear a bmaḡfair mé.

Le linn na bfoḡal a máḡ dō, táinig lúdar lrcaríot, 43
 duine de'n dáréaḡ, agus rluag mór i n-aonfeacḡ
 leir, ó uacḡaránaib na raḡairt agus ó rna ḡḡrīb-
 neóirí agus ó rna reanóirí, agus bí clairomte agus
 bataí acu. Agus bí cómarḡa taḃarḡa aige-rean 44
 dōib, mar duḃairt ré: An t-é ḡo tḡaḃarḡa-ra pōḡ
 dō, riné é; beinro air agus tugair lib é ḡo h-aireac.
 Agus nuair a táinig ré do deín ré air irteac agus 45
 duḃairt ré: ḡo mbeannuigḡear duit, a Máigirtir,
 agus tuiḡ ré pōḡ dō. Agus ḡreamuigḡear-raḡ a 46
 lámha air, agus coimeadḡar é. Agus tairainḡ duine 47
 d'á maib láitḡeac clairomḡ, agus buail ré reirbí-
 reac an ároḡaḡairt agus bain ré an éluar de. Agus 48
 d'freaḡair Íora agus duḃairt ré: An tḡánaḃair
 amac, agus clairomte agus bataí aḡaib, cun beirḡe
 oim mar a tíoḡad rib cun beirḡe ar biceamnac?
 Bíor ḡac lá i nbúr mearḡ ra teampul, aḡ teaḡarḡ 49
 agus níor ruḡaḃair oim. Ac ir cun an rḡirpḡúra

50 do cómlíonadh é. Anran t'fás a deirgíobuill é
 51 agus do teitheadar go léir. Agus bí buachaill 'gá
 leanmáint n-a maibh ball línéadaiḡ fan nocta a
 52 cóim aip, agus do ruḡadair aip. Agus do rḡadail
 reiréan an ball línéadaiḡ leó, agus t'imeḡis ré uata
 tárhoct.

53 Agus tḡadair fóra leó i láthair an ároḡadairt;
 agus do éruinniḡ ann na rḡadairt go léir agus na
 54 ḡrībneóirí agus na reanóirí. Agus do lean ḡeadar
 é, abfao riar, go tóí go maibh ré irḡis i halla an áro-
 ḡadairt, agus bí ré 'n-a fuidhe i tceannta na reirib-
 íreac, cun na teine, 'gá téiró féin.

55 Agus bí na h-ároḡadairt agus an cómarle go
 léir as loḡs fínné i ḡconuib fóra, cun é ḡadard
 56 cun báir; agus bí as teip oḡta. Agus bí a lán as
 tabairt ríadnairé bréise 'n-a cóinnib, ac níor
 57 réirḡis a bríadnairé le n-a céile. Agus t'eirḡis
 ḡadaine éirḡin agus tḡadair ríadnairé bréise 'n-a
 58 cóinnib agus tḡbḡadair: T'airḡeamair-ne é agus
 tḡbairt ré: ¹ An teampal ro a deineadh le lámuib
 ḡadaine, leasḡad-ra é. agus i ḡcionn tḡí lá cuirḡead
 59 ruar ceann eile, agus ní le lámuib ḡadaine é. Agus
 60 níor réirḡis a bríadnairé le n-a céile. Agus t'eirḡis
 an t-ároḡadairt, i lár na h-áite, agus cuir ré ceirt
 cun fóra, agus tḡbairt: Ná fuil don ḡreasḡa asat le
 61 tabairt ar a bfuil acu fan 'a cun ad' leit? Ac níor
 labair reiréan agus níor tḡs ré don ḡreasḡa. Agus
 do ceirḡis an t-ároḡadairt é, agus tḡbairt ré: An
 62 tura Cḡíort Mac Dé beannuḡte? Agus anran
 tḡbairt fóra leir: Ir mé; agus éirí ríbh Mac an
 Duine 'n-a fuidhe ar dearláim cómaḡta Dé agus as
 63 teacḡt i rḡamalluib neime. Anran ² do rḡrac an
 t-ároḡadairt a brat, agus tḡbairt ré: Cao ab ail linn
 64 t'á tuille fínnite? T'airḡeabair an diaḡarla: Cao
 a cítear ḡaduib? Agus tḡbḡadair go léir go maibh báir
 65 tuillte aise. Agus do érom cuir acu ar feilí cáit-
 eam aip, agus ar a asáir do élúadé agus ar é bua-

¹ Ac ir ar tēampul a cuirp do labair ré. Feic eóim ii 19-21.

² Cómarḡta buarḡta acu é rin.

lað le doirnið, aður veirnið: Tarðar: aður bi na
reirðirig 'sá bualað le n-a mbaraið.

Aður bi þeðar þa halla tíor, aður tánið ouine 66
de cálinið aimpire an ároðarar, aður nuair a 67
conaic rí þeðar 'sá tíor féin, o'féac rí air aður
ouðar rí: aður do bir-re leir i þroðar íora þara-
reit. aður do féan reirean aður ouðar: ní'l 68
fior ná eður aham ar cað veirir. aður o'imtið
ré amac larmuið de'n halla; aður do glaoið an
coileac. aður do conaic an calin airir é, aður 69
ouðar rí leir an muintir a bi 'n-a rearam ann: 1r
ouine acu rúð é reo. aður do féan reirean airir. 70
Aður tar éir tamailið bis ouðar an muintir a bi
'n-a rearam ann airir, le þeðar: So veimín 1r ouine
acu rúð tu, mar 1r Salilic tu. aður do érom 71
reirean ar eargainiðe aður ar a ðeardú: ní'l don
aitne aham ar an ouine rin a veireann ríð. aður 72
anran do glaoið an coileac an tarina h-uair. aður
do éimnið þeðar ar an þrocal aouðar íora:
Sar a nglaoiðrið an coileac óa uair reanfar me trí
h-uair. aður érom ré ar sol.

CAIBIÐIOL XV.

Tuairig na páire ar leannaint.

Aður ar maidin lár n-a máireac so luac éuaið uac- 1
taráin na ragar i scómarle leir na reanóiríð aður
leir na Sgríðneoiríð, aður leir an scómarle coitcian,
aður tuðar ruar íora, sabta, do pílat. aður 2
o'fararig pílat de: An tará rí na n-lúðac? aður
o'freðar reirean aður ouðar: 1 Veirir-re é.
Aður do éur uactaráin na ragar a lán neite 'n-a 3
leit. aður éirig pílat airir é, aður ouðar: 4
Nac þruil don freðra ahat le taðar? féac a
þruil acu 'á éur aó' leit. aður níor freðar íora 5
pocal eile, i otreð so raib iongna ar pílat.

1. 1. 1r ríor an níð a veirir.

- 6 1 gcaiteam lae na féile, ámtac, ba gnát leir don
 7 pñíorúnae amáin do leigint raor cúca, don pñío-
 8 rúnae a iarrfíoir. Agus bí don pñíorúnae amáin
 9 ann sur b'ainim do bharabbar, agus bí ré gabta
 10 amearg an luét ceannairce, agus máirb ré tuine
 11 i gceannairce. Agus táinig an pobul agus érom-
 12 aar ar iarraid, mar ba gnát leir a déanam díob.
 13 Agus o'fneasair pílát iad agus duhairt ré: An toil
 14 lib go leigfinn raor cúgaid ní na n-lúdae? Mar
 15 bí fíor aige sur le miorcair a deín uactaráin na
 16 rahtar é tabairt cun láma. Agus cuir na rahtar
 17 ruar an pobul cun a máo sur b'é bharabbar a leigfead
 18 ré raor cúca. Agus o'fneasair pílát ariúr iad agus
 19 duhairt: Agus cao ir toil lib a déanfao le ní na
 20 n-lúdae? Agus do liúgadar ariúr: Céar é.
 21 Agus duhairt pílát leo: Stó, cao é an t-olc atá
 22 déanta aige? Ac rin mar ab' doirde do liúgadar:
 23 Céar é. Agus cun an pobul do fáram do leis pílát
 24 bharabbar raor cúca, agus tug ré íora le céarao,
 25 tar éir a rgiúrrála.
- 16 Agus do ruo na raiúoiúirí leo é irteac i halla na
 17 cúirte, agus éruinniúadar an buidean go léir, agus
 18 cuireadar brat corcra uime agus o'fíúadar coróinn
 19 deilgneac, agus cuireadar ar a ceann í; agus
 20 éromadar ar beannú do: Go mbeannuigtear duit,
 21 a ní na n-lúdae. Agus anran do buailíoir ra ceann
 22 é le cleit, agus cáitíoir feile air, agus do érom-
 23 aíoir a nglúine 'gá onórú. Agus nuair a bí an
 24 magao déanta acu raor do baineadar de an brat
 25 corcra, agus cuireadar a cuio éadais féin ariúr
 26 uime, agus do ruoadar leo é cun é céarao.
- 21 Agus bí tuine ag gabáil an bótair, n-ar b' ainim
 22 do Simón Círenéac, ag teac ó'n otuac, atair
 23 Alecrandair agus Rúirí, agus do rtaoadar é, agus
 24 cuireadar féacaint air an épor a o'iompar do. Agus
 25 do ruoadar leo é go dtí an áit Solgota, le n-a gciall-
 26 uigtear áit an éloiginn. Agus tugadar deoc do,
 27 fíon agus mիր trío, agus níor glac ré é. Agus do
 28 céarao é, agus do poinneadar a cuio éadais, 'gá
 29 gcur ar éannaid féacaint cé bearao gac ball díob.

²⁵ Δῦρ βί ἀν τρίμαθὸ τράτ' ἀνν, δῦρ ἑάραθαρ ἐ. Δῦρ 26
 βί τειοιοι ἁ εἰρε ῥῥίοβτα: ῤί ἡδ ἡ-ἰῦοαδ.
 Δῦρ το ἑάραθαρ ἡ ἡ-αονῆαδτ λειρ βειρτ βίτσαμ- 27
 ναδ, ὅυινε ἀκυ ἀρ ἁ ὅειρ δῦρ ἀν ὅυινε εἰλε ἀρ ἁ ἐλί.
 Δῦρ το κόμλιοναθὸ ἀν ῥῥιρτιῦιρ ἀδοειρ: ¹ Δῦρ το 28
 λυαθὰθ ἐ λε κυρρῆαδὰιβ. Δῦρ να ὅαοινε ῥαβὰθ 29
 ῥαιρρ ῥυῥαιοίρ μαρλα ὅδ, δῦρ ῥροῥαιοίρ ἁ ῥεανν
 δῦρ ὅειρροίρ: Ὑάτ! το λεαῥῥά τεαμπαλ Ὁέ δῦρ
 ῥυρῥά ρυαρ αἰρίρ ἐ ἡ ῥεανν τρὶ λά: Σαορ ῥυ ρέιν 30
 ἀνοίρ, δῦρ ταρ ἀνυαρ ὅε'ν ῥροίρ. Μαρ ἀν ῥεάθονα 31
 υαδῥαρῑν ἡ ραῥαρτ δῦρ ἡ ῥῥίβνεοίρῑ, δῥ αἰντ
 λε ἐέιλε δῥ ὅεανῑ μαῥαιθ: ῤάβὰι ρέ ὅαοινε εἰλε,
 ἀδοειρροίρ; ἡ'ἡ ἀρ ἁ ῥυμαρ ἐ ρέιν το ῥάβὰι. Ταῥαθ 32
 ῥρίορτ, ῥῑ ἡρῥαέιλ, ἀνυαρ ὅε'ν ῥροίρ ἀνοίρ ῥο ὕρει-
 εαμ δῦρ ῥο ῥερρὲεαμ. Δῦρ ἀν βειρτ ἁ βί ἑάραθ
 ἡ ἡ-α αἰε ῥυῥαθαρ μαρλα ὅδ.

Δῦρ νυαιρ ἁ ῥάινῑ ἀν ρέῑμαθὸ τράτ' το λυῑῥ ὅοιρ- 33
 ἑαδῥ ἀρ ἀν ἡὅοῑῑῑῑ ῥο λείρ ῥο ὅτῑ ἀν ἡαοῑμαθὸ τράτ.
 Δῦρ ρα ἡαοῑμαθὸ τράτ' το ῥλαοιθ ἱορῥα το ῥυτ ἁρῥο: 34
² Εἰοί, Εἰοί, λαμά ραβαῥῥῥῑν? ἡῑθ ἁ ῑνῑῑῥῥεαρ μαρ
 ρεο: Ἀ Ὑἱα, ἁ Ὑἱα, αῥῥο υἱε ῥυρ ῥρῑῑῑρ ῑέ? Δῦρ 35
 ὅυδαιρτ κυρῥο ὅ'ἁ ραιβ λῑῥῥεαδ: ῥέαδ, τᾶ ρέ δῥ
 ῥλαοῥαδ ἀρ Εἱαρ. Δῦρ το ρῑτ ὅυινε ἀκυ δῦρ το 36
 λῑον ρέ ρρῑῑῑρ ὅ' ῥῑνῑῑῑρ δῦρ ῥυρ ρέ ἀρ ὕατα ἐ,
 δῦρ ῥυῥ ρέ ὅδ ἐ λε ἡ-οἡ, δῦρ ὅυδαιρτ ρέ: ῥαναιθ
 ῥο ὕρειεαμ ἀν ὅτῑοῥαιθ Εἱαρ ῥυν ἐ ῥόῥαἰντ ἀνυαρ.

Δῦρ το ῥλαοιθ ἱορῥα το ῥυτ ἁρῥο, δῦρ ὅ'εαῥ ρέ. 37

Δῦρ το ρῥαῥαθὸ ὕρατ ἀν τεαμπαλ 'ἡ-α ὅἁ ῥυρ 38
 ὅ ὕαρρ ῥο ὕν. Δῦρ νυαιρ ἁ ῥοναῑ ἀν τᾶοῑρεαδ 39
 ἑάθ ἁ βί 'ἡ-α ῥεαρῑῑ ἀρ ἁ δῥαιθ ἀμαδ ῥο ὕρυαιρ ρέ
 ὕἁρ δῦρ ἀν ῥυτ ἁρῥο ραν αἰῥε ὅ'ἁ ῥυρ ἀρ ὅυδαιρτ ρέ:
 ῥαν ἀῑρῥαρ ὅοβ' ἐ ῑαῥ Ὁέ ἀν ὅυινε ρῑν. Δῦρ βί 40
 ῑῑῑῑ ἀνν ἀὕρᾶθ υαιθ δῦρ ἱαθ δῥ ρέαῥαἰντ αἰρ, ἀρ ἁ ραιβ
 ῑῑῑρῑ ῑῑῥοαἰέν, δῦρ ῑῑῑρῑ ῑῑῥαιρ ῤεαμυρ ὕῑῥ

¹ ῑρῑῑῑ ῑῑῑ. 12.

² ῤαῑῑ ῥῥῑ. 2.

* Ver. 25. "Δὲν τρὶμαθὸ τράτ'."—Ὁ ραἰνν ἀν ρεανῥ-ῥῑντῥ ἀν λά 'ἡ-α ἑεῑῥρῑ τρᾶῥῥῑῑῑ δῦρ το ἡ-αἡἡἡἡῑῥεαθὸ ῥαδ τρᾶῥ ὅ'ἡ υαιρ ἀρ ἀρ ῥυρρῑῑῥ ρέ, .ἡ. ἀν ἑέαθ τρᾶῥ, ἀν τρὶμαθὸ τρᾶῥ, ἀν ρέῑμαθὸ τρᾶῥ, δῦρ ἀν ἡαοῑμαθὸ τρᾶῥ. Ὁ αεαρᾶθ ἁρ ὅτῑῥεαρῑῑα βεαῥῑῑ ροῑῑ ῑεαὅδῑῑ λαε ραρ ἀρ ῥρῑοῥνῑῑῥ ἀν τρὶμαθὸ τρᾶῥ, δῦρ νυαιρ ἁ βί ἀν ρέῑμαθὸ τρᾶῥ ὅῑρῑαδ δῥ τεαδῥ.

41 Δῦρ λόρεῖθ, Δῦρ Σαλόμε; Δῦρ ριμάθ α βίοθ 'ῥά
 leanmáint Δῦρ Δῖ ρριοτάλαμ αῖρ νυαῖρ α βίοθ ρέ
 1 nῖαίλilí; Δῦρ α lán ban eile α táinīs 1 n-aoṇṇeáct
 leir ainíor ῥο Ierúsaleμ.

42 Δῦρ νυαῖρ α βί an d'éanaíḡe ann, (óir b' é lā an
 43 ollamuiḡte é, α táḡann ρoimír an rabbóio), Táinīs
 lórep̄ ó Ammatáda, duine uaral, decúrio, fear α βί
 Δῖ rúil le ríḡeáct Dé cóm maíct le cáe, Δῦρ cuair̄
 ρέ irteaá ῥο dāna 1 láṡair̄ ḡíláit, Δῦρ d'iar̄r ρe
 44 corp̄ íora aῖr. Δῦρ βί ionḡna ar ḡílát α ráθ ῥο
 mbeáθ ρέ tar̄ éir̄ báir̄ ceana ρéin. Δῦρ cuir̄ ρέ
 ρior ar an d'taoireáct céaθ Δῦρ d'fíar̄raíḡ ρέ d'e an
 45 raib̄ ρέ tar̄ éir̄ báir̄. Δῦρ νυαῖρ α fuaῖr̄ ρέ amaá
 ó'n d'taoireáct céaθ ῥο raib̄, d'ór̄duiḡ ρέ an corp̄
 46 d'o tábair̄t d'o lórep̄. Δῦρ d'o ceannuiḡ lórep̄
 línéaθaá Δῦρ tóḡ ρέ anuar̄ ó'n ḡc̄poir̄ é, Δῦρ d'fíll̄
 ρέ ra línéaθaá é, Δῦρ cuir̄ ρέ irteaá é 1 d'tuama α
 βί ḡear̄r̄ta a' caraiḡ, Δῦρ d'íompuiḡ ρέ leac cun
 47 d'orp̄uir̄ an tuama. Δῦρ βί Máire Māḡdalén Δῦρ
 Máire [máṡair̄] lórep̄ Δῖ ρéaáaint ar an áit 'n-ar
 cuireáθ é.

CAIBÍDÍOL XVI.

Διρεῖρίḡe Críort Δῦρ α d'earḡabáil.

1 Δῦρ νυαῖρ α βί an trabbóio imṡiḡte ceannuiḡ
 Máire Māḡdalén Δῦρ Máire, máṡair̄ Séamuir̄, Δῦρ
 Σαλόμε, ρpíorra cūm̄r̄ta cun ῥο d'tioc̄raioir̄ Δῦρ
 2 ῥο n-unḡraioir̄ íora. Δῦρ tánaθar̄ ῥο h-ana-móc,
 ar maioin an céaθ lae d'e'n tpeáctm̄ain, ῥο d'tí an
 3 tuama, Δῦρ βί an ḡrian 'n-a ruiṡe;* Δῦρ bíoθar̄
 'ῥά ráθ le n-a céile: Cé d'íompócaíθ riar̄ an éloc̄

* Ver. 2. "Δῦρ βί an ḡrian n-a ruiṡe."—D'o ḡluair̄eao-
 ar r̄ar̄ α d'táinīs an r̄olur̄. Δῖ oul̄ cun na h-uāḡa, áe βί an
 ḡrian 'n-a ruiṡe um an d'taca 'nar̄ f̄p̄oíreaoθar̄ an áit. nú, 1
 b̄r̄ḡiúir̄, tr̄áct̄tar̄ anro ar ḡréin an éirt, .i., ar íora Críort,
 ar d'tiḡear̄na, α βί eiriḡte r̄ar̄ α d'tánaθar̄.

tóinn ó béal an tuama? Agus nuair féadadair con- 4
 acadair an cloc iompuiḡte riar. Agus cloc ana-
 mór ab eaó í. Agus cuadair irteac ra tuama agus 5
 conacadair an fear óḡ 'n-a fuidhe ar taob na láma
 deire agus éirde ḡeal uime, agus táinig easal orda.
 Agus dubairt ré leó: Ná ḡlacair don rḡannra. 6
 Íora Narairt a céaraó iré atá uaid. O'eirḡ ré;
 ní'l ré anro; féac an áit 'n-ar cuireadair é. Ac 7
 imḡiró, agus inniró o'á deirḡobulaid agus do
 ḡeadair, ḡo bfuil ré as dul rómair ḡo ḡaililí; cḡiró
 ríḡ ra n-áit rin é, mar adubairt ré lib.

Ac do mteadair amac ar an uairḡ, mar do táinig 8
 rḡannra agus cḡiteasla orda, agus ní dubradair
 focal le h-aoinne, mar bí an t-easal orda.

Ac nuair airerḡ ré ar maidin an céad lae de'n 9
 treacḡmáin, táirbeáin ré é féin ar oḡuir do Máire
 Máḡdalén, an bean ar ar oibir ré na reacḡ nḡeamáin.
 Agus o'imḡir rí rin agus o'innir rí é do'n muintir 10
 a bíod i n-a focair, agus do bí as ḡol agus as caoi. 11
 Agus nuair airḡeadair é beir beó, agus ḡo bḡeacair
 rí é, níor cḡeireadair an rḡeal. 1 Agus 'n-a oiaí 12
 ran do táirbeáin ré é féin i ḡcḡut eile do beirt acu
 agus iad as riubal, as dul fá'n oḡuaḡ. Agus tána- 13
 dair ran agus o'innreadar do'n cuir eile é; agus
 níor cḡeireadair iad ac cóm beas.

Fé deire, bí an t-aoinne deas acu 'n-a fuidhe 14
 i bḡocair a céile, agus táirbeáin ré é féin oib;
 agus do car ré leó a noitcḡeiream agus a noir-
 cḡoide, toirḡ nár cḡeireadair an muintir a conaic
 ḡo raib ré tar éir airerḡe.

Agus dubairt ré leó: ḡluairó trío an nḡoman 15
 ḡo léir agus deiró an roirḡeal do cḡaoḡḡaoilead
 do'n uile cḡeacúir. An té a cḡeioiró agus a bairt- 16
 far, raorfar é: an té, áh, ná cḡeioiró, daorfar é.
 Agus leanrao ra cómairdaí reo an muintir a cḡeio- 17
 ríó: 2 Cuiriró ríad deamáin a' reilb am' ainim-re:
 3 Labarrao ríad i oḡeangḡacaid nua. 4 Tóḡrao 18
 ríad aicreacá nime, agus má olair ríad deoc marb-

¹ Lúc. xxiv. 13.

³ ḡníom. ii. 4; x. 46.

² ḡníom xvi 18.

⁴ ḡníom xxviii 5

uigthead ní gortódadú ré iad : ¹ Cuirfidh ríad a láimh
 19 an d'aoine breóite agus beir ríad go maith. Agus
 an Tighearna íora, tar éir labairt leó d'ó, ² do
 tógad riar an neamh é, agus tá ré 'n-a ruidhe an deir-
 20 láimh Dé. Agus do gluaisreadar-ran agus do
 éiríodh go léir iní d'áit; agus do éiríodh an
 Tighearna leó as neartú a gcainte le míbhúilcib
 'sá leanmáint.

¹ Gnóim xxviii. 8.

² Lúc 24 51

SOISZÉAL NAOMĀA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

LÚCÁIS

1 n-**Antíoch** príom-**caitair** na **Síria** iriad do ruadú **Lúcár** naomĀa. Liaġ ab ead é, **asur** **deir** **cuir** **de** **na** **reana-rzrībneoirí** **so** **raib** **ré** **n-a** **préintéir** **oile**. **O'iompruiz** **pól** **naomĀa** **'n-a** **Críortaidhe** **é** **asur** **bí** **ré** **aige** **'n-a** **deirzibul** **asur** **'n-a** **com-
rádoidhe** **ar** **a** **cuaradib**, **asur** **as** **obair** **'n-a** **ceannu** **a** **ngnó** **an** **tsoirzél**. **Do** **rzrīb** **ré** **a** **nzrízir**, **címpal** **ceitne** **blíana** **ficio** **tar** **éir** **dearzbála** **ar** **oizgearna**.

CAIBIDIOIOL I.

Coimbeart **éoin** **baire**, **asur** **coimbeart** **Críort**. **Cuairt** **na** **maizvine** **Muire**, **asur** **a** **cantio**. **Teact** **éoin** **baire** **ar** **an** **raozal**, **asur** **cantio** **Sacaraiar**.

Ó **éarla** **so** **bruil** **iarraet** **deanta** **asá** **lán** **daoine** **I**
ar **cúntar** **a** **éabairt**, **a** **nóiaio** **céile**, **ar** **na** **neitib** **reo** **atá**
tasaithe **cun** **cinn** **a** **n-ár** **meary**, **fé** **mar** **a** **tuad** **óuin** **2**
iad **ó** **na** **daoine** **a** **conaic** **iad** **le** **n-a** **rúilib** **asur** **do**
dein **fríotálam** **ar** **an** **scaint**, **Cearar** **féin** **so** **bréac-** **3**
rainn **irteac** **so** **cuinn** **ionta** **so** **léir** **ó** **tuac** **asur** **so**
nóeanrainn **iad** **do** **rzrí** **rior** **a** **nóiaio** **céile** **óuit-re**,
1a **teoriluir** **uairil**, **1** **otreo** **so** **mbead** **asat** **rior** **4**
pírinne **na** **brícal** **a** **múinead** **óuit**.

Do **bí**, **a** **n-aimrir** **hérioio** **ní** **lúdaéa**, **razart** **áirte** **5**
dar **b'aimim** **Sacaraiar**, **2** **o'uanuizeact** **Abia**, **asur** **de**
rlíoct **darion** **ab** **ead** **a** **dean**, **asur** **Elizabet** **ab** **aimim** **oi**.*

¹ **gníom. i. i.**

² **i par. xxiv. io.**

* **Ver. 5.** "**O'uanuizeact** **Abia**," **i.**, **de** **rang** **Abia**, **asur** **glactar** **an** **focal** **ra** **nzrízir**, **do** **gnáet**, **a** **scéill** **oibre** **don** **lae** **amám**, **ac** **ra** **n-áit** **reo** **cialluizeann** **ré** **obair** **reacmáine**. **Óir**, **tré** **cearpad** **óáibio** (**i. par. 24**) **do** **rainnead** **rlíoct** **daríon** **'n-a** **teitne** **treabbdarib** **ficio**, **asur** **ir** **ó** **Abia** **éaimz** **an** **o-actmáo** **ceabbdar** **óibb**, **asur** **ir** **ar** **an** **otrebbdar** **ran** **a** **bí** **Sacaraiar**, **asur** **bí** **ré** **rin** **an** **uair** **rin** **'n-a** **reacmáin** **oibre** **razairt**.

6 Ašur b'í an b'eiric f'íoraonta i látair D'é aš riubal i
 n-aic'eantaið ašur i n'olirtinearaið an Tišearna, so
 7 h-iomlán, san cáim. Ašur ní raið clann acu, mar b'í
 Elirabet aimp'io ašur b'íodar araon ana-aorta.
 8 'Do tárla, ámtac, ašur a 'dualgar rašairc aige 'á
 9 'óéanam, 'do réir a uanuišeaáca, or cōmair D'é, Šur
 b'air a tuit an crann, 'do réir nōir na rašairc, ašur
 so n'oeašaró ré irteaá i 'dteampul an Tišearna cun
 10 na túire 'do 'óšaró. ¹ Ašur b'í an pobul mōr so léir
 11 amuiš aš šuire le linn uaire na túire. Ašur 'do
 tairbeánað 'do aingeal an Tišearna 'n-a f'earam ar
 12 'deir altórac na túire. Ašur táiniš buaiream ašur
 13 eašla ar Šacariar nuair a cōnaic ré é. Ašur 'dub-
 airc an t-aingeal leir: Ná b'íod eašal ort, a Šaca-
 riar, óir tá éirct'e le t' šuire, ašur b'earraið 'do
 bean, Elirabet, mac tuit, ašur tabarrair Eóin mar
 14 ainim air; Ašur beiró ácar ašur šáir'oeaácar ort,
 ašur beiró ácar ar a lán 'de b'árr é teaáca ar an
 15 raošal. Óir beiró ré mōr i látair D'é, ašur ní ólraið
 ré f'ion ná 'deoc m'eiršeamail, ašur beiró ré lán 'de'n
 16 Špiorair Naom' ó b'poinn a m'ácar f'ein. Ašur iom-
 pōcarið ré a lán 'de clainn Írpaéil ar a 'oTišearna Dia:
 17 Ašur šluair'eócarí ré poimir amac i r'piorair ašur
 i šcōmáca Elair, ² cun c'porōca na n-ačar 'o'iompáil
 ar an šclainn, ašur cun luáca 'oic'p'eirōim 'o'iompáil
 cun eašna na b'f'íoraon, ašur pobul f'íoraon 'o'ollam'ú
 18 'do'n Tišearna. Ašur 'dubairc Šacariar leir an
 aingeal: Conur a beiró a f'íor ran ašam? Óir táim-
 19 re am' f'ean'ouine ašur tá mo bean ró-aorta. Ašur
 'o'f'p'eašair an t-aingeal é, ašur 'dubairc: Ir mire
 Šabriel atá am' f'earam i látair D'é, ašur 'do cuireað
 mé cun labarāca leat-ra ašur na neite reo 'do c'raoð-
 20 ršaoileað 'duit. Ašur f'eaáca, beiró tú san caint, ašur
 ní f'eaórai labairc so 'o'c'í an lá 'n-a šcōmlionfar
 na neite reo, toirš nár c'p'eirōir mo caint-re 'do t'io-
 21 raið cun cinn 'n-a h-aimp'ir f'ein. Ašur b'í na 'daoine
 aš f'eiteam le Šacariar, ašur b'í ionšna ortá é beic
 22 aš 'óéanam r'ušnir ra teampul. Ašur nuair a
 táiniš ré amac ní f'eaófað ré labairc leó, ašur b'í

¹ exod. xxx. 7; lebit. xvi. 17.² mal. iv. 6.

'fìor acu go bfeadaib' ré naòaric ra teampul. Agus
b'í re as déanam cómairtáí dóib, agus do lean an
bailbe air.

Agus do tárla, tar éir aimpire a dualgair rásairt ²³
do cup dé, sur imtís ré cun a tíge féin. Agus tar ²⁴
éir na laetanta ran do gáib a bean, Eirabet, sein,
agus o'folais rí í féin ar feadh cúis mí, agus dubairt
rí: Seo mar a deim an Tígearna liom é inr na laetib ²⁵
'n-ar féad ré orm agus 'n-ar tós ré díom an aicir a
b'í orm amearg na nòaoine. Agus ra rémad mí do ²⁶
cuireadh an t-aingeal Gabriel ó Dia go caoir
i nGaililí dar b'ainim Namar, as tiall ar mairtín
a b'í luaidte le fear dar b'ainim Iórep, agus Muire
ab ainim do'n mairtín. Agus táinig an t-aingeal ²⁷
irtead as tiall uircti, agus dubairt ré: Go mbean- ²⁸
nuištear duit atá lán de sháirtaib; tá an Tígearna
ad' focair; ir beannuigte tu iorin mnáib. Agus nuair ²⁹
airis rí é do cup an caint buaiream uircti, agus máct-
nuiš rí cad é an rásar an beannú ran. Agus dubairt ³⁰
an t-aingeal léi: Ná glac eagla, a Muire, óir tá
sháirta rásalta asat i láir Dé. ³¹ Féad, geobair sein
ad' bpoinn, agus bearrfarr mac, agus tabarrfarr ³² Íora
mar ainim air. Beir an mac ran móir, agus tabarrfarr
Mac Dé Doir do air, agus tabarrfarr an Tígearna Dia
dó an cátaoir rí a b'í asá aoir, as Dáibí; ³ agus
beir ré 'n-a rí i rtaeagla lácóib go deó. Agus ³³
ní beir deir le n-a nígead. Agus dubairt ³⁴
Muire leir an aingeal: Conur a beir ran amlaib
agus san aicne rir asam-ra? Agus o'fpeasair ³⁵
an t-aingeal agus dubairt ré léi; Túirliceóair
an Spioraio Naom oir, agus clúóóair cómadt Dé
Doir tú, agus o'á b'pís rin tabarrfarr ar an ngein
naomta a tiocfarr uait Mac Dé. Agus féad, riní ³⁶
Eirabet, do ríur, tá leanb mic ar iompar aici agus
í doir, agus ríde an rémad mí aici rin go rucstar
aimpí uircti. Óir ní beir rád ar bit nác féirir do ³⁷
Dia. Anran dubairt Muire: Féad, mire cailín an ³⁸
Tígearna, deintear liom do réir t'focail. Agus
o'imtís an t-aingeal uairti.

¹ 1ráiar vii. 14. ² *Infra* ii. 21. ³ Dan. vii. 14, 27; mich. iv. 7.

39 Δῦρ ὁ εἰρηὶς Μυρε ἰνρ na laetiḅ rin, Δῦρ ὁ ἰμῆτις
 40 ὅαν ρίῃnear πέ ὀείn na ῥnoc, ῥo caḱair lūḱaḱ.
 41 Δῦρ ἑάινῃς ρί ἰρteaḱ 1 ὀτις ῤacaμair, Δῦρ ḅean-
 42 νuiς ρί ὁ Εἰrabet. Δῦρ ὀo ἑάῖla, nuair a ὁ αἰρῖς
 Εἰrabet ḅeannaḱaḱ Μυρε ῥur léim an leaḅ a ḅí
 'n-a ḅroinn, Δῦρ ὀo líonaḱ Εἰrabet ὀe'n Spioῖair
 42 Ἰaom̃. Δῦρ ὀo laḅair ρί ὀo ῥuḱ áro, Δῦρ ὀuḅ-
 43 airḱ: 1ῖ ḅeannuiῥḱe ḱu 1ḱir m̃náiḅ, Δῦρ 1ῖ ḅean-
 44 νuiῥḱe toῖaḱ ὀo ḅroinne. Δῦρ caḱ a ḱuῥ ῖo
 ὀom-ra, máḱair mo ḱiῥearna ὀo ḱeaḱḱ aῥ ḱῖall oῖm?
 44 Μαῖ, πέaḱ, ḱom̃ luac Δῦρ ḱuair ῥuḱ ὀo ḅeannaḱḱa
 am' ḱluaraiḅ ὀo léim an leaḅ le h-aḱar am' ḅroinn.
 45 Δῦρ 1ῖ aoiḅinn ὀuit-re ῥur ḱῖeioir, oῖr com̃lion-
 46 paῖ ὀuit na neῖḱe a ῥeallaḱ ὀuit ó'n ὀḱiῥearna.
 Δῦρ ὀuḅairḱ Μυρε: Ἰom̃-molaḱ ó m'anam-ra ὀo'n
 47 ḱiῥearna, Δῦρ ὀo ῥlac mo ῖpioῖair ῥáῖroeaḱar
 48 1 nḱia mo ῤánuῥḱeoiῖr; Óῖr ὁ πέaḱ πέ ar ἰrleaḱḱ a
 ḱailin; μαῖ πέaḱ, ar ῖo amaḱ, ὀeapῖair na ῖleaḱḱa
 49 ῥo léir ῥurab aoiḅinn ὀom.* Óῖr ὀo ὀein an ḱ-e aḱá
 com̃aḱḱaḱ neῖḱe mōra ὀom, Δῦρ 1ῖ naom̃ḱa a ainim.
 50 Δῦρ ḱá a ḱῖoḱair e ó ῖlioḱḱ ῥo ῖlioḱḱ ar an muinḱir
 ar a ḅῖuil a eaῥla.

51 ¹ Ὀοῖοῖρῖς πέ com̃aḱḱ le n-a láim; ὀo ῖῥair πέ
 52 luḱḱ an uḅair 'n-a ῥpouḱe Δῦρ 'n-a n-aῖῥne. ὀo
 leaῥ πέ luḱḱ com̃aḱḱ ó n-a ῥcaḱaoῖreaḱaiḅ ῖioῥa,
 53 Δῦρ ὁ ároῖrῖς πέ luḱḱ na h-úmluiῥeaḱḱa. ² ὀo
 líon πέ le neῖḱiḅ ῖóῥanta luḱḱ an oḱair, Δῦρ ḱuir
 πέ ḱun ῖiuḅail ῖolaḱ luḱḱ an ḱῖaiḱḱῖr.

54 ὀo ῥlac πέ 1ῖraél, a ῖeῖῖḱῖreaḱ, aῥ cuῖm̃nearḱ ὀó
 55 ar a ḱῖoḱair e; πέ μαῖ a laḅair πέ le n-aῖr n-aῖḱreaḱ-
 aiḅ ² le h-ábraham Δῦρ le n-a ῖlioḱḱ ῥo ὀeó.

56 Δῦρ ὁ ῖan Μυρε 'n-a ῖoḱair-rin ḱimpal ḱῖí m̃í,
 Δῦρ anῖan ḱáinuῥ ρí ḱun a ḱiῥe πέin.

¹ 1ῖáir li. 9; Sal̃m xxxii. 10. ² 1 Riῥ. ii. 5; Sal̃m xxxiii. 11.

² Gen. xvii. 9; xxii. 16; Sal̃m cxxx. 11; 1ῖáir xli. 8.

* Ver. 48. "ὀeapῖair... ῥurab aoiḅinn ὀom." ἰnnῖteaῖanῖo an onóir a ḅí le ḱaḅairḱ aῥ an eaῥlair ὀo'n m̃aiῥoin Μυρε 1 ῥcaῖḱeaḱḱ na ῥeáḱḱa ḅlian ῥo léir. πέaḱaḱ ῖpoteῖῖḱḱaῖῥ an m̃baῖneaḱḱ an ḱaῖῥaῖreaḱḱ ῖo leó 1 n-aon ḱor.

Agus éáinís aimirí Eirabet cun a clainne cúir 57
 agus do ruí sí mac. Agus o'airís a cómarraín agus 58
 a saolta so raið an Tígearna tar éir a mór-éiríochaire
 déanamh uiré, agus déineadar sairdeadar léi. Agus 59
 nuair a éáinís an t-octmáð lá, do tánaatar cun tīm-
 pal-gearrað do déanamh ar an leab, agus bítear
 cun Sacaríar a tabairt mar ainim air, ainim a átar.
 Agus o'freaídar a mátar agus dubairt sí: Ní h-eaò, 60
 ac Eóin a tabairt air. Agus dubairt léi: Ar 61
 nód, ní l doinne ar do saoltaib-re so bfuil an ainim
 rin air. Agus do bairadar ar a átar cao é an 62
 ainim ba máit leir a tabairt ar an leab. Agus 63
 o'iarí ré gléar cun ríobta agus do ríib ré:
 1 Eóin ir ainim do. Agus bí ionnna oíra so léir.
 Agus do h-orlað láiríeac a béal agus a teanga 64
 do-ran, agus do labairt ré agus do mol ré Dia.
 Agus éáinís easla air na cómarraín so léir, agus 65
 do h-innreac na neite rin uile ar fuio rleibte
 lúdaea ar fao. Agus sae doinne a o'airís iad coim- 66
 ead ré cuimne oíra, agus deiríoir le n-a céile:
 Cao a beiré sainn ar ball 'n-a leicéio reo de leab,
 dar leat? Óir bí lámh an Tígearna leir.

Agus do líonað Sacaríar, a átar, leir an Spioraio 67
 Naomh, agus do tarrair ré mar reo:

2 Molað leir an oTígearna, Dia Ippaél, óir o'féac 68
 ré cun a daoine agus deir ré a plánú; 3 Agus do cúir 69
 ré ruar aóarc cun plánuíte dúinn i teaglae
 Daibí a reirbíreac.* Fé mar a labairt ré tré béal 70
 na bfaíð naomta atá ann aise ó turac. Saorað 71
 dúinn ó n-ár namáio, agus ó lámh sae n-aon a eus
 ruat dúinn, as déanamh trócaire ar ár n-aicreac- 72
 aib, agus as coimead cuimne ar a tiomna bean-
 nuíte féin. 4 An dearbú a dearbuis ré o'ár n-átar 73
 Abraham a tabairt ré dúinn, so noanraimír, 74
 san easla, reirbíir do, agus rin raoir ó lámhaib ár

¹ Supra 13.

² Saím lxxiii. 12.

³ Saím cxxxi. 17.

⁴ Gen. xxii. 16.

* Ver. 69. Aóarc cun plánuíte, .i. plánú cómaetac, mar a
 cuireann Or. uetem ríor é. . . . Sa Scriptúir cialluigeann
 "aóarc" neart, nú cómaet.

75 namāw, 1 namētaēt ašur 1 bñiomaontaēt 'n-a lātai, 75
šac lā w'ār paōšal.

76 Ašur tura, a lemb, tabarpar oit fāiō an āro-
ōia, oir gluaireōcāi poimir an wtišearna amac aš
77 ollamū na rliže wō, 1 aš tabairt eoluir rlanuišče
78 w'ā pobul, ionur šo maičfī a breacāi wōib; Tře
innib trōcāiwe ār n'ōia, n-ar tāiniš 'šār wféacāint
79 an lōcāint a' woišnēar na wflatar. Cūn poluir a
tabairt wo'n muintir atā 'n-a ruiōe 1 nwoicāwar ašur
fē ršāil an wāir; cūn ār šcora wo šeōlāw 1 rliž na
riōčāna.

80 Ašur w'fār an leawb ašur wo neartuiš fē 1 rpioraiw
ašur wī fē inr na h-āiteanaiw uaišneacā šo wtāiniš
an lā 'n-a raiw air ē fēin a tairbeāint 1 lātai 1rrāēil.

CAIBIWOIOL II.

beirtear Crīort. Tugtar wo'n tišearna ē. Taršaireaēt
Simeōn. Faštar Crīort, 1 n-aoir a wā blian wēas, amearš na
nwoētūirī.

1 Wo tārta, āmtac, inr na laetib rin šo nweašaiw
reaēt amac o Caerai Aušurt šo nweanrai āiream ar
2 an nwoīan šo lēir. Wo weineaw an cēaw āiream ro
3 nuair a wī Cuirinur 1 n' uacatarān ar crīc Šima. Ašur
wo šluair na waoine šo lēir cūn šo nweanrai iaw
4 w'āiream, šac doinne 'n-a cātai fēin. Ašur cūaiw
lōrep o Šaililī, o cātai Narareit, ruar šo lūwāēa,
šo 3 cātai Wāibio ar a wtuštar 4 Betlehem, toirš
5 šo mba we tēašlac ašur we rliōēt Wāibio ē. Cūn šo
nweanrai ē w'āiream 1 n-aonreaēt le Muire, a wan-
cēile a wī aš iompar clainne.

6 Ašur wo tārta, ašur iaw ann, šo wtāiniš a
7 h-aimpir cūn na clainne wo wpeič; Ašur wo ruš rī a

1 mal. iv. 5.

2 mal. iv. 2.

3 1 Riš. xx. 6.

4 mich. v. 2.

mac, a céadógein, agus o'fíll rí i n-éadóigib é, agus cuir rí 'n-a luige i mainréar é, mar ní raib dontrúis dóib ra tig órda.*

Agus do bí dothairí ra ceannair céadna agus iad 8
as faire na ttráit ra n-oirde ar a ttréad. Agus 9
féac, táinig ainseal ó'n tTigearna agus fearaim ré
'n-a n-aice, agus do lar solur Dé 'n-a tóimpeal, agus
táinig easla mór orda. Agus dothairt an t-ainseal 10
leó: Ná bíod easla ordaib, mar féac, tugaim rgeala
daoib ar lútgáir mór atá le teact cun na ndaoine
go léir; mar go bfuil Slánuigtheoir beirte daoib 11
inniu, 'ré rin Críort an Tigearna, i scaitir Dáibio.
Agus reo cómartha daoib: Šeobair rí an leand 12
fíllte i n-éadóigib 'n-a luige i mainréar. Agus 13
láitneac do bí i bfoctair an aingil mór-fluag na
bflactar agus iad as molaó Dé, agus deiridí:
Šlóine do Dia inr na flactair go h-áir, agus ar talam 14
ríotcáin do luict deag-méinne.

Agus do tárla, nuair a o'imtí na h-aingil uata 15
ruar inr na flactair, gur labair na h-dothairí le n-a
céile: Téigim go Bethlehem agus feicim an bria-
tar ro do tárla ann, agus a tairbeáin Dia dúinn.
Agus tánaodar ar luar, agus do fuařaodar Muire agus 16
lórep, agus an leand 'n-a luige ra mainréar. Agus 17
nuair a conacaodar do tuisgeaodar 'n-a n-aighe i tdaob
an bpreitir a labraó leó ar an leand ran. Agus 18
ar airí 19, deineaodar iongna de rna neite a
o'innir na h-dothairí dóib. Agus do coimeáó Muire 19
na labarta ran go léir, ға mbreicniú 'n-a cpoirde.
Agus o'fíll na h-dothairí agus tugaodar molaó agus 20
šlóine do Dia mar ғаall ar a bfeacaodar agus ar
ar cloireaodar, fé mar a dothair leó.

¹ Agus nuair a críocnuigead an t-oct lá agus a 21
deineaó an tóimpealgearraó ar an leand, do tugaó

¹ Šen. xvii. 12; Šebit. xii. 3.

* Ver. 7. "A céadógein." ní h-amlaio a éalluigean an
éaint go raib tuille clainne aici n-a oiaio ran. Nó cainte
as na h-eabraig ab ead "céadógein" do tairt ar leand bíod
ná bead as an lánmáin rin ac an t-aon leand amáin rin.

mar ainim ari fiosa, an ainim a tug an t-ainseal ari
rar an sabad é ra bhoinn.

- 22 Agus nuair a bí laetanta a n-íobnuighe caithe
1 do réir dlíge Máoiré, do tugadar leó an leanb
go Ierúsaleim cun go scuipfíoir i látair an Tígearna é,
23 Do réir mar atá ríobtha i n-olíg an Tígearna: 2 Sae
rírean as orsailt bhoinne ir naomta cun an Tí-
24 gearna é. Agus cun go ttabarfaíoir an orráil 3 mar a
n-íobnuighear i n-olíg an Tígearna, cúpla colúr nó
dā gearraic colúr.
- 25 Agus féac, bí i n-Ierúsaleim duine dár b'ainim
Simeón, agus bí an duine rin fíoraonta, diaða, as
ríul le rólár Ippaél, agus bí an Spioraid Naom ann.
26 Agus do tugad foillirú dō d'n Spioraid Naom ná
feicfead ré bár cun go bfeicfead ré Críort an Tí-
27 gearna. Agus táinig ré, ra rpioraid, irteac ra team-
pul. Agus nuair a tug a muintir an leanb íora
28 irteac ann, as cómlíonad nōir na dlíge dō, do tōs
reirean cuise i n'uct é, agus tug ré mola dō Dia
agus dubairt ré:

- 29 Anoir a leigean tū cun riubail, a Tígearna, do
30 feirbireac, do réir t'focail i ríotcáin, Oir conaic mo
31 rúile do rlanú, a d'ollaíuigir or cómair na bprobail
32 go léir; Solur cun na ngeinte do foillirú, agus
glóire do d'pobul féin Ippaél.

- 33 Agus bí íorep agus an mátair as déanam iongna
34 de rna neite a bí d'á ráb 'n-a taob; Agus do cuir
Simeón a beannaict ortá, agus dubairt ré le Muire
a mátair: féac, 4 tá ro ceapaithe cun vīte agus cun
aíreirighe d'á lán i n-Ippaél, agus cun beir 'n-a cóm-
35 arta a geobair dīúltad;* Agus rašair clairdeam

1 lebit. xii. 6.

2 exod. xiii, 2; um. viii. 16.

3 lebit. xii, 8.

4 iraiar viii. 14.

* Ver. 34. "cun vīte." Táinig Críort cun na cine daona go
léir do fadrad, ac d'innir Simeón anro an ní d'á le teact.
.i. go mbead a lán a dīúltad, tré n-a gceanntréine féin agus
tré n-a noaille toilteanaic féin, do teagars Críort, agus ná
glacrad a creideam, agus go mbead ran 'n-a tréir vīte dōib;
agus go mbead a lán eile a bead umal do Críort agus do
glacrad an creideam agus a cimeadrad a dlí, agus go mbead
ran, i n'adbar aíreirighe dōib rin.

tré t'anam-ra féin, ionur go noctraí rmuínte ar mórán croidte.

Asur ban-fáiríob' ead Anna inígean Banuél, de 36
treib Areyi Asur bí sí tar éir mórán laetanta cur
oi, Asur bí sí tar éir reáct mbliana ó n-a h-óige do
cáiteam aśá fear, Asur bí sí rin 'n-a bainctiú 37
otí go raib sí ceitíre bliana Asur ceitíre fíctio, Asur
ní fágaó sí an teampal, ac as déanam tioraíob Asur
únnuighe i n-onóir do Óia do ló Asur d'oióce. Asur 38
táinig sí rin do láthair an uair céadna, Asur d'ad-
muis sí an Tígearna Asur do labair sí 'n-a taob le
śac duine a bí as rúil le fuarśaile Ippaél.

Asur nuair a bí śac níó cómlíonta acu do réir 39
olíge an Tígearna, d'filleadar go Śaililí Asur go
otí a mbaile féin Naraet.

Asur d'fár an mac Asur do neartuig ré, lán 40
d'easna, Asur bí śrápta Dé ann.

Asur do téigead a muintir go Ierúralem śac 41
bliain uim féile na Cárśa. Asur nuair a bí ré d'á 42
bliain déas do cuadar fuar go Ierúralem do réir
śnáir na féile, Asur nuair a bí na laetanta cáitce 43
Asur iad as fillead d'fan an mac, Íora, i n-Ierú-
ralem, Asur ní raib a fíor ran aśá muintir. Céara- 44
dar go raib ré amearś na n'aoine, Asur t'ánaóar
riubal don lae ar aśaíob, Asur bíóóar 'śá lois
amearś a nśaolta Asur a lućt aítne, ac ní b'fuar- 45
dar é, Asur d'filleadar go Ierúralem, 'śá lois.
Asur do t'arla, tar éir trí lá, go b'fuaradar é ra 46
teampul 'n-a fíuóe amearś na n-ollam, as éirteáct
leó Asur 'śá śceiróiu. Asur bí ionśna ar a raib 47
as éirteáct leir, mar śeall ar a śuntaáct Asur ar na
f'neasraí a tuśad ré. Asur bí ionśna orća-ran 48
nuair a conacóar é. Asur duóairt a m'áthair leir:
A mic, cad é reo atá déanta aśat oráinn? Féac,
bí t'áthair Asur mire go buarća ar do lois. Asur 49
duóairt ré leó: Cad cúige go raóabair ar mo lois?
Ná raib 'fíor aśaíob náć foláir mé beit iní na neitib
a baineann le m'áthair? Asur níor cuigeadar-ran 50
an focal a labair ré leó. Asur d'fíll ré anuair 51
leó Asur táinig ré go Naraet, Asur bí ré úmal dóib.

24 mac hēlī, mic mātat,* 24 mic lebī, mic melcī, mic ianna,
 25 mic iōrep, 25 mic mātatīar, mic amor, mic nahūm,
 26 mic heirli, mic nasse, 26 mic mahat, mic mātatīar, mic
 27 semeī, mic iōrep, mic iūda. mic ioanna, mic kēra,
 28 mic sorobabel, mic salatīel, mic hēri, 28 mic melcī,
 mic adōi, mic cōram, mic elmadain, mic hēir,
 29 mic iōrē, mic eliereir, mic iōrīm, mic mātat, mic
 30 lebī, 30 mic simeōin, mic iūda, mic iōrep, mic iōnain,
 31 mic eliacim, 31 mic melea, mic menna, mic mātata,
 32 mic nātān, mic dāibio, 32 mic ierpe, mic obēo, mic
 33 ooor, mic salmōin, mic naarrōin, 33 mic aminadab,
 34 mic āram, mic erpōin, mic pārep, mic iūda. mic
 iacōib, mic iradac, mic ābrahaim mic tārā, mic
 35 nacōr, 35 mic sarus, mic rāgau, mic pāleg, mic ebeir,
 36 mic sale, 36 mic cainan, mic arpācrato, mic sēm, mic
 37 nōe, mic lamec, 37 mic matūrala, mic enōc, mic
 38 lāreo, mic malaleel, mic cāinān, 38 mic enōr, mic
 sēt, mic adam, mic dē.

CAIBIOTIOT IV.

Τροφὰς ὀρίοιτο, ἀγυρ κατ' οὐρανὸν αἶρ. ζέφυρον ἡμῶν αἶρ
 1 παρρησιᾶς· ἀ μὴ βύβλις ἡ ζαββαρναυμ.

1 Ἀγυρ βί ἱορα λάν το'ν σπιοραϊο ναοῦ, ἀγυρ τάνις
 πέ ταν n-αἶρ ὅ'ν ἰορῶαν, ἀγυρ το πέοι an σπιοραϊο
 2 ιρτεαδ πα βράραδ ε, an πεαδ ταδὰο λά, ἀγυρ το
 cuipeaδ κατ αἶρ ὅ'ν ανηρρητο; ἀγυρ νίοι ιτ πέ bia
 1 ζαϊτεαῦ na h-αἰμριπε rin; ἀγυρ nuair a βί an αἰμρι
 3 καϊτε τάνις οερar αἶρ. ἀγυρ ουβairτ an διαβal
 leir: μά'r tu mac dē abair leir an ζcloic peo zo
 4 noēanpaδ arān oi. ἀγυρ ο'ρεαγair ἱορα ε: τᾶ

* Ver. 23. "mac hēlī," ὁ ἱακόβ ἀ φίλῳις n. iōreph το
 πέιρ ναούμα, ἀε ἡ ζύνταρ na ὀλίγε mac το hēlī ab eaδ ε, ὅι
 clann don mātār ab eaδ ἱακόβ ἀγυρ hēlī, ἀγυρ hēlī an πεar
 ba fine acu. fuair hēlī bār zan don clann. anran b'ēigion
 το iōreph, το πέιρ na ὀλίγε bainpeaδ hēlī το πόραδ, ἀγυρ an
 mac a τάνις ὅ'ν βπόραδ ran, ιr το hēlī a h-αἰμνίγεαδ ε.
 b'rin ε an ὀλίγ.

rṣrṣiobṣta: ¹ Ní h-ar arán amáin a mairéann an duine
 ac ar ṣac briaṣar a ṣaṣann ó Dia. Agus do feól 5
 an diaḃal é ṣo mullaṣ cnuic doirṣo, agus ṣairbeáin
 ré do, i n-aon púnc amáin aimrṣe, rṣṣeacṣta an
 domáin ṣo léir, agus dubairṣ ré leir: Ṣaḃarṣaṣo- 6
 ra duit-re na cōmāṣta ran uile ṣo léir, agus a nṣra-
 dam, óir do tuṣaḃ dom iad, agus tuṣaim iad do
 m'roṣa duine. D'a bṣrṣṣ rin, má dṣeineann tú mire 7
 d'aḃraḃ, anran or mo cōmair, ir leat iad ṣo léir.
 Agus d'fṣeasair íora agus dubairṣ leir: Tá rṣrṣiob- 8
 ṣta: ² Adairṣairṣ tú do Ṣiṣearna Dia agus dṣean-
 fairṣ reirḃir do ran amáin. Agus do ruṣ ré leir é 9
 irṣeac i n-leirṣralem, agus cuirṣ ré 'n-a fṣearam é ar
 rpuaic an teampail, agus dubairṣ ré leir: Má'r tu
 Mac De caicṣ tú fṣein le fánairṣ; Óir tá rṣrṣiobṣta: 10
³ Sur tuṣ ré óroú ad' ṣaḃ d'a dṣiṣealṣaib ṣo nṣean-
 fairṣoir tu ṣaḃairṣ raor, agus ṣo nṣeanfairṣoir tu 11
 ṣaḃáil 'n-a nṣlacaiḃ ran a' mbuailṣa do cor i ṣcōinn-
 iḃ cloicṣe. Agus dubairṣ íora 'ṣa fṣeasraḃ: Tá 12
 ráirṣte, leir: ⁴ Ná dṣein fṣromāḃ ar do Ṣiṣearna Dia.
 Agus nuair a bṣi an caicṣ ṣo léir cṣrṣocnuicṣte d'imṣiṣ an 13
 diaḃal uairṣ ar fṣeac aimrṣe.

Agus ṣáimṣ íora, i ṣcōmāṣt an Spiorairṣo, ṣar 14
 n-air ṣo Ṣaililí agus cūairṣ a cāil amac ar fṣuir na
 tíre rin ṣo léir. Agus bṣiorṣ ré aṣ teasars inr na 15
 rinasḃṣaiḃ agus iad ṣo léir 'ṣa molaḃ.

Agus ṣáimṣ ré ṣo Nararṣet mar ar h-oileac é, 16
 agus cūairṣ ré, mar ba ṣnāṣ leir, lá na rabḃóirṣe,
 irṣeac ra trinasḃois, agus d'eirṣṣ ré 'n-a fṣearam cūn
 léiṣṣteḃirṣeacṣta dṣeanam. Agus do tuṣaḃ do 17
 leabair iráiar fáiḃ. Agus d'orṣail ré an leabair
 ṣo dṣáimṣ ré cūn na h-áite 'n-a raiḃ rṣrṣiobṣta: ⁵ Tá 18
 Spiorairṣo an Ṣiṣearna orṣ, agus d'a bṣrṣṣ rin d'onṣ
 ré me, cūn rōirṣéil do cṣraḃrṣṣaḃoileac do rna boc-
 taiḃ, do cūirṣ ré uairṣ mé cūn luṣt an cṣrōirṣe bṣrṣiṣṣte
 do leiṣear, Cūn fṣuarṣailṣte d'fḃṣairṣ do'n muintir 19
 acá i mbraiṣṣōinear, agus raḃarṣ do rna dailṣaib, agus

¹ Deut. viii. 3.² Deut. vi. 13; x. 20.³ Salm xc. ii.⁴ Deut. vi. xvi.⁵ Iráiar lxi. i.

[illegible]

Δσυρ νυαιρ ειμῖς ἰορα ὁ'ν τριναζοῖς εὐαιὸ πέ ιρτεαδ 38
 1 οτις Σίμόιν, 1 Δσυρ βί έαζερυαρ ανα-τρομ αρ
 μάταιρ céile Σίμόιν, Δσυρ βίοθαρ Δς κυρ άάιμιζε
 εὐιζε αρ α ρον. Δσυρ το ρεαραιμ πέ ορ α cιονν 39
 Δσυρ ο'όρτουῖς πέ το'ν έαζερυαρ ιμτεαδτ, Δσυρ
 ο'ιμτίς αν τ-έαζερυαρ οι. Δσυρ ο'ειμῖς ρί λάιτ-
 ρεαδ Δσυρ οειν ρί ρμοτάλαμ ορτα.

Δῆður τὰν εἰρ τοῦτ ᾤνεκεν πέ, ἀν μῦντιρ ᾗο παῖδ 40
 ὁδοῖνε ᾗαν πλάιντε ἀκού νό ᾗο παῖδ ἀον τραῖαρ ὁδοῖνε
 βρεῖοτε ἀκού βῖοῦαρ ᾗᾗ ὁταῖαιρτ εἰνε; ᾗῆῇ εἰνεαῖ
 πέ ᾗ λᾗν ἀρ ᾗᾗ ὁυῖνε ἀκού ᾗῆῇ λειῖνεαῖ πέ ἰᾗο. ᾗῆῇ 41
 νῦαιρ ᾗ βῖοῖτ νᾗ ὁεᾗᾗᾗν ᾗῇ ἰμῖεᾗῖτ ἀμᾗᾗ ἀρ ᾗ λᾗν
 ὁδοῖνε βῖοῖρ ᾗῇ λῖῖῖῇ, ᾗῆῇ ὁεῖρῖοῖρ: ἰρ τυρᾗ ἰᾗᾗ
 ὁέ; ᾗῆῇ ὁο ῖμᾗῖτῖνεαῖ πέ ἰᾗο ᾗῆῇ νῖ λειῖνεαῖ
 πέ ὁῖοῖτ λαῖαιρτ, ὁῖρ ὁᾗῖῖῇῇῇ ᾗῇ ὁᾗ ῖ ῖῖοῖρτ εᾗ.

42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560

Δυσὶν οὐδαίηται πέλεος: ἢ πόλειν ὅσον πείσεται ὅτι 43
ὅτι ἐπαδὸν ἡσυχίασεν ἡ πόλις, ὅτι ἡ πόλις
ἡ πόλις ἡ πόλις ἡ πόλις.

Այսը ԲԻ ՐԷ ԱՅ ՐԵԱՆՄՈՒՆ 1 ՐԻՆԱՏՕՇԱԽ ՖԱԼԼԻ.

CAIBIOTOIOL V.

an tógáilte mírbúiltead éirg. leigear an lobair, agus leigear an duine a bí gan lúe. Maiciú o'á glaoóad.

- 1 Agsur do tárla, nuair a bí rluas mór as brúe air
 so n-aipeócair bmaear Dé, so raió ré féin 'n-a
- 2 fearam ar bmae loea Genéarait. Agsur do conaic ré
 oá luings 'n-a rtao as imeall an loea; mar bí na
- 3 h-iarrairí tastaite i rtao agsur iao as nige a lionta.
- 4 Agsur cuair ré ar bóro luings acu, long Simón,
 agsur o'iarí ré air rpuirim tamailín amac ó'n rtao.
 Agsur do ruió ré agsur teasairg ré na daoine ó 'n
- 5 luings. Nuair a rtao ré de'n éaint duairt ré le
 Simón: Glair amac fé'n bpoli agsur cuiró amac
- 6 búr lionta cun éirg a tógaint. Agsur o'feasair
 Simón agsur duairt: A Máigirtí, tá an oirde caite
- 7 asainn as obair, agsur níor tógamair don níó; ac ó
 deirir-re é rtaoilrao amac an lion. Deineadar
- 8 ran, agsur do gabdar cruinníú mór iarg, i rtao so
 raió an lion o'á bmae oirde. Agsur do basmair ar
- 9 a rcairde a bí ra luings eile tead agsur congnam a
 tairte oíó. Agsur do tánamair, agsur do lionadar
- 10 an oá luings, i rtao so rabadar nác mór as ruió fé
 uirge. Nuair a conaic Simón readar an níó rin
- 11 do éir ré é féin as glúiníó íora, agsur duairt:
 Imtíg uaim, a Tigearna, mar ir duine peacamail
- 12 mé. Oir do táiníg uatbár air féin agsur ar a raió i n'
 rcair, mar geall ar an rabadail iarg a bí tógta acu;
- 13 Agsur mar an rcaona ar Séamur agsur ar Eóin, clann
 Sebedé, a bí i bráirtidead le Simón. Agsur duairt
- 14 íora le Simón: Na bíó eagal oir. Ir as gabail
 daoine a beir tú feara. Agsur cuireadar a loing-
- 15 ear ar tír, agsur o'fáadar rca níó 'n-a noiaró, agsur
 do leanadar eirean.
- 16 Agsur bí ré i rcaon de rna cairacair, agsur rca,
- 17 táiníg duine a bí lán de lobra, agsur nuair a conaic
 ré íora do éir ré é féin ar a beal a' ar a rcairó,
- 18 agsur ruió ré é, agsur duairt: A Tigearna má'r
- 19 toil leat é ir réoir ruit mé glanao. Agsur do rin

ré a lám̃ ašur cúir ré air í, ašur duðairt: 1r toil;
 glantar tú. Ašur o'imctiḡ an lob̃ra de láit̃reac̃.
 Ašur duðairt ré leir ḡan é o'inñr̃int o'aoinne; ac̃, 14
 1mctiḡ ašur tairbeáin tú féin do'n tr̃aḡairt, ¹ ašur
 tabair an oḡráil ar do ḡlanad̃, fé mar̃ a o'óir̃uig̃
 Maoir̃, mar̃ fiaðnuire oóib̃rin.

Ac̃ rin mar̃ ba mó do leat̃ an caint̃ 'n-a t̃aob̃, ašur 15
 do baileḡ na rluaiḡte móra cun ḡo n-éirt̃r̃oír leir,
 ašur cun ḡo leiḡir̃fí iad̃ ó n-a nḡalair̃aib̃. Ašur 16
 o'imctiḡead̃ ré féin ir̃teac̃ ra n-uaiḡnear aš ḡuire.

Ašur do t̃árla, lá, ḡo r̃aib̃ ré 'n-a r̃uire aš teaḡarḡ. 17
 Ašur bí na f̃air̃ir̃iniḡ 'n-a r̃uire ann, ašur doo-
 túir̃í na õliḡe, a bí taḡair̃te ó ḡac̃ baile 1 nḡaililí
 ašur 1 nlúdaea ašur ó Ier̃ú̃ralem, ašur bí cómaact̃ ó'n
 õtiḡear̃na aš õul cun a r̃l̃anuiḡte. Ašur féac̃, õaoine 18
 ašur fear̃ acu o'á iomp̃ar̃ ar̃ toct̃, ašur é ḡan lút̃,
 ašur bíoḡar̃ a o'iar̃raib̃ é b̃reit̃ ir̃teac̃ ašur é cúir̃
 'n-a láḡair̃; Ašur do t̃eir̃ oḡta don tr̃liḡ f̃aḡáil cun 19
 é b̃reit̃ ir̃teac̃, mar̃ ḡeall ar̃ an mb̃r̃út̃ õaoine, ašur
 cúaḡar̃ anáir̃oe ar̃ an õtiḡ ašur do leiḡead̃ar̃ r̃ioḡ
 tr̃ío an r̃l̃inn é féin ašur an toct̃, 1 b̃riaðnuire íora.
 Ašur nuair̃ a c̃onaic̃ ré an c̃reioeam̃ a bí acu, duðairt 20
 ré: A õuine, maiḡtear̃ do r̃eac̃aí õuit. Ašur do 21
 c̃rom na ḡḡr̃ib̃neóir̃í ašur na f̃air̃ir̃iniḡ ar̃ máct̃nam̃,
 ašur ar̃ a r̃áð: Caõ é mar̃ õuine é reo a lab̃r̃ann õia-
 m̃ar̃la? Cé r̃eadoann r̃eac̃aí do maiḡeam̃ ac̃ õia
 am̃áin? Ac̃ ó bí r̃ioḡ a r̃mũinte aš íora o'f̃reag̃air̃ 22
 ré iad̃ ašur duðairt: Caõ cúig̃e an máct̃nam̃ ro
 1 nb̃úr̃ ḡc̃roir̃oe aḡaib̃? Cé'cu 1r̃ ur̃a a r̃áð, Maiḡ- 23
 tear̃ do r̃eac̃aí õuit, nó a r̃áð, Eir̃iḡ ad̃' r̃ear̃am̃ ašur
 r̃iub̃l̃uiḡ? Ac̃ ionur̃ ḡo mbeaḡ a r̃ioḡ aḡaib̃ ḡo b̃r̃uil 24
 aš Mac an Õuine ar̃ an õtalam̃ ro cómaact̃ cun r̃eac̃aí
 do maiḡeam̃ (duðairt ré leir an b̃fear̃ a bí ḡan lút̃),
 Eir̃iḡ, ad̃eir̃um̃ leat̃, ašur t̃óḡ r̃uar̃ do toct̃, ašur
 im̃ctiḡ cun do t̃iḡe féin. Ašur o'eir̃iḡ an õuine láit̃- 25
 r̃eac̃ bonn, ašur t̃óḡ ré an toct̃ ar̃ a r̃aib̃ ré 'n-a l̃uiḡe,
 ašur o'imctiḡ ré cun a t̃iḡe féin ašur é aš mõlaḡ
 õé. Ašur t̃áiñiḡ uat̃b̃ár ar̃ na õaoine ḡo léir̃, ašur 26
 bíoḡar̃ aš tabairt ḡl̃oir̃e do õia; ašur bíoḡar̃ l̃án

o'eaḡla aḡur o'eipioir: Conacamaip neite ionḡantaḡa inoiu.

- 27 Aḡur tap éip an méio rin o'imḡiḡ ré amaḡ, aḡur
 conaic ré puibliocánaḡ oár v' ainim lebí 'n-a ruiḡe
 aḡ bórto an curuim aḡur ouḡairt ré leir: lean-ra
 28 mipe. Aḡur o'fáḡ reirean ḡaḡ nio 'n-a oiaio, aḡur
 o'eipioḡ ré aḡur do lean ré é.
- 29 Aḡur do o'ein lebí féarta mói do 'n-a ḡiḡ, aḡur bí
 cuioeaḡta mói ann de puibliocánaḡ aḡur de oaoine
 30 eile a bí 'n-a ruiḡe cun bio 'n-a bpoḡair. Aḡur bí
 na fairsiriniḡ aḡur na ḡḡriḡneoirí aḡ ḡluairéan, aḡur
 o'eipioir le n-a o'eirḡiobuil-rin: Cao cuḡe oaoib
 beit aḡ ite aḡur aḡ ol i ḡcuibneann puibliocánaḡ
 31 aḡur peacaḡ? Aḡur o'fneaaḡair ioia aḡur ouḡairt
 leo: Ní n-aḡ luḡt rlaḡnte aḡa ḡaḡ le liaiḡ, aḡ aḡ
 32 oaoine breoite. Ní cun fíoiaon do ḡlaooḡaḡ cun aic-
 piḡe a ḡánaḡ, aḡ cun peacaḡ do ḡlaooḡaḡ cun aicpiḡe.
- 33 Aḡ o'oubradoar-ran: Cao 'n-a ḡaob ḡo mbio o'eirḡio-
 buil Eoin aḡ oéanam tpoḡaio aḡur úrnuḡḡe ḡo
 minic, aḡur o'eirḡiobuil na bfairiríneaḡ mar an
 ḡcéaona, aḡur ḡo mbio do o'eirḡiobuil-re aḡ ite aḡur
 34 aḡ ol? Aḡur ouḡairt ré leo: An féioir oaoib
 teaḡlaḡ an céile do cur aḡ oéanam tpoḡaio aḡur an
 35 céile 'n-a bpoḡair? Aḡ tiocfaiḡ na laeḡanta nuair
 a beairfar uaḡa an céile, anran oéanfaio riao tpoḡ-
 36 ḡaḡ inr na laeḡantaib rin. Aḡur ouḡairt ré leo
 i roluio: Ní cuiréann aoinne preabán, ḡearraḡa de
 ball éaḡaiḡ a beaḡ nua, mar o'eipiu ar feana-ball
 éaḡaiḡ, mar do loitfeaoḡ ré an t-éaḡaḡ nua, aḡur an
 preabán a baineaoḡ de'n éaḡaḡ nua ní oirfeaoḡ ré
 37 do'n tpean-éaḡaḡ. Aḡur ní cuiréann aoinne fion nua
 i pean-áirḡaib leaḡair, mar buppiḡo an fion nua an
 peana-leaḡair, aḡur ooirḡfar an fion aḡur cailḡfar
 38 an t-áirḡaḡ leaḡair. Aḡ ní foláir an fion nua do
 cur i n-áirḡaib nua i otreo ḡo ḡcoimeáḡfar iaḡ araon.
- 39 Aḡur aoinne a bioinn aḡ ol pean-fiona ní ḡaictiḡio
 an fion nua láitneac leir, oir o'eir ré, ir fearr an
 pean-fion.

CAIBIΘIOL VI.

Ορίοτε ας γαβάιλ λεατρζέιλ α θειρζιοβολ. λειζεαρ ο'ά θέαναμ
αίσε λά να ραββόιτε. Αν οάρεας οά οτοζαθ αίσε αςυρ ρεανμόιν
αίσε ά έαβαιρτ οόιθ.

Αςυρ οο έάρλα ζο ραιθ ρέ ας γαβάιλ τρέ ζοριταιβ 1
αρθαιρ αν ταρνα céαο-ραββόιτο, αςυρ ζο ραιθ να θειρ-
ζιοβυιλ ας ρταταθ να ηοιαρ αςυρ 'ζά ζcimitc ιοιρ α
μβαραιβ αςυρ 'ζά η-ίτε.* Αςυρ ουβαιρτ κυο θε ρνα 2
ΐαιμipiniζ leó: Cαο éuiζε θαοιθ ηίθ ηάc θλεαζτάc
α θέαναμ ρα τpaβbόιτο? Αςυρ ο'φρεαζαιρ ίορα 3
αςυρ ουβαιρτ leó: Αν αηλαιο ηάρ λείζεαθβαιρ αν ηίθ
α θειν θάιβιτο ηυαιρ α βί αν τ-οcμαρ αιρ φέιν αςυρ αρ
αν μuiντιρ α βί 1 η'φοcαιρ? 1 Conup μαρ α éuaiθ 4
ρέ ιρτεαc 1 οτιζ θέ αςυρ έόζ ρέ να βυλόζα ριαθηαιρε
αςυρ ο'ίτ, αςυρ έυζ ρέ οο'η μuiντιρ α βί 1 η'φοcαιρ,
αςυρ ηί θλεαζτάc ο'αοιννε ιαθ α ο'ίτε 2 ac οο ρνα
ραζαιρτ? Αςυρ ουβαιρτ ρέ leó: Ιρ τιζεαρνα Mac 5
αν θuine ορ cionn να ραβbόιτε φέιν.

Αςυρ οο έάρλα, λά eile ραβbόιτε, ζο ηθεαζαιθ ρέ 6
ιρτεαc ρα τριναζόιζ αςυρ ζο ραιθ ρέ ας τεαζαρζ;
αςυρ βί θuine ανη αςυρ βί α λάμ θεαρ ρειρζτε.
Αςυρ βί να ζζpíθneóipí αςυρ να ΐαιμipiniζ ας ραιρε 7
αιρ φέαcαιρτ α' ηθεαηραθ ρέ αν λειζεαρ λά να ρα-
bόιτε, αςυρ ζο ηβεαθ ηίθ acu le cyp 'η-α λειτ. Ac 8
βί ριορ α ρmuínτε αίσε, αςυρ ουβαιρτ ρέ λειρ αν
ηθuine η-α ραιθ αν λάμ ρειρζτε αίσε: Ειμίζ, αςυρ
ρεαραιμ 1 λάρ βαιλ. Αςυρ ο'ειμίζ αςυρ οο ρεαραιμ.
Αςυρ ουβαιρτ ίορα leó-ραν: Cuium αν έειρτ ρεο 9
éúζaιβ, cé 'cu ιρ cóip μαίτ α θέαναμ ηό οic α
θέαναμ ρα τpaβbόιτο, αναμ οο ραομαθ ηό é μιλ-
leaθ? Αςυρ ο'φέαc ρέ ορτα ρα tímpal, αςυρ ουβ- 10
αιρτ λειρ αν ηθuine: Sín αμαc οο λάμ. Οο ρín;
αςυρ βί ρί ρlán αίσε. Αςυρ θίοταρ-ραν λán θε mí- 11

1 Ríğ. xxi. 6.

2 exoo. xxix. 32; lebít. xxiv. 9.

* Ver. 1. "Αν ταρνα céαο-ραβbόιτο."—Θειρ ορoηζ ζυρ b'í
γαβbόιτο να Cínncípe α cialluíζτεαρ αηρο, μαρ ζυρ βί ρín αν
ταρνα φέιλε ηόρ οο ρέιρ úipó; θειρ ορoηζ eile ζο ζcialluíζ-
τεαρ ανη αν τpaβbόιτο α έαζανη 1 ηοιαθ αον φέιλε ρólmanta.

ciall, ašur bīoṭar aš caint eatarča fēin fēācaint
caṭ a ṭēanṭarōir le n-īora.

- 12 Ašur ṭo ṭārla inṭ na laeṭanta ran so nṭeašaiṭ
fē amac ar an šcnoc cūn ūṛnuigṭe ṭēanam, ašur
13 so ṭcuš fē an oiṭce aš šuiṭe cūn Ṭé. Ašur
nuaiṛ a ṭāiniš an lā ṭo šlaoiṭ fē cūiše a ṭeiršioṭuil,
ašur ṭo ṭoš fē ṭāpēaš acu, ašur ṭuš fē Arpoiṭ mar
14 ainim oriṭa ran; Šimōn, ar ar ṭuš fē ṭeaoṭar, ašur
a ṭṛiṭāiṛ ainoṭiar, Séamur ašur Eōin, Pilib ašur
15 Ḃarṭolemēur, Maiciū ašur Tomār, Séamur mac
16 Alṭēuir ašur Šimōn ar aṭcuštar Sélōṭér, Ašur lūṭār
ṭṛiṭāiṛ lacōib, ašur lūṭār lṛcaṛiṭ, an fēar a ṭōiol é.
17 Ašur ṭāiniš fē anuar i n-aōiṭfēacṭ leó, ašur
fēaraiṃ fē ar āiṭ leiḃēalṭa, ašur cṛuinnū ṭā ṭeir-
šioṭuil ašur ṛluāš mōṛ ṭaoine ó lūṭaéa so léiṛ ašur
ó Ierúṛalem, ašur ó cṛiōcāiḃ Tuíṛe ašur Šiṭōin
18 coiṛ na ṛaraiše, Ṭaoine a ṭāiniš cūn so n-ēiṛṭ-
ṛiṭoir leiṛ ašur cūn so leiširṛi iāṭ ó n-a nšalariḃ.
Ašur an mūinṭiṛ a ḃi ṭ'ā šciaraṭ aš ṛpioraiṭiḃ
19 neamšlana ṭo leišireāṭ iāṭ. Ašur ḃi an ṭṛluāš
so léiṛ a ṭ'iarṛaiṭ ṭeangāḃāil leiṛ, óiṛ ḃi cōmācṭ
aš ṭul amac uaiṭ a ḃi aš ṛlānū šac aoinne.

- 20 ¹Ašur ṭōš fē ṛuar a ṛūile ašur ṭ'fēac fē ar a
ṭeiršioṭuil ašur ṭuḃaiṛṭ: Ir aoibinn ṭaoiḃ-ṛe a
ṭaoine aṭā boṭṭ, óiṛ ir lṛḃ ṛišeacṭ Ṭé.
21 Ir aoibinn ṭaoiḃ-ṛe ar a ḃṛuil an ṭ-ocṛar anoir,
óiṛ šeoḃaiṭ ṛiḃ ḃūṛ ṛāiṭ. Ir aoibinn ṭaoiḃ-ṛe aṭā
anoir aš šol, óiṛ šāiṛṛiṭ ṛiḃ.
22 Ir aoibinn ṭaoiḃ-ṛe nuaiṛ a ṭaḃarṛaiṭ na ṭaoine
ṛuaṭ ṭaoiḃ, ašur a ṛēanṛaiṭ ṛiaṭ ṛiḃ, ašur ṭaḃarṛaiṭ
ṛiaṭ ṭarṛuiṛne ṭaoiḃ, ašur nuaiṛ a cūiṛṛiṭ ṛiaṭ ḃūṛ
n-ainim amac 'n-a ṭṛoc-ainim, mar šeall ar Māc an
23 Ŭuine. Ṭeiniṭ šāiṛṭeacār an lā ran, ašur mōṛ-
ṭaiṛ: óiṛ fēac, ir mōṛ é ḃūṛ ṭuaraṛṭal ar neam:
óiṛ ir mar ṛin a ṭein a ṛinṛear é leiṛ na ṛāiṭiḃ.
24 ²Ac ir maiṛš ṭaoiḃ-ṛe, a ṭaoine ṛaiṭḃṛe, óiṛ ṭā
ḃūṛ ṛólār ašaiḃ.

¹ Mat. v. 2.

² Eccl. xxxi. 8; Amos vi. 1.

¹ 1r mair̃s ṽaoib̃-re atā rāiṯeac̃, ōir̃ beir̃o r̃ib̃ ocraḁ. 25
1r mair̃s ṽaoib̃-re atā aṽoir̃ aṽ ṽāir̃ī, ōir̃ beir̃o r̃ib̃ aṽ
ṽol̃ aṽur̃ aṽ caoi.

1r mair̃s ṽaoib̃ nuair̃ a beir̃o na ṽaoine aṽ bean- 26
naḁṯaī oṽaib̃, ōir̃ riñ mar̃ a ṽeineaṽ a riñreap̃ leir̃ na
r̃āir̃oib̃ r̃all̃ra.

Ac̃ ṽeir̃um̃ lib̃-re atā aṽ ēir̃ṯeaḁṯ liom̃: *Tuṽair̃o 27
ṽr̃āṽ ṽ'būir̃ nam̃air̃o, ṽeinir̃o mair̃ṯ ṽo'ñ m̃uirtir̃ a
ṯaḁar̃r̃air̃o r̃uaḁ ṽaoib̃. Tuṽair̃o beannaḁṯ ṽo'ñ 28
m̃uirtir̃ a ṯaḁar̃r̃air̃o mallaḁṯ ṽaoib̃, aṽur̃ ṽeinir̃o
ṽuir̃oe ar̃ añ m̃uirtir̃ a ṽéanr̃air̃o ṯromair̃oeaḁṯ oṽaib̃.

Aṽur̃ añ ṯ-é a buair̃fir̃o ṯu ar̃ leacaiñ leaṯ, iom- 29
r̃uiṽ c̃uige añ leaca eile; aṽur̃ mā beir̃eanñ ṽuine
ṽo b̃rat̃ uair̃ṯ, leis̃ leir̃ ṽo c̃ar̃ōṽ c̃óm̃ mair̃ṯ. ṽac̃ 30
aoinne a ṽ'iar̃r̃r̃air̃o ruṽo or̃ṯ, ṯaḁair̃ ṽo é; aṽur̃ mā
beir̃eanñ ṽuine ṽo c̃uir̃o uair̃ṯ nā h-éilim̃ ṯar̃ n-air̃
air̃ é.

Aṽur̃ r̃é mar̃ ba m̃air̃ṯ lib̃ a ṽéanr̃aṽ ṽaoine lib̃ 31
ṽeinir̃o-re leṽ. Mā ṯuṽanñ r̃ib̃ ṽr̃āṽ ṽo'ñ m̃uirtir̃ 32
a ṯuṽanñ ṽr̃āṽ ṽaoib̃, caṽ é añ buir̃oeaḁar̃ ir̃ c̃oir̃
a beir̃ṯ oṽaib̃? Tuṽair̃o na r̃eacaḁa ṽr̃āṽ ṽo'ñ m̃uin-
tir̃ a ṯuṽanñ ṽr̃āṽ ṽoib̃. Aṽur̃ mā ṽeineanñ r̃ib̃ 33
mair̃ṯ ṽo'ñ m̃uirtir̃ a ṽeineanñ mair̃ṯ ṽaoib̃, caṽ é
añ buir̃oeaḁar̃ ir̃ c̃oir̃ a beir̃ṯ oṽaib̃? Ar̃ ñoṽ ṽeinir̃o
na r̃eacaḁa añ ñir̃o riñ. ² Aṽur̃ mā ṯuṽanñ r̃ib̃ 34
iar̃aḁṯ ṽo'ñ m̃uirtir̃ ō n-air̃ ṽoib̃ lib̃ ṽo m̃beir̃o iar̃-
aḁṯ le r̃āṽair̃ aṽair̃b̃, caṽ é añ buir̃oeaḁar̃ ir̃ c̃oir̃ a
beir̃ṯ oṽaib̃? Ōir̃ tuṽair̃o na r̃eacaḁa iar̃aḁṯaī uaḁa
ṽo r̃eacaḁair̃b̃ aṽ r̃ūil̃ le n-a ṽcoṯrom̃ a ṽ'r̃āṽair̃ ṯar̃
n-air̃. Ac̃ ṽeinir̃o-re ṽr̃āṽ ṯaḁair̃ṯ ṽ'būir̃ *nam̃- 35
air̃o; ṽeinir̃o mair̃ṯ, aṽur̃ tuṽair̃o iar̃aḁṯ uair̃b̃, ṽañ r̃ūil̃ le
ñir̃o ṽ'ā b̃ārr̃, aṽur̃ beir̃o būir̃ luac̃ṯ r̃aoṯair̃ l̃ionm̃ar̃,
aṽur̃ beir̃o r̃ib̃ i ñbūir̃ ṽclaiññ aṽ Žia na ṽl̃ōir̃e;
ōir̃ b̃ionñ r̃é r̃éiñ ṽo mair̃ṯ ṽo ṽaoine nā ṽaḁanñ a
buir̃oeaḁar̃ leir̃, aṽur̃ ṽo ṽroc̃-ṽaoine. B̃ir̃oib̃, ṽ'ā 36
b̃r̃iṽ riñ, aṯruaṽaḁ r̃é mar̃ atā būir̃ n-aḁair̃ aṯruaṽaḁ.

Nā tuṽair̃o b̃r̃eir̃ṯ, aṽur̃ ñi ṯaḁar̃r̃ar̃ b̃r̃eir̃ṯ oṽaib̃; nā 37
ṽaoir̃air̃o, aṽur̃ ñi ṽaoir̃r̃ar̃ r̃ib̃; mair̃ṯir̃o, aṽur̃ mair̃ṯr̃ar̃

¹ 1r̃āir̃ l̃xv. 13.

² Deut. xv. 8.

* Siñ ruṽo nār̃ h-iar̃r̃aḁ a ṽéanaṽ r̃oim̃ir̃ riñ.

- 38 **ῥαοιβ.** **Τυγαιβ** uaið, **αἷςυρ** ταῦαρφαρ **ῥαοιβ**: **τὸμ-**
αρ maič, **οἴνγτε**, **χροίττε**, **χροαῶτα**, **ἰρεαὸ** **ἐυῖρρι**
ριαὸ i nðúr n-učt **ἐύγαιβ**. **Ὀῖρ** **μαρ** a **τὸμ**αῖρριὸ
ριβ uaið **ἰρεαὸ** a **τὸμ**αρφαρ **ἐύγαιβ** **τάρ** n-αιρ.
- 39 **Αἷςυρ** **ανραν** **ῶο** **λαῦαιρ** **ρέ** **ρολυῖο** **λεὸ**: **Ἄν** **ρέι**οῖρ
ῶο **ῶαλλ** **ῶαλλ** a **ḡιollačt**? **Νά** **τυιτ**ριὸ **ριαὸ** **αῖραον**
40 **ρα** **οἷς**? **Νί'λ** **αν** **ῶειρ**γιοβυλ **ορ** **cionn** a **ḡáḡιρτιρ**;
τά **ῶuine** **ḡο** **ράρ-ḡαιč** **ḡά** **τά** **ρέ** **μαρ** **ατά** a **ḡáḡιρτιρ**.
- 41 **Ἐαὸ** **uime**, **ámčac**, **ḡο** **ḡpeiceann** **τύ** **αν** **ῶύραῶán**
i **ρύιλ** **ῶο** **ḡράčαρ**, **αἷςυρ** **νά** **τυḡann** **τύ** **ρέ** **nῶeapa** **αν**
42 **τράιλ** **ατά** **αὸ'** **ρύιλ** **ρέιν**? **Νὸ** **conur** **ῖρ** **ρέι**οῖρ **ῶuic**
a **ράῶ** **le** **τ'ḡράčαιρ**: **Ἄ** **ḡράčαιρ**, **leiḡ** **ῶom** **αν** **ῶύραῶán**
a **ḡaint** **αρ** **ῶο** **ρύιλ**, **αἷςυρ** **νά** **peiceann** **τύ** **αν** **τράιλ** **αὸ'**
ρύιλ **ρέιν**? **Ἄ** **čluanaibē**, **bain** **αν** **τράιλ** **αρ** **ῶtúir** **αρ**
ῶο **ρύιλ** **ρέιν**, **αἷςυρ** **ανραν** **číρῖρ** **conur** **αν** **ῶύραῶán**
a **ḡaint** **α'** **ρύιλ** **ῶο** **ḡράčαρ**.
- 43 **Ὀῖρ** **ní'λ** **črann** **φόḡanta** a **čyḡann** **ῶpoc-čopaῶ**
uaiῶ, **νά** **ῶpoc-črann** a **čyḡann** **topaῶ** **φόḡanta** **uaiῶ**.
44 **Μαρ** **αιčniḡteap** **ḡac** **črann** **αρ** a **čopaῶ**. **Ὀῖρ** **ní**
ḡailḡteap **říḡí** **ῶe** **řḡeačaiḡ** **νά** **čaopa** **říneaḡna** **ῶe**
45 **ḡpípeac**. **Τυḡann** **αν** **ῶeaḡ-ῶuine** **αν** **ῶeaḡ-níῶ**
amač **α'** **ῶeaḡ-řčór** a **čpoidē** **ρέιν**; **αἷςυρ** **τυḡann**
αν **ῶpoc-ῶuine** **αν** **ῶpoc-níῶ** **amač** **α'** **ῶpoc-řčór** a
čpoidē; **ὀῖρ** **α'** **řlúirpe** **αν** **čpoidē** **ῖρ** **eaῶ** **ῶο** **laḡrann**
αν **béal**.
- 46 **Αἷςυρ** **čaῶ** **čuiḡe** **ḡο** **nῶeῖρ** **ριḡ** **liom-ρα**, ¹ **Ἄ** **čḡḡ-**
earna, a **čḡḡearna**, **αἷςυρ** **νά** **ῶeineann** **ριḡ** **αν** **ḡuῶ**
47 **αῶeῖrim**? **ḡac** **ῶuine** a **čaḡann** **ἐύḡam-ρα** **αἷςυρ**
ῶ'éῖrteann **le** **m'** **čaint** **αἷςυρ** a **ῶeineann** **ῶ'á** **ρέῖρ**
48 **čairbeánpaῶ** **ῥαοιβ** **čé** **leiρ** **ḡup** **corḡail** **é**: **ῖρ** **cor-**
ḡail **é** **le** **řear** a **ḡí** **αḡ** **ῶéanaḡ** **tiḡe** **αἷςυρ** **ῶο** **řóḡar**
ρέ **říor** **ḡο** **ῶoiḡinn** **ḡup** **čuiρ** **ρέ** **αν** **čloč-ḡuinn** **αρ** **αν**
ḡčaraiḡ; **αἷςυρ** **čáiniḡ** **αν** **tuile** **αἷςυρ** **ῶο** **ḡuaileāῶ** **αν**
tiḡ **řin** **ḡο** **ῶian** **ac** **níor** **corḡiḡeaῶ** **é**, **μαρ** **ḡí** **ρέ** **ῶain-**
49 **ḡean** **αρ** **αν** **ḡčaraiḡ**. **Ἄč** **αν** **τ-é** a **čloirpeann** **αἷςυρ**
νά **ῶeineann**, **ῖρ** **corḡail** **é** **leiρ** **αν** **ḡpeap** a **ῶein** a
čḡḡ **αρ** **αν** **ḡčré** **ḡan** **čloič** **ḡuinn**, **αἷςυρ** **ḡup** **ḡuail** **αν**
tuile **'n-a** **čoinniḡ**, **αἷςυρ** **ῶο** **čuit** **ρέ** **láitpeac**, **αἷςυρ** **ḡa**
čḡubairteac **é** **tuicim** **αν** **tiḡe** **řin**.

¹ **ματ.** vii. 21; **Ρόμ.** ii. 13; **Σέam.** i. 22.

CAIBIDÍOIL VII.

Seirbhíreac an tairisí céad d'á leigear as Críost mac na baintiríse d'á tógaint ó'n mbár aise. Freagra uair do rna teacairí d'á tairisí ó eóin, agus maiteadhachar 'á d'abairt aise do'n p'eadac airtíseac.

Agus nuair a b'í iomláine a cainte go léir labairt 1
aise irteac i scliaraib na n'aoine, tairisí ré irteac
go Capernaum. Agus b'í tairíreac céad n-a rai 2
reirbhíreac leir breóite, agus ba móir aise an reir-
bhíreac, agus b'í ré as d'ul cun báir. Agus d'airisí ré 3
i d'taob' íora, agus cuir ré as t'riall air reanóirí
lúda d'á iarrairí air teac agus a reirbhíreac do
leigear. Agus nuair a t'adadair-ran as t'riall air 4
íora d'íarrairí go cruairí air d'ul, agus d'ubairt:
Ir fiú é go n'óanra an ní d' rin d'ó, Óir tá s'rá 5
aise d'ár s'cine, agus do cuir ré féin ruar rina d'ós
d'óinn. Agus b'í íora as d'ul leó, agus nuair a bio- 6
dair tagairt i n-d'airíreac do'n t'is do cuir an
tairíreac céad cáirde leir as t'riall air cun a rá:
A t'igearna, ná cuir tu féin cun t'rioblóide, mar ní
fiú mire go d'tiocfa fá m'óion irteac: Ir uime rin 7
nár t'igear sur b'fiú mé mé féin do d'ul as t'riall
oir; ac abair i b'focal é agus beir mo reirbhíreac
rlán. Óir ir d'óine mire atá roair fé rma d't, agus 8
tá fir fé rma d't asam; agus d'eirim le fear, imtí, 8
agus imtígeann ré; agus le fear eile, Tar, agus
tagann ré; agus le m'reirbhíreac, Dein ro, agus
d'eineann ré é. Agus nuair a d'airisí íora an méir 9
rin dein ré ionna d'e, agus d'íompaisí ré cun na
n'aoine a b'í 'á leandaint, agus d'ubairt ré leó:
Go d'eimín a d'eirim lib, ní'l a leicéir rin d'e d'p'ero-
eam fágalta asam i n-l'raél féin. Agus na d'aoine 10
a tairisí do cuairt ear n-air d'áile, agus an reirbhíreac
a b'í as d'ul cun báir ruarair leigirte é.

Agus do t'arla 'n-a d'airí ran go rai ré as d'ul 11
go d'tí an d'air air a d'ugtar Náim, agus b'í a d'eir- 12
s'obuil i n-d'airíreac leir agus rluas móir. Agus
nuair a b'í ré as teac cun seata na d'airíreac, féac,
b'í corp d'á b'p'it amac, donnac a b'í asá m'air,

uaib le feirgint nuair a cuadabair amac? Fáir an
ead? Iread, a deirim lib, asur duine ir mó 'ná
fáir. Sióé an duine ar a bfuil rsgíobta: ¹ Féad, 27
tá m'aingeal asam o'á cur pómat amac asur oll-
mócair ré do rliú pómat. Deirim lib é: Ar ar rugad 28
ó mnáib de daoineib ní'l fáir ir mó 'na Eóin bairte;
asur an t-é ir lúga i rígeadct Dé ir mó é 'ná eirean.
Asur nuair airis na daoine so léir asur na puiblio- 29
cánais an caint rin o'admuigdar ceart Dé, óir bíodar
tar éir a mbairte le bairtead Eóin.* Ac na fairirínis 30
asur doctúirí na bliúe, tugaodar earúmluigeadct
do cómairle Dé 'n-a scoinnib féin, óir níor glacadar a
bairtead-rin.

Dubairt an Tigearna, ámtad: Cé leir. o'á b'ris 31
rin, so ramlócad muintir an trleacta ro? Asur
cé leir sur cormail id? Ir cormail id le leanbái 32
'n-a ruidé ar áit an marzair asur as caint le n-a
céile, nuair a deirid ríad: Deineamair ceól daoib
ar píuib, asur níor deineabair rinne; deineamair
caoine, asur níor soileabair. ² Óir do táinig Eóin 33
bairte asur ní raib ré as ite aráin 'ná as ól fíona;
asur deirctí-re, Tá deamán ann. Táinig Mac an 34
Duine asur é as ite asur as ól; asur deirctí-re,
Féad an fear cnaorad, fear an fíona o'ól, cara na
bpuibliocánad asur na bpeacad. Asur tá an eagna 35
ceartuigste ó n-a clainn féin so leir.

Asur o'iar duine de rna fairirínis air dul asur 36
bia cáiteam i n' focair; asur cuair ré irtead i rtiú
an fairirínis, asur do ruidé ré cun búir.† Asur 37
féad bí bean a bí 'n-a peacad ra cáitair, asur fuair rí
amac so raib ré as cáiteam bíó i rtiú an fairirínis
asur tús rí léi alabarctrom ola, asur fearaim rí lartiar 38
i n-aice a cor, asur cróm rí ar a coraib do nige
le n-a deóraib, asur ar id do tríomú le n-a sruais,
asur bí rí as pógad a cor asur as cimilt na h-ola
bíob. Asur do conaic an fairirínead a tús cuiread 39

¹ mal. iii. 1.

² mat. iii. 4; marc. i. 6.

* Ver. 29. "O'admuigdar ceart Dé," .i. do móladar Dia
mar geall ar a ceart. asur táinig eadla Dé ort. O'admuig-
dar é beir ceart asur é beir trócairead.

† Ver. 36. "Duine de rna fairirínis," .i. Símon.

'dó an níð rin ašur 'dubairt ré i n'aigne féin: 'Dá
 mba fáid an fear ro beaó fíor aise, san amhar, cé h-í
 an bean ro atá aš teanšabáil leir ašur cao é an
 40 rašar í, sur bean peacaímaíl í. Ašur 'd'freašair
 íora ašur 'dubairt leir: A Símon, tá níð ašam le
 ráð leat. Ašur 'dubairt reiréan: Abair é, a
 41 máiširtir. Bí fear ann ašur bí fiača aise ar beirt;
 bí cúis céaó píora aishio aise ar 'duine acu ašur
 42 caošaó píora ar an n'ouine eile. Ní raib ar cumar
 doinne acu 'd'ioluigeačt a 'deanam, ašur 'do máit
 ré na fiača 'dóib ardon. Cé 'cu 'de'n beirt ir mó
 43 šráó 'dó? Ašur 'd'freašair Símon ašur 'dubairt:
 Meašaim sur b'é an t-é ir mó n-ar máit ré 'dó. Ašur
 44 'dubairt ré leir: Tá 'do b'reit ceart. Ašur 'd'iom-
 puiš ré cun na mná, ašur 'dubairt ré le Símon: An
 b'reiceann tú an bean ran? Tánaš irteač 'dó' 'tiš-
 re, níor 'tusaír-re 'dom uirše 'dom' 'coraib; ac 'do
 niš rí reo mo 'cora le n-a 'deóraib, ašur 'do 'triomuiš rí
 45 iad le n-a šruais. Níor 'tusaír-re pōš 'dom; ac ó
 táiniš rí reo irteač níor rtaó rí ac aš pōšaó mo 'cor.
 46 Níor onšair-re mo 'ceann le h-ola, ac 'd'ong r reo
 47 mo 'cora le h-ola. 'Dá b'riš rin 'd'oirim leat: i'ráio
 a lán peacaí maíte 'd'í t're méio a šráó. An t-é,
 ámčac, 'd'á maítear an beašán ir beašán a šráó.*
 48 Ašur 'dubairt ré léi-re: ¹Táio na peacaí maíte
 49 'duit. Ašur 'do 'crom an muinir a bí aš an mbóro
 ar a ráó 'n-a n-aigne féin: Cé h-é reo, a 'téigean
 50 'cóm fáda le peacaí maíteam? Ašur 'dubairt reir-
 éan leir an mnaoi: 'Do rlanuiš 'do 'c'reioeam tú;
 imčis i ríotcáin.

¹ Máit. ix. 2.

* Ver. 47. "Táio a lán peacaí maíte 'd'í t're méio a šráó." Ša r'c'ir'c'uir, uairéanta, a'innnig'cear topaó 'd'áon 'cúir 'amám
 bioó go m-bíonn a lán cúireana aš 'dul 'cuige. 'Deircear anro
 go b'ruilro a peacaí maíte 'do n mnaoi reo mar šeall ar
 "méio a šráó," ac i Ver. 50, 'deir 'C'riort léi, "'do fáon 'do
 'c'reioeam tú." r'ášann rán go 't'éir'ceann 'c'reioeam ašur 'dóčar
 ašur šráó ašur 'dólar 'c'roide, ašur a lán eile 'deáš-méinni,
 cun 'duine 'd'iompaíl ar 'da.

CAIBIDÍOÍ VIII.

parabol an tríl. An rtoirnn o'á ciúnnú as Críort. An legion deaíhan o'á gcur amac aige. An gluaireadct pola o'á leigear, asur inígean láiruir o'á cógaint ón mbár aige.

Asur do tárla, 'n-a d'iaib ran, é féin a beic as 1
 gabáil tré cátaíaduib asur tré bailtib, as reanmóin
 asur as cnaobrgaoilead nígeadta Dé asur an d'áiréas 2
 i n-donfeadct leir. Asur paitc ban a raopaó ó ann-
 rpruioib asur ó galaraib: Máire, ar a dtugtar Mas- 3
 talén, n-ar imtíg na readct n'eamhain airci, asur
 Ióanna, bean Cúra, rtiobairt Héióio, asur Súranna,
 asur a lán eile ban, asur iad as fmoctálam air ar a 4
 ngurtal féin.

Asur tráct o'á raib rluas ana-móir cnuinnigche, 4
 asur iad as puit amac ar na cátaíaduib as tmaill
 air, duhbairt ré, i bfuirm poluioe:

Cuaid curadóir amac as cur a cóo' ríl; asur nuair 5
 a bí ré as cur an tríl do tuit cuir de i n-aice an
 bótair; asur do gabad do córaib ann, asur o'ítead-
 ar éanlaicte an deir é. Asur do tuit tuille de ar an 6
 gcarais; asur o'feóó ré ra b'ár, mar ní raib an úr-
 máireadct aige. Asur do tuit tuille de amearg na 7
 rgead; asur o'fár na rgeada i n-donfeadct leir, asur
 múcadar é. Asur do tuit tuille de ra talam 8
 róganata asur o'fár ré, asur tug ré torad ró céad.
 Nuair a duhbairt ré an méio rin do labhair ré áro:
 An t-é go bfuil cluara le h-éirteadct air cloiread ré.

Asur o'fiarraiš a deirgíobuil de cad í an trolúio 9
 i rin. Asur duhbairt ré leó: Do tugad daoib-re 10
 púndiamar nígeadta Dé a d'aitint; do'n cuir eile,
 ámtac, i bfuirm poluioí, ¹¹ i tpeó go bfeicfioir
 asur ná feicfioir, asur go gcloirfioir asur ná 11
 tuisfioir.* Sióí an troluio. Iré bmaetar Dé an 12
 ríol. An cuir a tuiteann i n-aice an bótair, rinad 12
 na daoine a cloireann, asur tagann an diaóal 'n-a

¹ 1rdaíar vi. 9; gníom xxviii. 26.

* Ver 10. "Ionur go bfeicfioir asur ná feicfioir." (feic an nóta, Marc. iv. 12.)

- ḡiaioḡ ran aḡur tōḡann rē an focal ar a ḡcḡoioḡe,
 13 ¹ oḡreō nā cḡeioḡioḡir aḡur nā raorḡaí iao. Aḡur
 an cūio a cūiteann ar an ḡcḡaraiḡ, riniao an mūintir
 a ḡlacann an focal le h-ācār nuair aḡiḡioḡ riao é;
 ac ní bīo na ḡrēācā acu ran; cḡeioḡoḡ riao ar rēao
 tamail l aḡur i n-am an cācā tēiḡioḡ riao ar ḡcūl.
 14 An cūio āmāc, a cūit amearḡ na ḡḡeāc, riniao an
 mūintir a o'āiḡiḡ an focal, ac aḡ oḡl oḡioḡ i nḡiaio
 cūraim aḡur raiḡbḡir aḡur ḡlēiriūir an tḡaoḡail mūc-
 15 tar iao aḡur ní cūḡaioḡ riao toḡao. Ac an cūio a
 cūiteann ar an oḡalam ḡōḡanta, riniao an mūintir
 a ḡlacann an focal leir an nḡeāḡ-cḡoioḡe ir rēarḡ
 nuair a cḡoioḡoḡ riao é, aḡur coimeāoair riao é,
 aḡur cūḡaioḡ riao toḡao uācā le ḡaoḡulāḡ.
 16 Ili oḡeieann aoinne coinneal oḡo laḡao aḡur i cūr
 rē bēal ārāiḡ nō rē leabaoḡ, ac cūḡtar ar coinn-
 leōir i, i oḡreō ḡo bḡeicḡeaoḡ na oḡoie a cāḡann
 17 irḡeāc an ḡolur. ¹ Ōir nī'l ḡuo i bḡolāc nā noct-
 ḡar, nā ḡuo rē cēilt nā h-aiḡneōḡar aḡur nā tiocḡaoḡ
 18 amāc ḡo h-orḡailte. ḡeācāioḡ, o'ā bḡiḡ ḡin, conur
 a cḡoieann ḡib. Ōir an t-ē ḡo bḡuil aiḡe tabar-
 ḡar oḡ; aḡur an t-e nā ḡuil aiḡe, tōḡḡar uaoḡ ḡac a
 mearann rē atā aiḡe.
 19 Aḡur cāiniḡ cūiḡe a mācāir aḡur a bḡāiḡe, aḡur
 nioḡ ḡeaoaoar teāc aḡ tḡail air mar ḡeall ar an
 20 ḡluaḡ. Aḡur oḡ h-innḡeaoḡ oḡo: Tā oḡ mācāir aḡur
 oḡ bḡāiḡe 'n-a rēarāḡ amuiḡ, aḡur ba māit leō
 21 cū o'ḡeirḡint. Aḡur o'ḡeāḡair rē aḡur oḡbairḡ
 leō: An mūintir a o'ēirḡeann le bḡiaḡar oḡe aḡur a
 oḡeieann beairt o'ā ḡēir, riniao mo mācāir aḡur mo
 bḡāiḡe.
 22 Aḡur oḡ cāḡla, lā oḡe ḡna laeḡib ḡin, ḡo nḡeāḡaoḡ
 rē ḡēin aḡur a oḡeirḡioḡuil ar bōio luinge, aḡur
 oḡbairḡ rē leō: Tēiḡmīr tḡearna an loā. Aḡur
 23 cūaoar ar aḡaoḡ. Aḡur an ḡao a bīoḡar-ran aḡ
 cūr na ḡliḡe oḡioḡ oḡo cūaoḡ rēirean a cōoia. Aḡur
 cāiniḡ ḡcoirḡ ḡaoiḡe ar an loā, aḡur bīoḡar o'ā
 24 lioḡaoḡ aḡur bīoḡar i ḡcontabairḡ. Aḡur cānaḡar

¹ mat. x. 26; marc. iv. 22.

cuise agus dúiriúeadar é agus dubhadar: A
 Máistir, tá an bár asainn. Agus o'eiúg ré agus
 do labhair ré leir an nsaot' agus leir na tonnaib
 uirge, agus do rtaodadur agus táinig ciúnar. Agus 25
 dubhairt ré leó-ran: Cá bfuil búir gcroideam? Mar
 bí easal or'ta agus iongha, agus iad 'gá m'ad le
 n-a céile, Cad é mar dúine é reo, go rmaétiúg-
 eann ré saot' agus faraise agus go n'oeinro ríad
 ruo air?

Agus do réoladur an long go tír na nSear- 26
 éad' atá ar asad' Sairilí anonn. Agus éom' luat 27
 agus t'adadur i dtír do m'it cuise fear n-a maib' dea-
 man ann ar fear' mórán aimríre, agus ní maib' éadac
 uime, ná ní fanad' ré i dtí, ac inr na tuamaib'. Agus 28
 nuair a éonaic ré íora do éad' ré é féin ar an rta-
 lam' 'n-a láthair agus do labhair ré do g'ut áro:
 Cad é an cúro atá asat díom-ra, a íora, a m'ic an
 áro-úia? Iarraim or' gan mé ríadad'. Óir bí 29
 ré 'gá óróú do'n annr'p'ro teac' amac ar an nduine.
 Óir do beiread' ré air go minic; agus do ceangailtí
 é le rlabraib' agus le seimlib', agus do b'iread' ré
 na rlabraí agus éomáinead' an deamán amac fé'n
 b'árad' é. Agus do éir'is íora é agus dubhairt: 30
 Cad é an ainm atá or't? Agus dubhairt reirean:
 Leisíon; mar bí mórán deamán tar éir' dul irteac'
 ann. Agus bíodur 'gá iarrad' air gan a o'óróú 31
 dóib' dul ríor ra n-aibéir. Agus bí tréad mór muc 32
 ra n-aic agus iad as inníor ar an rliab', agus o'iar-
 padur air leisint' dóib' dul irteac' ionta. Agus do
 leis. Anran o'imt'is na deamán ar an nduine agus 33
 cuadur irteac' inr na mucuib', agus do gludair an
 tréad, le buile, ar mulla' a gcinn irteac' ra loc
 agus do báad' iad. Agus nuair éonaic an luét 34
 r'or'ad'ad'ca an n'í a t'árla, do m'iteadur agus o'innr-
 eadur ra éadair é agus inr na bailtib'. Agus táinig 35
 na daoine amac go b'feic'roir cad a bí tuit'ite amac,
 agus t'adadur as tríall ar íora; agus fuadadur,
 'n-a fuid' as coraib' íora, 'n-a glan-meabhair agus
 éadac uime, an duine ar an imt'is na deamán, agus
 bí easal or'ta. Agus an muintir a éonaic é o'innr- 36

- 37 ead̃ar d̃oib̃ conur a r̃l̃anuig̃eas̃ é ó'n leig̃ĩón ; Ãsur
 d̃'iar̃r pobul na ñḡepar̃énac̃ s̃o léir ãr im̃teac̃t uac̃a,
 mar̃ b̃i ead̃la ana-m̃óir or̃ta. Ãsur cúas̃ r̃é ãr b̃óir̃o
 38 na luiñge ãsur t̃áiñis r̃é t̃ar n-ãir. Ãsur an fear̃
 s̃ur im̃t̃is̃ na d̃eam̃ain ãr d̃'iar̃r r̃é ãr leig̃int̃ d̃ó d̃ul
 leir̃. Ac̃ d̃o cúir̃ íora uas̃ é, ãsur d̃ub̃air̃t r̃é leir̃ :
 39 Im̃t̃is̃ cuñ d̃o t̃is̃e f̃éiñ ãsur inñir na neit̃e m̃óira ac̃á
 d̃éanta ãs̃ d̃ia d̃uit̃. Ãsur d̃'im̃t̃is̃ r̃é ãsur d̃'f̃óḡair̃
 r̃é t̃r̃í̃o an ḡac̃air̃ s̃o léir̃ na neit̃e m̃óira a d̃eiñ íora
 d̃ó.
 40 Ãsur d̃o t̃árl̃a, ãr a t̃eac̃t t̃ar n-ãir d̃'íora,
 s̃ur ḡlac̃ r̃luas̃ m̃óir̃ é, mar̃ b̃íod̃ar̃ s̃o léir̃ ãs̃ f̃eit̃-
 41 eam̃ leir̃. ¹ Ãsur f̃eac̃, t̃áiñis̃ cúis̃e fear̃ d̃ár̃ b̃'
 aiñim̃ lãir̃ur, ãsur d̃ob̃' é uac̃tar̃áiñ na r̃inaḡóis̃e é ;
 ãsur d̃o c̃air̃t r̃é é f̃éiñ ãs̃ cor̃as̃ íora 'ḡá iar̃mar̃o
 42 ãr d̃ul cuñ a t̃is̃e, Mar̃ s̃o r̃as̃b̃ aoñ iñḡeañ am̃áiñ
 ais̃e ãsur í t̃imp̃al d̃á b̃liaiñ d̃éas̃, ãsur s̃o r̃as̃b̃ r̃í
 ãs̃ d̃ul cuñ b̃áir̃. Ãsur, ãs̃ d̃ul anñ d̃ó, d̃o t̃árl̃a s̃o
 r̃as̃b̃ an t̃r̃luas̃ ãs̃ b̃r̃ú̃t̃ ãr̃.
 43 Ãsur b̃i beañ áir̃it̃e a b̃i ãs̃ cail̃leam̃aint̃ a cor̃o'
 r̃ola ãr fear̃o d̃á b̃liaiñ d̃éas̃ r̃oim̃ir̃ r̃iñ, ãsur s̃o r̃as̃b̃
 a maoiñ r̃aoḡalta cail̃lte aici le d̃oc̃t̃úir̃ib̃ ãsur é
 44 teir̃it̃e or̃ta í leig̃ear̃ ; Ãsur t̃áiñis̃ r̃í cúis̃e, lãrt̃iar̃
 d̃é, ãsur cúir̃ r̃í a lám̃ ãr f̃ab̃ra a b̃rait̃, ãsur d̃o r̃tas̃o
 45 an f̃uil̃ láit̃reac̃ bonñ aici. Ãsur d̃ub̃air̃t̃ íora : Cé
 h-é a t̃eang̃b̃air̃o liom̃ ? Ãsur d̃o f̃éañ ḡac̃ doinne,
 ãsur d̃ub̃air̃t̃ fear̃dar̃ ãsur an m̃uirt̃ir̃ a b̃i í n'f̃oc̃-
 air̃ : A m̃áig̃ir̃tir̃, t̃á an t̃r̃luas̃ ãs̃ b̃r̃ú̃t̃ or̃t̃ ãsur
 ac̃' c̃iar̃as̃, ãsur a' ñdeir̃ir̃, Cé h-é a t̃eang̃b̃air̃o liom̃ ?
 46 Ãsur d̃ub̃air̃t̃ íora : D̃o t̃eang̃b̃air̃o d̃uinẽ éis̃iñ liom̃ ;
 óir̃ ír̃ eól̃ d̃óm̃-ra s̃o ñdeas̃air̃o c̃óm̃ac̃t̃ am̃ac̃ uaim̃.
 47 Ãsur nuair̃ a t̃uis̃ an beañ nár̃ cúas̃ r̃í ḡañ ãit̃int̃.
 t̃áiñis̃ r̃í ãsur c̃air̃t̃ r̃í í f̃éiñ ãs̃ cor̃as̃ ãsur í ãs̃ c̃r̃it̃,
 ãsur d̃'inñir̃ r̃í or̃ c̃óm̃air̃ na ñdoimẽ s̃o léir̃ cas̃ é
 an cúir̃ n-ãr t̃eang̃b̃air̃o r̃í leir̃, ãsur conur̃ mar̃ a
 48 leig̃ireas̃ í láit̃reac̃. Ãsur d̃ub̃air̃t̃ reir̃eañ léi :
 D̃o leig̃ir̃ d̃o c̃reid̃eam̃ t̃ú, a 'nḡeañ ó ; im̃t̃is̃ leat̃
 í r̃íoc̃c̃áiñ.
 49 Ãsur é ãs̃ r̃ás̃o na caint̃e r̃iñ t̃áiñis̃ d̃uinẽ cuñ uac̃-
 tar̃áiñ na r̃inaḡóis̃e ãsur d̃ub̃air̃t̃ r̃é leir̃ : T̃á

¹ mat. ix. 18; mar. v. 22.

t'ingean tair éir bair, ná bí 'gá cup cun tmuoblóide.
 Agus o'airis fíora an focal agus duibairt ré le h-aéair 50
 an cáilín: Ná bíod eadai ort: creio amáin, agus
 beir rí rlan. Agus nuair a fíoir ré an tís níor 51
 leis ré doinne irteac i n-aonfeac leir ac beaodar agus
 Séamur agus Eóin, agus aéair agus máéair an
 cáilín. Agus bí na daoine go léir as sol agus as 52
 caoi 'n-a diaib. Agus duibairt ré leó: Ná bíod as
 sol; ní marb atá an cáilín, ac 'n-a coola. Agus 53
 bíodar as gáirí uime, mar bí fíoir acu i beir marb.
 Ac do rus ré féin ar láim uiré, agus do labair ré 54
 do sué áir agus duibairt: A cáilín, eirís. Agus 55
 táinís a h-anam tair n-air, agus o'eirís rí láirteac.
 Agus duibairt ré ruo le n-ite éabairt di. Agus 56
 bí rgar do ar a h-aéair agus ar a máéair; ac duibairt
 ré leó san a o'innirint o'doinne cao a bí tuirite
 amac.

CAIBIDÍOL IX.

na h-arboil dá gcur amac as críort. bia dá éabairt asge
 do éirís míle duine a' éirís buiógaid. an t-aéair gne do éac
 air. Deamán a' duine dá cup amac asge.

¹ Do glaoir ré cuise an dáiréas arrol agus éus 1
 ré dóib cōmact agus cumar ar gac aicme deamán,
 agus leigear ar galairaid. Agus cuir ré uair id 2
 as cmaobrgaoilead rígeacta Dé agus as leigear
 daoine breóite. Agus duibairt ré leó: Ná tógair 3
 don ruo i gcóir an bóair, bata ná mála ná arán ná
 airgead, agus ná bíod dá bpat as doinne asaid;
 Agus pé tís n-a rašair rí irteac ann, fanair ann, 4
 agus ná h-imtígir amac ar. Agus pé daoine ná 5
 glacair rí imtígir amac ar an scaair rin ² agus
 deirid an ceo do éroct o'búr scoraid mar fíad-
 nuire 'n-a gcoinnib.

Agus do gluaireadar amac mór-timpal tpe rna 6
 bailtib as cmaobrgaoilead an tsoirgél agus as leig-
 ear inr gac don bail.

¹ Mat. x. 1; Marc. iii. 15.

² Gnóm. xiii. 51.

- 7 Δῦρ ὁ αἰμιζ ἡέροθ, ἀν τετραρε, ζὰς νίθ ἃ βί αἷζε
 'ἃ ὀέανάμ, ἄγυρ βί ρέ ἀρ μεαμβάλλ, μαρ ὀειρεαθ
 8 ὀαοῖνε, ζυρ β'έ εῶιν ἃ ὀ'ειμιζ ὅρ na μαρβ; ἄγυρ
 ὀειρεαθ ὀαοῖνε εἰλε ζυρ β'έ εἰαρ ἃ ταιρβεάιν é
 ρέιν; ἄγυρ ὀειρεαθ ὀαοῖνε εἰλε ζυρ ὀυῖνε éἰζιν ὀε
 9 ρna ρεαν-ῑάιθῖῃ ἃ ὀ'ειμιζ. Δῦρ ὀυῃαιρτ ἡέροθ:
 ὀαῖνεαρ-ρα ἀν ceann ὀ'εῶιν; ἀς cé ḡ-é ρeo ζo
 ḡ-αἰμιζῖμ na neṡte ρeo μαρ ζeall αἰρ? Δῦρ βί ρέ
 ἃ ὀ'ιαρῑαῖθ é ὀ'ῑεἰρζῖντ.
- 10 Δῦρ ḡάἰμῖζ na ḡ-Ἀρρoἰλ ḡαρ ḡ-αἰρ ἄγυρ ὀ'ἰνḡρεαῃαρ
 ὀó ζὰς ἃ ραἰῃ ὀέαντα ἀcu; ἄγυρ ὀo ρυζ ρέ leṡr ἰαῃ
 1 leṡṡṡaἰῃῃ 1 ḡ-άἰτ uαἷzneας ὀάρ ὀ'αἰνἰμ ὀετῑαῃῃa.
- 11 Δῦρ nuαἰρ ἃ ρυαἰρ na ρλυαἷζte ἀμας ἀν μέῃo ρἰn
 ὀo leanaῃῃαρ é; ἄγυρ ὀo ζἡac ρέ ἰαῃ, ἄγυρ βί ρέ ἄζ
 caἰnt leó 1 ὀṡaἰῃῃ ḡἷζεαςṡṡa ὀé, ἄγυρ na ὀαοῖνε ἃ
 ὀἰoῃ 1 ḡζάῃ le leṡzeαρ ὀo leṡṡṡeαῃ ρέ ἰαῃ.
- 12 Δῦρ ḡυρnuἷζ ἀν lá ἀρ ὀul 1 ḡὀéanaἷze. Δῦρ
 ḡάἰμῖζ ἀν ὀάρῑeαζ cuṡze ἄγυρ ὀυῃῑaῃῃαρ leṡr: leṡz
 na ρλυαἷζte cuṡ ρἰuῃῃal, 1 ὀṡṡeo ζo ḡ-ἰmṡeóṡaἰῃ ρἰaῃ
 ἀρ ρuṡ na mḡaἰlṡe ἄγυρ na ὀṡṡṡṡe móρ-ḡἰmṡal ἄγυρ
 ζo ὀῑaἷζṡo ρἰaῃ lóṡṡoἰn ἄγυρ bἰa, óṡr ἰρ 1 ὀῑáṡe
- 13 aṡáἰmṡo ἀṡṡo. Δῦρ ὀυῃῑaἡτ ρέ leó: ṡuζaἰῃ-ρe
 ρuṡ le ḡ-ṡṡe ὀóἰῃ. Δῦρ ὀυῃῑaῃῃαρ-ρan: 1 ḡἰ'ṡ
 ἄζaἰnn ἀς cuṡz buṡóza ἄγυρ ὀá ἰaṡz, muṡab amṡaἰῃ ἃ
 ρaἷζmṡṡr ἄγυρ bἰa ceannaς ὀo'n ṡṡṡuaζ móρ ρo ζo
- 14 leṡr. ὀἰ ṡἰmṡal cuṡz mἡle ρeαρ ρa ṡṡṡuaζ. Δῦρ
 ὀυῃῑaἡτ ρέ le ḡ-ἃ ὀeṡṡṡṡoḡuἡl: Cuṡṡṡ ḡ-ἃ ρuṡḡe ἰaῃ
 ḡ-ἃ ζcuṡḡeαςṡṡanaἡῃ, caoζaῃ 1 ḡζὰς cuṡḡeαςṡṡaἡn.
- 15 Δῦρ ὀeἡneαῃῃαρ amṡaἰῃ, ἄγυρ cuṡṡeαῃῃαρ na ὀαοῖνε
 16 ζo leṡr ḡ-ἃ ρuṡḡe. ἀṡṡan ὀo ṡóz ρέ na cuṡz buṡóza
 ἄγυρ ἀν ὀá ἰaṡz, ἄγυρ ὀ'ῑéας ρέ ρuaρ cuṡ neṡṡe
 ἄγυρ ὀeannuἷζ ρέ ἰaῃ, ἄγυρ ὀo ὀṡṡṡr, ἄγυρ ḡuζ ὀ'á
- 17 ὀeṡṡṡṡoḡuἡl le cuṡr oρ cóṡaἡρ na ḡὀaοῖνε. Δῦρ
 ὀ'ṡṡ na ὀαοῖνε ζo leṡr ἃ ḡὀóṡṡṡn, ἄγυρ ὀo ṡózaῃ
 ὀá cuṡeán ὀéαζ ὀe bἰa ὀṡṡṡṡe ἃ ρázaῃ.

- 18 Δῦρ ὀo ḡáṡṡa, nuαἡρ ἃ βί ρέ 1 ḡ'αonaρ ἄζ ζuṡḡe, ζo
 ρaἰῃ ἃ ὀeṡṡṡṡoḡuἡl 1 ḡ'ῑoṡaἡρ, ἄγυρ cuṡṡṡṡ ρέ ἰaῃ
 19 ἄγυρ ὀυῃῑaἡτ ρέ: Cé ὀṡeṡṡ na ὀαοῖνε ἰρ mṡṡe? Δῦρ

o'fneasraoair-ran ašur duibraoair: Eóin bairte;
 ašur deir cuio acu Eliair; ašur deir tuille acu
 supab amlaio a o'eirig duine de rna rean-fáioib.
 Ašur duibairt ré leó: Ac rib-re, cé aoeir rib ir 20
 mé? Ašur o'fneasair Símon Peaoair ašur duibairt:
 Críoirt Dé. Ašur eus ré foláram oóib ašur duibairt 21
 leó san an nio rin a o'innrint o'aoinne, 'Šá ráo:
 1 Ní foláir do Mac an Duine móran o'fulang, 22
 ašur so réanrao na reanóirí é, ašur uačtaráin na
 rašairt, ašur na Širibneoirí, ašur so šcurraí cun
 báir é, ašur so n-aireireóao ré an trimao lá.

Ašur duibairt ré leó uile: Má'ail le h-aoinne teačt 23
 am' diaio réanao ré é féin, ašur tóšao ré a čpor
 šac lá, ašur leanao ré mé. Óir an t-é sup maič 24
 leir a anam féin do rábail, caillrio ré é; ašur an
 t-é a caillrio a anam ar mo řon-ra, rábálraio ré a
 anam. Óir cao é an cairbe do duine má deineann 25
 ré an raošal móir do buačtaint ašur é féin do
 milleao ašur do cailleamaint? 2 Óir an t-é do 26
 šlacraio náire mar šeall ořm-ra ašur ar mo
 břeitře, šlacraio Mac an Duine náire mar šeall ar
 an noine rin, nuair a čiocraio ré 'n-a šraoam ašur
 i nšraoam a Ačar ašur na n-aingaal naomča,
 Deirim lib so řior, amčac, so břuil oaoine 'n-a rea- 27
 ram anřo ná blairrio bár so břeicřio riao řiř-
 eačt Dé.

Ašur do čárla, čimpal očt lá tar éir na cainte 28
 rin, sup čos ré leir Peaoair ašur Séamur ašur Eóin,
 ašur so noeasraio ré ruar ar an šcnoc cun ūřnuigčte
 oéanam. Ašur an řaio a bí ré aš sup o'aoirig 29
 a šnúir, ašur o'iompuig a cuio éaoaig šeal, čaič-
 neamčac. Ašur féac, bí beirt aš cómraio leir, ašur 30
 Maoir ašur Eliair iao ran. Do čonacčar iao 31
 i nšlóire, ašur do čráčtaoair ar a bár, an bár a bí
 aig le críočnú i nlerúralem. Ašur čáinig maiřb- 32
 itigē cooiača ar Peaoair ašur ar an muinčir a bí
 i n'řočair. Ašur do múřšlaaoair, ašur do čona-
 caoair a šraoam, ašur an beirt a bí 'n-a rearam 'n-a

¹ Mat. xvii. 21; Marc. viii. 31; ix. 30.

² Mat. x. 33; Marc. viii. 38; 2 Tim. ii. 12.

- 33 tēannṫa. Δῆγὺρ ὅο ἑάρῑα, νῡαῑρ Ἀ βῑοῡαρ Ἀῖ ἡ-
 ἑαῑῑ ὑαῑῑ, ῖο νῡοῡḃαῑῑῑ ῑῑῑῑῑ ἡ ἡ-ῑοῑῑ: Ἀ
 ḡῑῑῑῑῑῑ, ῑῑ ḡῑῑῑ Ἀῑ ḃῑῑ ὡῑῑῑῑ ḃῑῑῑ Ἀῑῑ; Ἀῖῑῑ
 ḃῑῑῑῑῑ Ἀῑῑ ῑῑ ῑῑῑῑ, ῑῑῑῑ ῑῑῑῑ ὅ'ῑῑῑ; Ἀῖῑῑ ῖῑῑ
 34 Ἀ ῑῑῑ Ἀῑῑ ḃῑῑ Ἀ ḃῑ Ἀῑῑ ὅ'Ἀ ῑῑῑ. Δῆῑῑ Ἀῑ ῑῑῑ
 Ἀ ḃῑ ῑῑ Ἀῖ ῑῑῑ Ἀῑ ḡῑῑ ῑῑ ἑῑῑῑ ῑῑῑῑ Ἀῖῑῑ ὅο
 ἑῑῑῑῑ ῑῑ ἡῑῑ, Ἀῖῑῑ ἑῑῑῑ ἡῑῑ ὡῑῑ ῑῑῑ Ἀ
 35 ḃῑοῡαρ Ἀῖ ὅῑῑ ῑῑῑῑ ῑῑ ῑῑῑῑ. Δῆῑῑ ὅο ἡḃ-
 ῑῑ ῖῑῑ Ἀῑ Ἀῑ ῑῑῑῑ Ἀῖῑῑ ὅῑῑῑῑ: ¹ἡῑῑ ῑῑῑ ḡῑ
 36 ḡῑῑ ὅῑῑῑ-ῑῑ; ḃῑῑῑ ἡῑῑῑῑ ἡῑῑ. Δῆῑῑ ἡ ἡῑῑ
 Ἀῑ ῖῑῑ ὅο ἡḃῑῑῑ ὅο ῑῑῑῑ ῑῑῑ ἡ ḡῑῑῑ. Δῆῑῑ
 ḃῑοῡαρ-ῑῑ ḃῑῑῑ, Ἀῖῑῑ ḡῑῑ ἡῑῑῑῑῑ ὅ'ῑῑῑῑ ἡῑῑ ḡῑ
 ἡῑῑῑῑ ῑῑ Ἀῑῑ ḡῑ ḡῑῑ ὅῑῑ Ἀ ḃῑῑῑῑ Ἀ ḃῑῑῑῑ.
 37 Δῆῑῑ ὅο ἑάρῑα, Ἀῑ ἡῑ ḡῑ-Ἀ ὅῑῑῑ ῑῑῑ, Ἀῖ ἑῑῑῑ
 Ἀῑῑῑ ὅ'ῑ ῖῑῑῑ ὅῑῑῑ, ῖῑῑ ḃῑῑῑ ῑῑῑῑ ḡῑῑ ḡῑῑ.
 38 Δῆῑῑ ῑῑῑ, ὅο ἡḃῑῑ ὅῑῑῑ ὅῑῑ ῑῑῑῑ Ἀῑῑ Ἀῖῑῑ
 ὅῑῑῑῑ ῑῑ: Ἀ ḡῑῑῑῑῑ, ῖῑῑῑ ἑῑ, ῑῑῑ Ἀῑ ḡῑ ḡῑῑ,
 39 ḡῑῑ ḡῑῑ Ἀῖῑ Ἀῑ ἡ; Δῆῑῑ ῑῑῑ, ḃῑῑῑῑ Ἀῑ ὅῑῑῑῑ
 ῑῑ, Ἀῖῑῑ ḃῑῑῑῑ ῑῑ ῑῑῑῑ Ἀῑ ῖῑ ἡ-ὡῑῑῑ, Ἀῖῑῑ
 ḃῑῑῑ ῑῑ ḡῑῑ ἡῑῑῑ Ἀῖῑῑ ḡῑῑ ῑῑῑῑ Ἀῑ Ἀ ἑῑῑῑ,
 Ἀῖῑῑ ḃῑῑῑ ἡῑῑ, Ἀῖῑῑ ῑῑ Ἀῑ ἡῑῑ Ἀ ῑῑῑῑ ῑῑ ἡῑῑ
 40 Ἀῑ ḡῑῑ ῑῑῑῑ. Δῆῑῑ ὅ'ῑῑῑῑ Ἀῑ ὅο ὅῑῑῑῑῑῑ
 41 ἡ ḃῑῑ Ἀῑῑ, Ἀῖῑῑ ὅο ἑῑῑ ῑῑ ὡῑῑ. Δῆῑῑ ὅ'ῑῑῑῑ-
 ῑῑ ῑῑῑ Ἀῖῑῑ ὅῑῑῑῑ: ὅ, Ἀ ῑῑῑῑ ἑῑῑ ῖῑῑ ḃῑῑῑ-
 ῑῑῑ, Ἀῑ ῑῑῑ Ἀ ḃῑῑ ḡῑ ἡῑῑῑῑ Ἀῖ ḃῑῑ ῑῑῑ ḡῑῑ
 42 ἡḃῑῑ Ἀῑῑ ὅο ḡῑῑ. Δῆῑῑ ῑῑῑ Ἀ ḃῑ ῑῑ Ἀῖ ἑῑῑῑ
 43 ὅο ἡῑῑ Ἀῑ ὅῑῑῑ ἡ, Ἀῖῑῑ ḃῑ ῑῑ ḡῑῑ ῑῑῑῑ. Δῆῑῑ
 ὅο ῑῑῑῑῑ ῑῑῑ Ἀῑ ὅῑῑῑ ῑῑῑῑῑῑῑ, Ἀῖῑῑ ὅο
 44 ἡῑῑῑ ῑῑ Ἀῑ ḃῑῑῑῑ, Ἀῖῑῑ ἑῑῑ ῑῑ ὅ'Ἀ Ἀῑῑ ἡ. Δῆῑῑ
 ḃῑ ḡῑῑῑ Ἀῑ ḡῑ ὅῑῑῑ ῖῑ ἡῑῑ ῑῑῑ ḡῑῑ-ḃῑῑῑῑ ὅῑ.
 Δῆῑῑ ῑῑῑ Ἀ ḃῑοῡαρ ῖῑ ἡῑῑ Ἀῖ ὅῑῑῑ ἡῑῑῑ ἡῑῑῑ
 ὅῑ ῑῑ ῖῑῑῑῑῑ Ἀ ḃῑ Ἀῑῑ ḡῑ ὅῑῑῑῑ, ὅῑῑῑῑ ῑῑ ἡ
 ḡῑ-Ἀ ὅῑῑῑῑῑῑῑ: ḃῑῑῑῑῑῑ-ῑῑ ḃῑῑῑ Ἀῑ Ἀῑ
 ῖῑῑῑ ῑῑ ἡ ḡῑῑ ῖῑῑῑῑ: ὅῑῑ ἑῑ ḡῑῑ Ἀῑ ὅῑῑ ἡ ἡῑῑ ἡ
 ἡḃῑῑῑ ἡ ἡῑῑῑ ὅῑῑῑῑ.
- 45 Δῆῑῑ ḡῑῑ ἑῑῑῑῑῑ ḃῑῑῑ ḡῑ ḃῑῑῑ ῑῑ, Ἀῖῑῑ ḃῑ
 Ἀῑ ḃῑῑῑ ἡ ḃῑῑῑ ḡῑῑ, ἡῑῑ ḡῑ ḡῑῑῑῑῑ ἡ; Ἀῖῑῑ
 ḡῑῑ ἡῑῑ ἡῑῑ ὅῑῑῑ ἡ ἑῑῑῑῑ ἡ ὅῑῑῑ ḡῑῑ ῑῑῑ.

¹ Ašur d'eirig tñút eatarcta féadaint cé 'cu d'íob 46
ba mó. Ašur conaic íora na rmuínte a bí 'n-a 47
scríobte, ašur do ruš ré ar leanb, ašur cuir ré 'n-a
féaram 1 n'áice é. Ašur dubairt ré leó-ran: An 48
t-é a glacfaid an leanb ran am' ainim-re glacann
ré mire; ašur an t-é a glacfaid mire glacann ré an
t-é do cuir uaid mé; óir an t-é ir lúga ašuib so leir
iré ir mó.

Ašur d'fheasair Eóin ašur dubairt: A m'áisirctir, 49
conacamaid duine ašur é aš cur deamán amac do'
ainim-re, ašur coirgeamaid é, toirg ná gabann ré
linne. Ašur dubairt íora leir: Ná coirgid é: mar, 50
an t-é ná fuil 1 nbúr scoinnib tá ré 2 lib.

Ašur do tárla, ré mar a bí laetanta a deargab- 51
ála d'á scríocnú, so raib a šnúir daingean aise féin
ar dul so Ierúsaleim. Ašur cuir ré teachtairí roimir 52
amac, ašur cuadar irteac 1 scaitir de cátaiaib na
Samaritánaic cun neite cur 1 dteó dó. Ašur níor 53
leigeadar irteac é toirg a šnúir a beic daingean ar
dul so Ierúsaleim. Ašur nuair a conaic a deirgiobuil, 54
Séamur ašur Eóin, an ní d rin dubradar: ³ A tíg-
earna, an toil leat so n'earraimír teine teac ó
neam cun iad do lorgad? Ašur d'iompuig ré 55
orcta ašur tús ré milleán d'íob, ašur dubairt ré:
Ní fíor daoib an rrioraid atá ionaib. ⁴ Ní cun anam- 56
naic do millead a táinig Mac an Duine, ac cun iad
do fábdail. Ašur d'imtígeadar so baile eile.

Ašur tárla, an fáid a bíodar ar an rúg, so n'oub- 57
airt duine éigin leir: leanfao-ra tura, a tígearna,
ré bail 'n-a ngeobair. Ašur dubairt íora leir: 58
Táir poill talman aš na maoraid ruada, ašur a
neadaca aš éanlaite an deir, ac aš Mac an Duine
ní'l áit 'n-a leigead ré a ceann. Dubairt ré, 59
ámteac, le duine eile: leanra mire; ašur dubairt
reirean: A tígearna, leis dom dul ar dtúir ašur
m'atair do cur. Ašur dubairt íora leir: Leis do 60
rna mairb na mairb do cur; ac imtíg-re ašur dein

¹ mat. xviii. 1; marc. ix. 33.

³ 4 Ríg. i. 10.

² .i. aš cabnú lib.

⁴ Eóm iii. 17; xii. 47.

- 61 níḡeaḡt 'Dḡ 'o'fóḡairt. Aḡur 'oubairt 'uine eile:
 leannao tḡ, a 'ṡḡearna, aḡ leis 'om 'ul aḡur é
 62 'o'innrint 'o'n muintir atá ra baile. 'Oubairt fóra
 leir: 'Doinne a cuirirḡ a lám ar an ḡcḡáḡta aḡur
 anran a beirḡ aḡ fḡáḡaint lartiar 'de, ní'l ré oirḡam-
 naḡ 'o níḡeaḡt 'Dḡ.

CAIBIDIOI X.

Teaḡarḡ aḡ 'Críort á 'ḡabairt 'o'n 'árḡaḡ ar trḡ fíḡo
 'veirḡiobul. 1aḡ 'oá ḡcur amaḡ cun oibre. An Samaritanáḡ
 fḡḡanta.

- 1 Tar éir na neit rin 'o cḡap an 'ṡḡearna 'árḡaḡ
 aḡur trḡ fíḡo eile, aḡur cuir ré roimir amaḡ 1aḡ,
 'n-a mbeirt a'r 'n-a mbeirt, cun ḡaḡ baile aḡur áit
 n-a raib ré fḡin le teaḡt ann.
- 2 Aḡur 'oubairt ré leó: fḡḡmar mór aḡur meitíol
 ruaraḡ. 1arrairḡ, 'o'á b'riḡ rin, ar an t-é ḡur leir
 an fḡḡmar luḡt oibre 'o cun cun an fḡḡmar.
- 3 Imḡirḡ: fḡáḡ, táim 'búr ḡcur i nbúr n-uanaib
 4 ameapḡ maḡtí. Ná bíḡ aḡaib mála ná rparán
 ná b'róḡa, aḡur ¹ ná 'veinirḡ beannaḡaḡ 'o'aoinne ar
 5 an rliḡ. 'Don tiḡ n-a raḡairḡ rib irteaḡ ann abairḡ
 6 ar 'otúr, Síotḡáin ar an 'otíḡ reo. Aḡur má'r mac
 ríotḡána a beirḡ ann fanfairḡ búr ríotḡáin air;
 7 murab eaḡ fillirḡ búr ríotḡáin orairḡ fḡin. Aḡur
 fanairḡ ra tiḡ cḡaḡna, aḡ ite aḡur aḡ ol na neite atá
 acu, ² óir ir fíú an fear oibre a 'ḡuaraḡal fḡḡáil.
 Ná bíḡirḡ aḡ imḡeaḡt ó tiḡ ḡo tiḡ.
- 8 Aḡur pé caḡair n-a raḡairḡ rib irteaḡ intí aḡur
 ḡo nḡlacfar rib, itir na neite a curfar or búr
 9 ḡcḡáir; Aḡur leiḡirḡ na 'oaoine b'neite ra cḡ-
 air rin, aḡur abairḡ leó, Ta níḡeaḡt 'Dḡ buailte lib.
- 10 Aḡ pé caḡair n-a raḡairḡ rib irteaḡ intí aḡur ná
 ḡlacfar rib, téirḡ amaḡ ar íráirib na caḡaraḡ ran
- 11 aḡur abairḡ: ³ fíú ceó búr ḡcaḡaraḡ atá ar ár ḡor-
 aib ḡlanaimirḡ 'óinn é i nbúr ḡcoinnib. Aḡ bíḡ

¹ 4 Ríḡ. iv. 29. ² Deut. xxiv. 14; 1 Tim. v. 18. ³ ḡnóim. xiii. 51.

ríor an méio reo aḡaib, so bḡuīl ríḡeaḡt Dé
1 n-aḡmaíreḡt. Deirum lib ḡur rḡoipe a rḡḡaib 12
muinṡir Sodom ar an lá ran 'nā mar a rḡḡaib muinṡir
na caṡarḡḡ ran.

Maíḡḡ duit-re, a Cōporáin, maíḡḡ duit-re, a ḡet- 13
ráirda, óir dā nḡeintí i dṡuīre aḡur i Síḡón na mīrb-
úiltí a ḡeineaḡ ionaib-re, ir rḡdó beaḡ aicṡḡḡe
ḡéanta acu 'n-a ruiḡe i n-éaḡaḡ ḡarib aḡur i luaiṡ-
rḡḡ. Aḡur ir rḡoipe a rḡḡaib ṡuīre aḡur Síḡón 14
ar lá an bṡeicṡamṡair 'nā mar a rḡḡaib rīb-re ar.
Aḡur ṡura, a Cāḡarnaum, a ṡóḡaḡ ruar ḡo neam, 15
cunṡar ríor ṡu ḡo h-irṡeann.

¹ An ṡ-é a d'éirṡeann lib-re, ir liom-ra a d'éir- 16
ṡeann ré; aḡur an ṡ-é a ṡuḡann ṡarṡuirene dḡoib-re,
ir dóm-ra a ṡuḡann ré ṡarṡuirene; aḡur an ṡ-é a
ṡuḡann ṡarṡuirene dóm-ra ir ḡo'n ṡ-é a cūir uairḡ
mé a ṡuḡann ré ṡarṡuirene.

Aḡur ṡáinḡ an dḡrṡeḡḡ a'ṡ ṡrī ríḡro ṡar n-air aḡur 17
ḡáirṡeaḡar oṡṡa, aḡur ḡubṡarḡar: A ṡiḡeḡrna, ṡáiro
na ḡeamain rṡin ré n-ār rṡaḡṡ ṡrṡ ṡáinim-re. Aḡur 18
ḡubairṡ ré leó: ḡior aḡ rṡeaḡaint ar Sḡṡan nuair
a ṡuit ré ó neam mar a ṡuitṡeaḡ rṡlannḡ. Rṡaḡ, 19
ṡā ṡabairṡ aḡam dḡoib cumar ar rḡṡailṡ ar aicṡeaḡaib
nimṡe aḡur ar rḡoṡpṡiḡnaib, aḡur ar ḡaḡ cḡmḡṡṡ ḡe
cḡmḡṡṡaib an namḡo, ḡan ḡoḡar dḡoib. Sa n-am 20
ḡcṡaḡna ná bíro ḡáirṡeaḡar oṡaib ṡoirḡ rṡioṡaioí
beir ré nḡūr rṡaḡṡ, aḡ bíro ḡáirṡeaḡar oṡaib ṡoirḡ
ḡūr n-ainimṡeaḡa beir rḡrṡiḡḡṡa inṡ na rṡlaṡair.

le linn na h-uairṡe cṡaḡna ran ḡo ṡáinḡ ḡáirṡe- 21
aḡar an Spioṡaio nḡoim air, aḡur ḡubairṡ ré: Adm-
uḡim duit, a Aṡair, a ṡiḡeḡrna neimṡe aḡur ṡalmḡan,
mar ḡur cṡeuir na neicṡe reo ar luḡṡ eaḡna aḡur
eḡluir, aḡur ḡur rḡoilṡrḡḡir iḡo ḡo rṡna leaṡḡaib.
ḡeinir ran, a Aṡair, óir b'ṡ rin ḡo ṡoil.* ḡo ṡuḡ 22
m'Aṡair dóm-ra ḡaḡ uile níḡ, aḡur ní h-eḡl d'aoinne
cṡe h-ṡ an Mac aḡ ḡo'n Aṡair, ná cṡe h-ṡ an ṡ-Aṡair

¹ Mat. x. 40; eóim xiii. 20.

* Ver. 21. ḡo ṡáinḡ ḡáirṡeaḡar an Spioṡaio nḡoim air,
.i. ḡo rṡér a ḡaḡnaḡṡa ḡo ḡlac ré aṡar ra Spioṡaio nḡoim
aḡur ḡaib ré buirḡar le n' aṡair Síḡuīḡe.

ac' do'n m̃lac aṣur do'n t-é o'ár toil leir an m̃lac é
 23 o'foillirú. Aṣur o'iompuiz ré cun a o'eirgiobul,
 aṣur ouḃairt ré: ¹ Ir doibinn do rna rúilb̃ a éionn
 24 na neite a éionn rib-re. Oir o'eirim lib̃ sur m̃ian
 le móran fáide aṣur riṣte na neite o'feirṣint a éionn
 rib-re, aṣur ní feacadar iad; aṣur na neite do élor
 a éloireann rib-re, aṣur níor éloireadar iad.

25 Aṣur féac, o'eiriz fear uilge cun triail a baint
 ar, aṣur ouḃairt: A m̃áiririr, cad tá le oéanam̃
 26 aṣam cun na beata rióruide do fealbú? Aṣur
 ouḃairt reirean leir: Cad 'tá rṣrióbta ra uilg?
 27 Conur a léigeann tú? Aṣur o'fneasair ré aṣur
 ouḃairt: ² Ṣráðair tú do tigeanna Dia ó o'ériuide
 so h-iomlán, aṣur ó t'anam so h-iomlán, aṣur ó
 o'neart so h-iomlán, aṣur ó t'aighe so h-iomlán;
 28 aṣur do éomarra mar tú féin. Aṣur ouḃairt reir-
 rean leir: Tuṣair fneasra cruinn. Dein an méio
 29 rin aṣur mairfir. Ac' ouḃairt ré le h-íora, a
 o'iarair é féin do éairtú: Aṣur cé h-é mo éomarra?
 30 Aṣur ouḃairt íora 'ṣá fneasrao: B̃i ouine aṣ uil
 ríor ó Ierúsaleṃ so Ierico, aṣur do reólaó amearṣ
 biṣeamnac é, aṣur do robáladar é, aṣur do ṣabá-
 dar air, aṣur o'imtígeadar aṣur o'fásadar 'n-a
 31 noirair é leatmarb̃. Aṣur do tárla so rair rṣairt
 aṣ ṣabáil ríor an bótar céadna, aṣur éonac ré an
 32 ouine, aṣur buail ré tairir. Mar an ṣcéadna do
 tárla so rair leḃiteac i n-aice na h-áite, aṣur
 33 éonac ré an ouine, aṣur buail ré tairir. Ac' b̃i
 Samaritanac aṣ ṣabáil an bótar aṣur táimis ré
 i n-aice an ouine, aṣur éonac ré é, aṣur táimis triaṣ
 34 aighe oó; Aṣur éuair ré anonn éuighe aṣur do éean-
 ṣail ré ruar a éneadaca tar éir oile aṣur fiona do
 éur ionta, aṣur éur ré ar muin a beitiz féin é, aṣur
 tuṣ ré leir é so oí an tig óroa, aṣur tuṣ ré aipe oó.
 35 Aṣur amáireac a b̃i cúṣainn tós ré amac oá p̃inginn
 aṣur tuṣ ré do 'n fear óroa iad, aṣur ouḃairt ré:
 Tabair aipe oó ran, aṣur pé méio a beir tú cailite
 36 leir, nuair a tiocfao-ra airir tabairfao ouit é. Cé

¹ mat. xiii. 16.² Deut. vi. 5.

'cu de'n tpiúr ran ir dóig leat-ra ba cómarrá do'n
duine a reólað amearṡ na mbiteamṡnac? Agus 37
dubairt reirean: An t-é a dein an carṡanaṡt air.
Agus dubairt fóra leir: Imṡig-re agus dein mar
an ṡcéadṡna.

Do tárla, agus iad ar an rliṡ, ṡo nṡeasṡaíó ré 38
irteac i rrláio, agus ṡur ṡlac bean dár b' ainim
Marṡa irteac 'n-a tiṡ féin é. Agus bí as an mnaoi 39
rin dṡiríúr dár b' ainim Máire, agus do ruió rí as
coraib an Tiṡearna as éirteacṡt le n-a bṡiaṡar. Agus 40
bí Marṡa ana-bṡuireamṡail as dṡanamṡ mórán ṡnóṡa,
agus do fearaimṡ rí agus dubairt: A Tiṡearna, an
amlaíó náṡ car leat conur mar atá an ṡnó ṡo léir
fásṡa orm-ra asam' dṡiríúr? Abair léi anoir con-
ṡnamṡ a tabairt dom. Agus d'fṡeasṡair an Tiṡearna 41
agus dubairt ré léi: A Máire, a Máire, tá mórán
neite a'ó cur ṡré céile agus as cur buarṡa orṡ,
agus ṡan ac don níó amáin ríacṡanaṡ. Do ṡoṡ 42
Máire an níó ir fearr, agus ní cóṡfarr uaiṡi é.

CAIBIDÍOL XI.

Oríort ṡá mṡineadṡ d'á dṡirṡioboláib conar ṡuire cun dṡe.
Deamṡan bailbe d'á cur amaṡ a' duine aige. Na fairiríniṡ d'á
ṡcur i bṡúnc aige, agus mairṡi d'á bṡóṡairṡ orṡa, ṡré na
b' feall.

Agus do tárla, agus é i n-áit áirṡe as dṡanamṡ 1
úrnuigṡe, ṡo ndubairt duine d'á dṡirṡiobuil leir
nuair a rṡaó ré: A Tiṡearna, teasṡairṡ dṡinn conur
úrnuigṡe dṡanamṡ fé mar a teasṡairṡ Eóin d'á dṡir-
ṡiobuil. Agus dubairt ré: Nuair a beirṡ ríó cun 2
úrnuigṡe dṡanamṡ abraió: ¹ Ár n-áṡair atá ar neamṡ,
ṡo naomṡar t'ainim, ṡo dṡasṡaíó do ríṡeacṡt, ṡo
ndainteair do ṡoil ar an dṡalamṡ mar a deinteair
ar neamṡ. Ár n-arán laeṡamṡail tabair dṡinn inṡiu. 3
Agus mairṡ dṡinn ár ṡcionṡa mar mairṡimíṡne do 4

¹ Mat. vi. 9.

éad a d'aineann cionta i n-ár n-ádhair; agus ná leis
rinn i scaitib, ac raon rinn ó olc.

- 5 Agus duhairt ré leó: Cé'cu aghaid-re go mbeadh
duine muinteartha aise, agus a n-ádhair as tiall
air i lár na h-oirde, agus a d'ádhair leis: A
duine muinteartha, tabair trí buíosa aráin ar iar-
6 ácht dom, Óir do táinig cara dom as tiall orm ar
a ríis agus ní'l don ní' d'ádhair le cur or a cómair,
7 Agus go nd'ádhair an fear i ríis, Ná bí a'm ádhair;
tá an doir d'ádhair, agus tá mo clann ra leabhair
am' ceannata; ní féadfaínn eirise agus pu' a táb-
8 airt duit; Agus má leanann seiréan as buíosa,
deirim lib, bíod ná h-eiréad ré agus pu' a táb-
airt do toirg sup b'é a duine muinteartha é, go
n-eiréad ré agus go d'tabairfáir ré do pé neite
atá i n-eiréam air, mar gheall ar é beir cóm leanam-
9 nác. Agus deirim-re lib-re: ¹ Iarrfáir, agus tab-
airfáir daoib; loirgí, agus geobair rí; buairí,
10 agus orghalófar daoib. Óir gac n-don a d'iarraíann
tuiscar do; agus an t-é a loirgeann seiréann ré;
11 agus an t-é a buaireann orghalófar do. Agus cé'cu
aghaid-re a d'iarraífáir aráin ar a ádhair, agus sup cloc
12 a tábairfáir ré do? nó iar, agus sup ádhair nime a
tábairfáir ré do i n-inead éirg? Nó má iarraíann ré
13 ub, an d'tabairfáir ré rcorpión do? Ar an ádhair
ran, má'r eol daoib-re, atá go h-olc, neite fóganta
tábairt d'búir gclainn, nác mó 'ná ran go móir a
tábairfáir búir n-ádhair ó neam an Spioraio máit do'n
muintir a d'iarraífáir air é?
- 14 Agus bí deamán aise d'á d'ádhair ar duine, agus
deamán balb ab ead é. Agus nuair a bí an
deamán curtha amac aise do labair an duine balb;
15 agus bí iongna ar an rluag. Duhairt cu' acu,
ádhair, 1r le cómadt Uelrebub, ní na ndeamán, a
16 cuiréann ré na deamán amac. Agus d'iarraí cuille
acu air, as d'ádhair fíomta air, cómartha ó neam
17 a tairbeáint doib. Agus, ó conaic ré na rmuinte a
bí acu, duhairt ré leó: Gac rígead a beir
deirgite na coinnib féin, d'ádhair fárad de.

¹ máit. vii. 7; xxi. 22; máit. xi. 24; eóin xiv. 13; Séam. i. 5.

- eócaio ¹ Banrígin na veirciarte i mbeiteamantar
i scoinnib muintire an trleaáta ro, asur tabarfaio
rí daoibíreic oíca; óir do táinigir í ó imeallaió an
domáin cun éirteaáct le h-easna Salomón; asur
32 féac duine anro ir mó 'ná Salomón. Eireócaio
muintiri Ninebe i mbeiteamantar i n-asáio an
trleaáta ro, asur tabarfaio ríao daoibíreic oíca;
² mar do veineadar aicmíse nuair íógaíir lónar doib
é; asur féac duine anro ir mó 'ná lónar.
- 33 Ní veineann doinne coinneal do laraó asur anran
í cup i bpolac, nó i cup fé béal ártaiš, ac ar coinn-
leóir, ionur so bfeiceao na daoine a áasann
34 irteaá an folur. Ir í do fúil folur do cuirp. Má
bionn do fúil glan beio do córp so léir foillreaá,
ac má bionn rí so h-olc beio do córp so léir i n-oir-
35 áadar. Tabair aine, o'á bríš rin, san an folur atá
36 ionat a beic 'n-a ooirceááct asat. Oá bríš rin, má
bionn do córp so léir foillreaá, san don cuio aise
de ooiráadar, beio fé foillreaá so h-iomlán, asur
foillreócaio fé tu mar a óeapao lócran foluir.
- 37 Asur an faio a bí fé as áaint, o'iair duine de
rna faiririniš air dul asur bia áaitéam i n'foáair.
38 Asur cuao fé irteaá asur fuio fé cun bíó. Asur
do érom an fairirineaá ar mááctnam i n-a aigne asur
ar a ráó leir féin: Cao n'a áao ná nígeann re é
39 féin roim bia áaitéam? Asur duóairt an Tígearna
leir: Anoir, a fairirineaá, glanann ríó-re an áao
amuiš de'n cupán asur de'n méir; asur bionn an
áao irtiš oib féin lán de áaoaioeááct asur de mal-
40 luišteaáct. A daoine san áall, náá é an t-é a óein
41 an áao amuiš do óein an áao irtiš? Ac áeana, o'á
bpuil asaió tušao oéirc uaió, asur féac, tá áac
níó glan áaoib.
- 42 Ac ir maíř áaoib, a fairirineaá, óir cuireann
ríó oeaámaó ar an mioncuir asur ar an fuio asur
ar áac uile luió, asur ní'l fuim asaió i mbeiteam-
antar Oé ná i nšráó Oé. Ir amlaio ba áeart ro do
óeanam asur san fúó do leisint ar lár.
- 43 Ir maíř áaoib, a fairirineaá, óir iríao na fuio-

¹ .i. banrígin Séba; feic 3 Ríš. x. i.

² lón. iii. 5.

éadín uac̃tapaáca inr na rinaḡḡḡaib̃ atá uaiḡ, aḡur
ḡaoine beic̃ aḡ beannú ḡaoib̃ i n-áit an m̃aḡḡaib̃. 1r 44
maḡḡ ḡaoib̃, óir 1r cuma riḡ nó na h-uaḡna ná feic-
tear, aḡur nác eól do rna ḡaoine a riúḡlann oḡc̃a.

Aḡur ḡ'ḡḡeaḡair ḡuine ḡe'n luḡt ḡlíḡe é, aḡur 45
ḡuḡairc̃ : A m̃áiḡir̃c̃ir̃, aḡ riáḡ na cainte rin ḡuit
tá maḡla aḡat 'á ḡaḡairc̃ ḡúinne, leir. Aḡur ḡuḡairc̃ 46
ré leir : Aḡur 1r maḡḡ ḡaoib̃-re féin, a luḡt eóluir ar
an nḡlíg, óir cuiḡeann riḡ ar na ḡaoine ualaí nác
féiḡir ḡóib̃ a ḡ'iompar, aḡur ní cuiḡeann riḡ féin
ḡara méire cun na n-ualaí.*

1r maḡḡ ḡaoib̃-re a cuiḡeann ruar na leaḡta ḡo 47
rna fáir̃ib̃, aḡur ḡur b'iaḡ búir n-aic̃ḡeaḡa ḡo m̃aḡḡ-
uiḡeaḡ na fáir̃e.† ḡo ḡeim̃in tairbeánann riḡ ḡo 48
ḡruilc̃í ar aon aig̃ne le nḡúir n-aic̃ḡeaḡaib̃ 'n-a
nḡníom̃aḡc̃aib̃, búir n-aic̃ḡeaḡa 'ḡá maḡḡaḡ aḡur riḡ-
re aḡ cur na leaḡt ruar ḡóib̃. Uime rin iḡeaḡ aḡuḡ- 49
airc̃ eaḡna ḡé : Cuiḡḡeaḡ c̃úca fáir̃í aḡur arpoil
aḡur ḡéanḡaḡo riáḡ cuir̃ acu ḡo m̃aḡḡú aḡur ḡo
c̃ríáḡ ; 1 ḡḡḡeḡ ḡo n-éileḡḡar ar an rlioc̃t ro fuil na 50
ḡráir̃ ḡo léir, a ḡoirḡeaḡ ó c̃ruilc̃niú an ḡom̃ain. 1 Ó 51
fuil Ábeil ḡo fuil 2 ḡacariar a maḡḡuiḡeaḡo iḡir an
alc̃óir aḡur an teampal. Mar rin, aḡeim̃in liḡ,
éileḡḡar é ar an rlioc̃t ro.

1r maḡḡ ḡaoib̃-re atá oílce ar an nḡlíg, óir ḡo 52
ḡḡḡaḡair liḡ eoḡair na h-eaḡna ; níor c̃uaḡaḡair féin
irḡeaḡ, aḡur an m̃uinc̃ir̃ a bí aḡ ḡul irḡeaḡ ḡo c̃oirḡ-
eaḡair iaḡ.

Aḡur nuair a bí na neic̃e rin aig̃e 'á riáḡ leḡ, ḡo 53
c̃rom na fáir̃ir̃iníg aḡur luḡt na ḡlíḡe ar aig̃near
leir ḡo h-ana-ḡian, aḡur ar a ḡéal ḡo c̃luic̃e ar a lán
neic̃e, aḡ ḡéanaḡ fill air, a ḡ'iaḡḡaḡo ḡo ḡḡḡḡaḡoir̃ 54
ruar foc̃al éig̃in uair̃ aḡur ḡo ḡc̃uirḡoir̃ 'n-a leic̃ é.

¹ Gen. iv. 8.

² 2 par. xxiv. 22.

* Ver. 46. "maḡḡ ḡaoib̃-re féin, a luḡt eólair ar an nḡlíg,"
.1. ḡoc̃ḡúir̃í ḡlíḡe m̃aoir̃e, .1. na ḡḡir̃ib̃neóir̃í.

† Ver. 47. "1r maḡḡ ḡaoib̃-re."—ní ḡá riáḡ é ḡur ḡḡoc̃-níḡ
na tuamaí cur ruar ḡo rna fáir̃ib̃ cun onóḡa ḡaḡairc̃ ḡóib̃, aḡ
aḡ im̃ḡeaḡḡaḡ na ḡc̃uirḡḡeaḡ úo a bíḡḡ aḡ ḡéanaḡ na n-oib̃ḡeaḡa
ran ar m̃aic̃e leḡ féin, cun c̃ḡeir̃eaḡna ḡ'ḡáḡail ḡóib̃ féin, cun
aim̃in c̃ráib̃ḡeaḡc̃a ḡ'ḡáḡail, 1 ḡḡḡeḡ ḡo ḡḡeaḡḡoir̃ eaḡonóir̃ a
ḡaḡairc̃ ḡo Rí na ḡráir̃í.

CÁIBÍDÍOL XII.

foláramh ag críoirt á tabairt dúinn gan cealghaireadé do déanamh; gan eagla beic oir in poimir an rasoil; agus beic i gcóinnuiḡe ag faire oirinn féin.

- 1 Agus nuair a bí rluaidḡte móra 'n-a tímpal,
i dtreó so rabhadar ag ratailt ar a céile, do tur-
nuisḡ fé ar a ráð le n-a deirḡuibuil: Seadnairí ríð
féin ar ḡiorc na bfairíneadé, an níð ir cealghaireadé.
- 2 Óir ní'l don ruo fé clúir ná noctar, ná i brolac
3 ná tiocfairí cun eoluir. Óir na neice a dubhabair
ra doirceadé déarfair ra trolur iad; agus an ruo
a dúbhabair i ḡcoḡar, i reómra, cmaobḡḡaoilfair é
ó báraib na dtisḡte.
- 4 Deirim amḡac, lib-re, a cáirce: Ná bíod eagla
5 agus anran ná fuil a tuille acu le déanamh. Ac
cairbeánrao daoib cé poimir n-a mbeir eagla agus:
bíod eagla agus poimir an t-é, tar éir duine
marbú, so bfuil ar a cumar é cur so h-irreann.
- 6 Bíod, a deirim lib, eagla agus poimir rin. Ná díol-
tar cúis ḡealbúin ar dá feoirínn? agus ní'l don
ḡealbúin acu ann a gan fíor do día. Ní h-eaó, ac tá
7 ruibí búir nḡruaidḡe so léir cómḡisḡte. Ná bíod eagla
oiríð, dá bḡis rin. Ir mó le ráð ríð-re 'ná a lán
ḡealbúin.
- 8 Agus deirim lib: 1 An uile duine o'adomócair
mire or cómair daoine, adomócair Mac an Duine
9 eirean or cómair ainḡeal Dé. Agus an t-é a réan-
fairí mire or cómair daoine, réanfair eirean or cóm-
air ainḡeal Dé.
- 10 Agus doinne a déarfairí focal i n-agairí nlic an
Duine, maifair do é; 2 ac an t-é a déanfairí dia-
marla i n-agairí an Spioraio Naoim, ní maifair do é
- 11 Agus nuair a bdearfairí raó irtead ríð inr na rínd-
ḡóḡaib, agus i lácair ḡíuircírí agus daoine cómadé-
taáa, ná bíod ceirt oiríð i rtaob caó a freaḡrío-

1 mat. x. 32; marc. viii. 38; 2 tim. ii. 12.

2 mat. xii. 32; marc. iii. 29.

éaið rib, ná conur, ná cao d'éarrfaið rib. Óir múin- 12
rið an Spioraid Naoim d'aoib, i látair na h-uairé rin,
cao ir ceart d'aoib a ráð.

Asur duðairt duine de'n truað leir: A m'áig- 13
irair, abair lem'óritáir an oisreacht do raint liom.
Asur duðairt reirean leir: A duine, cé ceap mire 14
am' breiteam ná am' raineaodóir or búir scionn?
Asur duðairt ré leó-ran: Féad, reádnaið gac raint; 15
óir ní ra bflúirre atá as doinne, de rna neite ir
leir, atá a beata.

Anran do labair ré soluið leó, asur duðairt ré: 16
1 tús a cuio tailim ana-torad o'fear raiðbair áirite.
Asur do maectnaið ré i n' aigne asur duðairt ré: 17
Cao a d'éanrao? óir ní'l áit asam n-a scrinne-
ócao mo cuio toraí. Asur duðairt ré: D'éanrao 18
ro; leasrao mo rgioból, asur cuirfeao ruar rgiob-
ból a beir níor mó 'ná iao, asur cuinneócao mo
toráí go léir asur mo maoin ionta; Asur d'éar- 19
raið mé le m'anam, a anam, tá móran coða asat
i gcóir móran blian; glac do ruaimnear; dein ite
asur ól asur rúgaçar. Ac duðairt Dia leir: A 20
amaoáin, éileofar t-anam oir anocht féin, asur cé
aige go mbeir a bfuil cuinnighe asat? Sin mar 21
atá as an t-é a deineann rtor do féin asur ná bíonn
raiðbair cun Dé.

Asur duðairt ré le n-a deirgiobuil: Deirim lib, 22
o'á b'íg rin, 2 ná bíoð ceirt oraið i d'aoib búir
n-anama, cao a d'íorraið rib, ná i d'aoib an cuirp,
cao a clúoócair rib. Ir mó le ráð an t-anam 'ná 23
an bia, asur ir mó le ráð an corp 'ná an t-éadac.
Féadaið na ríaca duib; ní cuirp ríad ríol asur ní 24
bainio ríad fógmar; ní bíonn cúil rtorair acu ná
rgioból; asur coctigeann Dia iao. Nac mó go
móir le ráð rib-re 'ná iao ran? Cé'cu asuib-re 25
o'féadrao, le neart maectnaið air, don banlá amáin
do cur le n'aoirde féin? Asur mura féoir d'aoib 26
an ruo ir ruaraiße d'éanam, cao cuige d'aoib beir
as ceirneam i d'aoib don níð eile. Féadaið ar na 27

1 eccl. xi. 19. 2 salm liv. 23; mat. vi. 25; i peao. v. 7.

- lilib, conur mar a d'fárait ríad; ní deimíod ríad
 ríadair ná ríomh; agus deirim-re lib-re ná ríad
 Salomón 'n-a sraodam éiríste mar ceann acu ran.
 28 Agus má éiríseann Dia ar an gcuma ran an fear
 atá iníu ar an mbán agus a caitfead sa teine am-
 áiread, nác mó 'n-a ran [éiríodóir ré] rí-re, a luét
 29 an éiríomh fuairead? Ná bíod-re as loig na neite
 a d'íorfaid rí ná a d'ólfaid rí, agus ná bíod
 30 eiríse anáirde oirib. Oir riniaod go léir na neite
 a bíonn as seinte an domáin d'á loig. Ac ir eól
 d'búr n-áirí go bfuil sáid asaid leir na neitib
 31 rin. Loigíod ar d'áir, áiríad, nísead d'á agus a
 fíoraontaad, agus seodaid rí mar cuille na neite
 rin go léir.
 32 Ná bíod eadail oirib, a t'read beas, oir iré toil búir
 33 n-áirí an nísead a áiríad d'áir. ¹ D'íolaid a
 bfuil asaid agus tuaid d'áir uaid; deimíod d'áir
 féin rparáin ná c'íonfaid, ² ríod in na fíadair ná
 cailíod oirib; ná suíod bíteamnad uaid; ná
 34 millíod leóman oirib. Oir an áir 'n-a bfuil búir
 ríod ir ann a beid búir seiríde.
 35 Bíod búir seiríde fíreid asaid, agus lóiríana
 36 ar laraod i n'áir láríad. Agus rí mar bead
 d'áir a bead as fíreid le n-a d'íseiríana go b'íll-
 fead ré ó'n mbáir; ionur, nuair a cíofaid ré agus
 37 buailíod ré, go n-óríalóid ríad láiríad d'áir. Ir
 d'áiríod rí rí fíreid rí a seodaid a d'íseiríana
 as d'áirí na fíre nuair a cíofaid ré; go deimíod
 d'áirí lib, cuiríod ré a éirí uime agus cuiríod
 ré 'n-a fíre íad, agus d'áiríod ré fíreíad oiríad sa
 38 tírpal. Agus má áiríann ré sa tírpal fíre, agus sa
 tírpal fíre má áiríann ré, agus go b'áiríod ré mar rin
 39 íad, ir d'áiríod rí rí fíreid rí. Ac bíod fíor an
 méirí reo asaid, d'áirí fíor as fear tíse catóir
 a cíofad an bíteamnad, d'áiríod ré fíre agus ní
 40 leiríod ré a tíse d'áiríad. Agus bíod-re olláir,
 oir ³ ní'l fíor asaid catóir a cíofaid Mac an Duine.
 41 Agus d'áiríod fíreíad leir: A tíseiríana, an linne
 atá an áirí rí asat 'á íad, nó leir na d'áiríana go

¹ Mat. xix. 21.² Mat. vi. 20.³ Apoc. xvi. 15.

leir? Agus dubairt an Tígearna: Cé h-é, dar 42
leat-ra, an ríobairt oíle ciallmhar a cuir an Tí-
earna or cionn a teaghlaiḡ cun a dtómair cruic-
neáctan a tabairt doib i dtáct? I r doibinn do'n 43
treibíreac ran n-a dtiocfaiḡ a Tígearna air as
deanam na h-oibre rin nuair a dtiocfaiḡ ré. Deirim 44
lib go fíor go scuipriḡ ré or cionn a coḡa go leir é.
Ac má deir an reibíreac ran, 'n-a éiríde féin, Tá 45
mo Tígearna abfaiḡ gan teáct; agus má éromann
ré ar na buacailí agus na cailíní do bualaḡ, agus
ar ite agus ar ól agus ar meirgeóireáct: Tíoc- 46
faiḡ Tígearna an treibíriḡ rin an lá ná beir coinne
aige leir, agus an uair ná eól do, ¹ agus deigilriḡ
ré é agus ceapfaiḡ ré a cuir do amearḡ luḡt dí-
éiríom.

Agus an reibíreac ran go raib fíor toile a Tí- 47
earna aige, agus nár deir ollamú, ná beairt do réir
a toile, geobfaiḡ air go móir. Ac an t-é ná raib 48
fíor aige, agus do deir neite a cuill bualaḡ, geobfaiḡ
air beagán. Óir an t-é gur tugad móirán do, éileó-
faiḡ móirán air; agus an t-é gur tugadair cuir móir do
le coimeáḡ iarrfaiḡ ríad breir air.

Cun teine cur ar an dtalam ro iread tánaḡ, agus 49
cad 'tá uaim ac go larrad rí? Agus tá aḡam bair- 50
tead le n-a mbairtfaiḡ mé, agus cad é mar atáim
i scuḡmanḡraḡt go dtí go scuḡmíonfaiḡ é!

² An doig lib gur cun ríotcána cur ar an dtalam 51
ro do tánaḡ-ra? Ní h-eaḡ, a deirim lib, ac cun
deigilte. Óir beir, fearḡa, cúigeair ra n-aon tíḡ 52
deigilte, tríur i n-aḡaiḡ beirte, agus beirte
i n-aḡaiḡ tríir. Deigilfaiḡ an t-aḡair i n-aḡaiḡ an 53
míic agus an mac i n-aḡaiḡ a aḡair; an máḡair
i n-aḡaiḡ na h-inḡine agus an inḡean i n-aḡaiḡ na
máḡair; an máḡair céile i n-aḡaiḡ mná an míic agus
bean an míic i n-aḡaiḡ máḡair a céile.

Agus dubairt ré leir an rluag: Nuair a cionn 54
rib rḡamal as eiríḡe lartiar, abhann rib láitireac:
Tá ciḡ as teáct; agus bíonn amlaḡ; Agus (nuair 55
a cionn rib) an ḡaoḡ anveair abhann rib: Beir bpoḡal

¹ .i. gearrfaiḡ ré amac é ó fíoraonaid.

² mat. x. 34.

- 56 ann; ašur bionn. A cealšairi, féadann rí an
 rpeir ašur an talam do breitniú: ašur conur ná
 breitnišeann rí an aimir atá ann?
- 57 Ašur cao 'n-a taoib ná breitnišeann rí uaió féin
 58 an níó ir ceairt? ¹ Ašur nuair a beir tú aš uul,
 i n-aonfeact leo'namaió, i láair an pmiúra, veir
 do díceal cun ršaraimaint leir, le h-eašla so
 mbéarfaó ré i láair an breitni tu, ašur so otaó-
 arfaó an breiteam ruar tu do'n feirmeaoóir, ašur
 so scuirfeao an feirmeaoóir ra carair tu.
- 59 Veirim leat ná tiocfair amac ar ran so noiolair
 an éianós veirineac.

Cai. XIII.

An miactanar atá le h-aicriše óéanam. An crann fíge a bí
 rearf. leigear na mná a bí leice, 7rl.

- 1 Ašur bí oaoine láitneac an uair céadna ran a
 o'innir do i otaó na nšaililiac n-ar mearf pílát
 a scuio folá ar a n-ióbirtib.
- 2 Ašur ouhairt ré leó 'šá bpreašraó: An oóis
 lib šur peacaó na šaililiacá ran ear šaililiacáib
- 3 eile, treár so oáinis an íoe rin orá? Veirim
 lib náir b' eao; ac muia noeinio ríó-re aicriše
 tiocfair íoe oe'n trašar céadna oráib so leir.
- 4 Oalta na n-oct bprea oéas úo n-ar tuit an túr
 orá i Siloe, ašur šur máirb ré iao, an oóis lib so
 raóar ciontaó ear a raib oe oaoinib i n-leiúra-
- 5 lem? Veirim lib ná raóar; ac muia noeinio
 ríó-re aicriše so otiocfair íoe oe'n trašar céadna
 oráib so leir.
- 6 Ašur do labair ré leó an troluio reo: Bí crann
 fíge curá aš ouine 'n-a fionšort, ašur táinis ré
- 7 aš lois toiaó ar an šcrann, ašur ní bfuair. Ašur
 ouhairt ré leir an raotruigšeoir: Féac, táim le tri
 bliana aš teact anro aš lois toiaó ar an šcrann
 fíge reo ašur ní bfašaim é; šearr é: ² cao cuigē

¹ Mat. v. 25.

² .i. bíóó an áit aš crann fóganta.

go mbeadh an talamh aise? Agus dúbhairt reiréan 8
'sá fíreagha: A Tígearna, ríaoil leir an bliain
reo go ndéineadh rómair 'n-a tímpal agus go scuip-
ead learfú leir, Anran má túsann ré toíad uaid; 9
ac mura dtugaid, gearrtear é feartha.

Agus bíod ré as teagars 'n-a rinagóis inr na rab- 10
bóirib. Agus féad, bean i n-a raið rpioraid laza- 11
cain ar feadh oíct mbliana déas, agus bí sí cionta,
agus ní féadfaid sí féadaint ruar i n-aon cor; Agus 12
nuair a conaic íora i do glóiré ré cuise uirtí, agus
dúbhairt ré léi: A bean, táir ríarta le'gearán.
Agus cuir ré a d'á láim uirtí, agus do d'íreagad ruar 13
i láitíreac, agus tús sí glóire do Dia. Agus 14
d'fíreagair uadairán na rinagóise, agus fearas air
toirg íora do déanamh an leigir lá na rabboíre,
agus dúbhairt ré leir na daoine: Tá ré lá ann 'n-ar
ceart obair a déanamh; tagaid don lá díob ran, agus
leigirtear ríð; agus ná tagaid lá na rabboíre. Agus 15
d'fíreagair an Tígearna é agus dúbhairt ré: A ceal-
gairí, ná ríaoileann glac doinne agaid-re a b'ó nó a
aral ó'n mainréar, agus ná beiréann ré cun uirge
iad, lá na rabboíre? Ac an iníean ro Ábraham 16
a bí fé ceangal as Sátan ar feadh oíct mbliana ndéas,
níor ceart i fíaragailt ó'n sceangal ran lá na rab-
boíre? Agus nuair a dúbhairt ré an caint rin do 17
lar a namaid go léir le náire, agus do gláib gláir-
deacair an pobul mar gheall ar na neite go léir a
déineadh ré cóim glóimair.

Agus dúbhairt ré: Cad leir sur corráil nígead 18
Dé, agus cad leir go ramlócad é? 1¹ corráil é 19
le gláinne murcáir n-ar dein duine é cógaint agus é
cun 'n-a gláiróin, agus d'fár ré, 'sur dein cionn móir
de, agus do neaduis éanlaite an déir 'n-a géagaid.

Agus dúbhairt ré airí: Cad leir go ramlócad
nígead Dé? 2¹ corráil é leir an nglóir a cóg 20
bean, agus d'foluis sí i dtí cómaraid mine go dtí 21
sur glac an mín go léir an glóir.

Agus do glúair ré tré rna caíraicaid agus tré 22

¹ mat. xiii. 31.; marc. iv. 31.

² mat. xiii. 33.

rna bailtibh aS teagars, aSúr é aS dul fé dhéin Ierú-
 23 ralem. ASur duibairt duine leir: A tigearna,
 an amlaibh ná raorchar ac beasán? ASur duibairt
 24 reiréan leó: ¹ Deiniú díceall ar dul irteac an doirur
 cumang; óir deirim libh go mbeir a lán a d'iarraibh
 25 dul irteac, aSúr ní féadfaibh ríad é. ² ASur nuair a
 beir fear an tige imtighthe irteac aSúr an doirur
 dúnta aige, turgnóiribh ríbh-re ar fearaibh amuis aSúr
 ar an doirur do bualaibh, aSúr ar a ríad: A tige-
 earna, ordaibh dúinn! aSúr déarfaimh ré a' bhí
 26 bpreasraibh: Ní fearaibh cao ar daoibh-re. Anraibh
 turgnóiribh ríbh ar a ríad: D'iteamair aSúr d'ólaimair
 or do cóimair, aSúr deiniur teagars i n-ár ríadibh.
 27 ASur déarfaimh ré libh: ³ Ní fearaibh cao ar
 daoibh-re; ⁴ imtighibh go léir uaim, a luict an uile a
 28 déanamh. Anraibh a beir an sol aSúr an díoráin
 ríacal, nuair a círbh ríbh Ábraham aSúr Iraac aSúr
 Iacób aSúr na fáiribh go léir irtibh i rígeacat Dé, aSúr
 29 ríbh féin díbearta amac. ASur tiocfaibh ríad ó'n
 n-domhan toir aSúr ó'n n-domhan tair, ó'n scean
 tuair aSúr ó'n scean tear, aSúr ríorbh ríad ríor i
 30 rígeacat Dé. ASur féac, tá daoine ar deire a beir
 ar turac, aSúr tá daoine ar turac a beir ar deire.
 31 An lá céadna ran táinig cuibh de rna fáiriribh
 cuige aSúr duibairt leir: Imtibh aSúr fás an áit
 32 reo, óir tá Héiróibh ar tí do marbtha. ASur duibairt
 ré leó: Imtibh aSúr abhair leir an maibh ríad ran:
 féac, táim aSúr cur deamhan amac aSúr aSúr déanamh
 leigear inoiu aSúr amáiréac, aSúr beir deire liom
 33 an trímáibh lá. Ac ceana, ní foláir dom beir aSúr
 ríubal inoiu aSúr amáiréac aSúr amairchar, óir ní
 duibh fáiribh d'fásail báir Iarmuibh d'Ierúralem.
 34 ⁵ A Ierúralem, a Ierúralem, a marbuiigeann na
 fáiribh, aSúr a sádbann do clocaibh ar na daoine a
 curtar cúgac, cao é a mínce doibh áil liom do clann
 a éruinnibh, mar a éruinnuiigeann an t-éan a h-ál fé

¹ Mat. vii. 13.² Mat. xxv. 10.³ Mat. vii. 23.⁴ Salm vi. 9.⁵ Mat. xxiii. 37.

* Ver. 24. "A d'iarraibh dul," .i. beir ríad a d'iarraibh
 a n-anam do fáibh, ac ní féadfaibh ríad é toir na deineadair
 díceall air, aSúr ná raibh d'airírbh ra sáibh.

n-a rḡiactánaiḃ, aḡur níor b'áil leat! Féac, fáḡ- 35
 far aḡaiḃ búir ḡciḡ ḡo folam, aḡur ḡeirim lib ná
 feicfiḃ riḃ mire ḡo ḡtaḡaiḃ an tḡáct 'n-a nḡearḡaiḃ
 riḃ, molaḃ leir an t-é atá aḡ teacḡt i n-ainim an
 tḡearna.

CAIBIḢIOIḢ XIV.

An ḡuine ḡo ḡaiḃ an líonaḃ ann ḡá leiḡear aḡ Cḡíort.
 pḡarabal an tḡuipéir. An ḡiaḡtanar atá le ḡac níḃ ḡo ḡréigean
 cun ḡo leaḡfí Cḡíort.

Aḡur ḡo tárla ḡo nḡeaḡaiḃ íora irteac i ḡciḡ 1
 uaḡtaráin ḡo rna ḡaiḡirínigḡ ra tḡabbóio cun bíḃ a
 cáiteam, aḡur ḡo ḡaḃaḡar ran aḡ ḡaie air. Aḡur 2
 féac bí 'n-a áḡair ḡuine ḡo ḡaiḃ líonaḃ ann. Aḡur 3
 ḡ'ḡneaḡair íora aḡur ḡuḃairt ré leir an luḡt ḡlíḡe
 aḡur leir na ḡaiḡirínigḡ: An ceart leiḡear a ḡéanam
 ra tḡabbóio? Aḡur níor labḡaḡar. Ac ḡḡḡ ré 4
 an ḡuine aḡur ḡo leiḡir ré é, aḡur cuir ré cun
 riúḃail é. Aḡur ḡuḃairt ré 'ḡá bḡneaḡairt rin: Cé'cu 5
 aḡaiḃ-re, n-a ḡtuirtḡeacḃ aral leir nó bḃ leir i bḡoll,
 ná taraiḡeḃcḃaḃ amac é lá na ḡabbóioe? Aḡur níor 6
 féaḡaḡar ḡneaḡra táḃairt air rin.

ḡuḃairt ré anḡan foluio leir an muintir a ḡuair 7
 cuirḡeacḃ nuair a cḡnaic ré iac aḡ ḡuḡ ḡuar inḡ na ḡuio-
 cánaib uaḡtaracá. Nuair a ḡeḡair cuirḡeacḃ cun 8
 baime ná ḡuio ra tḡuioḡán uaḡtarac, le h-eaḡla
 ḡo mbeacḃ ḡuine ir onḡráigḡe 'ná tu tar éir cuirḡeacḃ
 ḡ'ḡáḡail uaiḃ, aḡur nuair a ḡioḡaḃ ré rin ḡo 9
 nḡearḡaḃ an t-é a ḡuḡ cuirḡeacḃ ḡuit-re aḡur ḡḡ-ran
 leat, Táḃair an áit rin ḡḡ ro; aḡur anḡan ḡo ḡcait-
 ḡá ḡuḡ aḡur ḡanḡaint ra n-áit ir írle aḡur náire
 ort. Ac nuair a ḡeḡair an cuirḡeacḃ ḡuio ra n-áit 10
 ir írle, i ḡḡeḃ, nuair a ḡioḡaiḃ an t-é a ḡuḡ cuir-
 eacḃ ḡuit, ḡo nḡearḡaiḃ ré leat: 1 A cára, eirig níor
 ría ḡuar. Anḡan beio onḡir aḡ ḡuḡ ḡuit ó'n ḡcuio-
 eacḡain. Oir 2 ḡac aoinne a ḡ'áḡoḡaiḃ é féin, 11

1 Sean-ḡáioḡe xxv. 7.

2 maic. xxiii. 12.

íreófar é; ašur an t-é a óireódaíó é féin, áro-
ófar é.

- 12 Ašur duðairt ré leir an t-é a tuš an cuireadó óó
féin: ¹ Nuair a óéanfair óinneár nó ruiréar ná
šlaoiú ar do cáiróib, ná ar do bpaíte, ná ar do
šaoilta, ná ar do cómarpanaib raióóre, le h-eašla šo
ótaðarfaioir rin cuireadó tar a ceann duic-re, ašur
13 šo ótaðarfaí do cuio tar n-air duic. Ac nuair
a óéanfair féaróa šlaoiú cúšat na daoine boóta, na
14 daoine šorcuighe, na bacaiš, na dail, ašur beio
átar oit, mar ní beio ar a šumar cúiteam a óéanam
leat; ašur óéanfar an cúiteam leat i n-aircuighe
na bpaíon.
- 15 Nuair a óairuš duine óá raió láitneac an focal
ran duðairt ré: Ir doibinn do'n t-é a óioffaio
16 arán i rígeacó óé. Ašur duðairt reirean leir:
² Do óein fear féaróa móir, ašur tuš ré cuireadó
17 óá lán daoine. Ašur cuir ré a reirbíreac amac,
nuair a tánuš am an féaróa, cun a ráó leir an muin-
tir a fuair cuireadó šur micio óóib teacó mar šo raió
18 šac níó ollam. Ašur éromadair šo léir i n-aon-
féacó ar leatrgéal do šabáil. Duðairt an céad
duine, Tá tiš ceannuighe ašam, ašur ní móir óom
dul amac 'šá reiršint: iarraim oit mo leatrgéal a
19 šabáil. Ašur duðairt duine eile, Ceannuigear
cúis reirneaca dam, ašur táim aš dul 'šá ótraiil:
20 iarraim oit mo leatrgéal a šabáil. Ašur duðairt
duine eile, íórar bean, ašur óá bpaš rin ní réoir
21 óom teacó. Ašur ó'fíll an reirbíreac ašur ó'innir
ré na neite rin óá máigirtir. Anran tánuš fearš
ar fear an tiše, ašur duðairt ré le n-a reirbíreac,
Imtiš amac ó'uraóar i rpaioib ašur i bpaírib na
caóam, ašur taðair leat anro irteac na daoine
boóta ašur na daoine šorcuighe ašur na dail ašur
22 na bacaiš. Ašur duðairt an reirbíreac, A tiš-
earna, do veineadó mar a óóruigir, ašur tá rliš
23 íóir. Ašur duðairt an tišearna leir an reirbíreac,
Imtiš amac fan na mbóitne ašur fan na ršar, ašur
24 comáin irteac íad, i ótreó šo líonfar mo tiš. Deirum

¹ Tob. iv. 7; Sean-ráioóte iii. 9.

² Mat. xxii. 2; Apoc. xix. 9.

lib ámháac, an mhuintir úo a fuair cuirlead, ní blair-
fíob don fear acu mo bia.

Asur bí móran daoine as gluairead i n-donfead 25
leir, asur o'iompuis ré asur duhdairt ré leó: má 26
tadann duine cúgam-ra asur san fuat aise o'a
atdair asur o'a mátdair, asur o'a mndoi asur o'a
clainn, asur o'a o'mtáradá asur o'a o'mféradá, asur
fór o'a anam féin, ní féidir do beic 'n-a deirgiobul
asam.* Asur an t-é ná deineann a éior féin 27
o'iompar asur teadct am' diaib, ní féidir do beic 'n-a
deirgiobul asam. Oir cé'cu asuib-re sur máit 28
leir túr do cur ruar ná fuirlead ríor ar dtúir cun
an éoradair, ná bfoláir a déanam, do mear, féad-
aint an mbead doictin na h-oibre aise? le h-easla, 29
tar éir an buinn do cur asur san ar a cumar críochnú,
so dturndóad gac a bfeiclead é ar madao fé, Asur 30
so ndéarfaióir: Dein an duine reo turndú ar cur
ruar, asur ní'l ar a cumar críochnú. Nó cé h-é an 31
rí a bead as dul cun cogaid a déanam le rí eile,
ná fuirlead ríor ar dtúir as déanam maectnam,
féadaint ar b' féidir do, le deic míle, fearam
i n-asaid an t-é atá as teadct 'n-a coinnib asur fíche
míle aise? Asur mura féidir, an fáid a beid an 32
fear eile abfad uaid, cuirfíob ré teadctaireadct
cuise as fiarfaiise i dtaob ríotcána. Ar an gcuma 33
gcéadna, gac duine asuib-re ná tugann o'mim lámh
le n-a bfuil aise, ní féidir do beic 'n-a deirgiobul
asam-ra.

Ir máit an ruo talann, ac má cáilleann an talann 34
a bldar, cad leir so ndéanfar deis-bldarta é? Ní'l 35
tdirbe ann do'n talam ná cun doilís; caitear amac
é. An t-é so bfuil cluara air cun éirteadcta cloiread
ré.

* Ver. 26. "San fuat aise."—ní ceatuiđeann olís érior
óúinn fuat a tadbairt o'ár namdair féin, san trádct ar ár n-atdair
asur ar mátdair. Ac iré brís atá leir an gcaint 'ná ro, .i. sur
ceart óúinn ár n-aighe beic rodar asdinn ar rgaradaint le
gac níob, asur le gac duine o'a anndact, do coirgfad rínn ar
érior do leandaint.

CΑΙΒΙΘΙΟΙΛ XV.

παράβαλ na caopaé a cailleadò, agus parabala an mhic a bí ró-
éaiṡṡeac.

- 1 Agus bí na puibhlocánaig agus na peacaisg as teacṡ
2 cúige as éirṡeacṡ leir. Agus bí na fairsirímis agus
na Sṡrībneóirí as ceirneam, agus deirṡóir: Ar nṡó,
ṡlacann an fear ro na peacaisg agus iteann ré bia
'n-a bṡocair.
- 3 Agus do labhair seirṡean leó an tṡoluíṡ reo:
4 ¹ Cé'cu aṡaib-re ṡo mbeaṡ céaṡ caopa aige,
agus ṡo maṡaṡ caopa acu amú uaiṡ, ná fáṡṡaṡ na
naoi ṡcinn deas agus ceirṡe fíciṡ ra bṡáraṡ agus
ná maṡaṡ ar loṡṡ an cinn a cailleadò ṡo ṡṡí ṡo
5 bṡaṡaṡ ré í? Agus nuair a ṡeibeann ré í tóṡann
6 ré ar a ṡuailiṡ í, agus áṡar air, agus nuair a
ṡaṡann ré abaire ṡlaodann ré cúige a cáirṡe agus
a cómarṡain agus deir ré leó: Deiníṡ ṡáirṡeacṡar
liom, mar do fuaṡar mo caopa do cailleadò.
7 Deinim liṡ ṡurab rin mar a beir ṡáirṡeacṡar ar neam
mar ṡeall ar don peacaṡ amáin a deanṡaíṡ aṡṡe
reacṡar naoi ṡuine deas agus ceirṡe fíciṡ de ṡaoimṡ
cópa ná fuil ṡáṡ le h-aṡṡe acu.
- 8 Nṡó cé h-í an bean ṡo mbeaṡ deic ² nṡraṡma aici
agus ṡo ṡcailṡeacṡ rí ṡraṡma ṡíob, ná deanṡaṡ
coinneal do lapaṡ agus an tig do ṡṡuabaṡ, agus
an ṡraṡma do loṡṡ ṡo ṡear ṡo ṡṡí ṡo bṡaṡaṡ rí
9 é? Agus nuair a ṡeibeann rí é, ṡlaodann rí cúici
a cáirṡe agus a cómarṡain agus deir rí leó: Deiníṡ
ṡáirṡeacṡar liom, mar do fuaṡar an ṡraṡma a cáil-
10 lear. Deinim-re liṡ-re ṡur b' rin mar a beir
ṡáirṡeacṡar i láṡair aingeal de mar ṡeall ar don
peacaṡ amáin a deanṡaíṡ aṡṡe.*

¹ ματ. xviii. 12.

² .i. Píngin Rómánaṡ: an t-oṡṡaṡ cuio ṡ'uinge aṡṡio.

* Ver. 10. "1 láṡair aingeal de."—ṡairṡeánann an éainṡ
rin ṡo bṡuṡ ruim as aingealaib na bṡlaṡar ionainne aṡá anṡro
ṡíor. agus ṡo mbíonn áṡar oṡṡa nuair a deirimíṡ aṡṡe, agus
ṡ'a bṡíṡ rin ṡo mbíonn eóṡur acu air.

Ašur ouðairt ré: Òi fear ann ašur bí beirt mac ¹¹
 aise; Ašur ouðairt an mac ab óise acu le n'atair, ¹²
 A atair, tabair dóm-ra an méir atá as dul dom de
 o'cuir, ašur do rairn ré an cuir eatarra. Ašur ¹³
 tar éir beasán laetanta do bailis an mac ab óise
 cuise a cuir so léir, ašur o'imtis ré so outais iar-
 acra abfao ó baile, ašur do ršair ré a cuir le
 baair ašur le rabairne. Ašur nuair a bí sac don ¹⁴
 ruo caitte aise táinis šorra ana-óian ra tír rin,
 ašur turruis ré ar beir i n-uirearba. Ašur ¹⁵
 o'imtis ré ašur do réirctis ré le ruine de muintir
 na tíre rin. Ašur do cuir reirean é amac cun a
 coo' tailim as cotú muc. Ašur ba maic leir a bolš ¹⁶
 a líonaó de rna féitleošais a o'iteao na muc, ašur
 ní tabarrao doinne oó iao. Ašur do macctnam ¹⁷
 ré i n'aigne ašur ouðairt ré: Cao a bfuil de luct
 tuarparaoil a tuilleam i oitis m'atar ašur a nooi-
 tin aráin acu, ašur mire anro as fášail báir do'n
 šorra! Eireoao ašur pašao as triall ar ¹⁸
 m'atair ašur oearrao leir, A atair, tá peaoó
 oéanta ašam i n-ašaoó neime ašur ao' látar-re;
 ní fiú mé fearoa so noearrai šur mac uuit mé. ¹⁹
 leis dom beir mar ruine deo' luct tuarparaoil a
 tuilleam.

Ašur o'eiris ré ašur táinis ré fé oéin a atar. ²⁰
 Ašur an fáir a bí ré fór abfao uair, do conaic an
 t-atair é, ašur táinis ana-šruas aise oó, ašur do rit
 ré cuise ašur caic ré é féin ar a bšaoó ašur do
 pōš ré é. Ašur ouðairt an mac leir: A atair, ²¹
 tá peaoó oéanta ašam i n-ašaoó neime ašur ao'
 látar-re; ní fiú mé fearoa so noearrai šur mac
 uuit mé. Ašur ouðairt an t-atair le n-a šeirbi- ²²
 reaoib, bpoštuigio ašur tušao amac an culait
 éaoais ir fearr ašur cuirio uime i, ašur cuirio
 fáinne ar a láim, ašur bšaoš ar a cošaoib, Ašur ²³
 tušao lib an šamain šamar ašur marbuigio é, ašur
 itimír ašur bimír rōšac; Óir bí an mac ro liom ²⁴
 marb, ašur tá ré beo airir; do cailleo é, ašur
 do ruarao é. Ašur cšomaoar ar beir so rōšac.

Ac bí an mac ba šine aise amuis ra páirc, ašur ²⁵

bí ré aḡ teac̃t c̃un an tigiḡe, aḡur o'airiḡ ré an ceól
 aḡur an riñnce, aḡur ḡlaoiḡ ré ar o'aine de r̃na
 reir̃biriḡ, aḡur o'fiar̃raiḡ ré de cao é reo a bí ar
 27 riubal. aḡur oũbair̃t reirean, t̃áiniḡ o'o o'mĩt̃áir̃,
 aḡur o'o m̃air̃b t'at̃air̃ an ḡam̃ain r̃am̃ar̃ toiḡḡ é
 28 teac̃t r̃l̃án c̃uigiḡ. aḡur t̃áiniḡ fear̃ḡ air̃, aḡur ní
 r̃aḡaḡ ré ir̃teaḡ. Añran t̃áiniḡ an t-at̃air̃ amaḡ
 29 aḡur c̃rom ré ar t̃at̃ant̃ air̃. aḡur oũbair̃t reirean
 le n'at̃air̃ 'ḡá f̃reag̃raḡ: f̃éaḡ, t̃áim-re aḡ obair̃
 oũit na blianta ro ḡo léir̃, aḡur níor̃ o'iúlc̃uigiḡear̃
 r̃iam̃ o'o ruo a o'éanam̃ or̃t, aḡur níor̃ c̃uḡair̃ r̃iam̃
 oom̃ oir̃eaḡ aḡur mioñán c̃un r̃úbaḡair̃ a o'éanam̃ le
 30 m'c̃áir̃oiḡ; aḡ an mac ro oũit, c̃óm̃ luaḡ aḡur
 t̃áiniḡ ré, tar̃ éir̃ a c̃oḡa o'o c̃ait̃eam̃ le r̃t̃mar̃aḡair̃,
 31 m̃ar̃buiḡir̃ an ḡam̃ain r̃am̃ar̃ o'o. Oũbair̃t reirean
 leir̃ am̃t̃aḡ: a m̃ic, taoi-re am' f̃oḡair̃ i ḡc̃óm̃nuigiḡ,
 32 aḡur ir̃ leat̃ a b̃fuil aḡam; aḡ ba c̃óir̃ r̃úbaḡar̃ aḡur
 ḡáir̃oeaḡar̃ a o'éanam̃, óir̃ bí o'o o'mĩt̃áir̃ añro m̃ar̃b,
 aḡur t̃á ré beo air̃ir̃; bí ré cail̃lte, aḡur o'o r̃uaḡaḡ é.

CAIBIḡIOI XVI.

parabal an r̃t̃ibair̃o m̃i-m̃ac̃ánta, aḡur parabal an f̃ir̃
 f̃air̃ób̃ir̃ aḡur l̃ar̃ar̃uir̃.

1 Añran oũbair̃t ré le n-a o'eir̃ḡiobuil: bí oũine
 r̃air̃ób̃ir̃ ann aḡur bí r̃t̃ibair̃o aigiḡ, aḡur o'o h-iññreaḡ
 2 o'o, 'n-a t̃aoḡ, ḡo r̃aiḡ ré aḡ r̃ḡair̃eaḡ a c̃oḡa. aḡur
 o'o ḡlaoiḡ ré c̃uigiḡ é, aḡur oũbair̃t ré leir̃, Cao é
 reo a c̃loir̃im aḡ' t̃aoḡ-ra? Taḡair̃ c̃úntar̃ aḡ'
 r̃t̃ibair̃oair̃oeaḡt, mar̃ ní f̃éaḡf̃air̃ beir̃ aḡ' r̃t̃ibair̃o
 3 fear̃oḡa. Añran oũbair̃t an r̃t̃ibair̃o i n'aig̃ne f̃éin,
 Cao a o'éañraḡ, ó t̃á mo m̃áig̃ir̃tir̃ aḡ baiñt na r̃t̃ib-
 air̃oair̃oeaḡta o'iom? Ní'lim ábal̃ta ar̃ r̃ómar̃ a
 4 o'éanam̃; ir̃ ñár̃ liom̃ o'éir̃c o'o loḡḡ. T̃á f̃ior̃ aḡam
 cao a o'éañraḡ, i oḡreó, nuair̃ a cur̃f̃ar̃ ar̃ an r̃t̃ib-
 air̃oair̃oeaḡt mé, ḡo nḡlac̃f̃air̃o r̃iaḡ 'n-a oḡig̃t̃iḡ mé.
 5 aḡur o'o ḡlaoiḡ ré c̃uigiḡ, 'n-a ñoũine a'r̃ 'n-a
 ñoũine, an m̃uinc̃tir̃ ḡo r̃aiḡ r̃iaḡa aḡá m̃áig̃ir̃tir̃ or̃t̃a

Δὺς οὐδαίητ ρέ λειρ ἀν ἡσέαθ οὐινε: Ἀν μὸρ ἀτά
 ἀσάμ' μᾶλῖρτιρ οῖτ? Δὺς οὐδαίητ ρειρεαν: 6
 Ἠέαθ βαίηιλλε οἴλε. Δὺς οὐδαίητ ρέ λειρ: Τὸς ὅο
 ὅιλλε λᾶίηρεαθ ἀσὺρ ρυῖθ ἀνρᾶν, ἀσὺρ ρῡῖθ ἡαοῡαθ
 βαίηιλλε. Ἀνρᾶν οὐδαίητ ρέ λε οὐινε εἴλε: Δὺς 7
 τυρά, ἀν μὸρ ἀτά οῖτ? Δὺς οὐδαίητ ρειρεαν:
 Ἠέαθ ἡεατῤαμᾶθ ἡρῡῖηηεαῖταν. Οὐδαίητ ρέ λειρ:
 ἡἡαθ ὅο ὅιλλε ἀσὺρ ρῡῖθ ἡεῖηηε ρῖῖθ ἡεατῤαμᾶθ.
 Δὺς ὅο μὸλ ἀν μᾶλῖρτιρ ἀν ρὸῡαῖηε ρῖῖθαιρῶ, μαρ 8
 ῡῡρ ὅεῖν ρέ ἡεαῖτ ῡᾶρτα; ὅῖρ τᾶ ἡἡαν ἀν τῤαοῡαἡ
 ρεο νῖορ ῡᾶρτα 'νά ἡἡαν ἀν τῤοἡῡρ ὅο ρέῖρ ᾶ ῡῡνέἡ
 ρέῖν. Δὺς ὅεῖῡῡ-ρε ἡῖ-ρε: ὅεῖῡῡ ὅαοῖηε μῡῖν- 9
 τεαῖτᾶ ὅαοῖθ ρέῖν λειρ ἀν ραῖῖθῤεαῤ ἡἡον ρο,
 1 ὅτῤεῖθ, νῡαῖρ ᾶ ὅεῖθ ρῖθ ἡἡοῖῖτε, ῡο ἡῡἡᾶρᾶῖ-
 ῖρ ρῖθ ῖρτεαῖ ἡῖρ ἡᾶ τῖῡῖθ ρῖορῡῖῖε.*

Ἀν τ-έ ᾶ ὅῖον ὅἡῡρ ρᾶ ρῡῖθ ῖρ ἡῡῡᾶ, ὅῖον ρέ ὅἡῡρ 10
 1 ρῡῖθ μὸρ; ἀσὺρ ἀν τ-έ ᾶ ὅῖον μῖ-ῡᾶῖᾶῡτα 1 ρῡῖθ ἡεᾶῡ,
 ὅῖον ρέ μῖ-ῡᾶῖᾶῡτα, 1 ρῡῖθ μὸρ, λειρ. Ὅ'ᾶ ὅῡῖῡ 11
 ρῖν, μῡῤᾶρ ὅἡῡρ ρῖθ-ρε ρᾶ τῤαῖῖθῤεαῤ ὅῤεᾶῡᾶῖ, ἡέ
 ἡῡῖρῖῖθ ᾶρ ὅῡρ ἡᾶῡ ἀν ραῖῖθῤεαῤ ρῖῡῡῡεαῖ? Δὺς 12
 μῡῤᾶρ ὅἡῡρ ρῖθ 1 ῡῡῖῖθ οὐινε εἴλε, ἡέ ἡᾶῖᾶρῤᾶῖῖ
 ὅαοῖθ ὅῡρ ῡῡῖῖθ ρέῖν? 1 ἡῖ ρέῖῖῡρ ὅ'ᾶον τῤεῖρῖῖ- 13
 ρεαῖ ρῡῖθ ᾶ ὅέᾶῡᾶῡ ᾶρ ὅᾶ μᾶλῖρτιρ; ὅῖρ ἡεῖθ ρῡᾶῖ
 ᾶῡε ὅο ὅῡινε ᾶῡ, ἀσὺρ ῡᾶῖθ ὅο'ῡ ὅῡινε εἴλε; ἡὸ
 ἡἡοῖῖῖῖθ ρέ λε ὅῡινε ᾶῡ, ἀσὺρ ἡῡῖρῖῖθ ρέ ἡεᾶῡ-
 ῡῡῡ ρᾶ ὅῡινε εἴλε. ἡῖ ρέῖῖῡρ ὅαοῖθ ὅῖᾶ ὅ'ῤῡῖο-
 ῖᾶῡᾶῡ ἀσὺρ 2 mammon.

Δὺς ὅῖ ἡᾶ ῤαῖῡῖῖῖῡῡῡ ᾶῡ εῖρτεαῖτ λειρ ἡᾶ ἡεῖτε ρῖν 14
 ῡο ἡέῖρ, ἀσὺρ ὅαοῖηε ρᾶῡῡᾶῖᾶ ὅ'εᾶῖ ἡᾶῖ, ἀσὺρ ὅῖο-
 ὅᾶρ ᾶῡ ὅέᾶῡᾶῡ ῡᾶῡᾶῖῖ ρᾶοἡ. Δὺς οὐδαίητ ρέ ἡεῖ: 15
 ῖρ ρῖθ-ρε ᾶ ὅεῖῡῡᾶν ρῖθ ρέῖν ρῖορᾶοντα 1 ρῡἡῖῖ

¹ ματ. vi. 24.

² .1. ραῖῖθῤεαῤ ρᾶοῡᾶῡτα.

* Ver. 9. "Ἀν ραῖῖθῤεαῤ ἡἡον," ἡὸ "mammon ἡᾶ ῡἡῡῖῡῡ-
 τεαῖτᾶ."—ἡἡῡῖῡῡῡᾶῡ mammon ραῖῖθῤεαῤ. Τῡῡῡᾶρ ᾶῡῡῡ
 ᾶρ ραῖῖθῤεαῤ "mammon ἡᾶ ῡἡῡῖῡῡῡῡῡῡ," ὅῖρ ῖρ μῖνῖῖ ᾶ
 ῡεῖῖῖῖῡ ῡο ἡ-ὡῖ ἡ, ἀσὺρ ῖρ μῖνῖῖ ᾶ ἡῡῡᾶρ ῡο ἡ-ὡῖ ἡ, ἀσὺρ ῖρ
 μῖνῖῖ ὡῖ ᾶῡ τεαῖτ ᾶρ. Δὺς ρέ ῡᾶῖ ᾶῡ ᾶῡ ῖρ ρῡῖθ ρᾶοῡᾶῡτα ἡ
 ἀσὺρ ῖρ ρῡῖθ ὅῤεᾶῡᾶῖ ἡ. ἡῖ ἡ-ἡ ᾶῡ ρῖορ-ῤαῖῖθῤεαῤ ἡ ὅο'ῡ
 ἡῖορῡᾶῖῖῖῖ.—"1 ὅτῤεῖθ ῡο ἡῡἡᾶρῖῖῖῖ"—ἡῖῖῖ. Τᾶῖρὅεᾶῡᾶῡᾶῡ ρᾶν
 ὅῡῡῡ ῡο ῡῖ' ρέῖῖῡρ ῡο ὅῤεᾶῡῤᾶῖ ὅῖῖῖᾶ ὅέ, ῡῡρ ἡῡᾶῡᾶῡ
 ρᾶοῖῤᾶῡ ὡῤᾶ ἡ ὅέῖῖῖ ᾶῡῡ, ᾶρ ἡ-ᾶῡᾶ ὅο ὅῤεῖῖ ῖρτεαῖ 1
 ὅῤῡᾶῖᾶρ ὅέ 'ἡ-ᾶ ὅᾶῖῖ ρο ἡ ἡ-ᾶ ἡῡῖῖῖ.

- daoine, ac i r eol do Dia búir scríobte ; agus an puo
 atá áir 1 rúilíú daoine, tá gráin as Dia air.
 16 An olíú agus na fáirde go dtí Eóin ; ¹ ar ran amac
 tá nígeadé Dé d'a éraobhrghaoilead, agus sac doinne
 as cur 'n-a doinnib go dian.
 17 Ac i r ura neam agus talam do dul ar neamniú 'nā
 don púnc amáin de'n olíú do dul ar neamniú.
 18 ² Sac doinne a cuireann uair a bean agus do
 póran bea eile, deineann ré adaltranar ; agus
 an t-é a póran an bean a cuiread ó n-a fear, deine-
 eann ré adaltranar.
 19 Bí duine raióbhir ann agus é i n-éadac corcra agus
 i lin-éadac mín agus é as caiteam bíú buacais sac
 20 lá. Agus bí larmuis d'a dóru rínte, boctán dár
 21 b'ainim laraíur, agus é lán d'ócraib ; agus ba
 mian leir an t-ocra a baint de féin leir an mbrú-
 car bíú a bí as tuicim de bóro an fíir raióbhir, agus
 ní tabarfaí d'ó é ; agus éadad na gadaí agus do
 22 liúir a éreáda. Agus tárla go bfuair an duine
 boct bár, agus gur puas na h-aingil ruar é go h-uét
 Ábraham. Agus fuair an fear raióbhir bár, agus
 23 do cuiread i n-irpeann é.* Agus nuair a bí ré as
 fulang na brian d'féad ré ruar agus conaic ré,
 24 abfad uair, laraíur agus é i n-uét Ábraham ; agus
 do liúis ré amac agus duibairt ré : A dái Ábraham,
 glac trias dom agus cuir cúgam laraíur go scuiriú
 ré bair a méire i n-uirge agus go bfuairad ré mo
 25 ceangla, óir táim a'm lorgad ra laraíur reo. Agus
 duibairt Ábraham leir : Cuimnis, a mic, conur mar
 a fuair-re neite fóganta i gcaiteam do beata
 agus go bfuair laraíur d'roc-neite ; ac anoir tá ré
 26 reo i rólár agus tura i bpéin. Agus d'a éagmair
 rin a' r uile, tá doimnear móir ruióte daingean ioir
 rib-re agus rinne, i d'cead an t-é gur mian leir dul
 ar ro as triall oirib-re ná féirir d'ó é, ná teadé
 27 ar ran as triall oirinne. Agus duibairt ré : lara-

¹ Mat. xi. 12. ² Mat. v. 32 ; Marc. x. 11 ; 1 Cor. vii. 10, 11.

* Ver. 22. "uét Ábraham," .i. an t-inead fuairir 'n-a raiú
 anamnadā na daoín a fuair bār roim éiríor go dtí gur orghail
 éiríor geatā na bfladār.

μαιν ορε, τ'ά βρίς ριν, α ατair, é éur zo τiz m'atar :
 Μαρ τά cúigeap τμιτάρ αзам : zo τταδarrατ ré 28
 poláram τóib, i τtreo ná tiocfairóir anro inr na
 pianταib reo. Αsur τουδairτ Άbraham leir : Τα 29
 Maoir acu, αsur na páibe ; éirtioir leó ran. Αsur 30
 τουδairτ reirean : Ní h-eaτ, α ατair Άbraham, ac
 má téigeann tuine de rna mairb aς τmali orτα
 θέanρατ ρατ αιτμige. Αsur τουδairτ ré leir : 31
 Mura n-éirtio ρατ le Maoir αsur leir na páibe,
 ní éreioiróir tuine de rna mairb féin, τά ττέigeaτ
 ré aς τmali orτα.

CAIBITOIOI XVII.

Teasarg ar conur rγannal τo řeacaint : ar éireactamlaet
 cpeioim, 7rl. An τeicniúbar lobar. An moτ ar α τtiocfairó
 críort.

Αsur τουδairτ ré le n-α τειργιοβuil : Ní féioir zan 1
 rγannail τo τεact, ac ir léanmar τo'n τ-é τré n-α
 τταδατ ρατ. B' řearra τó zur bpo muiunn α 2
 curpai ar α muineál αsur é caitcam ρa bparaize 'ná
 zo τταδarrατ ré rγannal τo tuine de'n muintir
 beas ro.

Τυγαib airé τaoib féin. 1 Má τeineann τo 3
 τμιτάρ beart aτ' éoinnib, car leir é ; αsur má bíonn
 catú air, mairτ τó é. Αsur má τeineann ré beart 4
 aτ' éoinnib řeact n-uairé ρa lá, αsur má iompuißeann
 ré cúgaτ řeact n-uairé ρa lá αsur zo nθέanρατ ré,
 Tá catú oim : mairτ τó.

Αsur τουδairτ na h-Appoil leir an τtißearna : 5
 Méavuiß cpeioeam τúinn. Αsur τουδairτ an Tiß- 6
 earra : 2 Tá mbeaτ oipeaτ řmáinne murtáirτ de
 éreioeam aςaib, θέanρατ řib leir an řcpann řicamín
 reo, Tóγtar ar τo řřeámacáib tú αsur curtar ρa
 bparaize tu, αsur θέanρατ ré ruτ oiaib.

Αsur cé h-é an tuine aςaib-re zo bfuil reirbí- 7
 řeac aize, aς τpeaδaτ nó aς aeτpeact, αsur α θέan-
 ρaτ leir nuair α tiocfairó ré irteaé ó'n bpaίre,

1 lebit. xix. 17; eccl. xix. 13; mairτ. xviii. 15. 2 mairτ. xvii. 19.

Imčig lāitpeac aṣur ruō cun biō? Aṣur nā vēar-
 8 ƿaiō leiṛ, ƿaiṣ ruō le n-ite ōom, aṣur cmoṛuiṣ tu
 ƿéin aṣur vein ƿmočálam oṛm so mbeio itte
 aṣur olta aṣam, aṣur 'n-a ōiaiō ƿan vēanƿaiṛ-
 9 re ite aṣur ol. An amlaiō a ṣeobaiō ƿé a buio-
 eacāṛ leiṛ an ƿeiṛbiṛeac ƿan toirṣ ṣur vein ƿé an
 10 ruō a ō'ōṛuiṣ ƿé ōō a vēanam? Nī h-eaō, vāṛ liom.
 Maṛ ƿin vāoiḃ-ṛe, nuaiṛ a beio ṣac nio vēanta aṣaiḃ
 maṛ atā ōṛuiṣte vāoiḃ, abṛaiō: Seirḃiṛiṣ ṣan māit
 iṛeaō ƿinn; an ruō a bi ƿiācāiḃ oṛainn a vēanam iṛé
 a vaineamaiṛ.

- 11 Aṣur vō čāṛla, aṣur é aṣ vūl so Ierúṛalem, so
 12 ƿaiḃ ƿé aṣ ṣabāil tṛé lāṛ Šamariā aṣur Šaili; Aṣur
 aṣ vūl iṛteaō ōō i mbaile āiṛite vō buail veic-
 niūḃar loḃar uime, aṣur vō ƿearuiṣeāvāṛ abṛaō
 amac uaiō, aṣur ō'āṛuiṣeāvāṛ a nṣlōṛ aṣur vūḃ-
 13 ƿaōar: A Iōṛa, a Māiṣiṛtiṛ, vēin tṛócaiṛe oṛainne.
 14 Aṣur nuaiṛ a čonaic ƿé iāō vūḃaiṛt ƿé leō: ¹ Imčigio
 aṣur tairḃeānaiō ƿiḃ ƿéin vō ƿna ƿaṣaiṛt. Aṣur vō
 15 čāṛla, an an ƿliṣ ōoiḃ, ṣur ṣlanaō iāō. Ac bi vūine
 acu aṣur nuaiṛ a čonaic ƿé so ƿaiḃ ƿé ṣlan, v'ṛill
 16 ƿé čaṛ n-aiṛ aṣur é aṣ molaō vō so h-āṛō, aṣur
 čait ƿé é ƿéin an a vēal a'ṛ an a aṣaiō aṣ coṛaiḃ Iōṛa
 aṣ ṣabāil a buioeacāiṛ leiṛ, aṣur Samaričānac vob'
 17 eaō é. Aṣur ō'ṛeāṣaiṛ Iōṛa é aṣur vūḃaiṛt: Nāṛ
 ṣlanaō veicniūḃar? Aṣur an naonḃūṛ eile, čā
 18 ḃṛuil ƿiaō? Nāṛ ƿuaṛaō aoinne cun teačt aṣur
 19 ṣlōiṛe čaḃaiṛt vō ōia ac an vūine iāṛačta ƿo? Aṣur
 vūḃaiṛt ƿé leiṛ: Eiṛiṣ aṣur imčig leat, ōiṛ vō ƿlānuiṣ
 vō čṛeivēam čū.
 20 Aṣur ō'ṛiaṛṛaiṣ na ƿaiṛiṛiniṣ vō: Čačain a čioc-
 ƿaiō ƿiṣeacčt vō? Aṣur vūḃaiṛt ƿé 'ṣā ḃṛeāṣ-
 ƿaō: Nī čiocƿaiō ƿiṣeacčt vō i ƿiočt so ḃṛeāvāṛ
 21 veit aṣ ƿaiṛe aiṛ. Nā nī vēarṛar, ƿéac anṛo é, nā
 ƿéac anṛūō é. Ōiṛ, ƿéac, čā ƿiṣeacčt vō i nḃūṛ
 mearṣ.
 22 Aṣur vūḃaiṛt ƿé le n-a vōiṛṣiobuil: Čiocƿaiō
 na lačanta 'n-a mbeio vūil aṣaiḃ don lā amāin vō

laetibh m'ic an Duine a d'fheirgint, agus ní fheicfidh
ruid é. Agus déanfaidh ruid libh, féadach anro é, agus, 23
féadach anrú é. Ná téighidh ann, agus ná leanaidh iad.

Óir, mar an rplannac a larpann fé'n rpreir, ar na 24
neithe atá fé'n rpreir, ipead' beir' Mac an Duine 'n-a
lá féin. Ní foláir do ar dtúir, ámhac, móran 25
d'fulang, agus an triliocht r'ó 'sá féanad'. ¹ Agus 26
mar a tárla i laetibh N'oe ipead' beir' i laetibh m'ic
an Duine. B'íodair as ite agus as ól, as pórad' ban 27
agus as tabairt ban le pórad', go dtí an lá 'n-ar
cuaid' N'oe irtead' ra n-áir; agus táinig an oile agus
do báir r'í iad go léir. ² D'ipead' mar a tárla i laetibh 28
loir: B'íodair as ite agus as ól, as ceannac agus
as díol, as cur r'íl agus as déanamh tighthe; agus an 29
lá a d'ímtigh loir amac a' Soomaid' do tuit an cit
teine agus an éloc'gorim ó neamh oirta, agus do
loirgead' iad go léir. Mar rin ipead' beir', an lá 30
a tairbeánfar Mac an Duine.

An lá ran, an t-é beir' ar buaic an tigh, agus a 31
cuir ra tigh, ná téigead' ré irtead' a d'iarraid' a co'ra;
agus an t-é a beir' ra páir, ar an scuma scéad'na,
ná téigead' ré tar n-aír. Cuimh'ighid' ar m'naoi loir. 32
Ré duine beir' a d'iarraid' a anama fábdáil, caillfid' 33
ré é; agus an t-é a caillfid' a anam fábdálfair' ré é.

D'eirim libh, beir', an oirde rin, beirt i n-aon lea- 34
bair: tórfar duine acu agus fárfar an duine eile.
Beir' beirt ban as meilt i n-aonféad' tórfar bean 35
acu agus fárfar an bean eile; beirt fear ra páir:
tórfar duine acu agus fárfar an duine eile. Dub- 36
radair leir 'sá f'neasrad': Canad', a t'igearna? Agus 37
dubairt ré leó: An áit 'n-a mbeir' an corp, ir ann
a cruinneofar na fiolair.

¹ Gen. vii. 7.² Gen. xix. 25.

CÁIBÍDÍOL XVIII.

ní foláir dúinn beir̃ aš suí̃de cun D̃é i gcómnuĩge. na f̃airir̃iñĩg̃ ašur na puib̃lioc̃ánaĩg̃. an c̃ontab̃air̃t aca i r̃air̃b̃reap̃. a r̃aḃ̃ap̃c̃ a c̃ab̃air̃t do'n d̃all̃.

- 1 Ašur do lab̃air̃ r̃é folũĩo lẽo ar conur mar̃ ir ceap̃t ¹ beir̃ coit̃c̃ianta aš suí̃de cun D̃é, ašur san
- 2 beir̃ cor̃ta de. Ašur dub̃air̃t r̃é: B̃i b̃reiteam̃ i sc̃aḃ̃air̃ aip̃te, ašur ní raib̃ eas̃la D̃é air̃ ná beann
- 3 ar ḃaoine aise. Ašur b̃i b̃aintreac̃ ra c̃aḃ̃air̃ c̃éad̃na, ašur c̃áiñĩg̃ r̃í c̃uige ašur dub̃air̃t r̃í: Dein d̃ioḡal̃tar
- 4 dom ar mo nam̃air̃o.* Ašur ní d̃éañraḃ̃ ar feaḃ̃ ab̃raḃ̃. Ac̃ 'n-a d̃iaid̃ ran dub̃air̃t r̃é i ñ'aig̃ne f̃éin, b̃iḃ̃o ná fuil eas̃la D̃é oim̃ ná beann ar ḃaoine
- 5 ašam, ra n-am sc̃éad̃na, ó t̃á an b̃aintreac̃ ro a'm buaiream̃ d̃éañraḃ̃ mé ceap̃t d̃i, i d̃treo ná beir̃o r̃í
- 6 aš teac̃t c̃oiḃ̃ce go mbeaḃ̃ ciap̃aite aici. Ašur dub̃air̃t an T̃ig̃ear̃na lẽo: Cloireann r̃ib̃ caḃ̃o dub̃air̃t
- 7 an b̃reiteam̃ aiñceap̃t; Ašur an am̃laḃ̃o a d̃éañraḃ̃o D̃ia r̃iḡnear̃ ašur san ceap̃t do c̃ur̃ i b̃reid̃m d̃'a f̃ioḡaoñaib̃ f̃éin, ašur iad̃ aš gl̃aoḃ̃ac̃ air̃ do l̃o
- 8 ašur d̃'oḃ̃ce? D̃eir̃im lib̃ go sc̃uir̃f̃iḃ̃o r̃é ceap̃t i b̃reid̃m d̃óib̃ go meap̃. Ac̃ ra n-am sc̃éad̃na, nuair̃ a c̃ioc̃raḃ̃o Mac̃ an Duine an d̃óig̃ leat an b̃raḡaḃ̃o r̃é c̃reideam̃ ar talam̃?
- 9 Ašur dub̃air̃t r̃é an t̃rolũĩo reo le r̃aint ḃaoine a b̃i maiñḡineac̃ ar̃ta f̃éin, mar̃ d̃'eaḃ̃o go r̃aḃ̃aḃ̃ar̃ f̃ioḡaonta, ašur d̃roḃ̃-m̃ear̃ acu ar ḃaoiñib̃ eile:
- 10 C̃uaid̃ beir̃t ruar̃ ra teampul̃ cun úr̃nuig̃te d̃éanam̃. f̃air̃ir̃ineac̃ ab̃ eaḃ̃o duine acu ašur puib̃lioc̃ánac̃ ab̃
- 11 eaḃ̃o an duine eile. Seap̃aim̃ an f̃air̃ir̃ineac̃ ašur dein r̃é a suí̃de mar̃ reo i n-a aig̃ne f̃éin: A D̃ia, beir̃im a buiḃ̃eaḃ̃ar̃ leat ná fuilim-re mar̃ an c̃uio eile de r̃na ḃaoine, b̃iteam̃naĩg̃, luḃ̃t éašc̃óra, luḃ̃t aḃ̃al̃t̃raḃ̃air̃, ar nór an puib̃lioc̃ánaĩg̃ reo f̃éin.
- 12 Deinim-re t̃roḡḡaḃ̃o d̃á uair̃ ra t̃reac̃t̃m̃aiñ: tuḡaim

¹ Eccl̃i. xviii. 22; i Terr̃. v. 17.

* Ver. 3. "Dein d̃ioḡal̃tar dom ar mo nam̃air̃o," .i. "b̃ain mo c̃eap̃t amaḃ̃e dom." nór c̃ainte ab̃ eaḃ̃o é aš na h-eaḃ̃raḡĩg̃.

deacmáð ar a bfuil ašam. Ašur do fearaim an 13
 puibliocánac abfao amac, ašur níor b'áil leir a fúile
 amáin o'iompáil ruar cun na bflatar, ac é aš bualað
 a uéta ašur a' ráð: A Dia, déin trócaire oim óir
 ir peacac mé. Deirim lib, do cuairé ré rin abaille 14
 ar rtaio na nšrárt, murab ionan a' r an fear eile.
 Óir šac duine o'ároðcáio é féin, úmlófar é; ašur
 šac duine a o'úmlócaio é féin, ároðfar é.

Ašur bíodan aš tabairt na leanb féin aš triall 15
 air šo šcuirfeao ré a lám oirta; ašur nuair cónaic
 na deiršuibuil an níð rin bíodan 'šá šcorš. Ašur 16
 šlaoio šora cuige iao, ašur duðairt ré: Leigio do
 rna leanbaí teacé cúšam ašur ná bíoio 'šá šcorš;
 óir ir o'á leitéroí rin níšeaéé Dé. Šo deimín 17
 ašeirim lib: Doinne ná šlacrio níšeaéé Dé mar a
 oéanfað leanb ní rašairé ré irteacé ann.

Ašur ceirtiš duine de rna ppiúnraib é, ašur duð- 18
 airt ré: A Máširtir maic, cao tá le oéanam ašam
 i otreo šo mbeio an beata šioruioe ašam? Ašur 19
 duðairt šora leir: Cao cuige šo noeirir šur maic
 mé? Ní maic doinne ac Dia amáin. Táio na 20
 n-aiteanta ašat: ¹ Ná dein marbað; Ná dein oirúir;
 Ná dein šuio; Ná tabair fiaðnuire břeige; Tabair
 do t'acair ašur doo'mácair onóir. Ašur duðairt 21
 reirean: Táio riao ran šo léir coimeáota ašam ó m'
 óige. Nuair airiš šora an níð rin duðairt ré: Tá 22
 aon ruo amáin i n-eařnam oit fór: Oioi amac šac
 a bfuil ašat ašur tabair do rna boctair é, ašur beio
 rtoir ašat ar neam; ašur tar ašur lean mire. Nuair 23
 airiš reirean an méio rin táinš buairt air, mar
 fear ana-řairóbir ab eao é. Ašur nuair a cónaic 24
 šora an buairt air duðairt ré: Cao é a oéacraéé do
 luéé řairóbir uil irteacé i níšeaéé Dé! Ir ura do 25
 camal uil treé crio řnácaioe 'ná do duine řairóbir
 uil irteacé i níšeaéé Dé. Ašur duðairt an muinir 26
 a bí aš éirteacé leir: Má 'reao cé řeaořair uil
 řaoir? Ašur duðairt ré leo: Neite náé řeioir 27
 i lácair daoine ir řeioir i lácair Dé iao.

28 Ἀγυρ οὐβαιοτ πεαοαρ: πέαε, ο'φέαγαμαιορνε ζαε αον
 29 ρυο αγυρ οο λεαναμαιοτ τυρα. Ἀγυρ οὐβαιοτ πέ λεό:
 Οειρμ λιβ ζο φίορ, νί'λ αον ουινε α ο'φέαζ τίζ νά
 μυντιρ νά οριεάραεα νά βεαν νά ελανν αρ ρον ρίε-
 30 εαετα Οέ, νά ραιζιό μόραν νίορ μό αρ αν ραοζαλ
 ρο, αγυρ αν βεαεα ρίορμιοε ρα τραοζαλ ατά λε τεαετ.
 31 ¹ Ἀγυρ οο εός ίορα αν οάρεαζ, αγυρ οὐβαιοτ πέ
 λεό: πέαε, εάιμιό αζ ουλ ρυαρ ζο ίερύραλεμ, αγυρ
 κόμλιονραρ ζαε νίό ο'ά βρυιλ ρζρίοβεα αζ να ράιοιό
 32 ι οταοό μίε αν Ουινε. Οίρ ταβαραρ ρυαρ οο ρνα
 ζειντιό έ, αγυρ ταρκυρνεόραρ έ, αγυρ ρζιύρράλραρ
 33 έ, αγυρ εαιεραρ ρειλί αρ; Ἀγυρ ταρ έιρ έ ρζιύρράιλ
 κυρρίο ριαό ευν βάιρ έ, αγυρ ειρεόεαίό πέ αιρίρ αν
 34 τρίμαό λά. Ἀγυρ νίορ εuiζεαοαρ-ραν αον νίό οε
 ρνα νειτιό ριν, αγυρ βί αν εαιντ ριν ρολυζεε ααεα
 αγυρ νίορ εuiζεαοαρ να νειτε α ουβραό.

35 ² Ἀγυρ νυαιρ α βίοοαρ αζ τεαετ ι ζκόμηζαρ οο
 ίερικό οο εάρλα ζο ραιό οαλλ ι η-αιε αν οόεαιρ αζ
 36 λορζ οέαρα. Ἀγυρ νυαιρ αιριε πέ αν τρλυαε αζ
 37 ζαβάιλ εαιρρ ο'φιαρραιεε πέ εαο αβ έ ριν. Ἀγυρ οὐβ-
 ραοαρ leiρ ζυρ β'έ ίορα ηαραρειτ α βί αζ ζαβάιλ αν
 38 τρεό. Ἀγυρ οο λιύιε πέ αγυρ οὐβαιοτ πέ: Α ίορα,
 39 α μίε Οάιβιο, οέιν τρόεαιρε ορμ. Ἀγυρ να οαοινε
 α βί αζ ζαβάιλ εαιρρ βίοοαρ αζ βαζαιοτ αιρ έιρτεαετ,
 αε ιρ αμλαιο οο λιύιε πέ νίβα μό, Α μίε Οάιβιο, οέιν
 40 τρόεαιρε ορμ. Ἀγυρ οο ρταό ίορα αγυρ οὐβαιοτ
 πέ έ εαβαιοτ εuiζε. Ἀγυρ νυαιρ α βί πέ αζ τεαετ
 'η-α εόμηζαρ εuiρ πέ αν εειρτ εuiζε αγυρ οὐβαιοτ πέ:
 41 Εαο βα μαίε λεατ μέ οέαναμ ουιτ? Ἀγυρ οὐβ-
 42 αιρτ πέ: Ζο βρειερinn, α ειζεαρνα. Ἀγυρ οὐβαιοτ
 ίορα leiρ: πέαε ρυαρ; οο ρλάνυιε οο ερειοεαμ εu.
 43 Ἀγυρ ρυαιρ πέ α ραοαραε λάιτρεαε, αγυρ οο λεαν πέ
 ειρεαν αζ μολαό Οέ; αγυρ νυαιρ α εοναιε να οαοίνε
 ζο leiρ αν νίό ριν εuζαοαρ μολαό οο Οια.

¹ ματ. xx. 17; μαρ. x. 32.

² ματ. xx. 29; μαρ. x. 46.

C41b10101 XIX.

Críor̃c d̃á ḡlac̃ad̃ aḡ Sac̃aeur̃ 'n-a t̃iḡ. parabal̃ na b̃r̃únt̃.
Críor̃c an muiñ an ar̃ail̃. É aḡ ḡol̃ or̃ cionñ Ier̃úsalem̃.

Asur̃ cuair̃ ré ir̃teac̃ i n-leim̃c̃d̃ Asur̃ b̃i ré aḡ 1
riub̃al̃ tr̃ĩo an ḡcaṭ̃air̃. Asur̃ féac̃, b̃i fear̃ anñ Asur̃ 2
Sac̃aeur̃ ab̃ ainim̃ d̃ó, Asur̃ b̃i ré i n'uaṭ̃car̃áñ ar̃ na
puib̃lioc̃áñaiḡ, Asur̃ duinẽ r̃air̃b̃iur̃ ab̃ ead̃ é. Asur̃ 3
b̃i ré a d'iar̃r̃air̃d̃ Iora d'feir̃ḡint̃, ead̃on, Cé' r̃ b' é, Asur̃
d̃o t̃eir̃ ré air̃ mar̃ ḡeall̃ ar̃ an r̃luad̃ḡ, mar̃ r̃iḡiñ íreall̃
ab̃ ead̃ é. Asur̃ d̃o r̃it̃ ré r̃ómp̃a am̃ac̃, Asur̃ cuair̃ 4
ré ruar̃ i ḡc̃r̃anñ r̃ic̃am̃óir̃ i d̃t̃reó ḡo b̃feic̃fead̃ ré é,
mar̃ b̃i ré c̃un ḡab̃áil̃ an tr̃liḡ r̃iñ. Asur̃ nuair̃ a 5
t̃áiñiḡ Iora c̃un na h-áite d'féac̃ ré ruar̃ Asur̃ c̃oñaic̃
ré é, Asur̃ d̃ub̃air̃c̃ ré leir̃: A Sac̃aeur̃, b̃r̃or̃t̃uig̃
Asur̃ tar̃ anuar̃, mar̃ ir̃ ad̃' t̃iḡ-re a c̃ait̃fead̃-ra
r̃t̃ad̃ iñd̃iu. Asur̃ d̃o b̃r̃or̃t̃uig̃ reir̃eañ anuar̃, Asur̃ 6
d̃o ḡlac̃ ré é ḡo h-átar̃ac̃. Asur̃ nuair̃ a c̃oñaic̃ na 7
d̃aoinẽ ḡo léir̃ an ñĩo r̃iñ b̃ĩoṭ̃ar̃ aḡ ceir̃neam̃, Asur̃
d̃eir̃ĩoír̃ ḡur̃ aḡ tr̃ĩall̃ ar̃ duinẽ r̃eac̃am̃ail̃ a cuair̃ ré
ar̃ d̃oir̃deac̃t̃. Asur̃ d̃o fear̃aim̃ Sac̃aeur̃ Asur̃ d̃ub̃ 8
air̃c̃ ré leir̃ an d̃t̃iḡear̃na: Féac̃, a t̃iḡear̃na, tá
leac̃ mo c̃oṭ̃a aḡam̃ 'á t̃ab̃air̃c̃ d̃o r̃na d̃aoinẽ boṭ̃ta;
Asur̃ má d̃einear̃ éaḡc̃óir̃ ar̃ d̃oinnẽ tá leóir̃ḡñĩom̃
aḡam̃ 'á d̃éanam̃ leir̃ r̃ó c̃eac̃air̃. Asur̃ d̃ub̃air̃c̃ Iora 9
leir̃: Tá r̃láñú r̃áḡalta iñd̃iu aḡ an d̃t̃iḡ reo d̃e b̃r̃iḡ
ḡur̃ d̃e c̃l̃ainñ Ábr̃ah̃aim̃ é, leir̃. ¹ Óir̃ ir̃ c̃un a r̃aib̃ 10
c̃ail̃lte d̃o c̃uar̃t̃ac̃ Asur̃ d̃o r̃láñú a t̃áiñiḡ Mac̃ an
Duinẽ.

Asur̃ iar̃or̃añ aḡ éir̃teac̃t̃ leir̃ na neit̃ib̃ r̃iñ d̃o c̃uir̃ 11
ré leó Asur̃ d̃o lab̃air̃ ré r̃olũĩo, mar̃ b̃i ré aḡ teac̃t̃
i nḡar̃ d̃o Ier̃úsalem̃, Asur̃ m̃ear̃ad̃ar̃-r̃añ ḡo d̃t̃air̃-
beáñraí r̃iḡeac̃t̃ d̃é l̃áit̃reac̃.

D̃ub̃air̃c̃ ré, d'á b̃r̃iḡ r̃iñ: ² D'im̃t̃iḡ duinẽ uar̃al̃ 12
áir̃it̃e ḡo d̃úṭ̃aiḡ iar̃ac̃ta c̃un r̃iḡeac̃ta ḡab̃áil̃ d̃ó
r̃éiñ Asur̃ teac̃t̃ tar̃ n-air̃. Asur̃ ḡlac̃oir̃ re c̃uig̃e 13
d̃eic̃nĩúb̃ar̃ reir̃b̃ireac̃ leir̃, Asur̃ t̃uḡ ré d̃óib̃ d̃eic̃
b̃r̃úint̃, Asur̃ d̃ub̃air̃c̃ ré leó, b̃ĩoṭ̃ir̃ aḡ d̃éanam̃ ceañ-

¹ Mat. xviii. 12.² Mat. xxv. 14.

Òetpazé i m'betánia, láim leir an rliab ar a 'otugtar
 Olibet, sur cuir ré uairò beirt d'á òeirgiobuil, asur 30
 so noubairt ré leó: Téigirò irteac ra baile atá ar ùir
 n-azairò anonn; asur nuair a riazairò rìb irteac ann
 geobairò rìb ceangailte ann reairnac arail nár fúirò
 don duine nam fòr air; rzaoirìb é asur tugairò cúgam
 é. asur má fiazraigeann doinne òib, Cao cuige 31
 òaoib é rzaoirleabò? abairò leir mar reo: Mar tear-
 uigeann ré ó'n òtigearna. asur ò'imtìg na teac- 32
 cairí, asur fuairadar, mar a 'oubairt ré, an reairnac
 'n-a fearam. asur nuair a bíodar 'gá rzaoirleabò 33
 oubairt an muinir n-ar leó é: Cao cuige òaoib
 beir as rzaoirleabò an triorraig? asur oubairadar- 34
 ran: Mar tearuigeann ré ó'n òtigearna. asur 35
 tugadar as triall ar íora é, asur do leatadar a
 mbairt ar an reairnac asur cuireadar íora ar a muin.
 asur as gluaireacòt d'ó bíodar as leatad a mbairt 36
 amac ar an rlig. asur nuair a bí ré as teacòt i ngar 37
 d'fánairò Olibet, turruig na òeirgiobuil so léir
 ar òia do molaò le gáirveacar, do gúe áirò, mar
 geall ar na mibúiltí móra so léir a conacadar.
 asur òeiriròir: Molaò leir an t-é atá as teacòt 'n-a rí 38
 i n-ainim an Tigearna; ríotcáim ar neam asur glóire
 inr na flacair. asur bí cuirò de rna fairirínig ra 39
 trluag asur oubairadar leir: A m'áigirtir, cuir
 rmacòt ar do òeirgiobuil. asur oubairt ré leó: 40
 Òeirim lib, má éirtir ríad ran, so lúgfairò na cloca
 amac.

asur nuair a táinig ré i gcómgar asur conaic ré 41
 an catair do góil ré ar a ron, asur oubairt ré: asur 42
 d'á mbeabò 'fíor agat-ra, ra lá ro féin atá agat, na
 neite atá cun ríotcána òuit; táir ríad, ámtac, i
 bpolac ó d'fúilib. Óir tiocfairò na laetanta ionat 43
 asur cuirfirò do namair clairde mór-timpal oir, asur
 òúnfairò ríad irteac tu asur òéanfairò ríad cum-
 angarac oir ó'n uile taob. asur òéanfairò ríad cu 44
 tpearrgairt ar an otalam, tu féin asur do clann atá
 ionat, asur ní fázfairò ríad cloc ar muin cloide ionat,
 toirg nár aicnigir an t-am 'n-a òtáinig òia cúgat.

asur cuairò ré irteac ra teampul, asur érom ré 45
 ar an muinir a bí as òíol asur as ceannac ann do

46 θίβητε αμαρ. Ἰδὲ ῥαὸ λέο: τὰ ῥηθιόβτα: ¹ τῖς
cun ūpnuiḡte ipeaθ mo tiḡ-re: Δε τὰ cuimḡeap bi-
eamnaδe θéanta aḡaib-re θe.

47 Δῡρ θί ρε αḡ teaḡarḡ ῥa teampul ḡaδe lā. Δῡρ
θί uaḡtarāin na ῥaḡarḡ aḡur na ḡḡhībneōhī aḡur na
48 h-uairle a θ'iaḡaiθ é cun cun báir, Δῡρ nīon
θ' fēioir leō cuimneam aḡ caθ a θéanῥaiθīr, maḡ θί
na θaoine ḡo léir aḡ tinniol aḡ éirteaḡt leir.

CAIBIΘIOI XX.

ῥarabal an luḡt ῥaoḡhuiḡte. ¹ oḡaob cánaδe a θiol le
Caerap. Δῡρ ¹ oḡaob aḡeiriḡḡe na maḡb

1 Δῡρ θo ḡáḡla, lā θe ῥna laetantaib ῥn, aḡur é
aḡ teaḡarḡ na nḡaoine ῥa teampul aḡur aḡ cḡaob-
ῥḡaoileaθ an tḡoirḡéil, ḡo oḡáimḡ uaḡtarāin na
2 ῥaḡarḡ aḡur na ḡḡhībneōhī aḡur na ῥeanōhī, Δῡρ
ḡo nḡoubḡaḡar leir: Innir θúinn caθ é an t-úḡḡarāḡ
aḡá aḡaḡ cun na neḡte ῥeo θéanam? aḡur cé tuḡ
3 θuit an t-úḡḡarāḡ ῥan? Δῡρ θoubairḡ ἴoḡa leō
'ḡá θḡḡeaḡaḡ: fiaḡḡócaθ-ῥa, leir, oīb-re aon ῥocal
4 amāin. Tuḡaḡ θḡeaḡa oḡm: An baḡteaθ a θein
5 Eōin, aḡ θ' ó neam é nō ó θaoine? Δῡρ θioḡar aḡ
maḡḡnam 'n-a n-aḡne, aḡur θoubḡaḡar leō fēin: Mā
θeiḡimīθ ḡur θ' ó neam é θéanῥaḡ ῥé: Caθ 'n-a
6 ḡaob náḡ éḡeḡeaḡair é, mā ῥeaθ? Δῡρ mā θeiḡ-
imīθ ḡur θ' ó θaoine é ḡeobaḡ na θaoine ḡo léir θo
éloḡaib ionainn, oḡir ir θeimīn leō ḡur ῥáḡ Eōin.
7 Δῡρ θ'ḡḡeaḡaḡar ná ῥaib ῥioḡ acu cáḡ θ' aḡ é.
8 Δῡρ θoubairḡ ἴoḡa leō: Nī lúḡa 'ná maḡ a neōḡḡaθ-
ῥa θaoib-re caθ é an t-úḡḡarāḡ aḡá aḡam cun na
neḡte ῥeo θéanam.

9 Δῡρ éḡom ῥé aḡ an ῥoluīθ ῥeo θo labairḡ leir na
θaoine: ² θo θein θuine ῥionḡoḡt aḡur cuir ῥé é
cun luḡt ῥaoḡhuiḡte, aḡur θί ρé fēin ¹ nḡóḡaḡḡ iap-

¹ 1ḡáḡar lvi. 7; 1oḡem. vii. 11. ² 1ḡáḡar v. 1; 1eḡem. ii. 21.

aқта арға абад. Ага нугар танига ан т-ам чир 10
 ре рибиреад леир ага тмалл ар ан луэт раотруигте
 а о'ларгаио тогад ан ронгуирт. Ага до габадар
 ай, ага чиреадар уага полам е. Ага чир ре 11
 рибиреад еиле чуча. Габадар ай рин, леир, ага
 тугадар тарчирне до, ага чиреадар уага полам
 е. Ага чир ре чуча ан тримад туине До чреадт- 12
 нугдар е рин, ага чагедар амад е. Анран 13
 тубайрт тигеарна ан ронгуирт: Ча а деанга?
 Чиргеад чуча мо мад о'лир феин; б'феир нугар а
 чирт гад е рин го мберо угаим агу до. Ад нугар 14
 а чонаг ан луэт раотруигте е деинеадар мадтнам,
 ага тубгадар: Сиде ан т-оиге; марбуигмир е
 1 тгред го мберо ан оигеадт агаинн. Ага чаг- 15
 едар амад ар ан б'ронгорт е, ага марбуигеадар
 е. Ча а деангаио тигеарна ан ронгуирт лео ран?
 Тоггаио ре ага деангаио ре иде ар ан луэт раот- 16
 руигте рин, ага табагаио ре ан ронгорт до
 даоимб еиле. Ага нугар айгеадар-ран ан фоал
 тубгадар: Нар леигро Ога ран! Ага о'феад ре 17
 орта ага тубайрт ре: Ма гад ча е рео ага
 ргиробта: ¹ Ан члод а чаг на гаоир уага та ри 'н-а
 члод чинн чинне. Ан т-е а чиртгир ар ан гчлод рин, 18
 барчага е; ад ан т-е го тчиртгир ри ай, меиртгир ри е.

Ага би уагтаргаин на гагагт ага на Ггирбнеоир 19
 а о'ларгаио а лам до чир ай лаггеад, ад би еагла
 на ндаоине орта; оир би ргор агу гур чуча феин ан
 тролуио а лабай ре.

Ага бирдар ага гаге, ага чиреадар чиге луэт 20
 рил до леиггеад орта гур даоине маганта га, чун
 бунтагрте брегт ай 'н-а чант, 1 тгред го ндеан-
 гагир е табайрт руар до чомадт ага о'угдарга ан
 гойдеарнога. Ага чиреадар чегт чиге ага туб- 21
 гадар: А млагиртир, ир еол туинн го лабганн ту
 ага го муинеанн ту до реир на ригинне, ага на
 рул беанн ага ар ргаргаин, ад ан трлиг чун Ое до
 муинеад го ргор; Ан олеагтад туинн чгор до о'иол 22
 ле Чагага, но ган а о'иол? Ага мар чонаг ре ан 23
 геалл а би ionта, тубайрт ре лео: Ча чиге даоиб

¹ Salm cxvii. 22; 1raia xxviii. 16; gnioh. iv. 11.

- 24 beit a'm bpat? Cairbeánair pingsin dom. Cé leir
 an íomáig asur an rshibinn atá uirtí? O'fneas-
 25 padar asur duhpadar: le Caerap. Asur duhpairt
 ré leó: ¹ Má reat tuaró do Caerap na neite ir le
 26 Caerap asur tuaró do Oia na neite ir le Oia. Asur
 níor féadadar loct fágail ar a éaint i látar na
 ndaoine; asur le h-iongha, mar geall ar an
 b'fneasra, o'éirteadar.
- 27 Asur táinig cuir de rna Sathucíneadair, daoine
 a féanann aireirge na colna, asur cuirteadar ceiró
 28 cuige asur duhpadar: A Máisirir, do rshib Maoir
 dúinn, ² Má geibeann oirtáir duine bár asur bean
 pórtá aige, asur san clann aige, so nglacfaó a
 oirtáir an bean asur so otdsfaó ré rliocht o'a
 29 oirtáir. Bi mórfairear oirtáir ann, asur do pórt
 an éad duine acu bean, asur fuair ré bár san
 30 rliocht. Do tós an tarra duine acu an bean, asur
 31 fuair ré rin bár, leir, san rliocht. Do tós an trímáó
 duine í. Asur mar rin do'n mórfairear so léir,
 32 asur níor fágadar rliocht, asur fuaradar bár. 'N-a
 33 noiair so léir fuair an bean bár. Sa n-aireirge,
 ámtac, cé'cu oíob so mberó rí 'n-a mnaoi aige? óir
 34 bi rí 'n-a mnaoi, as an mórfairear. Asur duhpairt
 íora leó: Pórtá asur tuar le pórtá clann an
 35 traogail reo. Ac an muintir so bfeicfar sur fiú
 iad an raoğal iú a tabairt oóib asur an aireirge ó-r
 na mairb, ní pórtá iad asur ní glacfaio ríad mná.
 36 Óir ní féadfaio ríad bár o'fágail a tuille; óir beio
 ríad ar don dul leir na h-aingil asur 'n-a sclainn as
 Oia, mar iríad clann na h-aireirge iad.
- 37 Ac cairbeánann Maoir féin, as an otoi, so
 n-eireóair na mairb, mar a odugan ré ar an otiğ-
 earra ³ Oia Ábraham asur Oia Iraaic asur Oia
 38 lácóib. Ní do daoine atá marb ir Oia é ámtac, ac
 39 do daoine atá beó; óir ir beó oó iad so léir. Asur
 o'fneasair cuir de rna Sshibneóirib é asur duh-
 40 padar: A Máisirir, ir mairt aduhpair é. Asur ar
 ran amac níor leómaig doinne acu don ceirt do
 cur cuige.

¹ Róm. xiii. 7.² Deut. xxv. 5.³ exod. iii. 6.

Δῦρ θυβαίρτ ρέ λεό : Conur aḋeiriṽo ρiao Cρiṽoρτ 41
 a beit 'n-a m̄ac aḡ ṽaibio, Δῦρ ḡo nṽeiri ṽaibio 42
 p̄eim, i leaḃari na Salm, ¹Θυβαίρτ an Tigeap̄na le
 m' Tigeap̄na : Suiṽo ar mo ṽeiri, ḡo ḡcuipeaṽo ṽo 43
 nam̄aio mari taca p̄e ṽ'coraib. Tuḡann ṽaibio a 44
 Tigeap̄na airi ; Δῦρ conur aṽa p̄e 'n-a m̄ac aḡe ?

Αnpan θυβαίρτ ρέ le n-a ṽeiriḡiobulaib Δῦρ na 45
 ṽaoine ḡo léiri aḡ éirteaṽt leiρ : Seac̄naiṽo na ḡḡriṽb- 46
 neṽiρi. Ir maiṽt leó ρiubal i ρóbaiṽt p̄aṽa, Δῦρ
 ṽaoine beit aḡ p̄ailtiṽ ṽoib ar an mariḡaṽo, Δῦρ na
 ρuiṽc̄aim uaṽtaṽaṽa ṽ'p̄aḡaḡil inρ na ρinaḡṽṽaib, Δῦρ
 na h-ineaṽa uaṽtaṽaṽa aḡ na p̄eap̄taib. Sloiḡiṽo 47
 ρiao tiḡṽe na mbaintpeaṽ, 'ḡa leiḡint op̄ta ṽρnuiḡṽe
 p̄aṽa ṽo p̄aṽo. Iρiao a ḡeobaṽo an ṽaop̄-ḃreiṽt ir
 tρoime.

CAIBIOIOI XXI.

Cianṽḡ na baintp̄iḡe. Na cóm̄ap̄taí a tiocp̄aṽo ρoim iṽe
 ierúpaṽem, Δῦρ ρoim ṽeiriṽe an tpaṽḡail.

Δῦρ bi p̄e aḡ p̄eaṽaint ar na ṽaoine a bi p̄aiṽḃiri 1
 Δῦρ iaṽo aḡ cuiρ a ṽtaḃap̄taρ irteaṽ p̄a éirte. Δῦρ 2
 conaic p̄e baintpeaṽ ḃoṽt aḡ teaṽt, Δῦρ cuiρ ρi ṽa
 éianṽiḡ irteaṽ ann. Δῦρ θυβαίρτ ρέ : ḡo ṽeiriṽin 3
 aḋeiriṽm liḃ, ṽo cuiρ an baintpeaṽ ḃoṽt pan nioρ mṽo
 irteaṽ 'nā mari a cuiρ an cuiρ eile ḡo léiri. Oiρ ir 4
 ṽ'a n-iomaρca a cuipeaṽoari pan ḡo léiri ρuo irteaṽ
 i ṽtaḃap̄taρ ṽé, aṽ ir ṽ'a h-uipeap̄ba a cuiρ ρi p̄eo
 irteaṽ ρuo, a p̄aib an tpaṽḡal aici.

Δῦρ bi ṽaoine éiḡin 'a p̄aṽo, i ṽtaṽḃ an teamp̄ail, 5
 ḡup̄ ḃ' ḡluinn na cloṽa a bi ann Δῦρ na tiṽṽlaici, Δῦρ
 θυβαίρτ ρέ : Na neiṽe ρin a éionn ρiḃ, tiocp̄aṽo na 6
 laet̄anta Δῦρ ní p̄aḡp̄ar cloṽ ar muin cloiṽe ṽioḃ
 ḡan p̄aṽaṽo. Δῦρ éeiriṽiḡeap̄ari é Δῦρ ṽuḃp̄aṽari : 7
 a m̄aiḡiriṽtiρ, caṽain a beṽo pan am̄laṽo, Δῦρ caṽo é
 an cóm̄ap̄ta a beṽo ar na neiṽe ρin a beṽt aḡ teaṽt ?

¹ Salm cix. i.

- 8 Δῦρ οὐδαίητ ρέ: Σεαῖναιὸ δῦρ νά μεαλιταρ ριβ;
 ὀηρ τιοτφαιὸ δ λάν αμ' αἰνιμ-ρε δῦρ ὀέαρφαῖο ριαὸ:
 1ρ μιρε ἐ, δῦρ τὰ αν τ-αμ 1 ὀροῖρ: ἀε νά λεαναιὸ
 1αὸ.
- 9 Δῦρ νυαιρ δ ὀ'αιρεὸῖαιὸ ριβ κατῆνα δῦρ cair-
 μεαῖτα νά βίοὸ ρῡανηῖαὸ οῖαιὸ, ὀηρ νί ρολάηρ να
 νεῖτε ριν δ τεαῖτ αρ ὀτῦηρ, ἀε νί ὀειρε λάιτρεαῖ ἐ
 10 ρόρ. Αἡρῆν οὐδαίητ ρέ λεὸ: Εῖρεὸῖαιὸ cine 1
 η-αῖαιὸ cine δῦρ ρίῡεαῖτ 1 η-αῖαιὸ ρίῡεαῖτα,
- 11 Δῦρ βειὸ λυαῖκαῖα μὸρῆα ταιῖμῆν 1 η-α λάν αῖτ-
 εῆνα, δῦρ ρλάῖῡεῆνα, δῦρ ῡοῖτα, δῦρ νεῖτε ρῡανη-
 ραῖλα ὀ'η ρῖῖηρ, δῦρ κοῖμαῖταῖ μὸρῆα.
- 12 Ἀε ροιμ τεαῖτ ὀο ρῆα νεῖτῖβ ριν ῡο λέηρ cuiρῖο
 ριαὸ δ λῆῖα οῖαιὸ-ρε δῦρ ciάὀφαιὸ ριαὸ ριβ, δῡ βῦρ
 μβῖῖεῖτ 1 λάτῆηρ να ρῖναῡὅῡ, δῦρ ηηρ να ρῖῖῖῖῖῖῖῖ;
 δῡ βῦρ ὀταρῆῆῡ 1 λάτῆηρ ρίῡῡε δῦρ 1 λάτῆηρ υαῖτ-
 13 αῖῆῆ, μαρ ῡεαῖῖ αρ μ'αἰνιμ-ρε. ὀειὸ ρῆν 1 η'ῖῖῖὀ-
 14 νυῖρε ὀαοῖβ-ρε, ἀῖῖῖῖ. Cεαῖαιὸ 1 ηὀῦρ η-αῖῡῖῖῖ,
 ὀ'ῖ βῖῖῡ ρῖῖ, ῡῆν μαῖτῖῖῖῖ δ ὀέῆῖῖῖ ροιμ ρέ αρ conῖρ
 15 δ ῖῖῖῖῖῖῖῖ ριβ, ὀηρ ταὀαῖῖῖῖ-ῖῖ ὀαοῖβ βέαῖ δῦρ
 εῖῡῖα νά ῖῖῖῖῖῖῖῖ βῦρ ναῖῖῖῖ ῡο λέηρ cuiρ 'η-α ῡcoῖῖῖῖ-
 16 ῖῖ 'ηά λαὀῖῖῖ 'η-α ῡcoῖῖῖῖῖ. Δῦρ ταὀαῖῖῖῖῖῖῖῖ βῦρ
 η-αῖῖῖῖῖῖ δῦρ βῦρ μῖῖῖῖῖῖῖῖ ρυαρ ὀ'βῦρ ναῖῖῖῖ
 ριβ, δῦρ βῦρ ηὀῖὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀ, δῦρ βῦρ ηῡαοῖῖῖ, δῦρ
 17 cuiρῖο ριαὸ cuiρ δῡῖῖῖ cῖῖν βῖῖρ. Δῦρ βειὸ ρυαῖ
 18 δῡ ῡῖῖ αοῖῖῖῖ ὀαοῖβ μαρ ῡεαῖῖ αρ μ'αἰνιμ-ρε. Ἀε
 19 ρυῖῖῖ ὀε ῡῖῖῖῖῖῖ βῦρ ῡcoῖῖῖ νί ρῖῡῖῖῖ αῖῖ. 1 ηὀῦρ
 ὀῖὀὀὀὀὀὀ δ coῖῖῖῖῖῖῖῖ ριβ βῦρ η-αῖῖῖῖῖῖῖῖ.
- 20 ¹ Ἀε νυαιρ δ cῖῖῖ ριβ ῖῖῖῖῖῖῖῖ ὀ'ῖ cῖῖῖῖῖῖῖῖ ῖῖ
 ρῖῖῖῖῖῖῖῖ ῖὀὀ δῡῖῖῖ αν υαιρ ρῖῖ δ η-ῖὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀ
 21 ῖὀὀ. Αἡρῆν να ὀαοῖῖῖ αῖῖ 1 η-ῖὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀ cῖῖ
 να ῡcῖὀὀ, δῦρ να ὀαοῖῖῖ αῖῖ 'η-α ῖῖῖ ῖὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀ
 δῦρ να ὀαοῖῖῖ ηηρ να τυαιῖὀὀ νά τῖὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀὀ
 22 ὀηρ ῖῖ λαεῖῖῖῖῖ ὀῖὀῖῖῖῖῖ να λαεῖῖῖῖῖ ρῆν, δῦρ κοῖῖ-
 23 ῖὀῖῖῖῖῖ ῡῖῖ δ βῖῖῖ ρῡῖὀὀὀὀὀὀ. 1ρ ῖῖῖῖῖῖῖ, ἀῖῖῖῖῖ,
 ὀο ῖὀὀ cῖῖῖῖῖῖ ὀ'ὀὀῖῖῖῖῖ δῦρ ὀο ῖὀὀ βῖῖῖῖῖῖῖῖῖῖῖῖῖῖ
 ηηρ να λαεῖῖῖῖῖ ρῆν, ὀηρ βειὸ ῡυαιρ ἀῖῖ-ὀῖῖῖῖ αρ αν
 24 ηὀὀὀὀὀὀὀ, δῦρ ῖῖῖῖῖ cῖῖν να ηὀαοῖῖῖ ῖὀὀ. Δῦρ
 τυῖῖῖῖῖ ριαὸ ῖῖ βέαῖ αν cῖῖὀὀὀὀὀ, δῦρ βῖῖῖῖῖῖῖ

i mbraighóinear iad ar fuir na ngeinte go léir, agus beir leipuralem trearḡarta ré coraib na ngeinte, go dtí go ḡcómhionfar tréimreacá na ngeinte.

¹ Agus beir cómarḡaí ra ḡréin agus ra rae agus 25 inr na réiltib; agus bhrúḡ na ngeinte inr na tíorḡaib, tré mearḡall foḡraim na mara agus na dtonn. Daoine d'á bfeócaḡ le ḡḡannraḡ, as cuimneam ar 26 caḡ a beir le teacḡ ar an nḡomán go léir, mar beir cómaḡta na bḡlaḡar d'á ruacḡ. Agus an uair rin 27 círio ríad Mac an Duine as teacḡ i ḡḡamal le mórḡcómáḡt agus le ḡraḡam. Nuair a beir na neite reo 28 as turḡnú, ámhac, déinib-re féacaint ruar agus búir ḡcinn do tḡḡailt, mar tá búir bḡuargailt buailte lib. Agus do labair ré roluio leḡ: Cionn rib an 29 crann fíge agus na crainn go léir; Nuair a bionn a 30 dtoraḡ acu d'á cur amac ir eḡl daoib an rāmra beir buailte lib. Mar rin daoib-re; nuair a círio rib na 31 neite reo as teacḡ bíḡḡ 'fíor ḡḡaib rígeacḡ Dé beir buailte lib. Abraim lib go deimín ná beir an 32 trlioḡt ro imḡiḡḡe go ḡcómhionfar na neite reo go léir. Raḡaib neam agus talam ar neamniḡ, ac ní 33 raḡaib mo bḡeicḡe-re ar neamniḡ.

Ac tuḡaib aine daoib féin rara raḡaḡ búir ḡcnoiḡḡe 34 i nḡúire le craor agus le meirḡe agus le cúram an traḡḡail reo, agus go dtiocraḡ an lá úḡ go h-obann oiaib. Óir tiocraib ré ar nór ḡairte ar 35 na daoine go léir atá ruiḡḡe ar uacḡar an ḡomáin uile. Déinib raire, d'á bḡiḡ rin, as déanam úir- 36 nuigḡe coitḡianta, ionur ḡur bḡiú rib dul ó rna neite rin go léir atá le teacḡ, agus rearam i láḡair míc an Duine.

Agus bíḡḡ ré as teḡarḡ ra teampul ḡac lá; 37 agus d'imḡiḡeacḡ ré amac agus tuḡaḡ ré an oiḡḡe ar an ríab ar a dtuḡtar Olivet. Agus ḡaḡaḡ na 38 daoine go léir go moḡ ar maidin irteacḡ ra teampul cun beir as éirteacḡ leir.

¹ 1ráiar xiii. 19; ezech. xxxiii. 7; 1ḡel ii. 10, 31; iii. 7.

CAIBIBIBIOI XXII.

ƿeall lúoáir. An ƿuiréar ƿeirineac. An éeao éur ƿe
éuairirig na ƿáire.

1 Ašur bi ƿéile an aráin šan šiorc i n-ačmaireac,
2 ar a ƿcuštar an Čáirš. Ašur bi uačtaráin na ƿašar
ašur na ššrībneoiri aš cuimneam ar conur a čioc-
ƿairi ar iora éur éun báir; ac bi eašla na ƿoaoine
3 orča. Ac ƿo éuair Šatan irteač i n-lúoár, ar a
4 ƿcušči lrcariót, ƿuine ƿe'n ƿáireas. Ašur ƿ'imčiš
ƿé ašur ƿo labair ƿé le h-uačtaráin na ƿašar ašur
leir na šúirčiriš, ar conur a ƿéanƿač ƿé é čabairc
5 ƿuar ƿóir. Ašur bi átar orča, ašur ƿeineaƿar
6 maršač leir šo ƿabairƿairi airšeo ƿó. Ašur
ƿein ƿé an maršač leo, ašur bi ƿé aš ƿaire šo
bšač ƿé caoi ar é čabairc ƿuar ƿóir nuair ná beač na
ƿoaoine ann.

7 Ašur čáinš lá an aráin šan šiorc, nuair ba čearc
8 an t-uan čárša ƿo marbú. Ašur éur ƿé uair
ƿeaƿar ašur éoin, ašur ƿubairc ƿé leo: Čéiži
9 ašur ollamuiži an čáirš ƿúinn šo n-iteam é. Ašur
ƿubraƿar-šan: Canao ir coil leac šo n-ollamóč-
10 aimir é? Ašur ƿubairc ƿé leo: ƿéac, nuair a
šašair riš irteač ƿa čačair, buairi ƿuine umair
ašur ářač uirše aise ƿ'a iompar; leanač é šo ƿči
11 an čiš šo šašair ƿé irteač ann; Ašur abair le ƿear
an čiše rin, ƿeir an máiřiri leac: Čá bƿuil an
reómra biš šo n-iteao an čáirš i bƿočair mo
12 ƿeiršiobul? Ašur čairbeánair ƿé ƿaoir reómra
móir ašur é curča i ƿreó, ašur ƿeinš an t-ollamú
13 anšan. Ašur ƿ'imčišeaƿar ašur ƿuařaƿar šac niš mar
a ƿubairc ƿé leo ašur ƿ' ollamuišeaƿar an čáirš.
14 Ašur nuair a čáinš an t-am ƿo řuir ƿé, ašur an
15 ƿáireas ārpol i n-a řočair; Ašur ƿubairc ƿé leo:
Ba móir é mo mian an čáirš reo ƿ'ite 'nbur bƿočair
16 řoir řulanš ƿom; Óir ƿeirum liš ná h-iorřao é
17 řearoa šo ƿči šo šcomlioniřar é i řiřeač ƿé. Ašur
čóš ƿé an čailir ašur ƿo šair ƿé buideacar ašur

ouðairt: Glacaið aſur painnið eadraið; Òir veirum 18
lið ná h-ólpað ve topað na fineamna go otaſaið
migeačt Oé. ¹ Aſur tós ré arán aſur ſaið ré buið- 19
car aſur vo bñir ré é aſur tuſ ré oðib é aſur
ouðairt ré: 'Sé mo corp é reo, a tuſtar ar búir ron;
veinið an níð reo mar cuimneam oim.* Aſur mar 20
an ſcéaðna an cailir, tar éir ruipéir, aſur ouðairt
ré: An cailir í reo an tiomna nua am' cuio folá, a
oiirtar ar búir ron.

Ac féac, tá lám an t-é a oíolpaið mé ar an mbóro 21
am' teannta. Ir pìor go bfuil Mac an Duine aſ 22
imteačt, ² fé mar atá ceapaithe, ac ir léanmar vo'n
t-é rin tré n-a mbratſar é. Aſur cìomadar-ſan ar 23
a fiaſſaiſe eatarſa féin cé'cu oíob a bí cun ſan vo
oéanam.

Aſur bí tñúč eatarſa, leir, féacaint cé'cu oíob 24
ba cuibe beit i n-uacſar. Aſur ouðairt ré leó: 25
ſadaro migečt na ngeinte foſlám ar oſa, aſur tuſtar
daoine foſanta ar na daoine go mbionn cómačt acu.
Ní mar rin daoib-re ámtac; ac an t-é ir mó oſaib 26
bíob ré mar an t-é ir oíſe, aſur an fear cinn ſian
i n'fear ſmótálma. Òir cé'cu ir mó, an t-é atá 'n-a 27
ſuibhe nó an t-é atá aſ ſmótálam? Ná é an t-é
atá 'n-a ſuibhe? Ac táim-re i nbúir mearſ ar nór
an t-é a veineann ſmótálam. Aſur ir rib-re vo 28
lean am' fočair-re am' caſaib. Aſur tuſaim-re 29
daoib-re migeačt, fé mar a tuſ m'atſair oóm-ra;
Sib a beit aſ ite aſur aſ ol ar mo bóro, am' migeačt, 30
aſur i nbúir ſuibhe ar caſaoireacaið míoſa aſ tabairt
bneithe ar oá tñeib oéaſ írmaeil.

¹ 1 Cor. xi. 24.

² Sal. xl. 9.

* Ver. 19. "Veinið an níð reo mar cuimneam oim."—Tá
an iðbir rin aſur an t-ſácramínt rin le leanmáint ſa
n-eaſlair go oí veir an t-raoſaib, cun báir cñioſt vo
čairbeaint or áro go oí go oíocſið ré. Ac ní cuireann an
commemoračio ſan, nú an cuimneam ſan, i n-aon cor, i ſcoimib
ſola aſur feóla ar ſláuigſeóra a beit láitſeac go ſírinneac,
fé ſné an arám aſur an ſíona ro a cuireann i n-úil a báir. A
málairt ir pìor, óir ir le n-a oíroú féin a veintear an cuim-
neam ſan aſur an commemoračio ſan ar a báir, nuair oſrálſar
i n-iðbir aſur nuair a ſlacſar, ſa t-ſácramínt, a corp naomſa
féin aſur a cuio ſola naomſa féin, le n-ar ſuafſaib ré rin.

31 Δῆður τὸυδαίητ ἀν Τίῡεαρνα: Ἀ Σίμόιν, Ἀ Σίμόιν,
 φέας, τὰ Σάταν ἀν βύρ ὅτí cun ρῖθ Ἀ ἐματῆαθ μαρ Ἀ
 32 ὀέανφάí ἐρῡιτνεαδτ ὁο ἐματῆαθ; Ἀδ ὁο ὀεινερ-
 ρα ῡῡῖδε ἀρ ὁο ῖον ἰονῡρ νά καίλλεαθ ἀρ ὁο ἐρεῖο-
 εαμ. Δῆður ἀρ βαίλ, νῡαιρ Ἀ ἐαρφαίρ, νεαρτῡῡῡ ὁο
 33 ὀράίτρε. Δῆður τὸυδαίητ ρεῖρεαν λειρ: Ἀ Τίῡεαρνα,
 τάιμ οίλαμ ἀρ ὀῡλ λεατ-ρα cun πῖορῡῡν ἀῡῡ cun
 34 βάίρ. Ἀδ τὸυδαίητ ρεῖρεαν: ὀειρῡῡ λεατ, Ἀ ῖεαὀαιρ,
 νά ῡλαοιὀρῖθ ἀν coίλεαδ ἰνὀῡ ῡο ρέαναιρ-ρε τῖí
 ἡ-ῡαιρε δον αἰτνε βεῖτ ἀῡατ οῖμ. Δῆður τὸυδαίητ ρέ
 λεὀ:

35 ¹ Νῡαιρ Ἀ cῡῖρεαρ ῡαῡῡ ρῖθ ῡαν ρῖαῖῡῡ ῡαν μάλα
 36 ῡαν βῖὀῡῡ, ἀν ραῖθ δον ἡῖθ ἰ ἡ-εαρναμ οῖαῖθ? Δῆður
 τὸυβῖαὀαιρ: ἡῖ ραῖθ. Δῆður τὸυδαίητ ρέ λεὀ: Ἀδ ἀνοῖρ,
 ἀν τ-έ 'ῡο ὀῖῡῡῡ ρῖαῖῡῡ αἡῡε βεῖρεαθ ρέ λειρ é; ἀῡῡ
 μαρ ἀν ῡcέαὀνα μάλα, ἀῡῡ ἀν τ-έ νά ρῡῡῡ, ὀῖοῡαὀ
 37 ρέ Ἀ βῖατ ἀῡῡ cεανῡῡῡῡεαθ ρέ cλαῖὀεαμ. Οῖρ
 ὀειρῡῡ ῡῖθ νάδ ροῡάῖρ ἀν μέῖο ρεο ρὀρ ατὰ ρῡῖὀὀὀὀὀ
 ὁο cὀῡῡῡῡῡὀὀὀ ἰοναμ-ρα: ² Δῆður ὁο ῡαὀὀὀ é ἡ
 cῡῖρῖὀεαδὀὀὀ: οῖρ, ἡα νεῖτε Ἀ βαινεαν ῡὀῡ, τὰ
 38 ὀειρε λεὀ. Δῆður τὸυβῖαὀαιρ-ραν λειρ: φέας, Ἀ
 Τίῡεαρνα, ὀά cλαῖὀεαμ ἀηρὀ. Δῆður τὸυδαίητ ρέ
 λεὀ: ἡῖ βεαῡ ραν.

39 Δῆður cῡαὀὀ ρέ ἀμαδ, ἀῡῡ cῡαὀὀ ρέ, μαρ βα ῡῡάτ,
 ῡο Cnoc ἡα ἡ-Οῡα-cῖῡῡῡ. Δῆður ὁο ἡεαν Ἀ ὀειρῡῖὀὀὀὀὀ
 40 é. Δῆður νῡαιρ Ἀ cάῡῡῡ ρέ cun ἡα ἡ-áῡτε τὸυδαίητ ρέ
 λεὀ: ὀειῡῖθ ὀῖῡῡῡῡῡτε ραρ Ἀ ὀcῡῡῖὀεαθ ρῖθ ἰ ῡcατὀὀὀ
 41 ³ Δῆður ὀ'ῡῡὀῡῡ ρέ ρέῡῡ ῡατὀ τῡῡῡὀ ραῖὀ ῡῖcαιρ
 42 cloῖce, ἀῡῡ cάῡῡῡ ρέ ἀρ Ἀ ῡῡῡῡῡὀ ἀῡ ῡῡῖδε, Δῆður
 τὸυδαίητ ρέ: Ἀ Ἀτὀῖρ, μά'ρ coῡῡ ἡεατ é, βεῖρ ῡαῡῡ ἀν
 cαῡῡῖρ ρεο: Ἀδ cεαῡἈ, νά ὀειῡτεαρ ῡὀ coῡῡ-ρε Ἀδ ὀειῡ-
 43 τεαρ ὁο coῡῡ-ρε. Δῆður ὁο ταιρβεάῡὀὀ ὀὀ αῡῡῡεαῡ
 ὀ ἡεαμ ἀῡ cῡῖρ ῡῖρῡῡῡ ὀῖρ. Δῆður βῖ ρέ ἰ ἡ-αῡαῡτε ὀῡἈῡ
 44 ἀῡῡ ἀῡ ῡῡῖδε ῡο cῖῡαὀὀ. Δῆður βῖ αῡῡῡ ὀῖρ Ἀ βῖ 'ἡ-Ἀ
 45 βῖαὀῡἈcὀὀὀ ροῡἈ ἀῡ τῡῡῡῡ cun ταιῡῡ. Δῆður νῡαιρ
 Ἀ ὀ'εῖῡῡῡ ρέ ὀ'ἡ ἡῡῡῖδε ἀῡῡ cάῡῡῡ ρέ cun Ἀ ὀειρ-
 46 ῡὀὀὀὀὀ ρῡαῖρ ρέ ἡαὀ 'ἡ-Ἀ ῡcὀὀῡἈ τῖῖὀ βῖὀῡ. Δῆður
 τὸυδαίητ ρέ λεὀ: Cαὀ cῡῡῡε ὀἈοῖθ βεῖτ ἰ ἡβῡῖ ῡcὀὀῡἈ?

¹ ματ. x. 9. ² ἱεράῡῖρ liii. 12. ³ ματ. xxvi. 39; μαρ. xiv. 35.

Eirigiú d'ádur deiniú úrnuigíte rár a ríadú ríú i gcait-
aib.

An fáid a bí ré d'á caint, féad, táinig ríuad, ádur 47
an t-é ar a d'cúgí lúad, duine de'n d'áféad, ríompa
amad, ádur táinig ré cun íora cun póige tábairt dó.
Ádur tábairt íora: A lúad, an le póige a deiniú 48
eann tú Mac an Duine do b'ad? Ádur nuair a 49
cónaic an muintir a bí i n'áice cad a bí d'á tead
tábairt: An mbuailfimid le claidéam, a t'ágarra?
Ádur do buail duine acu reirb'íreac an áro-fadairt 50
ádur bain ré an cluair deir de. Ádur d'f'íreáir 51
íora ádur tábairt: Fanadú go fóil; ádur cuir ré a
lám ar cluair an duine ádur do leigir ré é. Ádur 52
tábairt íora leir an muintir a táinig cuige, uadair-
áin na ríadairt ádur gíuirtírí an teampail ádur na rean-
óirí: An cun beirte ar b'íreamnac a t'ánadair amad
le claidéam ádur le cleatadú? Bíor ádur gac 53
don lá ra teampul ádur níor íneadair lám cúgam;
ad ríodé búir d'írad, ádur cómadt an d'íradair.

Ádur do gáadair é, ádur do ríadair leó é go 54
tíge an áro-fadairt; ádur do lean ríadair íad, ab'ad
riar. Ádur nuair a l'írad teine i lám an halla, ádur 55
bíodair 'n-a ríodé 'n-a tímpal, bí ríadair 'n-a meirg.
Ádur cónaic cailín aimríre é 'n-a ríodé ra trolur, 56
ádur d'féad rí go d'íúit air, ádur tábairt rí: Bí ré
reo leir, i n'íodair ríú. Ádur do réan reiréan é, 57
ádur tábairt ré: A dean, ní'l don aítne ágam air.
Ádur i gcionn tamail bí cónaic duine eile é, ádur 58
tábairt ré: Ír díod ríú turá leir. Ádur tábairt
ríadair: A duine, ní díod.* ¹ Ádur i gcionn tímpal 59

¹ Eóin xviii. 26.

* Ver. 58. "Ádur i gcionn . . ."—Tábairt ré n'íreáadair, cun na
deirte ríogéadúite tábairt d'á déile, go ríad níor mó ná
doirne áhain do cuir i leir ríadair gur deirgíobol do íríort é,
go d'í, ré deirte, gur cuiríadair féadaint air é íreanad trí
h-uair. 1. Cailín an d'íur do leog íreac é, cónaic rí d'á an
teine é 'n-a díad ríad, ádur írí do cuir an deirte ar d'íur
cuige, ádur do deiríu rí go ríad ré i b'íodair íríort. 2. Anran
cuir cailín eile 'n-a leir é, or cómadair a ríad l'íreac, ádur, ar
ríad, do cuir duine deir na ríad ríad 'n-a leir é, ádur deir
ríadair an t'áir íreanad. 3. Anran t'áir t'áir d'á ríad

uair a' cluig 'n-a òiaiò ran òubairt òuine eile : So
 òeimìn bì ré reo 'n-a òeannca rúò, mar ir Òaililí-
 60 ac é. Aður òubairt ðeaðar : A òuine, ní h-eól
 òom caò 'tá aðac ò'á ráò. Aður láitðeac, le linn
 61 an ðocail a ráò òó, òo ðlaoiò an coileac. Aður
 ò'iompuig an Tigeanna aður ò'ðeac ré ar ðeaðar.
 Aður cuimnið ðeaðar ar an òpocal aòubairt an
 Tigeanna : Sar a nðlaoiòðrìò an coileac réanðir-re
 62 mire trí h-uair. Aður ò'imcið ðeaðar amac aður
 òo ðoil ré so òubac.
 63 Aður na ðir so ðaib òora ðaòca acu, bìoðar að òeac-
 64 nam maðaiò ðaoi aður 'ðá bualaò. Aður òeineaðar
 a aðaiò òo clúðac aður é bualaò, aður òeipòir :
 65 Tarðair òúinn, cé h-é an t-é a buail tu ? Aður
 òeipòir a lán neitè eile leir að taðairt marla òó.
 66 ¹ Aður nuair táinið an lá òo ðuìò uacðarðin na
 ðaðairt aður ðeandòirí an ðobuil aður na Òðrìðneòirí
 1 ðcómairle, aður òuðaðar eirèan irteac ða còm-
 airle, aður òubðaðar : Innir òúinn an turpa Cðioðt.
 67 Aður òubairt ré leò : Má innrim òaoib é ní cðeio-
 68 ðrò ðib mé ; Aður má cðeipciðim ðib ní ððeaððròcariò
 69 ðib mé, 'ná ní leigðrò ðib uair mé. Ac ó'n òcpáct
 ðo amac beirò Mac an Òuine 'n-a ðuìðe ar òeapðaim
 70 còmacta Òé. Anðan òubðaðar so léir : Ò'á òrìð
 ðin an turpa Mac Òé ? Aður òubairt ré : ² Òeipci-
 71 re ður mé. Aður òubðaðar-ðan : Caò ir ðáò òúinn a
 òuille ðiaònuire ? Òir ò'airiðeamair ar a bëal ðéin é.

Caiðioiòl XXIII.

tuairið na ðáire ar leannðaint.

1 Aður ò'eipðeaðar so léir aður òo ðuðaðar að
 2 cpiall ar ðilac é. Aður cðomaðar ar neitè òo cðir
 'n-a leit, aður òeipòir : ðuapamair é reo að cðir na

láitðeac ré òeapna ður Òaililíac, é aður bì ðaol òo málcður
 láitðeac aður òubairt re so òðeacariò ré ðéin ða ðáipòin é,
 anðan òo òein ðeaðar an cpimac ðéanac.

¹ Máic. xxvii. 1 ; Mápc. xv. 1 ; Eóin. xviii. 28. ² .1. 1r ðior ður mé.

nóaoine ar a n-aimleap, ¹ agus as corṡ cíora do
 tadbairt do Ćaepar, agus 'ṡá raṑ sup b'ē Cníoṛt an
 nī ē. Agus do cuir Pílát ceirt cuise agus tadbairt 3
 ré: An tura nī na n-lúoac? Agus tadbairt reirean
 'ṡá fneasraṑ: Deirir ē.

Agus tadbairt Pílát le h-uacṡaráin na rṡarṡt agus 4
 leir an rluas: Nī bṡaisim don coir ra tuine reo.
 Ac do ṡéaruis oṛṡa-ran agus tadbairt: Tá ré as 5
 buaiream na nóaoine, as teasas ar fuo lúoáa
 ṡo léir, as turnú ó ṡaililí ṡo oṡí an áit reo. Nuair 6
 a o'airis Pílát ṡaililí o'fíarrais ré ar ṡaililíac an
 tuine. Agus nuair a cuise ré sup le cómaṡt Héroṑo 7
 a bain ré, cuir ré as tṡiall ar Héroṑo ē, mar bī
 Héroṑo i n-Ierúsaleṡ na laeṡanta ran.

Agus nuair a conaic Héroṑo íora bī áṡar ana-móir 8
 air, óir bī ré abṡaṑ as rúil le h-ē o'feirṡint, mar bī
 ré tar éir a lán o'aireacṡaint 'n-a ṡaoṑ, agus bī rúil
 aise ṡo bṡeicṡeṑ ré mīrbúilt móir éisín aise 'á 9
 oéanam. Agus oein ré a lán cainte 'ṡá ceirtíú.
 Ac níor ṡus reirean don fneasra air. Agus rearaim 10
 uacṡaráin na rṡarṡt agus na ṡṡrībneóirí agus iṑo
 coitṡianta as cur 'n-a leit. Agus ṡus Héroṑo agus 11
 a luṡṡ airṡ tarcuirne oṑ, agus cuir ré éṑoac bán
 air, cun maṡaṑ, agus cuir ré ṡar n-air as tṡiall ar
 Pílát ē. Agus ṡáinis caṡaṑar an lá ran ioir Pílát 12
 agus Héroṑo, mar, namṡaṑ ab eaṑ iṑo o'á céile poimir
 rin.

Agus do cṡuinis Pílát uacṡaráin na rṡarṡt agus 13
 maṡe an pobuil agus na oaoine. Agus tadbairt ré 14
 leo: ṡuṡabair cúṡam an tuine reo mar ṡo raib ré as
 cur na nóaoine ar aimleap, agus féac, do ceirtigear
 or búir ṡcómair ē agus ² nī bṡuapṡar cionṡac i n-don
 níṑ ē de rna neitib acá aṡaib 'á cur 'n-a leit. Agus 15
 nī lúṡa 'ná mar a fuair Héroṑo; mar do cuirear as
 tṡiall air rib, agus féac, níor oeineṑ don níṑ leir
 ba cómionan le báṡ. Smaṡṡóṡo ē agus leisṡeṑo 16
 cun riubail ē.

Ac bī air doinne amáin do leisint raor cúca mar 17
 ṡeall ar lá na féile. Ac do liúis an pobul ṡo léir 18

¹ mat. xxii 21; marc. xii 17.

² eóin. xviii. 38; xix. 4.

19 ašur duðradar: Tós uainn é reo ašur ršaoil cúš-
 ainn ðarabbar, fear a bī irtiš le marbū duine
 ašur mar šeall ar ceannairc a ðeineað ra cátair.
 20 Ac do labair pílát leó airir a d'iarraio ñora do
 21 leisint raor. Ašur ir amlaio a liúšadar níor
 22 doirde: Dein é céarað; ðein é céarað. Ašur
 duðairc reirean leó an trímáð h-uair: ¹ Ašur cao
 é an t-olc atá déanta aise? Ní bfašim don coir
 báir ann; rmactócað é, d'á bñiš rin, ašur leisfeao
 23 cun riubail é. Ac do leanaðar-ran aš liúiriš do
 šučanaið árho do nðeapái é céarað, ašur do buaið a
 24 nšučana. Ašur cúš pílát mar bñeit an níð a bī
 25 uača do dēanam. Ašur do leis ré raor cúca an
 fear a d'iarraðar, an fear a bī irtiš le marbū
 duine ašur le ceannairc; ašur cúš ré ñora dōib
 cun a dcoile d'imirt air.

26 Ašur nuair a bioðar 'šá bñeit leó do rušadar
 ar duine ó Ćipéné dár b'ainim Símón, ašur é aš
 teačt irteač ó'n dcoiait, ašur cuireaðar an ċpor ar a
 mūin cun i d'iompair i nðiaio ñora.
 27 Ašur bī mōrān dāoine 'šá leannmāint, ašur mnā,
 28 ašur iao aš sol ašur aš caoi mar šeall air. Ašur
 d'iompuiš ñora orča ašur duðairc ré leó: A mnā
 lerūraleim, nā bīðio aš sol mar šeall orim-ra, ac
 bīðio aš sol ar būr ron féin ašur ar ron būr
 29 šclainne. Ōir tiocfao na laetanta 'n-a nðeapair,
 ir doibinn do rna h-aimrioið, ašur do rna bñoinnið
 nār ruš clann, ašur do rna cíocaið nār tál bainne.
 30 ² An uair rin cñomfao dāoine ar a rāð leir na
 rleioitið, Tuioið anuar orainn; ašur leir na cnocaið,
 31 Clúdaioið rinn. Ōir mā ðeinið riao na neite reo
 ra n-dōmað šlar, cao a dēapair ra n-dōmað ċrion?
 32 Ašur bī beirt eile, beirt mēirleač, d'á mbñeit
 i n-donfeacč leir cun iao do cun cun báir.
 33 Ašur nuair a bioðar tašaitē cun na h-āite ar a
 dcoštar āit an cloišinn do céaraðar anran é, ašur an
 beirt bičeamnac, duine acu ar a lāim ðeir ašur an duine

¹ maic. xxvii. 23; marc. xv. 14.

² iráiar ii. 19; Oree x. 8; apoc. vi. 16.

eile ar a lámh clé. Agus dubhairt Íosa: A ádair, 34
maidh dóib; óir ní fíor dóib cad 'tá acu 'á déanamh.
Agus do rinneadar a baili éadaiḡ, 'ḡá ḡcur ar
éirannab.

Agus bí na daoine 'n-a fearaḡ as féadaint air, 35
agus bí na h-uachtaráin as maḡaḡ faoi leó, agus
deirneoir: 'Ófóir ré ar daoineib eile, fóiread ré air
féin, má 'ré an Críost é a toḡaḡ ó 'Dia. Agus bí 36
na raiḡirí as déanamh maḡaḡ faoi, as teacḡ agus
as tabairt fíneḡre dó, agus deirneoir: Má'r tú ní 37
na n-lúdaḡ faoi tú féin. Agus bí rḡrībinn rḡrīb- 38
ta or a cionn i lictaḡaib ḡrḡre agus lairne
agus eadha: Rí na n-lúdaḡ é seo.

Agus tusa duine de'n beirt bitaḡnaḡ a bí ar 39
crocaḡ marla dó, agus deiread ré: Má'r tú Críost
dein tu féin agus rinne do fáoraḡ. Ac do fírea- 40
ḡair an fear eile é as milleán air, agus dubhairt ré:
An amlaḡ ná fuil eadla 'Dé orḡ agus tú fé'n n-dor-
bireḡ céadna? Sinne ámtaḡ, le ceairt, mar do 41
tusaḡ dúinn an ruḡ a bí tuille asainn; ac níor dein
an duine seo don toḡ-níḡ. Anraḡ dubhairt ré le 42
h-Íosa: A ḡḡearna, nuair a tíoḡair do níḡeacḡ
cuimniḡ orm-ra. Agus dubhairt Íosa leir: Deirim 43
leat ḡo fíor ḡo mbeir tú i bflaḡar 'Dé inoiu am'
fóḡair-re.*

Anraḡ bí ré tímpal na rémaḡ h-uair, agus táinig 44
toirceacḡ ar an n-dómaḡ ḡo léir ḡo 'tí an naomhaḡ
h-uair. Agus do toirceḡeacḡ an ḡmaḡ; agus do 45
rḡraḡaḡ bḡat an teampail tré n-a lár. Agus 46
dubhairt Íosa, do ḡuḡ áro: ¹ A ádair, cuirim mo
rḡioraḡo irteaḡ do' lámhaib. Agus as ráḡ na bfoḡal
ran dó, o'éas ré.

Agus nuair a cónaḡ an tairteaḡ céad cad a tárla 47

¹ Salḡ xxx. 6.

* Ver. 43. "i bflaḡar 'Dé," .i. ra n-inead ruair agus ádair
agus doibnir ríoraib. 'b'é toilíora Críost, i bḡuim ríbléroe
áirte, luacḡ raḡair a éreim agus a doḡála tabairt do'n
foḡlaib rín a dein áirḡe, .i. a réacáí agus ḡac ríonór o'ár
leat id do mairteaḡ dó agus é bḡeir leir, tar éir a báir,
irteaḡ i ḡcómhuadair na naom, ra limbo ran a bí le h-áḡarú
n-a rárair éom luacḡ agus do raḡaḡ ár slánuḡeḡoir ríor
ann.

tuſ ré ſlóipe ʋo ʋia, aſur ʋubairt ré: fíoraon ab
 48 eaʋ an ʋuine reo ſan am̃ar. Aſur an trluas ſo
 léir ʋaoine a b́i ann aſ réacaint ar an raʋare ran,
 aſur ʋo conaic na neite a tuit amac, t́anad̃ar t́ar
 49 n-air aſur iad aſ bualaʋ a n-uct. Aſur a luct
 aicne ſo léir, aſur na mná ʋo lean é ó ſaililí, ʋo
 fearuiſead̃ar ab̃raʋ amac, aſ réacaint ar na neite
 rin.

50 Aſur réac, ¹ fear ʋár b́ainim íoreþ, aſur ʋe'n
 51 cómaiſle ab eaʋ é, fear f́oſanta f́ioraonta; níor
 toiliſ ré leir an ſcómaiſle 'ná le n-a nſníom̃ar̃ta;
 ó am̃at́ea b́eaʋ é, caṡair i n-lúdaea; aſur b́i ré
 52 aſ rúil le ríſead̃c ʋé: t́ainiſ ré rin aſ tr̃iall ar
 53 þ́ilát, aſur ʋ'iar̃i ré corp íora air. Aſur t́oſ ré
 anuar é, aſur ʋ'f̃ill ré i linéad̃ac é, aſur cuir̃i ré
 i ʋtuama é a b́i ſear̃iṡa i ſcar̃aiſ, aſur nár cuir̃ead̃
 54 doinne ann ſo ʋt́i ran, aſur b́i lá an ollam̃uiſṡe
 ann, aſur b́i an tr̃abbóro aſ teaṡc.*

55 Aſur t́ainiſ na mná a lean é ó ſaililí aſur cona-
 cad̃ar an tuama aſur conur mar̃ a b́i an corp cur̃ṡa
 56 ann. Aſur ʋ'f̃illead̃ar aſur ʋ'ollam̃uiſead̃ar
 r̃píor̃ra aſur oíle, aſur anran ² ʋo ſlacad̃ar a
 ruaim̃near i ſcaiteam̃ na rabbóre, ʋo réir na
 n-aicne.

¹ mat. xxvii. 57; marc. xv. 43; eóin. xix. 38 ² exo. xx. 10

* Ver. 54. "paraſceue," .i. an oíṡe, nú lá an ollam̃uiſṡe,
 ʋo'n tr̃abbóro

CAIBIÓIOL XXIV.

Aireiríge éiríort, agus conur mar a tug ré é féin le feirgint o'á deirgiobuláib.

Ac an céad lá de'n treachtmain, go h-ana-móc ar 1
maidin, tánaodar go dtí an tuama agus tugaodar leó
an rríortna a bí ollamh acu. Agus fuaiaodar an éloc 2
iompuighe riar ó'n o'tuama. Agus cuadar irteac 3
agus ní bfuaraodar corp an Tigearna Íora. Agus 4
do tárla, nuair a bí an alltaet ortá mar gheall air
rin, go raib, féac, beirt fear 'n-a fearamh 'n-a n-aice
agus éadae lonnrae ortá. Agus táinig easal ortá, 5
agus éromadar a n-agaib cun an tailim, agus duib-
raodar-ran leó: Cad éise o'aoib beir ag lort an beó
amear na marb? Níl ré anro, ac tá ré tar éir 6
eirighe; cuimnigib conur a labair ré lib agus é fór
i nshaililí, Nuair adubairt ré: ¹ Ní foláir Mac an 7
Duine do tabairt i láim na breacaé, agus é céaraó,
agus é o'eirighe an trímáó lá. Agus do cuimnigead- 8
dar ar an gcaint a duibairt ré. Agus o'filleadar 9
ó'n o'tuama, agus o'innreadar na neite rin go léir
don doinne o'éas féin agus do'n cuio eile go léir.
Agus irí Máire Magsdelén, agus Ióanna agus Máire 10
Iacóib, agus na mná eile a bí 'n-a bpoáir, a o'innir
na neite rin do rna h-Appoláib. Agus do ramhlúigead 11
o'óib ná raib ra caint rin ac caint san éiall agus
níor tugaodar don éreideamaint oi. Ac o'eirig 12
readar agus do rit ré cun an tuama, agus nuair a
érom ré ní feacaib ré ac na h-éadaighe lín ann, agus
o'imtig ré agus é ag o'éanamh iongna o'á raib tuit-
ite amac.

Agus féac, ² bí beirt acu-ran ag imcheact an lá 13
céadna ag dul go dtí baile a bí trí picio rtaó ó
Ierúsaleim, agus Emmaus ainim an baile. Agus 14
bíodar ag caint eatará féin ar na neite rin go léir
a bí tuitite amac. Agus do tárla, agus iad ag 15
cómpáó agus ag tagairt eatará féin, go o'táinig
Íora cúca agus sur riuibluig ré le n-a scoir; Agus 16

¹ *Supra* ix. 22.

² *Marc.* xvi. 12.

17 'do coimeádaib a rúile san é 'd'aitint. Agus 'dub-
 airt ré leó: Cad í an caint reo ar ríubal ašuib ead-
 18 raiib, ar an ríiž, agus ríib buairta? Agus 'd'fneasair
 'ouine acu é dár b' ainim Cleopar, agus 'dubairt ré:
 An tura an t-aoinne amáin iaraicta atá i n-Ierúsaleim
 nác eól dó na neite a 'veineaib ann inr na laetantaiib
 19 reo? Agus 'dubairt ré leó: Cad iad na neite?
 Agus 'dubairt: 1 'daob' Íora Narairt a bí i n-a
 fáib, cómaictac i ngníom agus i mbriatár i látair
 20 Dé agus 'daoine, agus conur mar a 'vein na h-ápo-
 'fásairt agus ár n-uairle é b'rae agus é 'daoraib cun
 21 báir, agus é céaraib. Ac bí rúil ašainne so raiib ré
 cun írraéil a 'd'fuaršailt, agus n-a teannta ran a'r
 uile ríob an t'rimaib lá ó tuit na neite rin amac.
 22 Agus bí mná linn as an 'tuama ríom' folur an lae,
 23 agus 'cuireadair ršannraib oirinn, agus ní 'bfuaradair
 an corp, agus 'tánadair agus 'dubairt so 'breacadair
 24 ainšil 'dveir so 'bfuil ré beó. Agus 'd'imtiž 'daoine
 uainn so 'd'í an tuama agus fuaradair neite mar
 25 'dubairt na mná, ac ní 'bfuaradair é féin. Agus
 'dubairt ré féin leó: Ó, a 'daoine daila d'úr-éiríob-
 eadac cun šac níob 'dubairt na fáib' do 'éiríobam-
 26 aint. Ná raiib ar 'ríor na neite rin 'd'fulang agus
 27 teact ar an šuma ran írteac 'n-a šlóire? Agus
 'turruiž ré le Maoir agus 'do noct ré d'óib b'íž na
 b'fáib so léir inr šac níob a bí ršríobta 'n-a 'daob' féin.
 28 Agus 'bíodair tašaitte cun an baile so raibadair as
 'dul ann, agus 'do leis reiréan air so raiib ré as 'dul
 29 níor ríad. Agus 'veineadair tatant air, agus 'dub-
 rair: Ran ašainne, mar tá ré n-a 't'ráctnóna agus
 tá an lá caitte ceana féin. Agus 'cuairt ré leó
 30 írteac. Agus 'do tárla, an fáib a bí ré as caitteam
 bíob 'n-a 'b'pócair, šur 'd'ós ré arán, agus šur 'beann-
 uisž ré é agus šur b'uir ré é, agus šur 'tusž ré d'óib é.
 31 Anran 'do h-oršalaib a rúile agus 'd'aitnižeadair
 32 é, agus 'd'imtiž ré ar a raibair. Agus 'dubairt le
 céile: Ná raiib ar šeríob' ar laraib ionainn nuair a
 bí ré as caint linn agus as noctad b'íže an r'cip-
 33 tiúra d'úinn? Agus 'd'eirížeadair láit'neac agus
 'tánadair tar n-air so Ierúsaleim; agus fuaradair

an t-aoinne d'éas i bfochair a céile, agus a raið
i n-aonfeacht leó, agus: Tá an Tighearna eiriste go 34
deimhin, agus tairbeáin ré é féin do Símon, ar ríad.
agus d'innreadar féin cao a bí d'éir tuitim amac 35
ar an rlið, agus conur mar a d'aitnígeadar é
i mburpad an aráin.

¹ agus an fáid a bíodar as caint mar rin, do fear- 36
aim íora 'n-a mears agus dubairt ré leó: Síotcáin
daoib. Ir mire atá ann; ná bíod eagal oraið. Ac 37
bí buaiream orca, agus rghannhad, mar do mearaodar
sur rpioraid a conacadar. agus dubairt ré leó: 38
Cao cuige daoib an t-easla beic oraið, agus rmuinte
beic as eiriste i nbúr sgoiðe? Féadaið mo lámha 39
agus mo cora, sur mé féin atá ann; cuirid búir lámha
orm agus feicid; ní'l feoil agus cnámha as rpioraid
mar a éionn rib atá asam-ra. agus nuair a dubairt 40
ré an méid rin tairbeáin ré d'oið a lámha agus a cora.
agus nuair ná creiofidir fód, ac iad as déanamh 41
iongha tré méid a n-áchair, dubairt ré: An bfuil
anro asaið don níð a d'íorpi? agus tugadar 42
cuige blúipe d'iarz ródca agus cmaçar meala. agus 43
nuair a bí ite aise or a scomair tós ré an fuigleac
agus tug ré d'oið é.

agus dubairt ré leó: Síoiad na focail a labhar 44
lib nuair a bíor fód i nbúr mears, nác foláir sac níð
do comhionad d'á bfuil rghnóbca orm-ra i n'olig
máoiré agus inr na fáidib agus inr na palmaið.
Anran d'oradail ré a n-aighe d'oið i tceod go tui- 45
fidir an rcorpiúir. agus dubairt leó: ² Sin mar 46
atá rghnóbca, agus rin mar náir bfoláir do Críort
fulang, agus aipeirige ó-r na maið an trímáð lá,
agus go bfozrófai i n' ainim, tré rna seinte go léir, as 47
turnú ó Ierúsale, aicirige agus maiteamnacar peacai.
³ agus ir finnitte rib-re ar na neite rin. ⁴⁹ agus táim- 48
re as cup seallamha m' ácar cūgaid; ac fanaid-re
ra áchair go dtí go scurfar umaid comact ó neam.*

¹ Marc. xvi. 14; Eóin xx. 19

² Sal. xviii. 6.

³ Gnóth. i. 8.

* Ver. 49. Seallamha m'ácar," .i. An Spioraid naomh
n-ar seall Críort go scurfar an t-áchair cūca é. (Eóin, xiv.
26, agus xvii. 7.)

SOISZÉAL NAOMĈA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

EÓIN

mac do shebeodé agus do šalómé, agus dearbhrádaí na do
séamur mór, ab ead n. Eóin, arbol agus soirgéalaidhe. Do
tugáí ari, veirgiobol ionmhuin críort, agus bí ré n-a fearaí 1
ládaí an éarfa. Do rgríb ré an soirgéal tar éir na soirgéal-
aidhe eile 'gá rgrí .i. tímpal trí bliana agus trí fichí tar éir
deargabála éir slánuiğteóra. Cuir ré ríor n-a rgríbinn a lán
neite nár cuineadair-ran ríor. Do rgríb ré an soirgéal 1
nrgéigir agus tugáir na rgréadaiğ an teioiol "oiaða" óó.
Innreann n. ieróm go raib na bráidre ag tađant ari an soirgéal
do rgrí agus go noubairt ré go rgríobrad óá noeinuoir go
léir trogáó 1 n-aonfeadé agus a nguíde do cun ruar cun Dé
'n uile cómađt. Do veinead ran, agus anran, lán de foilríú
ó neaí, do rgaóil ré amađ an turuú ro, "1 uturad do bí an
bríadair," 7rl.

CAIBIDÍOL I.

Oiađadé críort agus a inđolnađ. ríadnairé á óéanaí ag
Eóin ari. Críort ag toruú ar a veirgiobuil do gíaođadé.

1 uturad do bí an bríadair, agus bí an bríadair 1
1 bfođair Dé, agus Oia ab ead an bríadair. Do bí 2
ro 1 uturad 1 bfođair Dé. Ir tríó a veinead an 3
uile níó, agus gan é níor veinead aon níó ó'ár
veinead. Ir ann a bí beađa, agus b'é rólur na 4
nóaoime an beađa. Agus taitneann an rólur ra 5
uoréadair, agus níor gíac an uoréadair é.

1 bí fear a cuinead ó Oia, agus Eóin ab ainim óó. 6
Táinig ré rin cun ríadnairé, ionur go nóéanrad ré 7
ríadnairé 1 ótaó an rólur, ionur go rgréiofead
gáđ doinne tríó. Níor b'é an rólur é, ac cun ríad- 8
nairé óéanaí 1 ótaó an rólur. Dob' é rin an 9

1 maic. iii. 1; marc. i. 2.

rofur fíor a foillriげann 5ac' ouine o'á' uca5ann ar
 10 an rao5al ro. Uí ré ar an rao5al, ¹ a5ur ír trío
 a' ueineaó an rao5al, a5ur níor aitin an rao5al é.
 11 Ír cun a' co'oa féin a' táimis ré, a5ur níor 5lac a' muin-
 12 tiri féin é. Ac' an méio a' 5lac é tu5 ré uóib 5o
 noéanraí clann 'Oé' uóib, an muintiri a' cpeioeann
 13 i n-a' ainim. Náa' a' folaió, ná a' toil na colna, ná
 ó toil firi, a' fiolrao'ar, ac' ó 'Oia.

14 ² a5ur uo' uoin feóil uo'n 'Oma'ar, a5ur uo'
 cómnuis i n-a' mear5, a5ur conacamaí a' 5lóie mar
 5lóie 'Don Míe an 'A'ar, lán uo' 5rárta a5ur o'firi-
 15 inne. Tu5ann Eóin fiaónaíre 'n-a' 'aoó, a5ur lab-
 rann ré or' áro a5ur uoir ré: 'U' é reo an t-é ar
 a' no'ubairt: An t-é a' a' le teac' am' uiaí uo' cuíreao'
 16 róam é, óiri uí ré róam. ³ a5ur ar a' líon-
 maíre íreao' 5lacamaíre 5o léiri, a5ur 5rárta ar
 17 5rárta. Óiri uo' tu5ao' an uóis tpe' máoir, a5ur
 uo' ueineao' 5rárta a5ur fírinne tpe' íora Críort.
 18 ⁴ Ní feacaió aoinne maí 'Oia; an t-'Don Míe a' a'
 i n-u'c' an 'A'ar íre' o'aitiri.

19 a5ur ríoe' fiaónaíre Eóin, nuair a' cuiri na lú'oi5
 a5' tpiall air ó Ierú'aleim ra5airt a5ur leu'iteac'a
 20 cun a' fiafrai5e uo', Cé h-é tu'ra? a5ur o'ao'muís
 ré, a5ur níor féan ré; a5ur o'ao'muís ré: Ní mire
 21 Críort. a5ur o'fiafrai5eao'ar uo': Cao' eile má
 'reao'? An tu' Eiaí? a5ur uobairt ré; Ní mé.
 22 An tu' an fáio? a5ur uobairt ré: Ní mé. 'Oub-
 rao'ar leiri, o'á' uóis rin: Cé h-é tu, ionur 5o mbéar-
 raímir fpea5ra a5' tpiall ar an muintiri a' cuiri anro
 23 rin? Cao' uoiri' ao' 'aoó féin? 'Oubairt ré:
⁵ 5ut ouine íreao' mé a5' 5laoo'ac' ra' u'fara'c', 'Oeinio'
 rli5 an Tigeanna uo' uíru; mar' a' uobairt íráiar
 24 fáio. a5ur uo' rna' faíuríni5 ab' eao' na teac'airí.
 25 a5ur uo' ceirtigeao'ar é, a5ur uobrao'ar leiri: Cao'
 cuí5e 5o no'ineann tú' baírteao' mura' tu' Críort
 26 ná Eiaí, ná an fáio? O'fpea5air Eóin íao' a5ur

¹ eab'ri. xi. 3.

² .i. 'Oo' 5lac máe 'Oé' colann uao'na, f'eic maí. i. 16; lúe. ii. 7.

³ i Tim. vi. 17. ⁴ i Tim. vi. 16; i Eóin iv. 12. ⁵ íráiar xl. 3.

duibairt ré leó: ¹Deinim-re bairteaó i n-uirge, ac tá 'n-a fearaí i n-búir meafas duine nác aicín doib-re. Siné an t-é atá as teaó am' diaib-re 27 asur so bfuil turaó aige oim, asur nác fiú mire so noéanfaínn iall a bfuilge do rdaoileá. Do tárla 28 na neite rin i mbeána lartall de'n lóroan, mar a raib Eóin as bairteaó na ndaoine.

An lá 'n-a diaib ran do conaic Eóin fóra as teaó 29 fá n-a déin, asur duibairt ré: féac Uan Dé, féac an t-é a tógann peacaó an domáin. Sióé an t-é ar a 30 nduibairt: Tá fear as teaó am' diaib, asur do luadad rómam é, óir do bí ré rómam; asur níor 31 aicnígear-ra é, ac ionur so dtairbeánaí o'irraéil é, uime rin ipeaó do tánaas-ra as déanam bairte i n-uirge.

Asur do tús Eóin fiaðnaire uair asur duibairt: 32 ²Do conac an Spioraio Naom as teaó anuar ó neam i moct colúir, asur do rtaó ré air. asur 33 níor aicnígear-ra é, ac an t-é a cuir mé as déanam bairte i n-uirge duibairt ré liom: An t-é so bfeicfir an Spioraio as túrling air asur as fanmáint air, riné an t-é a deineann bairteaó ra Spioraio Naom. asur do conac; asur túsar fiaðnaire sur b'é Mac 34 Dé é reo.

An lá 'n-a diaib ran airíir bí Eóin 'n-a rtaó, asur 35 beirt o'á deirgiobuil, asur bí ré as féacaint ar 36 fóra as riubal, asur duibairt ré: féac Uan Dé. asur o'airis an beirt deirgiobuil é as ráó na cainte, 37 asur do leanadar fóra. asur o'iompuis fóra, 38 asur conaic ré iad 'gá leanmáint, asur duibairt ré leó: Cao 'tá uair? asur duibadar leir: A Rabbí (ré rin le ráó, a máisirir), cá gcómuigeann tú? asur duibairt ré leó: Tasaio asur feicib. asur 39 tánaadar asur conacadar cáir cónnuis ré, asur o'fanaadar i n'foáir an lá ran; asur bí ré timpal an deicmáó h-uair.

Asur duine de'n beirt a bí as éirteaó le h-Eóin 40

¹ maic. iii. 11; gñom. i. 5, xi. 16, xix. 4.

² maic. iii. 16; marc. i. 10; lúc. iii. 22.

- agus do lean Íora ab ead Ainomair, oimotáir
 41 Síimóin an ar tugad beadar. Do fuair ré rin an
 otúir a oimotáir féin, Síimón, agus dubairt ré leir;
 do fuaramair an Merriar (ré rin le ráð, an Críort).
 42 Agus tug ré leir é as triall an Íora. Agus o'féad
 Íora air, agus dubairt ré: Tura Síimón mac Ióna.
 Tabarrar ort Cépar (eadon beadar).
 43 Ba mian leir dul, lár n-a máinead, so Saililí, agus
 do fuair ré pilib; agus dubairt Íora leir; lean
 44 mire. Agus ó betraida, ó catair Ainomair agus
 45 beadar, ab ead pilib. Agus do fuair pilib
 Natanaél agus dubairt ré leir: ¹ An t-é úo an ar
 rshib Maoir ra olísh, agus ² na fáide, do fuaramair
 46 é, Íora mac Iórep ó Nararet. Agus dubairt
 Natanaél: An féidir don níó póganta teact ó
 47 Nararet? Deir pilib leir, Tar agus feic. Agus
 conaic Íora Natanaél, agus dubairt ré: Sin Ippaél-
 48 iteac fírinneac ná fuil feall ann. Agus dubairt
 Natanaél: Conur aicniúeann tú mé? Dubairt Íora
 leir 'sá fneasrað: Sar an glaoib pilib ort, nuair a
 49 bír fé'n shann fíge, do conac tu. O'fneasair
 Natanaél agus dubairt ré: A Máisirir, ir tura Mac
 50 Dé, ir tura ní Ippaél. O'fneasair Íora agus
 dubairt: Toirsh mé 'sá ráð leat: Bíor as féacaint
 ort agus tú fé'n shann fíge, cneideann tú. Cífir
 51 neite ir mó 'ná ran. Agus dubairt ré leir: So
 deimín deimín adeirim lib, círó rib na flaitir an
 orshait, agus ainsil Dé as dul ruar agus as teact
 anuar an Mac an Duine.

CAIBIDIL II.

Uirge á adarú i n'fíon as Críort. Na díoltóirí á oimotáint
 aige amac ar an oteampul.

- 1 Agus an trímáð lá bí pórda o'á déanam i sCána,
 2 ra Saililí, agus bí máirair Íora ann. Agus bí cuir-
 ead págalta as Íora, leir, agus asá deirshobuil, cun

¹ Gen. xlix. 10; Deut. xviii. 18.

² Ippaél xl. 10, xlv. 8; Ierem. xxiii. 5; Ezech. xxxiv. 23, xxxvii. 24; Dan. ix. 24, 25.

na bainneire. Agus do éuaib do'á gcuid fionn agus 3
 duibh m'áirí íora leir: Ní'í don fionn acu. Agus 4
 duibh íora léi: Cao é rin do'm-ra agus duir-re
 rin, a bean? Níor éainis m'áimrír-re fóir.* Agus 5
 duibh an m'áirí leir na reirbírís: Pé ruo a déar-
 raib ré lib a déanam, deirib é. Agus bí ra n-áit 6
 ré d'abaca cloice, a cuiread ann cun lám do nise,
 do réir nór na n-lúad; agus do m'áirí do nór trí
 méadraib inr gac d'abac díob. Duibh íora leó: 7
 líonad na d'abaca d'uirse. Agus do líonad an 10
 go bapa. Agus duibh íora leó: Tairbeáin anoir 8
 é agus beirib as tairbeáin an b'ear tairé é. Agus do
 m'áirí. Agus nuair a b'air an fear tairé an 9
 t-uirse agus é i n'fionn, agus gan a fíor aise cá
 d'áinís ré (ac a fíor as an luét fíoráilma do tair-
 áinís an t-uirse), do glaoib ré an an b'ear nu-
 póir, agus duibh ré leir: Cuireann gac doinne 10
 an fionn f'óirí an b'óir an d'uir, agus anran, nuair a
 bíonn cuib m'áirí óirí as doine, an fionn ná bíonn
 c'óm m'áirí. Ac do coimeáir-re an fionn f'óirí 11
 go d'í ro. Deir íora an tairbeáin an an m'áirí 12
 i gcána na gailí, agus do tairbeáin ré a c'ómáir,
 agus do éirí a deirbírí ann. Anran do éuaib 13
 ré fíor go Capernaum, é féin agus a m'áirí agus a
 b'áirí agus a deirbírí, agus d'fánad an
 beagán laetanta.

Agus bí cáirí na n-lúad i n-acmáirí, agus 13

* Ver. 4. "Cao é rin do'm-ra t'uir-re rin?" ghl. Tuigib naic
 minísteóirí go raib a beag nú a m'óirí de g'áirí inr na focailí
 rin do labair an glánuisteóir le n-a m'áirí. Ní tuigibí,
 oá m'áirí leó f'áirí an an g'áirí a t'áirí l'áirí n-a
 díobí an. "Pé ruo a déaríob ré lib a déanam, deirib é,"
 anran m'áirí leir na reirbírís. Tairbeáin an éainís rin go
 raib fíor aic go raib ré cun m'áirí éirí a déanam bíob
 ná raib "a t'áirí t'áirí." An b'f'áirí anran d'á m'áirí
 níob f'áirí n-a t'áirí le tairbírí do go raib ré cun a t'áirí
 t'áirí do bíob ná raib a t'áirí ann fóir? Do deir ré
 an m'áirí ná d'f'áirí ré m'áirí m'áirí í g'áirí anran.
 anran m'áirí t'áirí ab ead é rin. D'á éirí rin, níor
 b'féirí d'áinne ac do d'áirí a bead l'áirí an éainís do
 tairbírí i g'áirí, .i. c'áirí bí g'áirí inr nú na raib. An éainís
 a bead f'áirí nuair a labairí í i ng'áirí agus i ng'áirí áirí,
 d'f'áirí f'áirí bí beirí anran f'áirí i n-a m'áirí de g'áirí.

- 14 éuaib' íora ruar so Ierúsaleim. Agus fuair ré ra
teampul daoine agus ba acu 'á díol, agus caoiré,
agus colúir, agus luét airgid do róinreáil 'n-a
15 ruidé ann. Agus deir ré mar beaó ríúirre de
téadaib' caola, agus comáin ré iad so léir amaé ar an
teampul, agus na caoiré agus na ba, agus do
rúair ré an t-airgead ar an luét róinreála, agus
16 do leas ré na búir oíra. Agus duibairt ré leir an
muintir a bí as díol na scolúir: Tógair na neite rin
ar ro, agus ná bíob' as déanam' tige marúair de tíg
17 m'ádaí. Anran do cuimnis a deirgiobuil ar an
nó atá ríob'á: ¹ Tá díogair do tige a'm ite.
18 Agus d'fearúair na lúraig agus duibairt: Cao
é an comairt a tairbeánann tú dúinn, fá a ndéin-
19 eann tú na neite reo? D'fearúair íora agus
duibairt ré leó: Leúair ar lár an teampal ro, agus
20 cuirfead ruar é i n-aon trí lá amáin. Agus duibairt
na lúraig: Sé bliana agus daéad a bítear as cur
an teampail reo ruar, agus cuirfir-re ruar é i
21 n-aon trí lá amáin? Ac ir ar teampul a cuirp
22 féin a duibairt reirean an éaint. Agus nuair a
d'eirís ré ó na marb' do cuimnis a deirgiobuil ar
conur mar a duibairt ré an éaint rin, agus ² éiríodair
an ríurpúir agus an éaint aduibairt íora.
23 Agus nuair a bí ré i n-Ierúsaleim ra cáir, lá na
féile, do éirí a lán daoine i n-a ainm nuair a cona-
24 daí na mírbúiltí a bí aige 'á déanam'. Ac níor
tús íora é féin ar iontaob' díob', toirg eóluir a beic
25 aige ar an uile duine, agus toirg san aon gáob' beic
aige le teirtiméiread' ó doinne ar aon duine; óir
dob' eól do féin cao a bí ra duine.

Caiibíóiol III.

Caint éiríort le Nicodémur. Fiaónaire éóin.

- 1 Agus bí duine de rna fairsínead'áib' dáir b'ainm
Nicodémur, agus ríúirre de rna lúraig ab ead é.
2 Táinig an duine rin as ríall ar íora ra n-oíóce,

¹ Salm. lxxiii. 10.

² Salm. iii. 6, lvi. 9.

aḡur duḡairt ré leir: A Rabbi, ir eól uúinn ḡur
 ó 'Día a táinir do' oíde, mar ní féadfaḡ don duine
 na mírbúiltí a ḡeineann tura do ḡéanam ḡan 'Día
 beir leir. Duḡairt íora leir 'ḡá fíeasraḡ: ḡo 3
 ḡeimín ḡeimín aḡeirim leat, mura mbéarfar duine
 an tarna h-uair, ní féidir do ríḡeacḡ 'Dé a ḡ'feirḡint.
 Duḡairt Nicodémur leir: Conur ab féidir ḡo mbéar- 4
 faí duine aḡur é 'n-a fíeanduine? An amlaíḡ fíeaf-
 raḡ ré dul irteacḡ aifir i mbroinn a mátar aḡur
 teacḡ ar an raoḡal an tarna h-uair? Duḡairt íora 5
 'ḡá fíeasraḡ: ḡo ḡeimín aḡeirim leat, ¹ mura
 n-aifḡeintear duine ó uirḡe aḡur ó'n Spioraio Naomḡ,
 ní féidir é dul irteacḡ i ríḡeacḡ 'Dé.* An níḡ a ḡein- 6
 tear ó'n bfeoil ir feoil é, aḡur an níḡ a ḡeintear ó'n
 Spioraio ir rporaio é. Ná ḡein ionḡna ḡe ḡo 7
 nḡubairt leat: Ní foláir rib a bfeir an tarna h-uair.
 ḡluidreann an Spioraio pé treḡ ir áil leir. Cloir- 8
 eann tú a ḡuḡ, ² ac ní h-eól duir cá ḡtaḡann ré ná
 cá nḡabann ré. Sin mar atá aḡ ḡac duine a
 ḡeintear ó'n Spioraio. 'D'fíeasrair Nicodémur aḡur 9
 duḡairt ré: Conur ir féidir na neirḡ rin a beir
 amlaíḡ? Duḡairt íora leir 'ḡá fíeasraḡ: Ir oíde 10
 i n-irraél tura, aḡur ní h-eól duir na neirḡ rin?

ḡo ḡeimín ḡeimín aḡeirim leat, an níḡ atá ar 11
 eólur aḡainn ḡur b'ḡ aḡeirimíḡ, aḡur an níḡ a
 conacamar ḡur b'air a ḡeinimíḡ fíadḡaire, aḡur ní
 ḡlacann rib ar b'fíadḡaire. Má innreair neirḡ raoḡ- 12
 alta ḡaoib aḡur ná creirdeann rib mé, conur a creir-
 fir rib mé má innrim neirḡ neamḡta ḡaoib? Aḡur 13
 níor éuaíḡ doinne ruar ar neamḡ ac an t-ḡ a táinḡ
 anuar ó neamḡ, Mac an Duine atá ar neamḡ. ³ Aḡur 14
 pé mar a ḡein Maoir an t-atáir nime do éur anáirḡe
 ra b'fíarac, rin mar a éairfar Mac an Duine do éur
 anáirḡe; ¹ ḡtreḡ, ḡac duine a creirfir ann, ná 15
 caillí é, ac ḡo mbeaḡ beaḡa fíoruirḡe aḡe.

¹ .i. mura mbairtear é. ² Sal. cxxxiv. 7. ³ uim. xxi. 9.

* Ver. 5. "Mura n-aifḡeintear duine." Deirníḡeann
 ar slánuḡḡeóir leir an ḡcaint rin ḡo bfuil bairteḡa ríacḡa-
 naḡ, aḡur ó ainimníḡeann ré an t-uirḡe ir leir náḡ foláir
 an t-uirḡe do éur i n-aonfeacḡ leir na focaib. Mat.
 xxviii. 19.

air. O'fheasair Eóin asur duabairt ré: Ní féidir 27
 do duine don níó do glacaó mura dtuiscar do é ó
 neamh. I r fínnite dóm-ra rib-re féin go ndubairt: 28
¹ Ní mire an Críort, ac i r amlaio a cuiread roimír
 amac mé An t-é go bfuil an baincéile aise riné an 29
 céile; ac capa an céile, atá 'n-a fearam as éirteact
 leir, glacann ré átar mór ó suc an céile. An
 t-átar ro d'á bhris rin atá oim-ra, tá ré iomlán.
 Méadó i r dual do-ran, luigeadó i r dual dóm-ra. 30

An t-é a táinig anuar, tá ré or cionn cás. An t-é 31
 atá ó'n dtalam, i r ó'n dtalam atá ré, asur
 i r neite talmannta a labhann ré; an t-é a táinig
 ó neamh, tá ré or cionn sac doinne. Asur an 32
 níó a conaic ré asur d'airis ré, déineann ré
 fiaðnaire air; asur ní glacann doinne a fiað-
 naire. An t-é a glac a fiaðnaire tá urúdar 33
 déanta aise ² ar Dia beir fíor. Oir an t-é a cuir Dia 34
 uair labhann ré bhréire Dé; mar ní do réir tómar
 a tuisann Dia an Spioraid uair. Tá gráó as an 35
 átar do'n Mac asur tá sac níó tabairt 'n-a láim
 do aise. An t-é a éirídeann ra Mac tá an beata 36
 fíoruirde aise; an t-é, ámtac, a diúltuigean do
 éirídeamaint ra Mac ní feiciró ré an beata, ac tá
 fearis Dé roair air.

CAIBIDÍOL IV.

Críort as labairt leir an mnaoi Samaritanais. Mac an
 maígaltóra á leigear aise.

Nuair a conaic Íora sur airis na fairirínis go 1
 raib níor mó deirgiobul as Íora 'á déanam asur 'á
 bairtead 'ná mar a bí as Eóin (bíó nár b' é Íora a 2
 bí as bairtead ac a deirgiobuil), O'fás ré lúdaea 3
 asur o'imtis ré airir go Galilí. Asur níor bfolair 4
 do gabáil tré Samaria.

Táinig ré irteac go caoir 1 Samaria, sur b' 5
 ainm dí Sícar, láim leir an bfeann ³ a tuis lácób
 d'á mac Íorep. Anran iread bí tobair lácóib. Bí 6

¹ *Supra* i. 20.

² Róm. iii 4.

³ Gen. xxxiii. 19, xlviii. 22; Íorúe xxiv. 32.

Íora tuiſſeac ó'n mbótar aſur do ſuib ré mar rin
 or cionn an tobair; timpal an rémaó h-uair ab
 7 eaó é. Aſur táinig bean ó Šamaria a ó'iarraio
 8 uirſe. Dubairt Íora léi: Tabair dom deoc. Óir
 bí a deirſiobuil imčíſte irteac ra cátair aſ cean-
 9 nac bíó. Aſur dubairt an bean leir: Conur ir
 féioir duit-re, aſur ſur lúdaó tu, deoc a ó'iar-
 raió orim-ra, aſur ſur bean Šamaritánaó mé? Ní
 deiníó lúdaíſ aſur Samaritánaíſ cómarraanaó
 10 eatarra réin. Ó'fſeasair Íora aſur dubairt ré léi:
 Dá mb'eól duit tabairtar Dé, aſur cé h-é a deir
 leat, Tabair dom deoc, ir dóiſ ſur tura a ó'iarra-
 raó deoc air-rean, aſur tabairraó ré duit uirſe
 11 beó. Dubairt an bean leir: A uairil, ní'l níó aſat
 cun an uirſe tóſaint aníor, aſur tá an tobair
 doimínn; cá bfuil an t-uirſe beó le fáſail aſat?
 12 An amlaio ir mó tu 'ná ár n-aóair lácób a tuſ dúinn
 an tobair ro, aſur ſur ól re réin ar, aſur a élañn,
 13 aſur a áirnéir? Ó'fſeasair Íora aſur dubairt ré
 léi: An t-é a ó'ólraio an t-uirſe reo beio tar airí
 air; ac an t-é a ó'ólraio an t-uirſe a tabairraó-ra
 14 dó, ní beio tar ſo deó airí air; ac an t-uirſe a
 tabairraó dó deairraio tobair uirſe dé irčíſ ann,
 15 aſ fiairaó cun beaóa ríoruióe. Dubairt an bean
 leir: A Čiſearna, tabair dom-ra an t-uirſe rin,
 1 i tſreó ná beio tar orim aſur ná beaó aſ teacó
 16 anro a ó'iarraio uirſe. Dubairt Íora léi: Imčíſ
 17 aſur ſlaioí ar t'feair, aſur fill anro. Ó'fſeasair
 an bean aſur dubairt rí: Ní'l don feair aſam.
 Dubairt Íora léi: Dubair ſo maió é, ní'l don feair
 18 aſam; Óir do bí cúſear feair aſat, aſur an t-é aó
 anoir aſat ní h-é t'feair-ra é. Ó'innir an fírinne
 19 ra méio rin. Dubairt an bean leir: A uairil, óim
 20 ſur fáio tu. Ir ar an ſcnoc ro a dein ar rinreair-ne
 Oia ó'adraó, aſur daí lib-re ¹ ir i n-Ierúſalem aó
 21 an áit 'n-ar ceairt Oia ó'adraó.* Dubairt Íora léi:
 A bean, cſeio-re uaim-re ſo bfuil an t-am aſ teacó

1 Deut. xii. 5.

* Ver. 20. "an cnoc ro," .i. ſairrim, mar a raib a tſeampal
 ríormaó aſ ná Šamaritánaíſ.

nuaire nác ar an gcnoc ro ná i n-Ierúsaleim a déan-
faið rib an t-Ádair a ó'adarað. ¹ Adairann rib-re 22
an níð nác eól daoib. Adairaimíð-ne an níð ir eól
dúinn, óir ir ó rna lúdaig atá an rlanú. Ac tíg 23
an uair, asur ir anoir é, 'n-a ndéanfaid na h-adair-
tóirí fírinneada an t-Ádair a ó'adarað i rriordair
asur i b'fírinne. ² Spioradair iread Dia, asur an 24
muintir a ó'adairann é, ir i rriordair asur i b'fírinne
ir ceart doib é ó'adarað. Dubairt an bean leir: Tá 25
fíor asam so b'fuil an Meiriar as teact, an t-é ar a
dcustair Críort; asur nuair a tiocfaid ré rin neor-
faið ré sac don ruo dúinn. Dubairt íora léi: Ir 26
mire é, atá as caint leat.

Asur le n-a linn rin táinig a deirgiobuil asur bí 27
iongna ortá é beir as caint leir an mnaoi. Ní
dubairt doinne, ámtac, Cad tá uair? ná, Cad 'n-a
taob duir beir as caint léi?

Asur ó'fás an bean an t-áirtac 'n-a diaid, asur 28
ó'imtíg rí irteac ra catair asur dubairt rí leir na
daoine: Tasaíð so b'feicfid rib fear a ó'innir doim-ra 29
sac níð ó'ar deinear; an féidir sur b'é an Críort
é? Asur do gludaireadar amac ar an scaitair asur 30
tánadar as tiall air. Ac ra n-am scéadna ó'iar- 31
adar a deirgiobuil air, asur dubadar: A Máigirtir,
it ruo. Asur dubairt ré leó: Tá asam-ra le 32
n-ite bia nác eól daoib-re. Asur dubairt na deir- 33
giobuil eatará féin: An féidir sur tús doinne ruo
le n-ite cuige? Dubairt íora leó: Iré ir bia 34
doim-ra so ndéanfaínn toil an t-é a cuir uair mé,
asur so scuifinn a gnó cun cinn. Ná fuil, dar 35
lib-re, an fógmar as teact i sceann ceitre mí? Féac
mé 'sá ráð lib: Tósaíð búir rúile asur féadair ar
na críocaid, ³ conur mar atáid rað seál ceana féin
cun an fógmar. Asur an t-é a baineann an fóg- 36
mar seibeann ré a tuarad, asur cruinnigeann ré
torad, cun na beata ríordair; ionur so b'fásad roir
cuiradair asur buadair átar i n-donfeact. Óir ir 37
fíor ra níð reo an ráð, so scuifeann duine an ríol
asur so mbaineann duine eile an fógmar. Cuirear-ra 38

¹ 4 Ríg. xvii, 29, 41. ² 1 Cor. iii. 17. ³ Mat. ix. 37.

rið-re uaim as baint an fódhaidh nár ðeineadhaidh a
faothrú; dooine eile a ðein an faotrú, asur cuadh-
adhaidh-re irthead 'n-a faotar.

39 Asur do çheiro móran de Samariánais na catharac
ran ann, mar sheall ar caint na mná as tabhairt na
riadhaidhe: O'innir ré dom sad níð o'ár ðinear.

40 Asur táinig na Samariánais as triall air, asur
o'iarraðar air fanmáint ra n-áit. Asur o'fan ré
41 ann oá lá. Asur do çheiro móran níð mó oíobh ann
42 mar sheall ar a caint féin Asur ðeiruoír leir an
mnaoi: Ní mar sheall ar do caint-re a çheiroimio
anoir; mar tá éircthe asainn féin leir asur tá
fíor asainn sur b'é reo so fíor Slánuigtheóir an
domáin.

43 Ac tar é r oá lá o'fás ré an áit asur o'imctis ré
44 so Jaililí ¹Óir do çus íora féin riadhaidhe ná
45 faðann fáidh onóir 'n-a oúctais féin. Asur nuair a
táinig ré so Jaililí do glac muintir na Jaililí é,
mar bíodhar tar éir sad níð a o'feirgint o'ár ðein
íora i n-Ierúsaleim lá na féile, óir bíodhar tar éir
theadt cun na féile.

46 Táinig ré, o'á bhíis rin, so Cána na Jaililí ²mar
ar ðein ré fíon de'n uirge. Asur bí taoirthead
áirigthe ann so raið a mac bheadite i Scapharnaum.

47 Nuair áirig ré rin íora beit tagaithe ó lúdaea
irthead i n-Jaililí o'imctis ré as triall air, asur bí ré
'sá iarraðar air dul fíor asur a mac do leigear; óir

48 bí ré i bpúnc an báir. Asur duðairt íora leir: San
fearta asur mírbúiltí a o'feirgint ní çheiroeann

49 rið. Ac duðairt an taoirthead leir: A Tigeanna, tar
50 anuar rar a bfaðar mo mac báir. Duðairt íora leir:
Imctis leat; tá do mac beó. Do çheiro an duine an

51 focal aduðairt íora leir asur o'imctis ré. Asur
nuair a bí ré ar an rliis as sadáil fíor do buail a
feirbhíris uime asur o'inntheadar do so raið a mac

52 beó. Asur o'fiarrais ré oíobh cad é an uair a
táinig feadhair air. Asur duðairt leir: Inoé, ar
an readtmadh h-uair irthead o'imctis an t-éasgriuar de.

53 Asur bí fíor as an aóir sur le linn na h-uair rin

¹ mat. xiii. 57; marc. vi. 4; lúc. iv. 24. ² *Supra* ii. 9.

δουδαιρτ ίορα λειρ, τά το mac beó ; αςυρ το έρειο
ρέ πέμαςυρ α τεαγλας σο λείρ.

Ό'έ ριν αιρίρ αν ταρνα γνίom mίρβύιλτεας α όein 54
ίορα ταρ έιρ τεαςτ το ό ίύδαέα ιρτεας ι ηγαιλι.

CAIBIDIOIOL V.

Ορίορτ ας λειγερ, λά na Sabbóioe, an ouine α bí γαν
ρλάιντε αρ ρεαςό τρίοčas α h-ócτ oe βλιαναιβ. An έαιντ α όein
ρέ an uair ρin.

Ταρ έιρ na neite ρin το tápta ¹ lá πέιτε ας na 1
ίύδαίς, αςυρ έuaió ίορα ρuar σο Iepúralem. τά 2
ας Iepúralem loc αρ α οτυςταρ pρobatica, αςυρ
Όετραίθα α τυςταρ αιρ ρα τεανγαιν θαδρα, αςυρ έύις
cinn oe ργáτaναιβ ι n'áice.* Αςυρ βίoó ionta ρan 3
cpuinmú mór oe óaoimú laγa, oe óallaiβ, oe θαcaé-
aiβ, oe óaoine cpapaíte, αςυρ ιαó ας ρείτεam le
copuίγε an uίργε. Όιρ το έaγao áινγεal an τiς- 4
eapna anuar αρ uaiρiβ áιρiτε, ρa loc, αςυρ το cop-
uίγτί an τ-uίργε. Αςυρ an τ-έ ba έύίργε βίoó ιρτις
ρa loc ταρ έιρ έopuίγε an uίργε, το λειγίρτί έ ό ρέ
γeapán α βίoó αιρ. Ac bí aon ouine amáin ann αςυρ 5
bí ocτ mbliana óeas αρ ρičío caiτεe aίγε ann αςυρ
α γeapán αιρ. Nuair α έonaic ίορα an ouine ρin 'n-a 6
luiγε, αςυρ α ρiop aίγε σο ρaiβ an áimρiρ ρaθα caiτεe
aίγε ann, ouδαιρτ ρέ λειρ: Αρ mait leat σο ρlánó-
pai έu? Αςυρ ouδαιρτ an ouine bpeóite: Α τiς- 7
eapna, ní'l ouine aγam cun mé cyp ρa loc nuair α
copuίγτεap an τ-uίργε, αςυρ an ρaió α bím ας τεαςτ
bionn ouine eile ιρτις ρómam. Ouδαιρτ ίορα λειρ: 8
Eίρiς, αςυρ τός ρuar το leabaió αςυρ ρiubluiς. Αςυρ 9

¹ lebit. xxiii. 5; Deut. xvi. i.

* Ver. 2. "pρobatica," .i. "locán na γcaopac;" τοιρς
γυραb ann το níγτί na caóipe α βίoó le h-íóbirτ ρa τεampul;
nú τοιρς έ beit ι n-áice γeata na γcaopac. ιρ λείρ ό'n οτέax
naomta σο noeintí mίρβύιλτί ρa loc ρan. Αςυρ ιρ λείρ, λειρ,
nác λειγερ nάούρta α bí ρa n-uίργε, όιρ ní λειγίρτί ac áoinne
amáin oe ρna θαoιne α cypτί ιρτεας ann nuair α έopuίγeao
an τ-uίργε, óá mba ι nάούρ an uίργε beao an λειγερ το
λειγίρτί γac áoinne α cypτί ιρτεας an uair ρin.

do leigireadh an duine rin láithead, agus tós ré a leabaidh agus do riuhluis ré. Agus bí an trabbóir ann an lá ran.

- 10 Agus dubairt na lúdaigh leir an nduine a leigireadh: Tá an trabbóir ann; ¹ ní ceatuisgte duit
11 beic ag iompair do leabha. O'fheadhair ré iad: An t-é do leigir mé dubairt ré liom: Tós ruar do leabaidh
12 agus riuhluis. Agus o'fheadhair de: Cé n-é an duine rin adubairt leat: Tós ruar do leabaidh agus
13 riuhluis? Ac ní faib fíor ag an t-é do leigireadh cé 'n b'é. Óir do cuaidh fóra i leic taoib ó rna
14 daoine a bí cruinnisgte ra n-áit. Do fuair fóra 'n-a diad ran é ra teampul agus dubairt ré leir: Féad, táir leigirte; ná dein peacad fearda rar a mbain-
15 feadh ruo éigin níora méara duit. O'iméig an duine agus o'innir ré do rna lúdaigh sur b'é fóra do leigir
16 é. O'á b'íis rin bí na lúdaigh ag cur ar fóra mar geall ar na neite rin a déanamh ra trabbóir.
- 17 Agus o'fheadhair fóra iad: Oibrisgeann m'Ádair go
18 oí anoir, agus oibrisim-re. Mar geall air rin ba ró-míad leir na lúdaigh é cur cun báir, toirg nár b'é amáin go faib ré ag b'ireadh na rabbdóire, ac 'n-a teannta ran go faib ré 'gá mád sur b'é Dia a ádair, 'gá cur féin ar don dul le Dia.

- 19 Ac o'fheadhair fóra agus dubairt ré leó: Go veimín veimín adairim lib, ní féidir do'n Mac don níò a déanamh ac an níò a cíonn ré ag an Ádair 'a déanamh; óir pé neite a veineann reirean veineann
20 an Mac, leir, iad ar an gcuma gcéadna. Óir ir ionmúin leir an Ádair an Mac, agus noctann ré do gac níò o'á nveineann ré féin; agus noctaid ré do oibheada ir mó 'ná iad ro, i otreó go mbeid iong-
21 na oraid-re. Óir, fé mar a tógann an t-Ádair na maidh agus veineann ré beó iad, ar an gcuma gcéadna veineann an Mac beó an muinntir ir toil leir.
22 Óir ní beireann an t-Ádair b'ieit ar doinne, ac tá
23 gac b'ieit tabairta aise do'n Mac. I otreó go otabairfad gac doinne onóir do'n Mac, fé mar a cuaidh

riab onóir do'n Achair; an t-é ná tugann onóir do'n
 Mac ní tugann ré onóir do'n Achair a cuir uair an
 Mac. So veimín veimín a veirim lib, an t-é a 24
 o'éirteann le m'bhiachar-ra a sur a crieveann an t-é
 a cuir uair mé tá beata fíoruirde aise, a sur ní
 tashann ré irteac ra b'reit, ac téigheann ré ó b'ar so
 beata. So veimín veimín a veirim lib so o'cis an 25
 uair, a sur ir anoir é, i n-a n-aireócaio na mairb suí
 m'ic Dé, a sur an muinir a o'aireócaio beir riab beo.
 Oir, ré mar atá beata as an Achair ann féin, ar an 26
 scuma scéanna do tús ré do'n Mac beata beir aise
 ann féin. A sur tús ré cómaic do cun b'reite do 27
 déanam, mar iré Mac an Duine é. Ná veinir iong- 28
 na de reo, mar tá an uair as teac't 'n-a n-aireócaio
 a b'ruil inr na h-uasnaib suí m'ic Dé. ¹ A sur tioc- 29
 paio luic deas-ghíom amac so h-aireirge na beata
 a sur luic o'roic-ghíom so h-aireirge na b'reite.* Ní 30
 féadaim-re don n'ir do déanam uaim féin. Mar a
 cloirim ireab tugaim b'reit; a sur bíonn mo b'reit
 ceart, oir ní h-í mo toil féin ir áil liom, ac toil an
 t-é a cuir uair mé.

Má tugaim-re riabnaire am taob féin ní'l m'riab- 31
 naire fíor. ² Tá neac eile a tugann riabnaire 32
 am' taob, a sur ir eol dom sur fíor an riabnaire a
 tugann ré am' taob. Cuireadair-re as triall ar 33
 Eóin, a sur tús ré riabnaire ar an b'fírinne. Ac ní 34
 glacaim-re riabnaire ó duine; ac veirim na neite
 reo i o'creo so raorfaí riab-re. Lócraan ar laraob 35
 a sur as taitneam ab eab é riab, a sur níor m'irve
 lib-re ar feab tamail ácar a o'rágaíl 'n-a folur.
 Ac tá asam-ra riabnaire ir mó 'n-á Eóin, oir, na h-oib- 36
 neaca sur tús m'Achair dom iab le déanam, na
 h-oibneaca ran féin a veimín, tugao riab riab-
 naire am' taob sur b'é an t-Achair a cuir uair mé.
 A sur an t-Achair féin a cuir mé uair ³ do tús ré 37
 riabnaire am' taob. A sur níor cloireadair-re

¹ Mat. xxv. 46.² Mat. iii. 17; *Supra* i. 15.³ Mat. iii. 17, xvii. 5.* Ver. 29. So h-aireirge na b'reite, .i. cun o'roir-
 b'reiteamantair.

38 **maim** a **zuc**, ¹ **ná ní** **feacaðair** a **ðealb**. **Asur** **ní'l** a
 briaðar **asaið** **as** **fanmáint** **ionaið**, **óir** **an** **τ-é** a **cuir**
reirean **uaið** **ní** **tuðann** **rið-re** **cpeioeamáint** **ðó**.
 39 **Cuarðaiðtear** **na** **rcurptiúirí**, **óir** **ir** **ðóis** **lið** **zur** **ionta**
atá **beaða** **ríoruiðe** **le** **faðail**; **asur** **iríad** **fan** a
 40 **tuðann** **riaðnaire** **am'** **taob-ra**.^{*} **Asur** **ní** **n-ail** **lið**
 41 **teaót** **cúðam** i **otpeð** **zo** **mbeað** **an** **beaða** **asaið**. **Ní**
 42 **ðaðaim** **zlóire** **ó** **ðaoine**. **Ac** **tá** **aitne** **asam** **oraið-re**,
 43 **ná** **fuil** **zríd** **ðé** **asaið** **ircið** **ionaið**. **Do** **tánað-ra**
 i **n-ainim** **m'atár**, **asur** **ní** **ðlacann** **rið** **mé**: **má** **taðann**
 44 **ðuine** **eile** i **n-a** **ainim** **féin** **ðlacfað** **rið** **é**. **Conur**
ab **féir** **zo** **ðcpeiofeað** **rið-re** **asur** **zur** **ó** **n-a** **céile**
 a **ðlacann** **rið** **zlóire**, ² **asur** **ðan** **don** **lois** **asaið** **ar**
 45 **an** **nzlóire** a **taðann** **ó** **ðia** **amáin**? **Ná** **meað** **zo**
bpuilim-re **cun** **rið** a **ðearán** **leir** **an** **atár**; **tá** **ðuine**
 a **ðeineann** **ðearán** **oraið**, **eaðon**, **maoir**, **an** **τ-é** **zo** **bpuil**
 46 **búr** **maimíðin** **ar**. **Óir** **ðá** **ðcpeiofeað** **rið** **maoir**
b'féir **zo** **ðcpeiofeað** **rið** **mire**; **óir** ³ **ir** **orm-ra** **ðo**
 47 **rðríd** **fé** **rin**. **Ac** **mura** **ðcpeiofeann** **rið** a **rðrídinn**
rin, **conur** a **cpeiofeð** **rið** **mo** **bpeíte-re**?

CAIBIÐIOL VI.

ðia **á** **taðair** **as** **Críort** **ðo** **cúis** **míle** **ðuine** **a'** **cúis** **bulóðaið**.
é **as** **riúðal** **ar** **an** **bðaraize**. **é** **as** **laðair** **ar** **arán** **na** **beaða**.

¹ **Tar** **éir** **na** **neite** **rin** **ð'imtið** **íora** **trearna** **mapa**
² **ðailili**, **'ré** **rin** **Tiberiar**, **Asur** **ðo** **lean** **pluað** **mór**
ðaoine **é**, **map** **ðo** **conacaðar** **na** **mírbúilti** a **ði** **aiðe**
³ **'á** **ðéanam** **ar** **earlánaib**. **Asur** **ð'imtið** **íora** **an** **cnoc**
 4 **ruar** **asur** **ðo** **rið** **fé** i **bðoðair** a **ðeirðiobul**. **Asur**

¹ Deut. iv. 12.

² 1 Cor. iv. 5.

³ Gen. iii. 15, xxii. 18, xlix. 10; Deut. xviii. 15.

*** Ver. 39.** **Cuarðaiðtear** **na** **rcurptiúirí**, **nú** **Cuarðuið**, **nú**
Cuarðuiðeann **rið**, **na** **rcurptiúirí**. **Ní** **n-amlað** a **ð'orðuið-**
tear **ðo'n** **uile** **ðuine** **na** **rcurptiúirí** **ðo** **rðrúóú**. **ir** **amlað**
 a **ðarann** **ar** **ðlánuiðteðir** **leir** **na** **ðairínið** **zo** **raððar** i
ðcomnuíðe **as** **rðrúóúðað** **na** **rcurptiúirí** **cun** **ná** **beaða** **ríoruiðe**
faðail **ionta** **asur**, **tar** **éir** **an** **rðrúóuiðte** **zo** **leir**, **ná** **ðlacfoir**
an **τ-é** **ar** a **raib** **na** **rcurptiúirí** **zo** **leir** **as** **taðair** **riaðnaire**,
an **τ-é** **amáin** a **taðarfað** **an** **beaða** **ríoruiðe** **ðóib**.

bí an cáirṡ, lá féile na n-lúṡac, ana-acṡair. Nuair 5
 a ṡ'áruisṡ íora a fúile, aṡur nuair a conaic ré ṡo
 ṡaib camṡa mói ṡaoine taṡaite cúige, ṡubairṡ ré le
 ṡilib: Cá ṡceannócaimíṡ arán i ṡtreó ṡo n-íorṡio
 ṡaṡo ro ṡuo? 'ṡá ṡraṡ, áṡṡac, íreaṡ ṡubairṡ ré 6
 an cáirṡ ṡin, óiṡ bí ṡior aige féin caṡo a bí beairṡuisṡte
 aige a ṡéanamṡ. ṡ'ṡreaṡair ṡilib é: Ní beaṡo 7
 i luaṡ ṡá céaṡo ṡinṡin ṡe bulóṡaib oíreaṡ aṡur
 ṡaṡarṡaṡo blúire beaṡ ṡo'n ṡuine acu. ṡubairṡ 8
 ṡuine ṡá ṡeirṡiobuil leir, áinṡiar, ṡmoṡáir
 ṡimóin ṡeaṡar: Tá buacáil anro aṡur tá cúis bu- 9
 óṡa eóṡnan aige aṡur ṡá iarṡ; ac caṡo é an ṡaio le
 ṡul an méio ṡin ar oíreaṡ ṡaoine? Anṡan ṡubairṡ 10
 íora: Cuiríṡ na ṡaoine 'n-a ṡuibṡe. Bí móṡán ṡéir
 ṡa n-áit. Súio na ṡaoine ṡior, tímpal cúis míle
 ṡuine. Anṡan ṡo ṡós íora an t-arán aṡur ṡaib ré 11
 buirṡeaṡar aṡur ṡo ṡainn ré é ar na ṡaoine aṡur íaṡo
 'n-a ṡuibṡe, aṡur na n-éirṡ ar an ṡcuma ṡcéaṡna, ṡo
 ṡaṡaṡar ṡo léir ṡárṡa. Nuair a bíṡar lán-trárṡa 12
 ṡubairṡ ré le n-a ṡeirṡiobuil: Baílíṡio an mion-
 arán atá ṡásṡa, ṡar a ṡaṡaṡo ré amú. ṡo baílíṡ- 13
 eaṡar, aṡur ṡo líonaṡar ṡá círeaṡ ṡéaṡ ṡe'n mion
 arán a bí ar na cúis bulóṡaib eóṡnan i nṡiaio na
 nṡaoine ṡo cáit an bia. Anṡan, nuair a conaic na 14
 ṡaoine ṡin ṡur ṡein íora an mírṡúilt, ṡubṡaṡar:
 ṡan amṡar íré an ṡear ro an ṡaio atá le teacṡ ṡa
 ṡoṡan. Nuair a bí ṡior aṡ íora, áṡṡac, ṡo ṡaṡaṡar 15
 cun teacṡ aṡur bṡeít air aṡur ṡí a ṡéanamṡ ṡe,
 1 ṡ'ímṡisṡ ré uaṡa airíṡ fé'n ṡcnoc i n' aonair.

Aṡur nuair a bí ré 'n-a ṡráṡnóna ṡo cúaio a ṡeir- 16
 ṡiobuil ṡior cun na ṡaraige. Aṡur cúaṡar ar bóio 17
 na luinge, aṡur cúaṡar tṡearna na ṡaraige ṡo Cap-
 arnaum; aṡur bí an ṡoirṡeaṡt ann ṡearṡa, aṡur
 ní ṡaib íora taṡaite cúca. Aṡur ṡ'eirṡisṡ ṡaocṡ mór, 18
 aṡur bí an ṡaraige aṡ eirṡige áro. Aṡur nuair a bí 19
 cúis ṡaṡa ṡicío nó ṡeic ṡaṡa ṡicío ṡ'iomṡam
 ṡéanta acu ṡo conacaṡar íora aṡur é aṡ ṡuibal ar
 an ṡṡaraige, i n-aice na luinge, aṡur ṡáinṡis ṡṡannṡaṡo
 oíṡa. Aṡur ṡubairṡ ré leó: Míre atá ann; ná 20

- 21 bíorò eadgal oraiò. Anran 'dob' áil leò é teacòt cúca
irteac ra luins, asur láitneac, bí an long as an 'tíir
so raðadair as 'dul ann.
- 22 Amáineac a bí cúgáinn 'do cónaic an trluas 'daoine
a bí 'n-a rearm ar an 'taob' eile 'de'n fáraige ná
raib don long eile ann ac an t-aon long amáin asur
ná 'deasair 'íora i n donfeacòt le n-a 'deirgiobuil ra
luins rin, asur nár imtí's innti ac a 'deirgiobuil
23 amáin; 'táinig, ámtac, loingear eile ó 'tiberiar
i n-aice na h-áite 'n-ar h-iteac an t-arán, nuair a
24 'sair an 'tígearna buirdeac; asur nuair a cónaic
an trluas ná raib 'íora ná a 'deirgiobuil ra n-áit,
cuadair ar bóro na long asur 'tánadair so Capar-
25 naum as long 'íora. asur nuair a fuaradair é lar-
tall 'de'n fáraige 'dubradair leir: a máisirir,
26 conur a 'táinir cun na h-áite reo? 'O'fneasair 'íora
iad asur 'dubairt ré: so 'deimín 'deimín 'dairim lib,
tátaoi a'm long-ra, asur ní mar 'seall ar na mír-
búiltib a cónacabair é, ac mar 'seall ar na buló'sair
a 'o'iteabair asur 'do fáraim rib.
- 27 Ná raotruisir an bia a 'tígearn ar neamníò, ac
raotruisir an bia mar'canac a tugarann beata 'ríor-
uioe, an bia a 'tadarrfaiò Mac an 'Duine 'daoib. ¹ Óir
28 ir air rin a cuir 'Dia, an t-áitir, réala. Anran
'dubradair leir: Cao tá le 'deanam asáinn ionur so
29 'noéanraimír obair 'Dé? 'O'fneasair 'íora asur
'dubairt ré leò: ² Sióí obair 'Dé, so 'screiofeacò rib
30 ran t-é a cuir 'Dia uair. asur 'dubradair leir: Má
'reac cao é an cómar'ca atá asat-ra 'o'á 'deanam,
ionur so 'breicrimír é asur so 'screiofímír ionat?
31 Cao 'tá asat 'o'á oibriú? 'O'it ar n-aitneaca manna
ra 'bárac, mar atá 'sriobta: ³ 'tug ré arán ó neam
32 'doib le n-ite. Anran 'dubairt 'íora leò: so 'deimín
'deimín 'dairim lib, ní h-é Maoir a tugarann 'daoib an t-arán
33 'rínnac ó neam. Óir iré arán 'Dé an t-arán a
'tugarann anuar ó neam asur a tugarann beata 'do'n
'doman.

¹ maic. iii. 17, xvii. 5.² i eóin iii. 23.³ exod. xvi 14; um. xi. 7; salm. lxxvii. 24; eadga xvi. 20.

Ašur ouðpaðar leir: A tigeapna, tabair uúinn 34
 an t-arán ran i scómnuiḡe. Anran ouðairt íora leó: 35
 Mire arán na beata; ¹ an t-é a tiocfaið cúḡam-ra
 ní beirð ocpar air; ašur an t-é a éreirpíð ionam-ra
 ní beirð tarit air éirðce. Ac ouðairt lib ḡo bḡeac- 36
 abair mé ašur ná cḡeirdeann ríð. ḡac níð o'á bḡuil 37
 tabairta dóm-ra aḡ m' áḡair tiocfaið ré cúḡam,
 ašur an t-é a tiocfaið cúḡam ní áitḡeado amac é.
 Óir ní cun mo toile féin a déanam a tánaḡ anuar ó 38
 neam, ac cun ḡo ndéanḡainn toil an t-é a cúir uairð
 mé. Ašur ríðe toil an áḡar a cúir uairð mire, ná 39
 leisḡinn don níð o'ár tuḡ ré dom a áilleamaint,
 ac ḡo ndéanḡainn é tóḡáil ruar an lá déanað. Ašur 40
 ríðe toil m' áḡar, a cúir uairð me, ḡac uine a é onn
 an mac ašur a éreirdeann ann, an beata ríoruirde
 beir aḡe, ašur déanḡað-ra é tóḡáil ruar an lá
 déanað.

Ašur bí na lúðaiḡ aḡ ḡluairéan 'n-a éoinnið toirḡ 41
 ḡo nouðairt ré: Ir mire an t-arán beó a táiniḡ anuar
 ó neam, Ašur ouðpaðar: Náð é reo íora mac 42
 íoreð ḡo bḡuil áitne aḡainn ar a áḡair ašur ar a
 máḡair? Conur, o'á bḡiḡ rin, ir féirir dó ro a ríð, Do
 tánaḡ anuar ó neam? Anran o'ḡreḡair íora iad ašur 43
 ouðairt ré leó: Ná bíðir aḡ ḡluairéan eadḡair féin:
 Ní féadḡair doinne teacḡ cúḡam-ra ḡan an t-áḡair 44
 a cúir uairð mé 'ḡá ápanḡ cúḡam, ašur déanḡað-ra
 é tóḡáil ruar an lá déanað.* Tá rḡríobḡa inḡ na 45
 ríðir: ² Ašur beir ríad ḡo léir o'á oḡeḡarḡ aḡ
 oia. ḡac uine a éloir ó'n áḡair ašur o' ḡoḡ-
 luim, taḡann ré cúḡam-ra. Ní h-é ḡo bḡeacaið 46
 doinne an t-áḡair ac an t-é atá ó oia, do éonac ré
 rin an t-áḡair. ḡo deimín deimín aḡeirim lib, An 47
 t-é a éreirdeann ionam-ra tá an beata ríoruirde aḡe. Ir 48
 mire arán na beata. ³ O'it búir n-áitḡeada an 49
 manna ra bḡárac, ašur ruarpaðar báir. Síðe an 50
 t-arán a táiniḡ anuar ó neam, i oḡreó má iteann

¹ eccl. xxiv. 29.

² 1ráir liv. 13.

³ exod. xvi. 13.

* Ver. 44. "ḡá ápanḡ." ní le h-éigín é, áitḡac, ná le h-don áitḡeóin do déanam ar a ríorḡoil, ac le neairt ḡráðmar milir a ḡráḡa naomḡa.

- 51 doinne é ná faḡaib ré bár. Ír mire an t-arán beó
 52 a táinig anuair ó neamh. Má iteann don duine an
 t-arán ro, mairfió ré ar feadh na ríoruiḡeacṡa; aḡur
 an t-arán a ṡabairṡaḡ-ṡa uaim iré mo cúro feóla
 féin é cun beacṡa an domáin.
- 53 Anran bí na lúḡaig aḡ aigṡneap eacṡarṡa féin, aḡur
 veiruióir: Conur ir féirui ḡó ro a cúro feóla féin a
 ṡabairṡ le n-ite ḡúinn?
- 54 Aḡur ḡubairṡ íora leó: ḡo veimín veimín
 aḡeirum lib, mura n-icib ríḡ feóil míc an Duine
 aḡur mura n-ólaib ríḡ a cúro fola ní veir beacṡa
 55 aḡaib ionaib.* An t-é a ḡ'iteann mo cúro feóla-ṡa
 aḡur a ḡ'ólann mo cúro fola, tá beacṡa ríoruiḡe aigṡ,
 56 aḡur ḡéanṡaḡ-ṡa é ṡóḡáil ruar an lá ḡéanac. ¹ Óir
 ir bia ḡo fíor mo cúro feóla, aḡur ir ḡeoc ḡo fíor mo
 57 cúro fola. An t-é a ḡ'iteann mo cúro feóla aḡur a
 ḡ'ólann mo cúro fola, cómnuiḡeann ré ionam-ṡa
 58 aḡur comnuiḡim-re ann. Fé mar a cúir an t-ḡṡair
 acṡa beó mire uair aḡur ḡo ḡfuilim-re beó ó'n
 ḡṡair, mar an ḡcéaḡna an t-é a ḡ'iteann mire, veir
 ré beó ḡe m'báir-ṡa.
- 59 Síḡe an t-arán a táinig anuair ó neamh. Ní h-ionan
 aḡur mar a ḡ'it ḡur n-aicṡeacṡa manna, aḡur ḡo
 ḡfuilro ríacṡ marḡ. An t-é a ḡ'iteann an t-arán ro
 mairfió ré ar feadh na ríoruiḡeacṡa.
- 60 ḡubairṡ ré an caint rin i ḡCaḡarṡaum aḡur é aḡ
 61 teaḡarḡ ṡa ṡrinaḡóig. Aḡur a lán ḡ'a veirḡiobuil,
 nuair aigṡeacṡar an caint, ḡubraḡar: Ír cruair an
 62 caint i rin, aḡur cé féaḡṡaḡ éirṡeacṡ léi? Aḡur ḡo

¹ I Cor. xi. 27.

* Ver. 54. "mura n-icib ríḡ . . . ólaib ríḡ." ḡlacṡar i
 n'fírinne anro ḡurab é olíg ḡé ḡo'n cṡíorṡaibe fuil aḡur feóil
 cṡíorṡ ḡo ḡlacṡ, aḡur cómlíonann an cṡíorṡaibe an olíg
 rin nuair a ḡlacann ré comṡoine fé ḡné aráin. Óir ní féirui
 fuil aḡur feóil ár slánuiḡṡeóra ḡo ḡeigilṡ ó n-a céile, aḡur
 ḡeallṡar beacṡa ríoruiḡe anro ḡo'n t-é a ḡlacann ar ḡeacṡ-
 ṡaibe fé don ḡné amáin. Ver. 52. "má iteann don duine
 an t-arán ro mairfió ré ar feadh na ríoruiḡeacṡa;" "aḡur an
 t-arán a ṡabairṡaḡ-ṡa uaim iré mo cúro feóla féin é cun beacṡa an
 domáin." Ver. 58. "An t-é a ḡ'iteann mire veir ré beó ḡe m'
 báir-ṡa." Ver. 59. "an t-é a ḡ'iteann an t-arán ro mairfió
 ré ar feadh na ríoruiḡeacṡa."

tuis íora ann féin go raið a òeirgìobuill aḡ gluaipeán
 mar gheall ar an nìò rin, aḡur dubairt ré leò: An
 tucḡann an méio rin rḡannal d'aoib? Ac má feic- 63
 eann rib Mac an Duine aḡ dul ruar mar a raið ré
 ar tóúir? * Iré an rpioraid a òeineann beóðad. 64
 Ní òeineann an feóil cairbhte ar bit. Na focail atá
 ráiòte aḡam lib, rpioraid aḡur beata iread id.† Ac 65
 tá cuir aḡaid-re ná crieoéann. Óir bí fíor aḡ íora
 ó turac cé'r b'iad nár crieo, aḡur cé óéanfad é
 díol.

Aḡur dubairt ré: Uime rin iread adubairt lib na 66
 féadfad doinne teact cúḡam mura mbead tabartha
 aḡ m'atair d'ó teact. Anran do tarrainḡ a lán d'á 67
 òeirgìobuill riap, aḡur níor ríubladar leir a cuille.
 Dubairt íora d'á bríḡ rin leir an dáréaḡ: An maic 68
 lib-re, leir, imteact? Aḡur d'freaḡair Símon 69
 readar é: A tigeanna, cé cuise go raḡaimio? Ir
 aḡat-ra atáio bréicre na beata ríoruidé. Aḡur 70
 crieoimio-ne aḡur tá fíor aḡainn ḡur tu Críort
 Mac Dé. D'freaḡair íora id: Nár òeinear-ra an 71

* Ver. 63. "Ac má feiceann rib," ḡrl. Le tráct mar rin
 an a deargabáil, do tuc Críort or a ḡcómar a cómaect, cun
 fírinne na b'ocal a bí ráiòte aige do òeimniú aḡur cun an
 bríḡ micúibrad a bí bainte acu ar a éaint do cur ar a n-aighe,
 .i. go ḡcaicfíoir a cuir feóla d'íte mar íorpi feóil ainmíḡe.
 Tuc an deargabáil le cuirgint d'óib go raḡad an cor pcéadna,
 rlan foláin, ruar ar neam, cun beic n-a fuidé ar dearláim an
 atar síorruide, aḡur d'á bríḡ rin ná óéanrí é briread aḡur do
 rtracad aḡur d'íoiú air an tcalam ro mar a mearadar.

† Ver. 64. "Ní òeineann an feóil cairbhte ar bit." Ir fíor ná
 bead don cairbhte i b'feóil mairb, veigilte o'n rpioraid, ar an
 ḡcuma micúibrad i n-ar mearadar go n-íorpioir a cuir feóla
 aḡur go n-ólpioir a cuir folá. Aḡur ir fíor ná fuil don cairbhte
 i b'feóil an duine, .i. i naóúir élaoin an duine (an náóúir ná
 h-úmluigean do rpioraid aḡur do bréicrib Críort). Ac a
 ráð ná fuil don cairbhte i b'feóil Críort, an feóil beó ran a
 ḡlacaimio nuair a ḡlacaimio comaoine, mar don le n-a
 rpioraid, .i. le n' anam aḡur le n-a díadact, diaḡarla marbuig-
 tead ab ead a leicéio rin do ráð. Óir dá mb'fíor é ná
 óéanfad feóil Críort don cairbhte dúinn ní ḡlacfad ré colan
 adna i n-don cor ná ní fuiligeod' ré bár ar ár ron.—Ibto.
 "Spioraid aḡur beata iread id." .i. mar cuirio ríad or búir
 ḡcómar rácrainic naomha, go nḡlacfí rib ann, ar cuma
 ionḡantad, rpioraid aḡur ḡrárta, aḡur beata a' tobair na beata
 féin.

72 dáréas asaið do toḡað? Asur tá duine asaið 'n-a
 diaðal. Asur ir ar lúðar, mac Símdin, ircaimot,
 a bí ré as caint. Óir iré rin a bí cun é díol, asur
 sur duine de'n dáréas é.

CAIBIDÍOL VII.

Téigeanann Críost ruar cun féile na scabarnacu: tugann ré
 teasairis uaid ra teampul.

- 1 1 n-a diaðo ran do riubluigead loira ra ḡaililí,
 óir níor b'áil leir riubal i nlúðáa toirḡ na lúðais
- 2 a beic a d'iarraio é cun cun báir. Asur bí féile
 na n-lúðac, ¹ féile na scabarnacu, i n-acmairead.
- 3 Asur duðairc a b'ráicre féin leir: fás an áit reo
 asur eirig ircead i n-lúðáa i otreo ḡo b'feicir do
- 4 deirḡiobuil féin na ḡníomairca a deineann tú. Óir
 ní deineann doinne don níð a ḡan fíor asur é a d'iar-
 raið é féin a beic. puibilíde; má deineann tú na
- 5 neic reo tairbeáin tu féin do'n domán. Mar níor
- 6 creio a b'ráicre féin ann. Asur duðairc loira leð:
 Níor táinig mo trát-ra fór; ac tá búir otrát-ra
- 7 ollam i ḡcómnuighe. Ní féioir do'n traoḡal ruat a
 taðairc daoib-re; tá ruat aighe dóm-ra, ám, mar tá
- 8 fiaðnaire asam 'á déanam 'n-a taob ḡo b'fuil a
 ḡníomairca ḡo h-olc. Téigir-re ruar cun na féile
- 9 reo, ac ní'lim-re as dul ruar cun na féile reo, mar
- 10 ní'l m'aimirir tascáicre fór. Nuair aduðairc ré an
 méio rin o'fan ré féin i nḡaililí. Ac nuair a bí a
- 11 b'ráicre imcighe ruar, anran do cuaid ré féin ruar
 cun na féile, ac níor b'ór áro é, ac amáin fé ceilt
- 12 ar rlig.
- 11 Asur bí na lúðais 'ḡá loirḡ, lá na féile, asur deir-
 12 oir: Cá b'fuil ré riú? Asur bí ḡluairéan mór
- amearḡ na n-daoine mar ḡeall air. Cuir acu 'ḡá
 ráð, Duine fóḡanta iread é. Tuille acu 'ḡá ráð,
 ní h-eað, ac as meallað an pobuil iread atá ré.
- 13 Níor labair doinne amac 'n-a taob ám, toirḡ easla
 na n-lúðac a beic ort.

Ac timpal meadhon lae na féile cuairt fóra ruar 14
irtead ra teampul agus bí ré as teagairt.

Agus bí na lúthais as déanamh iongha de, agus 15
deiridí: Cá bfuair ré seo an léigean a beit aige,
agus nár fogluim ré é? O'fheasair fóra iad agus 16
dubairt ré: An teagairt ro a tuisaim-re, ní liom é,
ac leir an t-é a cuir uairt mé. Má'r mian le duine a 17
toil rin do déanamh aicneóid ré i dtaobh an teagairt,
an ó Dia é, nó an uaim féin atáim as caint. An t-é 18
a labhrann uairt féin, a glóire féin a loirgeann ré;
ac an t-é a loirgeann glóire an t-é a cuir uairt é, tá
ré rin píunnead agus ní'l éascóir ann. ¹ Nár tuis 19
maoir an olígh d'aoib-re, agus ní cómlíonann doinne
asuib an olígh? Cad cuige d'aoib beit a d'iarraid 20
mé cur cun báir? O'fheasair an truaigh agus d'ub-
radar: Deamán atá ionat; cia 'tá a d'iarraid tú cur
cun báir? O'fheasair fóra agus dubairt ré leó: 21
Deinear don obair amáin, agus tá iongha oraid 20
leir. Uime rin tuis ² Maoir an timpal-gearraid 22
d'aoib (ní sur ó Maoir é, ³ ac ó rna h-aicneóid),
agus deineann rib timpal-gearraid ar duine ra trab-
bóir. Má deineann rib timpal-gearraid ra trab- 23
bóir i dteod ná curfí olígh Maoire ar neamhí, an
bhuil feara asuib cúgam-ra mar geall air sur dein-
ear an duine ar fad do leigear ra trabbóir? ⁴ Ná 24
tuis d'beir do réir mar a cítear, ac tuis d'beir
ceart.

Agus dubairt cur de muintir Ierúsaleim: Nac é 25
seo an t-é 20 bhuilí ríad a d'iarraid é cur cun báir?
Agus féad tá ré as caint 20 puiblíde, agus ní deir 26
ríad don ní leir. An bhuil a fíor 20 fíor as na
h-uachtaráin sur b'é seo Críort? Ac tá aicne 27
asainn air seo, cá d'áinig ré; ac Críort, nuair a
tiocfaid ré, ní h-eól d'aoinne cá h-aic surab ar é.
Anran do labair fóra do sur áir, agus é as teagairt 28
ra teampul, agus dubairt ré: Tá aicne asuib orim-ra
agus ir eol d'aoib cáir ab ar mé; agus ní uaim féin
a tánas; ac tá an t-é a cuir uairt mé fíor, agus ní'l

¹ exod. xxiv 3² lebit. xii. 3.³ Gen. xvii. 10.⁴ Deut. i. xvi.

- 29 aítne aḡaið-re aip. Tá aítne aḡam-ra aip, mar ip
 30 uaið mé, aḡur ipé féin a cuip uaið mé. Anran bíoðar
 a o'iaipaið beipte aip, ac níor cuip doinne lám ann
 mar ní ipaið a t'rác taḡaiðe fór.
- 31 Oo c'peio a lán oe'n t'rluaḡ ann, ámh, aḡur
 veipioir: Nuair a t'iofaið C'rioirt an noéanraið fé
 níor mó m'ipbúiltí 'ná mar a o'eineann an ouine reo?
- 32 O'airiḡ na f'airipiniḡ an t'rluaḡ aḡ cur 'r aḡ cúit-
 eam n-a t'aoð ar an ḡcuma ran, aḡur cuip na h-uac'ta-
 ráin aḡur na f'airipiniḡ oificeaða cun beipte aip.
- 33 Aḡur ouðaipt íora leo: Táim aḡaið fór tamall beaḡ
 aipripe; aḡur táim aḡ im'teac't aḡ t'riall ar an t-é
 34 a cuip uaið mé. Veio ipð a'm loip, aḡur ní b'raḡaið
 ipð mé; aḡur an áit 'n-a b'puilim-re, ní féioip o'aoið-re
 35 teac't ann. Aḡur ouðaipt na lúoiḡ eatar'ta féin:
 Cá b'puil fé reo aḡ oul aḡur ná f'aiḡmíð é? An aḡ
 t'riall ar an muintip atá f'ḡaipt'e amearḡ na nḡeinte
 36 atá fé aḡ oul, cun na nḡeinte teaḡarḡ? Cao í an
 caint reo a'ouðaipt fé: Loiḡeóðaið ipð mé aḡur ní
 b'raḡaið ipð mé, aḡur an áit 'n-a b'puilim-re ní féioip
 o'aoið-re teac't ann?
- 37 Aḡur an lá veipineac, ¹ an lá móip o'aimip na
 féile, bí íora 'n-a f'earam aḡur é aḡ laðaipt ḡo h-ápo,
 aḡur veipeað fé: Má tá t'ar't ar doinne, taḡað fé
 38 cuḡam-ra aḡur ólað fé. ² An t-é a c'peioeann ionam-
 ra, mar a'ouðaipt an ḡḡipóinn: Rui't'io ar a b'poinn
 39 r'pu'tana uipḡe beó. Aḡur oo laðair fé an caint pin
 ar an Spio'raið a bí le ḡlacað aḡ an muintip a c'peio-
 peað ann; oip bí an Spio'raið ḡan taðaipt fór, mar
 40 bí íora ḡan oul ip'teac' 'n-a ḡlóiḡe fór. Ouðaipt
 o'aoine oe'n t'rluaḡ, ámh, nuair a o'airiḡeaðar an
 41 caint pin uaið: Ipé reo an f'áið ḡan am'par. Ouð-
 aipt tuille acu: Ipé an C'rioirt é reo. Aḡur ouðaipt
 42 p'aint acu: An ó ḡaililí atá C'rioirt aḡ teac't? Ná
 43 veip an ḡḡipóinn ḡur oe f'íol O'áiðio, aḡur ³ ó baile
 B'etleheim, mar a ipaið O'áiðio, atá C'rioirt aḡ teac't?
 Aḡur o'eip' aḡḡear ra t'rluaḡ mar ḡeall aip.
 44 Aḡur ba mian le cuio acu b'peit aip; ac níor cuip
 doinne lám aip.

¹ lebit. xxiii. 27. ² 1'ráiar xlv. 3, lviii. 11. ³ m'ich. v. 2.

Anran táinig na h-oificeada aš tuiall ar na h-áir- 45
 fadairt ašur ar na fairsirínis ašur dubhadar-ran
 leó: Cad 'n-a táb nár tusaðair lib é? Ašur dub- 46
 airt na h-oificeada leó: Níor labair don duine muam
 mar a labhann an duine reo. Ašur o'freadair na 47
 fairsirínis: Ní h-éirir go bfuilte-re meallta, leir?
 An dóig go scribeann doinne de rna h-uactar- 48
 naib nó de rna fairsirínis ann? Ac an truaš ro ná 49
 fuil eolur ar an nólis acu, tá mallact oirca. Dub- 50
 airt Nicodémur leó, ¹ an fear úo a táinig cuise ra
 n-oirce, mar duine acu ab eaó é: An tucann ár 51
 nólis-ne breic ar duine gan a o'aireactaint ar
 tóir uair féin, ² ašur a o'airint cad a beimeann ré?
 O'freadar ašur dubhadar leir: An amlair ir 52
 fairsirínis tura leir? Cuairis an Spribinn, ašur
 cíir ná h-eirigeann fáir a' fairsirínis.

Anran cuairis gac doinne acu abairle cun a tise féin. 53

CAIBIRIOIL VIII.

An bean a fuair aš oéanam aóaltanair. Cíor a
 beirinnis gur ceirt a tadar.

Anran do cuairis íora amac go cnoc Oibet. 1
 Ašur táinig ré irteac ra teampul airir go moó ar 2
 mairin, ašur táinig na daoine go léir aš tuiall air
 ašur do fuir ré ašur bí ré 'gá tadar.

Ašur tuc na Spribneoirí ašur na fairsirínis leó 3
 bean gur fuair uirce i n-aóaltanair, ašur cuiradar
 'n-a fearam i láir í, ašur dubhadar leir: A Máig- 4
 irir, do fuair ar an mnaoi reo anoir ašur í aš
 oéanam aóaltanair. Ašur ³ tá oiruirge aš Maoir 5
 uinn ra olis a leicéir reo do cur cun báir le
 fadair do clocaib inri. Cad beirir-re? Ac 'gá 6
 tuiall irteac a dubhadar an caint rin le h-ionacur go
 bfeadairir mu éigin a cur 'n-a leic. Ašur do
 éom íora ríor ašur bí ré aš ríir le n-a méir ar an
 talam. Ašur do leanadar aš cur na ceirte 7

¹ *Supra* iii. 2. ² Deut xvii. 8, xix. 15. ³ lebit. xx. 10.

cúige. Anran o'eirig ré ruar asur dubairt ré leó :
 1 An duine asaið atá san peaca caitead ré an céad
 8 éloc léi. Asur do éiom ré ríor airí asur bí ré as
 9 ríorí ar an ocalam. Nuair a o'airigeadar an focal
 o'imtígeadar 'n-a n'ouine 'r 'n-a n'ouine, na reanóirí
 ar o'túir; asur do fásad íora i n' donar asur an bean
 10 'n-a rearam i látar. Anran o'eirig íora ruar, asur
 dubairt ré leir an mnaoi: A bean, cá bfuil na daoine
 a bí as cur ad' leit? An amlaib nár daoí doinne
 11 tu? Asur dubairt rí: Níor daoí, a tigeamna.
 Asur dubairt íora: Ní daoírad-ra tu ac éom beas.
 Imtíge, asur ar ro amac ná oem an peaca airí.

12 Asur anran do labair íora airí asur dubairt ré :
 2 Mire solur an domáin; an t-é a leanraib mé ní
 riublócaib ré ra doircead, ac beir aise solur na
 13 beata. Asur dubairt na fairirínig leir: Taoí-re as
 oéanam fiaðnaire oir féin; ní'l t'fiaðnaire fírimn-
 14 ead. O'fneasair íora asur dubairt ré leó: Bíod
 so bfuilim-re as oéanam fiaðnaire oim féin tá
 m'fiaðnaire fírimneac, óir ir eól dom cá o'tána asur
 cá bfuilim as dul; ac ní h-eól daoib-re cá o'tána ná
 15 cá bfuilim as dul. Tugann rið-re breit do réir na
 16 feola; ní tugaim-re breit ar doinne. Asur má
 beirim-re breit, tá mo breit ríor, óir ní h-am' donar
 atáim, ac mé féin asur an t-é a cuir uair mé, an
 17 t-átar. Asur 3 tá ríoríobta i n'úir n'olíg-re so
 18 bfuil fiaðnaire ó beir ríor. Ir mire a tugann fiað-
 naire oim féin, asur tá an t-átar, a cuir uair mé,
 19 as tabairt fiaðnaire oim. Asur dubairt leir:
 Cá bfuil t'átar? Asur o'fneasair íora: Ní'l
 aítne asaið oim-ra asur ní lúga 'ná mar atá aítne
 asaið ar m'átar; dá mbead aítne asaið oim-ra
 b'féirí so mbead aítne asaið ar m'átar, leir.
 20 Do labair íora na focal rin i n-áit coimeadta an
 éirte, asur é as teasars ra teampul; asur níor
 ruas doinne air, mar ní raib a érat taseaite fór.
 21 Asur dubairt íora leó: Táim-re as imtead, asur
 beir rið-re a'm loir, asur geobair rið bair i n'úir

1 Deut. xvii. 7. 2 I eóin i. 5. 3 Deut. xvii. 6, xix. 15.

bpeaca; an áit 'n-a bfuilim-re aš 'dul ní féadfaid
 rib-re teacht ann. Ašur duibairt na lúdaig: An 22
 amhlaid a marbódcaid ré é féin, so n'ouibairt ré, An áit
 'n-a bfuilim-re aš 'dul ní féadfaid rib-re teacht ann?
 Ašur duibairt ré leó: Ó'n áit tíor rib-re, ó'n áit 23
 tuar mire; de'n traošal ro rib-re, ní de'n traošal
 ro mire. Uime rin aduibairt lib, šeobaid rib bár 24
 1 núbir bpeacaib; óir muia šceirid rib šur mire é
 šeobaid rib bár 1 núbir bpeaca. Ašur duibairt leir: 25
 Cé n-é tu? Duibairt íora leó: An Turac, atá anoir
 féin aš caint lib-re. Tá a lán ašam le ráid ašur le 26
 breicniú 1 núbir 'tcaob; ac ¹ tá an t-é a cuir uaid
 mé fíor; ašur na neite a 'daimšear-ra uaid riniaid
 na neite a labhairm ra traošal. Ašur níor cuigead- 27
 'dar so raib ré 'šá ráid šur b'é Dia a áitair. Ašur 28
 duibairt íora leó: Nuair a 'áirbódcaid rib ruar Mac
 an Duine, anran iread beid fíor ašaid šur mé é,
 ašur ná deinim níd ar bit uaim féin, ac šur fé mar
 a teagairš m'áitair dom a labhairm na neite reo.
 Ašur an t-é a cuir uaid mé tá ré am' foáir, ašur níor 29
 fás ré am' donar mé, óir deinim 1 šcómnuigse na neite
 a áitneann leir. Nuair a labhair ré na neite rin 30
 do éire a lán daoine ann.

Ašur duibairt íora leir na lúdaig a éire ann: 31
 Má fanann rib ar mo bmačar ir fíordeiršiobuil ašam
 rib fearda; Ašur cuirfid rib eólu ar an bfinne, 32
 ašur raorfaid an finne rib. O'fneasraodar é: Ir 33
 de fíol Ábraham rinn, ašur ní raðamair miam 1 n-ár
 n'aoiraid aš doinne; conur a deirir-re, Saorfar
 rib? O'fneasair íora iad: Šo deinim deinim 34
 adairim lib, ² šac doinne a deineann an peaca tá
 ré 'n-a daor aš an bpeaca. Ní fanann an daor ra 35
 teaglad do fíor, áitac; ac fanann an mac ra
 teaglad do fíor. O'á bšig rin, má raorann an mac 36
 rib beid rib raor dáirib. Tá fíor ašam šur de 37
 fíol Ábraham rib. Ac ní foláir lib mire cup cun
 báir, mar ní bfašann mo bmačar ršig ionaid. Lab- 38
 hairm-re an níd a conac 1 bfoáir m'áitair; ašur
 deineann rib-re neite a conacabair 1 bfoáir búir

¹ Róm. iii. 4.² Róm. vi. 15, 16; 2 Peao. ii. 19.

39 n-ačar féin. O'fpeasraodar asur dubraodar leir:
 1rē Ābraham āp n-ačair-ne. Dubairt Íora leó:
 Má'r clann o'Ābraham rib' deinið oibreada Ābra-
 40 haim. Ac anoir nī folāir lib' mire marbú, duine
 a labrann lib' an fírinne a o'airigeas ó Ōia; níor
 41 ðein Ābraham ran. Deineann rib'-re obair búr
 n-ačar féin. Asur dubraodar leir: Nī h-a' orúir
 a seineadó rinne; tá don ačair amáin asainn, Ōia.
 42 Anran dubairt Íora leó: Dá mb' é Ōia búr n-ačair
 beað srað asuib' dóm-ra; óir do sliadear-ra ó
 Ōia asur do tanaas uair; óir nī h-uaim féin a tanaas,
 43 ac do cuir peirean uair mé. Cao 'n-a taoð ná h-aic-
 nigeann rib' mo caint? Mar nī féadann rib' m'
 44 urlabra o'airleadaint. ¹ 1r ó'n noiaðal. búr n-ačair,
 rib'-re, asur iriā na neite a taitneann le nbúr
 n-ačair a ðeineann rib'. Dúnmairbóir ab eað é rin
 ó turað, asur níor fearaim ré ra bfrinne, óir nī'l
 fírinne ann; nuair a labrann ré an t-éitead labrann
 ré an níð 1r leir féin, óir tugann ré an t-éitead asur
 45 1rē ačair an éitig é. Ac nuair a o'innrim-re an
 46 fírinne nī cpeideann rib' mé. Cé'cu asuib' a cuirir
 peaca am'leit? Má innrim an fírinne ðaoib' cao
 47 'n-a taoð ná cpeideann rib' mé? ² An t-é 1r ó Ōia
 éirteann ré le bpeitrib' Ōé. 1rē cuir ná h-éirteann
 rib'-re leó mar nī h-ó Ōia rib'.
 48 Asur o'fpeasair na lúðais é asur dubraodar:
 Ná c mairt aoirimíð-ne é sur Samairtānāc tura asur
 49 so bfuil deamān ionat? O'fpeasair Íora: Nī'l
 deamān ionam-ra, ac tugaim onóir do m'āčair, asur
 50 tá earonóir tabairta asuib'-re dóm-ra. Ac nílir-re
 as loirg mo slióire féin; tá don a loirgeann asur
 51 a tuggann breit. So veimín veimín aoirim lib',
 má coimeáðann don duine mo briatar nī feiciró ré
 52 bār so deó. Anran dubairt na lúðais: Tá fíor
 asainn anoir so bfuil deamān ionat. Tá Ābraham
 marb, asur na fáirde, asur veirir-re, Má coimeáðann
 53 duine mo briatar-ra nī blairiró ré bār so deó. An
 amlaib' 1r mó de duine tura 'ná āp n-ačair Ābraham,
 atá tar éir báir? Asur táir na fáirde tar éir báir.

¹ 1 eóin iii. 8.² 1 eóin iv. 6.

Cé h-é túra,odar leat? O'fneasair íora: Má tús- 54
aim-re glóire dom féin ir neamníð mo glóire. Iré
m'áchair a túsann glóire dom, an t-é a veir rib-re
sur b'é búir n'óia é; Asur ní'l aicne asaið air; ac 55
tá aicne asam-ra air. Asur má veirim ná fuil
aicne asam air beirð mé mar rib-re, as náð an éicig.
Ac tá aicne asam air, asur táim as cómlíonad a
briatair. Ba mór as búir n-áchair Ábraham so 56
breicreath ré mo lá-ra. Do conaic, asur bí áchar air.
Anran dubairt na lúdaig: Ní'l caogad blian o'aoir 57
fór asat, asur conaicir Ábraham? Asur dubairt íora 58
leó: So veimín veimín a veirim lib, táim-re ann ó
noim Ábraham a beir ann.

Anran do tógadair na cloca cun iad do caitéam 59
leir; ac do ceil íora a cío orca asur o'imcig ré
amad ar an tceampul.

CAIBIDÍOL IX.

Raodarc as Cnóirc 'á ábairt do'n duine do ruad 'n-a
dall.

Asur as sabail na rlighe do do conaic íora duine 1
a bí 'n-a dall, asur sur dall a ruad é. Asur 2
o'fiarraig a veirgiobuil de: a Rabbi, cé'cu a
vein peaca, é reo nó a áchair 'r a máchair, treár sur
ruad 'n-a dall é? O'fneasair íora: Níor peacais 3
ré reo ná a áchair ná a máchair; ac cun so tairbeán-
raí oibreaca Dé ann. Tá oim-ra oibreaca an t-é a 4
cuir uairð mé do déanam an fáir atá an lá ann; tá an
oirdce as teact nuair nác féidir o'aoinne obair a
déanam. An fáir atáim ar an raozal ir mé polur 5
an traozail. Nuair adubairt ré an caint rin do 6
cuir ré reile ar an tcalam, asur déin ré laac leir
an reile, asur cimit ré an laac de fúilib an dail, 7
Asur dubairt ré leir: Imcig asur nis i locán Silóe, 7
(a minigtear: Teactaire). O'imcig ré asur do
nis, asur táinig ré car n-air asur raodarc aige.

Anran dubairt a cómarrair asur na daoine a conaic 8
noimur rin é asur é a o'iarraig do éaraca: Ná é reo

- an fear a b'ioth 'n-a fúile as lois déarca? Asur
 9 duhairt daoine: Iré é. Duhairt daoine eile, ámtac:
 Ní h-é é, ac ir cormail leir é. Ac duhairt an duine
 10 féin: Ir mé é. Asur duhradar leir: Conur a
 11 h-orzlad do fúile duit? O'freadair ré: An fear
 ran ar a dtugtar íora, dein ré latad asur cimit ré
 de m' fúilib é, asur duhairt ré liom, imtis go locán
 Silóé asur nis. Asur o'imtisear, asur do nisear,
 12 asur cím. Asur duhradar leir: Cá bfuil an fear
 ran? Duhairt reirean: Ní fearadair.
 13 Tugadar cun na bfairirinead an fear a bí poime
 14 rin 'n-a dail. Asur ra trabbóio ab ead é nuair a
 dein íora an latad asur o'orzail ré fúile an duine.
 15 Asur airir o'fiarraig na fairirínis dé conur a fuair
 ré a radarc. Asur duhairt reirean leó: Cuir ré
 latad ar mo fúilib, asur do nisear iad, asur cím.
 16 Asur duhairt cuir de rna fairirínis: Ní h-o'ia an
 fear ro ná coimeadann an trabbóio. Asur duh-
 airt tuille acu: Conur ir féidir do duine peacaimail
 na mírbúiltí reo déanam? Asur bí riorma eatarca.
 17 Asur duhradar airir leir an ndail: Cad deirir-re
 leir an t-é rin a o'orzail do fúile? Duhairt reir-
 ean: Fáid iread é.
 18 Asur níor éreio na lúdaiz go raib ré 'n-a dail asur
 go bfuair ré a radarc, go dtí gur glaothadar ar
 acair asur ar mácair an t-é rin go raib a radarc
 19 fázalta aize. Asur ceirtiseadar iad, asur duhrad-
 ar: An é reo búir mac adair rí a rugad 'n-a dail?
 Conur a tárla go bfuil radarc anoir aize?
 20 O'freadair acair asur mácair an fíir iad, asur duh-
 radar: Tá fíor acair gur mac dúinn é reo, asur
 21 gur dail a rugad é; Ac conur do tárla radarc a
 beit anoir aize ní h-eól dúinn, ná ní h-eól dúinn cé
 o'orzail a fúile; fiarraigíó de féin é; tá aor aize;
 22 labrad ré féin air féin. Duhairt an t-acair asur
 an mácair na neite rin mar bí eagla na n-lúdad
 orca, óir bí rocair as na lúdaiz an uair rin, doinne
 a déarfad gur b' é Críort é, é cur amac ar an rind-
 23 goiz. Mar seall air rin iread aduhairt an t-acair
 asur an mácair, Tá aor aize, deinió é féin do
 ceirtíú.

Anran do glaothadar airís ar an n-uine a bí 'n-a 24
 dail, agus duibhíodar leir: Tabair glóire do 'Dia.
 Ir eól dúinne sur peacad an uine rin. Dubairt 25
 reirean leó: Má'r peacad é ní fearad-ra ran. Tá
 fíor ašam don níó amáin, so rabar am' dail agus so
 bfuil rabar anoir ašam. Agus duibhíodar-ran 26
 leir: Cad a vein ré leat? Conur a d'oršail ré do
 fúile duit? O'fheadair ré iad: O'innreap ceana 27
 daoib é agus d'aireabair mé. Cad ab áil lib 'šá
 aireactaint airís? An amlaib ba máit lib-re, leir,
 veit i nbúr ndeirgiobuil aise? Anran do tusaodar 28
 rooc-caint do agus duibhíodar: Bí-re ad' deirgiobul
 aise; ir do máoir ir deirgiobuil rinne. Ir eól 29
 dúinne sur labair 'Dia le máoir, ac an fear ro, ní
 h-eól dúinn cá dtáinig ré. O'fheadair an fear 30
 agus dubairt ré leó: So veimín ir ionšantac an
 ršéal é rin, šan a fíor a veit ašailb-re cá dtáinig ré,
 agus d'oršail ré mo fúile dóm-ra: Tá fíor ašainn, 31
 ámtac, ná h-éirteann 'Dia le lučt peacái déanam;
 ac má tusaann uine onóir do 'Dia agus má veineann
 ré toil 'Dé, éirteann 'Dia leir an n-uine rin. Níor 32
 h-airiŕeacó nam ó turac an domáin sur oršail doinne
 a fúile do uine a rušad 'n-a dail. Murá mbeacó sur ó 33
 'Dia an uine reo ní fearad ré don níó a déanam.
 O'fheadair agus duibhíodar leir: I bpeacáib a šein- 34
 eacó tu ar fad, agus an veineann tú rinne do
 teasars? Agus do comáineadar amac é.

O'airiŕeacó šora sur caiteadar amac é; agus nuair 35
 a fuair ré é dubairt ré leir: An šceirdeann turá
 i mac 'Dé? O'fheadair reirean agus dubairt: Cé 36
 h-é rin, a tšearna, so šceirdeacó ann? Agus duibh- 37
 airt šora leir: Conaicir é, agus an t-é atá aš caint
 leat iré é. Anran dubairt reirean: Cpeirim, a 38
 tšearna. Agus do fléacó ré dó, 'šá adrad.
 Agus dubairt šora: Aš tabairt breiteamantair a 39
 tanaš-ra ar an raošal ro; i dtréó so breicreacó
 an muintir ná feiceann, agus so noallraí an muintir
 a cionn.* Agus d'airiŕeacó cuib de rna faiririniš a bí 40

* Ver. 39. "i dtréó." Ir cuise rin a bí an mírbúilt. ní
 'šá rad é sur táinig Críort cun don uine déanam dail, ac
 sur cuš ná iúdaš a noaille 'n-a breiteamantair orca fein

1 n'foðair é, ašur duðraðar leir: An amlaioð
 41 atáimio-ne ðall, leir? Duðairt íora leó: Dá mbeað
 rib ðall ní beað peaca oraið. Ac anoir abriann rib,
 Tá raðaric ašainn: leannann búir breaca oraið.*

Caiibioioi X.

iré críoirt an doirur, ašur iré críoirt an t-aoðaire róšanta.
 1r don é ašur a atair.

- 1 Šo deiðin deiðin adeiðim lið, an t-é ná tašann
 an doirur irteað 1 šcío na šcaorac, ac do tašann
 irteað ar a mairt de cuma le ráir, biðeannac
 2 ireað é rin ašur pobálaiðe. Ac an t-é a tašann
 3 irteað an doirur, riné aoðaire na šcaorac. Oršalann
 an doirreoir do ran, ašur ainišio na caoire a šuð, ašur
 šlaodann ré ar a caoire féin, ar a n-ainim, ašur reo-
 4 lann ré amac iao. Ašur nuair a feólann ré amac
 a caoire féin šluairiann ré rómpa, ašur leannao na
 5 caoire é, mar ainišio riad a šuð. Ac ní leannao riad
 duine iaraðta, ac teiðio riad uaið, mar ní ainišio
 riad šuð na n-aoine iaraðta.
- 6 Do labair íora an troliúo rin leó. Ac ní fea-
 7 raðar cad a bí aige d'á ráð leó. Anran duðairt
 íora leó airir: Šo deiðin deiðin adeiðim lið šur
 8 mire doirur na šcaorac. Šac ar táiniš, biðeannaiš
 ašur pobálaiðe ab eað iao, ašur níor éirt na caoire
 leó.
- 9 1r mire an doirur. Má'r triom-ra a rašaið duine
 irteað, raorpar é; ašur šeobaið ré irteað ašur
 10 amac, ašur šeobaið ré an foruišeaðt. Ní tašann an
 biðeannac ac cun beic aš šuio ašur aš marbú ašur
 aš oiršiu. Tánas-ra ionur šo mbeað an beaðta acu,
 11 ašur šo mbeað rí acu níor iomaðamla. ¹ Mire an
 t-aoðaire róšanta. Tušann an t-aoðaire róšanta

¹ 1ráiar xl. 11; ezech. xxxiv. 23, xxxvii. 24.

leir an noioð úráio a beineðar d'á teacat ašur leir an
 noiúltú a tušaðar do.

* Ver. 41. Dá mbeað rib ðall, .i. dá mbeað ainbrior tar
 cumar oraið ní beað an peacað oraið, ac tátaoi aš maoiðeam
 ar búir n-eólur ar an rcirptiúir ašur ní'l don leatrgéal ašaið.

a anam ar ron a éoraic. An fear tuararóail 12
 ámhac, óir ní h-é an t-aoróaire é, agus ní leir féin
 na caoire, éionn ré an maictíre as teacé, agus fágan
 ré na caoire agus teiteann ré; agus deineann an
 maictíre fošail ar na caoire agus ršaireann ré 13
 agus teiteann an fear tuararóail mar ir fear tuar- 13
 aróail é, agus ní'l rpeoir aise inr na caoire. Mire an 14
 t-aoróaire fóšanta agus aicnišim mo cúio féin, agus
 aicnišio riad-ran mé. Fé mar a ó'aicnišeann an 15
 t-Ácáir mire ir ead ó' aicnišim-re an t-Ácáir leir;
 agus tá m'anam asam 'á éabairt ar ron mo éoraic.
 Agus tá caoire eile asam ná baineann leir an 16
 šeró ro; agus tá oim 130 ran a éabairt liom,
 agus éirteio riad le m' šlór; agus beio don éró
 ámhain ann agus don aoróaire ámhain. Mar šeall air 17
 reo atá šráó as an Ácáir dom, ¹ mar šo bfuilim as
 éabairt m'anama uaim, i tpeó šo n'óeapainn é
 šlacao éúšam airíir. Ní'l doinne 'šá éóšaint uaim, 18
 ac ir uaim féin atáim 'šá éabairt uaim; agus tá ar
 mo éumar é éabairt uaim, agus tá ar mo éumar é
 éóšaint éúšam airíir. Siní an aicne a fuarar ó
 m'Ácáir.

O'eiriš riorma airíir ioir na lúoaiš mar šeall ar 19
 an šcaint rin. Agus éubairt cuio acu: Ir ámlaió atá 20
 deamán ann, agus tá ré ar a meabair; cao ab ail
 lió as éirteacé leir? Éubairt tuille acu: Ní caint 21
 fir šo mbeao deamán ann an éaint rin; an bfeao-
 fao deamán rúile na n'óall a ó'oršailt?

Agus bí féile an toirbearta i n-lerúralem, agus 22
 ra šeimheao ab ead é. Agus bí íora as riubal ra 23
 teampul, i bpóirre Šalomóin. Agus táiniš na 24
 lúoaiš 'n-a tšimpal, agus bíodair 'šá ráó leir: An faoa
 a leapair as baint an anama arainn? Má'r tú
 Críort, innir dúinn é šo roileir. O'fneasair íora 25
 130: Táim 'šá innrint óaoib, agus ní épeideann rió é.
 Na h-oibneaca atá asam 'á óeanaš i n-ainim m'Ácáir,
 tá riadnair acu 'á óeanaš dom. Ac ní épeideann 26
 rió-re, mar ní de'm' caoire-re rió. Éirteio mo 27

c̃aoĩre-re le m' ḡlór, aḡur aĩt̃nĩḡim-re iao, aḡur
 28 leanaio riao mé. Aḡur t̃á an beaṭa řioṙuĩṭe
 aḡam-ra 'á ṭaḃaĩṭc ṭóib; aḡur ní caill̃raĩ ḡo ṭeó
 iao, aḡur ní ṭéanraĩṭ ṭoinne iao a ṭ'ṙuaṭaṭ ar
 29 mo láim-re. T̃á an níṭ a ṭuḡ m'Áṭaĩṭ ṭom níor
 mó 'ná ḡaṭ uile níṭ; aḡur ní řeĩṭaĩṭ ṭ'ṭoinne ṙuaṭaṭ
 30 ar láim m'Áṭaĩṭ. Ir don mire aḡur an t-Áṭaĩṭ. *
 31 Anraan ṭo ṭóḡ na lúṭaĩḡ na cloṭa cun ḡaḃáil ṭo
 32 cloṭaib ann. Ṭ'ṙeaḡaĩṭ Íora iao: T̃á a lán oib-
 reaṭa řóḡanta ṭaĩṙbeánta aḡam ṭaoib ó m'Áṭaĩṭ;
 cé'cu obaĩṭ acu ḡo ḃṙuil řib aḡ ḡaḃáil ṭo cloṭaib
 33 ionam maĩ ḡeall aĩṭ? Ṭ'ṙeaḡaĩṭ na lúṭaĩḡ é: Ní
 maĩ ḡeall ar obaĩṭ řóḡanta aṭáimĩṭ aḡ ḡaḃáil ṭo
 cloṭaib ionaṭ, aṭ maĩ ḡeall ar ṭiaṃaĩṙlaṭ, aḡur ḡo
 nṭeimeann ṭú Ṭia ṭíot řeĩn, bíoṭ ḡur ṭuine ṭu.
 34 Ṭ'ṙeaḡaĩṭ Íora iao: Ná řuil řḡríobṭa i nḃúr nṭlĩḡ
 35 řeĩn, ¹Ṭuḃaĩṭc-ra, ir ṭéĩṭe řib? Má ṭuḃaĩṭc ře
 ḡur ṭéĩṭe iao řúṭ ḡur laḃṙaṭ ḃṙiaṭaĩ Ṭé leó, aḡur
 36 náṭ řeĩṭaĩṭ an řeṙṙṭiúr ṭo cúṙ ar neam̃níṭ, An t-é a
 ḃeannuiḡ an t-Áṭaĩṭ aḡur ṭo cúṙ ře uaiṭ ar an
 řaoḡal, an nṭeĩṭ řib-re leiṙ, T̃á ṭiaṃaĩṙlaṭ aḡaṭ
 'á ṭéanaṃ, ṭoiṙḡ ḡo nṭuḃaĩṭc, Ir mé Mac Ṭé?
 37 Muṙa nṭeinim oibreaṭa m'Áṭaĩṭ ná cṙeĩṭoṭ mé.
 38 Aṭ má ṭeinim, muṙa maĩṭ liḃ mire cṙeĩṭeamaĩṭc,
 cṙeĩṭoṭ na h-oibreaṭa, i ṭṭṙeó ḡo mbeĩṭ řioṙ aḡaib
 an t-Áṭaĩṭ a ḃeĩṭ ionam-ra aḡur mire řa n-Áṭaĩṭ.
 39 Anraan ḃíṭṭaĩ a ṭ'iaĩṙaĩṭ ḃeĩṭe aĩṭ; aḡur ṭ'imṭiḡ
 40 ře ar a lám̃aib. Aḡur ṭ'imṭiḡ ře aĩṙĩṭ ṭaĩ lóṙṭan,
 cun na h-áĩṭe 'n-a řaib Eóin aḡ ḃaĩṙṭeaṭ ar ṭṭúr;
 41 aḡur ṭ'ṙan ře anraan. Aḡur ṭáim̃ḡ a lán ṭaoine aḡ
 ṭṙiaill aĩṭ, aḡur ṭeĩṙṭóĩṙ: Níor ṭein Eóin don níṭ
 42 míṙḃúĩṭṭeaṭ; Aṭ na neĩṭe ḡo leiṙ aṭuḃaĩṭc Eóin
 'n-a ṭaob řo ṭob' říor iao. Aḡur ṭo cṙeĩṭ a lán ann.

¹ Salm. lxxxī. 6.

* Ver. 30. "Ir don mire aḡur an t-Áṭaĩṭ," .i. don náṭúĩṙ
 am̃áin ṭiaṭa aḡur ṭá ṙeaĩṙaĩṭ ře leiṭ.

CAIBIDÍOL XI.

Λαράρις δ' ἐβαίρετ' ἀγ' ἐρίοισι οὐκ ἐμάρ. κομίσσεται
 ἡ ἀσθενότης σου ἐν ἐκέρῃ σου βαίρ.

Δεῦρ βί' οὐνε δ'άρ' β' αἰνῶν Λαράρις, ὁ Ἰεζάκι, ὁ 1
 βαίρε Μάριε δεῦρ Μάρτα ἀ' οἰκίῳ, δεῦρ βί' πέ
 βρεῖτε. β'ί' ριν Μάριε ¹ τοῦ οἰκίῳ ἀν' οἷα ἀρ' ἀν' 2
 οἰκίῳ δεῦρ τοῦ οἰκίῳ ἀ' ὅρα le n-a γρ' αἷς
 δεῦρ ἰρέ ἀ' οἰκίῳ Λαράρις ἀ' βί' βρεῖτε. Δεῦρ τοῦ 3
 οἰκίῳ ἀν' βεῖρε οἰκίῳ τεαῖρεαῖς οἰκίῳ 'ῥά ἡδ' ὅ:
 ἀ' οἰκίῳ, πέρε, ἀν' τ-ε ἰρ' ἰονῶν leat τὰ πέ
 βρεῖτε. Νυαίρ' αἰνῶν ἰορὰ ἀν' νί' ριν οὐβαίρε πέ: 4
 Νί' οἰκίῳ βαίρ' ἀν' βρεῖτεαῖς ρο, ἀ' οἰκίῳ γλῶριε 'Οέ,
 ἰονῶν γο οἰκίῳ γλῶριε τοῦ Μᾶς 'Οέ τῆτε.

Δεῦρ 'οὐβ' ἰονῶν le n-ἰορὰ Μάρτα δεῦρ ἀ' οἰ- 5
 κίῳ Μάριε δεῦρ Λαράρις. ἀ' νυαίρ' ἀ' οἰκίῳ πέ ε' 6
 βεῖρε βρεῖτε οἰκίῳ πέ ρα n-αἷς ἐαῖρα ἀρ' πέρε δ'ά
 λά. Ἀνῶν, τὰρ ἀ' εἰρ' ριν, οὐβαίρε πέ le n-a οἰ- 7
 κίῳ: Τεῖςμῖρ γο ἰούδα ἀἰνῶν. Οὐβαίρε ἀ' 8
 οἰκίῳ leir: ἀ' Ῥαββί, βί' na ἰούδα ἀ' οἰκίῳ
 γαῖα τοῦ ἐλῶν ἰονῶν ἀνοίρ, δεῦρ ἀν' οἰκίῳ ἀγ' οὐ
 οἰκίῳ na n-αἷς ριν ἀἰνῶν? Οἰκίῳ ἰορὰ: Νά ριν 9
 δ'ά νυαίρ' οἰκίῳ ρα λά? Μά ριν οἰκίῳ οἰκίῳ ρα λά nί
 γεῖρε πέ βαρῶν, μαρ' ἐῖον πέ ρορ' ἀν' τῶν
 γαῖα ρο. ἀ' μά ριν οἰκίῳ πέ ρα n-οἰκίῳ γεῖρε 10
 πέ βαρῶν, οἰκίῳ nί' ἀν' ρορ' ρα οἰκίῳ ριν. Οὐ- 11
 βαίρε πέ ἀν' μέρ' ριν; δεῦρ ἀνῶν οὐβαίρε πέ leó: Τά
 ἀρ' γαῖα Λαράρις 'n-a ἐοῖα, ἀ' τὰμ ἀγ' οὐ ² οἰκίῳ
 οἰκίῳ. Οὐβαίρε ἀ' οἰκίῳ leir, ἀμ: ἀ' οἰ- 12
 κίῳ, μά τὰ πέ 'n-a ἐοῖα βεῖρε πέ γο μαῖτ. ἀ' ἰρ' ἀρ' 13
 ἀ' δ'άρ' ἀ' λαῖρ' ἰορὰ; δεῦρ μέρεαῖς-ρὰν γρ' ἀρ' ρὺαν
 ἐοῖα τοῦ λαῖρ' πέ. Οἰκίῳ οἰκίῳ ριν οὐβαίρε ἰορὰ 14
 leó γο ροῖε: Τά Λαράρις τὰρ εἰρ' βαίρ; δεῦρ μαρ' 15
 γαῖα οἰκίῳ-ρε, ἰονῶν γο γαῖα ρὺαν ρὺαν, ἰρ' μαῖτ
 ἰον' na ἡδ' ἀν; ἀ' τεῖςμῖρ ἀγ' τῶν ἀρ. Ἀνῶν 16
 οὐβαίρε τῶν, ἀρ' ἀ' οἰκίῳ οἰκίῳ, le n-a ἐοῖα-

¹ ματ. xxvi. 7; λúč. vii. 37; *infra* xii. 3.

² .i. ἀ' ἐοῖα ἀν' βαίρ.

ðeirgubuil: Téisgmír-ne mar an scéadna, ionur so
þraígmír bār i n-aonfeact leir.

- 17 Anran do tainis Íora, asur fusar pé é asur é
18 ceitre lá ra tuama. Asur bí Betánia i nsgoraact tím-
19 pal cúis rtað véas do Ierúsaalem. Asur bí cuir
mór lúðac tagaite as tmiall ar Marta asur ar
Máire cun róláir a cur ortá i nvoiarð a nómáir.
20 Asur o'airis Marta Íora beic as teact, asur o'imtis
rí amac 'n-a coinnib, asur bí Máire 'n-a ruide ra
21 tís. Anranoubairt Marta le h-Íora: A tís-
earna, dá mbeicéa anro ní beað mo ðmáir marb;
22 Ac anoir féin tá fíor asam pé ruð a iarrfáir ar Óia
23 so rtaðarfáir Óia ðuit é. Dubairt Íora léi:
24 Eireðcáir do ðmáir airir. Dubairt Marta leir:
Tá fíor asam ¹so n-eireðcáir pé ra n-airisige an
25 lá véanað. Dubairt Íora léi: Ir mire an airisige
asur an beaða; ²an t-é a cpeirdeann ionam-ra, má
26 geirdeann pé bār féin, beir pé beó; Asur sac ðuine
atá beó asur do cpeirdeann ionam-ra ní þraðair pé
27 bār coirðce. An scpeirdeann tú ran? Dubairt rí
leir: Cpeirim, a tísearna; cpeirim-re sur tura
Críort Mac Dé beó, asur sur táinir ar an raogal
28 ro. Nuair a bí an cáint rin ráirte aici o'imtis rí
asur glaoir rí i scoðar ar a ðmáir Máire, asur
oubairt rí léi: Táinir an Máisirtir, asur tá pé as
29 glaoðac ort-ra. Nuair airis riri an méir rin o'eiris
30 rí láirneac asur cuair rí as tmiall air. Óir ní raib
Íora tagaite fór irteac ra baile, ac bí pé 'n-a rtað
31 ra n-áit 'n-a rtaínis Marta cuige. Asur na lúðais a
bí ra tís i þroðair Máire, as cur róláir uirí, nuair
a conacðar as eiris i asur as imteact amac cóm
h-obann, do leanaðar i asuroubraðar: As ðul cun
an tuama atá rí, cun suil a véanam ann.
- 32 Ac nuair a táinir Máire cun na h-áite 'n-a raib
Íora asur nuair a conaic rí é, do cáit rí i féin asá
córair asuroubairt rí leir: A tísearna, dá
33 mbeicéa anro ní beað mo ðmáir marb. Asur nuair a
conaic Íora as sol i, asur na lúðais a táinir i n-aon-
feact léi as sol, do leis pé orna teact ó n-a rpiorair

¹ Lúc. xiv. 14; *supra* v. 29.

² *Supra* vi. 40.

asur buaiream a teac̃t air, Asur dubairt ré: Cár 34
cuireadhair é? Asur dubhadar leir: Tar, a t̃is-
earna, asur feic.

Asur bí Íora as rilea. 35

Asur dubairt na lúdaig̃: Féac̃, caõ é an cion a bí 36
aig̃e air. Dubairt cuir̃ acu, am̃t̃ac̃: An fear ro 37
a d'or̃gail rúile an t-é a rũg̃ad̃ 'n-a d̃all, an am̃laib̃
nar̃ féad̃ ré an duine reo coimead̃ san báir d'f̃ãg̃áil?

Asur dein Íora or̃na air̃ir, asur táinig̃ ré cun an 38
tuama; asur pluair c̃araig̃e ab ead̃ an tuama, asur
clõc̃ anuar uir̃c̃i. Dubairt Íora: Tó̃g̃aib̃ an clõc̃. 39
Dubairt Marta leir, uir̃f̃iúr an duine m̃air̃b̃: A
t̃isearna, tá ré br̃ean um an d̃taca ro, mar̃ tá ré
ceit̃re lá mar̃b̃. Dubairt Íora léi: Ná dubairt 40
leat má c̃reideann tú go b̃reic̃fir̃ gl̃óire d̃é? Anran
do tó̃g̃ad̃ an clõc̃. Asur d'féac̃ Íora ruar asur 41
dubairt ré: A d̃tair, beirim a buidead̃ar leat sup̃
éir̃tir liom. Bí f̃ior̃ asam féin, am̃t̃ac̃, go n-éir̃teann 42
tú liom i gcómñuig̃e, ac̃ dubairt é rin ar̃ ron na
ñdaoine at̃á anro am' t̃imp̃al, i d̃t̃reó go sc̃reid̃-
f̃ĩoir̃ sup̃ cuir̃ir̃-re uait mé. Tar éir̃ na cainte rin 43
do r̃ad̃ d̃ó do gl̃aib̃ ré do g̃ũt̃ ar̃o: A l̃arauĩr,
tar am̃ac̃. Asur táinig̃ am̃ac̃ láit̃reac̃ an t-é a bí 44
mar̃b̃, asur na ceang̃ail báir ar̃ a l̃am̃aib̃ asur ar̃ a
c̃or̃aib̃, asur an t-éad̃ac̃ ar̃ a ceannaac̃aib̃. Dubairt
Íora leó: S̃g̃aol̃tear̃ é asur leig̃tear̃ cun riu báil é.

Anran do c̃reid̃ a lán de r̃na lúdaig̃ ann, de'n 45
m̃uirt̃ir̃ a táinig̃ as t̃riall ar̃ m̃áire asur ar̃ m̃arta,
asur a c̃onaic̃ na neit̃e a dein ré. Ac̃ d'im̃t̃ig̃ cuir̃ 46
acu as t̃riall ar̃ na f̃air̃ir̃inig̃ asur d'inñreadh̃ar d̃óib̃
caõ a dein Íora. Anran do c̃ruinñig̃ na h-ar̃o- 47
f̃ãg̃air̃t̃ asur na f̃air̃ir̃inig̃ cóm̃air̃le, asur deir̃f̃ĩoir̃:
Caõ 'tá asainn 'á d̃éanam̃, asur é reo as d̃éanam̃ a
lán m̃ir̃b̃úilt̃í? Má r̃g̃aol̃im̃ĩo leir ar̃ an gcuma 48
ro c̃reid̃f̃ĩo na daoine go léir̃ ann, asur tioc̃f̃aib̃ na
Róm̃ánaig̃ asur r̃g̃m̃or̃f̃ĩo r̃iad̃ ar̃ d̃t̃ir̃ asur ar̃
gc̃inéal. Asur bí doinne am̃áin or̃t̃a asur Cair̃ar̃ 49
ab ainim̃ d̃ó, asur b'é ar̃õf̃ãg̃air̃t̃ na bliana ran é,
asur dubairt ré leó: Ní cuĩgeann r̃ib̃-re don ñí̃b̃.
Ní m̃ac̃t̃nuĩgeann r̃ib̃ conur mar̃ ir̃é búir̃ leat̃ don 50

duine amáin d'fásgáil báir ear ceann an pobuil, agus
 51 san an cinéal so léir do dól ar ceal. Ní uair féin,
 ámtac, adubairt ré an caint rin, ac ó b'é an t-áir-
 fásairt é do'n bliain, do labairt ré tarfáirteac, so
 52 raió íora cun báir d'fásgáil ar ron an cinéil; agus
 ní h-ar ron an cinéil amáin, ac cun clainne dé a bí
 53 rfaritche do éruinnú i n-aon buidín. Ó'n lá ran
 amac, d'á bfuig rin, bíodair as beartú ar é cun cun
 54 báir. Uime rin níor fuibluig íora fearoa so puib-
 ilíde amearg na n-lúdac, ac d'iméig ré irteac
 i sceannair i n-aice an fáraig, so caear ar a dteu-
 tar éirem, agus d'fan ré anran i bfoear a deir-
 siobul.

55 Anran bí cáirg na n-lúdac so h-acamair, agus móran
 daoine as teac so ierúsaleim ó'n dteac roim
 56 an scáirg cun iad féin do naomú. agus bíodair as
 loig íora, agus iad as caint eatarca féin 'n-a
 fearam ra teampul: Caó ir dóg lib fé n-deara dó
 san teac cun lae na féile? agus tug na h-áir-
 fásairt agus na fairsirínig óró, dá mbead fíor
 as doinne cá raió ré, é d'innirint, i dteac so
 mbéarraióir air.

CAIBIDÍOL XII.

Cora éiríort d'á n-ungad a dól irteac i scaear ierúsaleim
 ar muin arail. an gué ó neam.

- 1 Ac ré lá roim féile na cáirg táinig íora so
 1 Betánia mar a bfuair laraur bair agus sur tós
- 2 íora ó'n mbair é. agus deiradair fearca dó ann,
 agus bí Marta as fmoctalam, agus duine de'n cuir-
 eactain a fuir cun bíó i n'foear ab ead laraur.
- 3 agus tós Máire púnt meagcaint d'ola ana-uair,
 de rpicnáró díur, agus cuir rí ar coraíó íora é,
 agus anran do éimil rí a cora le n-a sruais; agus
 do líonad an tig de baluit cúmra an rpicnáró.
- 4 agus adubairt duine de rna deirsiobuil, lúdar
- 5 ircairíot, an fear a bí cun é díol: Caó 'n-a taob náir

¹ mat. xxvi. 6; marc. xiv. 3.

d'íolað an ola ro ar trí céad pínghin ašur é tábhairt
 do rna boctaid? Ní tré don rpeóir a beit aise inr 6
 na boctaid d'ubhairt ré an méio rin, ámtac, ac é
 beit 'n-a bíteamnac, ašur ir aise a bíoð an rparán,
 ašur iré a d'iomparad an méio a curcī ann. Anran 7
 d'ubhairt íora: leisib di féin, ašur coimeáðó pí é
 rin i scóir lae m'adlacta. Bíð na boict i scóm- 8
 nuise i nbúr bfochar ašuib, ac ní bím-re ašuib
 i scómnuisse.*

Ašur bí fíor aš rluaš móir de rna lúdaig é beit ra 9
 n-ait, ašur tanaðar, ní h-amáin mar sheall ar íora, ac
 cun so bfeicfíoir laraup, an duine a cós ré ó rna
 mairb. Ašur bí uactaráin na rāšar 'šá beartú so io
 marbócharíoir laraup, mar an scéadna, Mar bí ii
 móran de rna lúdaig aš imteact ašur aš creideam-
 aint i n-íora mar sheall air.

Ac amáireac a bí cúšainn do gluar amac rluaš 12
 móir de rna daoine a bí tagaithe cun na féile, mar
 d'airuiseadair íora beit aš teact so ierúsaleim
 Ašur cōšadair šéaga páilime ašur ríubluiseadair 13
 ré n-a déin ašur iad aš lúirig: Nóanna, molað
 do'n t-é atá aš teact i n-ainim an Tigearna, pí
 írraéil. Ašur do fudair íora aral óš, ašur do fuid 14
 ré ar a muin, do réir mar atá ršríobta: ¹ Ná bíoð 15
 easal ort, a inšean síoin; Féac, tá do pí aš teact ašur
 é 'n-a fuid ar fearnac arail. Níor tuis a d'eiršio- 16
 buil na neite rin ar d'uir; ac nuair a tušad glóire
 d'íora do cuimnišeadair ar na neitib rin a beit
 ršríobta 'n-a taob, ašur sup d'eineadair na neite rin
 leir. An trluaš a bí i n-a fochair nuair a glaoir ré 17
 laraup ar an d'cuama ašur cōš ré ó rna mairb é,
 tušadair fiaðnaire uata. Ašur uime rin do táinig 18
 an trluaš amac 'n-a coinnib, mar d'airuiseadair sup
 d'ein ré an mírbúilt rin. D'ubhairt na fairsínig, 19
 d'á bšíš rin, eactarā féin: An bfeiceann rib ná fuil
 aš eirighe linn i n-don cōir? Siné an rāošal so léir
 imtište 'n-a d'iað.

¹ Zach. ix. 9.

* Ver. 8. feic an nóta ar maic. xxvi. ii.

20 BÍ, ámh, geinteada áiríte ar na daoine a táinig
 21 go Ierúsaleim cun Dia o'adhað lá na féile. Tána-
 dar ran as tiall ar Bíib, an fear ó Uetrada
 Saileli, asur o'iairadar nio air asur duiradar:
 22 A duine coir, ba mair linn íora o'feirgint. Táinig
 Bíib asur o'innir ré o'ainoir é, asur anran
 23 o'innir Bíib asur ainoir o'íora é. Ac o'frea-
 gair íora iad asur duirte ré: Táinig an uair cun
 24 glóire tabairt do Mac an Duine. Go deimh,
 deimh, a deimh lib, murá bfaid an gráinne ar-
 25 bair a tuiteann ra talam bair, ní bíonn ann ac é féin;
 ac má geibeann ré bair tugann ré toirad móir uair. ¹An
 t-é a grádhann a anam féin cailliré ré é; asur an
 t-é a o'fuaithgeann a anam féin ar an raogal ro,
 26 coimeadhann ré é i gcóir na beata ríoiríde. Má
 fmothlann duine mire, leanað ré mé; asur an áit
 i n-a bfuilim-re ir ann a beir an t-é a fmothlaid.
 Má deineann duine fmothlam oim-ra tabairt
 27 m'adair onóir do. Tá m'anam ar buaiream anoir.
 Asur cad déarfad? A adair, dein mé fadad ó'n
 uair reo. Ac ir cuise reo do tanaas cun na h-uair
 28 reo. A adair, dein t'ainim do foillirí. Anran
 do táinig suí ó neam: Do foillirígear ceana é, asur
 foillireóad air é.
 29 Asur na ruidigte a bí láithead o'airgeadair an
 suí asur duiradar sur toirthead a deinead. Ac
 30 duirte tuille acu: Do labair aingeal leir. O'frea-
 gair íora asur duirte ré: Ní mar geall oim-ra a
 31 táinig as suí ro, ac mar geall oirid-re. Anoir atá
 breit tabairt ar an raogal ro; anoir a caifair
 32 amad púinra an traogal reo. Asur má áiruid-
 gear mire ó'n dtalam tapairceóad sad nio cúgam
 33 féin. Asur duirte ré an méir rin 'sá cur i gcéill
 34 cad é an bair a geobad ré. O'fregair na daoine é:
 O'airgeamair-ne ar an nollí ²Críort a beir ann
 do ríor: asur conur a deimh-re nác folair Mac an
 Duine o'aróu? Cé n-é an Mac ran an Duine?
 35 Anran duirte íora leó: Tá an folur asad tamall

¹ mair. x. 39, xvi. 25; mair. viii. 35; lúc. ix. 24, xvii. 33.

² salm. cix. 4, cxvi. 2; iráid xl. 8; ezech. xxxvii. 25.

beaḡ ʔōʔ. ʔeinið ʔiubal an ʔaiʔ aṭā an ʔolur
 aḡaiḃ, i ʔʔeð nā beaʔʔaiʔ an ʔoiʔceacṭ oʔaiḃ;
 aḡur an ʔ-é bionn aḡ ʔiubal ʔa ʔoiʔceacṭ nī ʔea-
 ʔaiʔ ʔé cā mbionn ʔé aḡ ʔul. An ʔaiʔ aṭā an ʔolur 36
 aḡaiḃ cʔeiʔið ʔa ʔʔolur, i ʔʔeð ʔo mbeaʔ ʔiḃ
 i nḃūʔ ʔclann aḡ an ʔolur. ʔo laḃaiʔ ʔoʔa na neiṭe
 ʔin aḡur ʔ'imṭiḡ ʔé aḡur ʔo ceil ʔé é ʔéin oʔca.

Aḡur bioð ʔur ʔein ʔé an oiʔeaʔ ʔan mīʔbūilṭi oʔ 37
 a ʔcómaiʔ nioʔ cʔeiʔeadoʔar ann; ionur ʔo ʔcóm- 38
 líonʔaiʔ an caint aʔubaiʔ ʔʔaiʔar ʔaiʔ: ¹ A ʔiḡeapna,
 cé cʔeiʔ a ʔcloiʔceap uaiʔn? Aḡur cé ʔó ʔur ʔoill-
 ʔiḡeaʔ cuiʔle an ʔiḡeapna? Uime ʔin nioʔ ʔéadoʔar 39
 cʔeiʔeamaʔint, óiʔ ʔubaiʔ ʔʔaiʔar aiʔiʔ:* ² ʔo ʔall ʔé 40
 a ʔúile, aḡur ʔo ʔūʔ ʔé a ʔcʔoiʔe, ʔar a ʔʔeiʔʔiʔiʔ
 le n-a ʔúiliḃ aḡur ʔar a ʔcuiʔʔiʔiʔ 'n-a ʔcʔoiʔe.
 aḡur ʔo n-iompócaʔiʔ, aḡur ʔo ʔaoʔʔaiʔn iado.
 ʔubaiʔ ʔʔaiʔar na neiṭe ʔin nuaiʔ a cónaic ʔé a 41
 ʔlóiʔe, aḡur nuaiʔ a laḃaiʔ ʔé aiʔ. Ac ʔa n-am 42
 ʔcéadoʔa ʔo cʔeiʔ a lān ʔe ʔna h-uacṭaʔaiʔn ʔéin
 ann; ac nioʔ aʔmūiḡeadoʔar é, le h-eaḡla ʔoiʔiʔ na
 ʔaiʔiʔiʔiḡ, ʔar a ʔcuʔʔaiʔ ar na ʔinaḡóḡaiḃ iado. Óiʔ 43
 bá mō acu ʔlóiʔe ʔaoine 'nā ʔlóiʔe ʔé.

Anʔan ʔo laḃaiʔ ʔoʔa ʔo ʔuṭ áʔo, aḡur ʔubaiʔ ʔé: 44
 An ʔ-é a cʔeiʔeann ionam-ʔa, nī h-ionam-ʔa a cʔeiʔ-
 eann ʔé ac ʔan ʔ-é a cuiʔ uaiʔo mé. Aḡur an ʔ-é a 45
 cionn mipe, cionn ʔé an ʔ-é a cuiʔ uaiʔo mé. ʔr am' 46
 ʔolur ʔo cānaḡ ar an ʔaoḡal, ionur, an ʔ-é a cʔeiʔ-
 eann ionam, nā ʔanʔaʔ ʔé ʔa ʔoiʔceacṭ. Aḡur má 47
 aiʔiḡeann aoinne mo ʔʔeítʔe aḡur nā coimeadoʔaiʔo
 ʔé iado, nī cūḡaim-ʔe ʔʔeít aiʔ, óiʔ nī cūn ʔʔeíteam-
 antaiʔ a cāḃaiʔ ar an nʔomān ʔo cānaḡ, ac cūn an
 ʔomāin ʔo ʔaoʔaʔo. An ʔ-é nā cūḡann ʔoʔaʔo oʔm- 48
 ʔa aḡur nā ʔlacann mo ʔʔeítʔe, cā aiḡe an ʔ-é a cūḡann
 ʔʔeít aiʔ; ³ an ʔʔiaṭar aṭā ʔaiʔoṭe aḡam-ʔa,
 cāḃaʔaiʔo an ʔʔiaṭar ʔan ʔʔeít aiʔ an lā ʔéanaḃ.
 Óiʔ nī h-uaim ʔéin ʔo laḃʔar-ʔa, ac an ʔ-āṭaiʔ a 49

¹ ʔʔaiʔar liii. i. ² ʔʔaiʔar vi. 9. ³ mape. xvi. 16.

*Ven. 39. "nioʔ ʔéadoʔar cʔeiʔeamaʔint. "maʔ ʔin nioʔ b'áiḃ
 leó." n. aug. Tr. 33 in Joan. ʔeic an nóca ar mape. iv. 12.

cúir uaidò mé, tús ré rin óróú dom, cao déarfao ašur
 50 cao a labarfao. Ašur tá fíor ašam sur beata
 fíoruidé a óróú. Na neite a labraim, o'á b'ús rin,
 ir mar adubairt an t-ádaib liom do labraim iad.

Caiibíóioi XIII.

Cora a deirgiobol á nige aš Críort. feall iúdaib. An aítne
 nua, .i. aítne an g'ráda.

- 1 Roim lá féile na cárga, ó bí fíor aš íora so raib
 a érať tagaité cun imteadť ar an raogal ro aš triall
 ar an ádaib: ó tús ré g'ráo o'á muintir féin, do
 g'ráduis ré iad so deire.*
- 2 Ašur nuair a bí an ruiréar críocnuigťe, ašur an
 diaabal tar éir a cúir i g'croide iúdaib ircaióť, mic
- 3 Símdin so noéanfao ré é díol, Ó bí fíor aš íora
 gac uile níó a beit tabarťa irteadť 'n-a láim do aš
 an ádaib, ašur sur ó 'Dia a táinig ré ašur so raib
- 4 ré aš dul aš triall ar 'Dia, 'O'eirig ré ó'n ruiréar,
 ašur bain ré de a cúir éadais ašur ceangail ré
- 5 linéadacť fan cóim air féin. Anran cúir ré uirge
 i mbáirín ašur érom ré ar coraib a deirgiobul do
- 6 nige, ašur ar iad do éromú leir an linéadacť a bí fan
 cóim air. Anran do táinig ré so o'tí Símdin Peadar.
- 7 Dubairť Peadar leir: Tura aš nige mo cor-ra, a
 'Tigearna? 'O'f'neagair íora ašur dubairť ré leir:
 An puo atá ašam-ra 'á déanam ní fíor duit-re anoir
- 8 é; beir a fíor ašat ar ball, ámtacť. Dubairť
 Peadar leir: Ní nígřir mo cora-ra dóm-ra so bráť.
- 9 'O'f'neagair íora é: Mura nígeadť tu ní beir páirt ašat
 liom. Dubairť Símdin Peadar leir: A 'Tigearna,
 ní h-amáin mo cora, acť fór mo lámha ašur mo ceann.
- 10 Dubairť íora leir: An t-é a nígťear ní g'áo a nige

* Ver. i. "Roim lá féile na cárga." b'f'íní an ceatramad
 cáirg ašur an cáirg deirineadť ré f'p'itálam Críort. Do péir an
 g'nadť-cómdairim táinig an cáirg rin ra crímadť bliain déas ar
 f'ic'io o'aoir ar o't'igearna. Deir 'orong de'n luťt cómdairim
 sur ra readťmadť bliain déas ar f'ic'io o'á beata o'f'uilig ar
 slánuigťeóir bár. Acť ní' l inř na baramlaib rin readťar
 a céile acť neamníó.

ac a cora asur tá ré slan ar fad. Tátaoi-re slan,
ac ní'l rib so léir slan. Óir bí fíor aise cé r' b'é 11
an t-é a díolraó é; mar gheall air rin íreao a duib-
airt ré: Ní'l rib so léir slan.

Anran, nuair a bí a scorá niste aise asur a éao- 12
aise curta uime aise, asur é 'na fíor de airíir duibairt
ré leo: An bfuil fíor asuib cao 'tá déanta asam
daoib? Glaoóann rib-re orm-ra Máisirir, asur 13
Tigearna, asur tá an ceart asuib, óir ir mé ran.
O'á b'íis rin, má nígear-ra búir scorá daoib-re asur 14
sur mé an Tigearna asur an Máisirir, ir ceart
daoib-re, mar an scéadna, cora a céile do níge.
Óir tá rampa tabairta asam daoib, ionur fé mar 15
atá déanta asam-ra daoib-re so ndéanraó rib-re
mar an scéadna. So deimín, deimín, adeirim lib. 16
Ní'l an reirbíreac níor mó 'ná a máisirir, 'ná ní'l
an t-arpol níor mó 'ná an t-é cuir uairó é. Má tá 17
fíor asuib na neite rin, ir doibinn daoib má deineann
rib iao. Ní'lim as labairt oruib so léir; aicním 18
na daoine a cošar: Ac ionur so scómlíonrí an
Sgríbhinn: ¹ An t-é a d'íteann arán am' focair
aróócaíó fé a fáil am' coinnib. Táim 'gá innirint rin 19
daoib anoir poim fé, i tceao, nuair a cuiriró fé
amaó, so sceroreao rib sur mé atá ann. So 20
deimín, deimín, adeirim lib: ² An t-é a glacann
doinne a cuirreao uaim, glacann fé mire; asur an
t-é a glacann mire, glacann fé an t-é a cuir uairó mé.

Nuair a bí an méir rin ráirte as íora táinís buair- 21
eam rrioraide air asur do deimínis fé, asur duibairt
fé: ³ So deimín, deimín, adeirim lib, déanraó duine
asuib-re mire tabairt i láim. O'féac na deirgí- 22
buil ar a céile asur mearbail orca i tcaob cé air
sur labair fé. Tárla so raib 'n-a luige i n-uóir íora 23
duine o'á deirgíobulair ba ró-ionmáin le h-íora.
Asur do basair Símon Peaoar cuige rin asur duibairt 24
fé leir: Cé h-é an t-é adeir fé? O'á b'íis rin, 25
duibairt reirean, asur é 'n-a luige ar uóir íora: A
Tigearna, cé h-é féin? O'freaasair íora: An fear 26

¹ salm. xl. 10. ² mat. x. 40; lúc. x. 16.

³ mat. xxvi. 21; marc. xiv. 18; lúc. xxii. 21.

- 26 ʒo ʔtaðap̃aʔ-ʔa blúipe ʔ'ap̃án túm̃ta ʔó, ʔiné é.
 Anpan ʔo túm ʔé blúipe ap̃áin aʒur ʔuʒ ʔé ʔ'lúʔár
 27 ʔʔap̃iót mac Símoín é. Aʒur i nʔiaíʔ an blúipe
 ap̃áin, ʔuaíʔ Sátan ʔʔeaʔ ann. Aʒur ʔuðaiʔt ʔoʔa
 leip: An níʔ aʔá aʒaʔ 'á ʔéanam̃, ʔein ʒan moill é.*
 28 Aʒur ní ʔaib̃ ʔioʔ aʒ aoinne ʔa ʔuiʔeaʔʔain ʔaʔ ʔuiʒe
 29 ʒo nʔuðaiʔt ʔé leip é. Map̃ ʔo ʔeap ʔuiʔ aʔu, ó bí
 an ʔʔap̃án aʒ lúʔár, ʒup̃ b'am̃laíʔ aʔuðaiʔt ʔoʔa
 leip: Ceannaiʒ na neite ʔeaʔʔóʔaíʔ uainn i ʒóʔiʔ
 na ʔéile; nó ʔuʔ éiʒin a ʔaðaiʔt ʔo ʔna ʔaoine
 30 boʔʔa. Aʔ nuaiʔ a ʒlac ʔeip̃ean an blúipe ap̃áin
 ʔ'im̃ʔiʒ ʔé amac̃ ʒan moill. Aʒur bí an oíʔʔe ann.

 31 Aʒur nuaiʔ a bí ʔé im̃ʔiʒʔe amac̃ ʔuðaiʔt ʔoʔa:
 Tá ʒlóipe ʔáʒalta anoiʔ aʒ Mac an ʔuine, aʒur tá
 32 ʒlóipe ʔáʒalta ann aʒ ʔia. Má tá ʒlóipe ʔáʒalta
 aʒ ʔia ann taðap̃aíʔ ʔia, leip, ʒlóipe ʔó-ʔan ann
 33 ʔéin, aʒur taðap̃aíʔ ʔé ʒlóipe ʔó ʒan moill. A
 ʔlann ó, táim i nʔúʔ bʔoʔaiʔ tamall beaʒ ʔóʔ. Beíʔ
 ʔib̃ a'm̃ loʔʒ aʒur map̃ aʔuðaiʔt leip na lúʔaiʒ, An
 áit 'n-a bʔuilim aʒ ʔul ní ʔéioʔiʔ ʔaoib̃-ʔe ʔeaʔʔ
 34 ann; ʔeip̃im̃ lib̃-ʔe anoiʔ é. ¹Tá aiʔne nua aʒam
 'á ʔaðaiʔt ʔaoib̃: ʒo mbeaʔ ʒʔáʔ aʒaib̃ ʔ'á ʔéile;
 ʔé map̃ a ʔuʒaʔ-ʔa ʒʔáʔ ʔaoib̃-ʔe ʒo ʔtaðap̃aíʔ ʔib̃-ʔe
 35 ʒʔáʔ ʔ'á ʔéile. Ap̃ ʔan ʔeaʔ a ʔ' aiʔneóʔaíʔ na
 ʔaoine ʒo léip ʒup̃ ʔib̃ mo ʔeip̃ʒioʔuil-ʔe, má bíonn
 ʒʔáʔ aʒaib̃ ʔ'á ʔéile.
 36 ʔuðaiʔt Símoín ʔeaʔap̃ leip: A ʔiʒeap̃na ʔá
 bʔuilip̃ aʒ im̃ʔeaʔʔ? ʔ'ʔʔeaʒaip̃ ʔoʔa. An áit 'n-a
 bʔuilim aʒ im̃ʔeaʔʔ ní ʔéioʔiʔ ʔuit-ʔe mé a leanñ-
 aint ann anoiʔ; leanñip̃ me am̃ʔaʔ 'n-a ʔiaíʔ ʔo.
 37 ʔuðaiʔt ʔeaʔap̃ leip: ʔaʔ 'n-a ʔaoib̃ náʔ ʔéioʔiʔ ʔom̃
 ʔú a leanñaint anoiʔ? Taðap̃aíʔ m'anam̃ ap̃ ʔo
 38 ʔon. ʔ'ʔʔeaʒaip̃ ʔoʔa é: Taðap̃aíʔ ʔ'anam̃ ap̃ mo

¹ Lebit. xix. 18.

* Ver. 27. “An níʔ aʔá aʒaʔ ʔ'á ʔéanam̃ ʔein ʒan moill é.”
 ní h-am̃laíʔ a ʔeap̃uiʒ ʔé é, aʒur ní lúʒa ná map̃ a ʔ'óʔʔuiʒ ʔé é.
 ní ʔaib̃ ann aʔ 'ʒá ʔup̃ i n-úil ʔó ná coip̃ʒaʔ ʔʔioʔʔ an ʔeall a
 bí beap̃ʔuiʒʔe aiʒe; ná ʔaib̃ bac aip̃ im̃ʔeaʔʔ aʒur é ʔéanam̃
 ʔóm̃ luaʔ aʒur ba m̃aiʔ leip é; ʒo ʔaib̃ ʔʔioʔʔ ollam̃ aʒur
 ʔoileʔeanaʔ ʔun báip̃ a ʔ'ʔulʒ ap̃ ap̃ ʔon.

ron? So deimín, deimín, a deirim leat, ní glaoth-
faió an coileadé rár a réanfaí trí h-uairé mé.

CAIBIDÍOIL XIV.

CAINT CRÍOSTE TAR ÉIR A FUIPÉIR DÉIDHEANAIS.

Ná tagad buaiream ar búir scríobhe. Crieoieann 1
ríb i n'Óia; crieoio ionam-ra leir. Ir mó áruir 2
i 'otig m'Ácár; dá mba ná beaó, do neórfainn daoib
é: óir táim as dul as cur áite i n-easár daoib.
Asur má iméigim asur áit do cur in-easár daoib, 3
táim as teacé ariúr asur glacfaó cúgam féin ríb,
i 'otieó, an áit 'na mbeaó-ra so mbeio ríb-re ann,
leir. Asur ir eól daoib cá bfuilim as iméacé, 4
asur tá eólar na rliže asuib. Duóairt Tomár leir: 5
A 'tigearna, ní h-eól dúinn cá bfuilim as iméacé,
asur conur ir féioir dúinn an trliže o'áitint?

Duóairt Íora leir: Ir mire an trliže, asur an fíir- 6
inne, asur an beaó; ní éasann doinne cun an Ácár
ac tríom-ra. Dá n-áitnígeaó ríb mire o'áitneóó' 7
ríb m'Ácáir san amíar, asur áitneóóó ríb é
fearda, asur do conacabáir é. Duóairt Pilib leir: 8
A 'tigearna, tairbeáin dúinn an t-Ácáir, asur ir
leóir dúinn ran. Duóairt Íora leir: An bfuilim an 9
faió reo aimirie asuib asur san áitne asuib oim?
A Pilib, an t-é a cíonn mire cíonn ré an t-Ácáir,
leir; asur conur a deirim-re, Tairbeáin dúinn an
t-Ácáir? Ná crieoieann ríb so bfuilim-re ra 10
n-Ácáir asur an t-Ácáir ionam-ra? Na bpreíre a
labraim-re lib-re ní h-uaim féin a labraim iad; ac
an t-Ácáir atá 'n-a cómnuiže ionam, iré a deieann
na mírbúiltí. 1 Ná crieoieann ríb mire beic ra 11
n-Ácáir asur an t-Ácáir a beic ionam-ra? Nó murab 12
é rin é, crieoio mé mar sheall ar na h-oibreaó
féin.

So deimín, deimín, a deirim lib, an t-é a crieoieann
ionam-ra, na h-oibreaó a deim-re deánfaio ré féin

1 nó, crieoio mé so bfuilim-re ra n-Ácáir, 7ml.

- 1að, aður veðanfað ré oibreaða ír mó 'ná 1að ;
13 mar táim-re aš oul aš tiall ar an Aðair. ¹ Aður
 ré þuð a ð'iairfað þið ar an Aðair am' ainim-re
 veðanfað-ra an þuð ran, i otreð so þfaðað an
14 t-Aðair glóire ra Mac. Má iairann þið don þuð
 orm am' ainim-re veðanfað an þuð ran.
15 Má tá gráð ašað ðom coimeaðað m'aitéanta.
16 Aður iairfað-ra ar an Aðair é, aður cuirfið ré cúš-
 aib Sóláraiðe eile cun fanmáint ašað so veð;*
17 Spioraio na fírinne, náð féroið vo'n traogal a
 glacað, óir ní feiceann ré é ná ní aitchéann ré é ;
 ac aitchéocaið þið-re é, mar fanfað ré ašað, aður
18 beioð ré ionaib. Ní fášfað þið i nbúr noíleac-
19 taitið ; tiocfað cúšað. Tamall beaš eile aður ní
 feiceann an raogal mé fearða ; ac éionn þið-re mé :
20 óir táim-re beð aður beioð þið-re beð, leir. An lá
 ran aitchéocaið þið-re so þfuilim-re am' Aðair, aður
 so þfuil þið-re ionam-ra, aður mire ionaib-re.
21 An t-é so þfuil m'aitéanta-ra aise aður vo
 coimeaðann 1að, riné an t-é so þfuil gráð aise ðom ;
 aður an t-é so þfuil gráð aise ðom, beioð gráð
 ašam' Aðair vo ; aður beioð gráð ašam-ra vo aður
22 tairbeánfað mé féin vo. Duðairt lúðar leir, níor
 b'é an t-lrcariót úo : A tigeanna, cað fé noéar so
 noéanfaðir tu féin a tairbeáint vúinne aður ná tair-
23 beánfaðir tu féin vo'n traogal? O'freaðair íora,
 aður duðairt ré leir : Má tá gráð aš oune ðóm-ra
 coimeaðfað ré mo þréitire, aður beioð gráð aš
 m' Aðair vo, aður tiocfaimio cuise aður veðanfaimio
24 cómnuige i n-a foðair. An t-é ná fuil gráð aise
 ðom ní coimeaðann ré mo þréitire ; aður an briaðar
 o'aireaðair ní h-é mo briaðar-ra é, ac briaðar an
 Aðar a cuir uaið mé.
25 Vo labrar an méio reo lið aður mé i nbúr

¹ Mat. vii. 7, xxi. 22; Marc. xi. 24.

* Ver. 16. "Sóláraiðe" (παράκλητος), nú, leir, comairceað, óir, nuðir a rppiocann ré riné cun guíðe veðanm veineann ré an guíðe irtiš ionainn mar a veðarí ;—1bío. "so veð," o'á þríš rin, ír léir gur geallað an spioraio rin na fírinne, ní h-aníain vo rna h-arbolaið féin ac vo'n eaglaí n-a noiað cóm mait, so oti veire an traogail.

bpočair. Ac an Sóláraithe, an Spioraido Naomh, an 26
 t-é a cuirfir an t-Ádair uaid am' ainim-re, múinfir
 ré rin daobh gac níó, asur cuirfir ré i nbúr scuinne
 gac níó d'á n'óearfao lib.* fásaim ríotcáin asuib; 27
 tuisaim mo fíotcáin daobh; ní mar a tuisann an raogal
 a tuisaim-re daobh. Ná bíod buaireamh ar búr
 sciorthe, ná easla. D'aireabair conur mar adubairt 28
 lib: Táim as imteacht, asur as teacht cúgaid. Dá
 mbead gíad asuib dom, bead átar oraid toirg mé
 beic as dul as tiall ar an Adair; óir ir mó an
 t-Ádair 'ná mire. Asur anoir tá ré innerte asam 29
 daobh roim ré, i tceod nuair a tiocfaid ré go scireo-
 fir ríob. Ní óearfao puinn i nbúr bpočair anoir. 30
 Óir tá ppiúnra an domáin reo as teacht, asur ní'l níó
 ar bié aise ionam-ra. Ac ionur go n-aitneodad an 31
 domán go bfuil gíad asam do'n Adair; asur ¹ do
 réir mar a tuis an t-Ádair óróú dom, ir mar rin a
 deinim. Eirigir, imtighmír arpo.

CAIBIDÍOL XV.

Caint críort le n-a óeirgiobulaid ar leanmáint.

Ir mire an fíneamhain fírinnead, asur iré m'Ádair 1
 an raotruigcheoir. Gac géas atá orim asur ná 2
 tuisann torad, gearrfaid ré í; asur gac géas a
¹ gníomh ii. 23.

* Ver. 26. "Múinfir ré rin daobh gac níó." Gealltar anro
 an Spioraido Naomh, oir na h-arboil asur oon éleir' n-a noiaid,
 éun gac fírinne do deasargh oíob asur éun iad do éimead ó dul
 amú.

† Ver. 28. "Óir ir mó an t-Ádair 'ná mire." Ir léir gur ra
 méio gur ouine é do labair críort air féin anro, óir, ra méio
 gur dia é tá ré ar don dul leir an Adair: (reic philipian.
 Caib. 11). Imteodaid gac deacardt cuirgionn ar an gcaint
 reo ac na neite do leanann í, asur do gádbann léi, do éimead
 or comáir ar n-aighe. Bí críort go luad éun báir a d'fúlad,
 asur éur ré, leir an gcaint rin, a óadad i n-úil dá arbolaid.
 Níor b'féoir do báir d'fáidil ra méio gur dia é, ac ó bí ré n-a
 dia asur n-a ouine ba léir gur ra méio gur ouine é do éadad
 ré báir d'fáidil, asur bí na h-arboil éun ran a d'feirgint asur
 do éreideamaint go luad 'n-a diaid ran, mar doeir ré féin.

¹ Tuḡaim na h-aicéanta ro ṁaoib̄ 1 ṁtpeó ṡo mbeaṁ 17
ṡráṁ aṡaib̄ ṁ'á éile.

Má tuḡann an raogal fuaṁ ṁaoib̄, bíṁṁ fíor aṡaib̄ 18
ṡur tuḡ ré fuaṁ ṁóṁ-ra fíómaib̄. Óá mba leir an 19
raogal a baineaṁ ríṁ beaṁ ṡráṁ aṡ an raogal ṁ'á
cúir féin; ac̄ óir ná baineann ríṁ leir an raogal,
ac̄ ṡur ṁeinear-ra ríṁ a ṁogáṁ ar an raogal, uime
rin tá fuaṁ aṡ an raogal ṁaoib̄. Cuiṁniṡiṁ ar an 20
ṁfocal aṁuṁarṁ liṁ: ² Ní'l an reirbíreac̄ níor mó
'ná a máiṡirṁ. ³ Má ṁeineaṁar ṡéarleanmaint
orṁ-ra ṁéanraio ríao ṡéarleanmaint oraiṁ-re, leir;
má coimeáṁaṁar mo ṁréicṁ-re, coimeáṁraio ríao
ṁúr mṁréicṁ-re, leir. Ac̄ ṁéanraio ríao na neic̄e 21
rin ṡo léir liṁ mar ṡeall ar m' ainiṁ-re, toirṡ ṡan
aic̄ne beic̄ acu ar an t-é a cúir uaiṁ mé. Óá mba ná 22
tiocrainn aṡur laṁairṁ leṁ, ní beaṁ an peaca orṁa;
ac̄ anoir ní'l aon leaṁrṡeal acu 1 ṁtaob̄ a bpeaca.
An t-é ṡo ṁfuil fuaṁ aic̄e ṁóṁ-ra, tá fuaṁ aic̄e ṁo 23
m'áṁair, leir. Óá mba na ṁéanrainn na h-oibpeac̄a 24
'n-a mearṡ, oibpeac̄a náir ṁein aoinne eile, ní beaṁ
an peaca orṁa; ac̄ anoir ṁo conacaṁar aṡur tuḡaṁar
fuaṁ 1 n-aonpeac̄t, ṁóṁ-ra aṡur ṁo m'áṁair
1 n-aonpeac̄t. Ac̄ ionur ṡo ṡcómliónraí an focal 25
ac̄a rṡríobṁa ra ṁlíṡ ac̄a acu: ⁴ Óo tuḡaṁar fuaṁ
ṁom ṡan cúir.

Ac̄ nuair a tiocraio an Sóláraiṁe, an t-é a cúir- 26
peaṁ-ra cúṡaib̄-re ó'n áṁair, Spioraio na fírinne, a
ṡluairc̄ann ó'n áṁair, ṁéanraio ré rin ríaoṁaire
orṁ-ra.* Aṡur ṁéanraio ríṁ-re ríaoṁaire, óir 27
táṁaoí am' fíocair ó cúrac̄.

¹ 1 eÓin iii. 11, iv. 7.

² *Supra* xiii. 16; *Mat.* x. 24.

³ *Mat.* xxiv. 9.

⁴ *Sal.* xxiv. 19.

* *Ver.* 26. "A cúirpeaṁ-ra"—ṁeíṁniṡeann an éaint rin, 1 n-aṡaib̄
na nṡréaṡac̄ nṁeirineac̄ ro, ṡo nṡluairc̄ann an Spioraio nṁom̄ ó'n
mac̄, éom̄ maic̄ le h-ó'n áṁair. Muṁa mbeaṁ ran ní féaṁfaṁ
an mac̄ beic̄ṡá cúir uaiṁ.

CAIBIÐIOL XVI.

Críochnú cainte Críort le n-a ðeirgubulðib.

- 1 D'innreap na neite reo ðaoib ionur ná glacfað
 2 rið rðannað. Cuirfið rið amad ar na rinadðððð
 rið : reað, aður tá an t-am ađ teact nuair a mearfaið
 an t-é a cuirfið cun báir rið so mbeirð onóir aise 'á
 3 ðaðairt do 'Óia. Aður ðéanfairi rið na neite rin
 lið-re toirđ đan aítne ðeic acu ar an Ađair, ná oim-ra.
 4 Ac táir na neite reo innre ađam ðaoib i tpeð, nuair
 a tiocfairi an t-am ðóib, so đcuimneóðairi rið ar mé
 5 'đá n-innrint ðaoib. Ac níor innreap na neite reo
 ðaoib ó tuarad, mar bíor i nðúr ðfoðair. Aður anoir
 táim ađ imteact ađ tuiall ar an t-é a cuir uairi mé,
 aður ní'l aoinne ađair 'đá fíarðaise ðiom : Cá
 ðfuiur ađ imteact ?
- 6 Ac toirđ đur labrar na neite reo lið do lior ðúr
 7 đcuiðe de ðólár. Ac táim-re ađ innrint na fíir-
 inne ðaoib : Iré ðúr lear mé ð'imteact ; óir mura
 n-imtiđeao ní tiocfairi an Sólairiðe cúđair ; ac má
 8 imtiđim, cuirfeao cúđair é. Aður nuair a tiocfairi
 ré rin ðéanfairi ré an doim do ðaoirad i tðaoð an
 peacta, aður i tðaoð ciit, aður i tðaoð breiteamán-
 9 air :* i tðaoð peacta, toirđ ná creiðir rið ionam-
 10 ra ; i tðaoð ciit, óir táim ađ uil cun an Ađar,
 11 aður ní feicrið rið mé fearð. Aður i tðaoð breit-
 eamántair, óir tá breiteamántar tabairta ceana féin
 ar puiúra an doim reo.
- 12 Tá mórán eile neite ađam le rið lið, ac ní féirir
 13 ðaoib iad a ðreit lið anoir. Ac nuair a tiocfairi an
 Spiorairi úo na fíirinne, múirrið ré ðaoib an uile
 fíirinne. Óir ní h-uair féin a labrarrið ré, ac labrar-
 rið ré đad a đcloirrið ré ; aður neðrrið ré ðaoib-re

* Ver. 8. "i tðaoð an peacta ;" nuair a éainis an Spiorairi
 ðaoim do tuđ ré milt cun a cuirđint cað é an peaca a bí acu
 'á ðéanaim tpe đan Críort ð'aoimáil ; cun ciit Críort do cuirđint,
 aður é n-a fíiðe anoir ar ðearláim a Ađar ; aður cun a cuirđint
 cað i an ðaoir-ðreit ađ i đcúir na noaoine ađ ađ đabáil le
 Sátan, aður Sátan féin fé ðaoir-ðreit anoir.

na neithe atá le teacht.* Tabairfaið ré rin glóire dóm- 14
ra, óir ir de m' cuir-re a glacfaid ré ašur a neórfaið
ré daoib-re. Šac uile níð atá aš an átair ir liom- 15
ra é. Uime rin ireað adubairt: Ir de m' cuir-re
a glacfaid ré ašur a neórfaið ré daoib-re.

Tamall beaš, ašur ní feicfid rib mé; ašur anran 16
tamall beaš aիր, ašur cífid rib mé; mar táim aš
oul aš triall ar an átair.

Anran dubairt cuir d'á deirgiobulaib le n-a 17
céile: Cao é reo aoir ré linn? Tamall beaš, ašur
ní feicfid rib mé; ašur tamall beaš aիր, ašur
cífid rib mé; ašur, Mar táim aš oul aš triall ar an
átair? Ašur dubairt: Cao é reo aoir ré, 18
Tamall beaš? Ní feadramair cao 'oir ré.

Ašur bí fíor aš íora šur mian leó é ceirtíú; 19
ašur dubairt ré leó: Tátaoi aš ceirtíúcán ead-
raib féin i otaob an focail rin adubairt: Tamall
beaš, ašur ní feicfid rib mé; ašur, tamall beaš
aիր, ašur cífid rib mé. Šo deimín, deimín, 20
aoirum lib, šo noéanfaid rib caoi ašur šol, ašur
šo mbeid átar ar an raošal; ašur šo mbeid rib-re
buarša, ac iompófar búr mbrón cun átair. Nuair 21
a bíonn an bean i mbréiteacht clainne, bíonn buair-
eam uirči, toirš a h-am a beit tašaithe; ac nuair a
beireann rí an mac, ní bíonn cuimne aici ar an otein-
near, mar šeall ar an átar, toirš duine beit tašaithe
ar an raošal. Sin mar atá buaiream oiaib-re anoir, 22
ac cifead-ra rib aիր, ašur beid átar ar búr šciorde;
ašur ní baifid doinne búr n-átar oib. Ašur ní 23
fiarócaid rib don níð díom-ra an lá ran. 1 Šo
deimín, deimín, aoirum lib, má iarman rib don ruo
ar an átair am' ainim tabairfaið ré daoib é. Šo 24
očí ro níor iarabair don níð am' ainim: Iarfaid,
ašur šeobaid rib, ionur šo mbead búr n-átar iomlán.

Oo labhar na neithe reo lib i bfuirm poluíóí. Tá 25
an t-am aš teacht nuair ná labharad lib fearoa i pol-

¹ Mat. vii. 7, xxi. 22; Marc. xi. 24; Lúc. xi. 9; *supra* xiv. 13; Séam. i. 5.

* Ver. 13. "Múinfid ré daoib an uile fírinne." feic an nóta ar Caiib. xiv. 26.

- uíoib, ac neórraó 'daoió go roiléir i 'taoó an Átair.
 26 Sa lá ran iarrfaíó rib am' ainim-re; ašur ní 'deirim
 27 lib go nšuiófeao an t-Átair ar búir ron; Óir tá
 šráó aš an Átair féin 'daoió, toirš šráó beic
 ašaió 'dóm-ra ašur šur óreioeabair šur ó 'Óia 'do
 28 šluairéar. 'Do šluairéar amac ó'n Átair, ašur
 'do éanaš ar an raošal; táim aš fášáilc an t'raoš-
 ail airíir, ašur aš 'oul aš t'mall ar an Átair.
 29 'Duóairc a 'deiršiohuil leir: féac, anoir taoí aš
 labairc go roiléir, ašur ní h-aon t'poluío acá ašac
 30 'ó'á labairc. Tá fíor ašainn anoir go 'bhuil fíor
 šac uile níó ašac, ašur nác šáó 'huic doinne beic
 'šao' éiriciú: ar ro éreioimío šur ó 'Óia a šluairíir.
 31 'Ó'freašair íora iao: An šceioeann rib anoir?
 32 ¹féac, tá an t'rác aš teac, ašur tá ré cašaióe
 éeana féin, 'n-a ršairfear rib, šac 'uine éun a 'ó'oa
 féin, ašur 'n-a 'b'fášfaió rib mire am' aonar; ac
 ní'lim am' aonar, mar tá an t-Átair am' 'foóair.
 33 'Do labair na neicé rin lib ionur go mbeao ríóóéain
 ašaió ionam-ra. Beicó t'moblióo ra t'raošal ašaió;
 ac šlacaió mirneac, tá buaióte ašam-ra ar an
 raošal.

CAIBIÓIOI XVII.

Šuicé éríorc ar ron a 'deiršiohuil.

- 1 'Do labair íora an éaint rin, ašur anran 'do éóš ré
 a 'úile ruar éun na 'b'flacár, ašur 'duóairc ré: A
 Átair, tá an uair cašaióe; tabair šlóire 'do. 'ó'ílac
 2 ionur go 'taóairfaó 'do ílac šlóire 'huic: fé mar
 a 'éušair 'ó' cómáct or cionn šac 'feóla, ionur, šac
 ar 'éušair 'ó', go 'taóairfaó ré 'ó'óib beacá ríoruióe.
 3 Ašur irí reo an beacá ríoruióe, go šcuirfíóir aicne
 orc-ra, an t-aon 'Óia ríunneac amáin, ašur ar íora
 4 éríorc a éuirir uait. 'Do ríollrišéar-ra éú ar an
 'otalam ro; tá an obair 'éanta ašam a 'éušair 'om
 5 le 'ééanam. Ašur ríollriš-re mire anoir, a Átair,
 'ao' 'foóair féin, leir an ríollreacé a 'bí ašam 'ao'
 'foóair rar a 'raió an 'ó'oman ar bió.

¹ mairc. xxvi. 31; mairc. xiv. 27.

Do noctar t'ainim do rna daoine a tuzair dom 6
 ar an raoḡal; ba leat-ra iad, aḡur tuzair doḡm-ra
 iad; aḡur tã do briaḡar coimeáda acu. Tã fíor 7
 acu anoir ḡurab uait-re ḡac níð o'á do tuzair doḡm-ra.
 Óir, na bréicre a tuzair dom, do tuzar doib iad; 8
 aḡur do ḡlacadair iad, aḡur ir eól doib ḡo fíor ḡur
 uait-re a tãnaḡ, aḡur do cpeirdeadair ḡur tú a cuir
 uait mé.

ḡuirðim orḡa; ní h-ar an raoḡal a ḡuirðim, ac orḡa 9
 ro a tuzair-re dom; mar ir leat-ra iad. Aḡur ir 10
 liom-ra ḡac níð ir leat-ra, aḡur ir leat-ra ḡac níð
 ir liom-ra; aḡur táim roillriḡte ionta. Aḡur 11
 nilim ar an raoḡal fearḡa, aḡur táir ríad ro ar an
 raoḡal, aḡur táimre aḡ dul aḡ tmaill orḡ-ra. A
 Aḡair naomḡa, coimeádo, ac' ainim féin, an muintir
 a tuzair doḡm-ra, ionur ḡo mba h-aon iad, fé mar ir
 aon rinne. An fáir a bíor 'n-a bpoḡair ar an 12
 raoḡal do coimeáda iad ac' ainim-re. An
 muintir a tuzair dom do coimeáda iad, aḡur níor
 imḡiḡ íde ar doinne acu ac ar mac na h-íde,
¹ ionur ḡo ḡcómliorfaí an rcpurciúir. Ac anoir 13
 táim aḡ teacḡ aḡ tmaill orḡ-ra; aḡur tã an caint
 reo aḡam 'á ráð ar an raoḡal, ionur ḡo mbeaḡ acu,
 iomlán ionta féin, an t-aḡar ir liom-ra. Tuzar-ra 14
 doib do briaḡar-ra; aḡur do tuz an raoḡal fuac
 doib, óir ní de'n traoḡal iad, fé mar náð de'n
 traoḡal mire. Ní'lim 'ḡá iarrairḡo ḡo doḡḡfá ar an 15
 raoḡal iad, ac ḡo ḡcoimeádaí raor ó'n olc iad. Ní 16
 de'n traoḡal iad, fé mar náð de'n traoḡal mire.
 Dein iad do naomú ra bfrinne. Ir frinne do 17
 briaḡar. Fé mar a cuir-re uait mire irteac ra 18
 traoḡal, do cuirear-ra uaim iad ro irteac ra traoḡal.
 Aḡur naomuiḡim-re mé féin ar a ron, ionur ḡo 19
 mbeirir rin, leir, naomḡa ra bfrinne.

Ní h-ar a ron amáin, amḡac, acáim aḡ ḡuirde, ac, 20
 mar an ḡcáona, ar ron na ndaoine a cpeirpíð
 ionam tré n-a mbriaḡar; ionur ḡo mb' aon iad ḡo 21
 léir, fé mar aḡaoí-re, a Aḡair, ionam-ra aḡur mire
 ionat-ra; ḡo mbeirir reo 'n-a n-aon ionainn; i doḡeó
 ḡo ḡcpeirpíde an raoḡal ḡur cuir-re uait mé.

¹ Salm. cviii. 8.

- 22 Δγυρ αν ροιλλριú α τυγαιρ-ρε ορμ-ρα, το τυγαιρ-ρα
ορτα ρο é, ionur γο mb' don ιαο, πέ μαρ ιρ don ρινne.
23 Mire ionta ρο, Δγυρ τυρα ionam-ρα, ionur γο
mbeioir beactuište 1 n-don; Δγυρ γο n-aicneócaò
an ρaoşal γυρ éuir-ρε uait mé, Δγυρ γυρ τυγαιρ
24 γράò òóib ρeo πέ μαρ α τυγαιρ γράò òóm-ρα. Α
Αταρ, na òaoine ρeo α τυγαιρ òom, ιρ mian liom, an
ait 1 n-a bpuilim-ρε, ιαο-ραν το beic ann μαρ don
liom; ionur γο bfeicfioir mo şlóipe, an şlóipe α
τυγαιρ-ρε òom, μαρ γυρ τυγαιρ γράò òom ρoim
25 cpiuctniú an òomain. Α Αταρ ατά ρó-éapc, ní
paiò aicne Δγ an ρaoşal oic; ac bí aicne Δgam-ρα
oic; Δγυρ bí fíor acu ρο γυρ éuir-ρε uait mire.
26 Δγυρ το τυγαιρ-ρα òóib, Δγυρ tabarpat, eóluρ ap
t'ainim; ionur, an γράò α τυγαιρ-ρε òóm-ρα, γο
mbeaò πέ ionta ρο, Δγυρ mire ionta.

CAIBIÓIOL XVIII.

τυαιρ ργ ap páir épioic.

- 1 Nuair α bí an éaint ρin páiòce Δγ íora éuaiò πέ
amaç, μαρ don le n-a òeirşiobuil ¹ éap ρpuç
Ceorón, μαρ α paiò γáiróin, Δγυρ éuaiò πέ féin Δγυρ
2 α òeirşiobuil ipceac ρa şáiróin: Δγυρ bí fíor na
h-áite Δγ lúðár, leir, an fear α òíol é, μαρ το éuaiò
íora ann γο minic 1 n-donpeacç le n-a òeirşiobul-
3 aib. Δγυρ nuair α fuair lúðár buiðean ρaişóíúri
Δγυρ oificeaca ó ρna h-ápo-řaγairc Δγυρ ó ρna
řaiririniş, táiniş πέ éun na h-áite Δγυρ lóçpanna aige,
4 Δγυρ tóirri, Δγυρ aipm. Δγυρ ó bí fíor Δγ íora γac
níò ò'á paiò le teacç aip, éuaiò πέ amaç Δγυρ
5 òuðairc πέ leó: Cé 'tá uaiò? O'řpeaγpaðap é:
íora an naparénac. Oubairc íora leó: 1ρ mire é.
Δγυρ bí lúðár, an fear α òíol é, 'n-a řeapam 'n-a
6 òteannta. Δγυρ com luac Δγυρ aoubairc πέ leó,
1ρ mire é, éuaðap 1 n'oiatò α γcúl Δγυρ tuiceaðap
7 ap an òcalam. Anpan ò'řiařpaiş πέ òíob aipir:
Cé 'tá uaiò? Δγυρ òuðpaðap-pan: íora an napar-

fénao. O'fíreagair íora iao: Oubairt lib sup mire 8
 é; agus má'r mire atá uaid leigib doib reo imteact.
 Ionur so scómlíonfaí an focal aoubairt ré: ¹ An 9
 muintir a tusaí dom níor cáilleaí don duine acu.
 Agus bí claióeam as Símon Peadar, agus tairaing 10
 ré an claióeam, agus buail ré reirbíreac an áro-
 fadairt, agus bain ré an cluar deaí de. Agus
 Malcur ab ainm do'n t-reirbíreac. Agus oubairt 11
 íora le Peadar: Cuir do claióeam n-a tpuail-
 tairge. An cáilí a tusaí an t-Adair dom, an amlaí
 ná h-óirao í?

Anran do pus an buirdean agus an captaén agus 12
 reirbíris na n-lúaoí ar íora, agus do gabadar é;

Agus do pusadar i látaí Annar ar dtúir é, óir 13
 b'é rin adair céile Cáirair, árofadairt na bliana
 ran. ² Agus b'é Cáirar an t-é tusaí an cómaíle 14
 úo do rna lúaois, sup b' é a leaí don duine amáin
 o'fádaí báir ar ron an pobuil.

Do lean Símon Peadar, amtaí, agus deirgiobul 15
 eile, íora. Agus bí aítne ar an ndeirgiobul eile
 rin as an árofadairt, agus cuaid ré irteaí i bpoáir
 íora i halla an árofadairt. Agus bí Peadar 'n-a 16
 fearaí i n-aice an doiruir larmuis. Anran, an
 deirgiobul eile rin so raib aítne as an árofadairt air,
 o'imtaí ré amac agus do labair ré le cáilín an
 doiruir agus tusaí ré Peadar irteaí. Agus oubairt 17
 cáilín an doiruir le Peadar: Náí duine de deirgiobul-
 aib an fíir úo tura, leir? Deir reirdean: Ní h-eaí.
 Agus bí na reirbíris agus na h-oiriceaí 'n-a rea- 18
 raí i n-aice na teine, 'gá dtéir féin, mar bí ré fuair;
 agus bí Peadar 'n-a dteannta, leir, agus é 'n-a
 fearaí, 'gá téir féin.

Agus do ceirtis an t-árofadairt íora i dtaob 19
 a deirgiobul agus i dtaob a teagairt. O'fíreagair 20
 íora é: Do labair so h-oradailte leir an ndomán;
 deinear teagairt i scómnuişe ra trinaoís, agus ra
 teampul, mar a scruiunníis na lúaois so léir; agus
 níor labair don níó fé céilt. Cao 'n-a taob duit 21
 mire ceirtíú? Ceirtis na daoine a bí as éirteaí le
 u-ar labair leó; féac, ir eól doib reo caí 'oubairt.

¹ *Supra* xvii. 12.

² *Supra* xi. 49.

- 22 Nuair a d'ubhairt ré an méid sin do buail reirbiread
a bí láitneac buille bair ar íora ašur d'ubhairt ré;
An mar sin a t'ugann tú f'neasra ar an árořasairt?
- 23 O'f'neasair íora é: Má'r oic mo éaint, tabair fiađ-
naire ar an oic; má'r maiť i, cađ cuige duit mé bua-
24 lađ? ¹ Anran do cuir Annar uair é šabđa aš
tríall ar Cáirar an t-árořasairt.
- 25 Ac bí Símon Peadar 'n-a f'earam 'šá t'érđ f'ein
² Ašur d'ubhadar leir: Náđ duine d'á d'eiršobuil
riúđ tura leir? Do f'ean reirean ašur d'ubhairt ré:
26 Ní h-eađ. Anran d'ubhairt duine de f'eirbírř an
árořasairt, šaol do'n f'ear šur bain Peadar an
27 cluar de: Ná f'eaca-ra tu ra šáirđin i n'f'ocair? Do
f'ean Peadar airř: ašur do šlaoid an coileac láit-
neac.
- 28 Anran do rušadair íora leđ ó Cáirar šo d'otí an
³ P'raetórium. Bí ré 'n-a mairin an uair sin, ašur
níoir cuadar f'ein irteac ra halla, i ⁴ d'ot'neđ ná
tríuilleđfái iad, ašur šo n-íorřairđir an éairř.
- 29 Uime sin do cuairđ Pílát amađ aš tríall orđa, ašur
d'ubhairt ré: Cađ 'tá ašuib 'á cur i leit an duine reo?
- 30 O'f'neasradair ašur d'ubhadair leir: Murá mbeađ
é reo beit 'n-a cuirp'ceac ní tabairfaimř aš tríall
31 orř-ra é. D'ubhairt Pílát leđ: Tóšairđ f'ein é ašur
tušairđ b'reit air do f'eir búr n'olře f'ein. Ašur
d'ubhairt na lúdař leir: Ní'l ceaduiřte d'úinne
32 doinne cur cun báir. ⁵ Ionur šo šcómliorřfái f'ocal
íora, an f'ocal a d'ubhairt ré 'šá cur i n-iúil cađ é an
bár a šeobad ré.
- 33 Anran ⁶ do cuairđ Pílát irteac ra cúirt airř,
ašur šlaoid ré cuige íora ašur d'ubhairt ré leir:
34 An tura ři na n-lúdađ? O'f'neasair íora: An uair
f'ein a d'eirř-re an níđ sin, nó an d'aoine eile d'innir
35 duit é am' taob-ra? O'f'neasair Pílát: An lúdađ
mire? Do d'aoine f'ein ašur na h-árořasairt iriad

¹ mair. xxvi. 57; mairc. xiv. 53; xxii. 54.

² mair. xxvi. 69; mairc. xiv. 67; lúc. xxii. 56.

³ nó, halla an šoibearnóra.

⁴ šníom. x. 28, xi. 3.

⁵ mair. xx. 19.

⁶ mair. xxvii. 11; mairc. xv. 2; lúc. xxiii. 3.

a tús ruar dóm-ra tú. Cao 'tá d'éanta ašat?
 O'fpeasair íora: Ní baineann mo nígeaórt-ra leir 36
 an raošal ro. Dá mbaineaó mo nígeaórt leir an
 raošal ro ní baoshal ná so d'troioipeaó mo muintir
 ionur ná tabairfai ruar do rna lúdaiz mé: ac anoir
 ní h-ar ro atá mo nígeaórt-ra. Anran duhairt 37
 pílát: An ní tu, mar rin? O'fpeasair íora: Mar
 adhair, ir ní mé. Ir cuise do rušaó mire, ašur
 ir cuise do tánaš ar an raošal, cun so n'déanrainn
 fiaóndaire do'n b'fírinne. Šac n-aon a baineann leir
 an b'fírinne, éirteann ré le m' šlóir-ra. Deir pílát 38
 leir: Cao ir fírinne ann? Ašur nuair aduhairt ré
 an focaí ran d'imtíz ré amaó airír cun na n-lúdaó,
 ašur duhairt ré leo: Ní b'rašaim-re coir ar bió ann.
¹ Ac ir nóir ašuib-re so leisfínn duine raoir cúšuib 39
 uim Cáirš; an mian lib, mar rin, so leisfínn raoir
 cúšuib ní na n-lúdaó? Anran do liúšadair so léir 40
 airír ašur duh'raóair: Ná leis raoir é reo, ac b'ar-
 abbar. Ašur b'iteamnac ab eaó b'arabbar.

CAIBIDÍOL XIX.

tuairis ar páir óríort ar leanmáint.

Ašur anran do tóš pílát íora, ašur ² do ršíúr- 1
 ráil ré é. Ašur d'fígeadair na raišóiuí coiróinn 2
 deilšneac, ašur cuireadair ar a ceann í, ašur cuir-
 eadair éadac coirora uime. Ašur tášairóir cuise 3
 ašur deiróir: Šo mbeannuiztear duit, a ní na
 n-lúdaó; ašur do buailóir d'óirne air. Anran do 4
 euairó pílát amaó airír, ašur duhairt ré leo: Féac,
 táim 'šá tabhairt cúšuib amaó, so d'tuizfeadó rib ná
 rašaim don coir ann. Ašur táiniz íora amaó ašur 5
 an coiróinn deilšneac air ašur an b'raó coirora uime.
 Ašur duhairt reirean leo: Féac an duine! Ašur 6
 nuair a conaic na h-áiró-rášairt ašur a n-oiriceada é
 do liúšadair ašur duh'raóair: Céar é, céar é. Du-
 hairt pílát leo: Tóšairó féin é, ašur céarairó é; óir

¹ mait. xxvii. 15; marc. xv. 6; lúc. xxiii. 17.

² mait. xxvii. 26; marc. xv. 15.

- 7 ní b'fáḡaim-re don éoir ann. 'O'f'neasair na Iúdaíḡ: Tá
 olíḡ aḡainne, aḡur do réir na olíḡe rin ir ceart do
 báir 'o'fáḡail, de b'píḡ ḡur 'dein ré Mac Dé 'de féin.
- 8 Nuair aipíḡ Pílát an focal ran táinig tuille easla
 9 air. Aḡur éuairé ré irteac ra éuir airíir aḡur
 'oubairt ré le h-íora: Cad ar duit-re? Ac níor
 10 tuḡ íora f'neasra air. 'Oubairt Pílát leir, 'o'á b'píḡ
 rin: An amlaíḡ ná labairfair liom? Ná fuil fíor
 aḡat ḡo b'fuil ar mo éumar-ra tú céaraḡ, aḡur ḡo
 11 b'fuil ar mo éumar tú leigint raor? 'O'f'neasair
 íora: Ní beaḡ don níḡ ar do éumar am' aḡair mura
 mbeaḡ ḡur tuḡaḡ duit é ó'n áit tuar. Uime rin an
 t-é a tuḡ ruar duit mé, ir mó an peaca atá air.
- 12 Aḡur ar ran amac bí Pílát a 'o'iarraíḡ é leigint
 raor. Ac do liúḡ na Iúdaíḡ, aḡur 'oubraḡar: Má
 leigeanntú tú raor é reo ní cara do Cáerair tu; Óir,
 ḡac doinne a 'deineann ní 'de féin labraínn ré i n-aḡairḡ
- 13 Cáerair. Nuair a 'o'airíḡ Pílát na focail rin do
 tuḡ ré íora leir amac, aḡur do f'uiré ré ra éatḡoir
 b'reiteamntair, ra n-áit ar a 'otugtar litortrótor;
 14 ra teanḡain Eab'ra, ámtac, ḡabbata. Aḡur b'é
 lá ollamuiḡte na Cárḡa é, tímpal an rémaḡ h-uair,
 15 aḡur 'oubairt ré leir na Iúdaíḡ: Féac búir ní:* Ac
 do liúḡar: Tóḡ uainn é, cóḡ uainn é; céar é! 'Oub-
 airt Pílát leó: An n'óearaḡ búir ní do céaraḡ?
 'O'f'neasair na h-áir-o-fáḡairt: Ní'l don ní aḡainn ac
 16 Cáerair. Anran do tuḡ ré ruar doib é le céaraḡ.
 17 Aḡur cóḡar íora, aḡur do ruḡar leó amac é.

Aḡur ¹ aḡ iompar a éoire éuairé ré amac cun na
 h-áite ar a 'otugtar Áit an éloiginn, aḡur ḡolḡota ra
 18 teanḡain Eab'ra, Mar ar céaraḡar é, aḡur beirt eile
 'n-a éannnta, duine ar ḡac taob, aḡur íora i lár
 19 baille. Aḡur do rḡpíḡ Pílát teiríol, aḡur éuir ré
 ar an ḡcpor é. Aḡur b' é reo an rḡpíḡinn: ÍOSA
 20 NASARÉNAĆ RÍ NA N-IÚDAĆ. Aḡur do léiḡ

¹ mat. xxvii. 33; marc. xv. 22; lúc. xxiii. 33.

*Ver. 14. "lá ollamuiḡte na Cárḡa," .i. an lá poim
 ḡabbóro na Cárḡa, "paraicevé" a tugá ar ḡac oiré Cárḡa,
 .i. "oiré an ollmúcáin. Ac b'í reo oiré na ḡabbóro
 móire, .i. ḡabbóro reactmaíne na Cárḡa.

móran de rna lúdaig an teirioil ran, mar bí an áit
'n-ar céarað íora acmair do'n cátair. Agus bí ré
rṡríoðta i n-eabhair, agus i nṡréisir, agus i lairion.
Dubairt áro-rṡṡairt na n-lúdaé, áh, le pílat: 21
Ná rṡrīb: Rí na n-lúdaé; ac go nṡubairt ré: Ir mé
rí na n-lúdaé. O'ṡreṡair pílat: An níð do 22
rṡríoðar, do rṡríoðar é.

Agus na raiṡtoíurí, nuair a céaraðar é, do tóṡa- 23
dar a cuir éadaig agus deineadar ceitne coṡa díob,
cuir do ṡac raiṡtoíur, agus a caróṡ. Bí an caróṡ,
áh, ṡan fuaṡáil inti, ac í rṡṡte ar fad ó n-a bárr.
Agus dubhadar le n-a céile: Ná rṡṡaimir í, ac 24
cuirimir ar ériannaib cé aise go mbeir rí; go ṡcóm-
líonraí an rṡṡrṡtíur aṡeir: ¹Do raiṡneadar
eatarṡta mo cuir éadaig, agus cuireadar ar ériann-
aib mo cúmṡac. Agus do ṡein na raiṡtoíurí na
neite rin.

Agus bí 'n-a rearam i n-aice cṡoiré íora a mátair, 25
agus deirbṡíur a mátar, Máire Cleopair, agus
Máire Máṡṡalén. Agus nuair a conaic íora a 26
mátair agus an deirṡiobul ab ionmúin leir 'n-a
rearam, dubairt ré le n-a mátair: A ṡean, riné
do mác! Anran deir ré leir an nṡeirṡiobul: 27
féac do mátair. Agus ó'n uair rin amac do ṡlac an
deirṡiobul cun a ṡeaṡlaig féin í.

¹'n-a díarṡ ran, ó bí fíor aṡ íora go raiṡ ṡac níð 28
cṡíocnuiṡṡte, ²ionur go ṡcómlíonraí an rṡṡrṡtíur,
dubairt ré: Tá tarṡ oṡm. Agus bí áṡac ann agus 29
é lán o'ṡinéisir. Cuireadar cun a ṡéil rṡúinr
agus é lán o'ṡinéisir agus ioróir tímpal air. Agus 30
nuair a ṡlac íora an ṡinéisir, dubairt ré: Tá cṡíoc-
nuiṡṡte. Agus do cṡiom ré a ceann, agus ṡus ré a
anam uairṡ.

Ac na lúdaig, óir b'é lá an ollamuiṡṡte é, i ṡṡreó 31
ná fanṡad na cuir ar an ṡcṡoir i ṡcaiteam na rab-
bóirde, óir ba lá móir rabbóirde an lá ran, o'iarṡadar
ar pílat go mbṡirrí a ṡcṡa agus go ṡtóṡraí ar íad.
Anran do táinig na raiṡtoíurí, agus ṡuireadar coṡa 32
an céad tuine, agus coṡa an tuine eile a bí céaraṡ
i n-aonṡeacṡ leir. Ac nuair a tánaṡar cun íora, 33

¹ Salm. xxi. 19.² Salm. lxviii. 22.

34 ðonacaðar ʒo ʁaib ʁé maib céana ʁéin, aʒur nioʁ
 ʁuieaðar a coʁa; ac o'orʒail ouine oe ʁna ʁaiʒ-
 oiúirið a taob le ʁleaʒ, aʒur táiniʒ amac ar, láit-
 35 ʁeac, ʁuil aʒur urʒe. Aʒur an t-é a conaic é tuʒ
 ʁé ʁiaðnaire ann, aʒur ir ʁioʁ a ʁiaðnaire. Aʒur ir
 eol oð ʁan ʒo bʁuil an ʁiʁinne aige 'á ʁáð, ionur ʒo
 36 ʒcʁeioʁeað ʁib-ʁe. Óir oð veineað na neite ʁin
 ionur ʒo ʒcómliónʁai an ʁcʁiptiúir: ¹ Ní bʁiʁið
 37 ʁib don cnað ann. Aʒur airiʁ oeiʁ ʁcʁiptiúir eile:
² Óiʁið ʁiað an t-é a ʁáðaðar.

38 'N-a oiaio ʁan o'iair ióʁeð ó Aʁimataea ar ʁilát
 (maʁ oeiʁʒiobul le h-íora oob ead é, ac ʁé céilt, le
 h-eaʒla na n-lúðac) leiʒint oð coʁp íora oð bʁeit
 leiʁ. Aʒur oð toiliʒ ʁilát. Aʒur táiniʒ ʁé aʒur
 39 oð ʁuʒ ʁé leiʁ coʁp íora. Aʒur oð táiniʒ Nico-
 oémur, leiʁ, ³ an ʁear úð a táiniʒ ar oúir cun íora
 ʁa n-oioðce, aʒur mearʒán miʁi aʒur aloé aige, tímpal
 40 céað ʁúnt meáʒcaint. Aʒur oð toʒaðar coʁp
 íora, aʒur oð ceangalaðar é le línéaðac aʒur leiʁ
 na ʁpiorʁaib, ʁé maʁ ir ʒnát leiʁ na lúðaiʒ aðlacað
 41 oéanað. Aʒur bi ʁa n-ait 'n-ar céaðac é ʒáirtoin,
 aʒur ʁa ʒáirtoin bi tuama nua náʁ h-aðlacað doinne
 42 ʁóʁ ann. Cuieaðar íora ʁa tuama ʁan, maʁ bi
 ʁé 'n-a ʒcómʒar, aʒur b'é lá ollamuiʒte na n-lúðac é.

CAIBIÐIOL XX.

Aíʁeiriʒe óʁioʁt aʒur é 'ʒá taibeaínt ʁéin o'á oeiʁʒiobulab.

- 1 Aʒur ⁴ an céað lá oe'n tʁeaðtmaín táiniʒ Máipe
 mʁaʒoalén ar maiuin, aʒur an ooiʁceac tʁóʁ ann,
 cun na h-uaʒa, aʒur conaic ʁi an leac toʒta ó'n uaiʒ.
- 2 Anʁan oð ʁit ʁi aʒur táiniʒ ʁi aʒ tʁiall ar Símon
 ʁeaðar aʒur ar an noeiʁʒiobul eile úð ab ionmuin
 le h-íora, aʒur ouðairt ʁi leó: Oð toʒaðar an
 Tiʒeapna ar an otuama, aʒur ní ʁioʁ oúinn cáʁ cuir-
 3 eaðar é. Aʒur o'imtiʒ ʁeaðar aʒur an oeiʁʒiobul

¹ exoð. xii. 46; uim. xi. 12. ² Zach. xii. 10. ³ *Supra* iii. 2.

⁴ maic. xxviii. 1; maic. xvi. 1; lúe. xxiv. 1.

eile amac, agus tanaoan cun an tuama. Agus bí 4
 an bheirt as ruit i n-donfeacht, agus do rit an bheir-
 giobul eile níba luata 'nā pearn, agus ipé ba
 túirge táinig cun an tuama. Agus nuair do érom 5
 ré do conaic ré an linéadac leasaithe ann; ac níor
 cuair ré irteac. Anran do táinig Simón pearn 6
 'n-a bair, agus cuair ré irteac ra tuama, agus conaic
 ré an linéadac leasaithe ann, agus an ciarrúir a bí 7
 ar a ceann, agus ní h-i dteannta na n-éadaithe lín a
 bí ré rin, ac i n-ait fé leit agus é fillte i n-don áit
 amáin. Anran do cuair irteac an bheirgiobul eile, 8
 a táinig ar dtúir cun an tuama; agus do conaic ré
 agus do éireo ré. Óir níor b'fior fór doib an 9
 rcriptiúir, nár b'foláir é d'eirge ó rna mairb.
 Anran d'imtiš na bheirgiobuil abailé airir. 10

Ac i d'fian Máire 'n-a fearam i n-aice an tuama 11
 agus i as sol. Sa sol oi, ámtac, do érom rí, agus
 d'féac rí irteac ra tuama; agus conaic rí an dá 12
 aingeal, i n-éadac geal, agus iad 'n-a ruidé, aingeal
 acu as ceann agus an t-aingeal eile as coraib na
 n-áite 'n-ar cuiread corp íora. Dubhadar léi: A 13
 bean, cad fé ndeara duit beir as sol? Dubairt rí
 leo: Mar do tógadur mo tigearna, agus ní fearad
 cár cuireadur é. Nuair a bí na focail rin ráite aici 14
 d'iompuis rí riar, agus conaic rí íora 'n-a fearam,
 agus ní raib fíor aici sur b' é íora é. Dubairt íora 15
 léi: A bean, cad fé ndeara duit beir as sol? Cé
 atá uait? Cear riri sur gáronóir é, agus dubairt
 rí leir: A duine macánta, má'r tura a tós é, innir
 dam cár cuirir é, agus bearrad liom é. Dubairt 16
 íora léi: A Máire. D'iompuis riri agus dubairt rí
 leir: Rabbóni; (ré rin le rá, A Máistir). Dub- 17
 airt íora léi: Ná teangmuis liom, óir níor cuar ruar
 cun m' átar fór; ac imtiš as tiall ar mo braithe
 agus abair leo, Táim as dul ruar cun m' átar agus
 cun búir n-átar, as tiall ar mo Dia agus ar búir
 n'Dia. Táinig Máire Magdalén agus d'innir rí do 18
 rna bheirgiobuil: Do conac an tigearna agus dubairt
 fé na neite reo liom.

Agus um tráctnóna an lae céadna, an céad lá de'n 19

- treacátmáin, ašur na dóirre dúnta, mar a raið na
 veirgiobuil cruinnighe le h-easla na nliúad,
 1 táinig íora ašur do fearaim ré i lár baili, ašur
 20 duðairt ré leó: Síotcáin daoib.* Ašur nuair
 duðairt ré an focal ran do tairbeáin ré dóib a
 lámh ašur a taoib. Ašur bí átar mór ar na veir-
 21 giobulaid toirg go breacaðar an Tigearna. Anran
 duðairt ré airí leó: Síotcáin daoib. Fé mar a feól
 22 an t-Ádair mire feólaím-re rib-re. Tar éir an méio
 rin a ráð, do cuir ré anál fúta; ašur duðairt ré leó:
 23 Glacaid an Spioraid Naom. 2 Na daoine go mairtíob
 rib a breacaí dóib, táir ríad mairte dóib; ašur na
 daoine go scoimeárfair rib a breacaí gan mairteam
 dóib, táir ríad gan mairteam dóib.†
 24 Ac Tomár, uine de'n dáréas, go dtugáir Oirimur
 25 air, ní raið ré 'n-a bfoáir nuair a táinig íora. Ašur
 d'á bhríg rin, duðairt na veirgiobuil eile leir: Conaca-
 mair an Tigearna. Ac duðairt reirean leó: Mura
 breicead i n-a dearnaáib rian na dtaraingí, ašur
 mura scuiread mo méar irtead i n-inead na dtar-
 aingí, ašur mura scuiread mo lámh irtead 'n-a taoib,
 ní creiread é.
 26 Ašur tar éir oét lá bí na veirgiobuil irtiš airí,
 ašur Tomár 'n-a bfoáir. Táinig íora, ašur na
 dóirre dúnta, ašur fearaim ré i lár baili, ašur
 27 duðairt ré: Síotcáin daoib. Anran veir ré le
 Tomár: Cuir do méar anro irtead ašur féad mo
 dearnaá, ašur rin anro do lámh, ašur cuir irtead
 am' taoib i; ašur ná bí dícreideam, ac bí creio-
 28 eam. D'freašair Tomár ašur duðairt ré leir:
 29 Ir tú mo Tigearna ašur mo Dia. Duðairt íora leir:

1 marc. xvi. 14; lúc. xxiv. 36; i cor. xv. 5.

2 mairt. xviii. 18.

* Ver. 19. "Ašur na dóirre dúnta." An cómadt céadna a tús
 corp éirí, go h-íomlán, ríán 'n-a baili beada go léir,
 tré rna dóirre dúnta, féadann rí gan aithne ar bit, an corp
 céadna do cuir láirtead go fíor ra trácráimint, bíod go bfuil
 ran ašur ríu of cionn ár dtuirgion.

† Ver. 23. "Na daoine go mairtíob rib a breacaí dóib." Sin
 cómadt cun peacaí mairteam nuair a h-ínnreair iad i bfoíroin,
 ašur úgairáir cuige, ašur réalta mór leatán, ó neamh anuas, aš
 veimniúgá na cómadta ran ašur an úgairáir rin.

Do éireoir, a Tomáir, mar do conaíóir mé. I r
doibinn do'n múintir ná feacaib, a sur do éireo.

¹ Do dein íora, i látair a deirgiobul, móran eile ³⁰
mírbúiltí ná fuil rgióbta ra leabair ro. Ac do ³¹
rgióbta an méio reo ionur so sgeiofead rib sur
b' é íora i r Crioirt Mac Dé ann; a sur, 'sá éiredeam-
aint, so mbead an beata a saib i n-a ainim.

CAIBIDIOI XXI.

Crioirt 'a éirbeáint féin 'a deirgiobulaid ar bhuac na
faraige a sur cúram a éreao 'a éur aige ar beadar.

1 n-a diaib ran do éirbeáin íora é féin airtir do ¹
rna deirgiobulaid a sur mair Tiberiar, a sur reo mar a
éirbeáin. Bí Símon beadar, a sur Tomáir ar a ²
otustar Oiomur, a sur Natanaél, an fear ó Cána
na Galilí, a sur clann Sebedé, a sur beirt eile deir-
giobul, a sur iad i bfoair a céile. A sur duhairt ³
Símon beadar leo: Táim-re a sur dul a sur iarfaeact.
Duhradar leir: Rašaimio-ne leat. A sur o'imtiš-
eadar a sur eadar ar boro luinge; a sur i scaiteam
na h-oioce rin nioir rušadar ar don iarš. Ac nuair ⁴
a éainis an mairdean, bí íora 'n-a fearam ar an
otráis; ac ní raib fíor a sur na deirgiobul sur b' é
íora é. A sur duhairt íora leo: An bfuil don bia ⁵
a saib, a buacaili? O'freašadar: Ní'l. Duhairt ⁶
ré leo: Cuirió an lion amac ar deir na luinge a sur
geóbaib rib. Cuireadar; a sur láitaeac bí a sur teip
orta an lion do éarais irteac, bí oiread ran iarš ann.
Anran, an deirgiobul ran dob' ionmuin le n-íora, ⁷
duhairt ré le beadar: Iré an Tigearna é. Nuair
airis Símon beadar sur b' é an Tigearna é, do cuir
ré a bnat uime (oir bí ré noct) a sur éait ré é féin ra
bfaiaige. Ac éainis na deirgiobul eile ar an luing, ⁸
mar ní rašadar abfao ó'n otir, ac timpal óa céao
cúbat, a sur éaraisgeadar 'n-a noiaib an lion lán
o'iaršaid. A sur nuair a énaadar i otir conacadar ⁹
šrioac ann, a sur iarš anuar air, a sur arán. Du- ¹⁰

¹ *Infra* xxi. 25

11 airt íora leo: Tugaid anro cuir de rna h-éirg a
 tóghadair anoir. Cuaid Símon pheadar ruar, asur
 tairrainis ré an lion i dtír asur é lán d'iarгдаib móra,
 céad asur caogad asur a trí. Asur bíod go raib
 12 oirlead ran ann díob, níor bhuirlead an lion. Dubairt
 íora leo: Tugaid asur itíod ruo. Asur níor
 leómáig doinne d'á raib as caiteam an bíod a fíarraighe
 de: Cé h-é tura? Mar bí fíor acu sur b'é an
 13 Tigearna é. Asur táinig íora, asur tós ré an
 t-arán, asur tug ré díob é, asur an t-iarгда mar an
 14 gceadna. B'finé an trímáod h-uair as íora 'gá
 tairbeaint féin d'á deirgiobulaid asur é eirighe ó
 rna mairb.

15 Anran, nuair a bí bia caite acu, dubairt íora le
 Símon pheadar: A Símon mic Eóin, an mó do ghrá-
 ra dom 'ná a ngráod ro? Dubairt reirean leir:
 Iread, a Tigearna, ir eól duit go bfuil gráod asam
 duit. Dubairt ré leir: Dein m'uain do cotú.
 16 Dubairt ré airir leir: A Símon mic Eóin, an bfuil
 gráod asat dom? Dubairt ré leir: Tá, a Tigearna,
 17 ir eól duit go bfuil gráod asam duit. Dubairt ré
 leir: Dein m' uain do cotú. Dubairt ré leir an
 trímáod h-uair: A Símon mic Eóin, an bfuil gráod
 asat dom? Táinig buairt ar pheadar, toirg é 'gá
 ráod leir an trímáod h-uair: An bfuil gráod asat
 dom? Asur dubairt ré leir: A Tigearna, tá fíor
 gac uile níod asat-ra; tá 'fíor asat go bfuil gráod
 asam duit. Dubairt ré leir: Dein mo daoire do
 cotú.*
 18 Go deimín, deimín, adeirim leat, nuair a bír níb'
 díge, curtá féin do éiríor umac asur do fíúbalcá ra
 n-áit ba toil leat; ¹ ac nuair a éiríonócair, rínfir
 amac do lámha asur cuirfid tuine eile do éiríor
 umac asur reólfaid ré tu ra n-áit náic toil leat.
 19 Dubairt ré an méid rin 'gá cur i n-iúil cad é an

1 2 phead. i. 14.

* Ver, 17. "Dein mo daoire do cotú." Do gcall críort
 uadtaránacat ríiríodálcá do pheadar (marc. xvi. 19). Do
 cómlíon ré an gcallamaint rin anro, as cur cúram a éreoda
 go léirair, .i. cúram na h-eagailre go léir, ior éleir asur tuat.

raḡar báir ḡo ṽtaḃarra réṽ ḡlóire ṽo ṽia leir.
 Aḡur nuair a ḃí an méir rin ráirṽe aḡe ṽuḃairṽ ré
 leir: lean mire.

ṽ'iompruiḡ ṽeardar aḡur cónaic ré an ṽeirḡiobul 20
 eile, an t-é ṽob' ionmúin le h-íora, aḡ leanmáint,
¹ an t-é ṽo luirḡ ar a uṽt aḡ an ruiréar aḡur aṽuḃ-
 airṽ: a ṽíḡearna, cé h-é an fear a ṽíolṽairṽ tú?
 Nuair a cónaic ṽeardar é rin ṽuḃairṽ ré le h-íora: 21
 Aḡur, a ṽíḡearna, caṽ mar ḡeall air reo? ṽuḃ- 22
 airṽ íora leir: Má'r toil liom-ra é ṽ'fanmáint ḡo
 ṽtaḡaṽ, caṽ é rin ṽuit-re rin? lean-ra mire.
 Anran ṽo cúairṽ an focal amac amearḡ na mbrairṽe 23
 ná raḡaṽ an ṽeirḡiobul ran báir. Aḡur ní ṽuḃairṽ
 íora leir, ní ḃraḡairṽ ré báir; ac, Má'r toil liom-ra
 é ṽ'fanmáint ḡo ṽtaḡaṽ, caṽ é rin ṽuit-re rin?

Siṽé an ṽeirḡiobul a ṽuḡann fiaṽnairṽe inr na 24
 neirṽ reo, aḡur ṽo rḡrṽ na neirṽ reo: aḡur ir eól
 ṽúinn ḡur ríor an fiaṽnairṽe a ṽuḡann ré.

Ac ² tá a lán neirṽ eile ṽo ṽein íora, aḡur ṽá 25
 rḡrṽtí ríor i leaḃraib iad i nṽiairṽ céile, mearaim
 ná beaṽ rliḡ ra ṽomán féin ṽo rna leaḃraib náir ḃ'
 fuláir a rḡrṽ.

¹ *Supra* xiii. 23.

² *Supra* xx. 30.

3/2

